

“ቁራስ”

ጩቅቴ ኪታብ

ሐረሪ ➡ አሮሞ ➡ አህመራ ሲናን

Galmee jechoota

Afaan Harari ➡ Oromoo ➡ Amaaraa

መዝገበ ቃላት

ሐረሪ ➡ አሮምኛ ➡ አማርኛ ቋንቋ

ሐረሪ ሪትማ በሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ
Akkaadaamii Qormaata fi Qorrannoo Afaan Hararii
የሐረሪ ቋንቋ ጥናትና ምርምር አካዳሚ

ሐረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ሚጋይ ጠብኢ 2002 ኢ.ሐ

© ሀረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ሐቅዞ ቃኑንቤ ዚትቄራሐንታ

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

ራእዬ ኒትቄበልባዛና ኢ-ሜል

tysherif2000@yahoo.com

omerzean@yahoo.com

Cover Design and Book Designer :

Adil Abdella - adilabdella@yahoo.com

አካዳሚያዊ መስኩል : ያሲን ሑሴን

ፕሮጀክት ኮኦርዲኔተር : አብዱልአዚዝ አደም

ዋና ኤዲተር : ወሐብ መሐመድ

ኮምፒተርቤ ኪታብዞ

ጠብቂ መትዋቀርቲ: አዲል አብደላ ሐሰን

ቡእቲ

ጩቅቲ ኪታብ አሐድ ሪትማ (ሉኻ) ጩቅቲያቹ ሐርፊ ተርቲብቤ (ሐርቃኦትቤ) ተነ ተርጀማዞ ሸርሂ(ፍቹ) ዩስጢዛል ዚትመትሒጃጃ ኪታቢንታ። ጩቅቲ ኪታብ ቱርጉምዋ ፊርሳን ፣ ጩቅቲያች ቂርራት(ቂራኦት/ pronunciation) ኡቁርቲ፣ ቀዋኢድ (grammer)፣ መድዳ ታሪኽ. (etymology) ዚትናፈኦት ሚሳል ጩቅቲ አርጊዙ ዋዚታ. . . ዩለሕዲሌ ዩፈርካል። ዲባዩቤም ዚትዌሰና ሉይ ሐጃቤ የሺሕኑዛሉ (special dictionary) ዩኽንሌ ዩፈርካል። አዝዞኮትዞም ዱምመም (general dictionary) ዩኽንሌ ዩፈርካል። ዲባዩቤም አቡ አሐድ ሪትማ (mono lingual dictionary) ዩኽንሌ ዩፈርካል። አዝዞኮትዞም አቡ ሺኢሽቲዋ አዞቤ ለአይ ዛሉ ሪትማቹ ዚለሐዱ (multi lingual dictionary) ዩኽንሌ ዩፈርካል።

አሐድ ጩቅቲ ኪታብ ሊሕዳኝ ዋ አሽከል (content and form) ዩትዌሰናዛል ጩቅቲ ኪታብዞ ዘትኽሸሌው ሐደፍ አሳስቤንታ።

ጩቅቲ ኪታብ የበሰሊዛል ኢቆት ቻላ (lexicography) ባይቲቤ ዩታወቃል። ሌስ ሪትማ ሳይንሲ ቻላ ዚኻና ዩ ሲነት አቂያች (lexicographers) ዩሎዛልኩት ፡- ጩቅቲ ኪታብ ጠብ ሞሻሌ ሚገል ሐደፍኻዱ መዌሰን፤ መትኽቲልቤም ዙርዙር ዊጠን (ፕላን) ሞረድማ መፌአል የትኽሻል።

ዩ ጂሐቤ ዩ ጩቅቲ ኪታብ ጠብ ዛያሰኣ አፍደልነትቤ ሐደፍ አሽማ ሐፍ ዛዬው ሀረሪ ሐስኒ መገስ ሐከማ ሐስኒዞ ዲላጋ ሪትማ (ሲናን) ፖሊሲ አሜሐርቱ መጦራሌ መሔሰብቤንታ። መኽናዞቤም ሀረሪ ሪትማው ዩትናፈኢዛሉ ሐረቃች ማቤይናቤ ዚዳይ መድዳ መኽናቤ ኡርፈኝኛነት (standard) ጂሐቤ ዛሉ ከራቻቱ መቼቻሌ የትፈርኪዛ ሀረሪ ኡምመት መፍቻሕ ዚመሐድ ማንነት መትገለጥቲ ዚኻና ሀረሪ ሪትማው መዌደርዋ መጦረቤ ፤ ዚናራው፤ ዛልዋ ሸኽትዞ (ወቅቲዞ) ቱክኖሎጂዋ ዙርዙር ኒፍፋታቹ (ሔራ፤ ኡሱኣ ሊማድ ዋዚታ) (values) ጂልቤ ኪም ጂል የትማጃጃል።

ሐረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ጩቅቲ ኪታብዎ (ቁራስ ጩጭቲ ኪታብ) አይናዞቤ ዱምሙም ጩቅቲ ኪታብ ዚኻናሰኣ ሓስኒዞ ዚመሐድ ሪትማ ዚኻና ሀረሪ ሪትማው መድዳ ሪትማ (ሉኻ) ሞኛቤ ሐፍ ይላል። ጩቲያችዞ ጩቅቲ ፊስሊ (part of speech) አሕመራ ሪትማቤ ሲሰጣሰኣ ቱርጉምዞ ሓስኒዞ ዲላጋ ሲናን ዚታ ኦሮሞ ሪትማዋ አብዛሕ ኡሱእ መትሚጃጃነትቤ ይትናአፋእባዛል አሕመራ ሪትማቤ ቱርጉም ይስጣል። መኽናዞቤም ሀረሪ ሪትማው መሌቀዞም ለአይ ዘሀረሪ ሪትማው ሞቃሌ ይኸሸዛሉ ኦሮሞዋ አሕመራ ሪትማው የሲንኒዛላችሌ መንፋእዞቤም ዲባያ ሪትማዞ ለአይቤ ባሕሲዋ ቢሳሎት ሞሻሌ ይኸሸዛላች ቂጥጢሌም ፋይዳዞ ዛይዲንታ።

“ቁራስ” ዚትሊያዩ ሉይ ጠቢኣች ሐላ። ኪታብዞ ጩቅቲያች ቢዝሐዋ ሺኢሽቲ ሲናንቤ ባይቲም ሀረራኦሮሚ ዋ አሕመራ ሲናንቤ ጠብኢ መኽናዞቤ ጉዶር ሀረሪ ኡምመት ታሪኽቤ ሚጋይ ዚኻና ሰኣ ፤ ሚገልጊርሌ ኢ-ኪታብ (e-book)ቤ ጠብ ዛያማ ዚወጣኣ መኽናዞ፤ ዱዱቅ ቢጥጢቤ (CD) ዚትጌባ በርናሚጅ (software) ጠብ ዛየሌውማ ኪም ኮምፒር ለአይ ይጥጠንማ መትናፈእሌ የትፊርኪዛል መኽናዞቤ አዱኝኛቤ ዛሉ ሐረቃችሌም ሊሒምቤ ይስሲራጭዛል መኽናዞቤንታ።

ኣኸርቤም ጩቅቲ ኪታብዞ ዚትቦረዳማ ዚትዲመደማ ዘልኻናቤ ሌጦትቤ ጩቅቲ ቢዝሐቤ፤ ሲናን ሚጊር መድበልቤ ፤ ቂራኦትዋ አቤይኒ ሱራች ማሕቀፍቤ ኪልሌቃ ይሊጥዛሊንታ። ዘልቲኻተቲቤ ዚቀሩ ጩቅቲቹ ዚትዋሐባዋ ይዛይዲ ጃር ሀዋዝ ተሳኣዶትቤ ጩቅቲ ኪታብዞ ዚሕጋ ዋ ጢልቃ ኪልረኸባ ይሊጥዛል ዩኸናል። መኽናዞቤም ሒይያ “ሚራስ ጩቅቲ ኪታብ” ኪታቡ ቂጥጤ ጂሃቤም መትፋቀድሌ ዘጋሕ ኡምመትሌ ኪልከለሕና ይዲጅዛሉ አይዩ ቹኸሊ ራእይያቹ መትቁበልሌ ጠብ ጠጥያር መኽናዞው ሀረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ የትቲውቃል።

ሀረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ሐረር ጌይ

ጥቅምት 2002 ኢ.ሒ (October 2009)

ምስጋና

“ቁራስ” ማለት “ቅርስ” የተሰኘው ባለ ሶስት ቋንቋ አጠቃላይ መዝገበ ቃላት የተዘጋጀው በሀረር ሕዝብ መንግስት የሀረር ብሔራዊ ጉባኤ የሀረር ቋንቋ ጥናትና ምርምር አካዳሚ አማካኝነት ነው።

በመሰረቱ የመዝገበ ቃላት ስራ ከፍተኛ እውቀትና ልምድን ፤ እንዲሁም ውስብስብና አድካሚ ጥረትን የሚጠይቅ በመሆኑ በስምንት ወራት ለማጠናቀቅ የታቀደው ስራ በአራተኛ አመቱ ለአገግሎት በቅቷል። የአመለካከት ችግር በተለይም ስራው ትኩረት እንዲያጣ በማድረግ ቢያንትተውም በከፍተኛ የክልሉ አመራርና ዘርፈ ብዙ የፈቃደኛ ባለሙያዎች ተሳትፎ ለውጤት በቅቷል። በዚህም ሰፊ ልምድና ለቀጣይ ስራው አጋዥ የሆነ አቅም ፈጥሯል። ለ”ቁራስ መዝገበ ቃላት” እውን መሆን በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በርካታ ግለሰቦች ገንቢ አስተዋፅኦ አበርክተዋል። በቀጣይነት ከሚጠበቀው ሰፊ ተመሳሳይ ስራ አንፃር ጥቂቶቹን አካዳሚው እንደሚከተለው የሚጠቅስ ሲሆን፤ በዚህ አጋጣሚ ከቦታ ጥበት አንፃር ስማቸው ላልተጠቀሱ ሰዎች አካዳሚው ልባዊ ምስጋናውን ያቀርባል።

ለስራው ልዩ ትኩረት በመስጠት ስራው እንዲጠናቀቅ ከፍተኛ ጥረት ላደረጉት ለክልሉ ፕሬዚዳንት ክቡር አቶ ሙራድ አብዱልሃዲ አካዳሚው ከፍተኛ ምስጋና ያቀርባል።

ፕሮጀክቱን በበላይነት ሲመሩና ሲከታተሉ ለነበሩ የሀረር ብሔራዊ ጉባኤ አመራርና የጉባኤ አባላት፤ የሀረር ቋንቋ አካዳሚ ቦርድ አባላት፤ ለቦርዱ ሊቀ መንበር አቶ ኢሊያስ (አቢሊ)፤ የባቱማ ቢሮ ኋላፊ አቶ ይማጅ ኢድሪስ ለአካዳሚ ድጋፍ በመስጠታቸው ፤ አካዳሚው ስራውን ከጀመረበት ከ 1998 ዓ/ም ጀምሮ የአካዳሚው ጽ/ቤት ሓላፊ በመሆን ለሰሩ ሓላፊዎች፤ አቶ አብዱልሐሚድ አብዱላሒ ፤ አቶ ኑረዲን አደምና ስራውን ከቆመበት አንስተው ለውጤት ላበቁት የአካዳሚው ሓላፊ አቶ ያሲን ሁሴን ላበረከቱት አስተዋፅኦ አካዳሚው የላቀ ምስጋናውን ያቀርባል።

ሐረር ራትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

የፕሮጀክቱ መነሻ ንድፈ ሐሳብ ከማቅረብ ጀምሮ በፕሮጀክቱ አማካሪነትና ምክትል ኦርዲኔትርነት ለሰሩት ለአቶ አብዱልክዚገ አደም አስተዋጽኦ አካዳሚው ከፍተኛ ምስጋና ያቀርባል፡፡

የመዝገብ ቃላቱ ዋና ኤዲተር በመሆን ለረጅም ጊዜ በከፍተኛ ተግስትና ትጋት ጉድለቶችን ያለመሰላቸት በማረም ለተወጡት አቶ ወሂብ መሀመድ ዱአሌ አካዳሚው የላቀ ምስጋና ያቀርባል፡፡

ተበታትኖ የነበረውን የ "ቁራስ መዝገብ ቃላት" ሰነዶች እልህ አስጨራሽ በሆነ ጥረት ወደ ኮምፒውተር ላስገቡት፤ የመረጃ ቴክኖሎጂን በመጠቀም በስርዓት ላደራጁትና መዝገብ ቃላቱን በኢ-ቡክ መልክና ካሜራ ሬዲ በማድረግ ለህትመት እንዲበቃ ላደረጉት አቶ አዲል አብደላ እንዲሁም በኮምፒውተር ታይፒስትነት ላበረከቱት ቅን አስተዋፅኦ ወ/ት ቱጡኝ አብዲ አካዳሚው ከፍተኛ ምስጋና ያቀርባል፡፡

በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ጥናትና ምርምር ተቋም ዳይሬክተር ለነበሩት ለዶ/ር ግርማ አውግቸው፤ የስልጠና ፣ ሙያዊና የሞራል እገዛ በማድረግ ላበረከቱት አስተዋጽኦ ፤ ዶ/ር አብዱራህማን ቆራም ላካፊሉት ተሞክሮና ለላገሱት ቃላት ስብስብ አካዳሚው ምስጋናው ይለግስላቸዋል ፡፡

ከፍተኛ ቁጥር ያላቸው ቃላት በማሰባሰብና በምንጭነት ላገለገሉት አይረውዳ ቀሎ ፤ አው አብዲ ሑሴን ፤ ከቢር አብዱልሙእሂሚን አብዱናስር ፤ ወሮ ኑሪያ አብዱላሐ ፤ አቶ ፌሰል አብዲ ፤ አቶ ሰላህ በርኽድሌ፤ አቶ አሕመድ መሀመድ፤ አቶ አዩብ አህመድ፤ አብታድ አቡበከር ቦና፤ አቶ ኡስማኔና አቶ አዲል ረሐስ አካዳሚው ምስጋናውን ያቀርባል፡፡

ከመላው አለም ገንቢ አስተያየትና ገንቢ አስተያት ሐሳብና ሞራል ለሰጡ የአውስትራሊያ ፣ የጀርመን ፣ የመካከለኛው ምስራቅ ና ካናዳ የሀረር ዲያስፖራ አባላት ፣ በተለይም ለሸሐን መፅሔት ቦርድ አባላትና አው ፈቂ ድረ ገጽ ባለቤት አንዲሁም ለሀረር ክልል ብዙሃን መገናኛ

ሐረሪ ሪፖርት ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ኤጄንሲ ፌዴራል ቴሌቪዥን ሰራተኞችና ሓላፊዎች አካዳሚው ምስጋናውን ያቀርባል፡፡

አቶ አብዱስመድ ኢድሪስ ፣ አቶ ከሊፋ አመር ፣ አቶ አብዱልዋሲ ሱፊያን ፣ አቶ ሁሴን አቡበከር ፣ አቶ አብዱልፈታህ መሐመድ ከቢር፣ አቶ ፈትሐ አብዱልመጂድ ቃላትን በመለገስና በመተረጎም ላበረከቱት አስተዋፅኦ አካዳሚው ልባዊ ምስጋና ያቀርባል፡፡

አቶ ጀማል አዱስና አቶ ማእሩፍ አብደላ እንዲሁም የተለያዩ የክልሉ የኦሮምኛ ቋንቋ መምህራንና መሀራን ቃላትን ወደ ኦሮምኛ በመተርጎም ላደረጉት አስተዋፅኦ አካዳሚው ምስጋናው ያቀርባል፡፡

በኮምፒውተር ላይ ኢዲት ያደረጉ አቶ ኻሊድ አብዱልዋሲና አቶ ወሊድ ላበረከቱት አስተዋፅኦ አካዳሚው ምስጋናውን ያቀርባል፡፡

አቶ በድሪ ሊማይ ፣ አቶ መሐመድ ኢብራሂም ፣ አቶ ሙህየዲን አሊ ፣ አቶ አጤቅ አብዲ ፣ አቶ አብዱልሐኪም ሐሺም አቶ አብዱልሐኪም አብዱራህማን ፣ አቶ አብዲ አደም ፣ አቶ መሀመድ አብዲ (ዩ)፣ አቶ ሰሚር(ሶር ፏፏቴ)፣ አቶ ኻሊድ(ኢብኒ)፣ ወ/ሮ ወርዳ ሳሊህ፣ ወ/ሮ ራኒያ (ሴክሬተሪ)፣ ቃላት በመለገስ ለትርጉም ስራ ሃሳብ በማካፈል በማቴሪያልና በሞራል ላደረጉት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ላበረከቱት አስተዋፅኦ አካዳሚው ምስጋናውን ያቀርባል፡፡

አዋጅ ቁጥር 2001

የሐረሪ ፊደል አፃፃፍ
ስርአት ስርአት

ክለሳ አዋጅ

በሐረሪ ፊደልና አፃፃፍ ስርአት ላይ እንዲሁም በቋቋው ዙሪያ ያጋጠሙትን ችግሮች በሳይንሳዊ ዘዴ ለመፍታትና የተገኙትን መልካም ተሞክሮዎች ተጠናክሮ እንዲቀጥል፤

በሐረሪ ፊደልና አፃፃፍ ስርአት ላይ የህብረተሰቡን አመለካከት ባህልና ስነልቦና እንዲሁም የፊደላት ኢኮኖሚያዊነት፣ ቴክኖሎጂና ስነትምህርታዊ መመዘኛዎችን በማገናዘብ፤

በተሻሻለው የሐረሪ ሕዝብ ክልል ህገ-መንግሥት አንቀጽ 59(1) መሠረት የሐረሪ ሕዝብ መንግሥት የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ ይህን አዋጅ አውጥቶአል፡፡

ክፍል 1 ጠቅላላ

አንቀጽ አንድ

1. እጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ « የሐረሪ ፊደልና አፃፃፍ ስርአት ክለሳ አዋጅ ቁጥር __/2001 ዓ.ም ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀጽ 2

2. ትርጓሜ

የቃል አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. « ሐረሪ ሐርፊ » ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 3 የተገለፀው የሐረሪ ፊደል ገባታ ማለት ነው፡፡

2. «የሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ» ማለት በተሻሻለው የክልሉ ህገ-መንግሥት አንቀጽ 49(1)(ለ) መሠረት የተዋቀረ ነው፡፡

3. <<ንጥረ

ድምጽ/ፎኒሚ/Phoneme

>>ማለት አንድ ቃል ከሌላው የሚለይበት የንግግር ድምጽ ማለት ነው፡፡

4. <<ፊደል/Character/>>

ማለት የሐረሪ ቋንቋን ለመፃፍ የምንጠቀምበት ምልክት ነው፡፡

5. << የቋንቋ አካዳሚ >>

ማለት በሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልል የተቋቋመ የሐረሪ ቋንቋ የጥናትና ምርምር አካዳሚ ማለት ነው፡፡

6. <<አዳዲስ የሞያዊ ቃላት>>

ማለት በመማር ማስተማር ሂደት በሌሎች ህጋዊና ኦፊሻል ሰነዶች ማለትም በአስተዳደር፣ በፍርድ ቤት፣ በጋዜጣ በሬዲዮ ወ.ዘ.ተ በስፋት የሚያገለግሉና በየጊዜው የሚሰየሙ አዳዲስ ሞያዊ ቃላት ናቸው፡፡

አንቀጽ 3

ሐረሪ ሐርፊ

የሐረሪ ፊደል ገበታ ከዚህ የሚከተለው ይሆናል፡-

ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ሀ	ሆ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ
መ	መ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
ሠ	ሠ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ሰ	ሶ
ሸ	ሸ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቱ	ት	ቶ
ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቼ	ች	ቾ
ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኀ	ኆ
ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ

ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ
አ አ አ አ አ አ አ
ከ ከ ከ ከ ከ ከ ከ
ኸ ኸ ኸ ኸ ኸ ኸ ኸ
ወ ወ ወ ወ ወ ወ ወ
ዐ ዐ ዐ ዐ ዐ ዐ ዐ
ዘ ዘ ዘ ዘ ዘ ዘ ዘ
ዠ ዠ ዠ ዠ ዠ ዠ ዠ
የ የ የ የ የ የ የ
ደ ደ ደ ደ ደ ደ ደ
ጀ ጀ ጀ ጀ ጀ ጀ ጀ
ገ ገ ገ ገ ገ ገ ገ
ጠ ጠ ጠ ጠ ጠ ጠ ጠ
ጨ ጨ ጨ ጨ ጨ ጨ ጨ
ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ
ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ ጸ
ፀ ፀ ፀ ፀ ፀ ፀ ፀ
ፊ ፊ ፊ ፊ ፊ ፊ ፊ

ፐ ፐ ፐ ፐ ፐ ፐ ፐ

አንቀጽ 4

የሐረሪ ንጥረ ቃል /ፎኒሚ/ደምጽ

1. የሐረሪ ንጥረ ቃል/ፎኒሚዎች/አንድን የሐረሪ ቃል ከሌላው የሚለይበት የንግግር ድምጽ ሲሆን ከላይ በፊደል ገበታው አንደኛው የሐሐ ረድፍ የተገለጹትን 35 ደምዎች ያጠቃልላል፡፡
2. በፊደል ገበታው የተገለጹት የንጥረ ደምዎች ብዛት በማንኛውም ጊዜ በጥናት ተመስርቶ አካዳሚው በሚያቀርበው መሻሻያ ሐሳብ በሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ አፈ-ጉባኤ ጽ/ቤት ጸድቆ ሊወጣ ይችላል፡፡

-

አንቀጽ 6

የሐረሪ ፊደሎች

/Characters/

1. የሐረሪ ፊደሎች ሐረሪ ለጽሁፍ የሚጠቀምበት በሐረሪ ፊደል ገበታ የተጠቀሱትን 245 ፊደላት የሚያጠቃልል ነው፡፡

ክፍል ሁለት

አንቀጽ 7

የሐረሪ ፊደሎች የድምጽ

ውክልና

1. በአማርኛ አንድን የ«ሐ» ድምጽ የሚወክሉ አራት ድምፆች በሐረሪ አራት የተለያዩ ድምፆችን ይወክላሉ እነሱም፡-

1. « ሀ » የፉርተሐን = () ድምጽ
2. « ሐ » የሐን = () ድምጽ

3. « ኀ » የኀንን = (ሂ) ድምጽ

4. ኀ = የኀን = (ኂ) ድምጽ

2. ጸ የ «ፀ» ድምፅ ሳይሆን በሐረሪ «ሳድ»(ص) ድምጽ ይወክላል፡፡

3. «አ ኡ ኢ ኣ ኤ እ ኦ» ብቸኛው የሐረሪ አናባቢም ተነባቢም ፊደል ነው፡፡

4. «ደ» ከኦሮምኛ የተወረሰ ተመሳሳይ ድምጾችን ይወክላል፡፡

አንቀጽ 8

ጥብቀት /ሸድዳ/

የሚጠብቁ ተነባቢዎች የሚደሰን (ስድስተኛውን ሐሐ) በማቀደም ይፃፋሉ፡፡ ሚሳሌ ሺድዳ ኢልላ በልላ ቢርሪኝ አርራት ዱርራ)

አንቀጽ 9

የረጅም አናባቢዎች

አፃፃፍ

1. በመደበኛው የሐረሪ አፃፃፍ ስርአት ረጅም አናባቢዎች ከአጭር አናባቢዎች የተለየ ውክልና አይኖራቸውም፡፡

2. የረጅምና የአጭር አናባቢዎች ልዩነትበአፃፃፍ ሳይሆን በአውድ (በአገባቡ) የሚለይ ይሆናል፡፡

በመዝገበ ቃላት ዝግጅትየቃላትና ሐረጎችን ንበት ለመግለጽና ለጥናትና ምርምር ሥራዎች ረጅም አናባቢ ደምዎችን ከአጭር አናባቢ ደምጽ ለመለየት የሚረዝመውን ደምጽ አናባቢን ደግሞ በመፃፍ/ደብል በማድረግ /ደብል በማድረግ/ ማመልከት ይቻላል፡፡

አንቀጽ 10

ቃላት በሳድስ

አለመጀመራቸው

የሐረሪ ቃላት ሲፃፉ (በሦስተኛው ሐሌ) እንጂ በሳድስ (ስድስተኛው ሐሌ እንጂ በሳድስ (ስድስተኛው ሐሌ አይጀምሩም)፡፡

አንቀጽ 11

በራብዕ የሚጨርሱ ቃላት

አፃፃፍ

1. በሐረሪ ማንኛውም የቅርብና የቅርብ ሩቅ ጊዜ ግስ በተባትእ ያታ በአውንታ ሲነገር የቃሉ መጨረሻ ፊደል

«ግዕዝ» (በአንደኛው ሐሌ) ይሆናል የሚለው መመሪያ ተሰርዟል፡፡

2. የግስ ቃላት ወይም ሌሎች ቃላት መጨረሻ ራብዕ ሆኖ ወይም ሐምሳ ሆኖ ወይም ሌላ ሆኖ ቃሉ ጥያቄ መሆኑን ወይም መገረም ወይም ለስላቅ መሆኑን

ወይም ለሌላ መሆኑን
ለማመልከት ካስፈለገ
አግባብ ባለው ስርዓት ነጥብ
መለየት ይቻላል፡፡

3. በራብ ድምጽ ሚኒበቡ
ፊደላት መፃፍ ያለባቸው
በራብፅ ፊደል ብቻ ነው፡፡

አንቀጽ 12

ስርአተ ነጥብ

1. ሐረሪ የሚተቀምበት ስርአተ
ነጥብ በሐረሪ ቋንቋ አካዳሚ
ተጠንቶ በይፋ ሚገልጽ
ይሆናል፡፡
2. ከላይ በአንቀጽ 12 ኑኡስ
አንቀጽ አንድ መሠረት
የሚወሰነው ስርዓት ነጥብ
በተቻለ መጠን ከሌሎች
የሳባ ፊደል ተጠቃሚ
ቋንቋዎች የተቀራረበ ቢሆን
ይመረጣል፡፡

አንቀጽ 13

የሐረሪ ቁጥር ፊደላት

የሐረሪ ለአፃፃፍ በሚያመቸውና

የአረብኛ ቁጥር የሚባለውን
የቁጥር ፊደል
ማለት(1.2.3..)ይጠቀማል፡፡

አንቀጽ 14

የሙያዊ ቃላት አስያየም

በየጊዜው የሚሰየሙ አዳዲስ
ሞያዊ ቃላት በሐረሪ ቋንቋ
አካዳሚ ከሚያሳትማቸው
መዝገበ ቃላት ውጭ ከሆኑ፡-

ሀ/ በጥቅም ላይ ከመዋላቸው
በፊት በሐረሪ ቋንቋ
አካዳሚ መጽደቅ
አለባቸው፡፡

ለ/ በግልጋሎት ላይ ያሉ
ሙያዊ ቃላት ላይ
ማስተካከያ ሲደረግም
ማስተካከያው ይፋ ከመሆኑ
በፊት ለአካዳሚው ቀርቦ
መጽደቅ ይኖርበታል፡፡

ከፍል ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 15

የተሻራ ሕጎች

1. የሐረሪ ቋንቋ ፊደላትና የቋንቋውን አፃፃፍ ስርአት ወጥ ለማድረግ የወጣውን አዋጅ ቁጥር 18/1991 በዚህ አዋጅ ተሸርዋል፡፡

2. በተለያዩ ክፍሎች በተለያዩ ጊዜያት በሐረሪ ቋንቋ አፃፃፍ ስርአት ላይ የወጡ መመሪያዎች ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረኑ ከሆነ ተፈፃሚነት የላቸውም፡፡

አንቀጽ 16

የክልሉ ከፍተኛ አመራርና ሐላፊዎች ልዩ ሐላፊነት

የክልሉ ከፍተኛ አመራር አካላት የፖለቲካ ተጀሚዎች የህዝብ ተመራጮችና የመንግስት ሰራተኞች በተለይ

ቋንቋውን የሚናገሩት ከዚህ የክልላዊ አዋጅ ጋር ራሳቸውን ቀድሞ ማስተዋወቅና ለአዋጁ ተግባራዊነት ግንባር ቀደም ተዋናይ መሆን ሐገራዊና ሕዝባዊ አደራ መኖሩን አለመዘንጋት ይገባቸዋል፡፡

አንቀጽ 18

የአካዳሚው ሐላፊነት

አካዳሚው አዋጁን ማስተዋወቅ ማስተማርና ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተባብሮ በመስራት የማስፈጸም ሐላፊነት ተሰጥቶታል፡፡

አንቀጽ 19

ደንብና መመሪ የማውጣት ሥልጣን

አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልገውን የቋንቋ አካዳሚ ደንብ አዘጋጅቶ ለሐረሪ ብሔራዊ ጉባኤ ጽ/ቤት የማቅረብና መመሪያ ማውጣት ሥልጣን ተሰጥቶታል፡፡

አንቀጽ

20

የመተባበር ግዴታ

ይህን አዋጅበተፋጠነ ፀኔታ ለማስፈፀም የሚመለከታቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው፡፡

አንቀጽ 21

አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በሐረሪ ነጋሪ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

_____ **ዓ.ም ሐረር**

ሙራድ አብዱልሃዲ

**የሐረሪ ሕዝብ መንግስት
ፕሬዝዳንት**

ሐለስ (ስ)

weellisoonni yeroo weellisan
dhalaa isaan gidduu teessu
ዘፋኝ የሆኑ ወንዶች ሲዘፍኑ
መሃከላቸው የሚያስቀምጧት
ሴት

ሐለስ ሞረድ (ስ)

faarsuu (wellisoonni dhalaa
tookko isaan giddu
teessuudhaan)
ማወደስ (አንድን ሴት ዘፋኝ
ወንዶች መሃከላቸው
በማስቀመጥ)

ሐለስ አረዴ (ግ)

1.ishii faarsan 2.arrabsan
1.አወደሷት 2.ሰደቧት
(ዘይቤያዊ አባባል)

ሐለባ (ግ)

elme
አለበ

ሐለብ (ስ)

luuccaa (rifeensa laafaa)
ሉጫ

ሐለብ ረግጋጣ (ስ)

rifeensa jajjabaa
ከርዳዳ ፀጉር

ሐለት (ቅ.ተ)

haala

ሁኔታ

ሐለንጋ (ስ)

halangaa
አለንጋ

ሐለኝ (ግ)

niingaba
አለኝ

ሐለው ባያ (ግ)

ariitiin dabre/ habbise
ሹልክ አለ

ሐለው አሻ (ግ)

dhokachiise
ሹልክ አደረገ

ሐለፋ (ግ)

ariifate
ፈጠነ

ሐለፍ (ስ)

ariifannaa
ፍጥነት

ሐለፍ ሐለፍ ባያ (ግ)

ariifate
ፈጠን ፈጠን አለ

ሐለፍቤ (ተ.ግ)

ariitiin
በፈጠነት

ሐለፍቲ (ግ)

ariifatte

ፈጠነች

ሐሉ (ግ/ስ)

1.nijiran 2.haaloo

1.አሉ 2.ቂም

ሐሊ? (ግ)

nijiraa?

አለ?/ አለን?

ሐሊም (ስ)

haala bareedaa

ጥሩ አመል

ሐላ (ግ)

niqaba

አለው

ሐላ አመል (ቅ.ተ)

amala

ጠባይ (አመል)

ሐላል (ስ)

amantiidhaan akka

dalagamu kan hayyamame

በሃይማኖት እንዲደረግ

የተፈቀደ

ሐላል መሸሕ (ስ)

ablee ittiin waaqalan

የእርድ ቢላዋ

ሐላል አሻ (ግ)

qale

ባረከ (አረደ)

ሐላል ወልዲ (ስ)

biduu (dhungee Maaraamii)

የማሪያም ምልክት (በሰውነት

ላይ የሚወጣ ጠቆር ያለ

ምልክት)

ሐላዋ (ስ)

halawaa (nyaata ficaa,

shukkkaaraafi dhadhaarraa

kan dalagamu)

ሐላዋ (ከዱቄት ከስኳርና ቅቤ

የሚሠራ ጣፋጭ ምግብ)

ሐሌ (ግ)

niqabdi

አላት

ሐል (ስ)

nijira

አለ

ሐል ሲናን (ስ)

iddeessa

ዘይቤያዊ አነጋገር

ሐል አሸቤው (ግ)

amala itti ta'e

አመል ሆነበት

ሐልለስ (ስ)

wantoota lallaafaatan
ለስላሳ/ የማይሻክር

ሐልሊ (ስ)
furmaata
መፍትሔ

ሐልሊ ሚጅጃ (ስ)
tarkanfi furmaata
የመፍትሔ እርምጃ

ሐልላሌ (ስ)
hallaallee
ቅልልቦሽ

ሐልላቂ (ስ)
lakkaawaa
ቆጣሪ

ሐልላቢ (ስ)
elmee
አላቢ (የሚያልብ)

ሐልላቢት (ስ)
elmituu
አላቢቷ

ሐልባ (ተ.ግ)
1.dirqama qaba 2. niqaba
1.ግዴታ አለበት 2. አለበት

ሐልቤ (ተ.ግ)
1.dirqama qabdi 2. niqabdi
1.ግዴታ አለባት 2. አለባት

ሐልቲ (ግ)
nijirti
አለች

ሐልቲት (ስ)
haltiita
ሐልቲት

ሐመላ (ግ)
akka malee aare/ aaraan
gubate
ተናደደ (እርር አለ)

ሐመልማል (ስ)
bineensa
አውሬ

ሐመም ባያ (ግ)
sassate/ saqacaa'e
ተስገባገባ

ሐመም ባይ (ስ)
sassattuu/ saqaccaana
ስግብግብ

ሐመር (ስ)
farda kabajaa
የክብር ፈረስ

ሐመኩ (ስ)
1.barsii (huuba) 2.faaaydaa
malee (bishingaaf,
shunkurtaaf w.k.f)

1.ገላባ 2.የማይረባ (ለማሸላ ፤
ሽንኩርት ወዘተ.)

ሐመዳ (ግ)

1.galataa galchee 2.daara
ta'e (daaraawe)

1.ለፈጣሪው ምስጋና አቀረበ
2.አመድ ለበሰ

ሐመዳም (ቅ)

daara'aa
አመዳም

ሐመዳይ (ስ)

waagii (hamadaaya)
ወርጭ

ሐመዴይ (ቅ)

addaate
ነጣ ያለ/ አመዳማ

ሐመድ (ስ)

daaraa
አመድ

ሐመድ ለበሳ (ግ)

1.daaraa'e 2.dararama
(rakkate)
1.አመድ ለበሰ 2.ተጐሳቆለ/
ተጐዳ

ሐመድ ሙዳይ (ስ)

geeba sijaaraa kan itti
dhaamsan (aashtiree)

መተርኮሻ

ሐመድ ኻና (ግ)

daaraa ta'e
አመድ ሆነ/ ወደመ

ሐመድ ፈጫ (ግ)

joollummaatti deebi'e
ወደ ልጅነት ተመለሰ/ ህጻን ሆነ
(ትልቁ ዳቦ ሊጥ ሆነ)

ሐሙ (ግ)

as kennaa
አምጡ

ሐሙራ (ስ)

hamuuraa (queensatti kan
dibatan)
የጥፍር ቀለም

ሐሚል (ስ)

haamila (Mana aadaa
Harari kessa)
ተሸካሚ(የጣሪያ ፡ በሐረሪ
ባህዊ ቤት)

ሐማሰኝት (ስ)

hamiltuu
ስሜተኛዋ

ሐማሰኛ (ስ)

hamilaawaa
ስሜተኛ

ሐማሳ (ስ)

hamilee

ስሜት

ሐማሳ ቀሊል (ቅ)

kan hamilee hinqabnee

ስሜት አልባ

ሐማሳ በጂሕ (ስ)

warra hamilee hedduu

ባለ ብዙ ስሜት

ሐማሳ ቢላይ (ስ)

hamileen maleetti

ያለ ስሜት

ሐማሳ ባሕ (ተ.ግ)

hamilee wajjin

በስሜት (በስሜታዊነት)

ሐማሳ ዘሌላ (ቅ)

kan hamilee hinqabnee

ስሜት አልባ

ሐማሳ ዘሌሌ (ቅ)

tan hamilee hinqabnee

ስሜት የሌላት

ሐማት (ስ)

soddee

አማት

ሐማት ሞአት (ስ)

gunduu soddeef kennamu

ሙሽራት ለሙሽራው እናት

የምትለግሰው የሰፊድ ስጦታ

ሐማቺ (ስ)

soddaa

አማች

ሐማቺ ጌይ (ስ)

soddaa

የአማች ወገን

ሐም (ግ)

fidi/ kenni

አምጣ/ ስጠኝ

ሐም ባያ (ግ)

as kenni naan je'e

አምጣ አለ

ሐምሚስቲ (ስ)

shan/ 5/

አምስት

ሐምሚስቲ ሩክሚ (ስ)

rukunii shana

አምስት ማዕዘን

ሐምሚስቲ አስር (ስ)

shantama

ሐምሳ

ሐምሚስታኝ (ስ)

shanaffaa

አምስተኛ

ሐምማል (ስ)

nama meeshaa ba'atu
(hammaalaa)
ተሸካሚ (ኩሊ)

ሐምበሊ (ስ)

gosa qaraati islaama
keessa tokkoo
ከእስልምና ትምህርት ዘርፍ
አንዱ

ሐምበል (ስ)

1.saleena/ minxaafii
2.fidimee
1.ምንጣፍ 2.አምጣ አስቲ

ሐምበይ (ተ.ግ)

baga
እንኳን

ሐምበይሌ (ተ.ግ)

baga
እንኳንም

ሐምቡርጢ (ስ)

handhuura
እምብርት

ሐምቢስ (ቅ)

duuba harkis
ጎታች

ሐምባ (ግ)

nyataa hafe (hambo)
የምግብ ትራፊ

ሐምበልገ (ስ)

michii ijaa
የዐይን ምች

ሐምዲ (ስ)

galataa
ምስጋና

ሐምዲ ቀሊል (ቅ)

galata kan hinqabne
ምስጋና ቢስ

ሐምዲ አሻ (ግ)

galatee ffate
አመሰገነ

ሐምዲ አገበአ (ግ)

galata dhiyeeffate
ምስጋና አቀረበ

ሐምዲ ዘዩቅ (ቅ)

kan galata hin beekin
ምስጋና የማያውቅ

ሐሞር (ስ)

saala
ዖታ

ሐሞር ሔራ (ስ)

seera saala
ሥርዓተ ዖታ

ሓሰሳ (ግ)

1.qaqqabachuu 2.lassanuu
1.ዳበሰ 2.ለሰነ

ሐሰነት (ስ)

hojii gaarii
መልካም ሥራ

ሓሳዋ (ስ)

1.haasaawa 2.marii
1.ኤዋውውት 2.ወይይት

ሓሳዋ አሹ (ግ)

haasawan (marihatan)
ተጨዋውቱ (ተወያዩ)

ሐሳድ (ስ)

ciiree
ቁልቋል (ባለግንድ)

ሓሰ (ስ)

naacha
አሆ

ሐስበኚት (ቅ)

hidhamtuu
እስረኛዋ

ሐስበኛ (ቅ)

hidhamaa
እስረኛ

ሐስበኛች (ቅ)

hidhamoota

እስረኞች

ሐስቢ (ስ)

1.hidhaa 2.mana hidhaa
1.እስር 2.እስር ቤት

ሐስቢ አሻ (ግ)

hidhe (mana hidhaatti)
አሰረ (በእስር ቤት)

ሐስቢ ዘልኻና (ቅ)

kan hin hidhamin
ያልታሰረ

ሐስቢ ዚታ (ቅ)

kan hidhame
የታሰረው

ሐስቢ ዚቴ (ቅ)

tan hidhamte
የታሰረችዋ

ሐስቢ ዚኻና (ስ)

kan hidhame
የታሰረ

ሐስቢ ዚኻናች (ስ)

warra hidhaman
የታሰሩት

ሐስቢ ዚኻንቲ (ስ)

kan hidhamte
የታሰረች

ሐስቢ ዛልታ (ቅ)
kan hin hidamin
ያልታሰረ

ሐስቢ ጋር (ስ)
mana hidhaa
እስር ቤት

ሐረማያ (ስ)
haramaayaa
ሐረማያ

ሐረማያ ቡሔይራ (ስ)
haroo haramaayaa
የሐረማያ ሐይቅ

ሐረም (ስ)
aramaa
አረም

ሐረም አሻ (ግ)
aramaa harame
አረመ(ለአረም)

ሐረሞት (ስ)
sirreesuu
እርማት

ሐረሳ (ግ)
qote (dachii)
አረሳ

ሐረሪ (ስ)

1.ummata hararii 2.afaan
ummata hararii
1.የሐረሪ ሕዝብ 2.የሐረሪ
ሕዝብ ቋንቋ

ሐረሪ ሐከማ (ስ)
mootummaa hararii
የሐረሪ መንግስት

ሐረሪ ሒርጊ ጋር (ስ)
man caffee hararii
የሐረሪ ምክር ቤት

ሐረሪ መሐድ (ስ)
saba hararii
የሐረሪ ብሔር

ሐረሪ መዚፋ (ስ)
haaroomsa Hararii
የሐረሪ ሕዳሴ

ሐረሪ መጅሊስ (ስ)
gumee hararii
የሐረሪ ጉባኤ

ሐረራ (ግ)
gubame
አረረ

ሐረሬው (ግ)
aare
ተናደደ

ሐረር (ስ)

harar
ሐረር

ሐረር ጁገል (ስ)
jugala/ dallaa Harar
የሐረር አጥር

ሐረር ጌይ (ስ)
magaalaa harar
ሐረር ከተማ

ሐረቅ (ስ)
1.irree 2.fira
1.ክንድ 2.ዘመድ

ሐረቅ ቀበጣ (ግ)
fira dhabe
ወገን አጣ

ሐረቅ በሸበሽ (ቅ)
abba deeggara heddu
ባለ ብዙ አጋር

ሐረቅ በጂሕ (ቅ)
aanaa hedduu kan qabu
ዘመደ ብዙ

ሐረቅ ከት (ስ)
goblaa
ክንፍ

ሐረት (ሐርአት) (ስ)
afur
አራት

ሐረት ሜጠቅ (ስ)
mogee afur
አራት ጎን

ሐረት ሩክሚ (ስ)
rakinii afur
አራት ማዕዘን

ሐረት አሲር (አርቢን) (ስ)
afurtama
አርባ

ሐረት ዳብሊ (ስ)
karaa dandii afurttii wal
qunnamu
መስቀለኛ መንገድ

ሐረት ዳብሊ ሲርሪ (ስ)
iccitti ta'uu dhabuu
የአደባባይ ሚስጥር

ሐረት ጁሐች (ስ)
gama afuran
አራቱ አቅጣጫዎች

ሐረትታኝ ነቢ መውሉድ (ስ)
maqaa wagga baatii
jahaffaa(akka lakkofsa
islaamaattii)
የዓመቱ ስድስተኛ ወር ስም
(በእስልምና አቆጣጠር)

ሐረንደቅ (ስ)

sulluula
ሸለቆ

ሐረካ (ስ)
sochii
እንቅስቃሴ

ሐረግ (ስ)
hidda
ሐረግ

ሐረፋ (ቅ)
jajjabaate (fooyyaa'e)
ጐበዘ/ በረታ/

ሐሪስ (ቅ)
1.meeshaa dulloome
2.shuuroo (kan garbuurraa
tolfame)
1.አሮጌ 2.(ስ)የሰንዴ ገንፎ

ሐሪስ ሒሳቦት (ስ)
yaada tortooree
ያረጀ አስተሳሰብ

ሐሪር (ስ)
kirrii
ሐር

ሐሪያ (ስ)
booyyee
አሳማ

ሐሪያ ሓል (ቅ)

haala sharmuu xummaa
ሴሰኝነት

ሐራ (ግ)
deeme
ሔደ

ሐራም (ስ)
kan dhorkame
የተከለከለ/ እርም/

ሐራም መብለእ (ስ)
maalaqa ykn qabeenya
namaa fudhachu
ያልተፈቀደ የሰው ገንዘብ
(ሀብት) መውሰድ

ሐራም አጫ (ግ)
hedduu dulloome
በጣም አረጀ

ሐራስ (ስ)
niitii dhalte/ desse/
አራስ

ሐራስ መትጋበል (ስ)
hogga dhalaan dhalte
manatti teesuu
መታረስ (ለአራስ)

ሐራስ ኢናይ (ስ)
labsii
አዋላጅ

ሐራስ ኢናይ ነርሲ (ስ)

nariisii deeyisiiftu

አዋለጅ ነርስ

ሐራስ ጋር (ስ)

mana niitiin keessatti dhalte

አራስ ቤት

ሐራራ (ስ)

haraaraa

ሰስ

ሐራራ አሻ (ግ)

haraaraa qabe

ሰስ ያዘው

ሐራሺ (ስ)

haraashii (qotee bulaa)

አራሽ

ሐራሺነት ቢሮ (ስ)

wajjira miisooma qoonaa

የግብርና ቢሮ

ሐራጅ (ስ)

caalbaasii

ሐራጅ

ሐራጅ አሻ (ግ)

caalbaasiin gurgure

በሐራጅ ሸጠ

ሐር አሻ (ግ)

baqeesse

ተረተረ

ሐርመል (ስ)

biqqiltuu qorichaaf ooluu

ለመድሐኒት የሚውል

ተክል(ሐርመል)

ሐርራ (ስ)

atoomii

አተም

ሐርሺ (ስ)

oyruu

እርሻ

ሐርሺ ሐበሮ (ስ)

haadha oyruu

የእርሻ እናት

ሐርሺ ሐደራ (ግ)

waan taa'insaa dhabe

ሳይሆን ቀረ

ሐርሺ መሐዋ (ስ)

meeshaa qonna

የእርሻ ዕቃ

ሐርሺ ቶያ (ስ)

ganda oyruu

የእርሻ ሰፈር

ሐርሺ አተዋቅ (ስ)

gogorrii

ቆቅ

ሐርሺ አፎቻ (ስ)
jaarmaya oyruu
የእርሻ አጎራባች

ሐርሺ ፉር (ስ)
hantuuta oyruu
አይጠ መጎጥ

ሐርቆት (ስ)
harqoota
ቀንበር

ሐርበኛ (ስ)
abbaa duulaa
1.ጦረኛ

ሐርበኞ ሔላ (ስ)
mala hilleensaa
የጥንቸል ስትራቴጂ

ሐርቢ (ስ)
lola/ duulaa/
ጦርነት

ሐርቢ ወለገት (ስ)
dirree waraanaa
የጦር ሜዳ

ሐርቢ ዶኒ (ስ)
doonii waraanaa
የጦር ጀልባ

ሐርቢ ጁገል (ስ)

goda waraana
የጦር ምሽግ

ሐርባኞ (ስ)
hilleettii
ጥንቸል

ሐርቱ መኸና (ስ)
beela'uu
መራብ

ሐርቱ አሻ (ግ)
beelesse
አስራብ

ሐርቱ ኻና (ግ)
beela'e
ተራብ

ሐርደዎው ዚሐፈሶ (ስ)
bikka takka kan hinteenye/
naannaawaa
አንድ ቦታ የማይቀመጥ/ ዘዋሪ/

ሐርዳ (ስ)
faana miilaa
ዱካ (የውስጥ እግር)

ሐርዳ መብዘሕ (ስ)
nama heddummaatuu
ሰው መብዛት (ጠያቂ መብዛት)

ሐርዳ መግደር (ስ)
jarjaraan deemuu

በፍጥነት መሄድ/ መመላለስ/

ሐርዳ ረዚን (ስ)

daagii

ቀርፋፋ

ሐርዳ ሩጥጣ (ቅ)

nama carraa ykn milkii

qabu

ገዳም (ገድ ያለው)

ሐርዳ ነጪሕ (ቅ)

faana addoo

ገደ ቢስ

ሐርገባም (ስ)

ququfaatu/ kan difafniirra

hin dhabamne/

ጉንፋናም

ሐርገብ (ስ)

1.qufaa 2.difafa difkaka

1.ሳል 2.ጉንፋን

ሐርገብ ሐርጉፍ ባያ (ግ)

difafal akka itti fooyyauuf

hawwu

ጉንፋን እንዲሻለው ተመኘለት

ሐርገብ አሻ (ስ)

difafa qabeen

ጉንፋን (ሳል) ያዘው

ሐርጋያ (ስ)

gosa haraarii dur keessa

tokko

ከጥንት የሐረር ጎሳዎች አንዱ

ሐርፊ (ስ)

qubee

ፊደል

ሐርፊ ሰበራ (ግ)

dubbisa baleesse

ንባብ አበላሽ

ሐርፊ ነቀላ (ግ)

qubee lakkaawe/ bare/

ፊደል ቆጠረ ፊደል ተማሪ

ሐርፊ ኪታብ (ስ)

kitaaba qubee

የፊደል መማሪያ መፅሐፍ

ሐርፊ ገበታ (ስ)

kitaaba qubee irra itti

baratan

የፊደል ገበታ

ሐሸማ (ስ)

hashamaa

የፀጉር ርዝማኔ

ሐሸማ አጎድሪ (ስ)

ribuu danfaa/ iddoo foonii/

የሥጋ ክፍል

ሐሸም አኛ (ግ)

beekan use
አውቆ ዝም አለ

ሐሽራት (ስ)
ilbiisoota
ነፍሳት

ሐሽር (ስ)
barsii/ huuba/
ገለባ

ሐሽር ቀሕዋ (ስ)
hojjaa hashara
ከቡና ገለባ የሚፈላ ባህላዊ ሻይ

ሐሽር በሽር (ቅ)
waan faaydaa hinqabne/
buyii/
ዝባዝንኬ/ የሆነ ያልሆነ ነገር/

ሐሽዋ (ስ)
cirracha/ ashawaa/
አሸዋ

ሐሺ ኡን (ስ)
dhakka haashii
በሃ ድንጋይ

ሐሺሽ (ስ)
bakkaniisa/ hashiishii/
እፀ ፋሪስ (ሐሺሽ)

ሐሻ (ቅ)
shukkuume

አሸ

ሐሼው (ግ)
rigee (tume)
አሸው (ደበደበው)

ሐሽሻእ ባያ (ግ)
tasa jedhe
በፍፁም አይደለም አለ

ሐሽቲ (ግ)
shukkuumte
አሸኝው

ሐሽቲላ (ግ)
shukkuumteef
አሸኝለት

ሐቀን (ስ)
elellee
ዛጎል

ሐቂቃ (ስ)
dhugaa
እውነት

ሐቃቃ (ስ)
haqaqa
እምቦ ቀቅላ

ሐቅ (ስ)
haqa/ dhugaa/
ሐቅ

ሐቅ ሐቅ መስሳንን (ግ)

dhugaa basu

እውነቱን መግለጥ

ሐቅ መሴንን (ስ)

haqa dubbachuu

ሐቅ መናገር

ሐቅ መክለሕ (ስ)

ballesaaf gatii isaa

argachuu

መጋለጥ

ሐቅ ዘሌለያች (ስ)

tan haqa hin qabne

መብት የሌላቸው

ሐቅ ዛለያች (ስ)

warra haqa qabuu

መብት ያላቸው

ሐቅ ዛሌ (ስ)

tan haqa qabduu

ባለ መብቷ

ሐቅሌ መቃነን (ተ.ግ)

dhugaaf dhaabachuu

ለእውነት መቆም (መከራከር)

ሐቅቀኚት (ቅ)

haadha haqaa

እውነተኛዋ

ሐቅቀኛ (ቅ)

abbaa haqaa

እውነተኛ

ሐቅቁላ (ስ)

sadaqaa

በአላህ ስም የሚለገስ ምፀዋት

(የግዴታ)

ሐቅቤ መሌጣ (ስ)

daandii haqaa demuu

ጥሩን መንገድ መከተል

ሐቅቤ መቃነን (ተ.ግ)

dhugaa argachuu/ hordofuu/

እውነቱን ማግኘት (መስራት)

ሐቅቤ አትሔደራ (ግ)

haqaan ummata bulche

በሐቅ አስተዳደረ

ሐቅኻዱው መፋጫ (ስ)

haqa offii barbaaduu

የራስን መፈለግ

ሐቅዚዩ (ተ.ግ)

haqa isaanii

ሐቃቸው

ሐቅዜ (ተ.ግ)

haqaa ishii

የራሷ (ሐቋ)

ሐቅዞ (ተ.ግ)

haqa isaa

የራሱ (ሐቁ)

ሐቅዞው ሜመድ (ተ.ግ)

dhugaa dubbachuu

እንቅጩን (እውነቱን) መናገር

ሐቅፎኝ ገበአ (ግ)

du'e , boqate

አረፈ (ሞተ)

ሐበለት (ስ)

sattawwaa

ቀጭኔ

ሐበሱዳ (ስ)

habasuudaa

ጥቁር አዝመድ

ሐበሪ (ስ)

ililli

አበባ

ሐበሮ (ስ)

harmee/ haadha

እናት

ሐበሮይ (ቃ.አ)

haadhatoo

እማዬ

ሐበሻ (ስ)

habashaa

አበሻ

ሐበሻ ባድ (ስ)

biyya habashaa

የአበሻአገር

ሐበሻ አሚር (ስ)

mooticha habashaa

የአበሻ ንጉስ

ሐበሻ ኢራዝ (ስ)

huccu habashaa

የአበሻ ልብስ

ሐበቃ (ግ)

bulbule

በጠበጠ

ሐበቃማ አሰፔው (ግ)

1.bulbulee obaasse 2.haalan

hubachiise

1.በጥብጦ አጠጣው 2.በሚገባ

አስረዳው

ሐበቅ አሼኝ (ግ)

na ukkaamsee

አወደኝ (ለጥሩ ወይም መጥፎ

ሽታ)

ሐበብ (ስ)

qooqa qilleensaa

የንፋስ ድምፅ

ሐበብ ባያ (ግ)

haalan bubusse

በሐይል ነፈስ

ሐበግ (ስ)
dhiita'e
አበጠ

ሐቡ (ስ)
dhuka
መቅኒ

ሐቡ ቀሊል (ቅ)
masluufa
እርባና ቢስ

ሐቡ ዛፋ (ስ)
irkoo
መመኪያ

ሐቡካ (ስ)
habuukaa
አጅካዶ

ሐቡዋው መቦረድ (ስ)
rakkisuu (hogguu gargaarsa
gaafachuudhaan)
ማስቸገር(ሁሌ እርዳታ
በመለመን)

ሐቡዋው አቦረዶ (ግ)
qabeenya qabu irraa fixan
ጨረሱበት (ያለውን ሐብት)

ሐቢ (ስ)
dalagaa/ hujii/
ሥራ

ሐቢ ቀሊል (ቅ)
dhiistuu hujii
ሥራ ፈት

ሐቢ በጂሕ (ቅ)
baayisa hujii
ሥራ ብዙ

ሐቢ ኩቱብ (ስ)
barreessa diraamma
ተውኔት

ሐቢዋ ሐብቢዞ (ስ)
fedhinaafi hawwii isaa
ትኩረቱና ተግባሩ

ሐቢዶኝ (ስ)
koree
ኮሚቴ

ሐባር (ስ)
abaarsa
እርግማን

ሐባር ሐልባ (ተ.ግ)
abaarsa qaba
እርግማን አለበት

ሐባር አሻ (ግ)
abaare
ረገመ

ሐቤኖ (ስ)

jaamina halkanii
ዳፍንት

ሐብሐብ (ስ)
habhaba
ሐብሐብ / ከረቡሽ

ሐብሉል (ስ)
bubbee/ hobomboleettii
(qilleensa cimaa)
አውሎ ነፋስ

ሐብባ (ስ)
firii takka
አንድ ፍሬ

ሐቦሳ (ስ)
allaattii adii
ጆፌ አሞራ

ሐተታ (ስ)
barreessa
ሐተታ (ፅዑፍ)

ሐተትተማ (ቅ)
hatattaamaa
ችኩል

ሐተንናኮሽ (ስ)
kubbaa
ኳስ

ሐተፋ (ግ)
gorse

መከረ

ሓቲፍ (ስ)
gorsaa
መካሪ/ አማካሪ

ሓታም (ስ)
dhihootti dhalaa heerumte/
baranee
በቅብ ያገባች ሴት

ሓታም ጋር (ስ)
mana cidhaa (mana
ariizoota)
ሙሽራ ቤት (በቅርብ ለተጋቡ)

ሓትቲ ሓትቲ (ስ)
tapha wiixataa kibxataa
ሰኞ ማክሰኞ ጨዋታ

ሓትታፋ (ስ)
gorsaa
መካሪ

ሓነቃ (ግ)
hudhe
አነቀ

ሓነፊ (ስ)
1.barnoot amant islaama
afur keesaa tokko 2.mataa
boombaa

- 1.ከአራቱ የእስልምና ትምህርታዊ ዘርፍ አንዱ
- 2.የቧንቧ ጭንቅላት

ሐኑን (ስ)
halluu diimaa
ደማቅ ቀይ

ሐኒድ (ስ)
haniida
ሐኒድ/ የበሰለ ስጋ/

ሐናት (ስ)
surrii/ gubbaa
አናት/ ራስ

ሐናት ሚሕራ ጋር (ስ)
biiroo ol'aanaa
ጠቅላይ መምሪያ

ሐንቆት (ስ)
sabbata
መቀነት

ሐንበይሌ (ቃ.አ)
jajuu/ faarsuu
እሰየው

ሐንባ (ስ)
haftee/ hambaa
ትራፊ

ሐንቲ ጋር (ስ)
mana dhuunfaa kan ta'e

የራስ የሆነ ቤት

ሐንናቃ (ቅ)
hudhaa
አናቂ

ሐንከስ ባያ (ግ)
okkolee
አነከሰ

ሐንኩር (ስ)
hunkutaa'aa
አንኩሮ

ሐንካ (ስ)
mastii
አብሲት ማፈሻ

ሐንካሳ (ቅ)
hokkolaa
አንካሳ

ሐንደቃዋ መንደቃ (ስ)
korokonchii (karaa dhagaa
itti hedumaatu)
ኮረኮንች

ሐንዱል (ስ)
furguggee/ risaarsoo/ siree
daa'immanii kan sosso'u
የሕፃን አልጋ (የሚወጣወዝ)

ሐንጅማ (ስ)
anjamma/ boonaa

አንጀማ/ ጉራ

ሐንጀማ አሻ (ስ)

anjamaa heddummeesse/
dhaadate

ጉራውን ነዛ/ ፎከረ

ሐንጀ (ቃ.አ)

haa ta'u/ tole
እሺታ

ሐንጀ ባቲ (ግ)

tole jatte
እሺ አለች

ሐንጀ ባያ (ግ)

tole jedhe
እሺ አለ

ሐንገፋ (ስ)

hangafa
የበኩር ልጅ

ሐንጉልላ (ስ)

sammuu
አንጉል

ሐንጉልላ መርገገብ (ግ)

gorfamuu/ gorsamuu
መመከር

ሐንጉልላ መብለእ (ግ)

sammuu dhiphisuu
አንጎል ማሰጨነቅ

ሐንጉልላ መውኸብ (ስ)

gorsa dhagau'u
ምክር መስማት

ሐንጉልላ ሙሉእ (ስ)

qaruutee/ abshaala
ብልህ

ሐንጉልላ ሺር ሞሻ (ግ)

sammuu namaa dubbiin
garagalchuu
የሰውን አንጉል በነገር ማዞር

ሐንጉልላ ቁቡል (ስ)

gowwaa/ nama homaahin
beekne
ሞኝ

ሐንጉልላ ቆፍ (ስ)

kan hin yadne
የማያስብ

ሐንጉልላ ዘሌላ (ስ)

irraan fataa/ dagataa
አንጉል ቢስ

ሐንጉልላ ዛላ (ስ)

1.beekaa 2.abshaala/
qaruuxee
አዋቂ/ ብልህ

ሐንጉራም (ስ)

nyaattubee/ halbaadheessa

ሉሕ / fuula / ገፅ - 21

ሆዳም

ሐንጉር (ስ)

1.kokkee 2.nyaata
1.ጉሮሮ 2.ምግብ

ሐንጉር መልሐድ (ግ)

biddeena namaa cufuu
(hinaafu)
የሰወው ጉሮሮ መዝጋት/
መመቅኘት/

ሐንጉር መቆፈል (ግ)

hinaaffaadhaan biddeena
namaa keessa seenanii
balleessuu
በመመቅኘት በሰው እንጀራ
ውስጥ ጣልቃ መግባት

ሐንጉር ቁሻሻ (ግ)

kan nama rakkisu
ሰውን የሚያስቸግር

ሐንጉር በሪ (ስ)

laagaa
ላንቃ

ሐንጉር ጋር (ስ)

mana nyaataa
ምግብ ቤት

ሐንጉርቤ መቃነን (ግ)

bideena namaa busheesuu
የሰውን እንጀራ መዝጋት

ሐንጉሽ (ተ.ግ)

cuffachuu
ግምጥ

ሐንጉሽ ባያ (ግ)

cuffachuu
ገመጠ

ሐንጎ (ተ.ግ)

hongaaawe
መና

ሐንጎ አሻ (ግ)

1.fasha leessee/ harkise
2.dhaabsise
1.አስተንጎላ 2.አሳጣ

ሐንጎረ ጊጅፍ (ግ)

goba — qeerroo
ጆሮ ደግፍ

ሐንጎራ (ስ)

jillboo
ጂልቦ

ሐንጎርጫ (ስ)

angoorcaa
እንቧይ

ሐንጫለል ባያ (ግ)

itti mammarama
ተጠመጠመ/ አቀፈ/

ሐኝ (ቃ.አ)

ciniinnaa

ንክሻ

ሐኝ አሻ (ስ)

ciniine

ነከሰ

ሐከማ (ግ)

1.barataan dalagaa

barsiisaan kenneef dubbise

2.murtesse

1.መልሶ አነበነበ(ያጠናውን)

2.ፈረደ

ሐከም (ስ)

abbaa seeraa/ doorii

ዳኛ

ሐከካ (ግ)

hooquu

አከከ

ሐኪም (ስ)

haakima

ሐኪም

ሐኪም ጋር (ስ)

mana hakiimaa

ሐኪም ቤት

ሐኪምነት (ስ)

hakimummaa

ሐኪምነት

ሐካፋ (ስ)

hakaafaa

አካፋ

ሐክ ባያ (ግ)

“ushe” jedhe

ሒጂ አለ(ለአህያ)

ሐክካል (ስ)

abba qoqorrii

ጠራቢ

ሐክካም ሑርሪ (ስ)

walaabumma abbaa seeraa

የዳኝነት ነፃነት

ሐክካክ (ስ)

hooqee

የሚያክ

ሐዋ (ግ)

fayye/ dandame/

ዳነ

ሐዋ (ስ)

haawaa

ሐዋን

ሐዋላ (ስ)

hawaalaa

ሐዋላ

ሐዋሳ (ስ)

quubse
አረካ

ሐዋስ ኢንታ (ግ)

arjoomaadha
ለጋሽ ነው

ሐዋራ (ስ)

daaktuu
ወፍሬጌ

ሐዋአም (ቅ)

kan miira gudeddii gudatu
ወሲባም/ ቅንዝረኛ

ሐዋእ (ስ)

1.qilleensa 2.miira gudeeddii
3.samii
1.የወሲብ ፍላጎት 2.አየር
3.ሕዋ

ሐዋዝ (ስ)

hawaasa
1.ሰብ 2.ህዋስ 3.አባል

ሐዋጅ (ስ)

hawaaja
ቅመም

ሐው ሐው ባዬው (ስ)

qabbenya dhabuun rakkate
ሀብት በማጣት ተቅበጠበጠ

ሐው ባያ (ግ)

qilleensi humnaan
qillensa'uu
ንፋስ በሃይል ነፈሰ

ሐውሊ ኩቱብ (ስ)

asoosama
ልቦለድ

ሐውከር (ስ)

waca/ jeequmsa/
ጫጫታ

ሐውዛ (ስ)

cunfaa jiimaa
የጫት ጭማቂ

ሐውዲ (ስ)

dhugaati jannata
የገነት መጠጥ

ሐዘላ (ግ)

dugdarratti daaima bachuu
አዘለ

ሐዘዛ (ግ)

fe'ame (bishaaniin, jimaa
nyaataan fi k.k.f.n)
ትን አለ

ሐዝሐዝ (ስ)

raaree
ረግ ረግ መሬት

ሐዝዛባ (ስ)

taajjabduu
ታታቢ.

ሐየዋን (ስ)
beeladaa
እንስሳት

ሓያ (ግ)
calleensa
እሺታ

ሓያ ባያ (ግ)
haayaa jedhe
እሺ አለ

ሓያአም (ስ)
kan nama kabaju
አክባሪ/ ትሁት/

ሓያእ (ስ)
kabaja
ትሁትና

ሓያእ መቅበጥ (ቅ)
kabajaa naamaaf kennuu
dhiisuu
ስርአት ማጣት

ሓያእ ቀሊል (ስ)
kan nama hin kabajne
ሰውን የማያከብር

ሓያእ በጂሕ (ስ)
kan kabajaa nammaf kennu

ሰው አክባሪ

ሓያእ አሻ (ግ)
kabaje
አክበረ

ሓያእ ዘሌላ (ስ)
kan nama hin kabajne
ሰውን የማያከብር (ባለጌ)

ሓያእ ዛላ (ስ)
obsaa
ትሁት

ሓይ (ስ)
aannan
ወተት

ሓይ መስቻ (ግ)
1.aannan dhuguu
2.gammaduu
1.ወተት መጠጣት 2.መደሰት

ሓይ ሩጉእ (ስ)
itittuu
እርጎ

ሓይ ሸችቲ (ግ)
1.aannan dhugde
2.gammadde
1.ወተት ጠጣች 2.ተደሰተች

ሓይ ቀዳዳ (ስ)

dheenge/ qadaadaa
aannanii
የወተት ቅል

ሐይ ዘር (ስ)
gosa dibbee isaguddaa
የከበሮ ዓይነት (ትልቁ)

ሐይበት (ስ)
simboo/ nuura kabajaa
ግርማ ሞገስ/ ወዘና

ሐይያክ (ስ)
shammaanee
ሸማኔ

ሐይዬ (ቃ.አ)
mee!
ዋ! (እስቲ!)

ሐዮ (ቅ)
aannannoo
ወተታማ

ሐደራ (ግ)
bule
አደረ

ሐደይ (ስ)
ilillii birraa
አደይ

ሐደጋ (ግ)
dhiise

ተወ

ሐደፍ (ስ)
akeeka/ kaayyoo
ዓላማ

ሐዲስ (ስ)
barnoot nabi muhammad
(s.a.w)
የነቢዩ መሐመድ (ሰ.ዐ.ወ)
ትምህርት

ሐዲር (ቃ.አ)
ninjira
አለሁ!

ሐዲር ዋ ናዲር (ስ)
midhaan
ጥራጥሬ

ሐዲቀኛ (ስ)
tajaajilaa biqiltuu
አትክልተኛ

ሐዲቃ (ስ)
bakka biqiltuu/ ilillii/
የአትክልት/ የአበባ ሥፍራ/

ሐዲያ (ስ)
kennaa
ስጦታ

ሐዲያ አሚር (ስ)
mootii haadiyyaa kan duri

የጥንቱ የሐዲያ ንጉስ

ሐዲድ (ስ)

sibiila

ሐዲድ (ብረት)

ሐድዋ (ስ)

sheenaa/ gaabbii/

ቁጭት/ ጸጸት

ሐድዲ (ስ)

daangaa/ wasana/

ገደብ/ ወሰን

ሐድዲ ዘሌላ (ቅ)

kan daangaa hinqabine

ገደብ የሌለው

ሐድዳር (ስ)

kan bule

ያደረ

ሐድዳር ሔራ (ስ)

heera turee

የቆየ ሥርዓት

ሐድዳጋ (ቅ)

kan dhiisu

የሚተው

ሐጀር (ስ)

dhagaa

ድንጋይ

ሐጂ (ስ)

haajii (makkaa madiinaa

kan deemee)

መካ መዲና ሄዶ ስግደት

የፈፀመ ወንድ

ሐጂስ (ቅ)

haaraya

አዲስ

ሐጂያ (ስ)

haajiyaa (makkaa madiinaa

tan deemte)

መካ መዲና ሄዶ ስግደት

የፈፀመች ሴት

ሐጃ (ስ)

waraane

ወጋ

ሐጃ (ስ)

dhimma

ጉዳይ

ሐጃ መልሐድ (ግ)

dhimma qabbachuu

ጉዳይ መያዝ

ሐጃ መቦረድ (ግ)

dhimma fixachuu

ጉዳይ መጨረስ

ሐጃ መንበርቲ (ተ.ግ)

dhimma jiraachuu

ጉዳይ መኖር

ሐጃ መክፈል (ግ)

dhimma fixuu

ጉዳይ መጨረስ

ሐጃ መፍጃ (ግ)

dhimma fixuu

ጉዳይ መጨረስ

ሐጃ ዋ ሐጅጃ (ስ)

haajaa

ጉዳይ

ሐጃ ፈጅ (ስ)

haaja baasaa

ጉዳይ ፈፃሚ

ሐጅጃ (ስ)

makka madiinaa

መካ መዲና

ሐጅጃጃን (ስ)

warra hajjii dhaqan

መካን የሚዘይሩ

ሐገር (ስ)

foon jabaa

ጠንካራ ሥጋ

ሐጋ (ስ)

huccu ciccitaa

ቁራጭ ልብስ

ሐጋይ ሞሻ (ስ)

hagaayuu (haramuu)

ቡቃያ መኮትኮት

ሐጠራ (ግ)

gabaabbate

አጠረ

ሐጠባ (ግ)

miice (huccuu)

አጠባ

ሐጥጢሽ (ስ)

haxxiffachuu

ማስነጠስ

ሐጥጢሽ ባያ (ግ)

haxxiffate

አስነጠስ

ሐጥጣባ (ስ)

nama huccuu

miiccu(miicataa)

አጣቢ

ሐጪ (ስ)

dugda

ጀርባ

ሐጪ መስጣ (ግ)

dugda kannuu

ጀርባ መስጠት

ሐጪ ሞረኧ (ግ)

deemuu

መሔድ

ሐጪ ቁማይ (ስ)

hibaa/ nyignigaa

አስናቂ/ ጨቅጫቃ

ሐጪ አጥ (ስ)

1.lafee dugdaa

2.barbaachisaa

1.የጀርባ አትንት 2 . በጣም

አስፈላጊ

ሐጪ ኤሔር (ቅ)

duyda duubaa

በስተጀርባ

ሐጪ ኤሔርቤ ሞረድ (ግ)

dhoksuu

መደበቅ

ሐጪ ዋ ቁልለን (ስ)

garaa fi dugdaa

ሆድና ጀርባ

ሐጪ ጌይ (ስ)

gama duuba

በስተጀርባ

ሐጪሌ ሐጪ መኚት (ተ.ግ)

dugdaan ciisuu

መንጋለል

ሐጪር (ቅ)

gabaabaa

አጭር

ሐጪር መቆጠልቲ (ስ)

mataduree gabaabaa

አጭር ርዕስ

ሐጪር ዊቂር (ስ)

guyloo/ walaloo gabaabaa

አጭር ግጥም

ሐጪሮ (ስ)

kuruuruu/ nama gabaa baa

ኩሩሩ/ ድንክ

ሐጪቤ ሞረድ (ግ)

1.nama haalaan tajaajiluu

.boonsiisuu

1.ሰውን ያለመጠን መንካባከብ

2.ማንቀባረር

ሐጪዋ ቁልለን ሞኸና (ግ)

1.wal-loluu 2.wal-ooduu

መጣለት

ሐጪው (ግ)

1.dukkubi itti dhaga'ame

2.sheena'e/ gaabbbe

1.ሕመም ተሰማው 2.ቆጨው

ሐፈሳ (ግ)

guure

አፈሰ

ሐፈርሳ አሻ (ግ)

hafarse

አራገበ

ሐፈናም (ቅ)

owituu

ወበቃም

ሐፈን (ስ)

o'ina

ወበቅ

ሐፈሽ (ቅ)

wanta dhagala'aa furdaa

ykn sagalee furdaa

ወፈረ ያለ ፈሳሽ ገነር ወይም

ድምፅ

ሐፈዝ (ቅ)

haafiza (Qur'aanaf)

ቀዱስ ቁርአንን በቃሉ ያጠና

(የሸመደደ)

ሐፋ (ግ)

yaade

ናፈቀ

ሐፌ (ግ)

yaaddooyattef

ናፈቃት

ሐፍ (ተ.ግ)

olka'aa

መነሳት

ሐፍ ሐፍ አሻ (ግ)

kakkaase

አነሳሳ

ሐፍ ባያ (ግ)

ka'e

ተነሳ

ሐፍ አሻ (ግ)

1.kaase 2.hate

1.አነሳ 2.ሠረቀ

ሐፍቱ (ቅ)

haftuu

ቆማ ቀር

ሐፍቲ (ስ)

ka'insa/ ka'umsa

መነሻ/ መንደርደሪያ

ሐፍቲ ዋ ዱቅቲ (ስ)

jalqabaafi xumura

መነሻ ና መድረሻ/ መጀመሪያና

መጨረሻ

ሐፍቲ ደባት (ስ)

maxantuu duraa

ቅድመ ቅጥያ

ሐጉሕ (ቃ.አ)

akka malee aaruu

በንዴት ጊዜ የሚባል

ሐሕ ባያ (ግ)

akkaa malee aare/ gubate/
በንዴት አረረ

ሐሉብ (ቅ)

kan elmame
የታለበ

ሐሉድ (ቅ)

kan xumurame
ያለቀ

ሐሉፍ (ቅ)

1.dabruu 2.caalaa
1.ማለፍ 2.ይበልጥ

ሐሉፍ ባቲ (ግ)

dabartee
አለፈች

ሐሉፍ ባዩ (ግ)

dabran
አለፉ

ሐሉፍ ባያ (ግ)

dabre
አለፈ

ሐሉፍ ባይ (ስ)

darbaa/ dabraa
ተላላፊ

ሐሉፍ ባይቲ (ግ)

dabruu

ማለፍ

ሐሉፍ አትታሹ (ግ)

wal dabran
ተላለፉ

ሐሉፍ አሻ (ግ)

dabarse
አሳለፈ

ሐሉፍ ዛያ (ቅ)

kan dabre
ያለፈ

ሐሉፍ ዛያ ዘመን (ስ)

yaroo dabre
ያለፈ ጊዜ

ሐሉል (ስ)

raafuu
ጎመን

ሐሉል ሰኝኚ (ስ)

sanyii raafuu
የጎመን ዘር

ሐሉልኛ (ቅ)

dhugummaa
እውነተኛ

ሐሉልሉ (ቅ)

dhugaa
እውነት

ሐልሉቤ (ተ.ግ)

isa dhugaa

በእውነት

ሐልላ (ስ)

huccuu haadhowwan kan

jibii diimmafi hucuu gurrach

dalagamu

ከቀይ ሐርና ከጥቁር ልብስ

የሚሰራ የእናቶች ልብስ

ሐልበት (ስ)

hulbata/ shuunqoo

አብሽ

ሐልበት መረኽ (ስ)

maraqaa hulbataa

የአብሽ መረቅ

ሐም ባያ (ግ)

jige

ተደረመሰ

ሐምሐም ባያ (ግ)

lillixe

ስምጥ ስምጥ አለ

ሐምሙል ባያ (ግ)

akka malee aare

ክፉኛ ንድድ አለ

ሐምሚ (ስ)

kumbii arbaa

ኩምቢ

ሐምማ (ስ)

duukkuba cimaa

ከፍተኛ የትኩሳት በሽታ

ሐምቦ ባያ (ግ)

sagallee loon dhageessise

እምቧ አለ

ሐሱስ (ተ.ግ)

lassanamaa

ልስን

ሐሱስ አሻ (ግ)

dibate

ቅብት አደረገ

ሐሱብ (ቅ)

kan yaadame

የታሰበ

ሐስራ (ስ)

rakkina arguu

ችግር ማየት

ሐስኒ (ስ)

naannoo

ክልል

ሐስኒ ወልዲ (ስ)

mucaa biyyaa

የከተማ/ የወንዝ/ ልጅ

ሐረል ኤይኒ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገዕ - 32

dubra bareeddu jannataa
ውብ ሴት (የገነት)

ሐሩስ (ቅ)
kan qotame
የታረሰ

ሐሩር (ተ.ግ)
kan aare
ያረረ/ የተናደደ

ሐሩር ባያ (ግ)
hedduu aare
እርር አለ

ሐሩብ ባያ (ግ)
xiqqoo dhuge
ፋት አለ

ሐሩብቲ (ግ)
dhugaatii tokko
ፋት

ሐር (ስ)
dhala jannata
የገነት ሴት

ሐር ጉሙር (ስ)
shimbirroo
ድንቢዋ

ሐርመተኛ (ስ)
nama rahmata qabu/ kan
nama kabaju

አክባሪ/ ሩህሩህ

ሐርመት (ስ)
garaa laaffina
ርሕራሔ

ሐርሩማ (ስ)
hoxxee
ጠሻ

ሐርሩማ ቦአ (ግ)
bosana seene
ሸፈተ/ ጫካ ገባ

ሐርሪ (ስ)
walaba
ነፃ

ሐርሪያ (ስ)
walabummaa
ነፃነት

ሐርሹም (ተ.ግ)
caccabuu
ድርምስ

ሐርዲ (ቅ)
keelloo
ቢጫ

ሐርዲ ሐሪር (ስ)
hariira kelloo
ቢጫ ሐር

ሐርዲ ኡፍ (ስ)

shimbirroo keelloo

ቢጫ ወፍ

ሐርዴይ (ቅ)

gosa halluu isa keelloo ta'e

ቢጫማ

ሐሽ (ቅ)

kan shukkuumame

የታሸ

ሐሽመት (ስ)

kabajaa

ክብር

ሐሽመት ሞሻ (ስ)

kabajuu

ማክበር

ሐሽመት ቀሊል (ቅ)

kabajaa kan hin qababne

ክብረ ቢስ

ሐሽመት አሽቲ (ግ)

kabajaa gootee/ kabajdee

አከበረች

ሐሽሹሽ አሻ (ግ)

shukuume/ laafise

እሽት አደረገ/ አለሰለሰ

ሐቁቅ (ስ)

mirgaa

መብት

ሐቅቁፍ አሻ (ግ)

hammate itti marama

እቅፍ አደረገ

ሐቅቃ (ስ)

bilqaaxxii

ብልቃጥ

ሐቡርነት (ስ)

itti gaafatamummaa

ተጠያቂነት

ሐቡቅ (ቅ)

1.kan bulbulame 2.heddu

kan dafkaa'ee

1.የተበጠበጠ 2.በላብ የሰመጠ

ሐቡጥ (ስ)

kan iita'e

ያበጠ

ሐባብ ሼልዲ (ስ)

abbbaa cagguwaarree

አባ ጨጓሬ

ሐብቡቅ ባይቲ (ስ)

haalan dafkuu

በላብ መታጠብ

ሐብቢ (ቅ)

hubbi (jaalala heddu)

ጥልቀት ያለው መውደድ

ሐጉፍ (ቅ)

kan gorfame

የተመከረ

ሐት (ስ)

qurxummii guddaa

አሳነባሪ

ሐት ዜት (ስ)

zaeeta qurxxummii

የአሳ ነባሪ ዘይት

ሐኑቅ (ቅ)

kan hudhame/ hudhama/

የታነቀ

ሁንቃ (ስ)

waane

ዋኔ

ሐንቃ (ስ)

hunqaa (fandisha)

የፈካ ፈንዲሻ

ሐንኩች ባያ (ግ)

caccabe

አፈጀ/ ተሰባበረ/

ሐንኩችቲ (ቅ)

dullumaa

እርጅና

ሐንጡጣ (ስ)

karaa dhiiphataa

ጠባብ መንገድ

ሐኩል (ስ)

kan qarame

ጥርብ፣የተጠረበ

ሐኩልቲ (ስ)

boca

ቅርፃ ቅርፅ

ሐኩማ ሐቡርነት (ስ)

itti gaafatumma mootummaa

የመንግስት ተጠያቂነት

ሐኩማ ደልላጊ (ስ)

hojjataa mootummaa

የመንግስት ሰራተኛ

ሐኩማ ዲነት (ስ)

horii motummaa

የመንግስት ሐብት

ሐኩፍ (ግ)

kan hakaafame

የታረሰ

ሐክ (ቅ)

kan alanfatame

የታኘከ

ሐክመኛ (ስ)

doorii

ፍርደኛ

ሐክሚ (ስ)
murtii
ፍርድ

ሐክሚ ፋጭ (ስ)
haqa barbaadaa
ፍትሕ ፈላጊ

ሐክኩክ አሻ (ግ)
1.alanfate (nyaata)
2.hooe(qaama)
1.እኝክ አደረገ 2.እክክ አደረገ

ሐውዋ (ተ.ግ)
namicha kana
ይህ ሰው

ሐዝሙት (ስ)
hawaasa
ሕብረተሰብ

ሐዝኒ (ስ)
gadda
ሐዘን

ሐዝኒ አሻ (ግ)
gadde
አዘነ

ሐዬ (ተ.ግ)
lubbuun oson jiruu
በሕይወት እያለሁ

ሐይ (ቅ)
lubbuun osoo jiru
በሕይወት እያለ

ሐዱድ (ስ)
wasana
ወሰን

ሐዱድቤ ቃጪ (ስ)
wasanan ala
ከወሰን ውጭ

ሐዱግ (ቅ)
kan dhiifame
የተተወ

ሐጁብ (ቅ)
kan dhoksame
የተሸፈነ

ሐጁጅ አሻ (ግ)
waraane
ውግት አደረገ

ሐጅ (ቅ)
kan waraaname
የተወጋ

ሐጅጃ (ስ)
ragaa
ማስረጃ

ሐጅጃ አሻ (ግ)
ragaa lakkoofsise

ማስረጃ አስቆጠረ

ሐጉን (ቅ)
kan bakka bu'e
የተተካ

ሐጡር (ቅ)
dallaya
አጥር/ የታጠረ

ሐጡብ (ቅ)
kan dhiqame
የታጠበ

ሐጭ (ቅ)
nama duukkuba (sheenaan)
itti dhaga'ame
አመም ወይም ቁጭት
የተሰማው ሰው

ሐፋቅ (ቅ)
kan hammumatame
የታቀፈ

ሐፋሽ (ቅ)
ukkaamamaa/ konyee/
እፍኝ

ሐፍፉስ አሻ (ግ)
walitti guure
እፍስ አደረገ

ሐፍፉቅ አሻ (ግ)
hammate

እቅፍ አደረገ

ሒ ? (ቃ.አ)
maal ? hii !
ምን ?

ሒላል (ጨረቃ) (ስ)
baatii (ji'a)
ጨረቃ

ሒልላጅ (ስ)
xumura/ dhumaattii
ማለቂያ/ መጨረሻ

ሒልቂ (ስ)
lakkoofsa
ቁጥር

ሒልቂ መትማላእ (ግ)
bakka duwwaa guutuu
በጎደለ ቦታ ማሟላት

ሒልቂቤ መቦአ (ግ)
gatii argachuu
ዋጋ ማግኘት

ሒልቃአት (ስ)
lakkaa'uu
ቆጠራ

ሂሚሚ (ስ)
gugee/ bullaallaa
እርግብ

ሐሚሚ (ስ)

handaarri/ gugee

እርግብ

ሐምመት (ስ)

gosa libaanataa (adii)

የእግን አይነት (ነጩ)

ሐምቢሪቅ (ስ)

hoqqisiisuu

ቅርሻት

ሐሞግሎቢን (ስ)

himoglobiina

ሂሞግሎቢን

ሐሳብ (ስ)

herrega

ሐሳብ

ሐሳቦትዜ (ስ)

yaadni ishii

እሳቤዋ/ አስተሳሰቧ

ሐስ (ስ)

ceephoo/ ajjiifannoo

ሂስ (ዲሞክራሲያዊ ትችት)

ሐስሳ (ስ)

kutaa yerroo

ክፍለ ጊዜ

ሐስባን (ስ)

yaada

አስተሳሰብ

ሐስቲ (ስ)

histii

ምቀኝነት

ሐስቲ አሻ (ግ)

hinaafe/ histii godhe

ተመቀኘ

ሐስቲሌ ሐስቲ መትጋፈር

(ግ)

wal quudhuu dhabu

መመቀኝነት

ሐሪግ ባይቲ (ስ)

biddeena eeleerraa baasuu

እንጀራ ከምጣድ ላይ ማውጣት

ሐራር (ስ)

aarii (hiraar)

ንዴት

ሐራብ (ስ)

yeroo soomanaa keessa

halkan kan nyaatamu

(hirbaata)

ጾም መያዣ ምግብ (በረመዳን

ወር(በጾም) ሌሊት የሚበላ

ምግብ)

ሐራት (ስ)

hirbaata

እራት

ሐራኝ (ስ)

gangee gadhii fame

ልቅ ፈረስ

ሐር ባያ (ግ)

hifate

ሰለቸ

ሐር አሻ (ግ)

hifachiise/ nuffisiise

አሰለቸ

ሐርሐርቲ (ስ)

foroforii/ kobbii

ፎረፎር

ሐርሐርቲ ደውዋ (ስ)

qoricha kobbii

የፎሮፎር መድሐኒት

ሐርሚ (ስ)

hirmii

እርም

ሐርሚ መብለእ (ስ)

hirmii nyaachuu

እርም መብላት

ሐርሚ ሞጫ (ስ)

hirmii baafachuu

እርም ማውጣት

ሐርሚዞ (ስ)

yoomiyyuu

እርሙ

ሐርሮ (ቃ.አ)

hoo! (oduu dinqisiifachuu)

ነገርን ለማዳኑቀ ሆ ማለት

ሐርቃ (ስ)

wan jalaa hafu

ቅራሪ

ሐርቃኦት (ስ)

mata duree

ርዕስ አንቀጽ

ሐርጊ (ስ)

marii

ምክር

ሐርጊ አሻ (ግ)

marihate

ተማከረ

ሐርጊዋ ሚርጊ (ተ.ግ)

wal marihatu

ምክክር

ሐርፈት (ስ)

dandeeyii

ችሎታ

ሐሻሻ (ግ)

shushukkuume

አሻሻ

ሐሻሽ (ስ)
hambaa
ቅራሪ

ሐቅ (ስ)
hirqinfuu
ስርቅታ

ሐቅ ባያ (ግ)
hirqinfate
ስርቅ አለ

ሐቅ ይላ ቄሴ (ተ.ግ)
hanga quufutti
ቋቅ እስኪለው ድረስ

ሐቅዲ (ስ)
haaloo
ቂም

ሐባ (ስ)
naatoo/ surraa
ግርማ ሞገስ

ሐባሮት (ስ)
itti gaafatamumma
ተጠያቂነት/ ሐላፊነት

ሐባሮት አስጣ (ስ)
asxaa gaaffii
ጥያቄ ምልክት

ሐባበላ (ግ)

sossobe
አባበለ

ሐባበጣ (ግ)
dhidhiitaa'e
አባበጠ

ሐብሪ (ስ)
gafii
ጥያቄ

ሐብሪ አስጣ (ስ)
malato gafii
የጥያቄ ምልክት

ሐብራን (ቅ)
1.itti gafatamumma 2.qaafii
1.ተጠያቂነት 2.ጥያቄ

ሐብጣ (ስ)
dhiita
እብጠት

ሐብጣ ደውዋ (ስ)
qoricha iitaa
የእብጠት መዳኒት

ሐት (ቃ.አ)
deemi
ወግድ

ሐት ባያ (ግ)
deemi jedhe
ወግድ አለ

ሒትፋን (ስ)

gorsa
ምክር

ሒትፋን ነሰኣ (ግ)

1.gorfame
2.gorsa fudhate
1.ተመከረ 2.ምክር ተቀበለ

ሒች ባያ (ግ)

deemi jedheen
ወግጅ አለ

ሒኒቅ ሒኒቅ (ስ)

boo'insaa
ስቅ ስቅ/ መተናነቅ (ለእንባ)

ሒኒቅ ሒኒቅ ባያ (ግ)

boo'ichatu qabeen
ስቅ ስቅ አለ

ሒኒቅ ሒኒቅ ባዬው (ግ)

imimaan irraa dhufe
እምባ ተናነቀው

ሒናጭ (ስ)

xiyyaa
ቀስት

ሒንቂርቲ (ስ)

quufaayee
እንቅርት

ሒንቂርቲ ፈረጣ (ስ)

dadhabe
ደከመ

ሒንቂፍቲ (ስ)

gufuu
እንቅፋት

ሒንቢሪቅ (ስ)

bulgaatii/ balaqqama
ክልብሽታ (ትውከት)

ሒንና (ስ)

hinnaa
እንሾሽላ (የባህር ማዶ)

ሒንና ለሐደሌ (ግ)

isii toleef
ተሳካላት

ሒንና ለሐደሌው (ስ)

toleef/ milkaa'e
ተሳካለት

ሒንና ኡኻት (ስ)

biddeena kan looshaa
dhihaatu
ምርጥ እንጀራ (ለሙሽራ
የሚቀርብ ባህላዊ)

ሒንኪል (ስ)

okkoluu
ማነከስ

ሐንኪል ባያ (ግ)

okkole

አነከሰ

ሐንዲ (ስ)

hindii

አንድ

ሐንዲ ሙሐጥ (ስ)

garba hindii

አንድ ውቅያኖስ

ሐንዲርቲ (ስ)

calii

እንዝርት

ሐንዲርቲ አጥ (ስ)

mogolee

ቁርጭምጭሚት

ሐንዲርቲ ፊት (ስ)

soonsa bishaaniirra deemu

ተርብ

ሐንጊር ጊርቲ (ስ)

sossoochii

ንቅናቄ

ሐንጊርጊርቲ (ስ)

sosso'insa

ንቅናቄ

ሐካሞት (ስ)

gabaasa

ሪፖርት

ሐካከላ (ግ)

qoqqore

ጠራረበ

ሐዊሺ (ቅ)

booraawaa

ድፍርስ

ሐዛዝ (ስ)

fe'amuu (bishaaniin,jimaan

jechuun)

ትንታ

ሐዛዞት (ስ)

fe'amuu (bishaaniin,jimaan

jechuun)

ትንታ

ሐዝቢ (ስ)

dhaabbataa siyaasaa

የፖለቲካ ፓርቲ

ሐዝቢ ሊሕዛኝ (ስ)

sagalee paartii

የፓርቲ ልሳን

ሐዝባን (ስ)

tajjabu

ትዝብት

ሐዩ (ተ.ስ)

namicha kana

እርሳቸው

ሒይያ (ተ.ስ)

ishii

እርሷ

ሒይያች (ተ.ስ)

isaan

እነርሱ

ሒዳጎት (ስ)

1.dhiifama 2.dhiisuu

1.ይቅርታ 2.መተው

ሒድጋን (ስ)

dhiifama/ dhiisuu

መተው

ሒጃሶት (ስ)

haaromsaa

ሕዳሴ

ሒጃብ (ስ)

dhokachu, waaya

dhokachiiftuu

ግርዶሽ፣ የመሸፈኛ ልብስ

ሒጃጃ (ግ)

wawwaraane

ወጋጋ

ሒጃጆት (ስ)

ilaalcha

አመለካከት

ሒጃጆትዜ (ተ.ግ)

ilaalchaa ishii/ waraanuu

ishii

አስተያየቷ/ አወጋጓ/

ሒጅሳን (ስ)

haaromsaa

ሕዳሴ

ሒጅሪያ (ስ)

bara

ሒጅሪያ (የእስልምና

አቆጣጠር)

ሒጆት (ሔጆት) (ስ)

ilaalcha

እይታ

ሒጋኝ (ስ)

bakka bu'aa/ iddoma

ምትክ

ሒጋኝ ሱም (ስ)

maqadhaala

ተውላጠ ስም

ሒጣ (ስ)

carraa

እጣ

ሒጣዜ (ስ)

hiree ishii

እጣዋ

ሒጤ (ስ)
hiree koo
የኔ እግ

ሒጥ ባቲ (ግ)
hodhite (safiif)
ሰፋች (ለስፌድ)

ሒጥ ባያ (ግ)
hodhe (safiif)
ሰፋ (ስፌት)

ሒጥ ባይቲ (ግ)
safii hodhuu
መስፋት (ለስፌድ)

ሒጥ ዋ ሚጥ ዘሌሌ (ቅ)
tan hojji hinqabin
ጥያ የሌላት

ሒጥራ (ተ.ግ)
haqina/ gabaabina
እጥረት

ሒጨና (ግ)
dhukkuba
አመም

ሒጨቅቲ (ስ)
gamas darbuu
ማሸቀንጠር

ሒጭቅ ባያ (ግ)

1.dide 2.dalaguu dide
1.እምቢ አለ 2.ላለማድረግ ችክ
አለ

ሒጭና (ስ)
1.mallattoo dhukkubaa
2.sheena'uu/ gaabbii
1.የአመም ስሜት 2.መቆጨት

ሒጮት (ስ)
sheena/ gaabbii
ቁጭት

ሒፍቂ (ስ)
hammachuu
እቅፍ

ሒፍፊኝ (ስ)
harka tokkoo guutuu
እፍኝት

ሒፎተኛነት (ስ)
hawwatummaa
ናፋቂነት

ሒፎታም (ቅ)
hawwata
ናፋቂ

ሒፎት (ስ)
yaaduu
ናፍቆት

ሒለቃ (ስ)

lakkaa'e
ቆጠረ

ሔለቆት ኮሚሽን (ስ)
koomishinii lakkoofsa
የቆጠራ ኮሚሽን

ሔለታም (ቅ)
dadhabaa
ሰነፍ

ሔለት (ስ)
dadhabiinsa
ስንፍና

ሔለት አሻ (ግ)
masluufee
ሰነፈ

ሔለኝት (ስ)
tan tooftaa qabduu
ባለ መላዋ

ሔለኝኛ (ስ)
abbaa toftaa
ባለ መላ

ሔለኝኛች (ስ)
warra tooftaa qabu
ባለ መላዎች

ሔለዳ (ግ)
fixe/ xumure/
ጨረሰ

ሔላ (ስ)
mala
ብልሐት (መላ)

ሔላ በሕ (ተ.ግ)
toftaadhaan
በዘዴ

ሔላ ቢላይ (ተ.ግ)
tooftaa malee
ያለ ዘዴ

ሔላ አሹ (ግ)
mala godhan
ዘዴ አደረጉ

ሔላ አሽቲ (ግ)
mala goote
መላ አደረገች

ሔላ አትቴሹ (ግ)
mala goosiisan
ዘዴ አስደረጉ

ሔላ አትቴሽቲ (ግ)
mala goosifte
ዘዴ አስደረገች

ሔላ አሻ (ተ.ግ)
mala godhe
መላ አደረገ

ሔላ ፋጫ (ግ)

mala barbaade
ዘዴ ፈለገ

ሔላም (ስ)
abbaa malaa
ባለ ዘዴ

ሔላቤ (ስ)
toftaadhan
በመላ/ በዘዴ/

ሔላች (ስ)
tooftoota
ዘዴዎች

ሔል (ግ)
urgooftuu shaayieel (heelii)
ሔል (የሻይ ቅመም)

ሔልቂ (ግ/ስ)
1.lakkaawi 2.lakkooftuu
1.ቁጠር 2.ቆጣሪ

ሔመላል ኻና (ግ)
hemelaal ta'e (fedhiisaa dhabe)
የጠበቀውን አጣ

ሔማ (ግ)
nama hamate
አማ

ሔሰባ (ግ)
yaade

አሰበ

ሔስ (ስ)
biyyee siniin irra tolfamu
ሲኒ የሚሰራበት አፈር

ሔረማ (ግ)
harama
አረመ

ሔራ (ስ)
1.heera 2.serra 3.duudhaa
1.ደንብ 2.ሥነ-ስርዓት 3.ወግ

ሔበሊት (ተ.ስ)
abalu
እገሊት

ሔበላች (ተ.ስ)
isaan
እነ እገሌ

ሔበል (ተ.ስ)
abalu
እገሌ

ሔበራ (ግ)
gaafate
ጠየቀ

ሔከላ (ግ)
qore
ጠረበ

ሐከፋ (ግ)

akaafe

በአካፋ ቆፈረ

ሐካ (ግ)

alanfate

አኘከ

ሐወሳ (ግ)

bulbule

በጠበጠ

ሐወስታ (ግ)

walilaayxee

ላወሰችው

ሐውሲ (ግ/ስ)

1.laaqi/ bulbuli 2.jeeqxuu

1.ለውስ 2.በጥባጭ

ሐይዲ (ስ)

laguu

የወር አበባ

ሐጀሳ (ግ)

haaroomse/ haarayoomse

አደስ

ሐጃ (ግ)

1.arage 2.ilaale

1.አየ 2.ተመለከተ

ሐጅ (ግ)

laali

ተመልከት

ሐገኖ (ግ)

bakka buuse

ተካ

ሐጋንቲ (ስ)

adda bu'aa/ itti aana

ምትክ

ሐጠራ (ግ)

dallaa ijaare

አጠረ

ሐፈቃ (ግ)

haqe/ rige

ፋቀ

ሐፈዛ (ግ)

eege

ታደገ

ሐፍቂ (ግ)

hayixuu/ rigiduu

ፋቂ

ሐሳ (ስ)

naqarsaa

ነቀርሳ

ሐሎ (ስ)

qaalaa/ olqa

ዋሻ

ሐሎ አስጡ ኩቱብ (ስ)
barreessa olqa keysaa
የዋሻ ውስጥ ጽሑፍ

ሐሳ (ስ)
hoosa
ዝባዝንኬ

ሐረን (ስ)
rakko/ dhibee/
ጣር

ሐርመን (ስ)
hoormoonii
ሆርሞን

ሐርተላም (ስ)
dhiiticha
እርግጫ

ሐሮራ (ስ)
horora
ሸርክት

ሐሮፋ (ስ)
oomacha
አረፋ

ሐክኮ (ስ)
dirtuu
ሚንጦ

ሐክኮሎ (ቅ)
okkolaa

አንካሳ

ሐው (ቃ.አ.)
yeey (eyyee)
አቤት (ወንድ ሲል)

ሐይ (ቃ.አ)
eyyee (dhalaaf)
አቤት (ለሴት)

ሐጂ (ተ.ግ)
harr'a
ዛሬ

ሐጂ ኦርቲ (ተ.ግ)
harr'a galgala
ዛሬ ማታ

ሐጂሌ ሐጂ (ተ.ግ)
har'uma
ዛሬውኑ

ሐጂሌ ሐጂዞ (ተ.ግ)
har'umatti
ዛሬውኑ

ሐጂዞ (ተ.ግ)
har'umatti
ዛሬውኑ

ሐረሪ ሪፖርት ባሕሪያ ቢሳሎት አካዳሚ

ለሕ ሞሻ (ግ)

dhidhiisuu
ችላ ማለት

ለሕቤ (ተ.ግ)

laaftuudhan
በቀላሉ

ለሕኒ (ስ)

walaloo
ዜማ

ለመደቤ (ግ)

1 .itti baratte 2.itti bare/ itti
qara'e 3.itti babbaree
1.ለመደባት 2.ተማረባት/
ልምድ አገኘባት

ለመዳ (ግ)

1.barate 2.bare/ qara'e
1.ለመደ 2.ተማረ

ለሙና (ስ)

eddattoo
ናሙና

ለምማዲት (ቅ)

leenji'amtu
ለማጅ

ለምባ (ስ)

laambaa
ኩራዝ

ለምባ ዲና (ስ)

laambaa (kan wullee qabu)
ኩራዝ (ባለ ብርጭቆ)

ለስላሲት (ስ)

dhala qalloo dheeraa
ቀጭንና ረጅም ሴት

ለቅቃማ (ስ)

1.guuraa (buwataa)
2.gulaalaa
1.ለቃሚ 2.መልማይ

ለበቅ ባያ (ግ)

haguuggate
ተከናኘበ

ለቢን (ስ)

suphee
ጡብ

ለቢን ሑጡር (ስ)

haxura xuubi
የጡብ ግንብ

ለቢን ጋር (ስ)

mana xuubi
የጡብ ቤት

ለባ ሲናን (ስ)

haasawaa firii qabu
ቁም ነገር

ለብለብቲ (ወዚዛ) (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 50

belbelaa ibbidda
ነበልባል

ለብቤክ (ቃ.አ)
yeey/ eyyee
አቤት

ለቦራቶሪ (ስ)
laboraatorii
ቤተሙከራ

ለተማ (ግ)
dhawe
ገጨ

ለተም አሽታ (ግ)
gad dhooytee
ጎሽመችው

ለከም ባይቲ (ግ)
siquu
ጠጋ ማለት

ለከም አሼ (ግ)
ofitti siiqsee
አስጠጋት

ለክኩ (ስ)
lakkuu
መንትያ

ለክኩ ኡጋ (ስ)
karaa lakkuu
መንትያ መንገድ

ለኸማ (ስ)
gummaa kan in qabne
ሞልቃቃ/ ሙያ የሌለው

ለወርቲ (ስ)
marsaa (sa'aaf)
ዙር (ለሰኣት)

ለውኒ (ስ)
halluu
ቀለም

ለዝዛቢያች (ስ)
laffatola
ለዘብተኞች

ለዝዛብቲ (ቅ)
laaffattuu
ለዘብተኛዋ

ለጅ ባቲ (ግ)
hifatte
ሰለቸች

ለጅ ባያ (ግ)
hifate
ሰለቸ

ለጅላጂት (ቅ)
tan daftee hifattuu
ቶሎ የምትሰለች

ለጅላጃ (ቅ)

kan dafee hifatu
ቶሎ ሚሰለኝ

ለጅገጃች (ቅ)
hifattoota
ሰልጅዎች

ለጅቲ (ግ)
hifatte
ሰለቸች

ለጅጃጃ (ቅ)
hifachiisaa/ nuffisiisaa
አሰልጅ

ለጢፍ (ቅ)
hala bareedina
ትሁት

ለጢፍነት (ተ.ግ)
hala bareedina
ትሁትነት

ለፈቃ (ግ)
walitti make
ቀላቀለ

ለፈቅቲ (ግ)
walitti makte
ቀላቀለች

ለፈአሌ (ግ)
isiit falmee
ለፋላት

ለፍለፍ ነኸሳ (ስ)
gadoo qabachuu
ዛተ/ ቂም ያዘ

ለፎ (ስ)
waraana lafaa/ lafoo
እግረኛ ወታደር

ሉሐላን ሉሐስ (ቅ)
arraabamaa
የተላላሰ

ሉሐዳን ሉሐድ (ቅ)
kan wal qaqqabate
የተቆላለፈ/ የተያያዘ

ሉሐድ (ስ)
1.kan ife 2.qabata 3.kan
wal qabate
1.የበራ 2.የተቀጣጠለ
3.የተያያዘ

ሉሕ (ስ)
1.luuha 2.fuula
1.ባህላዊ የትምህርት መፃፊያ
ጣውላ 2.ገፅ

ሉላ (ስ)
faayyoo rifeensa
የፀጉር ጌጥ

ሉል (ስ)
fakkii addunyaa

ለ-ል

ለ-ልሉም ባያ (ግ)

qancarree ta'e

ጥውልግ አለ

ለ-ምሉም (ቅ)

laafaa

ለስላሳ

ለ-ምቡጥ (ስ)

alaamaa

ወሸላ

ለ-ቁም (ቅ)

guuramaa

የተለቀመ

ለ-ቁጥ (ሙጀንነስ) (ስ)

wal markama

የተቀላቀለ (ሄትሮ ጂኒየስ)

ለ-ቁጥ ሲናን ሚጊር (ስ)

hima kan markame

ቅይጥ አረፍተ ነገር

ለ-ቁጥ ዘልታ (ስ)

kan hin makamne

ያልተቀላቀለ (ሆሞጂኒየስ)

ለ-ቃይዩ (ቅ)

qancarree

ቀጫጫ

ለ-ቅሉቅ (ቅ)

haasasamaa/ wal makaa/

የተለቀለቀ/ የተደባለቀ/

ለ-ቡቃን ሉቡቅ (ስ)

kan garafame

የተገራረፈ

ለ-ቢ (ስ)

sodaata

ፈሪ

ለ-ብባ (ቅ)

filatamaa

ምርጥ

ለ-ኩዲ (ስ)

asxaa dubbachiftuu (qube

araba keessa)

ካልእ አናባቢ ምልክት/

በአረብኛ/

ለ-ክ (ስ)

xalayaa/ luukii

ለ-ክ/ ወረቀት

ለ-ኸኝኛ (ስ)

ergamaa

መልዕክተኛ

ለ-ኸም (ቅ)

abbaa ergaa

ባለ መልዕክት

ሉኽ (ስ)

ergaa

ተልዕኮ/ መልእክት

ሉኽ ሰንዱቅ (ስ)

qimbica/ sanduuqa poostaa

ፖስታ ሣጥን

ሉዙብተኛ (ቅ)

laafina

ለዙብተኛ

ሉዙብተኛነት (ስ)

laafummaa

ለዙብተኛነት

ሉዝዙብ አሻ (ግ)

laffise

ልዝብ አደረገ

ሉይ (ስ)

adda

ልዩ

ሉይ ሉኸኝኛ (ስ)

ergamaa addaa

ልዩ መልዕክተኛ

ሉጁጁት (ቅ)

hifattu

ሰልጅዋ

ሉጁጁች (ቅ)

hifattoota

ሰልጅዎች

ሉፉፉ (ቅ)

hifataa

ሰልጅ

ሉጉም ባያ (ግ)

kasaare

ከሰረ

ሉጉም አሻ (ግ)

kasaarsise

አከሰረ

ሉጉምቲ (ስ)

kasaaraa

ኪሳራ

ሉጢ (ስ)

middisa

ግብረሰዶማዊ

ሉፉእ ጎጋ (ስ)

eerbee/ itilee

የለፋ ቆዳ

ሊሊም (ቅ)

laafaa

ቀላል

ሊሕሳን (ስ)

sagalee

ልሳን/ ድምፅ

ሊኦከት (ስ)

kenna uumaa

ተሰጥኦ

ሊኦዳኝ (ስ)

1.qabiye 2.baafataa

1.ይዘት 2.ማውጫ

ሊሚነት (ስ)

durummaa/ ol'aantummaa

ዋናነት/ የበላይነት

ሊማመዳ (ግ)

babarate

ለማመደ

ሊማም (ስ)

qaaruu

ስልባቦት

ሊማይ (ስ)

faayidaa gaarii

1.ስኬት 2.ጥሩ ውጤት

ሊማይ ጌይ (ስ)

magaalaa injiffannoo/

dureesa

የድል ከተማ

ሊማድ (ስ)

muuxannoo

ልማድ

ሊም ባያ (ግ)

dukkana'e/ dhaame

ጥፍት አለ (ጨለመ)

ሊም ፋሕ (ተ.ግ)

ifii-dhaamii

ብልጭ ድርግም

ሊስትሮ (ስ)

listiroo

ሊስትሮ

ሊራ (ስ)

liiraa

ሣንቲም

ሊቂሐኛ (ስ)

liqeeffataa

ተበዳሪ

ሊቂሕ (ስ)

liqii

ብድር

ሊቃ (ስ)

saalaa

ፆታ

ሊቃ (ስ)

saalaa

ፆታ

ሊቃ ተራኦት (ተ.ግ)

wal qunnamtii saalaa

ግብረ ስጋ ግንኙነት

ሊቃለቃ (ግ)
wal makee
ቀላቀለ

ሊቃቀማ (ግ)
guguure
ለቀቃመ

ሊቃቅቃ (ግ)
micciiri (harka)
ጠምዝዘው (ክንዱን)

ሊበለባ (ግ)
belbelche
ለበለበ

ሊባሻ (ስ)
huccuu/ wayyaa
ልብስ

ሊባነት (ስ)
libaanata
እጣን

ሊባን ዘከር (ስ)
gosa libaanata/ sorsa
የእጣንም አይነት (እንደ
ማስቲካ የሚታኘክ)

ሊባን ጃው (ስ)
lubaanjaa/ libaanata/
ሉባንጃ

ሊቲር (ስ)
litira
ሊትር

ሊያዩ (ግ)
addaan baasan
ለያዩ

ሊገለጋ (ግ)
battatiise
ተንገዳገደ

ሊጊዳ (ስ)
qabbanaawaa
የቀዘቀዘ

ሊጊዳ ኻና (ግ)
qabbanaa'e (waan owwe
ture)
የሞቀው ነገር ቀዘቀዘ (ለሻይ፣
ወተት ወዘተ.)

ሊግሊግ ባያ (ግ)
batattise
ተንገዳገደ

ሊግሊግ ባይቲ (ቅ)
batattisuu
መንገዳገድ

ሊፋእ ዛዬው (ስ)
kan nagayumaan dadhabi
ja'amee
ልፋ ያለው

ሊፋኦት (ስ)

joormaa

ልፋት

ሊፋፋ (ስ)

xalayaa waa itii maran

መጠቅለያ ወረቀት

ሊፍጫጭ (ስ)

lifcaaca

ልፋጭ

ሊፎታማች (ቅ)

hojjafftootaa

ልፋተኞች

ሊፎታም (ቅ)

hojjaffaa

ልፋተኛ

ሊፎት (ስ)

dadhabbii

ልፋት

ላሉ (ስ)

1.sababa 2.kabajaa

1.ሰብብ 2.ክብር

ላሚንታ (ግ)

goowwaadha

ሞኝ ነው

ላም (ስ)

sa'a/ loonii

ላም

ላምነት (ቅ)

goowwummaa

ሞኝነት

ላስቲክ (ስ)

laastika

ላስቲክ

ላቀን (ስ)

laaqana

ምሳ

ላቀን አሽቲ (ግ)

laaqana qopheessitee

ምሳ ሠራች

ላቂ ፊርዲ ጋር (ስ)

man murtii olaanaa

ከፍተኛ ፍርድ ቤት

ላቂነት (ስ)

olaantummaa

የበላይነት

ላበና (ግ)

hamuummate

አዛጋ

ላበን (ስ)

hamuummachuu

ማዛጋት

ላበን አሹ (ግ)

hamuummatan

አዛጉ

ላበንቲ (ግ)

hamuummatte

አዛገች

ላባናም (ቅ)

hamuummataa

ሁል ጊዜ የሚያዛጋ

ላቲቲዩድ ሰጥራ (ስ)

sarara laatityudii

የኬክሮስ መስመር/ የኑህ

መስመር

ላቲን (ስ)

laatiin

ላቲን

ላአስቶይ (ስ)

1.dhaltuu 2.qubee

dubbachiiftuu (afaan arabatti)

1.እንስት 2.ሳልስ አናባቢ

ላአስቶይ አተዋቅ (ስ)

lukkua dhaltuu

እንስት ዶሮ

ላኡ (ስ)

guyyaa walakkaa

እኩለ ቀን/ ጠራራ ፀሐይ

ላኪን (ተ.ግ)

garuu

ግን

ላዚም (ስ)

1.nama azaanu 2.faayaa

mormaa (kan dhalaa)

1.አዛን የሚያደርግ (ለሰላት

ጥሪ) 2.ከመዳብ የሚሰራ

የሴቶች አንገት ጌጥ

ላይማ (ስ)

corree

ዛጎል

ላዳ (ስ)

miseensa haarawa

አዲስ አባል

ሌሐማ (ግ)

laaffate/ siimate

ለሰለሰ

ሌማ (ስ)

leemo

ቀርከሐ

ሌማት (ስ)

lematii

ሌማት

ሌስ ሐንጉር (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 58

og-nyaata (sirna nyaata)
ሥነ-ምግብ

ሌስ ሐያት (ስ)
og-jiruu (sirna jiruu)
ሥነ-ሕይወት

ሌስ ሊሕሳን (ስ)
og-dubbii (sirna-dubbii)
ሥነ-ልሳን

ሌስ ሳሉ (ስ)
lojikii
ሎጂክ

ሌስ መደኒ (ስ)
og-biyyoomaa(sirna-
biyyoomaa)
ሥነ-ኬን

ሌስ ሪትማ (ስ)
og-dubbii (sirna-dubbii)
ሥነ-ልሳን

ሌስ ቀልቢ (ስ)
yaad-qalbii
ሥነ-ልቦና

ሌስ ቆር (ስ)
heera - miidhaga
ሥነ-ወብት

ሌስ አኸላቅ (ስ)

og-naamusa (sirna
naamusa)
ሥነ-ምግባር

ሌስ አኸላቅ ቂባሎት (ስ)
irrina naamusa
የሥነ-ምግባር ጉድለት

ሌስ አኸላቅ ዚትላበላ (ስ)
kan naamusa uffate
ሥነ-ምግባር ተላበሰ

ሌስ አኸላቅ ደንቢ (ስ)
seera namusa
የሥነ ምግባር ደንብ

ሌስ ኡምመት (ስ)
heera - ummataa
ሥነ-ሕዝብ

ሌስ ዊቂር (ስ)
hera walaloo
ሥነ-ግጥም

ሌስ ጠባ (ስ)
haala sagale
ሥነ-ድምፅ

ሌስ ጩቅቲ (ስ)
haala jachootaa
ሥነ-ቃል

ሌስ ፈለግ (ስ)
heera - katabbii

ሥነ-ፅሁፍ

ሌስ ፈንኒ (ስ)

mala toofaa dalagaa adda
addaa

ሥነ-ጥበበ

ሌስሌ (ተ.ግ)

meyaaf
ለይስሙላ

ሌቅ (ግ)

guddadhuu (ijooleef)
እደግ (ለልጆች)

ሌት (ጣይ ሌት) (ስ)

dumoo/ diboo/
ላት

ሌንስ (ስ)

leensii
ሌንስ

ሌዘባ (ግ)

laffate
ለዘበ

ሌይሊ (ተ.ግ)

leylii/ halkan/
ሌሊት

ሌይሊ ላስ (ስ)

nama galgala dalagu
የማታ ሰው (ማታ የሚሰራ)

ሌይሊ ዋ ላኡ (ስ)

halkani guyyaa
ቀንና ሌሊት

ሌጠፋ (ግ)

hala isaa bareechise
ትውት ሆነ

ሌጠፍቲ (ግ)

haala ishii bareechiste
ትውት ሆነች

ሌጣ (ግ)

1.deeme 2.godhane
1.ሔደ 2.ተሰደደ

ሎለማ (ግ)

qancarraa'e
ጠወለገ

ሎላብ (ስ)

wal qabsiiftuu
ብሎን

ሎቆዳ (ስ)

loqoodaa
አፍ ያልፈታ (ኮልታፋ)

ሎተሪ (ስ)

lootarii
ሎተሪ

ሎንጊቲዩድ ሰጥራ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 60

sarara longitityudii
የኬንትሮስ መስመር

ሎክኮ (ስ)
lookkoo
ቀጥ ያለ አንገት

ሎውኒ (ስ)
ranjii
ቀለም

ሎውኒ በጂሕ (ቅ)
bifa hedduu
ባለ ብዙ ቀለም

ሎዝ (ስ)
looza
ለውዝ

ሎጂ (ስ)
hifachiisaa/ nuffisiisaa
አሰልጅ

መሐል (ስ)

qaanyii
ይሉኝታ

መሐልለቅ (ስ)

maallaqa
ገንዘብ

መሐልለቅ መብላእ (ግ)

mindaa arkaachu/ maallaqa
nyaachuu
ደሞዝ ማግኘት/ ገንዘብ
መብላት

መሐልለቅ መኮኦ (ግ)

maallaqa ganaqu/ maallaqa
bittinsuu
ገንዘብ ማፍሰስ/ ገንዘብ ማባከን

መሐልለቅ ቃጠራ (ግ)

maallaqa guduunfe
ገንዘብ ሰበሰበ

መሐልለቅ ወቅቃጣ ስ

tumtuu maallaqa
ገንዘብ ሰሪ

መሐሰስ (ግ)

lassanuu
መለሰን / ማሰኝ

መሐሰስ ጌብ (ስ)

siilettii (geeba maashattuu)
የማሰኝ ማስቀመጫ

መሐብባ (ስ)

jaalalaa
ፍቅር

መሐንዲስ (ስ)

mahandisa
መሐንዲስ

መሐከከ (ግ)

hooqqachuu
ማከከ

መሐዋ (ስ)

meeshaa
ዕቃ

መሐዋ ሞሻ (ግ)

1.nama qoosuu 2.nama
tufaachuu 3.nama
xiqqeessuu
1.በሰው መቀለድ 2.ሰውን
ከቁም ነገር ያለመቁጠር
3.ሰውን መናቅ

መሐዋ ኻና (ግ)

meeshaa ta'u (namaaf)
መጫወቻ ሆነ/ ተጀጃለ

መሐደኛነት (ስ)

subboonaa
ብሔርተኝነት

መሐድ ኤቀድ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገዕ - 62

bulchaa ummata
ርዕሰ ብሔር

መሐጣ (ግ)
1.dhawe 2.ciincaawe
1.መታ 2.ቀረና

መሐለቅ (ግ)
lakkaawuu
መቁጠር

መሐለድ (ግ)
xumuruu
መጨረስ

መሐማ (ግ)
hamachuu
ማማት

መሐሰብ (ግ)
yaaduu
ማሰብ

መሐረም (ግ)
haramu/ gulaaluu
ማረም

መሐረምቲ (ስ)
adabsiistu/ haramsiistu
ማረማያ

መሐረምቲ ጋር (ስ)
mana adabaa
ማረማያ ቤት

መሐክልቲ (ስ)
qottoo/ sooftuu
መጥረቢያ/ ማስተካከያ

መሐካ (ግ)
alanfachuu
ማኘክ

መሐወስ (ግ)
1.kokorsuu/ sochoosu/
jeequu/
ማማሰል/ መበጥበጥ/ ማደፍረስ

መሐጀስቲ (ስ)
haaromsa
እድሳት

መሐጃ (ግ)
arguu/ ilaaluu
ማየት/ መመልከት/

መሐገን (ግ)
bakka buusuu
መተካት

መሐገንቲ (ስ)
bakka bu'aa
መተኪያ

መሐጠር (ግ)
dallaa ijaaruu
ማጠር

መሐፈቅ (ግ)

soofuu

መፋቅ

መሐሐጣ (ስ)

dhawaa

መዢ/ ተማች

መሐለባን (ስ)

qadaada

ፍኔፍኔ

መሐለብ (ግ)

ilmuu

ማለብ

መሐመሐ ባያ (ግ)

dhudhungate

ሳምሳም አረገ

መሐመጥ (ግ)

dhawuu

መምታት

መሐሙዲ (ስ)

abujadii adii

ነጭ አቡጂዲ

መሐሪ (ስ)

keenaa maallaqa (yeroo

hiikkaa)

ለሚስት የሚከፈል ገንዘብ

(በፍቺ ግዜ)

መሕራ (ግ)

1.ga'uu 2.deemuu

1.መድረስ 2.መሔድ

መሕሻ (ግ)

shukkuumuu

ማሸት

መሕቂ ዚናብ (ስ)

rooba dirsaaa/ rooba needii

ዶፍ ዝናብ

መሕበቅቲ (ስ)

waan itti laaqan

መበጥበጫ

መሕበጥ (ግ)

dhiitaa'uu

ማበጥ

መሕተፍ (ግ)

gorsuu

መምከር

መሕነቅ (ግ)

hudhuu

ማነቅ

መሕነቅቲ (ግ)

kan itti hudhan

ማነቂያ

መሕከማ ጋር (ግ)

mana murtii

ፍርድ ቤት

መሕዋ (ግ)
fayyuu/ dhinuu
መዳን

መሕዘዝ (ግ)
fe'amuu
ትን ማለት

መሕደር (ግ)
buluu
ማደር

መሕደግ (ግ)
dhiisuu
መተው

መሕዳደር (ግ)
bubbuluu
መስንበት/ መቆየት

መሕጃ (ግ)
waraanu
መውጋት

መሕጉት (መሕጉድ) (ስ)
koobaa
ዋግምት

መሕጠር (ግ)
hanqatuu
ማጠር

መሕጠብ (ግ)
miiccuu
ማጠብ

መሕጣጠብ (ግ)
dhidhiquu
ማጣጠብ

መሕጫ (ግ)
1.dhukkuba/ dararama
2.sheena'uu
1.ሕመም 2.መቆጨት

መሕፈስ (ግ)
hammaaruu
ማፈስ

መሕፈቅ (ግ)
haammachuu
ማቀፍ

መሕፋ (ግ)
yaaduu
መናፈቅ

መለሐ (ግ)
filate
መረጠ

መለኣ (ግ)
guutee
ሞላ

መለኸሽ (ቃ.አ)

dantaateeti (dhalaaf)
ለደንታሽ

መለኻ (ቃ.አ)
dantaakeeti (dhiiraf)
ለደንታህ

መለጋ (ግ)
solloqe
ተገሸለጠ

መለግለግ (ግ)
gatantaruu
መንገዳገድ

መለግጋ (ስ)
malaggaa
አይቀጡ ቅጣት

መለጣ (ግ)
haade
መለጠ/ ላጨ

መለፍ (ስ)
faayillii
ፋይል

መሉ (ስ)
maluu
ራሰ በረሃ

መሊከል ሞውት (ስ)
izraa'iila (kan ruuhi baasuu)
የሞት መልአክ

መላ (ስ)
mala/ toofta
መላ/ ዘዴ

መላ ሳይ (ስ)
1.goota/ gaanfuree/ jeena
2.abbaa malaa/ abbaa
tooftaa
1.ጀግና 2.ባለ መላ

መላ ቀሊል (ቅ)
mala kan hin qabne/ tooftaa
kan hin qabne
ዘዴ ቢስ

መላ በጁሕ (ቅ)
abbaa tooftaa (malabaas)
ባለ ብዙ መላ (ዘዴኛ)

መላ አሻ (ግ)
mala baase
ዘዴ ፈጠረ

መላ አቂ (ስ)
abbaa malaa
አባ መላ (ዘዴኛ)

መላቅ (ስ)
1.hooganaa bishaani kan
qoteebulaaf bishaan hiruu
2.dura taa'a

1.የመስኖ ውሃ ለአባቢው
ገበሬዎች የሚያካፍል ሰው
2.አለቃ

መላበን (ግ)
hamummachu
ማዛጋት

መላበንቲ (ቅ)
hamummachu
ማዛጋት

መላከም (ግ)
kabaluu
ማጮል

መላይከት (ስ)
malaayikaa (ergaamaa
waqaa)
መልአክ

መላይካ (ስ)
malaayyikaa
መልአክ

መሌሐም (ግ)
siimachuu/ laaffachuu
2.laaffisuu/ siimeessuu
1.መለስለስ 2.ማለስለስ

መሌሐቅ (ግ)
liqeessuu
ማበደር

መሌዘብ (ግ)
laaffisuu
ማለዘብ

መሌዘብሌ (ተ.ግ)
laafisuudhaaf
ለማለዘብ

መሌዘብቲ (ቅ)
laffachiiftu
ማልዘቢያ

መሌዘቦት (ግ)
laffachuu
መለዘብ

መሌዮ (ቅ)
mala keennaa
ዘዴኛ/ መላ ሰጪ/

መሌጠፍ (ግ)
kasoo/ danboobaa ta'huu
ትውት መሆን

መሌጣ (ግ)
deemu
መሔድ

መልሐስቲ (ስ)
waan itti arraaban
መላሻ

መልሐድ (ግ)
qabuu/ qabachuu

መያዝ

belbelchiiftuu
መለብለቢያ

መልላሐ (ስ)

filataa

መራጭ

መልበቅቲ (መልበቃ) (ቅ)

waan itti garaafan

መግረፊያ/ አለንጋ

መልመለምቲ (ስ)

laafistuu

ማለስለሻ

መልቲ (ስ)

maltii

አታላይ

መልመድ (ግ)

1.baratuu 2. baruu

1. መማር 2. መልመድ

መልፈቅ (ግ)

makuu

መቀላቀል

መልመድቲ (ስ)

gilgaala

መልመጃ

መሎለም (ግ)

carraawuu

መጠውለግ

መልማላትታ (ስ)

malmalaattaa

መልማላታ

መማረኸ (ግ)

booji'uu

መማረክ

መልቀምቲ (ስ)

waan ittin guuran

አለቃቀም/ መልቀሚያ

መማራ (ግ)

dhiifama godhuu

መማር

መልቃለቅ (ግ)

1.lollo'uu (meeshaaf) 2.dibuu

(halluuf) 3.wal maku

1.መለቅለቅ(እቃን) 2.ቀለም/

ኖራ መቀባት (ቤትን)

3.መደባለቅ

መማሽቲማ (ስ)

fooxaa (kan harka itti

haqatan)

ፎጣ (የእጅ መጥረጊያ)

መልበለብቲ (ስ)

መማጃ (ግ)

injiifachuu

ማሸነፍ

መማገድ (ግ)

gubuu

ማቃጠል

መሜሐስ (ግ)

hammaachuu

መባስ/ ማገርሸት

መሜሐጥ (ስ)

ittanuu

ማማጥ

መሜተር (ግ)

safaruu

መለካት

መምሐጥ (ግ)

dhawuu

መምታት

መምለሕ (ግ)

filluu/ fillachuu

መምረጥ

መምለእ (ግ)

gutuu

መመላት

መምለካ (ስ)

mootummaa

መንግስት

መምለጥ (ግ)

1.harka bahu 2.haaduu

1.ማምለጥ 2.መገሸለጥ

መምለጥቲ (ቅ)

1.durabaaftuu 2.haadchiftuu

1.ማምለጫ 2.መገሸለጫ

መምሰል (ግ)

fakkaatuu

መምሰል

መምስር (ግ)

buusuu

መጋገር

መምሰክ (ስ)

1.qajeelfamaa 2.qabachuu

1.መርህ/ መመሪያ 2.መያዝ

መምረስ (ግ)

dhoowwuu

መንሳት/ መከልከል/ መንፈግ

መምረስቲ (ቅ)

dhoowwachiistuu

መንፈጊያ

መምረር (ግ)

hadhaa'uu

መምረር

መምረት (ግ)

omishuu

ማምረት

መምረክ (ግ)

qajeelchuu

መምራት

መምረግ (ግ)

maraguu/ widaaruu

መምረግ/ መለጠፍ

መምረጥ (ግ)

adabuu

መቅጣት

መምራጠስ (ግ)

xiqqeesuu

መጓጠጥ

መምራጠስቲ (ቅ)

xiqqeessituu

መቧጠጫ

መምሻ (ስ)

galgalaa'uu

መምሸት

መምሻሻ (ግ)

galgaleessu

ማምሸት

መምቀሕ (ግ)

mirqaanuu

መመርቀን

መምገል (ግ)

dhoosuu

ማፍረጥ

መምጫጫ (ስ)

miica

አጠባ

መሞሐ (ግ)

baqsu/ baquu/ xamuu

ማቅለጥ/ መቅለጥ

መሞሳ (ግ)

dadhabuu/ dhukubsachuu

ማቃት/ መታመም

መሞቃ (ግ)

ow'uu/ oowiisuu

መሞቅ/ ማሞቅ

መሞደድ (ግ)

gugguufuu

ማፈንደድ

መሰላ (ግ)

fakkaate

መሰለ

መሰል (ግ)

ol bahuu

ወደ ላይ መውጣት

መሰር ጋር (ስ)

mana hidhaa

እስር ቤት

መሰርቲ (ቅ)
cinqaarii/ xirriba
ማሰሪያ

መሰሮት (ግ)
hidhuu
ማሰር

መሰንቲ (ግ)
masheente
መሲና ሆነች

መሲቃ (ስ)
kofalchhiisaa
መሳቂያ

መሳመት (ግ)
walitti qabuuu
መሰብሰብ

መሳያ (ግ)
duroomuu/ sooromuu
መበልፀግ

መሳያሌ (ተ.ግ)
duroomuudhaaf
ለመበልፀግ

መሳይቲ (ቅ)
kan itti durooman
መበልፀጊያ

መሴሐቅ (ግ)
kofluu
መሳቅ

መሴሐጥ (ግ)
suuquu
መሰካት

መሴማ (ግ)
gurguruu
መሸጥ

መሴሰን (ግ)
hundeesamuu/ duroomuu
መመስረት/ መበልጽግ

መሴሰንቲ (ቅ)
kan itti gurmeessan/ kan itti
duroomsan
መመስረቻ/ መበልፀጊያ

መሴሰንቲ ዘዩ (ግ)
garmeesi'isaani
መመስረታቸው/ ምስረታቸው

መሴሰንቲ ዜ (ግ)
gurmeesi'isii
ምስረታዋ

መሴሰንቲ ዞ (ግ)
gurmeesi'isaa
ምስረታው

መሴቀጥ (ግ)

bareechisuu

መከሸን

መሴተር (ግ)

tiksuu

መደበቅ/ መከለል

መሴነቅ (ግ)

sinqeefachuu

መሠነቅ

መሴነቅቲ (ቅ)

sinqeesitu

መሰነቂያ

መሴነን (ግ)

1.yaamuu 2.dubbachuu

1 . መጥራት 2.መናገር

መሴነፍ (ግ)

barreessuu (ogbarruuf)

መድረስ (ለሰነ-ጽሑፍ)

መሴነፍቲ (ቅ)

barreessiftu (ogbarruuf)

አደራረስ (ለሰነ-ጽሑፍ)

መሴኛ (ግ)

gaggeessuu

መሸኘት

መሴአድ (ግ)

hiruu

ማከፋፈል

መሴደቅ (ግ)

addaan fottoquu

መሰንጠቅ

መሴጦር (ግ)

baqaquu

መሰንጠቅ

መስሓቅ (ግ)

kokofluu

መሳሳቅ

መስሐቅ (ግ)

kofluu

መሳቅ

መስለሕ (ግ)

dabaala aadaa hararii

የሐረሪ ባህላዊ ጩዋታ

መስለመጥ (ግ)

lixuu

መስመጥ

መስለመጥቲ (ቅ)

lixiinsa

መስመጫ

መስለም (ግ)

islaamaawuu

መስለም

መስለብ (ግ)

salaabummaa
መስለብ

መስለጥ (ግ)
baraaruu
መዳን/ መትረፍ

መስማእ (ግ)
dhaga'uu
መስማት

መስሲላለክ (ግ)
wal washaagisuu
ማቃጠር

መስሲላለክቲ (ቅ)
washaagisiisaa
ማቃጠሪያ

መስሲላለሐት (ግ)
washaageessuu
ማቀጣጠር

መስሲማመእሌ (ተ.ግ)
wal dhaga'uudhaaf
ለመስማማት

መስሲማመእቲ (ቅ)
kan itti waldhageessisan
መደማመጫ

መስሲራጃ (ግ)
mammaramuu
መጠምጠም (ለሐረግ)

መስሲባበር (ግ)
caccabuu
መሰባበር

መስሲኛኛ (ግ)
gaggeessa
ሸኝት/ መሸኛኘት

መስሲዳደቅ (ግ)
bababaqaquu
መሰነጣጠቅ

መስሳ መስሳ (ስ)
wal qixa
መሳ ለመሳ (እኩል)

መስሳ መስሳ አሻ (ግ)
wal qixxeesse/ wal qixa
godhe
እኩል አደረገ

መስሳ መስሳ ኻኑ (ግ)
wal qixa ta'haan
እኩል ሆኑ/ መሳ ለመሳ ሆኑ

መስሳለክ (ግ)
washaageessuu
ማቃጠር

መስሳመት (ግ)
walitti qabamuuu
መሰብሰብ

መስሳረር (ግ)

gaansa

መሳረር

መስሳቻ (ግ)

wal- loluu

መጣላት

መስሳገድ (ግ)

hirriiba fudhachuu

እንቅልፍ መውሰድ

መስሳፈር (ግ)

yaabbaachuu

መሳፈር

መስሴሐቅ (ግ)

kofla kofolchiisisu

ማሳቅ

መስሴለጥ (ግ)

baraasuu

መዳን/ ማትረፍ

መስሴማእ (ግ)

dhageessisuu

ማስደመጥ

መስሴረር (ግ)

gaansuu

ማስጠቃት ለከብት

መስሴቀል (ግ)

1.ol bahuu 2.ol baasuu

1.ወደ ላይ መውጣት

2.ማውጣት (እቃ መስቀል)

መስሴበሕ (ግ)

coomsisuu

ማስደለብ

መስሴበት (ግ)

raggaasifame

ማስፀደቅ

መስሴተር (ግ)

tiksuu

መደበቅ/ መከለል

መስሴቻ (ግ)

dhugsiisuu

ማስጠጣት

መስሴአድ (ግ)

addaan hiruu

መከፋፈል

መስሴካ (ግ)

1.baqachiisuu 2.fiigsiisuu

1.ማሸሽ 2.ማስሮጥ

መስሴኸር (ግ)

akka farshaa'u godhuu/

machoofsuu

ማስከር

መስሴደቅ (ግ)

addaan fottoqsiisuu

ማሰንጠቅ

መስሴደብ (ግ)

arrabsiisuu

ማሰደብ

መስሴደድ (ግ)

akka ar'amu gochuu/

arisiisuu

ማስባረር

መስሴገድ (ግ)

salaachisu/ sagachiisuu

ማሰገድ

መስሴጣ (ግ)

kennisiiisuu

ማሰጠት

መስሴፈር (ግ)

safarsiisuu

ማሰፈር

መስሴፋ (ግ)

hodhisiisuu

ማሰፋት

መስረር (ስ)

gaansuu

ስሪያ

መስረእቲ (ስ)

girgijii

ማሰለፊያ

መስሪ (ስ)

galaana

ጎርፍ

መስቀል (ስ)

fannisuu

መስቀል

መስቀሰቅ (ግ)

tak taksiisee

ማንተክተክ

መስቀጥ (ግ)

wixinee

ረቂቅ

መስቀጦት (ግ)

wixinee

ረቂቅ

መስበሕ (ግ)

coomuu

መስባት/ መወፈር

መስበሕቲ (ቅ)

gabbachiiftuu

ማደለቢያ

መስበር (ግ)

cabbsuu

መስበር

መስበት (ግ)

sirreesuu
ማረጋገጥ

መስቲ (ስ)
mastii
መስቲ

መስቻ (ግ)
dhuguu
መጠጣት

መስናጃ (ግ)
qopheessuu
ማስናዳት

መስናገሮት (ተ.ግ)
walxaxaa
መወሳሰብ

መስኖ ሐርሺ (ስ)
oyiruu kan jalisii
የመስኖ እርሻ

መስኖይ (ስ)
sirba adaa
መስኖይ (የባህላዊ ዘፈን ስም)

መስኡል (ስ)
itti gaafatamaa
ኃላፊ

መስኡልነት (ስ)
itti gaafatamummaa
ኃላፊነት

መስከረም (ስ)
fulbaana
መስከረም

መስከት (ስ)
xiixuu
ፊንጢጣ

መስከን (ግ)
xaliiluu
መስከን

መስካ (ግ)
baqachuu/ figuu
መሮጥ

መስኸር (ግ)
farshaa'uu
መስከር

መስዋክ (ስ)
suwaaku/ rigachuu
የጥርስ መፋቂያ

መስደቅ (ግ)
dhugoomsuu
ዕውነት መሆኑን መቀበል/
እውነት ማለት

መስደቅቲ (ስ)
mirkaneessissa
ማጽደቂያ

መስደብ (ግ)

arrabsuu

መስደብ

መስደድ (ግ)

ari'uu

ማባረር

መስገድ (ግ)

salaatuu/ sagaduu

መስገድ

መስጣ (ግ)

kennuu

መስጠት

መስፈራ (ስ)

madaltuu

መስፈራያ

መስፈር (ግ)

safaruu/ qubachuu

መስፈር

መስፈርቲ (ቅ)

safartuu/ safaraa

1.መስፈራያ 2.መስፈርት

መስፋ (ግ)

hodhuu

መስፋት

መሶላሕቲ (ስ)

maslolee

ጀበና

መሶል (ቅ)

fakkii/ fakkaataa

መሳይ

መሶመን (ግ)

soomanuu

መጾም

መሶራ (ግ)

simachuu/ keesummeessuu

ማስበላት/ ማስተናገድ/

መሶበል (ግ)

bilchaachu (firiif)

መድረስ (ለፍሬ)

መሶብላ (ስ)

masooblaa

ቅጠል (የቅመም)

መሶቻ (ግ)

suufuu/ afuunfachuu/

urgeefachuu

ማሸተት

መረሳ (ግ)

dhowwe/ ittise

ነሳ/ ነፈገ/ ከለከለ

መረሴ (ግ)

dhowwe (isiidhaaf)

ነፈጋት

መረስታ (ግ)

dhoowwiteen(isaan)

ነፈገችው

መረራ (ግ)

hadhaawe

መረረ

መረሻ (ግ)

maarashaa

ማረሻ

መረብረባ (ስ)

qaaxillaa meeshaa (mana

Hararii keessaa)

ዕቃ ማስቀመጫ ቆጥ (በሐረሪ

ባሕላዊ ቤት ውስጥ)

መረብበሽ (ግ)

jeequu

መረበሽ

መረኽ (ስ)

marakha

መረቅ

መረኽ አኮአ (ግ)

wal dide/ wal lole

ተቀያየመ/ ተጣላ

መረዝ (ግ)

uffata dhabuu

መታረዝ

መረጀት (ስ)

qabata

የሰይፍ እጅታ

መረጣ (ግ)

1.irraa kaase(waan

haguugate) 2.adabsiise/

qaxxa'e

1.ገፈፈ. 2.ቀጣ

መረጥታ (ግ)

irraa kaafte (waan

haguugate) 2.isa adabsiiste

1.ገፈፈችው (የተከናከበውን) 2.

ቀጣችው

መረጪ (ስ)

marrimaan

አንጀት

መረጪ መብላእ (ግ)

gaddisiisuu

ማሳዘን/ አንጀት መብላት

መረጪ ማግዲ (ቅ)

dheekamsiisaa/ kan nama

haalaan aarsu

አናዳጅ

መሪ (ስ)

duree/ hogganaa

መሪ/ የመጀመሪያ

መሪኝ (ስ)

hiriyyaa/ michuu
ንደኛ (የወንድ)

መራ (ግ)

ilaaluu
ማየት

መራቀብቲዜ (ስ)

too'annoo ishii
ቁጥጥር

መራቀቦት (ግ)

too'annoo
መቆጣጠር/ ቁጥጥር

መራቅ (ግ)

1.du'arra baasuu 2.walaba
baasuu
1.ከሞት ማዳን 2.ነፃ ማውጣት

መራኸ (ተ.ስ)

boji'aa
ማራከ

መራጀሕ (ግ)

1.caaluu 2.fooyya'uu
1.መብለጥ 2.መሻል

መራጋ (ግ)

dulloomuu
ማርጀት

መሬሐስ (ግ)

1.jiidhuu 2.jiisuu/

bukkeessuu

1.መራስ 2.ማብኳት

መሬመጥ (ግ)

qayyabachuu (cimaan)
መረዳት (በደንብ)

መሬማ (ግ)

shukkuumuu
ማሸት

መሬማ ጋር (ስ)

mana shukkuumaa
መታሻ ቤት

መሬሸድ (ግ)

amala gaarii agarsiisuu
ጥሩ ፀባይ ማሳየት

መሬቀብ (ግ)

to'achuu
መቆጣጠር

መሬቀብቲ (ቅ)

to'achiistuu
መቆጣጠሪያ

መሬቀቦት (ስ)

to'annoo
ቁጥጥር

መሬቃ (ግ)

booji'amuu

መማረክ/ መበለጥ

መሬዘን (ግ)

ulfaachuu

መክበድ

መሬዘንቲ (ቅ)

kan itti ulfaatan

መክበጃ

መሬገጥ (ግ)

lixuu

መስመጥ

መሬገጥሌ (ግ)

lixuudhaaf

ለመስመጥ

መሬገጥቲ (ስ)

waan ittiin lixan

መስመጫ

መሬጠስ (ግ)

jiidhina itti dhaga'amuu

እርጥበት መሰማት

መር መር ዘሌላ (ስ)

nama kabajaa hin qabne

ቀላል ሰው

መር አሻ (ግ)

baqayse (huccuuf)

ቀደደ (ሰው የለበሰውን ልብስ)

መርሐስ (ግ)

jiidhuu

መራስ

መርሐባ (ስ)

tole/ marabbaa

እሺ

መርሐብ (ግ)

beela'uu

መራብ

መርሐብባእ (ግ)

1.tole 2.miila wal xixuu

1.እሺ 2.አግርን አቆላልፎ

መቀመጥ

መርመር (ስ)

gatiittii

ትከሻ

መርመር ዘጋሕ (ስ)

gatiittii bal'aa

ትከሻ ሰፊ

መርመር ጦር አሻ (ግ)

baadhate (gateettiidhaan)

ተሸከመ (በትከሻ)

መርመድ (ግ)

ramaduu

መመደብ

መርማጅ (ስ)

1.bututtuu 2.carra kan hin
qabne/ milkii kan hin qabne
1.ቡጥቴ 2.ገደ ቢስ

መርማጅነት (ስ)

1.bututtummaa 2.dhabiinsa
milkii
1.ቡጥቴቶነት 2.አመድ አፋሽ

መርሰስ (ስ)

raroo
መጫኛ

መርሰእ (ግ)

irraanfachuu
መርሳት

መርሳእቲ (ስ)

irraanfachiisaa
መርሻ/ ማስረሻ

መርራሲት (ቅ)

dhoorkituu/ dhoowwituu
ነፋጊዋ

መርራሳ (ቅ)

dhoorkataa/ dhoowwataa
ነፋጊ

መርራሳች (ስ)

dhoorkatoota/ /
dhoowwatoota
ነፋጊዎች

መርራስ (ስ)

dhoorkataa
ነፋጊ

መርቃቀስ (ግ)

fixuu (duguuguudhaan)
ማሟጠጥ (መጨረስ)

መርበረብ (ግ)

firfirsuu
ማርከፍከፍ

መርበጥ (ግ)

kuusuu (birriidhaaf)
መከመር (ለገንዘብ)

መርበጥቲ (ቅ)

tuultuu
መከመሪያ

መርቡሽ (ቅ)

jeeqamaa
የተረበሸ/ የተበጠበጠ

መርቡጥ (ስ)

rashii/ qawwee
ረሽ

መርተእ (ግ)

mo'achuu
መርታት/ ማሸነፍ

መርቲ (ግ)

qajeelchite

መራች

መርከብ (ስ)

doonii

መርከብ

መርከከእ (ግ)

hororuu

መከካት

መርከዝ (ስ)

jiddu galee

ማዕከል

መርኸሰ (ግ)

rakishuu

መርከሰ

መርኸሰቲ (ቅ)

rakisheeysituu

ማርከሻ/ መርከሻ

መርኸብ (ግ)

arkachuu

ማግኘት

መርኸብቲ (ስ)

arkamsiisaa

ማስገኛ

መርዋሓ (ስ)

afarsituu

ማቀዝቀዣ (ቪንትሌተር)

መርዘቅ (ግ)

razaquu (risqii)

መስጠት (ለሐብት/ ለገንዘብ)

መርደእ (ግ)

1.tasi'aa himuu 2.ifsuu/

oduu dabarsuu

1.ማርዳት 2.ማስረዳት

መርዱፍ (ስ)

1.maramaa 2.dachaa

1.ጥቅል (ለጨርቅ) 2.እጥፍ

መርዱፍ ኡጋ (ስ)

karaa lakkuu

መንትያ መንገድ

መርገእ (ግ)

itituu/ itittaa'uu

መርጋት

መርገእቲ (ስ)

ititteesaa

መርጊያ

መርገዝቲ (ስ)

qubannoo

ማረፊያ

መርገጥ (ግ)

1.dhiituu 2.xumuruu

1.መርገጥ 2.መደምደም

መርገፍ (ግ)

harca'uu/ harcaasuu
መርገፍ/ ማርገፍ

መርጉዝ (ስ)
ulee dheertuu
የሸንኮራ ዘንግ

መርጋገጥ (ግ)
dhidhiituu
መረጋገጥ

መርጋገፍ (ግ)
haharcaasuu/ haharca'uu
ማረጋገፍ/ መረጋገፍ

መርጦ (ስ)
marxoo
ሸርጥ

መርጦ አገዳ (ግ)
marxifate
ሸርጥ አደረገ/ አሸረጠ

መርጦስ (ቅ)
salphoo/ sabloo
የተዋረደ

መርፈድ (ግ)
barifachuu/ orraafachuu
ማርፈድ

መርፌ (ስ)
lilmoo/ lilmees
መርፌ

መርፌ ቁልፌ (ስ)
waraantoo/ qabdoo
መርፌ ቁልፍ

መርፋፈድ (ግ)
babarifachuu
ማረፋፈድ

መርሐቅ (ግ)
fagaachuu
መራቅ

መርቃ (ስ)
gaabii
ጋቢ

መርኦ (ግ)
siileeysuu/ siileessuu
ሚሚሽት

መርጃ (ግ)
hatuu
መስረቅ

መርጣ (ግ/ስ)
1.fiiguu 2.fiiginsa
1.መርጥ 2.ፋጫ

መሸሻነን (ግ)
sobaan hamate
ማሳበቅ

መሸሻነንቲ (ቅ)

waan daba ittiin hoojatan
ማሳበቂያ

መሸቃ (ስ)
mashaqqaa/ rakkoo
ፍዳ

መሸቅቃ (ግ)
jaalachuu
ማፍቀር

መሸፈት (ግ)
gaara seenuu
መሸፈት

መሼሐን (ግ)
akeekuu
ማነጣጠር

መሼመርቲ (ቅ)
gufachiistuu
ማደናቀፊያ

መሼመቅ (ግ)
dhoosuu
መደበቅ

መሼቀር (ግ)
hundeessuu/ qindeessuu
ማዋቀር

መሼተት (ቅ)
shirrigaachuu
ማንሸራተት

መሼተትቲ (ስ)
shirrigachiiftuu
ማንሸራተቻ

መሼና (ስ)
masheena
መሲና

መሸሐድ (ስ)
dirree walga'ii
አደባባይ

መሸመሸምቲ (ቅ)
waan ittin caccabsan
መከሰከሻ

መሸረባ (ግ)
waan ittiin dhugan
መጠጫ

መሸረብ (ስ)
duree walaloo
የግጥም አዝማች

መሸረፍ (ግ)
1.qarshii sharafuu 2.cabsuu
(heeraaf)
1.መዘርዘር (ለገንዘብ)
2.መጣስ (ለደንብ)

መሸሩእ (ስ)
piroojehtii
ፕሮጀክት

መሸሺማመቅ (ግ)

wal dhokachuu/
dhodhokachuu
መደባበቅ

መሸሺራባ (ግ)

walxaxuu
መወሳሰብ

መሸሺናነሕ (ግ)

naannaawuu
መሸከርከር

መሸሼመቅ (ግ)

dhokachuu
መደበቅ

መሸሼከክ (ግ)

shakkisiisuu
ማስጠርጠር

መሸበሸቦት (ግ)

baayee heddummaachuu
በጣም መብዛት

መሸበት (ግ)

arraawuu
መሸበት

መሸብሸብቲ (ግ)

heddummaachuu
መብዛት

መሸኪለኛ (ስ)

abba rakkoo
ችግር ፈጣሪ

መሸኪላ (ስ)

rakkoo
ችግር

መቀሕ (ስ)

mirqaana/ mirqaanuu
ምርቃና

መቀሳ (ግ)

mure (huccuuf)
ቆረጠ (በመቀስ ፣ለልብስ)

መቀር (ግ)

1.walitti qabanii hidhuu
2.dhoorkuu (akka hin
deemne)
1.ሰብስቦ ማሰር 2.መከልከል
(እንዳይሄድ)

መቃሰር (ግ)

nama irratti hojjir fe'uu
በሰው ላይ ስራ መወዘድ/
ማጋፈጥ

መቃሰርቲ (ቅ)

wal duraa dhaabsituu
ማጋፈጫ

መቃኛ (ግ)

yellaa'uu

ማፈር

መቃቢን (ስ)

qabduu

መንጠቆ

መቄሰት (ስ/ግ)

dhisuu

መወጠር

መቄሰትሌ (ተ.ግ)

dhisuudaaf

ለመወጠር

መቄሰትቲ (ቅ)

dhisituu

መወጠሪያ

መቄሻ (ግ)

tuffachuu

መናቅ

መቄበል (ግ)

dabarsuu

ማቀበል

መቄነጥ (ግ)

qishna godhu

ማላገጥ

መቅላመጥቲ (ቅ)

alaanfachiisaa

ማላመጫ

መቅላቀል (ግ)

alba'uu

ማሻር

መቅላቀልቲ (ቅ)

albaasiftuu

መሻሪያ

መቅመስ (ግ)

dhandhamuu

መቅመስ

መቅማጠር (ግ)

keeruu

መቀባጠር

መቅሳሰቲ (ግ)

dhidhisiftuu

መወጣጠርያ

መቅበል (ግ)

1.hirdhaachuu 2.hirdhisuu

1, መጉደል 2.ማጉደል

መቅበጥ (ግ)

dhabuu

ማጣት

መቅቡጥ (ስ)

gunjoo/ mattaa'aa

ጉቦ

መቅናናዕቲ (ስ)

qajeelcha

መመሪያ

መቅናኢ (ግ)

1.qajeelchuu/ karaa qajeelaa
garsiiisuu 2.gaarii ta'uu
1.መምራት/ መንገድ መሳየት
2.ጥሩ መሆን (በጸባይ)

መቅናጢስ (ስ)

maagneetii
ማግኔት

መቅፈፍ (ግ)

uruu
መብሳት

መቆሐ (ግ)

killee darbuu
እንቁላል መጣል

መቆሐሌ (ተ.ግ)

killee darbuuf
እንቁላል ለመጣል

መቆሐርቲ (ስ)

danqaraa
መቀርቀሪያ

መቆመስ (ግ)

bareeduu
ማማር

መቆረም (ግ)

rukutuu (mataa dumucaan
dhawuu)
መኮርኮም

መቆረር (ግ)

1.dhihachuu 2.dhiheessuu
1.መቅረብ 2.ማቅረብ

መቆሻ (ግ)

bukkeessuu
ሟብኳት(ሊጥ)

መቆቀም (ግ)

1.ibiddaan goggosuu
2.buddeena xarafaraa muruu
1.በእሳት ማድረቅ 2.የእንጀራ
ጠርዝ መቁረጥ

መቆነጥ (ግ)

qunxuuxuu
መቆንጠጠ

መቆጠል (ግ)

baalaa fayyaaf mata'irraa
godhuu
ቅጠል ለጌጥ በራስ ላይ
ማድረግ

መቆፈል (ግ)

cufuu
መዝጋት/ መቆለፍ

መቆፋይ (ስ)

xumura/ guduunfaa

መዝጊያ/ መደምደሚያ

መበል (ግ)

diduu/ diddaa

እምቢ ማለት/ እምቢታ

መባሐን (ግ)

qisaasamuu

መባከን

መባሐንቲ (ቅ)

qisaachifata

መባከኛ

መባለኸ (ግ)

dargaggummaa

መጎርመስ

መባሳ (ግ)

hammaachuu

መባባስ

መባተር (ግ)

furgugisuu

ማፈናጠር

መባዋ (ግ)

duroomuu/ tujjaaroomuu

ሐብታም መሆን

መቤሳ (ግ)

caalchissuu/ duroomsuu

ማስበለጥ/ ቅድሚያ መስጠት

መቤረም (ግ)

subachiisuu

ማዕደቅ(ለሕግ)

መቤረምቲ (ቅ)

murteessituu

ማዕደቂያ

መቤሸን (ግ)

dhimmisuu

መደብዘዝ

መቤሸንቲ (ቅ)

dhimmisaa'aa

መደብዘዣ

መቤተን (ግ)

facaasuu

መብተን

መቤኛ (ስ)

ibsaa

መግለጫ

መቤየንቲ (ስ)

ibsaa

ገለፃ/ መግለጫ/

መቤጃ (ግ)

haalaan ilaaluu

በጥልቀት ማየት

መብለሕ (ግ)

garuu (ableef)

መሳል (ለቢለዋ)

መብለል (ግ)

1.baduu 2.balleessuu
1.መበላሸት 2.ማበላሸት

መብለእ (ግ)

nyaachuu
መብላት/ መመገብ

መብለእ ጋር (ስ)

mana nyaataa
ምግብ ቤት

መብላለሕ (ግ)

qaqaruu
ሳል ሳል ማድረግ

መብሰል (ግ)

1.bilchaatuu/ bilcheesuu
2.qo'achuu
1.መብሰል/ ማብሰል 2.ማጥናት

መብረስ (ግ)

badu/ fashaluu
መርከስ/ መፍረስ

መብረር (ግ)

ballali'uu
መብረር

መብረድ (ግ)

qabbanaa'uu
መብረድ

መብሸቅ (ግ)

jiidhuu (roobaan)
መርጠብ (በዝናብ)

መብሼና (ግ)

haada foyesuu
መገመድ

መብቀል (ግ)

biqiluu
መብቀል

መብቃ (ግ)

ga'uu
መብቃት

መብቃቀል (ግ)

bibiqilchuu
ማበቃቀል/ መተካከል

መብታተር (ግ)

furguggisuu
ማፈነጣጠር

መብነን (ግ)

raphuu
መነስነስ

መብነንቲ (ቅ)

bittinessiisaa
ማብነኛ

መብዘሕ (ግ)

heddumaachuu/
hoddumeessuu
መብዛት/ ማብዛት

መብያየንቲ (ግ)
ibsaa
ማብራሪያ

መብጠል (ግ)
fashaluu
መርከስ/ መፍረስ

መብጠስ (ቅ)
addan kuttuu
መበጠስ

መብጣሕ (ግ)
baxxee ta'uu
ጠፍጣፋ ማድረግ

መብጣጠልቲ (ቅ)
fashalsiisaa
ማፍራሻ

መቦረድ (ግ)
1.xumuru 2.herumssissu
1.መጨረስ 2.መዳር

መቦኦር (ግ)
boolleessuu
ማጎድጎድ

መቦኦት (ግ)

hammaachuu/ jabaachuu
(dukkubaaf)
መባስ/ መጥናት (ለበሽታ)

መተርተራ (ስ)
irran - gadee
ቁልቁለት/ አዘቅት

መታራ ዱካን (ስ)
mana foonii
ልኳንዳ

መቴሐልቲ (ቅ)
si'aayinsa
ማቀላጠፊያ

መቴሐር (ግ)
barifachuu
ወደ ኋላ መቅረት

መትሐሻ (ግ)
shukkuumamuu
መታሸት

መትሐቀፍ (ግ)
wal haamachuu
መተቃቀፍ

መትሐተፍ (ግ)
wal gorsuu
መማከር

መትሐፈን (ግ)
ukkaamamuu

መታፈን

መትሐፋ (ግ)

wal-yaaduu

መነፋፈቅ

መትሐላለቅ (ግ)

wal lakkaawamamu

መቆጣጠር

መትሐላለብቲዜ (ተ.ግ)

akkaata ittiin elmitu

አስተላለፊ

መትሐማማ (ግ)

wal hamachuu

መተማማት

መትሐናነቅ (ግ)

huhudhamuu

መተናነቅ

መትሐናከት (ግ)

caccabuu/ dulloomuu

መገርጀፍ

መትሐዳደር (ግ)

1.bulchuu 2.bulchuu

1.ማሳደር 2.ማስተዳደር

መትሐዳደርቲ (ስ)

bulchiinsa

መስተዳድር

መትሐጃጃ (ግ)

1.wal ilaalu 2.wal

waraanuu

1.መተያየት 2.መወጋጋት

መትሐጣጠብ (ግ)

dhidhiquu

መተጣጠብ

መትሐለቅ (ግ)

1.lakkoofsisuu

2.lakkaawamuu

1.ማስቆጠር 2.መቆጠር

መትሐለቅቲ (ቅ)

lakkaawamsiisa

መቁጠሪያ

መትሐለድ (ግ/ስ)

1.dhumuu 2.xumura

1.ማለቅ 2.መጨረሻ

መትሐማ (ግ)

hamatamuu

መታማት

መትሐረግ (ግ)

walmarihachuu

መመካከር

መትሐሻ (ግ)

shushukkuumsisuu

ማሳሸት

መትሔበር (ግ)

gaafachuu
መጠየቅ

መትሔነቅ (ግ)

huusisuu
ማሳነቅ

መትሔከክ (ግ)

hooqqachiisuu
ማሳከክ

መትሔከፍ (ግ)

akaafsisuu
ማስቆፈር

መትሔካ (ግ)

1.alanfatamuu
2.alanfachiisuu
መታኘክ/ ማሳኘክ

መትሔዘብ (ግ)

ta'ajjabuu
መታዘብ

መትሔደር (ግ)

bulchuu
ማሳደር

መትሔጀብ (ግ)

miliquu
መሰወር/ መሸፈን

መትሔጃ (ግ)

1.waransisuu 2.ilaalamu

1.ማስወጋት 2.መታየት

መትሔጠር (ግ)

gabaabsuu
ማሳጠር

መትሔፈስ (ግ)

hammaarsisuu
ማሳፈስ

መትሔፈቅ (ግ)

hammachiisuu
ማሳቀፍ

መትሊማመድ (ግ)

wal baruu
መለማመድ

መትሊማመድቲ (ስ)

shaakala
መልመጃ

መትላሐድ (ግ)

1.ibsuu 2.qabsiisuu (ifaaf)
3.wal qabsiisuu (dubbiif)
1.ማብራት 2.ማቀጣጠል
3.ማያያዝ

መትላተም (ግ)

walitti bu'u
መጋጨት

መትላተምቲ (ቅ)

walitti buusaa
መጋጫ

መትላከም (ግ)
walidhufuu
መቀራረብ

መትላፈኦ (ግ)
falmuu
መታገል/ መላፋት

መትሌሐቅ (ግ)
liqeyfachu
መበደር

መትመሐጥ (ግ)
dhawamuu
መመታት

መትመለክ (ግ)
fillamuu
መመረጥ

መትመረስቲ (ቅ)
dhoowwachiisa
መንፈጊያ

መትመተር (ግ)
maxxanani dhaabbachuu
መገተር

መትሚሳሰል (ግ)
wal fakkachuu
መማሳሰል

መትሚራረስ (ግ)
tokko tokkoodhaan
dhoowwu
አንዱ ሌላውን መንፈግ

መትማሐጥ (ግ)
dogongorsu
ማጭበርበር/ ማምታታት

መትማለዕቲ (ቅ)
itti guutaa
ማሟያ

መትማላሕቲ (ተ.ግ)
filanno
አማራጭ

መትማሰል (ግ)
1.wali gahuu 2.wal
fafakkaachuu
1.ማዳረስ 2.መመሳሰል

መትማረኽ (ግ)
booji'amuu
መማረክ

መትማጃ (ግ)
1.injiifateme 2.tarkanfachuu
3.akka injifatamu godhuu
1.መሸነፈ 2.መራመድ
3.እንዲሸነፍ ማድረግ

መትማገድ (ግ)

1.gubamu 2.akka malee
aruu
1.መቃጠል 2.ክፉኛ መናደድ

መትሜለክ (ግ)
1.irkachuu 2.harkaa
qabachuu (qabeenyaaf)
1.መመካት/ አለኝታ ማድረግ
2.ሀብት መጨበጥ

መትሜለክቲ (ቅ)
irkannoo
መመኪያ

መትሜለጥ (ግ)
harka baasuu
ማስመለጥ

መትሜሰር (ግ)
buusisu (biddeenaaf)
ማስጋገር

መትሜረስ (ግ)
dhawwachiisu
ማስከልከል

መትሜሻ (ግ)
galagaaleefachisiisuu
ማስመሸት

መትሜቃሕ (ግ)
mirqaansisuu
ማስመርቀን

መትሜጠጥ (ግ)
xuuchisiisuu
ማስመጠጥ

መትሞሐ (ግ)
akka baquu goosisuu
እንዲቀልጥ ማደረግ

መትሞሳ (ግ)
akka dadhabamu taasisuu
እንዲያቅት ማድረግ

መትሶራ (ግ)
akka keessummeffataman
godhu
እንዲስተናገዱ ማድረግ

መትረሰእ (ግ)
irraanfataamuu
መረሳት

መትረተር (ግ)
gingilchuu
ማበጠር/ አሸዋና ጠጠር
መለየት

መትረታእ (ግ)
moohamuu
መረታት

መትረአ (ግ)
argamuu
መታየት

መትረዘቅ (ግ)

qabeenya arkachuu
ሐብት ማግኘት

መትሩሓሐቅ (ግ)

walirra fafagaachuu
መራራቅ

መትሩጃጃ (ግ)

walhatuu
መሰራረቅ

መትሪሳሰእ (ግ)

- 1.wal irraanfachuu
- 2.irranfachisiisuu
- 1.ማረሳሳት 2.መረሳሳት

መትሪሳሳ (ግ)

- 1.wal irraanfachuu
- 2.irranfachisiisuu
- 1.ማረሳሳት 2.መረሳሳት

መትሪቃቀብ (ግ)

wal qeequu
መተቻቸት

መትሪዛዘን (ግ)

ulfeessuu
ማካበድ

መትሪዛዘንቲ (ቅ)

waan ittin ulfeessan
ማካባበጃ

መትራሐም (ግ)

wal gadduu
መራራት (እርስ በርስ)

መትራቀብቲ (ቅ)

waan ittiin to'atan
መቆጣጠሪያ

መትራአ (ግ)

wal qunnamuu
መገናኘት

መትራአ ዚቀሬው ዩሸና (ስ)

nagayaan nu haa fidu
ቸር ይግጠመን

መትራወቅቲ (ግ)

jalqabiinsa/ sennaa
መግቢያ

መትራወጥ (ግ)

fiiguu
መሯረጥ

መትራየድቲ (ስ)

beeksiisa
ማስታወቂያ

መትራየዶት (ስ)

beeksiisa
ማስታወቂያ

መትራሐስ (ግ)

jiisissuu

ማስራስ

መትፊሐብ (ግ)

beelooyisuu

ማስራብ

መትፊመድ (ግ)

remadchiisuu

ማስመድብ

መትፊማ ጋር (ስ)

mana shukkuumaa

ወጌሻ ቤት

መትፊሰእ (ግ)

irraanfachiisuu

ማስረሳት

መትፊኸብ (ግ)

1.argamsiisuu 2.keennuu

1.ማስገኘት 2.ማስረከብ

መትፊዘን (ግ)

malaalchisuu

ማስመዘን

መትፊገጥ (ግ)

dhiichisuu

ማስረገጥ

መትፊፈድ (ግ)

barfachiisuu

ማስረፈድ

መትፎጃ (ግ)

hatamuu

መሰረቅ

መትሻወር (ግ)

sosso'uu (hojiif)

መንቀሳቀስ

መትሻወርቲ (ቅ)

naanneessitu

መንሸራሸሪያ/ መንቀሻቀሻ

መትቀመስ (ግ)

dhandhamachuu

መቅመስ

መትቂማመስ (ግ)

dhandhaamsiisuu (waliin)

ማቀማመስ

መትቂሻሻ (ግ)

wal tuffachuu

መናናቅ

መትቂባበል (ግ)

wal dabarsuu

መቀባበል

መትቂጣጠብ (ግ)

wal yaadachisiisuu

ማስተዋወስ

መትቃመስ (ግ)

wal dhandhamsiisuu

መቃመስ

መትቃመስቲ (ቅ)
dhandhama/ qooda
መቅመሻ

መትቃኛ (ግ)
yeellaasisuu
ማሳፈር

መትቄመስ (ግ)
qarsiisuu/ soqsiisuu
ማስቀረጽ

መትቄሻ (ግ)
tuffachiisuu
ማስናቅ

መትቄበል (ስ)
fudhachuu
መቀበል

መትቄበልቲ (ቅ)
simanna/ fudhannaa
መቀበያ

መትቄጠብቲ (ስ)
yaadachiisa
ማስታወሻ

መትቄፈፍ (ግ)
bansiisu (muruudhan)
ማስከፈት (ፈልፍለሎ)

መትቆመስ (ግ)
barreechisiisuu
ማሳመር

መትቆቀም (ግ)
1.ibiddaan gogguu
2.daramsuu
1.በእሳት መድረቅ
2.መቆርጠም

መትቆፈል (ግ)
cufamuu
መዘጋት

መትበለእ (ግ)
nyaadhamuu
መበላት

መትቢራጃ (ግ)
dogongoruu
መደናበር

መትቢቃቃ (ግ)
waliin gagahuu
ማብቃቃት

መትቢደዳሕ (ግ)
wali mammakuu
መደበላለቅ

መትባሐድሌ (ቅ)
wal makudhaaf
ለማደባለቅ

መትባቃ (ግ)

akka gahu godhu
እንዲበቃ ማድረግ

መትባተር (ግ)

uddeelu
መፈናጠጥ

መትባተርዚዩ (ተ.ግ)

uddeeluusaaniitiin
በማፈናጠጣቸው

መትባተርዜቤ (ተ.ግ)

uddeeluusiitiin
በማፈናጠጧ

መትባተርዞቤ (ተ.ግ)

uddeeluusaatiin
በማፈናጠጡ

መትባደሕ (ግ)

wal makuu
መደባለቅ

መትባደሕቲ (ቅ)

waan itti waliimakan
መደበላለቂያ

መትቤለሕ (ግ)

qarsiisuu (ablee)
ማሳል/ ለቢለዋ/

መትቤለእ (ግ)

nyaachisuu

ማስበላት

መትቤለዚዩቤ (ተ.ግ)

nyaachisuusaaniitiin
በማብላታቸው

መትቤለዞቤ (ተ.ግ)

nyachisuusaatiin
በማብላቱ

መትቤሰል (ግ)

- 1.akka bilchaatu goosisuu
- 2.qo'achiisuu
- 1.እንዲበስል ማስደረግ
- 2.ማስጠናት

መትቤረድ (ግ)

akka qorruu goosisuu
እንዲበርድ ማስደረግ

መትቤቀል (ግ)

bqilchiisuu/ dhaabsiisu
ማስበቀል/ ማስተክል

መትቤተር (ግ)

akka uddeelu godhuu
እንዲፈናጠር ማድረግ

መትቤዳሕ (ግ)

wal maksiiisuu
ማስደባለቅ

መትቦረድ (ተ.ግ)

dhumiinsa/ dhumuu/
xumuramuu
ማለቅ/ ማለቂያ

መትተቀር (ግ)
hidhamuu (walitti qabamani)
መሸበብ/ ተሰብስቦ መታሰር

መትተገድ (ግ)
hidhamuu
መታሰር

መትቲማመር (ግ)
waliif ajajamuu
መታዘዝ

መትቲሳሰርዞ (ግ)
hidhina isaa
መተሳሰሩ

መትቲቃቀብ (ግ)
wal eeguu
መጠባበቅ (አንዱ ሌላውን
መጠበቅ)

መትቲጋገድ (ግ)
wal hidhamu
መተሳሰር

መትታለል (ስ)
gowoomuu/ gowwoomsuu
መታለል/ ማታለል

መትታለልቲ (ቅ)

sobduu/ gowoomsituu
ማታለያ

መትታመር (ስ)
wal hayyamuu
መታዘዝ (አንዱ ሌላውን)

መትታመን (ግ)
amanamuu
መታመን

መትታመእ (ግ)
ukkaamamuu
መታመቅ

መትታመድ (ግ)
waliin himuu
መናገር (አንዱ ሌላውን)

መትታረእ (ግ)
1.wal agarsiisu 2.wal
kakachuu
1.አንዱ ሌላውን ማሳየት
2.መማማል

መትታረድ (ግ)
meeshaa lafa buusuuf
gargaaruu
ዕቃ ወደ መሬት እንዲወርድ
መርዳት

መትታሻ (ግ)
wal himachuu
መባባል/ መናገር

መትታጫ (ስ.ግ)

1.walitti baasuu 2.buusii
1.መዋጮ 2.ማዋጣት

መትቴመር (ግ)

ajajaamuu
መታዘዝ

መትቴመን (ግ)

amansiisuu
ማሳመን

መትቴመድ (ግ)

himamuu
መነገር

መትቴሰር (ግ)

hiisisuu
ማሰሳሰር

መትቴሰብ (ግ)

akka naqan godhuu
እንዲያስገቡ ማድረግ

መትቴረድ (ግ)

meeshan akka lafa bu’u
godhu
ዕቃ ወደ መሬት እንዲወርድ
መማድረግ

መትቴቀር (ግ)

walitti qabani
hiisisuu(meeshaaf)

እንዲታሰር ማድረግ (ለእቃ)

መትቴቀብ (ግ)

eegsiisuu
ማስጠበቅ

መትቴነስ (ግ)

hirdhisu
ማሳነስ

መትቴወቅ (ግ)

beeysiisuu
ማሳወቅ

መትቴገል (ግ)

eegalsiisu/ eegalu
ማስጀመር

መትቴገድ (ግ)

hiissu
ማሳሰር

መትቴጫ (ግ)

akka bahu godhu/ baasu
እንዲወጣ ማስደረግ/ ማስወጣት

መትቴቻ (ግ)

takachisiisuu
ማስደምደም

መትነሐጥ (ግ)

raasuu
መናጥ

መትነተን (ግ)

sirreessu

መተንተን

መትነከእ (ግ)

tuqamu

መነካት

መትነኸር (ግ)

cuuphamu

መነከር

መትነጠር (ግ)

qulqullatamuu

መጥራት

መትነፈቅ (ግ)

solloquu

መላጥ/ መነቀል

መትኒባበር (ግ)

tartiibuu/ walirra kaa'amuu

መነባበር

መትኒካከእ (ግ)

tutuuquu

መነካካት

መትኒዋወጥ (ግ)

jijjiiramuu

መለዋወጥ

መትኒጋጋ (ግ)

wal haamuu

መተጫጨድ

መትኒፋፈል (ግ)

bolulaa'uu

መንሳፈፍ

መትናከእ (ግ)

wal tuqsiisuu

ማነካካት

መትናወጥ (ግ)

jijjiiru

መቀየር መለወጥ

መትናፈል (ግ)

bololi'uu

መንሳፈፍ

መትናፈእ (ግ)

fayyadamuu

መጠቀም

መትኔሐጥ (ግ)

raasisuu

ማስናጥ

መትኔራ (ግ)

misoomsisuu

ማስበልፀግ

መትኔቀል (ግ)

buuqasisuu

ማስነቀል

መትኔኸስ (ግ)

ciniinsisuu

ማስነከስ

መትኔደል (ግ)

uursisuu

ማስበላት

መትኔገስ (ግ)

moottammu

ማስነገስ

መትኔጠር (ግ)

qulqulleechisuu

ማስጣራት

መትኔጠፍ (ግ)

afsiissuu

ማስነጠፍ

መትኔፈሕ (ግ)

afuufsisuu

ማስነፋት

መትኔፈል (ግ)

akka bololi'u godhuu

እንዲንሳፈፍ ማድረግ

መትኔፋ (ግ)

afuufsisuu

ማስነፋት/ ማስነፈስ

መትኔቀድቲ (ግ)

qajeelchaa

መመሪያ

መትኔቃድ (ግ)

qajeelfamuu

መመራት

መትኩራረእ (ግ)

wal irreessuu

መከነዳዳት

መትኪሓሐስቲ (ቅ)

gumaa walii keennuu

መካካስ/ ማካካሽ

መትኪላለት (ግ)

harka waliin dhawuu

መጨባጨብ

መትኪባበር (ግ)

bobboonuu

መኩራራት

መትኪባቦት (ግ)

wal didinqisisuu

መካካብ

መትኪፋፈእ (ግ)

wal mumufachisiisuu

መከፋፋት

መትኬለት (ግ)

harka dhoyisuu

ማስጨብጨብ

መትኬፋ (ግ)

mufachiisiiisuu

ማስከፋት

መትኬፍቲ (ቅ)

mufachiisaa

ማስከፊያ

መትኮረእ (ግ)

safarsiisuu

መለካት

መትኮአ (ግ)

dhangala'uu

መፍሰስ

መትኸለቅ (ግ)

uumamuu

መፈጠር

መትኸታተር (ግ)

dhaabsiisuu

መከላከል

መትኸላ (ግ)

taphachiisuu

ማጫወት

መትኸተር (ግ)

ifirraa dhorkuu

መከላከል

መትኼሰር (ግ)

kasaarsisuu

ማክሰር

መትኼራ (ግ)

qochisiisuu

ማስቆፈር

መትኼበስ (ግ)

akka salphatu godhu

ማሰደብ

መትኼደን (ግ)

cuufsisuu

ማስከደን

መትዊራረም (ግ)

wal wawwaraanuu

መወጋጋት

መትዋሐብ (ግ)

wal qindaa'uu

መቀናጅት

መትዋሐብቲ (ስ)

tokkummaa

ቅንብር/ ቅንጅት

መትዋሐድ (ግ)

wal makuu

ማዋሐድ

መትዋሐድቲ (ቅ)

waan itti maksan

መዋሐጃ

መትዋረም (ግ)

wal waraanuu

መዋጋት/ መጣላት

መትዋረምሌ (ግ)

wal waraanuudhaaf

ለመዋጋት

መትዋረሞት (ስ)

waraana/ lola

ውጊያ/ ጥል

መትዋካ (ግ)

daakinsa

መዋኘት

መትዋዋ (ቅ)

barreechanii hojjachuu

አሳምሮ መስራት

መትዋፈቅ (ግ)

wal gunnamuu/ wal

gunnamtii

መገጣጠም

መትዌቀጥ (ግ)

tumsiisuu

ማሰደብደብ

መትገለፍ (ግ)

dhama'uu (jaamuu)

መመስጥ

መትገሰስ (ግ)

mufachuu

መከፋት

መትገኛ (ግ)

darbamuu

መጣል

መትጉላለብ (ግ)

haguuggachuu

መሸፋፈን

መትጊላለፋች (ስ)

gulfisiisotni

መጋለቢያዎች

መትጊላለፍቲ (ቅ)

gulufsiinsuu

መጋላለቢያ

መትጊላለፍቲያች (ቅ)

gulufsinsoota

መጋለቢያዎች

መትጊሳሳ (ግ)

hojii badaa

መጥፎ መሥራት(አንዱ

በልላው)

መትጊባበር (ግ)

wal leenjisu

መሰለጣጠን(አንዱ በልላው)

መትጋለብ (ግ)

akaa'amuu

መታመስ

መትጋሰስ (ግ)

wal mufachiisiisuu
መከፋፈት

መትጋዛ (ግ)

bakka bakkattii adeemsisuu
ማስጋዝ/ ማዘዋወር

መትጋፈር (ግ)

wal dorgomuu
መወዳደር

መትጌለፍ (ግ)

gulfisiisuu
ማስጋለብ

መትጌለፍቲ (ስ)

gulfisa
ግልቢያ

መትጌሰስ (ግ)

mufachiisiisuu
ማስከፋት

መትጌሳ (ግ)

arjoomsiisuu
ማስለገስ

መትጌሳሌ (ተ.ግ)

arjoomsisuudhaaf
ለመለገስ

መትጌበር (ግ)

1.leengisuu 2.keenna
nikaaya argachuu
1. ማሰልጠን 2.ጥሎሽ
ማስከፈል

መትጎለብ (ግ)

jalladuu
መለበድ/ መሸፈን

መትጎለብቲ (ቅ)

1.xumura 2.jaldi
1.ማጠቃለያ 2.መለበጃ

መትፋሽር (ግ)

bobboonuu
መመዳደቅ

መትፌደሕቲ (ግ)

saaxilamuu
መጋለጥ

መቼ? (ተ.ግ)

yoom?
መቼ?

መቼዴ (መቼ ዋ አይዴ) (ቅ)

yoom fi eessa
መቼት (መቼ ና የት)

መቼቻ (ግ)

takashuu/ xumuruu
መደምደም

መቼኸል (ግ)

jaaruu

መገንባት

መነስ (ግ)

xiqqaachu

ማነስ

መኒ (ስ)

firii shanyi nama

የዘር ፍሬ (የሰው)

መናም (ስ)

abjuu

ህልም

መናወጥ (ግ)

jiiijiiru

መለወጥ

መናገዜ (ግ)

haamachuu isii

ማጨድ

መናገዞ (ተ.ግ)

haamachuu isaa

ማጨድ

መናጋ (ተ.ግ)

haamuu

ማጨድ

መናግቲ (ቅ)

haama

አጨዳ

መናጎት (ስ)

haamuu

ማጨድ

መናጨሐ (ስ)

manaacihaa/ eddattoo

ናመና

መናፋሕቲ (ዲያፍራም) (ስ)

diafraamii

መናፋሕቲ (ዲያፍራም)

መኔራ (ግ)

misoomuu

ማልማት/ ማበልፀግ

መኔተጃ (ቅ)

bu'aa fiduu

ወጤት ማምጫ

መኔተጅ (ግ)

bu'aa fiduu

ወጤት ማምጣት

መኔተጅቲ (ቅ)

bu'aa fichisiisaa

ወጤት ማምጨያ

መኔተጅዚዩቤ (ተ.ግ)

bu'aa fiduu isaaniitiin

ወጤት በማምጣታቸው

መኔተጅዜቤ (ተ.ግ)

bu'aa fiduu isiitin
ውጤት በማምጣቷ

መኔተጅዞቤ (ተ.ግ)

bu'aa fiduu isaatiin
ውጤት በማምጣቱ

መኔዘፍ (ግ)

1. qulqullaa'uu
2. qulqulleessuu
1. መጽዳት 2. ማፅዳት

መንሐብ (ግ)

saamuu
መዝረፍ

መንሐጥ (ግ)

raasuu
መናጥ

መንማንና (ስ)

madaa hinfayyine
የማይሸር ቁስል

መንሰእ (ግ)

1. fuudhachuu
 2. jaartti
- heerumuu
1. መውሰድ
 2. ሚስት ማግባት

መንሲብ (ስ)

sadarkaa
ደረጃ/ ማዕረግ

መንሺእ (ስ)

cidha/ balachu/ gaa'ela
ሰርግ

መንቀሕ (ግ)

dammaquu
መንቃት

መንቀል (ግ)

buqqaasuu
መንቀል

መንቀሸቲ (ስ)

saxaxa tolcha
ዲዛይን መሥሪያ

መንበርበር (ግ)

rifachuu
መሸበር

መንበርቲ (ግ)

jiraachuu
መኖር

መንበርቲ ጋር (ስ)

mana jireenyaa
መኖሪያ ቤት

መንተቅ (ስ)

haqqisaa
ትውከት/ ዝገት/

መንተፍ (ግ)

1. saamuu
 2. rifeensa butuu
- ሉሕ / fuula / ጎፅ - 107

1.መቀማት 2.ፀጉር መንጨት

መንታ (ግ)

dhukkuba

መታመም

መንቴታ (ግ)

dhukkubbiin itti dhagahamuu

አመም መስማት/ ማሳመም/

መንቺ (ስ)

hogganaa

መሪ

መንናእ (ስ)

shiramaa

ምቀኛ

መንከእ (ግ)

tuquu

መንካት

መንኸስ (ግ)

ciniinuu

መንከስ

መንኸር (ግ)

cuuphuu

መንከር

መንዙማ (ስ)

manzuma

ዝማሬ

መንዚል (ስ)

manziila (yeroo adda addaa

waggaa keessaa)

የአመት ጊዜያት

መንዚል መትኒዋወጥ (ስ)

ijjijjiiramuu (manziilaaf)

መለዋወጥ (ለአመት ጊዜያት)

መንደላ (ስ)

mandala(uurtuu)

መብሻ

መንደል (ግ)

uuruu

መብሳት

መንደስ (ግ)

calle walqabsiisu

ጨሌ መስካት

መንደስቲ መርፌ (ስ)

lilme wal qabsiiftuu callee

ጨሌ መሰኪያ መርፌ

መንደሪን (ስ)

mandariina

መንደሪን

መንደያ (ስ)

urtuu

መሮ

መንደድ (ግ)

gubachuu

መንደድ

መንደለል (ግ)

dumuceessuu

ማድቦልበል

መንገስ (ግ)

mootummaa'uu

መንገስ

መንገስቲ ባድ (ስ)

iddo itti mootumma'an

መናገሻ

መንጊስቲ (ግ)

mootummaa

መንግስት

መንጠሕ (ግ)

addaachuu

መንጣት

መንጠር (ግ)

qulqullachuu/ qulqullaa'uu

መጥራት

መንጠርቲ (ቅ)

xalaltuu

ማጥሪያ

መንጠፍ (ግ)

ballissu

ማንጠፍ

መንጣጣፍ (ግ)

afuu

ማነጣጠፍ

መንጨርር (ስ)

shondaa

አሸንዳ

መንጫ (ግ)

1.buqqisuu 2.mancaa

1.መንጨት 2.ገጂራ

መንፈል (ግ)

bololi'uu

መንሳፈፍ

መንፈቅ (ግ)

solleessuu

መላጥ

መንፋ (ግ)

afuufuu

ማንፈስ

መንፋሕ (ግ)

afuufuu

መንፋት

መንፋእ (ግ)

fayyaduu

መጥቀም

መንፋፈል (ግ)

bololi'uu
መንሳፊፍ

መንፋፈቅ (ግ)
sosolloqsuu
መላላጥ

መኚት (ግ)
1.rafuu 2.hirriiba
1. መተኛት 2. እንቅልፍ

መኚት ጋር (ግ)
mana rafiinsaa/ mana itti
rafan
መኝታ ቤት

መኛወር (ግ)
dogoggoru/ balleessuu
ማሰናከል/ ማበላሸት

መኤሸር (ግ)
qayyabachiisuu
መጠቆም

መኤሸርቲ (ቅ)
qayyabachiisa
መጠቆሚያ

መኤሸን (ስ)
laafisuu
መልፋት

መኤሸንቲ (ቅ)
laafistuu

ማልፊያ

መኤቀድ (ግ)
qajeelchuu
መምራት

መኤከርቲ (ቅ)
gufsiisaa
ማደናቀፊያ

መኤወል (ግ)
eewaluu
መጠበቅ

መኪና (ስ)
konkolaataa
መኪና

መካለምቲ (ቅ)
haasoysiisa
መካጋሪያ

መካባ (ግ)
dinqisuu
መካብ

መካብቲ (ቅ)
dinqifachiisaa
መካቢያ

መካቦት (ስ)
dinqifachiisaa
መካብ

መካኒክ (ስ)
makaaniikii
መካኒክ

መካን (ስ)
bakka
ቦታ

መኬሐስ (ግ)
gumaa kafaluu
መካስ

መኬሐስቲ (ስ)
keena gumaa
ማካሻ

መኬየን (ግ)
arkachuu
ማግኘት

መኬየንቲ (ቅ)
arkachiisa
ማግኘኛ

መክሰብ (ግ)
fayadamuu
ማትረፍ

መክሰብቲ (ቅ)
waan ittiin fayadaawan
ማትረፊያ

መክረፈሕ (ስ)
ciincaa'uu

መከርፋት

መክባበርቲ (ቅ)
bonchisa
መኩሪያ

መክባበሮት (ስ)
boonsa
መኮራራት

መክተርቲ (ቅ)
haxurtuu
መከላከያ

መክካ (ስ)
bakka hajji itti godhamu
መካ (ቅዱስ ቦታ በመስሊም)

መክወር (ግ)
baba
መሸተት(ለብብት)

መኮረእ (ግ)
irreessuu/ madaaluu
መከንዳት/ መለካት

መኮረእቲ (ቅ)
safara
መለኪያ

መኮራኦት (ግ)
safaru
መለካት

መኮሮኒ (ስ)
makkaroonii
መኮረኒ

መኮአ (ግ)
dhangalaasuu
ማፈፍሰስ

መኮከሕ (ግ)
owata/ qilisa
ደግሞ ማሰማት/ ማስተጋባት

መኮከሕቲ (ቅ)
owachiftuu
ማስተጋቢያ

መኮከብቲ (ቅ)
qophiftuu/ jalqabsiiftuu
ማኮከቢያ/ መንደርደሪያ

መኸተት (ግ)
dhoysanii kaayuu
ደብቆ ማስቀመጥ

መኸዙ (ስ)
utubaa
ምሶሶ

መኸደን (ግ)
cuuqaaluu
መክደን

መኸድዳ (ስ)
boraatii

ትራስ

መኸጃጃ (ግ)
dhidhiituu
መረጋገጥ/ መደብደብ

መኸፈፍ (ግ)
salphachuu
መቅለል

መኸደም (ግ)
tajaajiluu
መካደም

መኸደምቲ (ቅ)
tajaajilsaa
መካደሚያ

መኸጦብ (ግ)
haasawa godhuu/ sabbakuu
ንግግር ማድረግ/ መስበክ

መኸለቅ (ግ)
uumuu
መፍጠር

መኸሉቅ (ስ)
uumaa
ፍጡር

መኸሰር (ግ)
khasaaruu
መክሰር/ ክስረት/

መኸረኸር (ግ)

qoqqotuu

መሸርሸር

መኸራ (ግ/ስ)

1.qotuu 2.meeshaa itti qotan

1.መቆፈር 2.መቆፈሪያ

መኸሻ (ግ)

fedhuu

መፈለግ

መኸበት (ግ)

salphachuu

መዋረድ

መኸተም (ግ)

goolabu/ xumuruu

መደምደም/ መጨረስ

መኸተምቲ (ቅ)

xumuraa

መደምደሚያ

መኸተር (ግ/ስ)

1.dhoorkuu 2.hamartii

1.መከልከል 2.ቀለበት

መኸተትቲ (ቅ)

awwalchituu

መደበቂያ/ ስውር ቦታ

መኸቱት (ስ)

tirika/ ifaa

መብራት

መኸዳኝ (ስ)

qadaaddoo

ክዳን

መኸዳእ (ግ)

ganuu

መከዳት

መኸዳዕቲ (ቅ)

ganuu

መከጃ

መኸለጥ (ግ)

dhaangaga'u

መኮምጠጥ

መኸፈር (ግ)

khoofaruu

ማንኮራፋት

መዊል (ስ)

olmaya

ውሎ

መዋሳ (ግ)

gahaa

ከሚፈልገው በላይ መስጠት

መዋረዞ (ተ.ግ)

turuusaa

መዝለቁ

መዋራ (ግ)

turuu

መዝለቅ

መዋሺ (ስ)

qabeenya beeladaa

የእንስሳት ሐብት

መዋሺ ነቲጃ (ስ)

faaydaa beeladaa

የእንስሳት ውጤት

መዋሺ ዲላጋ (ስ)

beeladaa horsiisuu

ከብት ርቢ/ እንስሳት ርቢ

መዋሺ ዲነት (ስ)

qabeenya bayiladaa

የእንስሳት ሐብት

መዋት (ስ)

bishaan o'aa

ፍል ውሃ (ከመሬት የሚመነጭ)

መዋፋ (ግ)

goofaruu

መጎፈር(ፀጉር)

መዋፍቲ (ቅ)

goofarchiiftuu

ማጎፈሪያ

መዋፎት (ስ)

goofarchisiisuu

ማስጎፈሪያ

መዌሰል (ግ)

mala baafachuu

መዘየድ(ዘዶ)

መዌረግ (ግ)

shoguu/ bareechu

ማሳመር/ ማስቆንጀት/ ማስጌጥ

መዌረግቲ (ስ)

bareechiftuu

ማጌጫ

መዌረጎት (ስ)

bareechiftuu

መጋጌጫ

መዌከልቲ (ቅ)

iddoomsaa

መወከያ

መዌደርቲ (ቅ)

widaartuu

ማጎልበቻ

መውሉድ (ስ)

mawluuda

መውሉድ

መውቂፍ (ስ)

ejjannoo

አቋም

መውነግቲ (ቅ)

waan ittiin jabaatan
መጠንከሪያ

መውናነግቲ (ቅ)

jajjabaachisaa
መጠናከሪያ

መውዱእ (ስ)

waa'ee
ጉዳይ

መውገእ (ግ)

uguruu
ማውጋት

መውጠእ (ግ)

bahuu
መውጣት

መዚካ (ሙዚቃ) (ግ)

muziiqaa
ሙዚቃ

መዚፋ (ስ)

lubbuu itti horuu/
haaroomsuu
ሕዳሴ

መዛለል (ግ)

achi darbuu
ማሸቀንጠር

መዛቃ (ግ)

dheeduu

መጋጥ

መዛወርቲ (ቅ)

jijjiramsiisa
መዛወሪያ

መዛወሮት (ስ)

jijjiramsiisa
መዛወሪያ

መዛየድ (ግ)

caaluu
መብለጥ

መዜለም (ግ)

miidh'uu
መበደል

መዜረት (ስ)

asheetuu
መጎምረት (አትክልት ሲደርስ)

መዜገድ (ግ)

dhisuu
መወጠር(ለሽራ ወዘተ.)

መዜጋ (ግ)

hiyyuumuu
መደህየት

መዝሐብ (ስ)

kataaraa/ karaa amantii/
mazhaba

ሐይማኖታዊ መስመር

መዝለል (ግ)

utaaluu

መዝለል

መዝለልቲ (ቅ)

utaalchiftuu

መዝለያ

መዝለም (ግ)

roobuu

መዝነብ

መዝላዘል (ግ)

cicciruu

መዘልዘል

መዝመድ (ግ)

harkifachuu

መጎተት ጉተታ

መዝረእ (ግ)

facaasuu

መዝራት

መዝረፍ (ግ)

1.hammaachuu 2.saamuu

1.መክፋት/ መባስ 2.መዝረፍ

መዝነበልቲ (ስ)

fedhii

ዝንባሌ

መዝዚሓሐብ (ግ)

walharkissuu

መጎተት

መዝዚላሐጥ (ግ)

shirgigaachuu

መንሸራተት

መዝዛመድ (ግ)

harkifamuu

መጎተት

መዝዛቃ (ግ)

dheechisuu

ማስጋጥ

መዝዜሐብ (ግ)

harkisiisuu

ማስጎተት

መዝዜለል (ግ)

utaalchisuu

ማስዘለል

መዝዜመድ (ግ)

harkisiisuu

ማስጎተት

መዝዜረእ (ግ)

facaasisiisuu

ማዘራት

መዝዜረፍ (ግ)

itti shasharafsiisuu,
saamsisuu
ማባባስ/ ማዘረፍ/

መዝገሕ (ግ)
bal'isuu
መስፋት

መያበስ (ግ)
bareedina dhabuu/
goggoguu
ለዛ ማጣት

መያበሶት (ስ)
bareedina dhabuu
ለዛ መማጣት

መዬሰር (ግ)
xumuruuf
መገባደድ

መዬሰርቲ (ቅ)
dhiheesituu xumura
ማገባደጃ

መዬቀን (ግ)
mirkaneessuu
ማረጋገጥ

መዬቀንቲ (ስ)
mirkaneessa
ማረጋገጫ

መዬቀኖት (ስ)

mirkaneessuu
ማረጋገጥ

መዬተም (ግ)
abba/ haadha dhabuu
ወላጅ ማጣት

መደራ (ስ)
rakkoo
ችግር/ አንከን

መደኒ (ስ)
biyyoomaa/ nama biyyaa
ዜጋ/ ዜግነት/ የከተማ ነዋሪ/

መደኒነት (ስ)
lammummaa
ዜግነት

መዲቃ (ስ)
camadaa
ወጥመድ

መዲን (ስ)
nagaya
መድሀን

መዳመስ (ግ)
diiguu
ማፍረስ

መዳማ (ስ)
horgoggee
አሻንጉሊት

መዳሰ (ግ)

daasa tolchuu

ጥላ መስራት (መከለል)

መዳረእ (ግ)

madaa nama biroo ykn

hamilee tuquu

የሌላውን ሰው ቁስል ወይም

ሰሜት መንካት

መዳበል (ቅ)

walitti ida'uu

መደመር

መዳበልቲ (ቅ)

waliqabaa

ማሰብሰቢያ

መዳበያ (ቅ)

iddoo wal qabiinsa

መሰብሰቢያ

መዳታ (ግ)

qeeyyibuu

መደረት

መዳገን (ስ)

irra deebi'uu

መከለስ

መዳገንቲ (ቅ)

wan irra deebisan

መከለሻ

መዴሐክ (ስ)

shoroqquu

በደረት መሳብ

መዴለም (ስ)

miidhuu

መጉዳት

መዴአፍ (ስ)

dadhabuu

መድከም

መዴደቅ (ስ)

gad dhiibuu

ወደ ታች መጫን

መዴደቆት (ስ)

dhiibbachiiisaa

መጨቆኛ

መዴጃ (ስ)

dhufuu

መምጣት

መድላሕ (ስ)

dilii dalaguu

ሐጢአት መሥራት

መድረር (ስ)

miidhuu

መጉዳት

መድረቅ (ስ)

goggoguu
መድረቅ

መድበል (ስ)
ida'uu
መጨመር

መድነበጥ (ግ)
rifachuu, rifachiisuu
መደንገጥ/ ማስደንገጥ

መድዳለሕ (ስ)
furga'uu/ waliin dadarbuu
(dhagaatti)
መወራወር (በድንጋይ)

መድዳመስ (ስ)
diigamuu
መፍረስ

መድዴመስ (ስ)
diigsisuu
ማስፈረስ

መድዴረቅ (ስ)
1.goggogisuu 2.dirqisiisuu
1.ማስደረቅ 2.ማስገደድ

መድዴበል (ስ)
idaa'sisuu
ማስጨመር

መድዴፈክ (ግ)
gannaqsiisuu

ማስደፋት

መድፈን (ስ)
duuchchu
መዝጋት(ቀዳዳን)

መድፈክ (ስ)
gombisuu
መድፋት

መዶለበት (ስ)
dallaaluu
መነገድ

መዶማ (ስ)
doomuu
መደነዝ

መዶደም (ስ)
doomuu
መደዶልዶም

መዶገን (ስ)
jallachuu
መጉበጥ

መዶፋ (ስ)
dhama'uu
መደንቆር

መጀናነስ (ቅ)
addaan baasuu
መለያየት

መጃነስ (ቅ)

adda ta'u
ልዩ መሆን

መጃነስቲ (ቅ)

adda gochiisa
ልዩ መማድረጊያ

መጅሊስ (ስ)

walga'i
ጉባኤ

መጅጂ (ስ)

hawaaraa/ daaktuu
ወፍጮ (የድንጋይ)

መገላ (ግ)

dhohee/ mallaa'ee
ፈረጠ/ መገለ/

መገስ (ስ)

1.jiiru badhadhaa
2.bulchiinsa
1.ድሎት 2.አገዛዝ

መገስ ሐከማ (ዱስቱር) (ስ)

seera mootuumman
ሕገ-መንግስት

መገስ ሐከማ መጅሊስ (ስ)

walga'ii seera
mootummaa(heera)
የሕገ መንግስት ጉባኤ

መገስ ጋር (ስ)

1.manaa mottii 2.mana
tujjaaraa 3.mana walga'ii
1.ቤተ መንግስት 2.የሐብታም
ቤት 3.ሰፊ አዳራሽ

መገርራ (ስ)

mufata
ኩርፊያ

መገርራ አሻ (ግ)

mufate
አኮረፈ

መገን (ቃ.አ)

magan
መጀን

መገንታ (ስ)

dhiifama/ malaa/ magantaa
ምህረት

መገድ (ስ)

hidhu
ማስር

መጊ (ስ)

mallaa
መግል

መጋለብ (ስ)

akaa'uu
ማመስ

መጋላ (ስ)

magaalaa/ gabaa/ machaara
ገበያ

መጋላ ቃነና (ግ)

magaalaan dhabame
ግብይት ደራ

መጋላ ኡኻት (ስ)

bideena qaqalloo/ gabaa
irra gurguramu
የጉልት እንጀራ/ ጥራቱን
ያልጠበቀ ምርት

መጋላ ወልዲ (ስ)

iyyaala magaala
ጎዳና ተዳዳሪ

መጋላ ገፍ ኻና (ግ)

magaala dhabame
ገበያ ጠፋ

መጋረድ (ግ)

qalbiin laalu, adda
baafaachu
አትኩሮ መመልከት/ ማጤን/

መጋዛ (ግ)

bakkaa jijjiiru
የመኖሪያ አድራሻ መቀየር

መጋገድ (ግ)

hihidhu
እስር እስር ማድረግ

መጋፈር (ግ)

gadhiisuu
መልቀቅ/ መተው

መጌለብ (ግ)

jilbeefachuu
መንበርከክ

መጌለብቲ (ቅ)

jilbaan teessituu
ማንበርከኪያ

መጌለፋ ጨበር (ስ)

gangee guluffi
መጋለቢያ በቅሎ

መጌለፍ (ግ)

gulufuu
መጋለብ

መጌለፍቲ (ቅ)

gulfachiiftuu
መጋለቢያ

መጌሰሌ (ተ.ግ)

arjoomudhaaf
ለመለገስ

መጌሰዜቤ (ተ.ግ)

arjoomuu isitti
በመለገሷ/ በለጋሽነቷ

መጌሳ (ስ)

kennuu/ arjoomuu
መስጠት/ መለገስ

መጌበር (ስ)
1.gabbara 2.leenji'uu
1.ጥሎሽ 2.መሰልጠን

መጌዛ (ግ)
duulu
መዝመት

መጌየት (ስ)
leenji'uu
መሰልጠን

መጌያ (ግ)
leeji'uu
ከተሜ መሆን/ መሰልጠን/

መጌያ ሐልቤ (ግ)
leenj'uu qubdi
መሰልጠን አለባት

መጌያ መእሐድ (ስ)
waajjira lenjii
ማሰልጠኛ ተቋም

መጌያ ኡድ (ስ)
jiddu galeesa lenjii
ዐውድ-ሥልጠና

መጌያ ጋር (ስ)
mana lenjii
ማሰልጠኛ ቤት

መጌይቤ ሐል (ግ)
lenjifamuutti jira
እየሰለጠነ ነው

መጌደብቲ ኢድዳ (ስ)
meesha dhaabachiisaa
መገደቢያ መሳሪያ

መግለበጥ (ስ)
garagalchuu
መግልበጥ

መግለት (ስ)
keennaa deebisuu
ገለታ መመለስ

መግመጥ (ስ)
qunceessuu
መግመጥ

መግሰስ (ስ)
hammaachu
ክፍ መሆን

መግሰስቲ (ቅ)
mufachiiftuu
ማስከፊያ

መግበር (ግ)
leengi'uu
መሰልጠን

መግኛ (ግ)

1.darbbu 2.argachu

1.መጣል 2.ማግኘት

መግደርቲ (ቅ)

kabajamsiisaa

መከበሪያ

መግደብ (ስ)

dhoowwu

መግደብ

መግደብቲ (ቅ)

dhaabbachiiftuu

መገደቢያ መሳሪያ

መግዳደብ (ግ)

dhadhaabachiisuu

መገዳደብ

መግጋዳ (ቅ)

gubaa

አቃጣይ

መጎለብ (ስ)

uwwisuu/ haguuguu

መለበድ/ መሸፈን

መጎለብቲ (ቅ)

uwwachiisaa

መሸፈኛ

መጎማ (ስ)

quuquu

መቆርቆር

መጎረእ (ስ)

1.bakka qalmiinsa 2.qaluu

1.ቁራ 2.ማረድ

መጎበር (ስ)

goobanaa

ሙሉ ጨረቃ መሆን

መጠቅ (ግ)

gabra walaba baasuu

ባሪያን ነፃ ማውጣት

መጠን (ስ)

qoraasuu

ማጠን (በጭስ)

መጠንሰስ (ስ)

yaada wixineesu quduntu

መጠንሰስ መጀመር(መፀነስ)

መጣለል (ስ)

walfti maru/ muudu

መጠቅለል(ለጥምጣም ወይም

ለሥልጣን)

መጣበቅ (ስ)

wal qabsiisuu

ማጣበቅ

መጣጠሕ (ስ)

kabalu

በጥፊ መምታት/ መዘረር

መጤሐር (ስ)

qulquleessu

ማንፃፃት

መጤሐን (ስ)

daakuu

ማድቀቅ/ ማጤን

መጤማ (ስ)

mimieefachu/ dhamdhamu

መጣፈጥ/ ማጣጣም/ መቅመስ/

መጤሳ (ስ)

qubatuu/ turuu

መክረም

መጥ (ቅ)

qofaa

ብቻ

መጥለሕቲ (ስ)

xalayaa/ dhaamsa

ደብዳቤ

መጥለል (ግ)

qulqullaa'uu

ማጥለል

መጥለያ (ግ)

xalilchituu

ማጥለያ

መጥለጠል (ግ)

rarraasuu

ማንጠልጠል

መጥሉማ (ስ)

faayaa funyaanii

ጌጥ (የአፍንጫ)

መጥመስ (ስ)

baduu, abicha kadduu

ማጥፋት(ዕቃን ወይም ሰውን)

መጥማመት (ግ)

dhibbaahuu

መቀለብ

መጥረመት (ስ)

qusachuu, qusanaa

መቆጠብ

መጥቀስ (ስ)

ijaan dubbisu

መጥቀስ(ጥቅሻ)

መጥበቅ (ስ)

kan ijaan dubbifame

መጥበቅ/ ማባባስ/ መባበስ

መጥበብ (ስ)

dhiphachuu

ማጥበብ

መጥባ (ስ)

hoosisuu

ማጥባት

መጥጠን (ስ)

haada kalloo

መጫኛ

መጥጢለጠል (ስ)

rarayuu

መንጠልጠል

መጥጢላለሕቲ (ስ)

wal babarreesu

መፃፃፍ

መጥጢዋወር (ስ)

walba'achuu , wal danda'uu

መሸከካከም/ መቻቻል/

መጥጣማ (ስ)

dubbiiowiisuu dubbii'eessaa

ማጋነን

መጥጣማ በጂሕ (ስ)

wan xiqqo kan akkaan

guddisu

አጋናኝ (የሚያጋንን)

መጥጤመስ (ስ)

shamuu, harkadarbuu

መቀማት/ ማስጣል/

መጥጤቀስ (ስ)

siisu ijaan dubta

ማስጠቀስ

መጥጤበብ (ስ)

dhiphisisuu

ማስጠበብ

መጥጤወር (ስ)

b'achiisu

ማሸከም

መጥፈጠፍ (ስ)

babaxiisu

መጠፍጠፍ

መጠለግ (ስ)

xoolagu

መጠውለግ

መጠራ (ስ)

1.sooru/ ba'achuu

2.danda'uu

1.መሸከም 2.መቻል

መጠቀስ (ስ)

kadhachu

መለመን

መጠኛ (ስ)

wayaahu, gaariitahu/ jijirama

fiduu

መሻል/ ማሻሻል

መጫጫ (ስ)

dhiluu/ gingilchuu

መፈልፈል

መጮሐ (ስ)

afuu
ማስጣት

መጭመጫም (ስ)
daramsuu
ማቅዘምዘም

መጭጨማለቅ (ስ)
bocolluu
መጨማለቅ

መጭጨራረቅ (ስ)
hudauu
መተናነቅ

መጭጫመስ (ስ)
butuu, darbisiisu
አታሎ መውሰድ

መጮማ (ስ)
gabbachu
መደለብ

መፌራ (ስ)
waminsa godhuu
ጥሪ ማድረግ

መፌሽር (ስ)
gurraa oofuu
ጉራ መንዛት

መፌተግ (ግ)
sheera'uu
መፈተግ

መፌደሕ (ስ)
mullisuu
ማጋለጥ

መፌደሕሌ (ተ.ግ)
mullisiisuf
ለማጋለጥ

መፌዳሕቲ (ቅ)
kan ittimullisan
ማጋለጫ

መፌዳእቲ (ግ)
waregduu
መሰዊያ

መፌጨ (ስ)
foqisuu
ማፍዋጨት

መፍተል (ስ)
hirbuu
መፍተል

መፍገግ (ስ)
goggoguu/ diriiruu
addaachuu
1መደንዘዝ

መፍጠቅ (ስ)
1.fudhachuu dhabuu
2.qaanyeyuu 3.xiqqeysuu

1.አለመቃበል 2.ማዋረድ
3.ማሳነስ

መፍረር (ስ)
darbu/ darbiinsa
መወርወር/ ውርወራ

መፍነን (ስ)
funaanuu
መለቃቀም

መፍያ (ስ)
waan qabuun imanahuu
ባለው መርጋት/ አርፎ
መቀመጥ

ሙሐባ (ስ)
jalala gabaabaa
ፍቅር

ሙሐድዲስ (ስ)
muhaddisa
ተናጋሪ (ለዲን)/ ሐዲስ ተናጋሪ

ሙሐጥ (ቅ)
dhowinaa kadhawaamee
የተመታ

ሙሐጥ (ስ)
garba
ውቅያኖስ

ሙለውዋሕ (ስ)
mulawwaa/ qiixxaa

ቂጣ

ሙሉሕ (ቅ)
fiiamaa
ምርጥ

ሙሉሉቅ ባያ (ግ)
tortore
ሙክክ ብሎ በሰበሰበ

ሙሉጣን ሙሉጥ (ቅ)
kaa ssosloqee
የተመላለጠ

ሙሉጥ (ቅ)
haadamaa/ hadamee
የተመለጠ

ሙልሉእ (ቅ)
gutaamaa(gutuu)
ሙሉ

ሙልሉእ ሂልቂ (ስ)
lakkafsa guutuu
ሙሉ ቁጠር (even number)

ሙልሉእ ሲናን (ስ)
himma
ዓረፍተ ነገር/ ሙሉ ቃል

ሙልኪ (ስ)
bulchiinsa
ግዛት

ሙመሲል (ስ)

abba gochaa

ተዋናይ

ሙሰልላ (ስ)

sijaajaa

መስገጃ

ሙሰጀላ (ስ)

teebbii

ቴኘ ካሴት ማጫወቻ

ሙሱር (ቅ)/(ስ)

kantaru/ kan irradhume/

ግግር/ ያለቀለት/

ሙሳዌይ (ስ)

abjoochuu hirriibaan

ሰመመን

ሙሳፊር (ስ)

kara deemaa

መንገደኛ/ ተጓዥ/

ሙስ (ቅ)

dhala ulfaqabdu

ነፍሰ ጡር

ሙስሊም (ስ)

muslima

ሙስሊም

ሙስተቅበል (ተ.ግ)

fuldura

ወደፊት

ሙስተካ (ስ)

libaanata akkaan bareeda

የእግን አይነት

ሙስጠፋ (ቅ)

fillamma

የተመረጠ

ሙረካከእ (ስ)

quqqummee

ድርቆሽ

ሙሩሳን ሙሩስ (ቅ)

kan walirra dhoowwamame

የተነፋፈገ/ ንፍግ

ሙሩር (ቅ)

hadhaw'aa

መራራ

ሙሩካከእ (ስ)

diirqoosha

ድርቆሽ

ሙሩኸ (ስ)

bojjiamaa

ምርኮ

ሙሩጋን ሙረግ (ቅ)

kan ma'maa ragaamee

ልጥፍጥፍ

መ-ሩግ (ግ)

kam maragamee/ maragii
የተመረገ/ የተለጠፈ

መ-ሩጥ (ቅ)

kan qaxa'amee/ ka'iraa
fudhameee
የተቀጣ/ የተገፈፈ/

መ-ራቀባ (ስ)

to'annaa
ቁጥጥር

መ-ርቲ (ስ)

murtii
ውሳኔ

መ-ሹጥ (ስ)

mushuxa
ማበጠሪያ

መ-ሻወራ (ስ)

haasaawa mari'achuu
የቃል ምርምር/ ጭውውት

መ-ሽ (ተ.ግ)

1.xaragamaa 2.haxaawama
1.የተጠረገ 2.የተሰረዘ

መ-ሽሪክ (ስ)

mushrika
ጣኦት አምላኪ

መ-ቀስቀስ (ስ)

muqasqasa

ፓስቲ

መ-ቀረቢን (ስ)

warra dhihaataa
ቅርበት ያላቸው

መ-ቃቢል (ስ)

bakka taltuu
ምቹ ቦታ

መ-ቃንመቅ (ቅ)

waan owwaa deemee
የተፋፋመ/ የተሟሟቀ/

መ-ቃድ (ስ)

maxxansituu
ማጣበቂያ

መ-ቅ (ስ)

oowa/ oowaa
መቅ(መቀት)

መ-ቅና (ስ)

bulluqa
መቀት

መ-ታንታ (ስ)

pantii
መታንታ/ የውስጥ ሱሪ

መ-ነወራ (ስ)

danqaraa
መወርወሪያ (በር መዝጊያ)

ሙኖ (ስ)

bareeda/ shoogaa

ውብ/ ቅንጅ

ሙኖፊቅ (ስ)

munaafiqaa

መናፍቅ

ሙአሊም (ስ)

barsiisaa

መምህር

ሙአዚን (ስ)

mu'azzina

የሰላት ጥሪ አድራጊ

ሙአሚን (ስ)

kaamanu (mu'umina)

አማኝ/ ምእመን/

ሙኸርቲ (ስ)

mukhurtii

ወስፋት

ሙኸጥ (ስ)

muqaaxa

ሙቃጥ

ሙዚን (ስ)

muuziina

የሙዝ ቅጠል

ሙዛሐራ (ስ)

hiriira naga'a

ሠላማዊ ሰልፍ

ሙዛከራ (ስ)

haasaawuu

ጭውውት

ሙዝ (ስ)

muuza

ሙዝ

ሙዱድ (ግ)

kan ragade

ያፈነደደ

ሙዳይ (ስ)

killaa

ሙዳይ

ሙጀልለድ (ስ)

mujallada

ጥራዝ

ሙጅ (ስ)

kan irra toyale

የተሻለ/ ተሸናፊ

ሙጅ አግሮጃ (ስ)

humnara

እጅ የሰጠ/ የተሸነፈ/ ወታደር

ሙጉል (ቅ)

kan mallahee/ kan dhohee

የመገለ/ የፈረጠ/

ሙጉድ (ቅ)

gubee bobeesee

የተቃጠለ

ሙግራ (ስ)

midhaan diimaa

ቀይ (አህል)

ሙግጉድ ባያ (ስ)

gubaatee

ቅጥል አለ

ሙግጉድ አሻ (ስ)

bobeeseeraa

ቅጥል አደረገ

ሙግጊት (ስ)

yo'ii (falma)

ሙግት

ሙጥራብ (ስ)

gitaara

ጊታር

ሙጥጢ ሐዋዝ (ስ)

dhunfaa

ግለሰብ

ሙፈሰላት (ስ)

gurroo (kan balbalaa)

ማጠፊያ (የበር)

ሙፈስሲር (ስ)

mufasssir

ተርጓሚ

ሙፍቲ (ስ)

muftii

ሊቃውንት

ሚሓጥ አጥ (ስ)

cinaacha

ጎድን አጥንት

ሚሒዝ (ስ)

itti'aanaa

ምክትል

ሚሕራ ዋል (ተ.ግ)

hojiin kan olchu

ተግባራዊ

ሚሕባራ (ስ)

iyannoo/ iyyata

ማመልከቻ

ሚሕዛይ (ስ)

hanqalbaa

አንቅልባ

ሚሕዳራ (ስ)

waajjiraa

ጽ/ ቤት

ሚሕዳር (ስ)

bultii

አዳር

ሚሕጢ (ስ)

ciniinsuu/ cimiimmuu/
ittansuu
ምጥ

ሚሊሻ (ስ)

miliishaa
ሚሊሻ

ሚሊዮን (ስ)

kitila/ mili'yoona
ሚሊዮን

ሚላለክ (ስ)

guguute
ሞላላ

ሚላኦት (ስ)

guutamuu
መሚላት

ሚልሐጅ (ስ)

hayyata/ garsiiftuu/
qabsiiftuu
መያዣ/ ማውጫ

ሚልላ (ስ)

karaa rabbii
መንገድ(ለሃይማኖት)

ሚሰከና! (ቃ.አ)

wal nuqunnamsiisi
አገናኘን!

ሚሳል (ስ)

kan fakatu fakenyaa kan oll
baahuu
1.የሚመስል 2.ምሳሌ

ሚስሊ (ስ)

kan fakkaatu/ fakkii/
fakkaataa
ምስል/ አመምሳያ/

ሚስሲር (ስ)

missiraa
ምስር

ሚስራ (ስ)

biyya misraa
ግብፅ

ሚስራ ፊጫ (ስ)

daqiiqaa daabboo
የፉርኖ ዱቄት

ሚስራዊ (ስ)

nama misraa
ግብፃዊ

ሚስቃይ (ስ)

kan ittii kootiifi surree
akkanumas shamiza
fannisan
መስቀያ

ሚስባር (ስ)

mismaara
ምስማር

ሚስባር አሻ (ግ)
dubii akaa hindhumnee
gufuu,tahuu
ነገሩ እንዳይሳካለት ተመቀኘ

ሚስቲ (-ተ.ግ)
meeqaa/ hammami
ስንት

ሚስታ (ስ)
hadhaa
ምሬት

ሚስኪን (ቅ)
miskiina
ድሐ

ሚስጢር (ስ)
iiciittee
ምስጥር

ሚረሳ (ግ)
isa dhoorki
ንፈገው/ ንፈጊው/

ሚራራም (ስ)
goota/ gaafuree
ደፋር

ሚራር (ስ)
hadhaa/ hadhowtuu

ሐሞት

ሚራር ዘሌላ (ስ)
onne dhaba
ወኔ ቢስ

ሚራቅ (ስ)
gorora
ምራቅ

ሚራቅ ዚወሐጣ (ዞሐጣ) (ስ)
gaamara
ምራቁን የዋጠ/ የበሰለ

ሚርራት (ስ)
hadhaa
ምሬት

ሚርዋቅ (ቅ)
labsii
አዋጅ

ሚርጢ (ስ)
adaba (aadaa)
ቅጣት (ባህላዊ)

ሚርፋቅ (ስ)
harda qubaa
ከመዳፍ እስከ እጅ መታጠፊያ
ቦታ

ሚሼት (ስ)
galgala
ማታ/ ምሽት/

ሚሸ (ስ)

abalu

ግለሰብ/ እገሌ

ሚሸቲ (ስ)

jaarttii

ሚስት

ሚሸቲ አሼው (ግ)

isa jaartii godhe (miidhe)

ተመላልሶ ወሰደበት (በደለው)

ሚቅዛንቲ (ስ)

abuura

ንድፈ ሃሳብ (ፕሮፖዛል)

ሚቅዳሕ (ስ)

waraabbii

ቅጂ/ ግልባጭ

ሚቲር (ስ)

meetiraa

ሜትር

ሚቸቺ (ተ.ግ)

miichiiwan ciincaraa namaa

dhawaa

ምች

ሚኒስቴር (ስ)

ministeera

ሚኒስቴር

ሚኒንታ (ሚንታ) (ተ.ግ)

maadlii

ምንድነው

ሚና (ስ)

bakka heera hajjii itti

dalagamu

የሐጂ ሥርዓት ቦታ ስም

ሚና መጋላ (ስ)

magaalaa owwaa

የደራ ገበያ

ሚናኣ (ሚናኣ) (ስ)

qurqara

ወደብ

ሚናኣ (ሚናኣ) (ስ)

qurqara

ወደብ

ሚን (ተ.ግ)

maall

ምን

ሚን ዪማጅ (ስ)

1.kan iraa wayaa 2.malltuu

wayaa

1.የተሻለ 2.ምን ይሻላል

ሚንሌ (ሚልሌ) (ተ.ግ)

maalliif

ለምን

ሚንባር (ስ)

sanduqaa dhabata waltajirat
dubatun

መናገሪያ መንበር

ሚንኒ (ስ)

xinnoo/ xiqqoo

ሚንኒ/ ትንሽ

ሚንኒ ባስ (ስ)

minii baasii

ሚንኒ ባስ

ሚንኩት (ግ)

akaamttii

እንዴት

ሚክሮብ (ስ)

baakteriya

ባክቴሪያ

ሚክባን (ስ)

dinqifatamuu

መካብ

ሚክፋች (ስ)

bantuu

መክፈቻ

ሚኻት (ስ)

rakkoo

ችግር

ሚኸታይ (ስ)

itti aanaa/ iddooma

ምክትል

ሚውዳቅ (ስ)

teessoo/ teessuma

አድራሻ

ሚዝ (ተ.ግ)

xaarapheezaa

ጠረጴዛ

ሚዝ ኩብባ (ስ)

tapha min jaalaa

ጠረጴዛ ኳስ

ሚዝራጥ (ስ)

gonjoolaa

ጦር

ሚያን ሚይ (ስ)

bushaawaa/

(wanhinmiiownee)

ውሃ የበዛበት (ጣዕመ ቢስ)

ሚይ (ስ)

bishaan

ውሃ

ሚይ መላቅ (ስ)

kan bishaan hiru

የመስኖ ውሃ አከፋፋይ

ሚይ መውቀጥ (ግ)

bishaan tummuu

ውሃ መውቀጥ

ሚይ ሚይ ባያ (ግ)
bishaan bishaan (bushawaa)
ባዕም አጣ

ሚይ ማገት (ስ)
maagata bishaanii (jallisii)
የወሃ ቦይ

ሚይ ሚሰብ (ስ)
1.dubbii qabaneessuu
1.dardaree
1.ነገር ማብረድ 2.መጎርመስ

ሚይ ሞኸና (ስ)
riiffaattun bishaan taahuu
በድንጋጤ ክው ማለት

ሚይ ረንጂ (ስ)
ranjii bishaanii
የውሃ ቀለም

ሚይ ቁሉእ (ስ)
quluu bishaanii
የውሃ መቅጃ ቅል

ሚይ ቃጠራ (ግ)
bishaan gudunfe
አበጠ/ ውኃ ቋጠረ

ሚይ በለኤው (ስ)
bade
ጠፋ

ሚይ ኻና (ስ)
riffaattuu bishaan tahee/
dhama'e
በድንጋጤ ፈዘዘ

ሚይ ዘር (ስ)
gosa dibbee
የከበሮ አይነት

ሚይ ዘፈጁቦ (ስ)
xuraawaa/ wassakaa
እድፋም

ሚይ ዚቀልቲ (ስ)
abshaalotuu
ብልጥ (ከመጠን በላ)/ ብልጣ
ብልጥ

ሚይ ገዱ (ስ)
bolla bishaanii
የውሃ ጉድጓድ

ሚይ ገፍ (ቅ)
saaohaphuu, bishaanii
የውሃ አር (አልጌ)

ሚይሌ ዛያ ቀበጤው (ስ)
gagana dhuffee dhorku
dandeenyee
ለመታገድ ፍጹም ያልቻለ

ሚይቤ ሚሰብ (ስ)

1.dubii qabaaneessuu
2.balleessuu
1.ነገር ማብረድ 2.ማበላሸት

ሚይቤ ቦአ (ስ)
1.achii-butee tahee 2.badee
1.ጠፋ 2.ተበላሸ

ሚዱ (ስ)
filtuu
ሚዶ

ሚድዳ (ስ)
deebii
መልስ

ሚጅጃ (ስ)
tarkanfi
እርምጃ

ሚጅጃ መብደር (ስ)
adeemsa daddaffi
በፍጥነት መራመድ

ሚጆት (ስ)
foyyaawiinsa
ሻልታ

ሚጊር (ስ)
miigiiraa
1.ስንደዶ 2.ስንኝ (የግጥም)

ሚጋይ (ስ)
1.ededa 2.jal qaba

1.ጠርዝ 2.ጅምር

ሚጋጅ (ስ)
gudunfaa
ማሰሪያ/ አንቀፅ / ምእላድ

ሚጋገላ (ግ)
mamallahee,dhodhohe
መጋገለ/ አፈራረጠ/

ሚጣጢስ (ስ)
mixaaxisa
የስኳር ድንች

ሚጨጨቅ አሻ (ተ.ግ)
mallaasee
አመገለ

ሚጫቅ (ስ)
ciimmaa
የአይን አር

ሚጭሪቅ ባያ (ስ)
hancuffaa xiir godhee
ምራቅ አፈናጠቀ

ማሒባይ (ስ)
kan nabii(aw) farsu
ነቢዩ መሐመድን (ሰዐወ)
የሚያሞግስ

ማሒያ (ስ)
mindaa
ደሞዝ/ ክፍ

ማሕ ባያ (ግ)
dhungaatee
ሳመ

ማሕ አትቴሻ (ግ)
dhungachiise
አሳመ

ማሕሪ (ስ)
maahrii
ጥሎሽ/ የገንዘብ ወይም
ንብረት/

ማሕቂ (ስ)
robaa(bokaa)jiirkaa
ዶፍ

ማሕቂ ዚናብ (ስ)
robaa(bokaa)jiirkaa
ዶፍ ዝናብ

ማሕቲ (ስ)
dhungoo
መሳም

ማሕነቅቲ (ቅ)
harqoota
ማነቂያ

ማሕዲጃ (ስ)
1.dadagaanii garsiisuu
2.fakii tahuu - mii'yaa
kaamee/ baaruu 3.eddattoo

1.ሰርቶ ማሳያ 2.ለምሳሌነት
የተቀመጠ እቃ ወይም ፅሁፍ
(ምሳሌ) 3.ናሙና

ማሕጉድ (ስ)
koobaa
ዋግንት

ማል (ስ)
qabeenyaa/ horii
ሐብት

ማልቱ (መአልቱ) (ተ.ግ)
guyyaa
ቀን

ማልታ (ስ)
llakuu,qiindii
መንታ

ማማ (ስ)
mucaalmuciiyoo (mucoollee
ማሙሽ

ማም (መ.ዋ)
taahullee
ቢሆንም

ማምማ (ስ)
harmee
እናቴ

ማሲ ደቺ (ስ)
lafa kakkutaa

የተቆራረጠ መሬት

ማረኻ (ግ)

boji'ee

ማረክ

ማሩ (ግ)

dhiifama goodhan

ማሩ

ማሪት (ስ)

maariittee

ፈንጣጣ

ማራ (ግ)

dhiifama godhe

ማረ/ ማየት

ማራቶን (ስ)

maaraatoonii

ማራቶን

ማር (ስ)

maarii

የጆሮ ኩክ

ማርተዮ (ግ)

isaa qajeelchite

መራቻቸው

ማርቲ (ግ)

dhiifama goote

ማረኝ

ማሻ (ስ)

quulqullesee wan jiidhaa/

ittawaa

አፀዳ/ ወለወለ/

ማሾ (ግ)

1.maashoo 2.haqan

1.ማሾ 2.ወለወለት

ማቤይና (ተ.ግ)

jiddugalla/ wallakaa

መሐል

ማትሪክ (ስ)

matrikii

ማትሪክ (ሁለተኛ ደረጃ

መልቀቂያ ፈተና)

ማኑዌል (ስ)

kan harkaa/ maanuweellaa

ማኑዌል

ማኒእ (ስ)

dhoorkaa

ከልካይ

ማን (ስ)

eenyu

ማን

ማን ዩረወልለኝ (ስ)

iftuulummaa

አምባገነን

ማንካ (ስ)
fallanaa
ማንኪያ

ማእሉማት (ስ)
odeeffannoo
መረጃ

ማእሚል (ስ)
maamila
ደንበኛ

ማዕሪፋ (ስ)
ajaaibaa/ dhinqisifaanoo
ተአምር

ማእሪፋ አረኣ (ስ)
raajii/ ajaaiibaa garsiise
ታአምር አሳየ

ማዕነዊያ (ስ)
hamilee
ሞራል

ማዕና (ስ)
kiiikoo
ትርጉም

ማኪያትቶ (ስ)
buna aannan kabu
(maakiyaattoo)
ማኪያቶ

ማኸ (መ.ዋ)

immoo yokiin
እና!/ ቢሆንስ

ማወርዲ (ስ)
illiilii/ abaaboo
አበባ

ማዊር (ስ)
maawir
የሐረር ከተማ በሰተምስራቅ
የሚገኝ ማሳ (የእርሻናወንዝ)

ማየኑ (ግ)
alala guuran
አመነዠኑ

ማየና (ግ)
alala guuruu
አመነዠኑ

ማየን (ስ)
allallaa guru
ማመንዠክ

ማይግሬን (ስ)
miigranii/ bowwaamataa
(cimaa)
ማይግሬን

ማደት (ስ)
asxaa fuula gubbaa bahu
ማዲያት

ማድዳ (ስ)

akaakuu barnootaa
የትምህርት አይነት

ማጃ (ስ)
fayaawee
ታሽለ/ በለጠ

ማገዳ (ስ)
gubee,arssee
1.አቃጠለ 2.አናደደ

ማጥ (ስ)
1.qaabeenyaa 2.duniiyaa
1.አለማዊ ሐብት 2.በዚህ ዓለም

ማጥ ዛላ (ቅ)
nama horii qabu
ሐብት ያለው

ማጥቤ ኢሳሎ (ስ)
adunyaatti osoo jiranii
በዚህ ዓለም እያሉ

ማጥጢራረክ (ስ)
ququllatuu
መጠራራት

ሜሐሳ (ስ)
hammaate
ከፋ

ሜሐጥቲ (ስ)
ittante
አማጠኝ

ሜመር (ግ)
ajaaaju
ማዘዝ

ሜመርቲ (ቅ)
ajajii
ማዘዣ

ሜመድ (ስ)
1.hiimu 2.dubbachuu
1.መንገር 2.መናገር

ሜሰብ (ግ)
galchu/ naquu
ማስገባት

ሜሻ (ስ)
hojii/ dalagaa
ሥራ

ሜሻ ኤመሮት (ስ)
qajeelcha hojii
ሥራ አመራር

ሜሻ ጋር (ስ)
waajjiraa
መስሪያ ቤት

ሜቀብ (ስ)
eeguu
መጠበቅ

ሜቅላ (ስ)

hamtuufi waan nama dhibdu
መጥፎና አስቸጋሪ ነገር

ሜተራ (ግ)
meettiire/ safare
መተረ (ለካ)

ሜነራል (ስ)
miniraalii
ሜነራል

ሜንጦ (ስ)
qabduu
መንጦቆ

ሜከር (መኤከር) (ግ)
hamisuu/ hidhuu (akka
hindeemne)
ማስተጓጎል/ ማሰር (እንዳይሄድ)

ሜይለን (ስ)
waan kuula(kuhula ijaa) ittii
godhan
መኳያ

ሜይደል (ስ)
jimaa kan diimaafi adii hin
taane
መካከለኛ/ ነጭም ቀይም
ያልሆነ ጫት/

ሜይዳን (ስ)
dirree
ሜዳ

ሜዳሊያ (ስ)
niishaanii/ meedaalii
ኒሻን

ሜገል (ስ)
1.eegalu/ jal qabuu
2.eegala/ jal qaba
1.መጀመር 2.መጀመሪያ

ሜገልቤ (ስ)
jal qabarra
በመጀመሪያ

ሜገልቲ (ስ)
ariirrata
መቅድም

ሞሐ (ግ)
baqe/ xame
ቀለጠ

ሞላሐ (ግ)
beeka callisee
አውቆ ዝም አለ

ሞረኦት (ግ)
agarsiisa/ agarsiisu
ማሳየት(ትርኢት)

ሞረድ (ስ)
kaasuu
ማስቀመጥ

ሞረጃ (ስ)

waan meesha irra kayatan
ማስቀመጫ

ሞሻ (ተ.ግ)

gochuu/ godhuu
ማድረግ

ሞቀሌ ሐበጣ (ተ.ግ)

beekuudhaaf rakkachuu/
hamiluu
ለማወቅ ጓጓ

ሞቀሌ ሐበጥቲ (ግ)

beekuuf hamuultee
ለማወቅ ጓጓች

ሞቀሌ ማሕበጥ (ግ)

beekuuf hamuultee
ለማወቅ መጓጓት

ሞቀጭ (ስ)

moyyee
መቀጫ

ሞቃ (ስ)/(ግ)

1.beeku 2.owee
1.ማወቅ 2.ሞቀ

ሞኛ (ሞሻ) (ስ)

godhuu
ማድረግ

ሞያሌ (ወያሌ) (ስ)

moyyaale/ wayyaale

ሞጃሌ/ ሞያሌ(የተባይ አይነት)

ሞይ (ስ)

guyyaa
እለት/ ቀን

ሞጫ (ስ)

baasuu
ማውጣት

ሰሓራ (ስ)

Muka Qoratame

ጣውላ እንጨት

ሰሐቃ (ሴሐቃ) (ግ)

Kofle

ሳቀ

ሰሐቃም (ቅ)

Kan yeroo hundumaa Kolfu

ሳቃም

ሰሐቅ (ስ)

Kolfa

ሳቅ

ሰሕ (ተ.ግ)

sirrii

ትክክል

ሰሕሓር (ስ)

falfalaa

አስማተኛ

ሰሕራእ (ስ)

gammoojjii

በረሐ

ሰሕና (ስ)

sahnaa/ Sahanii

ሳሕን

ሰሕፋ (ስ)

sahfaa

ሳፋ (ማጠቢያ)

ሰለሓ (ግ)

dabaale (aadaa Harariitti)

ጨፈረ (በባህላዊ የሐረሪ

ጭፈራ)

ሰለላ (ግ)

laaffate/ naafate

ሰላላ/ ሽባ ሆነ

ሰለማ (ግ)

Amane (Islaamaawe)

ሰለመ

ሰለምቲ (ግ)

Islaamoyte/ islaamoofte

ሰለመች

ሰለባ (ግ)

Mure (xunxxurroof)

ሰለባ

ሰለዋት (ስ)

salawaata nabii Muhammad

(s.a.w)

ሠላዋት (ነቢዩ ሙሐመድን

(ስ.ዐ.ወ) የሚባርክ ዝማሬ)

ሰለጣ (ግ/ስ)

1.salaamaa bahe 2.Salaxaa

1.ዳነ (ተረፈ) 2.ሰላጣ

ሰሊጥ ኖር (ስ)

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 144

asiidii
አሲድ

ሰላሎት (ስ)
Furri qallaa
ቀጭን ንፍጥ

ሰላመት (ስ)
Nagaa/ salaamtaa
ሰላምታ/ ሰላም/

ሰላም (ስ)
Nagaa
ሰላም

ሰላም ባያ (ግ)
Nagayaa jedhe/ harka
fuudhe
ሰላም አለ/ ጨበጠ

ሰላም ባይ (ስ)
Daawwataa/ kan nama
gaafatu
ነብኝ/ ጠያቂ ሰላም አብሳሪ

ሰላም ጌይ (ስ)
magaalaa nagayaa
የሰላም ከተማ/ ሰላም መንደር

ሰላሳ (ስ)
Kibxata/ Salaasa
ማክሰኞ

ሰላበን (ስ)

abjoochuu hirriibaan
ሰመመን

ሰላቢ (ቅ)
Murattuu
ሰላቢ

ሰላተኛ (ቅ)
sagadaa
ስጋጅ

ሰላት (ስ)
Salaata
ሰላት/ ስግደት

ሰላት ላቀን (ስ)
laaqana
ምሳ

ሰላት ቤሔር (ተ.ግ)
Sa'aa booda/ waare booda
ከሰዓት በኋላ

ሰላት ቤቀድ (ተ.ግ)
Sa'aa dura/ waare dura/
barraaqa
ከሰዓት በፊት

ሰልሊጥ (ስ)
Saliixii
ሰሊጥ

ሰልሊጥ መሕሻ (ስ)
Salliixa Shukkumu

**ሰሊጥ ማሸት(ልዩ የሳር
ምንጣፍ)**

ሰልፈኛ (ስ)
Hiriirtu
ሰልፈኛ

ሰልፊ (ስ)
Hiriira
ሰልፍ

ሰመር (ስ)
qaljii/ xaa'awaa
ለምጥ

ሰመኡ (ግ)
Dhagayan
ሰመኑ

ሰመኦ (ግ)
Dhaga'e
ሰማ

ሰመእቲ (ግ)
dhagayte
ሰማች

ሰመጣ (ግ)
Lixe
ሰመጠ

ሰመጥቲ (ግ)
Lixte
ሰጠመች

ሰሙድ (ስ)
Godannisa (fuula gubbaa)
ጠባሳ (የፊት ላይ)

ሰሚ (ስ)
Samii
ሰማይ

ሰሚ ሓራ (ግ)
1.Hedduu gammade 2.Gatiin
meeshaa ol ka'uu (qaala'uu)
1.በጣም ተደሰተ 2.ከፍ አለ/
ናረ/ 3.ሰማይ ወጣ

ሰሚ ላኦይቤ መንበርቲ (ግ)
bobboonuu
መኩራራት

ሰሚ ላይ መሌጣ (ግ)
bobboonuu
መኩራራት

ሰሚ መንካእ (ግ)
Gammaduu
መደሰት

ሰሚ ነካኦ (ግ)
Gammade
ተደሰተ

ሰሚ ኒፋቅ (ስ)
Wan samiirra bu'e
ከሰማይ የወረደ

ሰሚ ዋ ደቺን ተዩ (ተ.ግ)

kanneen wal hin fakkaane
በጣም ይለያያሉ

ሰሚቤ ሌጣ (ግ)

Bobboone
ተኩራራ

ሰማዊ (ቅ)

dooqee
ሰማያዊ

ሰማዊ ሑት (ስ)

Qurxummii dooqee
ሰማያዊ አሳነባሪ

ሰም (ተ.ግ)

Callisi/ usi
ዝም

ሰም ባያ (ግ)

1.Callise 2.Du'e
1.ዝም አለ 2.ሞተ

ሰም አሻ (ግ)

1.Ajjeesse 2.matta'aa
kennuudhaan akka callisu
godhe
1.ገደለ 2.በጉቦ ዝም እንዲል
አደረገ

ሰምማኢ (ስ)

Dhageeyfataa

አድማጭ

ሰምማኢት (ስ)

dhagayifattuu
ሰሚዋ/ አድማጪ

ሰምማኢያች (ስ)

Dhageeffatootaa
አድማጮች

ሰምማኢ (ስ)

kan ittiin dhageessisan/
qaaqiyyaa
መሰሚያ (ድምፅ ማጉያ)

ሰምቡሳ (ስ)

Saambuusaa
ሳምቡሳ

ሰምቤ (ተ.ግ)

1.Calitti 2.akkanumatti
1.በዝምታ 2.በከንቱ

ሰምቤ መልፋኢ (ተ.ግ)

akkanumatti laffa'uu
በከንቱ መልፋት

ሰምቤ ኺደና (ግ)

callisii dabri
በዝምታ እለፈው

ሰምተኛ (ቅ)

Callisaa
ዝምተኛ

ሰምቲ (ስ)

Callisa

ዝምታ

ሰስ (ተ.ግ)

Gad gombisuu

ጎንበስ

ሰስ ባያ (ግ)

Gad jedhe

አጎነበስ

ሰስ አሻ (ግ)

gugguufsise

አስጎነበስ

ሰስ አሽታ (ግ)

gugguufsiipte

አስጎነበሰችው

ሰረሑ (ግ)

lfaan dubbatan

ግልፅ ተናገረሩ

ሰረሑቲ (ግ)

lfaan dubbatte

ግልፅ ተናገረች

ሰረራ (ግ)

gaanse

አጠቃ (ለከብት ሰረረ)

ሰረቃ (ሮጃ) (ግ)

Hate

ሰረቀ

ሰረኣ (ግ)

tarresse

ደረደረ

ሰረፍ (ስ)

Sharafa/ geeddara

ምንዛራ

ሰሪ (ስ)

Tulluu/ gaaraa

ተራራ

ሰሪ መቆጫ (ስ)

Bikke fagoorraa dhufuu

(tulluu qaxxaamuruu)

ከሩቅ ቦታ መምጣት (ተራራ

አቋርጦ መምጣት)

ሰሪ ቄሲ ሬዘና (ግ)

hedduu Ulfaate

በጣም ከበደ

ሰሪ ቄሲ ኻና (ግ)

gaaraa ta'e/ baayyee

guddate

ተራራ አካለ/ ዝዘፈ

ሰሪ ቆጥ (ስ)

Finxee Gaaraa

የተራራ ጫፍ

ሰሪ ባራ (ስ)

gadamsa

ጎሽ

ሰሪ ወጨራ (ስ)

Harree diidoo

የሜዳ አህያ (ዜብራ)

ሰራሐ (ስ)

Ifaan

ግልፅ

ሰራሐ ሐሳዋ (ስ)

Ifaadhan Haasaawuu

ግልፅ ጭውውት

ሰራሐ አሱፅ (ስ)

Nama Ifaa

ግልፅ ሰው

ሰራሐነት (ስ)

iftoomina

ግልፅነት

ሰር ቆር (ስ)

Haala Baareedduu

ማራኪ መልክ

ሰርሰራ (ሰርሰር) (ስ)

Sarsaraa

የሲኒ ማስቀመጫ

ሰርሰር ባያ (ግ)

daddafe/ sosso'e

ፈጠነ/ ተንቀሳቀሰ/

ሰርሰር አሻ (ግ)

1.daddafsiise 2.Foon

dheereesse ciruu

1.አፈጣጠነ 2.ዘለዘለ (ለሥጋ)

ሰርራቃ (ሮጂ) (ስ)

Hattuu

ሌባ

ሰርበተኛ (ቅ)

Abbaa Sarbaa

ባታም

ሰርባ (ስ)

Dhuka (sarba)

ባት

ሰርባ ደነባ (ስ)

Sarba furdaa

ወፍራም ባት

ሰርባም (ቅ)

Kan sabra guddatu

ባታም

ሰርከም ሐይ (ስ)

Aannan owwaa

ትኩስ ወተት (አሁን የታለበ)

ሰርዶ (ስ)

sardoo

ሰርዶ

ሰርቪስ (ስ)

serviisii

ሰርቪስ

ሰርቪይ (ስ)

sarveeyyii

ሰርቪይ

ሰቀላ (ግ)

ol fannise

ሰቀለ

ሰቀዶት (ስ)

arjooma/ ramata

ምዕዋት

ሰቀጡ (ግ)

Qajelcha barruu tolchuu

አረቀቁ

ሰቀጣ (ግ)

Qajeelcha barruu Tolche

አረቀቀ

ሰቂ (ስ)

Dalaga bareeda

መልካም ስራ

ሰቅቃላ (ግ)

kan fannisu

ሰቃይ

ሰበሐ (ግ)

coomaa'e/ furdate

ሰባ

ሰበሕ (ስ)

Coomaa

ሰብ

ሰበሕ አርራት (ቅ)

kan arraba furdatu

ምላሰኛ

ሰበሕ ኡን (ስ)

Dhakaa qara qabu

ባልጩት ድንጋይ

ሰበልቲ (ግ)

firiin lshi dhihate

ፍሬዋ ደረሰች

ሰበራ (ግ)

1.Cabse 2.Dongoraa

1.ሰበረ 2.መቆፈሪያ

ሰበበኝኛ (ቅ)

kan sababa heddummeesu

ሰበበኛ

ሰበባም (ቅ)

kan sababa heddummeesu

ሰበባም

ሰበብ (ስ)

Sababa

ሰበብ/ ምክንያት/

ሰበብ አሻ (ግ)

Sababa godhe
ምክንያት አቀረበ

ሰበታ (ግ)

murteefame
ፀደቀ

ሰበታ አጫ (ግ)

if danda'e
ራሱን ቻለ (ጎጆ ወጣ)

ሰበታ ወጥጣ (ግ)

if danda'e
ራሱን ቻለ (ጎጆ ወጣ)

ሰቢ (ቅ)

Daa'iima (amata takkoo
gadii)
ሕጻን ልጅ/ እንቧ ቀቅላ
(አመት ያልሞላው)

ሰቢ ወልዲ (ስ)

Mucaa daa'ima (amata
takkoo gadii)
እንቧ ቀቅላ ልጅ (አመት
ያልሞላው)

ሰባ ሰላሳ (ስ)

kan hoggayu kadhatu
ሁሌ የሚለምን

ሰባሪ (ቅ)

Cabsaa (kan cabsu)

ሰባሪ

ሰባት (ቅ)

Suutee
እርጋታ/ ዝግታ

ሰብ (ስ)

Nama
ሰው

ሰብረኛ (ቅ)

obsaa
ታጋሽ

ሰብሪ (ስ)

obsa (obsuu)
ትዕግስት

ሰብሪ አሻ (ግ)

obse
ታገሰ ፤ ተጽናና

ሰብቡራ (ስ)

Gabatee gurraacha
ጥቁር ሰሌዳ

ሰብቦቃ (ስ)

Gaabii (Huccuuu qabbanaa)
ጋቢ (የብረድ ልብስ)

ሰብቲ (ስ)

sanbata xiqqaa/ (sabtii)
ቅዳሜ

ሰብኢን (ሳትቲ አስሲር) (ስ)

torbatama

ሰባ

ሰተንቡር (ስ)

sanduuqa (dhalaan kan itti

aarfatan hoggaa dhalan)

ሴቶች በአራስነት ወቅት

የሚታጠኑበት ሳጥን

ሰቲ (ስ)

Meeshaa wantoota miyaa

ta'an keessa kaa'an

በአለላ የሚሰራ ሞለል ያለ

ጣፋጭ ምግብ ማኖሪያ ዕቃ

ሰታራ (ሲታራ) (ስ)

sitaaraa

መጋረጃ

ሰቻ (ግ)

Dhuge

ጠጣ

ሰቸቻቸ (ቅ)

Farsha'aa/ nama dhugaatii

dhuhu

ጠጨ ሰካራም

ሰነመኛ (ስ)

amantii waaqa tolfamaa

(mushrika)

ጣኦት አምላኪ

ሰነመኪ (ስ)

Sanamakkii (dawaa garaa

yaasuu)

ሰነመኪ (የሚያሸር መድሃኒት)

ሰነም (ስ)

waaqa tolfamaa

ጣዖት

ሰነድ (ስ)

ragaa

ሰነድ

ሰነግ (ስ)

kottee (kan beeladaa)

ዱካ (የእንስሳት)

ሰነፍቲ (ግ)

Barreessite

ደረሰች

ሰናቢ (ስ)

Sanaabii

ሰናፍጭ

ሰናፊ (ስ)

Barreessaa

ደራሲ

ሰኔ (ስ)

Waxabajjii

ሰኔ

ሰንቡቅ (ስ)

yabalaa xinnoo

ታንኳ

ሰንቶታ (ስ)

Geeba bishaanii

የውሃ መጠጫ (ከአፈር የተሰራ)

ሰንዱቅ (ስ)

Sanduuqa

ሳጥን

ሰንዶለት (ስ)

Obboleewwan jartii

ዋሪሳ (የሚስት ወንድሞች)

ሰንጋ (ስ)

Sangaa

ሰንጋ

ሰንኚ (ስ)

Sanyii

ዘር

ሰኢድ (ስ)

Gammadaa

ደስተኛ

ሰኣ (ስ)

sa'atii/ Za'aa

ሰዓት

ሰኣ ለወርቲ (ስ)

marsaa sa'aatii (bitaa

mirgatti)

የሰኣት ዙር (ከግራ ወደ ቀኝ)

ሰኣ ኪስ (ስ)

Kiisha Kofoo (Xinnoo)

የሱሪ ኪስ

ሰእኣዳ (ስ)

Qoqqoodaa/ kan hiru

አከፋፋይ

ሰከና (ግ)

Ciise/ Bakka tokkotti walitti

qabate

ሰከነ (አንድ ቦታ ረጋ)

ሰከካ (ግ)

tartiibeesse/ tarreesse

ደረደረ

ሰኸ ባዬው (ግ)

Laaffate/ dadhabe

ደከመው

ሰኸራት (ስ)

Badada

ጣር

ሰኸና (ስ)

1.Guduf/ kosii 2.mogolee

3.Meshaa garaa

1.ጭቅቅት 2.ቅልጥም 3.የሆድ

ዕቃ

ሶኸ (ስ)

Arjaa

ቸር

ሶኸ ባይቲ (ተ.ግ)

dadhabbii

ድካም

ሰውራ (ስ)

Warraqa

አብዮት

ሰውዋር (ቅ)

Warraqsaa

አብዮታዊ

ሰውዋር መለሳይ (ስ)

Jalle warraaqsa

አብዮታዊ ጓድ

ሰውዋር ዲሞቅራጢ (ስ)

dimokraasii warraqa

አብዮታዊ ዲሞክራሲ

ሰይያቅ (ስ)

ogeessa sibiilaa

አንጥረኛ

ሰይያቅ ሰንዱቅ (ስ)

sanduuqa tumtuu

የአንጥረኛ ሳጥን

ሰደቃ ሰጣ (ግ)

sadaqaa kenne/ arjoome

ተመፀውተ

ሰደቅ ባያ (ስ)

Fudhate/ dhugoomse

ተቀበለ

ሰደቅ ባይቲ (ተ.ግ)

dhugoomsuu

አውነት ማለት

ሰደቅቲዚዩ (ተ.ግ)

Fudhachu Isaani/

dhugoomsuu saanii

መቀበላቸው

ሰደባ (ግ)

arrabse

ሰደበ

ሰደይ (ስ)

lafa gabbataa/ lafa misooma

ለም መሬት

ሰደዳ (ግ)

arihe

አባረረ

ሰደፈኛ (ቅ)

tan absuma hin godhamin

ያልተገረዘኝ

ሰደፋም (ስ)

tan qinxirii qabdu

ቂንጠራም

ሰደፍ (ስ)

1.qinxirii(muxxee) 2.irkoo
qawwee

1.ቂንጢር 2.ሰደፍ (የጠመንጃ)

ሰዲቅ (ስ)

Jaallee onnee
ንደኛ (እውነተኛ ፣ የልብ)

ሰድሪያ (ስ)

Sadariyaa
ሰድሪያ

ሰጃት (ስ)

jal bultii/ jala bultii
ዋይማ/ አጥቢያ

ሰጃእ (ቅ)

goota
ደፋር/ ንበዝ

ሰገራ (ስ)

Sagaraa
ሰገራ

ሰገዳ (ግ)

Salaate/ sagade
ሰገዳ

ሰጋሪ (ስ)

gosa safii (mana Harariitti
kan fannifamu)

የሰፌድ ዓይነት (በሐረሪ ቤት
ለጌጥ የሚሰቀል)

ሰጠግ (ግ)

humnaan darbee bahe/ uree
bahe
ጥሶ ወጣ

ሰጢ (ቅ)

kan kennu
ሰጪ

ሰጣ (ግ)

Kenne
ሰጠ

ሰጥራ (ስ)

sarara
መስመር

ሰጥራ ሚዝ (ስ)

gabatee
ሠንጠረዥ

ሰጪር (ስ)

Muka qalla
ሰንጥር

ሰፈራ (ግ)

1.saffare 2.imale
1.ሰፈረ 2.ተንዘ

ሰፈር (ስ)

1.imala 2.maqaa baatii
(lamaffaa waggaa)
1.ጉዞ 2. የወር ስም (የዓመቱ
ሁለተኛ ወር)

ሰፈርጂን (ስ)
dhangaggee (shanyii
burtukaanaa)
ኮምጣጤ(የብርቱካ ዘር)

ሰፈን (ስ)
Koomee miilaa kan
babbaqaqsu
ንቃቃት/ ፈለግ/

ሰፊ (ቅ)
kan huccu hodhu
ሰፊ

ሰፊና (ስ)
doonii
ጀልባ

ሰፋ (ግ)
Hodhe
ሰፋ

ሰፋሪ (ስ)
imalaa/ kara deemaa
መንገደኛ

ሰፋጣ (ስ)
baacaa/ safaaxaa/ qoosa
ቀልድ

ሰፍ ሰፍ ባያ (ግ)
asiifii achii jedhe
ጉድ ጉድ አለ

ሰፍሐ (ስ)
1.Fuula 2.saafaa
1. ገጽ 2. ማጠቢያ (ሳፋ)

ሰሉስ (ቅ)
harka sadiirra tokko(1/3)
አንድ ሦስተኛ(1/3)

ሰሉቅ (ቅ)
Wixinaa/ qallaa
ቀጫጫ

ሰሉብ (ቅ)
murrattee
ሰሉብ

ሰሉጥ (ስ)
Kan salaama bahe
የዳነ

ሰልሐ (ስ)
waliigaltee nagaa (araasa)
የሰላም ድርድር (እርቅ)

ሰልሐ ወረዳ (ግ)
nagaa dhufe
እርቀ ሰላም ተደረገ

ሰልለም (ስ)

riiqaa/ sullama
መሰላል

ሱልዲ (ስ)
Suldii
የማይሰራ የድሮ ሳንቲም

ሱልጣ (ስ)
angoo
ስልጣን

ሱልጣን (ስ)
angoo/ abbaa taayitaa
ባለ ሥልጣን

ሱሙኒ (ስ)
Sumuunii
ስሙኒ (25 ሳንቲም)

ሱሙአንሱሙእ (ስ)
Kandhadhageeffatamee
የተዳረሰ/ የተሰማ

ሱሙእ (ስ)
Kan Dhageeffatamee
የሰተማ

ሱሙጥ ሐረንደቅ (ቅ)
Golariphxu
ሰምጥ ሸለቆ

ሱም (ስ)
Maqaa
ስም

ሱም ሒጋኝ (ስ)
bakka maqaa/ bamaqaa
ተውላጠ ስም

ሱም መስበር (ቅ)
Maqaa nama balleessuu/
xureessuu
ስም ማጥፋት/ ስም ማበላሸት

ሱም ሰበራ (ግ)
Maqaa balleesse
ስም አጠፋ

ሱም ቄስሲ (ቅ)
Waa xiqqishoo
ጥቂት (ለይስሙላ)

ሱም ዳይ (ስ)
moggoo
ሞክሼ (ተመሳሳይ ስም)

ሱምሙት (ተ.ግ)
Walitti gabamiinsa waan
tokko
ሰብስብ

ሱምሙት ባይ (ግ)
Walitti qabame
ሰብስብ አለ

ሱምሚ (ስ)
Summii
መርዝ

ሱምሚ ሲናን (ስ)

Dubbii Summii
መርዛማ ንግግር

ሱምሚ ኢንጪ (ስ)

mukha kiniinaa
የኪኒን ዛፍ

ሱስ (ስ)

rimma
ምስጥ/ ቁንቁን/

ሱስሱም (ስ)

aqaarraa jimaa
የጫት እስር

ሱስሱንዚዩ (ተ.ግ)

hundeessamuu isaanii
ምስረታቸው

ሱስሱንዜ (ተ.ግ)

hundeessamuu isii
ምስረታዋ

ሱስሱንዞ (ተ.ግ)

hundeessamuu isaa
ምስረታው

ሱሩር (ስ)

Horii/ loon gaansamte
የተጠቃች ከብት

ሱራ (ስ)

1.Footoo 2.Suuraa 3.Kutaa
Quraanaa

1.ፎቶ 2.ሥዕል 3.የቁርዓን
ምዕራፍ

ሱርረቲ (ስ)

Suurattii
የትምባሆ ዓይነት በአፍንጫ
የሚሸተት

ሱቁል (ቅ)

Kan fannifame
የተሰቀለ

ሱቅ (ስ)

dukkaana
ሱቅ

ሱቅጣን (ስ)

wixinee
ረቂቅ

ሱቡራን ሱቡር (ቅ)

Kan Caccabe
የተሰባበረ

ሱቡር (ስ)

Cabaa
ሰባራ

ሱቡር ለአይቤ ጦር (ስ)

rakkina gubba rakina
በችግር ላይ ችግር

ሱቡት (ቅ)

Kan mirkanaawe

የፀደቀ

ሱባጥ (ስ)

subaaxa/ oolcha

መክሰስ/ መቆያ

ሱባጥ ዳይ (ስ)

subaaxa wajjiin Nyaachuu

መክሰስ በጋራ መብላት

ሱብሒ (ተ.ግ)

Suubii/ ganama

ማለዳ

ሱቱር (ስ)

Dhokssa/ kan hin mul'anne

ሽፍን

ሱት (ሱኡት) (ስ)

Saddeet

ስምንት

ሱት አስሲር (ስ)

Saddeettama

ሰማንያ

ሱት አስሲር (ስ)

saddeetama

ሰማኒያ

ሱትሪ (ስ)

Dhoksaa/ icciitii

የተሰወረ/ ሰዋራ

ሱትሪ ነደባ (ስ)

Maqaa madaba mana

Hararii jiru keessaa isa

tokko

ከሐረር ባሕላዊ ቤት የሚገኝ

አንዱ የመደብ ስም

ሱች (ቅ)

kan farshaa'e/ Farsha'aa

የሰከረ

ሱችና (ተ.ግ)

Shurufkaa

ሽታ

ሱንና (ስ)

karraa nabii Muhammad

ነቢያዊ ፈለግ

ሱአል ዋ ሚድዳ (ስ)

Gaafifi deebii

ጥያቄ ና መልስ

ሱኡም አሻ (ግ)

Gurgurate

ሽጥት አደረገ

ሱኡድ (ስ)

kan Qoqqoodame

የተከፋፈለ

ሱአል (ስ)

Gaaffii
ጥያቄ

ሱኩኒያ (ስ)
biyyoomsa
አገር መኖሪያ

ሱኩክ (ስ)
suuqamaa
የተሰካ

ሱክከር (ስ)
Shukkaara
ስኳር

ሱክኩክ ባቲ (ግ)
Ceete
ፈረጠጦች

ሱክኩክ ባያ (ግ)
Ceehe
ፈረጠጠ

ሱኸር (ስ)
kan farshaa'e
የሰከረ

ሱዋብ (ስ)
mindaa (hojii gaariif
rabbirra)
ድርጎ (ለመልካም ስራ ከፈጣሪ)

ሱዋክ (ስ)
Shuwaaka/ Rigaa

የጥርስ መፋቂያ

ሱዱቅ (ቅ)
baqaqaa
የተሰነጠቀ

ሱዱብ (ቅ)
arrabasamaa
የተሰደበ

ሱዱድ (ስ)
Kan ari'ame/ kan baqate
የተባረረ/ የተሰደደ

ሱድዱብ አሻ (ግ)
arrabse
ስድብ አደረገ

ሱጁል (ቅ)
Kan galmeefame
የተቀረፀ/ የተመዘገበ

ሱጉልዱማም (ቅ)
mugduu
የሚያንቀላፋ

ሱጉልዱም (ተ.ግ)
Muguu
ማንቀላፋት

ሱጉልዱም አሻ (ግ)
Muge
አንቀላፋ

ሱጉይያ (ስ)

Nama loon qalu/ suguyyaa
ከብት አራጅ

ሱጉድ (ስ)

safartuu (midhaniif)
ቁና (መስፈሪያ (የእህል))

**ሱጉድ አጥ በሪ (ሱቅጣጥ በሪ)
) (ስ)**

karra soofii (hulaa shan
magaala Harar keessa jiru
isa tokko)
ሰንጋ በር (ከሐረር ከተማ
አምስቱ በሮች አንዱ)

ሱጡራን ሱጡር (ቅ)

kan babbaqaqe
የተሰነጣጠቀ

ሱጡር (ስ)

baqaqaa
ስንጥቅ

ሱጢ (ስ)

1. Heexoo 2.dawa heexoo
1.ኮሶ 2.የኮሶ መድኃኒት

ሱጢ ወሕሪ (ስ)

baatii somana dura kan jiru
ከረመደን በፊት ያለው ወር
ስም

ሱፉር (ቅ)

kan safarame

ስፍር/ የተሰፈረ

ሱፋ (ተ.ግ)

Suufuu/ afuunfachuu
ማሽተት

ሱፋን ሱፍ (ቅ)

Hucuu dulloome/ ciccitee
hodhame
ድራዩ/ የተለባበደ

ሱፍ (ቅ)

1.kan hodhame
2.Huccuu jirbiirraa tolfamu
1.የተሰፋ 2.ሱፍ ልብስ

ሱፍራ (ስ)

Nahasa
ነሐስ

ሲሒማ (ስ)

doonii
ጀልባ

ሲሕረኛ (ቅ)

Nama Jaamsuu
መተተኛ

ሲሕሪ (ስ)

falfalaa
አስማት

ሲልከት (ስ)

Rafiinsa xinoo
ሸለብታ

ሰልኪ ጋር (ስ)
mana bilbilaa
ሰልክ ቤት /ቴሌ

ሰልጤ (ስ)
Silxee
ሰልጤ

ሰሚድ (ስ)
Simintoo
ሰሚንቶ

ሰማመታ (ግ)
gugguure
ሰበሰበ

ሰማአት (ስ)
Dhagayuu
መስማት

ሰሞታ (ስ)
Dhageettii/ komee
ሰሞታ/ ቅሬታ

ሰሳ (ስ)
Dhukkee
አቧራ

ሰሳድ (ስ)
gooddataa
ገፅ ባህሪ

ሰሰሲት (ስ)
hawwu
ስስት

ሰሪቅ ባያ (ግ)
Fe'ame
ትን አለ (ስርቅታ)

ሰራት (ስ)
Heera
ሥርዓት

ሰራት መሌ (ቅ)
Heera male
ሥርዓተ አልበኛ

ሰራጅ (ስ)
ifa
ብርሐን

ሰራጥ (ስ)
Karaa diriraa
ቀጥተኛ መንገድ

ሰር (ስ)
hidda
ስር

ሰርሐን (ስ)
Haasawa Ifaa
ግልፅ ንግግር

ሰርሪ (ስ)

1.Ambaashaa 2.iccitii
1.አምባሻ 2.ምስጢር

ሲርሪ መልሐድ (ስ)
iccitii dhokfachuu
ሚስጥር መደበቅ

ሲርሪ መሮጃ (ስ)
icciitii namaa hatuu
የሰውን ሚስጥር መስረቅ

ሲርሪ ቁሕሪ (ስ)
barreessituu
ሴክሬተሪ

ሲርሪ ገልጌብ (ስ)
dubbii dhoysa
ሚስጢራዊ ንግግር

ሲቀን (ስ)
Dawaa aadaa (funyaaniin
naqan)
በአፍንጫ የሚደረግ ባህላዊ
መድሐኒት

ሲቃ ሞሻ (ግ)
irkachuu
መተማመን/ መመካት

ሲቅ ሲቅ ባያ (ግ)
Sirriitti boo'e
ስቅ ስቅ ብሎ አለቀስ

ሲቆ (ቅ)

keelloo bilchoo
በሳል ቢጫ

ሲባ (ስ)
okkote Guddaa
ጋን

ሲባበራ (ግ)
Caccabse
ሲባበረ

ሲባኸ (ስ)
halluu
ቀለም

ሲብሓ (ስ)
Gabbina
ውፍረት

ሲቦ (ቅ)
Hidhii guddaa
ለንቦጫም

ሲትራ (ስ)
Kaarruu
ጥርስ ፍንጭት

ሲትቲ በሪ (ስ)
hulaa (kutaa lama jidduu)
በር (በሁለት ክፍል መሀከል)

ሲትቲን (ስ)
jahaatam/ jahaatama
ስልሳ

ሲቻቻ (ግ)

dhudhuge

ጠጣጣ

ሲችኒ (ስ)

sichnii (cunfaa qacee)

የቃሪያ ጭማቂ

ሲነት (ስ)

Ogummaa harkaa

የእጅ ሙያ

ሲነከላ (ግ)

miilaafi morma waliin hidhe

(beeladaaf)

ሰነከለ (እንሰሳውን እግር ከንገቱ ጋር አስረ)

ሲኒ (ስ)

Siinii

ሲኒ

ሲኒማ ጋር (ስ)

mana siniimaa/ mana

tiyaatirii

ሲኒማ ቤት

ሲናናም (ስ)

Nama dubbi barbaadu

ነገረኛ

ሲናን (ስ)

Dubbii

ነገር

ሲናን ሐል (ግ)

waldhabiinaatu jira

ግጭት አለ

ሲናን ሐፍ ሞሻ (ግ)

Dubbii(Yaa'i'i) kakaasuu

ነገር ማንሳት

ሲናን ለሕሓዳ (ግ)

hafarsaa dubbii

ንግግር አድማቂ

ሲናን መሞቃ (ግ)

Dubbii(Yaa'i'i)ho'isuu

ነገር ማሟሟቅ

ሲናን መርገዝብ (ግ)

deebii kennuu/ Jecha

deddeebisuu

ምላሽ መስጠት

ሲናን መሮጃ (ግ)

Bassaasuu/ oduu guuruu

ጆሮ መጥባት

ሲናን መብረድ (ግ)

Dubbii qabbaneessuu

ነገርን ማብረድ

ሲናን መትራወጥ (ግ)

dubbii waliin dha'u

ነገር ወዲህና ወዲህ ማድረግ

ሲናን መትባደሕ (ተ.ግ)

Haasawaa irradieddeebi'uu
ንግግርን መደጋገም

ሲናን መትጋፈር (ግ)

Wal-aarabsuu
መሰዳደብ

ሲናን መውሐጥ (ግ)

Dubbii (Yaa'i'i) dhoksuu
ነገርን መደበቅ

ሲናን መጌረዝ (ግ)

1.Haasawaa
heddummeessuu
2.Oduu dheeressuu
1.ነገር ማብዛት 2.ወሬ ማርዘም

ሲናን መግኛ (ግ)

arrabsuu
መስደብ

ሲናን መጐደር (ግ)

dubbii dheereessu
ነገር ማራዛም

ሲናን መፍራ (ግ)

Dubbiiirraa baqachuu
ከነገር መሸሽ

ሲናን ሚጊር (ስ)

himma
ዓረፍተ ነገር

ሲናን ሞሻ (ግ)

yaa'ii kaasuu)
መጣላት/ ፀብ ማንሳት/
መነታረክ

ሲናን ሲናን ባዬው (ግ)

Dubbii(Yaa'i'i)gochuu
barabaade
ነገር ነገር አለው

ሲናን ረሐብ (ቅ)

Odeessituu
ነገር ፈላጊ

ሲናን ሮጂ (ቅ)

Basaasatuu
ሠላይ

ሲናን በለችቹ (ስ)

Hedduu yaa'ii baa'isuu
ብዙ ነገር ማብዛብ

ሲናን በጂሕ (ቅ)

abbaa dubbii
ነገረኛ

ሲናን ነድዳላ (ቅ)

Beeka dubbii
ነገር አዋቂ

ሲናን አሳስ (ስ)

caasluga
ሰዋሰው

ሲናን አሻ (ግ)

Dubbii(yaai'i)godhe
አምባ ንሮ አነሳ

ሲናን ወቀጣ (ግ)

Hedduu haasawe
ብዙ ተናገረ/ ለፈለፈ

ሲናን ወቅቃጣ (ስ)

Nama dubbii (yaai'i)godhu
ነገረኛ/ ለፍላፊ

ሲናን ደልላኒ (ቅ)

Nama dubbii (yaai'i)godhu
ነገረኛ

ሲናን ድርፊ አጫ (ግ)

Dubbii ifa baase
ነገር ግልጥ አደረገ

ሲናን ገባእ ባይቲ (ስ)

Saffisaniin oduu namatti
himuu
ተጣድፎ ወሬ ለሰው መንገር

ሲናን ገኛ (ግ)

Dubbii kaase ykn yeroo
dubbatu
yaa'ii keessa buuse
ነገር ጣል አደረገ

ሲናን ጋር (ቅ)

Nama yeroo hunda yaa'ii
godhu
Mannaa dubbii (yaai'i)
የወሬ ቋጥ

ሲናን ጋር ዛሽቤው (ቅ)

Yeroo hunda nama yaa'i
godhu
(kaasu)
ነገረኛ ቤተሰብ

ሲናን ንርዚ (ስ)

nyinyigaa
ቀባጣሪ

ሲናን ንይ (ስ)

bakka dubbii
የነገር ቦታ

ሲናን ፈጃ (ግ)

Haasawaa xumure/ dubbii
fixate
ነገር ጨረሰ

ሲናን ፋጫ (ግ)

Dubbii barbaade
ነገር ፈለገ

ሲናን ፋጭ (ስ)

Dubbii barbaad
ጡብ ጫሪ

ሲናን ፎረሓ (ግ)

Dubbii babaasise/ dubbii
keesa ilaale
ነገር አውጣጣ

ሲናንሌ መሮጣ (ስ)
Dubbii ariifachuu
ለነገር መቸኮል

ሲናንሌ ጨን ሞገድ (ስ)
dubbiif hidhatanii ka'uu
ለንትርክ ታጥቆ መነሳት

ሲናንሌ ሐሉ (ግ)
dubbiirra jiran
አየተነጋገሩ ነው/
እየተጨቃጨቁ ነው

ሲናንሌ መሕጃ (ስ)
Dubbiiin nama diruu
በነገር መጎንተል

ሲናንሌ መስካ (ስ)
Dubbiiirra baqachuu
ከጡብ መሸሽ

ሲናንሌ መቃነን (ስ)
dubbirra seenu (ossoo
hinbeekin)
ሳይታሰብ ጡብ ውስጥ መግባት

ሲናንሌ መኚት (ስ)
Hiraanfachuu/ dagachuu
መዘናጋት

ሲን (ስ)
ilkee
ጥርስ

ሲን ሐኪም (ስ)
Haakima ilkee
የጥርስ ሃኪም

ሲን መፈቀጥ (ስ)
niqqisuu
መነቀስ

ሲን ሞረኦ (ግ)
fuula keenuu
ፊት ማሳየት

ሲን ወቀጣ (ግ)
Foon ilkaanii gurraachessuu
ነቀሰ (ለንቅሳት)

ሲን ወቅቃጣ (ስ)
niqtumaa
ነቃሽ (ለድድ)

ሲን ዚሰበሩቦ (ስ)
Amala itti guddatan
ያደጉበት ነገር/ ያደጉበት ሙያ

ሲን ጊልጊል (ስ)
ilkee walirratti biqilte
ድርብ ጥርስ

ሲን ፊርጊጭ አሻ (ግ)
seeqe

ፈገግ አለ

ሲን ፊርጊጭቲ (ስ)

seeqa

ፈገግታ

ሲንሲለት (ስ)

Shanshalata

ሰንሰለት

ሲንቂ (ስ)

Galaa

ስንቅ

ሲንኒ (ስ)

1.umrii 2.hiriyyaa

1.እድሜ 2.እኩያ

ሲአአዳ (ግ)

hire

አከፋፈለ

ሲካካ (ግ)

fifiige

ተሯሯጠ

ሲክካ አሽታ (ግ)

Faayidaa dhabsiifte

ዋጋ አሳጣችው

ሲክካ ኻና (ግ)

Faayidaa dhabe

ዋጋ አጣ

ሲዊዝ ማገት (ስ)

Maagata siwiizii

ሲዊዝ ከናል

ሲዋክ (ሲዋኸ) (ስ)

rigaa

የጥርስ መፋቂያ

ሲዋክ አሽቲ (ግ)

Ilke suwaaka goote/ rigde

ጥርሷን ፋቀች

ሲያሳ (ስ)

1.faayaa adda 2.polatika/

siyaasaa

1.የግንባር ጌጥ 2.ፖለቲካ

ሲያሳ ፈለማ (ስ)

falma siyaasaa

የፖለቲካ ክርክር

ሲያን (ስ)

duroommii

ብልፅግና

ሲዳደቃ (ግ)

babaqeesse

ሰነጣጠቀ

ሲዳደባ (ግ)

arrabse

ሰዳደበ

ሲድሪያ (ስ)

Sederiyaa
ሰደሪያ

ሲድቀኛ (ስ)
Dhugaawaa
እውነተኛ

ሲድቃን (ስ)
dhugaa ta'uu qeebaluu
ዕውነት መሆኑን መቀበል

ሲድባን (ስ)
Arrabsa
ስድብ

ሲድዲስቲ (ስ)
Jaha/ 6/
ስድስት

ሲጂል (ስ)
Galmee
መዝገብ

ሲጃ (ስ)
qooda hoojii
የስራ ድርሻ

ሲጃራ (ስ)
Sijaaraa/ Tamboo
ሲጃራ

ሲጃጃ (ስ)
sijaajaa
ምንጣፍ(መስገጃ)

ሲግራን (ስ)
walxaxaa
ውስብስብ

ሲጣ (ግ)
1.Dandeettii addaa 2.kenniifi
1.ልዩ ችሎታ 2.ስጠው

ሲጥ ሌዊጥ አሻ (ግ)
sardamse
አዋክብ

ሲጥሌዊጥ (ስ)
sardammii
ወከባ

ሲጥሌዊጥ ሞሻ (ግ)
sardamsuu
ማዋከብ

ሲጥቃን (ስ)
Bareechisiisu
ክሸፍ

ሲፋ (ግ)
1.bifa 2.hodhi
1.መልክ 2.ስፋው

ሲፋ በጂሕ (ቅ)
bifa baayyee
መልክ ብዙ

ሲፋል (ስ)

Meeshaa nyaata itti
dhiheessan
jala kan afamu
ንጣፍ (ምግብ ሲበላ የሚነጠፍ)

ሲፋፋ (ግ)
Hohodhe
ሰፋፋ

ሲፍ (ስ/ግ)
1.seefii/ goraade 2.Hoddhi
1.ሰይፍ 2.ስፋ

ሲፍሪ (ተ.ግ)
Safara/ qooda
ሰፍር/ የክፍፍል ድርሻ

ሲፍፈት (ስ)
boca/ roga
ቅርፅ

ሲቪል (ስ)
nama nagaa
ሲቪል

ሲቪል ሰርቪስ (ስ)
tajaajila Nama nagaa
ሲቪል ሰርቪስ

ሳሒል መጋላ (ስ)
magaalaa owwaa
ቀና ገበያ

ሳሒብ (ስ)

Shaariika
ንደኛ

ሳሊሒን (ስ)
warra gaarii
መልካሞች

ሳሊሕ (ስ)
Nama gaarii
ቀና ሰው

ሳላ (ስ)
gadansa
ሳላ

ሳላም ጌይ (ስ)
Mangaalaa Nagayaa
የሠላም ከተማ

ሳሌይ (ስ)
Gosa sirbaa afaan Hararii
የሐረሪ ባሕላዊ የዘፈን ዓይነት

ሳመታ (ግ)
guure/ Walitti qabe
ሰበሰበ

ሳሚ (ስ)
1.qooda kiyya 2. niitii kiyya
1.ድርሻዬ 2.ባለቤቴ

ሳም (ስ)
qooda
ድርሻ

ሳምቲ (ስ)

Walitti qabaa
ሰብሳቢ

ሳሞር (ስ)

golba/ sulula
ሸለቆ

ሳሳ (ስ)

Soddoma
ሰሳሳ

ሳስ ረኺስ (ቅ)

kokoflee
ሳቂታ

ሳሪቅ (ስ)

Hattuu
ሌባ

ሳር (ስ)

Marga
ሳር

ሳር ነጫ (ግ)

Haame
ሳር አጨደ

ሳር ጋር (ስ)

Goojjoo/ mana citaa
ሳር ቤት/ ጎጆ

ሳሮት (ሰምሳሮት) (ስ)

Bakka samiifi lafti waltuqan

fakkaatu

አድማስ

ሳቅ (ስ)

Maallaqa durii

መሐለቅ/ የድሮ ገንዘብ/

ሳቅ አስሳድዲ (ስ)

Ariiha mallaqaa

ገንዘብ አሳዳጅ

ሳቡን (ስ)

Saabuna

ሳሙና

ሳባት (ስ)

suutummaa

እርጋታ

ሳተልቃም (ስ)

Qaama

አጠቃላይ የሰውነት ክፍል

ሳተን (ስ)

Jaalala yeroo gabaabaa

ወረት (የአጭር ጊዜ ፍቅር)

ሳተኛ (ቅ)

Jaalaltisa kan yeroo

gabaabaa tahe

ወረተኛ

ሳትቲ (ስ)

1.Torba 2.Torban tokko

1.ሰባት 2.ሳምንት

ሳትቲ ሚይ መስቻ (ግ)

bakka tokko taa'uu dhiisuu

በአንድ ቦታ ያለመርጋት

ሳትቲ በቅላ (ስ)

1.Dhibba torba 2.Gaabii

1.ሰባት መቶ 2.ጋቢ

ሳትቲ አሲር (ስ)

Torbaatama

ሰባ

ሳትቲ አፍ መሴነን (ግ)

Jecha dubbatan jijjiiruu

የራስን ቃል መቀያየር

ሳትቲ ኡጋ (ቅ)

naanaawaa

ዙረታም

ሳትቲ ጋር መረኽ መስቻ (ስ)

Bikka tokko kan hin teenye

ባንድ ቦታ ያለመርጋት

ሳትቲ ጋር መቦአ (ግ)

Naanna'uu

ዘዋሪነት

ሳትቲ ጌይ (ስ)

Naannooytuu/ daddeemtuu

ዘዋሪ

ሳትታኝ (ስ)

Torbaaffa

ሰባተኛ

ሳኒ (ቅ)

diriira

ቀጥታ

ሳኒእ (ቅ)

beekaa ogummaa harkaa

የጥበብ አዋቂ/ የእጅ ስራ አዋቂ

ሳኒእ ቶያ (ስ)

Ganda Ogeessoota

የእጅ ሙያ ሰፈር

ሳኽዮ (ስ)

saakhayoo/ arrittii

አሪቲ(ቅጠል አይነት)

ሳዩ (ስ)

Dureessan

በለፀጉ

ሳያ (ግ)

Dureesse

በለፀገ

ሳይ (ተ.ግ)

Yeroo quufaa/

badhaadhummaa

የብልፅግና ጊዜ/ የጥጋብ ጊዜ

ሳይ መጋላ (ስ)

magaalaa owwaa
የደራ ገበያ

ሳይ አሩዝ (ስ)

cidha gaari
መልካም ጋብቻ

ሳይ ደበል (ስ)

Obboleeyyan lamaan kan
heeruman
እህትማማቶችን ያገቡ

ሳይሳ አመት (ተ.ግ)

Wagga darba
አቻምና/ ካቻምና

ሳይቤ ሳይ (ቅ)

badhaadhummaa
ብልጽግና

ሳይቲ (ግ)

Dureessite
በለፀገች

ሳፊ (ቅ)

Qulqulluu
ንፁሕ

ሳፊ ኢሺሽ (ስ)

Dhadhaa nyaataa
የነጠረ ቅቤ

ሴሐቃ (ግ)

kolfe

ሳቀ

ሴሐጣ (ግ)

suuqe
ሰካ/ ወሽቀ

ሴሕጢ (ስ)

1. suuqi 2.suuquu
1.ሰካ 2.ሰኪ

ሴለቃ (ግ)

Hurreesse
አደቀቀ

ሴለቅቲ (ግ)

Hurreessite
አደቀቀች

ሴለቆት (ስ)

hurreessuu
መድቀቅ

ሴለን (ስ)

seelana
ሰሌን

ሴላት (ስ)

Lafa Cirracha
አሸዋማ መሬት

ሴም ገራድ (ስ)

Duree Suguyyaa
የስጋ ሻጮች አለቃ

ሴሰኑ (ግ)

hundeessan/ dhaaban

መሠረቱ

ሴሰና (ግ)

Hundeesse

መሠረተ

ሴሰንቲ (ግ)

Hundeessite

መሠረተኝ

ሴሰኖት (ስ)

Hundeessa

አመሰራረት

ሴስቲና (ተ.ግ)

Dheengadda

ከትላንት ወዲያ

ሴስታ (ተ.ግ)

iftaan

ተነገ ወዲያ

ሴስኒ ሐረቅ (ስ)

Hundeessaa

መስራች ጓድ

ሴስኒ ሐደፍ (ስ)

kaayoo Hundeessa

መሥራች ዓላማ

ሴስኒ ሞይ (ስ)

Guyyaa Hundeessa

የምስረታ ዕለት

ሴስኒ አቦቃ (ስ)

Seera Hundeessaa

መስራች ሕግ

ሴስኒ አግቡር (ስ)

Hundeessaa

መስራች አባል

ሴስኒ ኤቀድ (ስ)

duree Hundeessaa

መሥራች መሪ

ሴረቤ መውጠእ (ስ)

daangaa darbuu

ክልክ ማለፍ

ሴራ (ስ)

1.daangaa 2.dkorkamaa

1.ገደብ/ ወሰን 2. ክልክል

ሴቀጡ (ግ)

Bareechisan

ከሸኑ

ሴቀጣ (ግ)

Bareechee Tolche

ከሸነ/ አሳምሮ ሠራ/

ሴቀጦት (ስ)

bareechisuu

መከሸን

ሴተራ (ግ)

iccitii dhokse

ሸፈነ/ ደበቀ/ ከለለ

ሴተርቲ (ግ)

iccitii dhokse

ሸፈነች

ሴነቃ (ግ)

Sinqeefate

ሠነቀ

ሴነቅቲላ (ግ)

Sinqeesitef

ሠነቀችለት

ሴነፋ (ግ)

barreesse

ደረሰ (ድርሰት)

ሴና (ስ)

Sheenaa/ Gaabii

ፀፀት/ ቁጭት

ሴና አሻ (ግ)

gaabbe

ተፀፀተ

ሴንጢ (ስ)

Seenxii

ሴንጢ

ሴአዳ (ስ)

hire

አከፋፈለ

ሴደቃ (ግ)

baqaqse

ሰነጠቀ

ሴጠራ (ግ)

fottoqse

ሰነጠቀ

ሴፈራ (ሰፈራ) (ቅ)

saffare

መጥኖ ሰጠ/ ሰፈረ

ሶልሎቅቄዞ ወጣ (ግ)

Dararame/ rakkate/

ተጎሳቆለ

ሶሎሊሓ (ስ)

gogorrii

ጅግራ

ሶመነቤው (ግ)

Soomanni itti jabaate

ጸም በረታብት

ሶመና (ግ)

Soomane

ጸመ

ሶመን (ስ)

Soomana/ baatii

ramadaanaa

ጸም (የረመዳን ወር)

ሶመን መብላእ (ስ)

soomana furuu

ጸም ማፍረስ

ሶመን መቦአ (ተ.ግ)

seensa soomanaa

ጸም መግቢያ ሰሞን

ሶመን መውጣእ (ተ.ግ)

bahinsa soomana

ጸም መፍቻ ሰሞን

ሶመን ደርቢ (ስ)

mana xiqqoo (kan aadaa

Harari)

አነስተኛ የሐረር ባህላዊ ቤት

ሶማሊ (ስ)

Somaalee

ሶማሌ

ሶማሊያ (ስ)

Somaliyaa

ሶማሊያ

ሶስም (ስ)

Mana Waliigaii/ Mana

Maree

ጉባዔ

ሶሳ (ስ)

Garee

ቡድን

ሶሳ መሪ (ስ)

Qajeclcha Garee

የቡድን መሪ

ሶሳ ጋር (ስ)

mana cidhaa/ mana

aruuzaa

የሙሽራ ቤት

ሶረኛ (ቅ)

Nyaattoota

ተስተናጋጅ

ሶሪ (አሶሪ) (ቅ)

Nyaachisaa

ቀላቢ/ መጋቢ/

ሶሬ (ቅ)

Nyaataa koo

የኔ ምግብ (ለማቆላመጥ)

ሶር (ስ)

Nyaata qaamaaf tolu

ተስማሚ ምግብ

ሶር ሶሪ (ቅ)

Madda Nyaata

የምግብ ምንጭ

ሶር ኩት (ተ.ግ)

Akka Nyaata

እንደ ምግብ

ሶር ጋር (ቅ)

mana Sooraa

ምግብ ቤት

ሶብላ (ስ)

Arbuu/ Habruu/ shoolaa

ሾላ

ሶብላ ለፉ (ስ)

Muka Qilxuu

የሾላ ዛፍ

ሶተሊ (ስ)

Haada (sibaagoo)

ሲባጎ

ሶቻ (ግ)

Shurf keessise(urgeessises)

አሽተተ(ሸተተ)

ሶና (መ.ፃ)

Gama

ወደ

ሶዛ (ተ.ግ)

Ganama

ጧት

ሶፋ (ስ)

Moroda (sibiila ittiin qaran)

ሞረድ

ገጽ ፩

ገጽ ፩

jiidhee

ገጽ ፩

ገጽ ፩

beelawu

ገጽ ፩

ገጽ ፩

1.Beelooytee 2.Beelti kiyya

1.ገጽ ፩ 2.የኔ መራብ

ገጽ ፩

Beela

ገጽ ፩

ገጽ ፩

Yeroo rakkoo kan abdatan

(boonan)

በትግር ጊዜ መመከያ

ገጽ ፩

Jaartii beelaa

የስለት ሚስት

ገጽ ፩

jaarsa beelaa

የስለት ወንድ

ገጽ ፩

Mucaa kennaadhaan

dhate(argame)

የስለት ልጅ

ገጽ ፩

1.Nabeelaawee 2.Nan

yaadeef

1.ገጽ ፩ 2.ናፈቀችኝ

ገጽ ፩

gondiirroo/ Rahana (baala

Urgaawaa)

ተክል (ጥሩ መዓዛ ያለው)

ገጽ ፩

kan namaa gaddu/ tira

dhiigaa

1.ርሕሩሕ 2.የስጋ ዘመድ

ገጽ ፩

Kennaa

መፅዋች

ገጽ ፩

Gaddaa

ርሕሩሕ

ገጽ ፩

Gadduu

ርሕራሔ

ገጽ ፩

Kan rahamata hinqabne

ርህራሔ ቢስ

ገጽ ፩

Waan isa hin galchine
keessa
kan seenu
ጥልቅ ብዬ (የማያገባው ነገር
ውስጥ የሚገባ)

ረሕማን (ስ)
Rahmata Guddaa qabu
(rabbif)
በጣም ርሕሩሕ (ለፈጣሪ)

ረሕቲ (ስ)
Garallafeessa/ Gadu
ርሕራሄ/ ሐዘኔታ

ረሕኒ (ስ)
Qabannoo
መያዣ

ረመዳ (ግ)
Ramade
መደበ

ረመዳን (ስ)
Baatii sooman islaamaa
የፆም ወር (የእስልምና)

ረመድ (ስ)
Ulfaatina giddu galaa kan
qabu
መጠነኛ ክብደት ያለው

ረሚም (ተ.ግ)
Duumuu

እልቂት

ረሚም አሻ (ግ)
Heddumminaan namaa fixe
እልቂት ፈጸመ

ረስኣ (ግ)
irraanfate
ረስቷል

ረሳስ (ስ)
Rasaasa
ጥይት

ረሳስ ሒራት (ስ)
Hiraata Rasaasaa
የጥይት እራት

ረስሱል (ስ)
Maleekaa(ergamaa)
መልዕክተኛ (ለነቢያት)

ረስሳኣ (ስ)
irranfattuu
ረሺ

ረሺድ (ቅ)
Amala gaarii kan qabu
በሳል

ረቅቃ (ስ)
Goowwaa
ጅል

ረቅቃነት (ተ.ግ)
Gowwummaa
ጅልነት

ረበጡ (ግ)
tuulan
ከመሩ

ረበጣ (ግ)
Tuule
ከመረ

ረበጥቲ (ግ)
Tuulte
ከመረኝ

ረብ ባያ (ግ)
Wanti tokko nama raatti ykn
birratti kufuu
ወደቀ (ከላይ ወደ ታች)

ረብረብ ባያ (ግ)
Jijjige namarratii ykn birattii
ወዳደቀ

ረብሻ አሻ (ግ)
Jeeqaa
ረበሻ

ረብቢ (ስ)
Waaqa(Rabbi)
ፈጣሪ

ረብባሽ (ስ)

Jeeqaa
ረባሽ

ረብጣ (ስ)
Kuufamuu
ክምር (ለዕቃ ና ገንዘብ)

ረተኣ (ግ)
Mo'ate
ረታ

ረትታኢ (ስ)
Mo'attuu
ረቺ

ረንጂ (ስ)
Haalluu
ቀለም

ረኢስ (ስ)
Darataa'aa
መሪ

ረዕዩ (ስ)
Yaada/ llaalcha
ራእይ/ አስተያየት/

ረእዲ (ስ)
Balaqqisa
መብረቅ

ረኪክ (ስ)

Dalaguu ykn hiikuuf wanta
nama
rakkisu
ለመሰራት ወይም ለመፍታት
የሚያስችግር ነገር

ረክአ (ስ)
salaata rakoo Tokko
አንድ ዙር ስግደት

ረክኮ (ስ)
Bakka dhiphoo
ጠባብ ቦታ

ረኸላ (ግ)
Rakashe
ረክሰ

ረኸባ (ግ)
Arkate
አገኘ

ረኸሰ (ስ)
Rakasha
ርካሽ

ረኸሰነት (ስ)
Rakasha
ርካሽነት

ረኸረኸ (ስ)
Yeroo quufaa
መትረፍረፍ

ረኸረኸ ባያ (ግ)
Salphaatti wanti nyaatamu
hundi
argame
ሞልቶ ተትረፈረፈ

ረዘቃ (ግ)
Qabeenya arkate/ Waaqaaf
kennuu
ለገሰ/ ሰጠ

ረዚን (ስ)
Ulfaataa
ከባድ

ረዝዛ (ስ)
Cuftuu Ulaa
መቀርቀሪያ

ረዝዛቅ (ስ)
Waaqaaf kennuu
ለጋሽ/ ሰጪ (ለፈጣሪ)

ረደአ (ግ)
Taaziyaa deeme
መርዶ ደረሰ

ረድዲ (ተ.ግ)
Waan namni hin dalaain
dalga deetta
jedhanii rakkisuu
ሐሰተኛ ውንጀላ

ረድዲ አረዳ (ግ)

Kijibaan namarratti ragaa
bahe

በሐሰት ወነጀለ

ረጃ (ስ)

Buna Yeroo lammaffaaf
dhuge

ቡና ለሁለተኛ ዙር ሲጠጣ

ረገነት (ስ)

Shaa'idaaf

ምስክርነት

ረገነት መውጠእ (ስ)

Shaa'ida bahuu

መመስከር

ረገጣ (ግ)

Dhiite

ረገጠ

ረገፋ (ግ)

Harca'e

ረገፈ

ረጋ (ስ)

Shaa'ida

ምስክር

ረጋ አሻ (ግ)

Shaa'ida lakkaa'ate

ምስክር ቆጠረ

ረጋ ኻኑቦ (ግ)

Shaa'ida itti mure
መሰከሩበት

ረጋ ኻና (ግ)

Shaa'ida bahe

መሰከረ

ረግጋጣ (ስ)

Dhiitaa

ረግጭ

ረጥሊ (ስ)

Madaallii

ረጥል/ ሜዳሊያ

ረጭ ባያ (ግ)

Naagaatu bu'e

ጭር አለ

ረጭረጭ ባያ (ግ)

Socho'uu/ Naanna'e/ Balali'e

ረግቧል

ረፈእ (ስ)

Huccuu furdaa

ወፍራም(ለልብስ)

ረፈዳ (ግ)

Orra'e/ Barafate

ረፈደ

ረፈቅ (ስ)

Hiriyya

ጓደኛ

ረፊቅነት (ቅ)

Hiriyyumma

ንድ መሆን

ረፋድ (ተ.ግ)

Orraa

ረፋድ ላይ

ረፍረፍ ባያ (ግ)

Rifeensa meeruutti jiru

ፀጉር ሊጋ አለ/ እጥፍ ዘረጋ

ሩሓ ቀልቢ ኻና (ግ)

Maraate

አበደ

ሩሐስ (ስ)

Jiidhaa

የራስ

ሩሐቃን ሩሐቅ (ተ.ግ)

kan faffagaate

የተራራቀ/ መራራቅ

ሩሐቅ (ስ)

halaala

እሩቅ

ሩሐቅቤ (ተ.ግ)

Bikka fagoorraa

በሩቅ

ሩሕ (ስ)

Lubbuu/ Matuma isa (ifiisaa)

ነፍስ/ የገዛ ራስ/

ሩሕ ሐዋዝ (ስ)

Nama/ dhunfaa

ግለሰብ

ሩሕ መስጣ (ስ)

Lubbuu kennuufii/ Sirriitti

jaalachuu

ነፍስ መስጠት

ሩሕ መሪኝ (ስ)

Hiriya/ saiiba

የቅርብ ጎደኛ

ሩሕ አጫ (ግ)

1.Ajjeese 2.Rakkise

3.darare

1.ገደለ 2.አስቸገረ 3.በጣም

ወደደ

ሩሕ ወድዳድ (ቅ)

If Jaalataa

ራስ ወዳድ

ሩሕ ዋይ (ተ.ግ)

Waan qabanii fi dhisan

wallaaluu

መርበትበት

ሩሕ ዋይ አሻ (ግ)

Waan qabuu fi dhiisu

wallaale

ተርቦተቦተ

ሩሕ ዘሌላ (ስ)

Kan Lubbuu hinqabne
ነፍስ አልባ

ሩሕ ዛሌ (ስ)

Kan Lubbuuqabdu
ነፍስ ያላት

ሩሕ ጊረገበሌው (ግ)

itti wayyaa'e
ነፍስ ዘራ/ ተሻለው

ሩሕሑብ አሻ (ግ)

Xiqqisho Beela'e
ተራብ

ሩሕሌ (ተ.ስ)

ifiif
ለራስ/ ስለነፍስ(ለነፍስ)

ሩሕሌ መሮጣ (ስ)

Lubbuuf oliifigadi ce'uu
ለራስ ጥቅም መሮጥ

ሩሕቃ (ስ)

Fageenga
ርቀት

ሩሕቤ ሐል (ግ)

cinqame
ተጨንቋል

ሩሕቤ መንበርቲ (ስ)

Akka malee fayya dhabuu
በጣም መታመም/ ራስን መቻል

ሩሕኻዱው (ተ.ግ)

Matuma isaa(ifii)
ራስን

ሩሕኻዱው መስጣ (ግ)

Lubbuu kennuufii/ jaalachuu
ነፍስን መስጠት

ሩሕኻዱው መቆነጥ (ስ)

Waan hundaumaa irraa
ofeeggachuu
መግደርደር

ሩሕዞው ረሰኣ (ግ)

Ofirraanfachuu/ if miidhuu
ነፍሱን ረሳ/ ራሱን ዘነጋ/

ሩሕዞው አጩው (ግ)

Akka malee takkise
ፍዳውን አሳዩት/ አሰቃዩት

ሩሕዞው አቃ (ግ)

Jireenya argate
ነፍሱን አወቀ/ ማንነቱን አወቀ

ሩሙድ (ስ)

kan ramadame/ Ramaddii/
የተመደበ/ ምድብ/

ሩሚ ከሊም (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 184

Saleena ilillii
የአበባ ምንጣፍ

ሩምማኒ (ቅ)
Rumaanii
ሮዝ

ሩምማን (ስ)
Roomaan
ሮማን

ሩሱእ (ስ)
kan irraanfataame
የተረሳ/ የተዘነጋ

ሩስሱእ አሻ (ግ)
kan irraanfate
እርስት አረገ

ሩስሱእ አሽተኝ (ስ)
Nan irraa ffattee
እርስት አረገችኝ

ሩሺ (ቅ)
irshoo/ raacatii
እርሾ

ሩሽዲ (ግ)
Amala gaarii agarsiise
ቀና/ ጥሩ ፀባይ/

ሩቁብ (ቅ)
Ilaalcha Kan Itti keenname
የተተኘ

ሩቡት (ስ)
Wareega/ Aarsaa
ቃል ኪዳን/ መሐላ/

ሩቡት ዚቦኦ (ስ)
Kan Ahdii seene
ቃል ኪዳን የገባ/ መሐላ ፈጻሚ

ሩቡእ (ስ)
Ruubbuu
ሩብ

ሩቡዕ ሰዓ (ስ)
Za'aa rubuu
ሩብ ሰዓት

ሩቡእ ሩቡእ ፎጣ (ስ)
Huccuu Haalluun isaa
buburree ta'e
dhalaan ifirra buust
ዝንጉርጉር የሆነ ሴቶች
በላያቸው ላይ የሚደርቡት ነጠላ
መጠሪያ

ሩባተኛ (ስ)
badhaa samaa
ተሸላሚ

ሩባታም (ቅ)
Badhaasama Hedduu
ተሸላሚ

ሩባት (ስ)

Badhaasaa
ሸልማት

ሩብሩብ (ቅ)
kan fiffirsame
የተርከፈከፈ

ሩብቡሽ (ተ.ግ)
kan Jeeqame
የተረባበሸ

ሩብቡሽ አሻ (ግ)
Jeeqe/ Jeequmsa
ረባበሸ

ሩብቢያ (ስ)
Ruubbiyaa(0.75)
ሰባ አምስት ሳንቲም

ሩቱእ (ቅ)
Mo'amtuu
የተረታ

ሩኡም አሻ (ግ)
shushukkuume
እሸት አደረገ

ሩእ (ቅ)
kan sillate
የሟሽ

ሩክሚ (ስ)
Utuba
ማዕዘን/ ኮርና

ሩሽሰ (ቅ)
Rakiisha
ርካሽ

ሩሹብ (ስ)
Arkamtuu
ግኝት/ ተጨባጭ

ሩሽላ (ስ)
1.Hayyama 2.Kuufame
waantokka
1.ፍቃድ 2.ማነባበር

ሩዙን (ቅ)
kan ulfaate
የከበደ

ሩዝ (ስ)
Ruuzii
ሩዝ

ሩዝዙቅ አሻ (ግ)
Qabeenya isaa kenne
ሐብት ስጥት አደረገ

ሩጉእ (ስ)
Kan Ititee
የረጋ

ሩጉዝ (ቅ)
Kan hirkate
የተደገፈ

ኡጉጣንኡጉጥ (ቅ)

kan dhidhiitame

የተረጋገጠ (በእግር)/

የደመደሙት

ኡጉጥ (ቅ)

kan dhiitame

የተረገጠ

ኡጉፍ (ቅ)

kan harca'e/ Harca'uu

የረገፈ

ኡግጉጥ አሻ (ግ)

Xiqqishoo dhiite

እርግጥ አደረገ

ኡጡስ (ቅ)

Jiidhi kan itti dhaga'ame/

kan jiidhe

እርጥበት የተሰማው/ ረጠብ

ያለ/

ኡጥጣ (ተ.ግ)

Jiidha

እርጥብ

ኡጥጣ አሻ (ግ)

Jiisise

አረጠበ

ኡጥጣ ኻና (ግ)

Jiidhe

ረጠበ

ሪሓሐባ (ግ)

Waa xiqqishoo beela'e

ተራቢ

ሪሕ (ስ)

Dhukkuba rili(Yeroo

qabbanaa Kandhufu

ቁርጥማት/ የሪሕ በሽታ/

ሪሕላ (ስ)

imala

ጉዞ

ሪማማ (ግ)

Shushukkuume

አሻሻ

ሪማሞት (ስ)

Akkaat shukkuumaa

አተሻሽት

ሪሳኦት (ስ)

irraanfachuu

መርሳት

ሪቃብ (ስ)

Ilaalcha Kennu

ቁጥጥር

ሪቅ (ቅ)

Gootaraa biyyetraa toifamu

ድብኝነት

ሪባበሻ (ግ)

jejeegee
ሪባበሽ

ሪባእ (ስ)

Haadha/ ummaa
ወለድ

ሪትመኛ (ስ)

Ogummaa Afaanii
የስነ-ልሳን ባለሙያ

ሪትመጂ (ስ)

beekaa haala dubbii
የሥነ-ልሳን አዋቂ

ሪትማ (ስ)

Afaan
ቋንቋ

ሪኡኝ ሪኡኝ ባያ (ግ)

Na argaa na argaa jechuu
ልታይ ልታይ አለ

ሪአ (ግ)

Arge
አየ

ሪእቲ (ስ)

1.Agatee/ iilaalte 2.ilaalchaa
1.አየኝ 2.አስተያየት

ሪኦት (ስ)

Laaliinsa

ትዕይንት/ ራኢ

ሪካሖት (ስ)

quubsa
እርካት

ሪኻሶት(ሪኻሳን) (ስ)

Rakishummaa
ርካሽነት

ሪኻብ (ስ)

Arkachuu (waan fedhan)
ማግኘት (የተመኙትን)

ሪኻቦት (ስ)

argannoo
ግኝት

ሪኸራኽ (ስ)

barsii ykn wantoota hin
barbaachifne tokko
ዝቃዎ

ሪዝቂ (ስ)

Addunyaa (Qabeenyaa)
ሲሳይ (የዕለት እንጀራ)

ሪዝቂ ሞይ (ስ)

guyyaa rizqii
የስራ ቀን

ሪዝና (ስ)

Ulfina
ክብደት

ሪያደኝኛ (ስ)
nama ispoortii
እስፖርተኛ

ሪያዳ (ስ)
ispoortii
ስፖርት

ሪዳ (ስ)
Haadha helmee
የጡት እናት

ሪዳን (ስ)
Taaziyaa/ booyicha
መርዶ/ ለቅሶ

ሪዳን ሓራ (ግ)
Taaziyaa deeme/ booyicha
dhage
መርዶ ደረሰ

ሪጋገጣ (ግ)
Dhidhiite
ረጋገጠ

ሪጋገፋ (ግ)
Haharcaa'e
ረጋገፈ

ሪግግንዚዩቤ (ተ.ግ)
Limuusaaniitiin/ lixuusaatiin
በመስመጣቸው

ሪግግንዚቤ (ተ.ግ)
Lixuu isiitiin
በመስመጣ

ሪጥ (ስ)
xiixxuu
ፊንጢጣ

ራሐ (ስ)
1.tolaa 2.bashannanuu
1.ድሎት 2.መዝናናት

ራሐ አሻ (ግ)
Bashannane
ተዝናና

ራሐስ (ተ.ግ)
dibicha
ጥጃ / ወይፈን

ራሐባም (ስ)
beela'aa/ beela afeertuu
ረሐብተኛ/ ሁል ጊዜ ተራብኩ
ባይ

ራሐብ (ስ)
Moloksee
መነኩሴ

ራሕመት አሻ (ግ)
Gadde/ kenne
ራራ/ መፀወተ/

ራመት (ስ)

Rifeensa luuccaa
ሥማ ፀጉር

ራመድ (ስ)
Ulfina giddu galaa kan qabu
መጠነኛ ክብደት ያለው

ራሬ (ስ)
raaree
ማጥ

ራቀበኛ (ስ)
To'at
ተቆጣጣሪ

ራቀባ (ግ)
To'ate
ተቆጣጠረ

ራቀቦት (ስ)
to'annoo
ቁጥጥር

ራቂቢት (ስ)
To'attuu
ተቆጣጣሪ/ ሴት/

ራታ (ስ)
foon ilkee gidduu hafu
በጥርስ መሃል የሚቀር ቁራጭ
ስጋ

ራትቲና (ተ.ግ)

Guyyaan gara boodeetti
yeeroo lakkaa'amu guyyaa
sadaffaa
ከትናንት ወዲያ በስቲያ (ቀናት
ወደ ኋላ ሲቆጠሩ ሶስተኛ ቀን)

ራትታ (ስ)
1.iftaanii achi(Guyyaan gara
fuulduraatti yeeroo
lakkaa'amu guyyaa
sadaffaa)
1.ከነገ ወዲያ በስቲያ (ቀናት
ወደ ራት ሲቆጠሩ ሶስተኛ ቀን)

ራዚቅ (ስ)
arjoomaa (rabbii/ waaqa)
ሐብት ሰጪ (ፈጣሪ)

ራዲ (ተ.ግ)
Hayyamaa
ፍቃደኛ

ራዲ ኻና (ግ)
hayyame
ፍቃደኛ ሆነ

ራዲነት (ተ.ግ)
Fedhiidhaan
ፍቃደኝነት

ራዲያ (ስ)
hayyamtuu
ፍቃደኛዋ/ ደን

ራጅሐ (ግ)

Caale

አሸነፊ/ በለጠ

ራጂሐ (ቅ)

mosiisaa/ caalaa

አሸናፊ

ራጅሐ (ስ)

injifadhu

በልጠህ ተገኝ

ራጊት (ስ)

Dulloomtuu

አሮጊት/ ባልቴት

ራጋ (ግ)

1.Dulloome 2.jaarsa

1.አረጅ 2.ሸማግሌ

ራጋ ላይቤ (ተ.ግ)

Manguddoo Gubbaadhaan

በሸማግሌ ላይ

ራጋ መግፈር (ስ)

Manguddoo Erguu

ሸማግሌ መላክ

ራጋ ሶመን (ስ)

Waggaa keessatti baatii

torbaffaa

የዓመቱ ሰባተኛ ወር

ራጋ ወልዲ (ስ)

Ilma jaarsa dullachaa

የሸማግሌ ልጅ

ራጋ ገፈራ (ግ)

Manguddoo Ergee

ሸማግሌ ላክ

ራጋ ጋር (ስ)

Mana Manguddoo

የሸማግሌ ቤት

ራጋ ፈስ (ስ)

ukkoo/ shaashara/ horboba

የጅብጥ/ ፈንገስ/

ራግነት (ተ.ግ)

jaarsomuu/ man

guddummaa

ሸምግልና

ራጥ (ስ)

Daaraa (owwaa)

ረመጥ

ሬሐሳ (ግ)

Jiidhe

ረጠበ

ሬሐስቲ (ግ)

Jiite

ራሰኝ

ሬማ (ግ)

shukkuumuu (qaama)

አሽ (ለገላ)

ፊሜ (ግ)

Shukkume (qaama isii)
አሻት (ገላዋን)

ፊም ጋር (ስ)

Bana shukkuumsaa
መታሻ ቤት

ፊምታ (ግ)

Shukkuumten
አሽችው

ፊሞት (ስ)

Shukkumamuu
መታሸት

ፊሸዳ (ግ)

bilchaate (umriidhaan)
በሰለ (ብስለት አገኘ)

ፊበጦት (ስ)

tuuluu/ kuusuu
አከማመር

ፊዘኑ (ግ)

Ulfaatan
ከበዱ

ፊዘና (ግ)

Ulfaate
ከበደ

ፊዘንቲ (ግ)

1.Ulfaatte 2.Garaa goote
3.tasgabbate
1.ከበደች 2.አረገዘች 3.ረጋ
አለች

ፊጠሳ (ግ)

Jiidhe
እርጠበት ተሰማው/ ረጠበ

ፎሐቃ (ግ)

Fagaate
ራቀ

ፎርሪስ (ስ)

dargaggeessa
ጎረምሳ

ፎፎ (ስ)

1.roorroo 2.kaka
1.ማማ 2.ዛቻ

ፎፎ አሻ (ግ)

sodaachise
ዛተ

ፎሺ (ስ)

Barataa/ leenifamaa
ለማጅ/ ሠልጣኝ

ፎቅቄ (ስ)

Horofa/ dhooqee
ጭቃ

ሮንዲ (ስ)

Roondii

ሮንድ

ሮዝ (ቅ)

roosii (Gosa halluu)

ሮዝ (የቀለም ዓይነት)

ሮጂ (ስ)

Hattuu

ሌባ

ሮጂ መላቅ (ስ)

Duree Hattoota

የሌባ አለቃ

ሮጂ ቶያ (ስ)

Ganda Hattootaa

የሌባ ሰፈር

ሮጂ ጋር (ስ)

Mana Hattuu

የሌባ ቤት

ሮጂነት (ተ.ግ)

Hattummaa

ሌብነት

ሮጂያች (ስ)

Hattoota

ሌቦች

ሮጂ (ግ)

Hate

ሰረቀ

ሮጣ (ግ)

Fiige

ሮጠ

ሸሐታም (ቅ)

finca'aa/ sodaataa

ሸንታም/ ፈሪ

ሸሐት (ስ)

fincaan

ሸንት

ሸሐት መግፈር (ስ)

fincaanuu/ sodaachuu

ሸንት መልቀቅ/ መፍራት

ሸሐት በሪ (ስ)

qaama saalfannoo kan

fincaanii

መሸኛ ብልት

ሸሐት ተቆነጥኹ (ግ)

fincaantu na mude

ሸንት ወጠረኝ

ሸሐት ገፈራ (ግ)

sodaate (cimaan)

ሸንቱን ለቀቀ/ ፈራ

ሸሐን (ስ)

1.calaqqisa 2.coomaa

naannoo afuuffee sangaatti

argamu

1.ጨረር/ ጮራ 2.በበሬ ፊኛ

አካባቢ ያለ ጮማ

ሸሓዳ (ስ)

jecha amantii (shahaada)

የእምነት ቃል (በእስልምና

ሐይማኖት)

ሸሓዳ ለሐዳ (ግ)

amantii qabate(fudhate)

እምነት ያዘ

ሸሕሪያ (ስ)

kafalti baatii (mana qaraatii)

ወርሐዊ ክፍያ (ት/ ቤት)

ሸሕዋ (ስ)

miira gudeeddii

ስጋዊ ፍላጎት

ሸለሉ (ስ)

naafaa

ሸባ/ ሰላላ/

ሸለሉ ኻና (ግ)

naafate

ሸባ ሆነ/ ሰለለ/

ሸለሽ (ስ)

gonfaa (minjaala, footee

gubba kan kaa'amu)

የጥልፍ ጌጥ (ጠረጴዛ/ ለፎቴ

ወዘተ ላይ የሚቀመጥ)

ሸለብ አሻ (ግ)

hidhe (osoo hin jabeessin)

አሰረ (ሳያጠብቅ)

ሸሚዝ (ስ)

shamizii
ሸሚዝ

ሸማ (ስ)
shaamaa
ሻማ

ሸማ ጋር (ስ)
meeshaa shaamaa keessa
kaa'an
የሻማ ማኖሪያ ዕቃ

ሸምሺያ (ስ)
shamsiyaa(dibaabee)
ሻንጥላ

ሸረፋ (ግ)
1.sharafe/
geeddara'e(maallaqa)
2.dhangalaase(dhadhaa)
3.arrabse
1.ዘረዘረ(ለገንዘብ) 2.አፈሰሰ
(ለቅቤ) 3.ሰደበ

ሸረፍ (ስ)
1.sharafa 2.kabajaa
1.ምንዛሪ 2.ክብር

ሸረኣ (ስ)
1.seera islamaa 2.falma
(mana murtiitti)
1.የእስላምና ሓይማኖት ሕግ
2.ሙግት

ሸሪፎ (ስ)
saddeeqaa
ገበግ

ሸራ (ስ)
sharaa
ሸራ

ሸርረኛ (ቅ)
sharrii yaadaa/ daba kan
hojjatu/ hamaa
ተንኮለኛ

ሸርረኛች (ቅ)
sharrii / daba hojjetootaa
ተንኮለኛች

ሸርረኛኚት (ቅ)
sharrii yaadduu/ daba
hojjattuu
ተንኮለኛዋ

ሸርሪ (ስ)
sharrii/ daba
ተንኮል/ ደባ

ሸርሮ (ቅ)
sharroo/ daba hojjetaa
ተንኮሉ (ተንኮለኛ)

ሸርሻሪ (ስ)
qanxabduu
ቸርቻሪ

ሸርቂ ሐረር ጌይ (ስ)

harargee baha
ምስራቅ ሐረርጌ

ሸርባት (ስ)

dhugaati mi'aawaa
ጣፋጭ መጠጥ

ሸርጢ (ስ)

1.morkii/ jirraa 2.sharxii
1.ወርርድ 2.ቀድመ ሁኔታ

ሸርጢ አሻ (ግ)

morke/ qabsiise
ተወራረደ/ አስያዘ

ሸርፎ ተፌቀራ (ግ)

saddeeqaa taphate
የገበጣ ጨዋታ ተጫወተ

ሸቀና (ስ)

laaqaa
ላንቃ

ሸቂቅ (ስ)

ilamaan haadhaafi abbaa
የእናት አባት ልጅ

ሸቃባ (ስ)

gufuu
ሸቃባ

ሸቅቃ (ስ)

maagata (jallisii)

ቦይ

ሸበክ (ስ)

saaphana
መረብ

ሸበክ ኩብባ (ስ)

kubbaa harkaa
መረብ ኳስ

ሸብሸብቲ (ስ)

sossoo'insa/ qophii
እንቅስቃሴ/ ዝግጅት

ሸብባትቶ (ቅ)

arraawaa
ሸብቶ (ሸበታም)

ሸተት (ተ.ግ)

mucucuu
ሸርተት

ሸተት ባያ (ግ)

gad bu'e
ወረድ አለ

ሸትተን በተን ባያ (ግ)

addaan faca'e/ barbadaawe
ተበታተነ (ድባቅ ተመታ)

ሸነብ (ስ)

areeda/ afaaniifi funyaan
jiddu jiru
ሪዝ (ፂም)

ሸንታ (ስ)

hulaa fulduraa

የፊት ቦር

ሸንነቅ (ሸንነቆ) (ስ)

laagaa

ላንቃ/ ትናጋ

ሸንጎ (ስ)

walga'ii

ሸንጎ

ሸእቢ (ስ)

ummata

ሕዝብ

ሸእቲ (ስ)

wal gahuu

መሰራጨት

ሸክፍ (ስ)

shakafa

ቀዳ

ሸክሊ (ቅ)

boca/ bifa

ቅርፅ

ሸክላ (ስ)

1.suphee biyyee 2.sirba

tabachiiftuu

1.የአፈር ሸክላ 2.መብቃ

ማጫወቻ

ሸክከኛ (ስ)

shakkaa

ተጠራጣሪ

ሸክከኛኚት (ስ)

shakkituu

ተጠራጣሪዋ

ሸክከኛኛች (ስ)

shakkattoota

ተጠራጣሪዎች

ሸክከካ (ግ)

shakke

ጠረጠረ/ ተጠራጠረ

ሸክኪ (ስ)

shakkii

ጥርጣሬ

ሸክኪ አሻ (ግ)

shakke

ጠረጠረ

ሸክወኝኛ (ስ)

iiyyataa

አቤት ባይ

ሸክዋ (ስ)

iiyannoo

አቤቱታ

ሸሽም ባይ (ግ)

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 197

shokokse
ተንኮሻኮሻ

ሸኸት (ስ)
yeroo/ waqtii/ bara
ጊዜ/ ወቅት/ ዘመን

ሸኸኸ ባያ (ግ)
1.waadame (foon)
2.shokokse
3.goggoge(baalaaf)
1.ተጠበሰ (ለጥብስ) 2.ተንኮሻኮሻ
3.ደረቀ (ለቅጠል)

ሸኸኸ አሻ (ግ)
waade (foon ykn killee)
ጠበሰ (ለስጋ ፣ እንቁላል ወዘተ)

ሸዋሊያ (ስ)
bitawo (faayaa harkaa)
አምባር

ሸውሬ (ቅ)
qurree/ kalaabsuu
ሸውራራ

ሸደዳ (ስ)
jabeesse
አከረረ/ አጠበቀ

ሸደፋም (ቅ)
1.washalaa 2.qelqellee
1.ያልተገረዘ 2.ቅንዝረኛ

ሸድዲ (ሸድዳ) (ስ)
jabeessituu (qubeef)
የማጥበቂያ ምልክት (አንድ
ፊደል)

ሸድዲ ዋ መድዲ ሰሪ (ስ)
gaara qun dhudhoo
ቁንዱዶ ተራራ

ሸድዳዳ (ቅ)
jabeessaa
አክራሪ

ሸገን በሪያ (ስ)
barcumaa
መቀመጫ

ሸጉማኖ (ስ)
shugumaanoo
የንፅህና ፎጣ

ሸጣራ (ስ)
mala/ tooftaa
ብልሃት/ ብልጠት

ሸጥ ሸጥ (ተ.ግ)
1.garafuu 2.shoshoguu
1.ገረፍ ገረፍ 2.መዋዋብ
(ማጌጥ/ ጭራ መቁላት)

ሸፊእ (ስ)
du'a daa'ima
መቀጨት (የሕፃን ሞት)

ሸፋኦ (ስ)

araarsa

ምልጃ

ሸፍ ባያ (ግ)

dhuge (farshoof)

መጠጥ ጠጣ/ ሞቅ አለው

ሸፍ አሻ (ግ)

qale/ mure (qaraan)

አረደ/ ቆረጠ(በስለት)

ሸፍካ (ስ)

bunni duudaan akka'amee

osoo hin

xumuramin dura dhadhaa

itti naquu

(dabaluu)

ድፍን ቡና በቅቤ ተቆልቶ

ከማብቃቱ በፊት ሌላ ተጨማሪ

ቅቤ በመቆላት ላይ ባለው ቡና

ውስጥ ሲጣል

ሸፍፈታ (ግ)

gaara seene/ fincile

ሸፈተ/ አመፀ

ሸፎ (ቅ)

jalla

ጠማማ

ሸሑም (ስ)

shuummoo/ mulluu

ንፍሮ

ሸሑ (ስ)

garaa kaasaa

ተቅማጥ

ሸሑ አትጌፈራ (ግ)

hedduu sodaachise

ክፉኛ አስፈራ

ሸሑሑን (ቅ)

1.kan ilaammate 2.bosona

qabbuu

1.የተደገነ/ የተነጣጠረ/

2.ጥቅጥቅ ያለ ደን

ሸሑሑን ቦሰና (ስ)

bosona

ጥቅጥቅ ያለ ደን

ሸሑሙዱድ (ስ)

mucucaattu (miilli lafa

qabachuu dhiisuu)

ሸርተቴ

ሸሉማት (ስ)

1.faayaa 2.badhaasa

1.ጌጥ 2.ሽልማት

ሸሉም (ቅ)

1.kan faayeffame 2.kan

badhaafame

1.ያጌጠ 2.የተሸለመ

ሸሉቅ ባያ (ግ)

ulluuqe/ jalaa miliqe
ሾለክ

ሹሉቅቲ (ቅ)

miliquu
መሳለጫ/ ሹሉክታ

ሹሉድ (ቅ)

haaddama
የተላጨ

ሹላ (ስ)

girgiraa (kalala itti
qabsiisan)
የከሰል ማንደጃ/ ምድጃ/ ሾላ

ሹልሉም ባያ (ግ)

midhagsiise/ bareeche
አጌጠ

ሹምሙቅ (ቅ)

dhokola fincilaa
ድብቅ

ሹምሙቅቲ (ቅ)

dhokachuu/ kan dhokote/
ድብቅ

ሹምቡሪት (ስ)

sibiila miilaa
የእግር ብረት

ሹምቡራ ሐላዋ (ስ)

halaawa shunbuuraan
tolfame

ከሽንብራ የተሰራ ሐላዋ

ሹምቡር ሸኝኚ (ስ)

shumbur shanyii (gosa
jimaa)

የጫት አይነት (ጠፈፍ ያለ)

ሹሩባን ሹሩብ (ቅ)

xaxamaa (wal keessaa
dhawama)

ወስብስብ (ጥልፍልፍ)

ሹሩብ (ቅ)

kan walkeessa butame
የተወሳሰበ/ የተጠላለፈ/

ሹሩፍ (ቅ)

kan irra murame
የተሸረፈ

ሹራ (ስ)

wal marii/ mariit
ምክክር

ሹርሩባ (ስ)

shurrubaa
ሹሩባ

ሹርቦ (ስ)

mooqa/ shurboo
ሾርባ

ቸብባኸ (ስ)

foddaa

መስኮት

ቸንዱድ (ስ)

callee

የአንገት ጌጥ/ ጨለ.

ቸአብ (ስ)

yakkamaa

ወንጀል

ቸአበኛ (ቅ)

yakkamaa

ወንጀለኛ

ቸዋል (ስ)

baatii shiwaala (baatii

ramadaan booda kan jiru)

ቸዋል (በእስልምና ከረመዳን

ቀጥሎ ያለ ወር)

ቸዋል ኢድ (ስ)

iida shiwaala (baatii

shiwaala guyyaa 6ffaattii

Hararittii kan kabajabu)

የሺዋል ኢድ/ በአል (በሹዋል

ወር 6ኛ ቀን ላይ በሐረር

የሚከበር በአል)

ቸዋል ከረቡ (ስ)

dibbee iida shuwaala

የሹዋል በዓል የከበሮ ስነስርዓት

ቸጁድ (ስ)

shuduuda (salaata)

በስግደት ምክንያት በግንባር

ላይ የሚወጣ ምልክት

ቸግጉጥ (ስ)

shugguxii

ሽጉጥ

ሺልመኝኛ (ስ)

maxxantummaa

ጥገኛ

ሺልሚ (ስ)

shilmii

መሻገር

ሺመል (ስ)

harcummee

ሺመል

ሺማል ሐረር ጌይ (ስ)

Harargee kibbaa

ሰሜን ሐረርጌ

ሺም ሺሪግ (ስ)

hidhaa/ surgisaa

ሽምቀቆ

ሺራ (ስ)

iddoo tolaa

የተመቻቸ መሬት

ሺራራሕቲ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 201

saphuuphee/ dirrii
ድር

፲ራራሕቲ ሉሕ (ስ)
fuula saphuuphee (web
page)
ድረ ገፅ

፲ራራሕቲ ፲ራ (ስ)
web site
ድረ ገፅ

፲ራእ (ስ)
adeemsa walii gala
ድርድር

፲ሬ (ቅ)
buburree
ቡራቡሬ

፲ር (ተ.ግ)
naanneysuu
ማዞር/ መዞር/ ዞር

፲ር ፲ር (ስ)
shirshirii
ሽርሽር

፲ር ፲ር ባያ (ግ)
naannaawe
ተንሸራሸረ

፲ቅ ዋ ኒቅ (ስ)
sossoo'insa/ sochii

እንቅስቃሴ

፲ቅራን (ስ)
jarmaya
መዋቅር

፲በት (ቅ)
arrii
ሸበት

፲ቢልቅ (ስ)
shibilliqii
ሽብልቅ

፲ብሪ ጎይታ (ስ)
dura taa'aa
ሊቀመንበር

፲ት (ስ)
gosa qamiisa/ carqii xinnoo
የልብስ ዓይነት/ ቁራጭ ልብስ

፲ነሸና (ግ)
dhodhoose/ addaan hire
ሸነሸነ

፲ናዊ (ስ)
gosa huccuu dhalaa
የሴት ልብስ ዓይነት

፲ንሺን (ስ)
shushubaa
ሸንሸን

ሺገጊሊፍቲ (ስ)

qaxxaamura

አቋራጭ

ሺኢሽቲ (ስ)

sadii (3)

ሶስት(3)

ሺኢሽታኝ (ስ)

saddaffaa (3ffaa)

ሶስተኛ(3ተኛ)

ሺፋእ (ስ)

dawaa

መድኃኒት

ሺፍታ (ስ)

saamticha/ shiftaa/ kan

gaara seene

ሽፍታ

ሻሞ (ስ)

carreessuu

ማሻማት

ሻሞተኛ (ቅ)

abba corraa

ግንባረኛ/ እድለኛ/

ሻነታ (ቅ)

jeyna

1.ደፈረ 2.ጀግና

ሻን (ስ)

1.boba 2.dhukuba boba

1.ብብት 2.የብብት ሕመም

ሻን መትሔበጥ (ተ.ግ)

jeequu

ማወክ

ሻኢር (ስ)

nama walaloo baasu

ገጣሚ

ሻእቢ ሔለቆት (ስ)

lakkoofsa ummataa

የሕዝብ ቆጠራ

ሻኪር (ስ)

galataa galchaa

አመስጋኝ

ሻይ (ስ)

gabra (dhalaaf)

ባሪያ (የሴት)

ሼመራ (ግ)

gufachiise

አሟረተ/ አደናቀፈ/

ሼመርቲ (ግ)

gufachiiste

አሟረተች/ አደናቀፈች/

ሼመሮት (ስ)

gufachiisaa

እንቅፋት

ጃቀራ (ስ)

jaare

አዋቀረ

ጃቀርቲ (ግ)

jaarte (ishiin)

አዋቀረች

ጃቀሮት (ግ)

jaaru

ማዋቀር

ጃባታ/ ሸባታ/ (ስ)

arraawe

ሸባተ

ጄኽ ሑሴን ሳር (ስ)

gosa citaa (bareeda)

የሳር አይነት (ያማረ)

ጄደር (ስ)

hijaaba (huccuudhaaf)

ልብስ (ገመና መሸፈኛ)

ሸቶቻቸው (ስ)

kan dhugu

ጠጪ

ሸንኮር (ስ)

haalaa

ሸንኮራ

ሸጥ አሻ (ግ)

1.alangeen tume 2.dhaamse

1.በአለንጋ ገረፈ 2.ሰረዘ/

አሰመረ በእስኪሪጥቶ ወይም

እርሳስ

ሸርቶቶሕ (ስ)

mucucaachu

መንሸራተት

ሸርቶቶሕ ባያ (ግ)

mucucaa'e

ተንሸራተተ

ሸተሊ (ስ)

sibaagoo (sootalii)

ሲባጎ

ሸት (ስ)

sayyuu (obboleetti jarsaa)

የባል እህት

ሸና (ስ)

boolla midhaanii

ግርጓድ (የእህል)

ቀሐር (ስ)
singiggoo
ቃር

ቀሐት (ስ)
intala/ dhalaa
ሴት

ቀሐራን (ስ)
hafarfataa
የመረረው

ቀለሐ (ስ)
qalaha
ቀለሃ

ቀለሌም ቀላ (ስ)
foqii dheeraa
ረጅም ፎቅ

ቀለም (ስ)
qalama
አስከርቢቶ

ቀለም መስበር (ግ)
eebbisa
ምረቃ

ቀለም ሰበራ (ግ)
eebifame
1. አጠናቀቀ (የቀርአን
ትምህርትን) 2. ተመረቀ

ቀለም ረሳስ (ስ)

qalama goggogaa
እርሳስ

ቀለም ጌይ (ስ)
bikka itti barreessan
መፃፊያ ማምጫ ቦታ

ቀለጪት (ስ)
miciyyo (kan amata 5-6)
ልጅት (ከ5-6 አመት እድሜ
ያላት)

ቀለጫ (ቀለጭ) (ስ)
mucaa (kan amata 5-6)
ልጅ (ከ5-6 አመት እድሜ
ያለው)

ቀለጫች (ስ)
ijoollee
ልጆች

ቀለጭ (ቀለጫ) (ስ)
mucaa (kan amata 5-6)
ልጅ (ከ5-6 አመት እድሜ
ያለው)

ቀላ (ግ/ስ)
1. akkaawe 2. fooqii
1. ቀላ 2. ፎቅ

ቀላ መሰል (ስ)
karra fooqii
መወጣጫ(የፎቅ)

ቀላእ (ስ)
dhukkuba
በሽታ

ቀላድ (ስ)
qalaada
ጋሻ

ቀልቢ (ስ)
qalbii
ልብ

ቀልቢ ሱቁል (ስ)
kan qalbiin fannifame
ያልተረጋጋ

ቀልቢ ሩሙድ (ስ)
abbaa waswaasaa
ያልሰከነ ሰው

ቀልቢ ራሕ (ስ)
kan hin cinqamin
የማይጨነቅ

ቀልቢ ቁሉብ (ስ)
iraanfataa
ልብ ቢስ

ቀልቢ አሻ (ግ)
yaadate/ qalbifate
አስተዋለ

ቀልቢ ኡሽ (ግ)
hubbadhu

አስተውል

ቀልቢ ኮኦት (ስ)
kan qalbii lama ta'e
ወላዋይ

ቀልቢ ዘሌላ (ስ)
1. irranfataa 2.sodaataa
1. ዝንጉ / የሚረሳ 2. ፈሪ

ቀልቢ ዳለን (ስ)
nama waan hintaane
hawwu
የማይሆን ነገር የሚመኘኝ

ቀልጠኛ (ስ)
kajeeltu
ቀላዋጭ

ቀመሐ (ግ)
qamahe
ቃመ

ቀመሳ (ግ)
dhandhame
ቀመሳ

ቀመር (ስ)
saffara
ቀመር/ መለኪያ/ ስሌት

ቀመር ሻሻ (ስ)
1. bareedduu 2. maqaa
wallee

1. በጣም ቆንጆ 2. የዘፈን ስም

ቀመና ኻና (ግ)

bade/ qammaanaawe/ ciccite
(aananiif)
ተበላሽ (ለውተት)

ቀማጣሪ ቁጥጢ (ስ)

qimaaxaari (baalaaf)
አጠፋሪስ

ቀም ጋር (ስ)

mana dhugaatii
መጠጥ ቤት

ቀሰባ (ስ)

qolka gaayyaa/ qasamii
የጋያ መጠጫ ቱቦ

ቀሰብ (ስ)

huccuu calaqqisaa
አብረቅራቂ ልብስ

ቀሰታ (ግ)

dhise
ወጠረ

ቀሰዱ (ግ)

ofeegan
ተጠነቀቁ

ቀሰዳ (ግ)

of eege

ተጠነቀቀ

ቀሰድቲ (ግ)

of eeggatte
ተጠነቀቀች

ቀሲዳ ኪታብ (ስ)

kitaaba zikrii
አላህን የሚያወድስ መፅሀፍ

ቀስሳታች (ስ)

warra nama dhibu
ገታሪዎች/ ወጣሪዎች

ቀስሳች (ቅ)

warra cinqame
ወጣሪ/ ተገታሪ

ቀስቀሳ አሽቲ (ስ)

adamsite
አደነች

ቀስቀሳ ወጥጣ (ግ)

adamsa bahe
አደን ወጣ

ቀስቀስ ባያ (ስ)

kokofle
ሳቀ/ አስካካ

ቀስቃስኚት (ስ)

adamsituu
አዳኙዋ

ቀስቃሰኛ (ስ)

adamsaa

አዳኝ

ቀስቃሰኛች (ስ)

adamsoota

አዳኞች

ቀስቃሳ (ስ)

adamsuu

አደኝ

ቀስቃስሳነት (ስ)

adamsummaa

አዳኝነት

ቀስቲ (ስ)

waaraa

ቀስት

ቀስዲ (ስ)

eegumsa

ጥንቃቄ

ቀስጢር (ስ)

gastiira

ቀስቲር

ቀረባ (ስ)

qadhabaa

መቆንጠጫ

ቀሩ (ስ)

1.hafan 2.ceekuu (ceekhuu)

1.ቀሩ 2.የሰውነት አለመፍታት

ቀሩ ቦአቤው (ግ)

dadhabe

1. ተነካካ (አዲስ ያልሆነ) 2.

ደከመ

ቀሩራ (ስ)

garuuraa

ጠርሙስ

ቀሪያ (ስ)

baadiyyaa

ገጠር

ቀራ (ተ.ግ)

1.hafe 2.qaraa

1.ቀረ 2.መቃ

ቀራ ሐልሊ (ተ.ግ)

karomeellaa

ከረመኒላ

ቀራ ሐመድ (ስ)

kan faaydaa hinqabin

የማይረባ

ቀራር (ስ)

kaayyoo

አቋም

ቀራቀቡ (ግ)

to ' atan

ተቆጣጠሩ

ቀራንቀር (ቅ)

kan wal hin deemne/
mukarra tolfmuu
የማይጎዳኝ

ቀራኢፍ (ስ)

qaraa'ifa/ kophee salphaa
(mukarra tolfamuu)
ነጠላ ጫማ (ከእንጨት
የሚሰራ)

ቀር (ስ)

1. gaafa 2. tokko
1.ቀንድ 2.ነጠላ

ቀር ሐዋዝ (ስ)

nama tokko
ግለሰብ

ቀር ቀራ (ተ.ግ)

cinaa
አጠገብ

ቀር አትቴጫ (ግ)

aarse
አናደደ

ቀር ኢንቤ (ተ.ግ)

ijaaan eeguu
በአይነ ቁራኛ

ቀርማ (ስ)

qarmaa

አክርማ

ቀርራሐ (ስ)

1.tiysitee 2.qabsiiftuu
1.ጠባቂ 2.መለኮሻ/ ላይር

ቀርራሐ ኡን (ስ)

dagaa qarraahaa/ qabsiiftuu
ድንጋይ(የመለኮሻ)

ቀርራኢ (ስ)

dubbisaa
አንባቢ

ቀርቀረብ ቁረሐ (ግ)

dharra'e/ kajeele
ጓጓ

ቀርቀራ (ስ)

bira
አካባቢ / አጠገብ

ቀርቀቡ (ቅ)

1.wan hin hurrooyne/ hin
hullaa'in 2.kukurfaa
1.ያልደቀቀ 2.እንክብል

ቀርቃን (ስ)

qorqodaa
ቆንቋና

ቀርበት (ተ.ግ)/(ስ)

1.guddaa 2.itilee 3.garaa
guddaa

1.ትልቅ 2.ቁርበት/ አቁማዳ
3.ሆዳም

ቀርበን (ስ)
duwwaa
መና/ ባዶ

ቀርቲ (ግ)
hafte
ቀረኝ

ቀርኒ (ስ)
1.hiriyaa 2.jaarraa
1.እኩያ 2.ክፍለ ዘመን (መቶ
አመት)

ቀርዋን (ስ)
saffartuu midhaanii
የእህል መስፈሪያ (ከአለላ
የሚሰራ)

ቀርጠእ ኻና (ግ)
qarxa' ta'e
ተቀጨ

ቀርጠእ ደቺ (ግ)
qarxaa
የታረሰ መሬት

ቀርጢ (ስ)
qarxii
ምርጥ ጫት

ቀርጣስ (ስ)

qarxaasa
ቀርጣስ

ቀርፋእ (ስ)
qarafaa
ቀረፋ

ቀሮራ (ስ)
faayyoo gurraa
የጆሮ ጌጥ

ቀሺር (ስ)
qashiira (hawaaaja shaahii)
ቀሽር

ቀሽሻራ (ስ)
soqaa
መቅረጫ

ቀበላ (ግ)
irate
ጎደለ

ቀበሌ (ስ)
qabale/ araddaa
ቀበሌ

ቀበሩጅ (ስ)
qabaruush
ቀበሩቾ

ቀበራ (ግ)
awwaale
ቀበረ

ቀበጣ (ግ)

dhabe

አጣ

ቀቢላ (ስ)

gosa

ጎሳ

ቀባሪ (ቅ)

kan awwaaluu

ቀባሪ

ቀብ (ግ)

1.coba 2.bu'iinsa

1.ጠብታ 2.ዱብ

ቀብ ቀብ ሞሻ (ግ)

cocobsuu

ማንጠባጠብ

ቀብ ቀብ ባይቲ (ግ)

cobuu

መንጠባጠብ

ቀብ አሻ (ግ)

darbe

ጣለ

ቀብሪ (ስ)

qabrii

መቃብር

ቀብባራ (ስ)

jallee onnee

ቀባሪ / ምርጥ ጓደኛ

ቀብቲ (ስ)

tuqaa

ነጥብ

ቀብቲ ሔራ (ስ)

sima tuqaa

ስርአተ ነጥብ

ቀነአ (ግ)

qajeele/ amalallisaa tole

(amalaaf)

ቀናውን መንገድ ያዘ/ ጠባዩ

ተስተካከለ

ቀነዋ (ስ)

eegee

ጭራ

ቀነዋ ጉዶር (ስ)

qosa shimbirloo (kan eegee

dheeraa)

የወፍ ዝርያ (ባለረጅም ጭራ)

ቀንናእ (ተ.ግ)

baayyee/ hedduu

በጣም

ቀንጡ (ቅ)

qanxuu/ tattaafattuu

መያያየት ሲት

ቀንጨርሬ (ስ)

qancarree

የቀጨጨ

ቀንሑር (ስ)

qanyuura

ዘማሚት

ቀዊ (ስ)

cimaa

ኃበዝ

ቀዋኢድ (ስ)

hirmaata dubbii/ caasluga

ሰዋሰው

ቀይ ሲር (ስ)

dinnicha diimaa

ቀይ ስር

ቀደሐ (ግ)

waraabe

ቀዳ

ቀደማ (ግ)

dura ta'e

ቀደመ

ቀደር (ስ)

nasiiba

እድል

ቀደዳ (ግ)

cire

ቀደደ

ቀዲም (ቅ)

kan durii/ kan duraa

የቀድሞ/ የጥንት

ቀዲያ (ስ)

haajaa

ጉዳይ/ ህልውና

ቀዳእ ባያ (ግ)

dabarse

አለፈ / አረፈደ

ቀዳዳ (ስ)

qadaadaa/ buqqee/

masaaqula

የወተት መያዣ ቅል

ቀድራ (ስ)

kabajaa

ክብር/ ዋጋ

ቀድራ ሞሻ (ስ)

gatii keenuu/ bakka keenuu

ዋጋ መስጠት/ ቦታ መስጠት

ቀጠርኻ የብሰል (ቃ.አ)

bakka gahi

እደግ ተመንደግ (የወጠንከው ይሳካ)

ቀጠብ ባዬው (ግ)

yaadate

ትዝ አለው

ቀጠብ አሻ (ግ)

yaadate
አስታወሰ

ቀጠብቲ (ስ)

yaadannoo/ yaadachisaa
ትዝታ/ ማስታወሻ/

ቀጠኣ (ግ)

qaxxee'e/ adabe
ቀጣ

ቀጠጡ (ስ)

qaxaxuu
ጭራሮ

ቀጠፋ (ግ)

1.kute 2.qoree 3.qabduu
1.ቀጠፈ (ለአበባ ወዘተ.) 2.ሾክ
3.መያዣ

ቀጢፋ (ስ)

kaliima/ afata
ስጋጃ

ቀጥ ባያ (ግ)

1.dirirree dhaabbate 2.
addan muramee
1.ቀጥ ብሎ ቆመ 2. ተቋረጠ

ቀጥጣ ሙራ (ስ)

qaxxaa mura

አቋራጭ

ቀጨም አሻ (ስ)

liqimse
ያዘ / ዋጠ

ቀጨ (ስ)

qacuu
ቅጫም

ቀጪን ዱፍ (ስ)

rakko
ችግር

ቀጪን ጎፍታ (ስ)

ajajaa
አለቃ

ቀጭ አሻ (ግ)

alanfate
አኘከ

ቀጭጮ (ስ)

qaccee/ kolofoo
ቃሪያ

ቀፈሻ (ስ)

qafasha (kasala kan itti
bobeessan)
ቀፈሻ/ ከሰል ማቀጣጠያ ጣሳ/

ቀፈታም (ቅ)

kan adda guddatu
ግንባራም

ቀፈታን ቀፈት (ተ.ግ)

fuullee

ፊት ለፊት/ ግንባር ለግንባር

ቀፈታን ቀፈት አሻ (ግ)

wal lolchiise / walittibuuse

አጣላ/ አጋጨ

ቀፈት (ስ)

adda

ግንባር

ቀፈት ኑር (ስ)

surraa/ nura adda

ግርማ ሞገስ

ቀፈፋ (ግ)

1.ure 2.bane

1.ቀፎ ከፈተ 2. በሳ

ቀፍላ (ስ)

du'a daguu

ድንገተኛ ሞት

ቀሐር (ቅ)

kan danqarame (hulaaf)

የተቀረቀረ (ለበር ወዘተ)

ቁለን (ስ)

1.kokkee 2.tuuttoo

1.ጉሮሮ 2.ቱቶ

ቁለን ቀጭ (ስ)

tan rifeensa hamma

mormaatiitti gabaabsite

ፀጉር እስከ አንገት ድረስ

ያሳጠረኝ

ቁለንቤ አትቤካ (ግ)

waan hin malleen bochisee

በማይረባ ነገር ሰውን ማስለቀስ

ቁሉልሉ (ስ)

kan rifeensa xiqqoodhaa

ፀጉር የሌለው / የሌላት

ቁሉእ (ስ)

buqqee

ቅል

ቁሉፍ (ስ)

miila jalaa dhahuu (miilaan)

እግርን መጥለፍ

ቁል (ቅ)

1.kan akaa'ame 2.jinfuu

1.የተቆላ 2.ጅንፎ

ቁልቡዝ (ስ)

kan bade/ diqaalaa

ዲቃላ/ የተበላሸ/

ቁልጡም (ስ)

mogolee

ቅልጥም

ቁልፊ (ስ)

qulflii/ furtuu
ቁልፍ/ አዝራር

ቁልፊ ጎይታ (ስ)
muudamaa kuusaa
ግምጃ ቤት ኃላፊ

ቁመና ሞሻ (ግ)
fudhatama dhoorkuu
(kuffisuu)
ውድቅ ማድረግ

ቁመና አሻ (ግ)
fudhatama dhoorke(kuffise)
ውድቅ አደረገ

ቁመኝኛ (ስ)
budaa
ቡዳ

ቁሙስ (ስ)
kan qarama
የተቀረፀ

ቁሙጥጦ (ስ)
qummuxxoo
እሾህ

ቁማረኝት (ስ)
tan darboo taphattu
ቁማርተኛዋ

ቁማረኛ (ስ)

abbaa qumaaraa/ kan
darboo taphatu
ቁማርተኛ

ቁማረኛች (ስ)
warra qumaara/ warra
darboo
ቁማርተኛች

ቁማር (ስ)
qumaara/ darboo
ቁማር

ቁማሽ (ስ)
qabeenya
ሐብት

ቁማይ (ስ)
injiree/ injiraa
ቅማል

ቁማይ ገድዳላ (ስ)
quba guddaa
አውራ ጣት

ቁማይኻ የውደደኸ (ስ)
mallikee sihabaasu
ጉዳይህ ይያዝህ

ቁም (ስ)
dhandhama
ቅምሻ (በድብቅ መብላት)

ቁም ባያ (ስ)

dallansiise
ነቋቋረ

ቁምሙጥ (ስ)
qadaaddoo
ክዳን (ከአለላ የተሠራ)

ቁምሙጥ ባያ (ግ)
quphanuu
ቁጢጥ አለ

ቁምሙጥጦ (ስ)
qoree
የእሾክ አይነት

ቁምሳ (ስ)
bareedina/ miidhagna
ቁንጅና/ ወብት/

ቁምቁም ባያ (ስ)
dallansiise
ነቋቋረ

ቁምቁምቲ (ስ)
dallansiisa
አነቋቋር

ቁምበል (ስ)
damee baala
የቅጠል ግንድ

ቁምቡርሲ (ስ)
qumbursaa
ቁምቡርስ

ቁምቲ (ስ)
dallansiisa
መነቋር

ቁምጣ (ስ)
kofoo gabaabaa
ቁምጣ

ቁሰኝቻ (ስ)
qusannoo
ቁጠባ

ቁሱር (ስ)
mana guddaa/ fooqii
ትልቅ ቤት/ ፎቅ

ቁሱድ (ቅ)
ofeeggataa/ karoorfamaa/
yaadamaa
ጠንቃቃ/ የታቀደ/ የታሰበ

ቁረኝኛ (ስ)
wal qabiinsa
ትስስር

ቁሩሕ (ቅ)
kan eegame
የተጠበቀ

ቁሩም (ቅ)
kan mataa isaa rukutame/
buusaa qubaan
የተኮረከመ

ቁሩሳ (ስ)

fuula

ገፅ

ቁሩብ (ስ)

mudaa/ habqina

ሙዳ

ቁሩብ በሰር (ስ)

foon kukkurfaa

ሙዳ ስጋ

ቁሩንፉል (ስ)

urgesituu shaayii

(qurunfudii)

ቁርንፉድ

ቁሩእ (ቅ)

kan dubbifame/ kan

qara'ame

የተነበበ

ቁሩፍ (ቅ)

qunca'aa

የተላጠ

ቁራሰኝኛ (ስ)

abbaa quraasaa

የቅርስ ባለቤት

ቁራሳ (ስ)

quraasa

ቅርስ

ቁራስ (ስ)

quraasa

ቅርስ

ቁራን ጌይ (ስ)

mana qur'aanaa

ቁራን መማሪያ ቦታ

ቁራእ (ስ)

ciree/ faxara

ቁርስ

ቁሬሺ (ስ)

shanyii/ nabii

የነቢዩ መሐመድ (ሰዐወ) ነገድ

ቁርሙዚ (ስ)

halluu burtukaanaa

የቀለም አይነት (ብርቱካናማ)

ቁርሩም አሻ (ግ)

rukute mataa isaa/ buusaa

qubaan

ኮርኮም አደረገ

ቁርሩር ባያ (ግ)

hafe

ቅርት አለ

ቁርራ (ተ.ግ)

dhihoo

ቅርብ

ቁርራቤ (ተ.ግ)

dhiyootti

በቅርብ

ቁርራጭ (ስ)

carqile mummuraa

ቁራጭ

ቁርቁም (ስ)

kurkumaan dhawe

መኮርኮም

ቁርቁራ (ስ)

ejarsa

ወይራ

ቁርቁራ ኢንጪ (ስ)

muka ejersa

የወይራ እንጪት

ቁርቁር (ስ)

suuqamaa

የተቀረቀረ/ የተሻጠ

ቁርአን (ስ)

qur'aana

ቁርአን

ቁርአን አሻ (ግ)

1.nama du'eef quraan

qaraasise 2.warra hiyyeesa

nyaachise

1.ለሞተ ሰው ስልስት ቁርአን

አስነበበ 2.ለደሆኙ ምግብ አበላ

ቁርአን ዲድ (ተ.ግ)

kan qura'ana diduu

ቁርአን የማይማር

ቁርአን ገበታ (ስ)

qur'aanaa kan itti baratan

መማሪያ (የቁርአን)

ቁርአን ጌይ (ስ)

mana baroomsa qur'aanaa

የቁርአን ት/ ቤት

ቁርዱድ (ስ)

shilmii

መሻገር

ቁሻንቁሽ (ስ)

tutuffatamaa

የተናቀ

ቁሽ (ቅ)

1.tuffatamaa 2.bukaa'aa

3.meeshaa

1.የተናቀ 2.የተቦካ 3.እቃ

ቁቁሕ (ስ)

qorqodaa

ስስታም

ቁቁም (ስ)

1.biddeena ibiddan goggoge

2.saqaccaana

1.በእሳት የደረቀ አንጀራ
2.ቆንቋና

ቁቡል (ቅ)
kan hirdhate/ hir'uu
ጎደሎ

ቁብ (ስ)
koomee
ተረከዝ

ቁብ አሺን (ስ)
kobe taakkoo
ታኮ ጫማ

ቁብቢ (ስ)
manaaraa/ qubbaa
ቁባ

ቁብዞቤ (ተ.ግ)
koomee isaarra
በተረከዙ

ቁብዞቤ ሚይ (ስ)
nama faanta tolu
ገዳም (ገድ)

ቁብጣን (ስ)
dhabiinsa
እጦት

ቁት (ስ)
1.humna 2.nyaata
1.ሐይል 2.ምግብ

ቁኑን (ቅ)
kan dhaabbate
የቆመ

ቁኑእ (ቅ)
nama gaarii/ qajeelaa
መልካም/ ቅን

ቁናጭ (ስ)
tafkii
ቁንጫ

ቁንሱር (ቁሱር) (ስ)
gallaa/ fooqi/ mana gudda
ትልቅ ቤት/ ዋና ቤት/ ፎቅ

ቁንቁና (ስ)
rifeensa jajjabaa
ከርዳዳ ፀጉር

ቁንኑጭ ሞሻ (ስ)
qunxuuxuu
ቁንጥጥ ማድረግ

ቁንኒ (ስ)
dheerina
ቁመት

ቁንኒ ወሕሐጣ (ስ)
koba nyaataa
ብቻውን የሚበላ ሰው

ቁንኒ ደልላል (ስ)

naanawaa kan gurguru
ሰቅ በደረቴ

ቁንና (ስ)
gaggaba
የሚጥል በሽታ ያለበት ሰው

ቁይ (ስ)
dheekkamsa
ቁጣ

ቁይ አሻ (ግ)
dheekkamse
ተቆጣ

ቁይቲ (ስ)
dheekkamsa
ቁጣ

ቁዱሕ (ቅ)
kan waraabame
የተቀዳ/ የተቀረፀ

ቁዱም (ቅ)
kan durfame
የተቀደመ

ቁዱዳን ቁዱድ (ቅ)
kan ciccirame
የተቀዳደደ

ቁዱድ (ቅ)
uraa/ qaawwaa
ቀዳዳ

ቁዳ (ስ)
gosa jimaa (qudaa)
ቁዳ/ የጫት ጫይነት/

ቁዳ ፈተሕ (ስ)
gosa jimaa (qudaa)
ቅጠሉ ከፊት ያለ የጫት
ዓይነት

ቁድዱስ (ቅ)
qulqulluu/ eebbifamaa
ቅዱስ

ቁዳ መቅበጥ (ግ)
quudhuu dhabuu
(dinqisifannaa sirraa'aa
keennuu dhabuu)
ተገቢ አድናቆት መንፈግ

ቁዳ ሞሻ (ግ)
quudhuu (dinqisifannaa
sirraa'aa)
ተገቢ አድናቆት መስጠት

ቁጡሱ (ስ)
quxisuu
የመጨረሻ ልጅ

ቁጡሲት (ስ)
quxusuu
የመጨረሻ ልጅ (ለሴት)

ቁጡራን ቁጡር (ስ)

kan guggudumfame
የተቆጣጠረ

ቁጡር (ስ)
gugudumfaa
ቋጠሮ/ የተቋጠረ

ቁጡቢት (ስ)
tan yaadatmamte
የታወሰችው

ቁጡባ በርናሚጅ (ስ)
damee karoora
ኑኡስ ፕሮግራም

ቁጡባች (ስ)
kan yaadataman
የተታወሰሱ

ቁጡብ (ቅ)
kan yaadatame
የታወሰ

ቁጡእ (ቅ)
1.kan adabame (hidhaan)
2.kan naamusa qabu
1.የተቀጣ 2.ስርአት ያለው

ቁጥ ቁጥ (ቅ)
tumamaa (kan rukutamee)
ቅጥ ቅጥ (ለተመታ)

ቁጥጢ (ስ)

1.baala 2.baala bunaa
(quxxii)
1.ቅጠል 2.የቡና ቅጠል(ቁጢ)

ቁጥጢ ሰለጣ (ስ)
salaxaa baalaa
የቅጠል ሰላጣ

ቁጥጢ ቀላ (ስ)
mana Harari keessa
bikka(quxxii) baala bunaa
irra kaa'an
የቡና ቅጠል ማኖሪያ ቁጥ
(በሐረሪ ባህላዊ ቤት)

ቁጥጢ ቁጥጢ አሹ (ግ)
ijoolleen garee garee
ijaaruun baalaan wal tuman
ልጆች ወገን ለይተው በቅጠል
ተደባደቡ

ቁጥጢ ቃሕዋ (ስ)
hoojjaa
የቁጢ ሻይ

ቁጫን ቁጭ (ቅ)
kan caccabe/ shushuntuure/
kan mummurame
የተቦጫጨቀ/ የተቆራረጠ

ቁጫጫ (ግ)
mummure/ ciccire
ቆራረጠ

ቁጭ (ቅ)

kan murame/ muraa
የተቆረጠ/ ቁራጭ/

ቁጭነት (ስ)

murtumma
ቆራጥነት

ቁጭና (ስ)

ciniinaa/ garaaf
ቁርጠት

ቁጭጨጭ አሻ (ግ)

mure/ kukute
ቁርጥርጥ አደረገ

ቁፉና (ስ)

muranii banuu
ተፈልፍሎ የተከፈተ ድፍን
ነገር (ለቅል ወዘተ.)

ቁፍቁፍ አሻ (ግ)

xuuxame/ xumure
አግጣጠ/ ጨረሰ

ቁፍፉል (ስ)

cufaa/ kan cufame/ kan
qollofame
ዝግ (የተቆለፈ)

ቁፍፉል ሲናን (ስ)

dubbii dhoysaa
የሚስጢር ቋንቋ

ቁፍፉል አሻ (ግ)

cufe
ዝግት አደረገ

ቂለቀሌው (ግ)

isa yaase (garaaf)
አስቀመጠው (ለተቅማጥ)

ቂሊ (ስ)

name miseensa kan hin
taane
አባል ያልሆነ

ቂሊ ቂሊ (ስ)

qusannoo
ቁጠባ

ቂሊሊው (ቃ.አ)

bilbil
ቅጭልጭል

ቂሊቂሊ ሞሽ (ስ)

1.xiqqishoo
xiqqishooittifayyadamuu
2.qusachuu
1.ጥቂት በጥቂት መጠቀም
2.መቆጠብ

ቂሊንጦ (ስ)

qiltuu
ዋርካ

ቂል (ስ)

1.goondaa/ gonjaree/
gandulleessaa/ jaamaa

2.bilbila

1.ጉንዳን 2.መቃጨል

ቂል ቃይ አሻ (ግ)

albaatii gaddhiise

ቀዘነ

ቂል ቃይ አትጌፋርታ (ግ)

albaatiifteen/ sodaachifteen/

አስቀዘነችው/ አስፈራችው

ቂል ቃይ ገፈራ (ግ)

albaatii gaddhiise

ቀዘነ

ቂልሳታ (ተ.ግ)

akka

እንደ

ቂልቂል አሻ (ግ)

1.harka dhawe 2.fakkeessaa

1.አጨበጨበ 2.አደገደገ

ቂልቃያሚት (ቅ)

gad dhiistuu albaatii

ቅዘናሚ

ቂልቃያማች (ቅ)

gad dhiistooni-albaatii

ቅዘናሞች

ቂልቃይ (ስ)

albaatii

ቅዘን

ቂልቃይ ደውዋ (ስ)

dawaa albaatii

የቅዘን መዳኒት

ቂልቃይ ገፍፋራ (ስ)

sodaataa

ቅዘናም/ ፈራ/

ቂልባ (ስ)

qiblaa gara Makkaa

ወደ ሰሜን(ከሐረር)

ቂልባ ገበአ (ስ)

1.gama makka garagale

2.sirraawe

1.ወደ መካ ዞረ 2.ፈር ያዘ

ቂልቲ (ስ)

bilbil

ቅልጭታ

ቂመቀማ (ግ)

suuxe

ከረከመ/ ቀመቀመ (ለልብስ)

ቂሚራ (ስ)

rifeensa jabaa

ጠንካራ ፀጉር

ቂሚጭ (ተ.ግ)

quphanuu gad taauu (ifira
miilaan)

ቁጢጥ

ቂሚጭ ባያ (ግ)

miillaan ifarra gad taee
(quphanuu)

ቁጢጥ አለ

ቂማ (ስ)

gatii

ዋጋ

ቂማ ቀሊል (ስ)

gatii bilaashii

ዋጋ ቢስ

ቂማ ዘሌለዩ (ስ)

warra gatii hinqabin

ዋጋ የሌላቸው

ቂማ ዘሌላ (ስ)

kan gatii hinqabne

ዋጋ የሌለው

ቂማ ዘሌላያች (ስ)

warra gatii hinqabne

ዋጋ የሌላቸው

ቂማ ዘሌሌ (ስ)

tan gatii hinqabne

ዋጋ የሌላት

ቂማ ዛላ (ስ)

kan gatii qabu

ዋጋ ያለው

ቂማጠራ (ግ)

waan hintaane odeeyse

ቀባጠረ

ቂማጣሪ ቁጢ (ቅ)

baala odeeysiftuu

አጠፋሪስ

ቂም ባያ (ግ)

1.akka male guute

2.huccuunisaa itti tole

1.ጢም አለ 2.ልብሱ

ተስማማው

ቂምሻ (ስ)

dhandhamaa

ቅምሻ

ቂምቂም (ስ)

qulfii (kan huccuu)

ቁልፍ (ባልና ሚስት የልብስ

ቁልፍ)

ቂምቢስቲ (ስ)

xinnoo

ትንሽ

ቂምጨር (ተ.ግ)

shushuntuuraa

ጨምዳዳ

ቂሳሰኚት (ስ)

afooleettii

አባካኝዋ

ቂሳሰኛ (ስ)

afooleessaa

አባካኝ

ቂሳሰኛች (ስ)

afooleessoota

አባካኞች

ቂሳሳም (ቅ)

afoollessaa

አባካኝ

ቂሳስ (ስ)

balleessa

ብክነት

ቂስሚ (ስ)

hiree

ድርሻ/ እድል

ቂስሚ ሞይ (ስ)

guyyaa ga'ee

የድርሻ ቀን

ቂስሳ (ቅ)

qissaa

ታሪክ/ ልበወለድ

ቂስሳ ኢምዳን (ስ)

seeneessaa

ትረካ

ቂስሳ ኩቱብ (ቅ)

katabbii qissaa/ seenaa

nabiyyootaa/

ጽሑፍ (የነቢያት)/ ልወለድ

ጽሑፍ/

ቂስሳ ኪታብ (ቅ)

kitaaba qissaa/ seenaa

nabiyyootaa/

የነቢዮች ገድለ መጽሐፍ

ቂስታን (ስ)

rakkoo/ cinqii

ውጥረት

ቂስታን ቦአ (ግ)

cinqame

ተወጠረ

ቂረን ቂረን ባያ (ግ)

ciincaa'e

ቀረና/ ሸተተ/

ቂረን አሻ (ግ)

soqe (disxii heddummina

ibiddarraa)

ያዘ (ድስት ከግለት ብሣት)

ቂራረት (ስ)

daawitii

መስታወት

ቂራቀቦት (ስ)

to'annoo

ቂጥጥር

ቂራቂንቦ (ስ)

buyii

ቅራቅንቦ/ ዝባዝንኬ/

ቂራአ (ስ)

dubbifamaa

ንባብ/ ምንባብ/

ቂራኦት (ስ)

dubbisuu

አነባቡብ

ቂር ቂር (ስ)

qufaa gogogaa (qakkee)

ደረቅ ሳል

ቂርሓን (ስ)

eegumsa/ eegannoo/

ጥበቃ

ቂርሓኝ (ስ)

1.basaasaa 2.daawwataa

1.ሰላይ 2.ተመልካች

ቂርራ (ስ)

nyaara

ቅንድብ

ቂርሬ (ስ)

qirree

ሸውራራ

ቂሽት (ስ)

tuffii

ንቀት

ቂሽና (ስ)

tuffii

ንቀት

ቂቅ ባያ (ግ)

guutame/ afuufame/

ጢም አለ ተነፋ (ለሆድ)

ቂቅ አሻ (ግ)

garaa guuttate

1. ሆዱን ሞላ 2. አነቀ

ቂባት (ስ)

quyyitata

ቅባት

ቂባጭ (ስ)

dhaba/ dhabiinsa/

እጦት

ቂብላ (ስ)

Qiblaa/ gama Makkaa/

ወደ መካ አቅጣጫ

ቂብጣብ (ስ)

qinxaba

ጥብጣብ

ቂኒእ (ስ)

cinaa

ግማሽ

ቂናኖት (ስ)

eejjannoo/ ejennoo/

አቋም

ቂናአ (ስ)

karaamijaawaa, kan nama

baasuu

ቀና መንገድ (መልካም

መንገድ)

ቂናኦት (ስ)

damboobina (karaa

qajeelaa)

ቀናነት (መልካም መንገድ)

ቂንቢርሮ (ስ)

qirree

ሸውራራ

ቂንቢቻ (ስ)

kalloo bofaa

የእባብ ቆዳ

ቂንጢ (ስ)

xannacha

እጢ

ቂንጢር (ስ)

qasara, tusuu, wagala

የወንድ ብልት (ቁላ)

ቂንጪብ (ቅ)

annanoo

ቅንጭብ

ቂንጪብ በሪ (በድሪ በሪ) (ቅ)

karra budawaa

የድል በር (በተለምዶ -

ቡዳበር)

ቂንጪፍ ባዬ (ስ)

hadoodeen

ስቀጠጣት

ቂንጪፍቲ (ስ)

hadooduu

መስቅጠጥ

ቂንጩ (ስ)

qiincee

ቂንጩ

ቂንታም (ቅ)

hinaafaa

ቀናተኛ

ቂን ቂን (ስ)

qiinqanii

ቅንቅን

ቂውዋ (ስ)

humna

ሐይል/ ጉልበት/

ቂያማ (ስ)

qiyaaman/ guyyaa murtii
(Rabbiirraa)/
የመጨረሻ ቀን (የፍርድ ቀን)

ቂያስ (ስ)

hammamta
ልክ/ መጠን

ቂጠቀጣ (ግ)

tume
ቀጠቀጠ

ቂጣት (ስ)

adaba/ adabbii/
ቅጣት

ቂጣጠና (ግ)

qaqallate
ቀጣጠነ

ቂጥ (ስ)

harraageessa
ዋልፊት(አሞራ)

ቂጥራን (ስ)

qixraana
ቅርጣን

ቂጥባን (ስ)

yaadachiisaa
ማስታወሻ

ቂጥጢል (ስ)

aanuu

ቅጥያ

ቂጥጤ (ተ.ግ)

hundaa
ሁሉ

ቂጥጤ ጊር (ተ.ግ)

yaroo baay'ee/ hoggayyuu
ሁሉጊዜ / ሁሉ

ቂጥጤዞም (ተ.ግ)

hundumaa
ሁሉም

ቂፊኝኛ (ስ)

balaa
አደጋ

ቃሒራ (ካይሮ) (ስ)

kaayroo (maqaa biyya
misraa)
ካይሮ (የግብፅ ዋና ከተማ)

ቃሕ ባያ (ግ)

gogoggee hafe
ተገተረ

ቃሕባ (ስ)

sharmuuxaa/ sagaaggaltuu
ሴትኛ አዳሪ

ቃሕዋ (ስ)

hoojjaa/ shaahii

የሻይ አይነት

ቃሕዋ ጋር (ስ)

mana bunaa/ mana
dhugaatii

ቡና ቤት/ መጠጥ ቤት

ቃላ (ስ)

lafa gammoojjii

ቆላ መሬት

ቃላ ጀበር (ጀበር) (ስ)

badda daree

ወይና ደጋ

ቃመሳ (ግ)

katabe/ barreesse
(asoosamaaf)

ፃፈ. (ለድርሰት)

ቃሙስ (ስ)

galmee jechootaa

መዝገበ ቃላት

ቃሚስ (ስ)

barreesaa

ደራሲ

ቃሚስቱ (ስ)

barreessituu

ደራሲ (ለሴት)

ቃማ በሰር (ስ)

fira dhiigaa

የስጋ ዘመድ

ቃም (ስ)

qaama/

ገላ/ አካል

ቃም ገር (ስ)

irree

ጡንቻ

ቃሰራ (ግ)

fuul duraa fide

አጋፈጠ

ቃሲ (ቅ)

dabaa

ሀጢያተኛ/ ተንኮለኛ/

ቃሲም (ስ)

hirataa (nama hiru)

አከፋፋይ

ቃሪቦ (ስ)

dhugaati qariiboo/ dhugaati

kan hin macheessne/

ቃሪቦ አልኮል አልባ/

የማያሰክር መጠጥ/

ቃሪእ (ስ)

dubbisaa

አንባቢ

ቃርራ (ስ)

ardii

አህጉር

ቃነና (ግ)
dhabbate
ቆመ

ቃነናቤ (ግ)
irraka'e (miira gudeeddiif)
ቆመባት

ቃነናቤው (ግ)
miira gudeeddii
ቆመበት (ለፍትወት ቋመጠ)

ቃኑን (ስ)
seera
ህግ

ቃኑን ለአይነት (ስ)
olaantummaa seera
የህግ የበላይነት

ቃኑን ቢላይ (ስ)
seera male
ያለ ህግ

ቃኑን ቤ ቃጪ (ስ)
seera ala
ከህግ ውጪ

ቃኑን አሜሕሪ (ስ)
seera muraa
ህግ አስፈጻሚ

ቃኑን አትጌድሪ (ስ)
abbaa seeraa
ዳኛ (ህግ አስከባሪ)

ቃኑን አግዲር (ስ)
kan seera kabaju
ህግ አከባሪ

ቃኑን አቂ (ስ)
kanbeekumsa seera qabu
የህግ ባለሙያ

ቃኑን ዪፊስሪ (ስ)
seera hiikaa
ህግ ተርጓሚ

ቃኑን ያጪ (ስ)
seera baasaa
ህግ አውጪ

ቃኑን ዳር (ስ)
ofiin bulaa
ህግ ወጥ

ቃንጣ (ስ)
qaanxaa
ቋንጣ

ቃኛ መኝኞ (ቅ)
kan qaanyii hin qabne
ዕፍረተ ቢስ

ቃኝ (ስ)
qaanyii

ዕፍረት

migira diimaafi gurracha
ቀይና ጥቁር/ አለላ/

ቃኝ ቀሊል (ስ)

kan qaanyii hin qabne
ዕፍረተ ቢስ

ቄሕ በሐር (ስ)

galaana diimaa/ Bahara
Diimaa
ቀይ ባሕር

ቃኢዳ (ስ)

qajeelcha
መመሪያ/ መሰረት

ቄሕ ዋ ጠይ ጁኑስ (ስ)

maka diimafigurracha
የቀይና ጥቁር ቅይጥ

ቃውቅ (ስ)

imaamata/ kalooytaa/
qoobii (kan gubaan banaa)
ቆብ መሰል ጥምጣም (ከላይ
ከፍት)

ቄሕ ደም (ስ)

dhiiga diimaa
ቀይ ደም

ቃጠራ (ግ)

guduunfe
ቋጠረ

ቄሰሳ (ግ)

baraaxe
አባከነ

ቃጪ (ቅ)

ala
ወጭ

ቄሰቱ (ግ)

dhisana
ወጠሩ

ቃጪ ቆር (ስ)

bareedina gubbaa
(keessaan duwwaa)
ወጫዊ ውበት (ውስጠ-ባዶ)

ቄረማ (ግ)

baalaa irraacire
ቀነጠሰ

ቃፊላች (ስ)

imala gaalaa
የግመሎች ጉዞ

ቄበሎት (ስ)

simannaa
አቀባበል

ቄሓ ጠይ (ስ)

ቄነጣ (ግ)

qishna godhe

አላገጠ

ቁፈና (ስ)

balaa itti fide
አደጋ አደረሰ

ቆለንጂ (ስ)

goggogina garaa
የሆድ ድርቀት

ቆሳ (ስ)

qosaa/ qishnaa/
ሽፈት (ጆክ)

ቆረማ (ግ)

mataa rukute (buusaa
qubaan)
ኮረኮመ

ቆረራ (ግ)

dhiyaate/ dhihaate/
ቀረበ/ ደረሰ

ቆር (ስ)

bareedina/ miidhagine/
ውበት/ ቆንጅና

ቆር ዘሌላ (ቅ)

kan bareedina hinqabne
ውበት የሌለው

ቆር ዘሌሌ (ስ)

tan bareedina hinqabne
ውበት የሌላት

ቆር ዛለያች (ቅ)

warra bareedina qabu
ውበት ያላቸው

ቆር ዛላ (ቅ)

kan bareedina qabu
(bareedaa)
ውበት ያለው

ቆር ዛሌ (ቅ)

tan miidhaga qabdu
(bareedduu)
ውበት ያላት

ቆሻ (ስ)

qooshaa, bukoo
ሊጥ

ቆቆር (ግ)

qaaqee
ቆቆር

ቆቆባ (ስ)

riqicha (xinnoo)
አነስተኛ ድልድይ

ቆነጣ (ግ)

qunxuuxe
ቆነጠጠ

ቆንዶ (ስ)

sogidda (gubaa)
ቆንዶ

ባህር

ቆንጦ (ግ)

qunxuuxan, qimmiidaan

ቆንጥጡት

ቆውሊ (ስ)

jacha/ jecha

ቃል

ቆጳ (ስ)

galcha

ስለት

ቆጳ አሻ (ግ)

galcha godhe

ተሳለ

ቆጥ (ስ)

qaaxillaa/ mandhee

ቆጥ

ቆጫ (ግ)

mure

ቆረጠ

ቆፍ (ስ)

1.duwwaa 2.qullaa

1.ባዶ 2.ራቁት

ቆፍ ሊፎት (ስ)

tattaafii firii hin qabne

ባዶ ልፋት

በሐር (ስ)

galaana/ garba/

በሐሮ (ስ)

baharoo

በሐሮ (ለጅም ሽንኩርት)

በሐት (ስ)

karra rifeensa

ከግንባር እስከ መሐል ራስ

ድረስ ያለውን ጸጉር

የሚሰነጥቀው መስመር

በሐት ቢርና (ስ)

breedina sarara shurrubbaa

የሹሩባ መሀል መስመር ማማር

በሓኢም (ስ)

horii / beeyladaa

ከብት

በሕሪ (ስ)

meeshaa biyya alaarraa kan

dhufe

ከባሕር ማዶ የመጣ ዕቃ

በሕጂ (ስ)

seeqa

ፈገግታ

በለሓ (ግ)

qarame

ተሳለ

በለሕ (ስ)

waan qarame

ስለት/ ለብረት/

በለሕ ኢን (ስ)

ija si'aawaa

ፈጣን ዓይን

በለላ (ግ)

bade

ተበላሸ

በለቅ ባያ (ግ/ስ)

guutee dhangala'e (waan

dhangala'aa)

ሞልቶ ፈሰሰ (ለፈሳሽ ነገር)

በለቅ አሻ (ግ)

irraa dhangalaase

ከላዩ ላይ አፈሰሰ/ ልብስ

አለቀለቀ

በለቹ አሻ (ግ)

gaa'ela qopheesse

ሠረገ

በለችቹ (ስ)

cidhaa/ gaa'ela/

ሠርግ

በለችቹ ጋር (ስ)

mana aruuzaa

ሰርግ ቤት

በለአካ? (ግ)

nayaate mitii

በላ አይደል?

በለኡ (ግ)
nyaatan
በሉ

በለኡካ? (ግ)
nayaatani mitii?/ hin
nyaannee?/
በሉ አይደል?

በለኡዩ (ግ)
nyaataniin (isaaniin)
በሏቸው

በለኣ (ግ)
nyaate
በላ

በለኤ (ግ)
nyaateen/ nyaataniin/
በላት/ በሏት/

በለኣቲካ (ግ)
nayaate mitii (ishii)
በላች አይደል

በለኣቱ (ግ)
nyaatteen
በላቻት

በለኦ (ግ)
nyaataniin
በሉት

በለዲያ (ስ)
mana bulchiinsa magaalaa
ማዘጋጃ

በሉ (ስ)
jedhaa
በሉ

በሊያ (ስ)
carraa badaa
መጥፎ ዕድል

በላ (ግ)
himiif
ንገረው

በላእ (ስ)
balaa
የፈጣሪ ቁጣ

በላእቲ (ግ)
nyaattee/ ishiin/
በላች

በል (ግ)
jedhi (dhiiraaf)
በል

በልለማ (ስ)
ballama
ቀጠሮ

በልላ (ስ)
ballaa

አይነ ስውር

በልበልላ (ስ)

balballi

ወላፊን

በም (ቃ.አ)

homa danda'u dhabuu

ምንም/ ያለመቻል/

በምቸለለኡ (ቃ.አ)

qullaa/ duwwummaa/

ባዶ/ መና/

በሰላ (ግ)

bilchaate

በሰለ

በሰር (ስ)

foon

ፖን

በሰር መጋላ (ስ)

mane suguyyaa

ልኳንዳ ተራ

በሰር ዱክካን (ስ)

mana foonii/ suguyyaa/

ልኳንዳ ቤት

በስ (ቃ.አ)

bas (basoof) 2.gahe/

dhaabi/

1.ድመትን ማባረሪያ ቃል

2.አበቃ

በስላስ (ስ)

basaasa

ሰላይ

በስሶ (ስ)

bassoo

በሶ

በረኡ (ስ)

qooqa/ quubsaa/

ደግ/ መልካም/

በረኡ አሻ (ግ)

gaabbise

አሳዘነ

በረኡቲ (ስ)

namaaf rifachuu

አዘኔታ/ ርገራኔ/

በረሳ (ግ)

bade/ fashala'e/

ተበላሽ/ ከሸፈ/

በረስ (ስ)

waashii

ለምጥ/ ለምፅ/

በረራ (ግ)

bololi'e/ barari'e/

በረረ

በረንኖ (ስ)

barannoo

በቅርብ ያገባ (ያገባች)

በረንዳ (ስ)

1.qorqoroo 2.galbii

1.ቆርቆሮ 2.በረንዳ

በረካ ሞይ (ስ)

guyyaa barakaa

የተባረከ ቀን

በረካ አሻ (ግ)

barakate

በረከተ

በረዳ (ግ)

qoore/ qabbanaawe

1.በረደ 2.ቀዘቀዘ

በረድ (ቅ)

qabbanaa'aa/ qooraa

ቀዝቃዛ

በረድ ባድ (ስ)

biyya qabbanaawaa

ቀዝቃዛ አገር

በረድ ኡኻት (ስ)

jiruu nageenyaa

የሰላም ኑሮ

በረድ ኢንቤ መሔጃ (ግ)

loluu

መቆጣት

በረድቲ (ግ)

qabbanooyte

ቀዘቀዘች

በረዶ (ስ)

cabbii

በረዶ

በረጅ (ስ)

irree (dhundhumaa)

ክንድ

በረፍ (ስ)

hancabii qabanoftuu

በረዶ

በሪ (ስ)

hulaa

በር

በሪ ቃጪ (ስ)

baadiyaa

ገጠር (ከከተማ ውጭ)

በሪ ኤሌር (ስ)

jogola duuba (ala)

ከጁገል ውጪ

በሪ ጎይታ (ስ)

waardiya hulaalee

jogola dur

የሐረሪ ታሪካዊ በሮች ዘበኛ

በሪእ ሞኸና (ግ)

dubiirraa walaba ta'u/
baraarfamuu/
ከነገር ነፃ መሆን

በሪእ ባያ (ግ)

an dubbii irraa qulqulluu
jedhe
ከነገሩ ንፁህ ነኝ አለ

በሪእ አሻ (ግ)

dubii irraa walaba baase
ከነገሩ ነፃ አወጣ

በሪእ ኸና (ስ)

dubii irraa walaba bahe/
baraarfame/
ከነገሩ ነፃ ወጣ

በራሳ (ቅ)

biyyee adii/ hoofii/
ነጭ አፈር እንደ ኖራ
የሚያገለግል

በራሳ ጌይ (ስ)

bakka hoofii itti jiru
ነጭ አፈር ያለበት ቦታ

በራር (ስ)

nagaya ta'u
ነፃ

በራር አጫ (ግ)

basee , nagayaa baase
ነፃ አወጣ

በራር ወጥጣ (ግ)

walaaba tahe
ነፃ ወጣ

በርለማን (ስ)

paarlaamaa/ mana marii/
ፓርላማ

በርለማን አግቡር (ስ)

miseensa paarlaamaa
የፓርላማ አባል

በርሚል (ስ)

barmeellaa
በርሚል

በርረቅ ባያ (ግ)

miila isaa addaan baase
ተበለቀጠ

በርረቅ ባይቲ (ግ)

miila addaan baasuu
መንበራቀቅ

በርረኸ (ቃ.አ)

akkam
እንዴት ነህ

በርራ (ስ)

dacheegogaa

የብስ

በርራቃ (ስ)

suuressaa

ሰዓሊ

በርቀቃ (ስ)

gabaa xinnoo

ጉሊት

በርበሪ (ስ)

barbaree

በርበሬ

በርቲ (ስ)

ulee

በትር

በርቲ መልሐድ (ስ)

1.dulloomuu 2.ulee qabuu

1.ማርጀት 2.በትር መያዝ

በርቲ መትቂባበል (ስ)

ulee wal dabarsuu

ዱላ ቅብብል

በርቲ መጥጤመስ (ስ)

harkaa bachiisuu

ማስጣል

በርቲ በርቲ ሞሻ (ስ)

ulffdhaan wal rukutuu

በበትር መማታት

በርቲ ጦር (ስ)

nama qaraati hinqabne/

wallaalaa/

ያልተማረ

በርኑስ (ስ)

wanrifeensa hoolaan

dalagame

ከበግ ፀጉር የተሰራ

በርናሚጅ (ስ)

sagantaa

ፕሮግራም

በርኸዳድ (ስ)

nyaachisaa (qotee bulaa

jabaa)

መጋቢ (ትጉህ ገበሬ)

በርጫ (ስ)

barcaa

በርጫ (ጫት መቃም)

በርጫ ጋር (ስ)

mana barcaa

በርጫ ቤት

በሮር (ስ)

bararoo/ balballaa/

በረሮ

በሸሸቅ (ተ.ግ)

hunkuteessuu

ስብርብር

በሸቃ (ግ)

jiidhe (roobaan)

ረጠበ (ዝናም)

በሽሸቅ አሻ (ግ)

1.caccabse 2.fotoqsee

1.አነኮተ 2.ፈነከተ

በሽበሽ (ቅ)

1.baay'ee 2.akkaan hedduu

በሽበሽ/ አያሌ

በቀል (ስ)

gaangee

በቅሎ

በቀል ኩላይ (ስ)

kalee gaangee (joollee

sobuuf kan jadamu)

የበቅሎ ኩላሊት (ለሕፃናት

የሚባል)

በቀኛ (ስ)

baqataa

ስደተኛ

በቃ (ስ)

baqa

ስደት

በቃ ወቅቲ (ስ)

yaroo baqannaa

የስደት ጊዜ

በቅላ (ስ)

dhibba

መቶ

በቅላዋ (ስ)

baqlaawaa

በቅላዋ

በተት ባቲ (ቅ)

fiigaan kutte

ሮጠኝ

በትተር በትተርቤ (ተ.ግ)

miila heeran maleen

kasudhaan

በመበላቀጥ (እግርን ከሥርዓት

ውጭ በማንሳት)

በኒ አደም (ስ)

shanyii/ ilmaan aadam

የአዳም ዘር

በንናረኚት (ስ)

galmeessituu

መዝጋቢዋ

በንናረኛ (ስ)

galmeessaa

መዝጋቢ

በንናር (ስ)

Galmee

መዝገብ

በንደር ኔሮት (ስ)
misooma magaalaa
የከተማ ልማት

በኸተል ቡኸት (ቅ)
tortoraa/ ciinca'aa
የጠነባ

በዘኸ (ስ)
lootuu, loccuu
ላሽ

በዪ (ስ)
jedhi (dhalaaf)
በይ

በዪዋ ሺራእ (ስ)
bitii-gurguraa
መግዛትና መሸጥ

በያኑም አልታ (ግ)
ifa miti
ግልፅ አይደለም

በያን (ተ.ግ)
ifaa
ግልፅ

በያን አሸቲ (ግ)
ifaa gootee
ግልፅ አደረገች

በያን ኻና (ግ)

ifa tahe
ግልፅ ሆነ

በደል (ስ)
iddomaa
ምትክ

በድሪ (ስ)
batii Ramadaana keessaa
guyyaa 17ffaa
በረመዳን ወር 17ተኛው ቀን

በድሪ በሪ (በድሮ በሪ) (ስ)
karra injifannoo (karra
shanan kan Harar keessa
tokko)
የድል በር (ከሐረር ከተማ
በሮች አንዱ : በተለምዶ
ቡዳበር)

በድዳ (ስ)
baddaa
ደጋ

በድዳሓ (ስ)
kan maku
ደባልቄ

በድዳሐች (ስ)
warra makan
ደባልቄዎች

በድዳሒት (ስ)
tan makdu

ደባልቁዋ

በጂሕ (ቅ)

hedduu/ baayyee/
ብዙ

በግ አሻ (ግ)

qaaxiraa bule
አነጋ

በግበግ ባያ (ግ)

belbele (boba'e)
ተንቦገቦገ

በጠሳ (ግ)

kute
በጠሳ

በጢእ (ስ)

dadhabaa (hifataa)
ሰነፍ

በጥ (ተ.ግ)

kufaatti
ውድቅ

በጥራ (ስ)

quufa
ጥጋብ

በጥራ አሻ (ቅ)

quufa garsiise
ጥጋብ አሳየ

በጥራን (ስ)

baxraana, ofirree
ጥጋበኛ

በጥቤ ቀራ (ተ.ግ)

waan godheef faayidaa
malee hafe (qaanfatee)
ላደረገው ነገር ዋጋ ሳያገኝበት
ቀረ (አፍሮ ቀረ)

በጥጠቅ ባያ (ግ)

walitti suunture
ኮፋስ አል

በጥጣሕ (ቅ)

baxxee
ጠፍ ጣፋ

በጨረቅ ባያ (ግ)

bocole
ተምቦጫረቀ

በጨቅ በጨቅ (ተ.ግ)

bacaq bacaq
እንቦጭ እንቦጭ

በጨቅ አሻ (ግ)

bocolle
አንቦጨቦጨ

ቡሔይራ (ስ)

haroo
ሐይቅ

ቡሉል (ቅ)

kan bade

የተበላሸ

ቡሉእ (ስ)

kan nyaatame

የተበላ

ቡሉኬት (ስ)

bulukeeta

ቡሉኬት

ቡል ተ.ግ

daraawuu

ቡን

ቡል ባያ (ግ)

arii ka'e (bull jadhe)

ቦነነ (ለጭስ፣ለዱቄት)

ቡልቡል ባያ (ግ)

belbele

ተንቦገቦገ

ቡልጉ (ቅ)

nama fulli isaa hin banamin

ፊቱ የማይከፈት ሰው

ቡሱል (ስ)

bilchaata

ብሱል

ቡሴ (ስ)

busaa

ወባ

ቡሩስ (ቅ)

kan bade/ kan fashalawe/

የተበላሸ/ የከሸፍፈ/

ቡሩር (ቅ)

kan balali'e

የበረረ

ቡሩሽ (ስ)

burusha

ቡሩሽ

ቡሩሽ ቡሩሽ አሻ (ግ)

tuttuqe dibe (gubba gubbaa)

ነካ ነካ አድርጎ ቀባ (ላይ ላዩን)

ቡሩድ (ቅ)

kan qabana'e

የበረደ

ቡሩጅ (ስ)

surraa

ግርማ ሞገስ

ቡራቅ (ስ)

Buraaqi/ farda goblaa kabu

(amantii keessa)/

ክንፍ ያላት ፈረስ (በእምነት)

ቡር (ቡኡር) (ተ.ግ)

dhooqa/ boolla'aa

ጥልቅ

ቡርሓና (ስ)
burhaana
ሰርዶ

ቡርራቃ (ስ)
dhaadachuu/ geeraruu/
ፉከራ/ ድንፋታ/ ጭፍራ/

ቡርቃ (ስ)
burqaa
ምንጭ

ቡርቱኻን (ስ)
burtukhaana
ብርቱካን

ቡርዳ (ስ)
teessoo
አድራሻ

ቡሹን (ግ)
1.kan xumurame 2.kan
halluu isaa gaddhiise
1.የተቋጨ 2.ቀለሙን የለቀቀ

ቡሽሹቅ (ቅ)
kan haalan jidhe
የረጠበ

ቡሽሹቅ ባያ (ግ)
kan halaan jiidhe
ክፉኛ ረጠበ

ቡቁል (ስ)
kan biqile
የበቀለ

ቡቅ (ስ)
gobeensa/ qaraa
መቃ/ ሸምበቆ

ቡታንታ (ስ)
butaantaa
ፓንት/ የሱሪ ግልግል/

ቡትቱር (ቅ)
kan uddeelame
የተፈናጠጠ

ቡቺ (ስ)
saree
ውሻ

ቡቺ አርራት (ስ)
gosa baalaa (dawaa
aadaatiif)
ባህላዊ መድሃኒት

ቡቺ ኡፍ (ስ)
rakhisha
አርካሽ

ቡቺ ከርሲ (ስ)
kandabrerra kan hinbaratin
ካለፈው የማይማር

ቡቺ ጡሉእ (ስ)

madaa dafee fayyu
ቶሎ የሚደኝ ቁስል

ቡኑን (ስ)
Dhukkee
ብናኝ/ አዋራ/

ቡን ስ
buna
ቡና

ቡን ሮጂ ስ
quba hamartii
ጣት (የቀለበት) - (ዘይቤያዊ
አነጋገር)

ቡን ኢንጨ (ስ)
qoraan buna
የቡና ማገዶ እንጨት

ቡን ፊሪ (ስ)
firii bunaa
የቡና ፍሬ

ቡንዱቀኛ (ስ)
abbaa qawwee
ባለጠመንጃ

ቡንዱቅ (ስ)
qawwee
ጠመንጃ

ቡኞ (ስ)
buunyaa/ abootee

ቡጢ

ቡኣን (ስ)
ciicata
ግብኣት

ቡእቲ (ስ)
seennaa
መግቢያ

ቡኣት (ስ)
galii
ገቢ

ቡኹት (ቅ)
totoraa/ ciincaa'aa
የበከተ

ቡኸ (ስ)
aara timboo
ጭስ (የሲጋራ)

ቡኸራ ደቺ (ስ)
dachii bukhraa
መስኖ የሌለው እርሻ መሬት

ቡዩን (ቅ)
kan ibsame
የተገለፀ

ቡይዩን አሸቲ (ግ)
ifaa goote/ addeesite/
ግልጥ አደረገኝ

ቡይዩን አሹ (ግ)

ifa godhan/ addeessan
ግልጥ አደረጉ

ቡይዩን አሻ (ግ)

ifa godhe/ addeese/
ግልጥ አደረገ

ቡዱሕ (ቅ)

makamaa
የተደባለቀ

ቡጉር (ስ)

finniisa
ቡጉር

ቡጡሊት (ቅ)

tan fashalooyte
የፈረሰችው

ቡጡላን ቡጡል (ቅ)

fashalaawaa
የፈራረሰ

ቡጡል (ቅ)

kan fashale
የፈረሰ

ቡጡላን ቡጡስ (ቅ)

kan kukutame
የተበጣጠሰ

ቡጡስ (ስ)

kutta xiqqisho kutamte

ቁራጭ (የተበጠሰ)

ቡጭቡጭ (ተ.ግ)

sodaa
ባርባር/ እንበጭ/

ቢሉእ (ግ)

nyaadhaa
ብሉ

ቢሊ (ስ)

bilii
ብሊ

ቢሊስ (ስ)

nama walaabe (kan gabra
hintaane)
ነጻ ሰው (ባሪያ ያልሆነ)

ቢሊስ ሐክምነት (ስ)

walaba kan murtii
ነፃ ዳኝነት

ቢሊስ ሒጃጆት (ስ)

ilaalcha bilisaa
ነፃ አመለካከት

ቢሊስ መጋላ (ስ)

gabaa bilisaa
ነፃ ገበያ

ቢሊስ ኢቅቲሳድ (ስ)

dinagdee bilisaa
ነፃ ኢኮኖሚ

ቢሊስነት ቢሳያ (ስ)

firii bilisummaa

የነፃነት ፍሬ

ቢሊስነት ፊሪ (ስ)

firii biliisummaa

የነፃነት ፍሬ

ቢሊት (ስ)

alaama

መገለጫ

ቢሊጭጫዋቲ (ስ)

tapha ijoollee (soomana

keessa galgale)

የልጆች ጨዋታ (በጾም ወቅት
ማታ)

ቢላላ (ስ)

siinii suphee

የሸክላ ሲኒ

ቢላሎት (ስ)

badii/ badiinsa

ብልሽት (ጥፋት)

ቢላሽ (ስ)

bilaash/ maalaqa male

ነፃ/ ያለ ዋጋ

ቢላእ (ግ)

nyaadhu

ብላ

ቢላኦት (ስ)

nyaachuu

መብላት

ቢላድ መርፊ (ስ)

lil'me xinnoo/ lilmmoo

xiiqqoo/

ትንሻ መርፊ

ቢልሓ (ስ)

qaraa (bilawaaf)

ብስለት (ለቢለዋ)

ቢልሐቅ (ተ.ግ)

haqaan malee

ያለ አግባብ

ቢልሲቻ (ስ)

dorgomii

ውርርድ

ቢም (ስ)

rifeensa kan qabu (biima)

ጸጉር ማስያዣ

ቢምቤ (ስ)

biimbee (bukkee buusaa)

የወባ ትንኝ

ቢሲንካ ያሲን (ስ)

waan nuffisiisaasf kan

jadhamu

ለመሰላቸት የሚሰነዘር አባባል

ቢሳሎት (ስ)

qormaata

ጥናት

ቢሳያ (ስ)

khudraa

ፍራፍሬ

ቢሳጥ (ስ)

kaliima

ስጋጃ

ቢስላ (ስ)

bilchina (beekomsaaf)

ብስለት

ቢስሲ (ስ)

firii bilcho

የበሰለ ፍሬ

ቢረት (ስ)

sibiila

ብረት

ቢረት ሁንቃ (ስ)

hunqaa sibiilaa

የብረት ቆሎ

ቢረት ሊሒጥ (ስ)

haalaan jabaa (sibiila)

በጣም ጠንካራ

ቢረት ገፍ (ስ)

islaagii

ዝገት

ቢሪሪቅ (ቅ)

calalaqaa

የሚያብረቀርቅ

ቢሪሪቅ ባያ (ግ)

calalaze

አብረቀረቀ

ቢሪቅ ባልላ (ስ)

calalaqaa (kan faaydaa

hinqabne)

አብረቅራቂ (ዋጋ ቢስ የሆነ)

ቢሪጅ ቢሪጅ (ግ)

dhama'e

ተደናበረ

ቢራቅ (ስ)

bakakkaa

መብረቅ

ቢር ቢር ባያ (ግ)

baarage

ተርበደበደ

ቢር ባያ (ግ)

Ceehe

በረረ

ቢርሪኝ (ቅ)

kan ifaa qabu

የበራ (ብርሃን ያለው)

ቢርቢርሳ (ስ)

saaphana kiyyoo qurxummii
አሣ ማደኛ/ ማጥመጃ/

ቢርኖ (ስ)

ifaa
ብርሃን

ቢርካ (ስ)

birka (eela bishaanii)
በቡሉኬት የተሰራ የውሃ
ማጠራቀሚያ

ቢርኸ (ስ)

birkii
እንጌ/ ቅርንጫፍ/

ቢርዛዝ (ስ)

manaama, abjuu
ሕልም

ቢርዲ (ተ.ግ)

qabbana
ብርድ

ቢርዲ ቢርዲ ባዬው (ግ)

laqade
ብርድ ብርድ አለው (ትኩሳት
ተሰማው)

ቢርዳ (ስ)

qooruu

ቅዝቃዜ

ቢርጪቆ (ስ)

bircuqqoo
ብርጭቆ

ቢሮ (ስ)

waajjira, biiroo
ቢሮ

ቢሮ ኤቀድ (ስ)

itti gaafatamaa biirroo
የቢሮ ኃላፊ

ቢሻራ (ስ)

ibsa gammachuu
የምሥራች

ቢሸሻ (ስ)

hancaqee, hancaa
ማስቲካ

ቢቀሉ (ቃ.አ)

misoomaa !
ለምልሙ

ቢቂ (ስ)

haarawaa/ baranee
ለጋ

ቢቂልቲ (ስ)

seensa baatii
የወር መግቢያ

ቢቅ (ተ.ግ)

biqila

ቡቃያ

ቢቅ ባያ (ግ)

olbahe

ብቅ አለ

ቢቅቲ (ስ)

jal qaba

ጅምር

ቢታሮት (ስ)

furgisuu

መፈናጠር

ቢትቲኝ (ተ.ግ)

faca'aa

ብትን

ቢትቲኝ ባያ (ግ)

faca'aa

ብትን አለ

ቢትቲኝ አሻ (ግ)

facaasee

በተነ

ቢናያ (ስ)

mana

ቤት

ቢንራ (ስ)

galmeeffama

ምዝገባ

ቢንራነኛ (ስ)

galmeeffamaa

ተመዝጋቢ

ቢንራን (ስ)

galmeeffamaa

ምዝገባ

ቢኝ ቢኝ ባያ (ግ)

fafacaa'ee

ተበታተነ

ቢኝ ባያ (ግ)

faca'aa

ተበተነ

ቢኝ አሻ (ግ)

raphe

ነሰነሰ

ቢኞውሪ ቢዳኦ (ስ)

meeshaa kan cabuu

danda'u

ተሰባሪ እቃ

ቢኪት (ቅ)

booya

ለቅሶ

ቢኪቶ (ስ)

booyaa/ sinoo

አልቃሻ

ቢዚት (ስ)
fixeensaa
ጤዛ

ቢዛበነት (ስ)
sharmuuxummaa,
sagaagalummaa
ሴተኛ አዳሪነት

ቢዛባ (ስ)
sagaggaltuu/ gumnaa
ሴተኛ አዳሪ

ቢዛባ ጋር (ስ)
mana sagaggaltuu/ mana
sharmuuxaa
ሸርመጣ / ሸርመጥና ቤት

ቢዝ (ስ)
kan ijaa
የአይን

ቢዝሓ (ስ)
heddummina, baayyina
ብዛት

ቢዝነት (ቅ)
damboobina/ tambummaa
የዋህነት

ቢዳሮት (ስ)
misooma/ guddina/
ልማት/ እድገት/

ቢዳኦ (ስ)
meeshaa
እቃ

ቢድኦ (ስ)
waan haraya, kan hinjirre
ፈጠራ

ቢጣጠሳ (ግ)
addan kukutte
በጣጠሳ

ቢጥላ (ስ)
1.baduu/ fashalaa'uu/
2.jeeyinummaa
1.መበላሸት/ መክሸፍ/
2.ጉብዝና/ ጀግንነት/

ቢጥላን (ስ)
baduu/ jeeyinummaa/
መበላሸት/ ጀግንነት/

ቢጥጢ (ስ)
bixxii
እንጎቻ

ቢጩ (ስ)
biicuu (shimbirroo xiqqoo)
ድንቢጥ

ቢጫ (ስ)
biicuu(shinbirro xiqqo)
ድንቢጥ

ቢፋ (ስ)

bifuu

በአፍ ውሃ ይዞ በሰው ላይ

ለምርቃት መርጨት

ቢፋ አቫ (ግ)

bifee

በአፍ ውሃ ይዞ በሰው ላይ

ለምርቃት ረጨ

ባሓ (ስ)

quubii

ቁብ

ባሓ ጋር (ስ)

mana quubii

ቁብ ቤት

ባሕሲ (ቅ)

qorannoo

ምርምር

ባሕሲ አቫ (ግ)

qorate

መረመረ

ባለኻ (ግ)

dardaroome

ለአቅመ አዳም ደረሰ

ባለጋራ (ስ)

adawwii

ባለጋራ / ጠላት

ባሊ (ስ)

kan dulloome/ kan ture

(meeshaaf)

አሮጌ

ባልሊ (ስ)

baallee/ koochoo

ለላባ (ራስ ላይ የሚሰካ)

ባልሊ ሴሐጣ (ግ)

lole/ dheekkame

ደነፋ/ ጉራ ነዛ

ባሳ (ግ)

1.hammaate 2.waan hin jirre

baasuu

1.ከፋ 2.አዲስ ነገር ማምጣት

ባረጋ (ግ)

rifate/ barage

ደነገጠ/ ባነነ

ባሩድ (ስ)

baaruuda

ባሩድ

ባራ (ሲግ)

1.dibicha 2.qa'ee

1.በሬ 2.አባራ

ባርሪ (ስ)

ajajamaa

ታዛዥ/ የተባረከ

ባርሬ (ስ)

baarree

ቅል (ትልቅ የሊጥ)

ባሽላ (ግ)

bekani wallala fakkachuu

እያወቁ እንዳላወቁ መሆን

ባሽሻ (ስ)

duree

መሪ

ባቂላ (ስ)

atara

ባቂላ

ባቃ (ስ)

huuba

ገለባ

ባቡር (ስ)

baabura

ባቡር

ባቡር ሐዲድ (ቅ)

dandii baabura

የባቡር ሐዲድ

ባብ (ስ)

boqqonnaa

መእራፍ

ባንተሎል (ባንጠሎል) (ስ)

kofo

ሱሪ

ባንኪ ጋር (ስ)

mana baankii

ባንክ ቤት

ባው ጋር (ስ)

warra qabeenyaa

የሐብታም ቤት

ባዛዪት (ስ)

intala iyyaala

ዘዋሪዋ

ባዛያች (ስ)

iyyaaloota

ዘዋሪዎች

ባዛይ (ስ)

naannaawa

ዘዋሪ

ባዛይ ጢጃ (ስ)

dhala jala daddeemu

ሴት ስር የሚዞር

ባዛይነት (ስ)

iyyaalummaa

ዘዋሪነት

ባዲያ ኔሮት (ስ)

misooma baadiyaa

የገጠር ልማት

ባድ (ስ)
biyyaa
አገር

ባድ ራጋ (ስ)
manguddoo biyyaa
የአገር ሽማግሌ

ባድ አባርጊ (ቅ)
biyya sodaachisaa
አሸባሪ

ባድ ኤቀድ (ስ)
bulchaa biyyaa
የአገር መሪ

ባድሚንተን (ስ)
baadmentanii
ባድሚንተን

ባጢል (ቅ)
balleessaa
ጥፋተኛ

ቤለጣ (ግ)
sobaan gati male gurgure
አታሎ ያለ ዋጋ ሸጠ

ቤሸኖት (ስ)
bushaawauu
መደብዘዝ

ቤትኒ (ስ)

facaasaa
በታኝ

ቤየኖት (ስ)
ibsaa
መግለጫ

ቤይጊ (ስ)
arfaasa
በልግ

ቤገል (ስ)
gabra
ባሪያ

ቦራ (ስ)
1.urgaa gaarii 2.boollaa'e
1.መልካም ሽታ 2.ጎደጎደ

ቦር ባራ (ስ)
dibicha boreedaa
ምርጥ በሬ

ቦርሪ (ስ)
hayyammummaa
ፍቃደኛ

ቦርተሪ (ስ)
eegataa goolii/ gooli kan
eegu
በረኛ

ቦቆልሎ (ስ)
boqolloo

በቆሎ

ቦተሌ (ስ)

iyyaala

ቦዘኔ

ቦኦራ (ግ)

boollaa'e

ጎረጎደ

ቦኦት (ስ)

seensa

መግቢያ

ቦይራ (ስ)

qalamee guddaa/ booyiraa/

ትልቅ ዝንጀሮ

ተሐሙ (ግ)
wal-hamatan
ተማሙ

ተሐሻ (ግ)
shukumame , midha
rakkinaan irra gahe
ታሻ (ተጉላላ)

ተሐበሮት (ስ)
gaafii
ጥያቄ

ተሐተፉ (ቅ)
wal gorsan
ተማከሩ

ተሐተፋ (ግ)
gorfame
ተመከረ

ተሐነቃ (ግ)
hudhame
ታነቃ

ተሐከካ (ስ)
hooqame
ታከከ

ተሐዘቦት (ስ)
taajjabbii
ትዝብት

ተሐይ (ስ)

gadi
ታች

ተሐይ ለአይ ባይቲ (ግ)
deddeebi'uu
መመላለስ (ላይ ታች ማለት)

ተሐይ ጋር (ስ)
qaama fincaanii
ሽንት መሸኛ ብልት

ተሐደጉ (ስ)
wal diisan
አንዱ ሌላውን ተወ

ተሐደጋ (ስ)
dhiifame
ተተወ

ተሐጃ (ስ)
waraaname
ተወጋ

ተሐጅቲ (ግ)
waraanamte
ተወጋች

ተሐጠባ (ግ)
dhiqame (meeshaaf)
ታጠበ (ለእቃ)

ተሐጠባ (ግ)
diqate(qaamaaf)
ታጠበ (ለገላ)

ተሐጫ (ግ)

sheena'e (gaabbe)

ተቆጪ (ተሰማው)

ተሐፈና (ግ)

ukkaamame

ታፈነ

ተሐፋ (ግ)

yaadame

ተናፈቀ

ተሐለቁ (ግ)

lakkaawaman

ተቆጠሩ

ተሐለቃ (ግ)

lakkaawame

ተቆጠረ

ተሐማ (ግ)

hamatame

ታማ

ተሐሰባ (ግ)

yaadame

ታሰበ

ተሐረጋ (ግ)

mari'ate

ተማከረ

ተሐበራ (ግ)

gaafatame

ተጠየቀ

ተሐከፋ (ግ)

akaafame

ታረሰ (በአካፋ)

ተሐወሳ (ስ)

bulbulame

ተማሰለ/ ተላወሰ/

ተሐጀባ (ግ)

miliqe (dhokate)

ተሰወረ

ተሐጃ (ግ)

ilaalame

ታየ

ተሐገና (ግ)

bakka bu'e

ተተካ

ተሐጠራ (ስ)

marsaa'ame

ታጠረ (ተከበበ)

ተሐፈቃ (ስ)

soofame (rigame)

ተፋቀ

ተሐላለቃ (ግ)

lakkaa'ame

ተቆጣጠረ (ለቁጥር)

ተሕሲብ (ስ)
yaada
አስተሳሰብ

ተሕሳሰባ (ግ)
herreege
ተሳሰበ

ተሕራረሙ (ግ)
wal sirreesaan
ተራረሙ

ተሕሻሹ (ግ)
wal shukkuuman
ተሻሻ

ተሕሻሻ (ግ)
Shushukkuume
ተሻሻ

ተሕናነቁ (ግ)
morma walliin qabatan(wal
morman/ wal hudhan)
ተናነቁ

ተሕናከታ (ግ)
caccabe
ተሰባበረ

ተሕናከቶት (ስ)
caccabuu
መሰባበር

ተሕዛለሉ (ግ)
wal-gargaaran
ተረደዱ

ተሕጃጃ (ግ)
1.wal-ilaalan 2.walwaraanan
1.ተያዩ 2.ተወጋጉ

ተሕጃጃ (ግ)
wawwaraaname
ተወጋጋ

ተለሐዳ (ግ)
qabame
ተያዘ

ተለሽ (ስ)
haa sinjattu
ትበልሽ

ተለቀማ (ግ)
guuramee
ተለቀመ

ተለበቃ (ግ)
garafame/ hateelame
ተገረፈ

ተለተማ (ግ)
walitti bu'e
ተለተመ (ተጋጨ)

ተለኸ (ግ)
haa sinjattu

ትበልህ

ተሊስ (ቅ)

dagata

ዝንጉ

ተሊስ ኻና (ግ)

dagataa ta'e

ዝንጉ ሆነ

ተሊስነት (ስ)

dagannoo

ዝንጉነት (ዝንጋታ)

ተላ (ግ)

haa jattuuni

ትበለው

ተላሐዳ (ግ)

ife, wal qabate

በራ/ ተያያዘ/ (ለእሳት ወይም

ለመብራት)

ተላቀጣ (ግ)

wal makame

ተደባለቀ

ተላተሙ (ግ)

walitti bu'an

ተጋጨ

ተላተማ (ግ)

walitti bu'e

ተጋጨ

ተላንተላ (ስ)

talantalaa

ወቀጣ (በሙቀጫ መውቀጥ)

ተላንተል አሹ (ግ)

walgargara talantaalaan

ተረዳድተው ወቀጡ

ተላከማ (ግ)

wali dhidhiihaate

ተቀራረበ

ተላፈኤ (ግ)

falmeeni (ishiin)

ታገላት

ተላፈእታ (ግ)

falmitteen (isaan)

ተታገለችው

ተላፋአ (ግ)

falmeel/ tattaafate/

ታገለ (ለፋ)

ተሌ (ግ)

haa jattuune

ትበላት

ተሌሐቃ (ግ)

liqeyfate

ተበደረ

ተል ባያ (ግ)

farshaane (machaa'e)

ጥምብዝ አለ/ ሰከረ/

ተልላሐሱ (ግ)

wal galateefatan

ተመሰጋገኑ (እርስ በርስ)

ተልቃለቃ (ግ)

dibame/ walitti makamuu/

ተለቀለቀ/ ተቀላቀለ/

ተልቃቀጣ (ግ)

waliin mammakame

ተደበላለቀ

ተልፋፈኡ (ግ)

waliin falmanii

ተተጋገሉ (እርስ በእርስ)

ተልፋፈኣ (ግ)

tattaafate

ተጋገለ

ተልፋፈኧቲ (ግ)

tattaafatte

ተተጋገለች

ተመሐጣ (ግ)

dhawame

ተመታ

ተመለሐ (ግ)

filatame

ተመረጠ

ተመለሐ (ግ)

filami

ተመረጠ

ተመለኣ (ግ)

gutame

ተሞላ

ተመለጋ (ግ)

soofame/ solloqe/

ተገሸለጠ

ተመለጣ (ግ)

haadame

ተመለጠ

ተመሰራ (ግ)

buufame

ተጋገረ (ለእንጀራ)

ተመረሱ (ግ)

dhowwaman

ተነፈጉ

ተመረሳ (ግ)

dhowaame

ተነፈገ

ተመረስቲ (ግ)

dhowwamte

ተነፈገች

ተመረጋ (ግ)

maragame/ dhoobame

ተመረገ

ተመረጣ (ግ)

adabame

ተቀጣ

ተመተራ (ግ)

eejee hafe

ተጣብቆ ቀረ

ተሙድዲሌ (ተ.ግ)

ragachiisuf deemtu

ልታፈነድድ (ለሴት)

ተማሐጣ (ግ)

dhawate

ተማታ

ተማለሐ (ግ)

filate

አማረጠ

ተማለኣ (ግ)

gutame

ተግላ

ተማሚንታ (ግ)

sirriidha

ልክ ነው

ተማም አሻ (ግ)

gaarii godhe

ጥሩ አደረገ

ተማምቤ (ተ.ግ)

haalaan

በትክክል/ በጥሩ ሁኔታ/

ተማምዞም (ተ.ግ)

hundinuu/ cuftinuu/

ሁሉም

ተማሰላ (ግ)

1.wal fakkatee 2.waliinga'e

1.ተመሳሰለ 2.ተዳረሰ

ተማረኻ (ግ)

booji'ame

ተማረከ

ተማቀቃ (ግ)

dhukkubsate

ታመመ

ተማጃ (ግ)

1.tarkaanfate 2.injifame

1.ተራመደ 2.ተሸነፈ

ተማገዳ (ግ)

1.bellbelee 2.aaree

1.ተቃጠለ 2.ተናደደ

ተሜሐራ (ግ)

raawwate

ተከናወነ

ተሜለካ (ግ)

1.abaa qabeenyaa ta'e

2.irkate

1.የሐብት ባለቤት ሆነ 2.ተመካ

ተሜተራ (ግ)

mattarame

ተመተረ

ተሜተባ (ግ)

galmaawe

ተመዘገበ

ተሜነጋ (ግ)

qaqallate

መነመነ

ተሜዘና (ግ)

madaalame

ተመዘነ

ተሜጠጣ (ግ)

hiixate

ተንጠራራ

ተምሐሐጣ (ግ)

walin dhaadhawame

ተምታታ

ተምላላጣ (ግ)

luluqqaa'e

ተመላለጠ

ተምሳሰላ (ግ)

wal fakate

ተመሳሰለ

ተምረመራ (ግ)

faffaca'e

ተመሰቃቀለ

ተምራረሳ (ግ)

kan dhowwamamee

ተነፋፈገ

ተምራረስቲ (ግ)

tan dhowwamamtee

ተነፋፈገኝ

ተምበል (ስ)

dofa/ gowa

ጅል/ ሞኝ/

ተምታተራ (ግ)

duraa waldhoyte

ተመታታረ (ለሚሰፋ ጨርቅ)

ተምጋገዳ (ስ)

belbele

ተቀጣጠለ

ተሰለባ (ግ)

irraa ba'e

ተሰለበ

ተሰላመጥቲ (ግ)

liqimfamte

ሰመጠኝ

ተሰመአ (ግ)

dhaga'ame

ተሰማ

ተሰመእቲ (ግ)

dhaga'mte

ተሰማች

ተሰረርቲ (ግ)

horsiiifamte

ተጠቃች/ ለከብት/

ተሰቀላ (ግ)

fannifame

ተሰቀለ

ተሰቻ (ግ)

dhugame

ተጣጣ

ተሰደቁ (ግ)

dhugaa ta'an

እውነት ሆኑ

ተሰደቃ (ግ)

dhugaa ta'e

እውነት ተባለ

ተሰደቅቲ (ግ)

dhugaa taate

እውነት ሆነች

ተሰደባ (ግ)

arraabsame

ተሰደበ

ተሰገዳ (ግ)

salaatme

ተሰገደ

ተሰጣ (ግ)

kenname

ተሰጠ

ተሰፈራ (ግ)

safarame

ተሰፈረ

ተሰፋ (ግ)

hodhame

ተሰፋ

ተሰርኩት (ተ.ግ)

akka keysumeysitu

እንድታስተናግድ

ተሳመታ (ግ)

walitti gabame

ተሰበሰበ

ተሳመኡ (ግ)

waldhagayan

ተደማመጡ

ተሳማ (ግ)

gurgurame

ተሸጠ

ተሳይለና (ግ)

nuuf haa dureesitu

ትበልፅግልን

ተሳደባ (ግ)

arrabse

ተሳደበ

ተሳጫ (ግ)

wal xaxame

ተወሳሰበ

ተሳፈራ (ግ)

yaabbate

ተሳፈረ

ተሳፈርቲ (ግ)

yaabbatte

ተሳፈረች

ተሴሐቃ (ግ)

kolfame

ተሳቀ

ተሴሐጣ (ግ)

suuqame

ተሰካ

ተሴሰና (ግ)

gurmeeffame

ተመሠረተ

ተሴሰንቲ (ግ)

gurmeeffamte

ተመሠረተች/ ተመነደገች/

ተሴስኒ (ግ)

haa guddattu

ትመንድግ

ተሴስኒማም (ተ.ግ)

gurmooytullee

ብትመሠረትም

ተሴቀላ (ግ)

ol bahe

ወደ ላይ ወጣ

ተሴተራ (ግ)

dhoksame

ተሸፈነ/ ተከለለ/

ተሴነና (ግ)

1.dubbatame 2.yaamame

1.ተነገረ 2.ተጠራ

ተሴኛ (ግ)

gaggeeffame

ተሸኘ

ተሴአዳ (ግ)

qoqqoodame

ተከፋፈለ

ተሴደቃ (ግ)

bakka laamatti qoodame

ለሁለት ተከፈለ

ተስላመታ (ግ)

salaammate
ሰላቱን ጨረሰ

ተስላመትቲ (ግ)

salaammatte
ጨረሰኝ/ ለሰላት/

ተስማመቱ (ግ)

walitti qabaman
ተሰባሰቡ

ተስላልሒሌ (ተ.ግ)

washaageesuuf
ልታቃጥር

ተስሴነን (ግ)

haa waamamtu
ትጠራ

ተስራጃ (ግ)

mammaramame
ተሰራጩ (አንደ ወይን ሐረግ
ለመሳሰሉት)

ተስራጫ (ግ)

fafaca'e/ bittinaa'e(dubbiif)
ተበተነ/ ተዳረሰ/ ተሰራጩ
(ለወሬ)

ተስቀሰቃ (ግ)

danfe
ተንተከተከ

ተስባበራ (ግ)

caccabe
ተሰባበረ

ተስቲ (ስ)

gammachuu
ደስታ

ተስኒፍ (ስ)

asoosama
ድርሰት

ተስናገራ (ግ)

lallaaqame
ተወሳሰበ

ተስኛኛ (ግ)

wal gaggeessise
ተሸኛኝ

ተስዋካ (ግ)

ilke rige (suwaake)
ጥርስ ፋቀ

ተስዋክቲ (ግ)

lke rigede(suwaakte)
ጥርስ ፈቀኝ

ተስዳደቡ (ግ)

wal-arrabsan
ተሰዳደቡ

ተሶሩ (ግ)

simataman

ተስተናገዱ

ተሰራ (ግ)

simatame/ nyaatame/
ተስተናገድ/ ተበላ/

ተሰርቲ (ግ)

simatamte
ተስተናገደኝ

ተረሐማ (ግ)

1.gadde/ rahmate/ 2.kenne
(sadaqaa)
1.ራራ 2.መፀወተ

ተረሰአ (ግ)

irraanfataame
ተረሳ

ተረብበሻ (ግ)

jeeqame
ተረበሻ

ተረተአ (ግ)

mo'atame
ተረታ

ተረአ (ግ)

1.kakate 2.argame
1.ማለ 2.ታየ

ተረዘቃ (ግ)

qabeenyaa arkate
ሐብት አገኘ

ተረደአ (ግ)

gargaarame/ galeefi
ተረዳ/ ተገነዘበ

ተረገፋ (ግ)

Harca'e
ተረገፈ

ተረግጣት (ግ)

nilixiinsifti
ታሰምጣለት

ተራ (ስ/ግ)

1.faraqaa 2.haa laaltu
1.ተራ 2.ትየው

ተራሐሙ (ግ)

tokko tokkoof gadduu
አንዱ ለሌላው ራራ

ተራሐሳ (ግ)

Jiidhe
ተራሰ

ተራሐቃ (ግ)

fafagaate
ተራራቀ

ተራቀባ (ግ)

To'ate
ተቆጣጠረ

ተራአ (ግ)

1.wal arke/ wal ilaale/ 2.wal
qunname

1.ተያየ 2.ተገናኘ

ተራእና ቀሊል (ስ)

nama jazaa hinbeekin

ውለታ ቢስ

ተራኸቡ (ግ)

waal qunnaman

ተገጣጠሙ

ተራወጣ (ግ)

akka malee fiige

ፎጠ

ተፊሐሰ (ግ)

jiifatame

ተራሰ

ተፊሐስቲ (ግ)

jiiffamte/

ulfooyte

ተራሰች/ አረገዘች

ተፊማ (ግ)

shukkuumame

ታሽ

ተፊዘኑ (ግ)

ulfaataman

ከበደ

ተፊዘና (ግ)

ulfaatame

ከበደ

ተፊዘንቲ (ግ)

ulfaatamte

ከበደች

ተር (ተ.ግ)

haa laaltu

ትይ

ተርሓሐቁ (ግ)

walirra fagaatan

ተራራቁ

ተርሓሐቃ (ግ)

fafagaate

ተራራቀ

ተርማሙ (ግ)

wal shukkuman

ተሻሻሉ

ተርሳሰኦ (ግ)

iraanfatame

ተረሳሳ

ተርበረባ (ግ)

firfirsame

ተርከፈከፈ

ተርቤ (ተ.ግ)

hibka malee qara'uu

ያለችግር ማንበብ

ተርቲባም (ቅ)

hiriirsaa
ረድፈኛ

ተርቲባት ገበአ (ግ)

haala gaaridhaan ture
መስመር ያዘ (ተስተካከለ)

ተርታ (ስ)

tartaa
ተርታ/ ረድፍ/

ተርኪዝ (ስ)

qophee
ዝግጅት

ተርዋወጣ (ግ)

oliigadi fiige
ተሯሯጠ

ተርዛዘኑ (ግ)

wal irra ulfaatan
ተከባበዱ

ተርዛዘና (ግ)

u'ulfaate
ተከባበደ

ተርዛዘንቲ (ግ)

wolirra ulfooyte/ mucaarra
mucaa dhalte
ተከባበደኝ/ ልጅ ላይ ልጅ
ወለደኝ

ተርደአ (ግ)

haa gargaartu
ትርዳው

ተርጀማ (ስ)

hikkaa
ትርጉም

ተርጋገጣ (ግ)

dhidhiitame
ተረጋገጠ

ተርጋገፈ (ግ)

haharca'e
ተረጋገፈ

ተርበታ (ግ)

badhaafame
ተሸለመ

ተርኦ (ግ)

siileefame
ተሟሸሸ

ተርጃ (ግ)

hatame
ተሰረቀ

ተሻቢሐ (ስ)

jeequmsa
ማወክ (እወካ)

ተሻከካ (ግ)

shakke
ተጠራጠረ

ተሼመቃ (ግ)
dhokate
ተደበቀ

ተሸመሸማ (ግ)
suntuure
ተኮማተረ

ተሸራባ (ግ)
xaxame/ wal keessaa
butame
ተወሳሰበ (ተጠላለፈ)

ተሸበሸባት (ግ)
niheddummesiti
ታበዛለች

ተሸኔነሐ (ግ)
naannaawe
ተሸከረከረ

ተቀመሱ (ግ)
dhandhamsifaman
ተቀመሱ

ተቀመሳ (ግ)
dhandhamame
ተቀመሰ

ተቀመስቲ (ግ)
dhandhamamte

ተቀመሰች

ተቀንዛት (ቅ)
tan qajeelchitu
የምትመራ

ተቀፈፋ (ግ)
diimessuun baname
ተከፈተ/ ብስ/

ተቁናነጡቤ (ግ)
qishnaa ittigodhan
አላገጠባት

ተቂስቲሌ (ተ.ግ)
ejjisiisut
ልትገትር

ተቂብሊዛት (ቅ)
tan dabarsitu
የምታቀብል

ተቃመሳ (ግ)
dhandham chiisame/ addaan
qooddamee
ተቃመሰ

ተቃቡዛ (ቅ)
dogoggoraa
የዞረበት

ተቁሰሌ (ስ)
ejjeef (ishii dura)
ተገተረላት

ተቄሰቲላ (ግ)

ejjiiteef (isa duraa)

ተገተረኝለት

ተቄሻ (ግ)

tuffatame

ተናቀ

ተቄበላ (ግ)

irraa fudhe

ተቀበለ

ተቄጠቡ (ግ)

yaadachiifaman

ታወሱ

ተቄጠባ (ግ)

yaadachiifame

ታወሰ/ እንዲያስታውስ ተደረገ/

ተቄጠብቲ (ግ)

yaadachiifamte

ተታወሰኝ

ተቅላቀሉ (ግ)

baayyee sodaatan

ቅዘን በቅዘን ሆኑ/ በጣም ፈሩ

ተቅማመሱ (ግ)

waliin dhandhamachiisan

ተቀማመሱ

ተቅማመላ (ግ)

dhandhamatame

ተቀማመሰ

ተቅማመስቲ (ግ)

dhandhamatamte

ተቀማመሰኝ

ተቅራረሐት (ስ)

eeggannoo

ጥንቃቄ

ተቅጣጠቡ (ግ)

wal yayyaadachiisan

ተተዋወሱ

ተቆሕ (ግ)

killlee haa darbitu

እንቁላል ትጣል

ተቆረማ (ግ)

rukutame

ተኮረኮመ

ተቆሻ (ግ)

bulbulame

ተቦካ

ተበለሐ (ግ)

qare (qaruu)

ተሳለ

ተባሸራ (ግ)

tabate

ተጫወተ

ተባተሩ (ግ)

irratti koran

ተፈናጠጡ

ተባተራ (ግ)

ol kore/ irratti kore

ተፈናጠጠ

ተባተርቲ (ግ)

irratti korte

ተፈናጠጠኝ

ተባኢታ (ግ)

joonja'e (joonjessuu)

ተምታታ

ተባዘሐ (ግ)

heddummaate

ተባዛ

ተባደሐ (ግ)

wal mammake

ተደባለቀ

ተባደሐ (ግ)

wal makaman

ተደባለቁ

ተቤየኖ (ግ)

ibsame

ተገለፀ

ተቤየንቲ (ግ)

ibsamte

ተገለፀኝ

ተቤጃ (ግ)

ifata'e (qulqullaa'e)

ግልፅ ሆነ/ ጠራ/

ተብለእ (ግ)

haa nyaattuu

ትብላ

ተብራጃ (ግ)

dhama'e

ተደናበረ

ተብጣጠሳ (ግ)

kukutame

ተብጣጠሰ

ተቦረዳ (ግ)

dhume

አለቀ

ተቦራ (ግ)

qaawwessame

ጉድጋድ እንዲሆን ተደረገ

ተተእባያ (ግ)

jarjare

ቸኮለ

ተተእቲ (ግ/ስ)

jarjarte/ jarjaraa/

ቸኮለኝ/ ቸኮላ/

ተታለላ (ግ)

gowoomsame

ተታለለ

ተታወቃ (ግ)

wal bare/ beekame/

ተዋወቀ/ ታወቀ

ተቴሐላ (ግ)

si'aawe

ተቀላጠፈ

ተትላፈእ (ግ)

haa falmitu

ትታገል

ተትሴሰን (ግ)

haa gurmooytu

ትመሥረት

ተትቂጥባት (ግ)

niyaadachiifti

ታስታውሳለች

ተትቂጥቢ (ግ)

haa beeksiftu

ታስታውቅ

ተትባትሪሌ (ተ.ግ)

korsiisuudhaaf

ልታፈናጠጥ

ተትኪፍዛት (ቅ)

mufachiiftuu

የምታስከፋ

ተትዋሕደዩ (ግ)

han wal maksitu

ታዋህዳቸው

ተትዋረም (ግ)

haa wal loltu

ትዋጋ

ተትዋርሚ (ግ)

haa wallolchiiftu

ታዋጋ

ተትዋርሚዛት (ቅ)

kan lolchiif tuu

የምታዋጋ

ተትፌደሕ (ግ)

haa saaxilamtu

ትጋለጥ

ተቼሐ (ግ)

facaa'e

ተበተነ

ተቼኸላ (ግ)

jaarame

ተገነባ

ተነሐጣ (ግ)

raafame

ተናጠ

ተነሰአ (ግ)
fuudhatame
ተወሰደ

ተነቀላ (ግ)
buqqa'e
ተነቀለ

ተነባት (ግ)
niboochiti
ታለቅሳለች

ተነከአ (ግ)
tuqame
ተነከ

ተነኸራ (ግ)
keessa lixe
ተነከረ

ተነደላ (ግ)
urame
ተበሳ

ተነጠራ (ግ)
qulqullaa'e
ተጣራ/ ለጥራት

ተነጠፋ (ግ)
balifame
ተነጠፈ

ተነጫ (ግ)

buqqifame
ተነጫ

ተነፈሐ (ግ)
afuufame
ተነፋ

ተነፈሉ (ግ)
akka bololi'an taasifaman
እንዲንሳፈሩ ተደረጉ

ተነፈላ (ግ)
akka bololi'u godhame
እንዲሳፈሩ ተደረገ

ተነፈልቲ (ግ)
akka bololiltu taasifamte
እንድ ትንሳፈሩ ተደረገች

ተነፈቃ (ግ)
solloqe
ተላጠ

ተነፋ (ግ)
afuufame (midhaan)
ተበጠረ (ለእህል)

ተናሳባ (ግ)
waligale
ተስማማ

ተናበራ (ግ)
tartiibame
ተነባበረ

ተናወጣ (ግ)

jijjiirame

ተለወጠ

ተናጋ (ግ)

haamame

ታጨደ

ተናፈቃ (ግ)

itti fuufame

ተቀጠለ

ተናፈኧ (ግ)

fayyadami (dheeraaf)

ተጠቀም

ተናፋኢ (ግ)

fayyadami (dhalaaf)

ተጠቃሚ

ተንበር (ግ)

haa jiraattu

ትኑር

ተንባበራ (ግ)

wal gubbaataa'e

ተደራረበ

ተንቤ (ተ.ግ)

aara irraa

በጠስ

ተን-ተን ሞሻ (ግ)

aarsuu

ማጫጫስ

ተንካከኣ (ግ)

tuttuqame

ተንካካ

ተንኻኸራ (ግ)

lillixe

ተንካከረ

ተንዋወጣ (ግ)

jijjiirame

ተለዋወጠ

ተንዶለላ (ግ)

dumuceeffame

ተድቦለቦለ

ተንጣጠፋ (ግ)

afame

ተነጣጠፈ

ተንፋፈቃ (ግ)

sosolloqe

ተላላጠ

ተአመና (ግ)

amaname

ታመነ

ተአቀረ (ግ)

hidhame

ታሰረ

ተአብ (ስ)

cinqii

ችግር

ተአጠና (ግ)

qoraasame

ታጠነ

ተአወኖት ተእሲስ (ስ)

dhaabata arjoomummaa

የእርዳታ ድርጅት

ተኤመራ (ግ)

ajajame

ታዘዘ

ተኤመዳ (ግ)

dubbatame

ተነገረ

ተኤሰሳ (ግ)

dhaabame

ተመሰረተ

ተኤሸራ (ቅ)

ishaarame

ተጠቆመ

ተኤቀዱ (ግ)

qajeelfaman

ተመሩ

ተኤቀዳ (ግ)

qajeelfame

ተመራ

ተኤቀድቲ (ግ)

qajeelfamte

ተመራች

ተኤቀድና (ግ)

qajeelfamne

ተመራን

ተኤገላ (ግ)

eegalame

ተጀመረ

ተእማመኑ (ግ)

wal amanan

ታማመኑ

ተእሻሸሩ (ግ)

waliin ishaaran

ተጠቋቆመ

ተእሻሸራ (ግ)

waliin ishaare

ተጠቋቆመ

ተእሻሸርቲ (ግ)

waliin ishaarte

ተጠቋቆመች

ተእዚያ (ስ)

ta'aziyaa/ booyicha/

ለቅሶ

ተከፍቲ (ግ)

mufatte

ተከፋች

ተኩራራኦ (ግ)

sasafarame

ተለካካ

ተኩራራኡ (ግ)

sasafaraman

ተለካኩ

ተኩራራእቲ (ግ)

sasafaramte

ተለካካች

ተካለታ (ግ)

harka dhawame

ተጨበጨበ

ተካቡ (ግ)

dinqifataman

ተካቡ

ተካብቲ (ግ)

dinqifatamte

ተካበች

ተክሰብ (ግ)

haa faayidooftu

ታትርፍ

ተክባበሩ (ግ)

boona itti dhaga'ame

ትምክት ተሰማቸው

ተክባበራ (ግ)

boona itti dhaga'ame

ትምክተት ተሰማው

ተክባቡ (ግ)

waldinqisiisan

ተመሳከሩ

ተክታተረቤው (ግ)

joonjaa'e

ተምታታበት

ተክናበላ (ግ)

kumbulule

ተንከባለለ

ተክናተራ (ግ)

kontiraata seene

ተኮናተረ

ተከረእና (ግ)

madaalloyne

ተለካን

ተኮኦ (ግ)

dhangalaa'e

ፈሰሰ

ተኸለቃ (ግ)

uummame

ተፈጠረ

ተኸራ (ግ)

qotame

ተቆፈረ

ተኸሻ (ግ)

barbaadame

ተፈለገ

ተኸተራ (ግ)

dhorkame

ተከለከለ

ተኸተታ (ግ)

bahuu dide

አልወጣ አለ/ ተቀረቀረ/

ተኸደና (ግ)

cufame

ተከደኑ

ተኸደአ (ግ)

ganame

ተከዳ

ተኸበሱ (ግ)

wal salphisan

አንዱ ሌላውን አዋርደ

ተኸተራ (ግ)

of irra deebise

ተከላከለ

ተኼጃ (ግ)

dhiitame

ተረገጠ

ተኼጠባ (ስ)

haa saawame/ lallabe/

ተደሰኮረ/ ስብከት ተደረገ

ተኸ (ግ)

sihi

ነህ

ተኸራራ (ግ)

qoqotame

ተቆፋፈረ

ተኸዳደኡ (ግ)

walganan

ተከዳዱ

ተወለዳ (ግ)

dhalate

ተወለደ

ተዋሐዱ (ግ)

wel makaman/

tookkummaawan/

አንድ ላይ ሆኑ ፣ ግንባር ፈጠሩ

ተዋሐዴ (ግ)

mijaa'eeaf

ተዋሐዳት

ተዋሐድታ (ግ)

mijooftet

ተዋሐደኛው

ተዋረማ (ግ)
wal waraane
ተዋጋ/ ተጣላ

ተዋረምቲ (ግ)
lolte
ተዋጋኝ

ተዋራሙ (ግ)
wal lolan
ተዋጉ

ተዋቀራ (ግ)
waltahe
ተዋቀረ

ተዋጃ (ግ)
labsame
ታወጀ

ተዌረጋ (ግ)
bareechame
ተጌጠ

ተዌቀራ (ግ)
walaloo bahe/
walaleessame/
ተገጠመ

ተውሒድ (ስ)
tawhiida
በአላህ አንድነት ማመን

ተውራረሙ (ግ)
wal waraanan
ተወጋጉ

ተውራረሞት (ስ)
loliisa
መዋጋት

ተውራት (ስ)
tawraatii
ኦሪት

ተዘመደ (ግ)
harkifame
ተጎተተ

ተዘረአ (ግ)
facaafame
ተዘራ

ተዘረፋ (ግ)
saamame
ተዘረፈ

ተዘየራ (ግ)
daawwatame
ተዘየረ፤/ ተጎበኘ

ተዛሐራ (ግ)
ifa bahe
ግልፅ ወጣ

ተዛወራ (ግ)

jigiirame/ dabarfame(dabre)/
ተዛወረ

ተዜለማ (ግ)
miidhame
ተበደለ

ተዜገዳ (ግ)
surifame/ diriirfame/
ተጠፈረ

ተዝለል (ግ)
haa utaaltu
ትዝለል

ተዝለዘላ (ግ)
ciccirame
ተዘላዘለ

ተዝላሐጣ (ግ)
shirgigaate
ተንሸራተተ

ተየሙም (ስ)
biyyeen wuduu'achuu
ለሠላት በአፈር ፊትና እጅን
ማበስ

ተያበሳ (ግ)
goggoge
ቅባት ያነሰው ሆነ(ለምግብ)

ተዬሰራ (ግ)

xumurame/ xumuramuuf
dhihaate/
ተገባደደ

ተዬቀና (ግ)
mirkanaa'e
ተረጋገጠ

ተደበላ (ግ)
ida'ame
ተጨመረ

ተደፈና (ግ)
duchame
ተደፈነ

ተዳለጎት (ስ)
akkata hojii
አሠራር

ተዳመሳ (ግ)
diigame
ፈረሰ

ተዳረእቲ (ግ)
tukumte
ተነካች

ተዳበላ (ግ)
walitti makame
ተቀላቀለ

ተዳፈኦ (ግ)
gombifame

ተደፋ

ተዴለማ (ግ)

miidhame

ተጐዳ

ተዴራራ (ግ)

diriirfame

ተዘረጋ

ተድማመሳ (ግ)

jijige

ፈራረሰ

ተድራገማ (ግ)

cufame

ተዘጋ(ለበር)

ተድራገምቲ (ግ/ስ)

badiinsa, walitti buute

ውድመት/ ተጋጨች/

ተድባሕዲሌ (ተ.ግ)

wal makuudaaf

ልትደባልቅ

ተድፋፈኦ (ግ)

goggombifate

ተደፋፋ

ተዶገኖ (ግ)

jallate

ጎበጠ

ተጀሓሐዱ (ግ)

cacarraaqan

ተጣጣሩ

ተጀሐደሌዩ (ግ)

carraaqeet

ተቃለለላቸው

ተጀሐዱ (ግ)

carraaqan

ጣሩ

ተጀሐዳ (ግ)

carraaqe

ጣረ

ተጀሐድቲ (ግ)

carraayte

ጣረች

ተጀሐድቲላ (ግ)

carraayteef

ጣረችለት

ተጀሐዶት (ስ)

carraaqa

ጥረት

ተጀሐዶትዜ (ግ)

carraaqa isii

ጥረቷ

ተጀጃላ (ስ)

tajaa Jillaa

መንከባከብ

ተጃጃላ አሼ (ግ)

tajaajilan (isii)

ተንከባከቧት

ተጽለጀለ (ግ)

hifatame

ተሰለቸ

ተጅረጀራ (ግ)

jerjere

ተጣደፈ

ተጅራብ (ስ)

shaakala, leenji

ልምምድ

ተገለፋ (ግ)

iramaraate

ተመሰጠ

ተገሰሱ (ግ)

mufataman

ተከፋ

ተገሰሳ (ግ)

mufatame

ተከፋ

ተገሰሰቲ (ግ)

mufatamte

ተከፋች

ተገበራ (ግ)

leengi'e

ሰለጠነ

ተገብሪሌ (ግ)

leengisuuf (isiin)

ልታሰለጥን

ተገፈረቤው (ግ)

loleen (isaan)

ተቆጣው

ተገፈራ (ግ)

1.gadhiifame 2.ergame

1.ተለቀቀ 2.ተላከ

ተጉላለቡ (ግ)

fooxaa uffatan/ haguugaman

ተከናነቡ (በፎጣ)/ ተሸፋፈኑ/

ተጉላለባ (ግ)

haguuggate

ተሸፋፈነ

ተጉላለብቲ (ግ)

fooxaa uffate/ haguuggatte

ተሸፋፈኑት

ተጉምቲ (ግ)

tuqamte

ተነካች

ተጉግ (ቅ)

taguuga

ፀባዩ ቢስ

ተጋለበ (ግ)
akaawwame
ታመሰ

ተጋሰሳ (ግ)
wal mufatan
ተከፋፉ

ተጋገራ (ግ)
buufame/ bixxilame/
ተጋገረ (ለቂጣ)

ተጌለላ (ግ)
daangeese/ eegumsa
godhe/ dhoksee
ከለለ/ አጀበ/ ገበና ሽፈነ/

ተጌለፉ (ግ)
gulfisaman
ተጋለቡ

ተጌለፍቲ (ግ)
gulfatamte
ተጋለበች

ተጌሰቲ (ግ)
arjoomamte
ተለገሰች

ተጌሱ (ግ)
arjoomaman
ተለገሰ

ተጌሳ (ግ)
arjoomame
ተለገሰ

ተጌበታ (ግ)
mokkarame
ተሞከረ

ተግለገላ (ስ)
ibsame
ተዘረዘረ

ተግሳሱ (ግ)
waliin arjooman
ተለጋገሱ

ተግበር (ግ)
haa leengitu
ትሰልጥን

ተግባበሩ (ግ)
wal leengi'an
ተሰለጣጠኑ

ተጎለቡ (ግ)
haguugataman
ተሸፋፈኑ (ለበሱ)

ተጎለባ (ግ)
goolabame/ (uffisame)
ተለበደ (ተሸፈነ)

ተጎለብቲ (ግ)

haguugamte
ተሸፈነች

ተኃሙ (ግ)
tuqaman
ተነኩ

ተኃማ (ግ)
tuqame
ተነካ

ተጠለቃ (ግ)
Maraate
አበደ

ተጠመሳ (ግ)
bade
ጠፋ

ተጠቢ (ስ)
hoosiftuu
አጥቢ

ተጠወራ (ግ)
akka ba'atan tahe
እንዲሸከሙት ሆነ

ተጠየርቲ (ግ)
balaliste/ barriste/
በረረች

ተጡቃቀሳ (ግ)
kadhatame
ተለመነ

ተጣለላ (ግ)
marame
ተጠቀለለ

ተጣበቃ (ግ)
maxanfame
ተለጠፈ

ተጣበባ (ግ)
dhiiphate
ተጣበበ

ተጣወራ (ግ)
wali dandehē/ wal
dandahuu
ተቻቻለ

ተጣወርቲ (ግ)
wali dandehēette
ተቻቻለች

ተጤነባች (ስ)
dhageeyfattoota
አድማጮች

ተጤና (ግ)
fi'ame
ተጫነ

ተጥላሐራ (ግ)
xaaharame (dhiqate)
ተፀዳዳ (ታጠበ)

ተጥለጠላ (ግ)

rarra'e

ተንጠለጠለ

ተጥማመሱ (ግ)

wal badan

ተጠፋፋ

ተጥዋወራ (ግ)

wal danda'e (wal ba'ate)|

ተቻቻለ/ ተሸካከመ/

ተጦራ (ግ)

akka ba'atan tahe

እንዲሸከሙት ሆነ

ተጮሐ (ግ)

afame

ተሰጣ

ተጮረቃ (ግ)

hudhame

ታነቀ

ተጭማለቃ (ግ)

bocollame

ተጨማለቀ

ተጭራረቁ (ግ)

wal hudhan

ተናነቁ

ተፈሸና (ግ)

odeeffame

ተወራ

ተፈከና (ግ)

heddummaawe

ተራባ

ተፋሐም (ስ)

wal qayyabachuu

መግባባት/ መረዳዳት

ተፋለምቲ (ግ)

falmite

ተፈለመች

ተፋሲል (ስ)

ibsaa

ዝርዝር

ተፋረሙ (ግ)

wal mallatessan

ተፈራረሙ

ተፋኡል (ተ.ግ)

hawwii

ምኞት

ተፌራ (ግ)

waaminsii godhameeef

ጥሪ ተደረገለት

ተፌቀራ (ግ)

taphate

ተጫወተ

ተፌአላ (ግ)

hawwe

ተመኘ

ተፌደአ (ግ)

wareegame

ተሰዋ

ተፌዳላ (ግ)

saaxilame

ተጋለጠ

ተፎረራ (ግ)

darbame

ተወረወረ

ቱላል (ቅ)

faxiina

ቀልጣፋ

ቱልቱል (ስ)

burqaa

ምንጭ

ቱልኩፍ (ስ)

rifachuu

ማዘን

ቱሙን (ስ)

bakka saddeetirraa harka

tokko

አንድ ስምንተኛ

ቱምማ (ስ)

qullubbii

ነጭ ሽንኩርት

ቱምቱ ጋር (ስ)

mana tumtuu

ቀጥቃጭ ቤት

ቱሳ (ስ)

uraa

ብስ

ቱኩም (ግ)

tarkaanfachuu (suutaan)

መራመድ (ቀስ ብሎ)

ቱኻን (ስ)

diraandisa

ትኳን

ቱጉሙሜት (ግ)

hin hadoodtuu

አትቆረቁርም

ቱጉማት (ግ)

nama dhibdu

ትቆረቁራለኝ

ቱጌ (ስ)

iyyaala/ saamaa

ቦዘኔ

ቱጌነት (ስ)

iyyaalummaa

ዳራዬነት

ቱፍፋህ (ስ)

poomii

አፕል

ቲሊዝቢሌ (ተ.ግ)

laaffachuf (ishiin)

ልትለዝብ

ታልሚዝ (ስ)

barataa

ተማሪ

ቲሚር (ስ)

timira

ቲሚር

ቲሳያት (ግ)

nidureessiti

ትበለፅጋለች

ቲሳይ ኩትሌ (ተ.ግ)

akka duroomtu/ sooromtu/

እንድትበለጽግ

ቲሳይቤ ሐልቲ (ግ)

dureessuudhaa jirti

እየበለፀገች ነው

ቲራክተር (ስ)

traktarii

ትራክተር

ቲርኪ ሚርኪ (ስ)

hoosa/ buyii

ዝባዝንኬ

ቲቀምሲ (ተ.ግ)

dhandhamachuuf

ልትቀምስ

ቲኒ (ስ)

ciiree

ቁልቋል

ቲኩሪሌ (ተ.ግ)

madaaluuf (isiin)

ልትለካ

ቲካቢ (ቅ)

tan dinqiftu

የምትክብ

ቲኹን ጌይ (ሐረር) (ስ)

harar kan durii/ magaala

harar kan amma

በአፈታሪክ የጥንት የሐረር

ከተማ

ቲዋሕዲ (ቅ)

haa walmakdu

ተዋሕድ

ቲዳሪ (ቅ)

kan tuqtu (madaa namaa)

የምትነካ (የሌላውን ቁስል)

ቲገድቢሌ (ተ.ግ)

daangaa godhuudhaaf
ልትገድብ

ቲጊሲ (ስ)
arjoomuudhaaf
ልትለግስ

ቲጊሳኩትሌ (ተ.ግ)
akka arjoomtuuf
እንድትለግሰው

ቲጡኝ (ስ)
tan chaltu
የምትሻል/ የምትበልጥ/

ታል (ስ)
taala
ትሪ

ታሎ ጋር (ስ)
mana taaloo/ mana rifeensa
itti tolfaman
ታሎ ቤት/ ፀጉር ማስተካከያ
ቤት

ታሪኽ ጌይ (ስ)
magaalaa seenaa durii
የታሪክ ከተማ

ታርሲኒ (ስ)
ittisaa
ተከላካይ

ታርጋ (ስ)

taargaa
ታርጋ

ታቢእ (ቅ)
duuka bu'aa/ faana bu'aa/
ተከታይ

ታትቲ (ስ)
daa'imuu
ዳዴ/ የሕፃን/

ታኢና (ተ.ግ)
kaleessa
ትላንት

ታእሊም (ስ)
beekkoomsa
እውቀት

ታእሲስ (ስ)
dhaabbii/ dhaabata
ምስረታ

ታኸኛ (ስ)
abbaa humna
ጉልበተኛ

ታኸ (ስ)
humna
ሐይል

ታኸ ቼኸሎት (ስ)
ijaarsa dandeettii
አቅም ግንባታ

ቴሐራ (ግ)

garaboodaati hafe

ወደ ኋላ ቀረ

ቴምቢር (ስ)

teembrii

ቴምቢር

ቴኒስ (ስ)

teeniisii

ቴኒስ

ቶንሲል (ስ)

toonsila

ቶንሲል

ቶውባ (ስ)

towbata

ንሥሐ

ቶውፊቅ (ስ)

milkii/ fedhii guttamuu/

ስኬት

ቶዶች (ስ)

gandoota

ሰፈሮች

ቸርቻሪ (ስ)

sharshaari/ nagada

ቸርቻሪ

ቸፍ ባያ (ግ)

utaale

ዘለለ

ቸፍ ዛቲ ሐራስ ኢናይ (ስ)

deesistuu cimaa

ምርጥ አዋላጅ

ቸፍ ዛያ ሐኪም (ስ)

haakima cimaa

ምርጥ ሐኪም

ቸፍ ዛያ ሰፊ (ስ)

hodhituu huccuu cimaa

ምርጥ ልብስ ሰፊ

ቸፍ ዛያ በናን (ስ)

ijaaraa cimaa

ምርጥ ግንበኛ

ቸፍ ዛያ ከቢር (ስ)

barsiisaa cimaa/ filatamaa/

ምርጥ መምህር

ቸፍ ዛያ ጠቢብ (ስ)

haakima filatamaa

ምርጥ ሐኪም

ቸፍ ዛያ ፋሪስ (ስ)

haakima lafee

ምርጥ የአጥንት ሐኪም

ቸፍቲ (ስ)

utaalsa

ዝላይ

ቸፍቸፍ (ስ)

dabaala

ዘለል ዘለል

ቹሕ (ቅ)

kanfacaa'e

የተበተነ

ቹእ (ስ)

chu

ቹ

ቹኹል (ስ)

kan jaarame

የተገነባ

ቹንካር (ስ)

mismaara gudda

ትልቅ ምስግር

ቹኻል (ስ)

xirriba

ኾካል

ቹፋ (ስ)

gagaa

ሰፈፍ

ቻሕ (ስ)
bittinsa
ብትን

ቻላ (ስ)
kataaraa/ tarree
ረገድ / መስመር / ረድፍ

ቻላቤ (ስ)
tarreetti
በረድፍ

ቻርጆር (ስ)
charjarii
ቻርጆር

ቻብባ (ስ)
shaabbaa
መሐተም

ቻው! (ስ)
naga'atti
ቻው

ቼሓ (ግ)
1.facaase 2.dhangalaase
1.በተነ 2.ደፋ(ለፈሳሽ)

ቼቻ (ግ)
takashe
ደመደመ

ቼቼ አሽቲ (ግ)

baadhatte (dugdarraa
mucaa)
አዘለች (በጀርባ ልጅ)

ቼቼእ (ተ.ግ)
baadhatte (dugdarraa)
እዝል

ቼክ (ስ)
cheekii
ቼክ

ቼኸላ (ግ)
jaare
ጎነባ

ቼዝ (ስ)
cheezii
ቼዝ

ነሐስ (ስ)
Nahasa
ነሐስ

ነሐጣ (ግ)
raase
ናጠ

ነሕሐቢ (ቅ)
saamaa
ዘራራ

ነሕቢ (ስ)
saamiinsa
ምዝበራ

ነሕቢ አሻ (ግ)
saame
ዘረራ

ነሕደር ባይ (ስ)
fakkaataa/ malaan nyaataa
አድር ባይ

ነላ (ግ)
haajanuuጎ
እንበለው

ነሰብ (ስ)
hiida shanyii
የዘር ግንድ

ነሰኣ (ግ)

1.fudhate 2.jaartii fuudhe
1.ወሰደ 2.ሚስት አገባ

ነሲሓ (ስ)
gorasa
ምክር

ነሲብ (ስ)
carraa
ዕድል

ነስሊ (ስ)
gosa
ዝርያ

ነስሪ (ስ)
injifannoo
ድል

ነስሪ ኡፍ (ስ)
risaa
ንስር አሞራ

ነራ (ግ)
1.haalaalluun 2.niin laala
1.እንየው 2.ልየው

ነርሲ (ስ)
wal' aantuu
ነርስ

ነሺዳ (ስ)
faarsa
መዝሙር

ነሻጣ (ስ)

dammaqaiinsa hujii
የስራ ንቃት

ነቀሓ (ግ)

dammaqe
ነቃ

ነቀላ (ግ)

buqqaase
ነቀለ

ነቀሹ (ግ)

saxaxa hojjatan
ዲዛይን ሠሩ

ነቀሻ (ግ)

boca / saxaxa hojjate/
ዲዛይን ሠራ

ነቀዛ (ግ)

baase daana'oo
ነቀዘ

ነቃ (ስ)

annaan gaba'a irritti
safarmee
gurgurmu
በጉልት እየተሰፈረ የሚሸጥ
ወተት

ነቅሊ አሻ (ግ)

fakeeysee barreesse ykn
kase

ገለበጠ/ ቀዳ/

ነቅሺ (ስ)

boca isaa
ዲዛይን

ነቅሺ አሻ (ግ)

boce (dhaga irratti ykn
muka irratti)
ቀረፀ (በድንጋይ ወይም
በእንጨት ላይ)

ነቅሺዞ (ስ)

boca isaa
ዲዛይኑ

ነበራ (ግ)

tuure/ jiraate
ነበረ

ነቢ (ስ)

nabii
ነብይ

ነቢ ሰድዳባ (ስ)

1.quuba (dheera kan
gidduu) 2.awwaanisa
1.ጣት (ረጅሙ የመሀከለኛው)
2.ፌንጣ

ነቢ ሳም (ስ)

sarbaa

ወርሻ

ነቢ በቀል (ስ)

farda nabi
የማርያም ፈረስ

ነቢ ኑሕ ኩርራ (ስ)

nama ergamee kan tureef
jadhhaa

የቁራ መልክተኛ (በጣም የዘገየ)

ነቢ አጣቢኝኛ (ስ)

qubee xinnoo
ትንሿ የእጅ ጣት

ነቢ ደሐር (ስ)

hinnaa
እንሾሽላ

ነቢ ጋር (ስ)

hadraa
ደብር

ነቢው ባይቲ (ስ)

naabii faarsuu
ነቢዩን ማሞገስ

ነባሪ (ስ)/(ቅ)

jiraata
ነባር/ የነበረ/

ነባት (ስ)

biqila
ተክል

ነቦዬ (ስ)

gamaatee
ብዙ ጫት የሚቅም ሰው

ነተር (ስ)

dhiiga funyaanirraa bahu
ነስር

ነተቃ (ግ)

1.haqqise 2.ligida
1.አስታወከ 2.ዛገ

ነተፋ (ግ)

1.saame 2.rife
1.ቀማ 2.ፀጉር ነጪ

ነቲጃ (ስ)

bu'aa
ውጤት

ነቲጃ አስሴጃላ (ግ)

bu'aa galmeesse
ውጤት አስመዘገበ

ነቲጃ አዲጃ (ግ)

bu'aa fide
ውጤት አመጣ

ነቲጃ አረኣ (ግ)

bu'aa garsiise/ fide
ውጤት አሳየ/ አመጣ

ነቲጃ ዘሌላ (ቅ)

bu'aa kan hinqabne
ውጤት የሌለው

ነቲጃሚት (ቅ)
faaydoyitu
ውጤታማዋ

ነቲጃማች (ቅ)
faaydaawoota
ውጤታማዎች

ነቲጃም (ቅ)
faaydaawaa
ውጤታማ

ነትላፈእካ (ግ)
haa falminu
እንታገላ

ነትቱ (ስ)
dhukkuba
በሽታ

ነትታፊ (ቅ)
saamaa
ቀማ

ነትዋሐድ (ግ)
haa wal makamnu
እንደባለቅ

ነትዋሕደዩ (ግ)
han wal maksinuu (isaan)
እናዋህዳቸው

ነንፋፍላ (ግ)

1.haa filnuuf (isaaf) 2.haa
bololchinu
1.እናበጥርለት 2.እናንሳፈው

ነንፋፍሌ (ግ)

1.haa bololchinuu (isii)
እናንሳፋት

ነእ (ግ)

koottu
ና

ነከኣ (ግ)

tuqe
ነካ

ነኮራ (ግ)

haa saffarru/ madaalu/
እንለካው

ነኮሬ (ግ)

haa saffarru (ishee)
እንለካት

ነኮርካ (ግ)

haa madaa lluu malee
እንለካ እንጂ

ነኸላ (ግ)

ciniine
ነከሰ

ነኸስ ነኸስ አሻ (ግ)

nyanyaate (madaaf/ garaaf)
በላላ (ለቁስል/ ለሆድ ወዘተ...)

ነኸራ (ግ)

cuuphe
ነከረ

ነኸኸሳ (ስ)

ciiniinaa
ነካሽ

ነወዛ (ግ)

booreeyse/ booreesse/
በጠበጠ

ነዙ (ስ)

dhukkuba namatti dabru
ወረርሽኝ

ነዚፋ (ስ)

gaabii
ጋቢ

ነዚፍ (ቅ)

qulqulluu/ qulqullawaa/
ንፁህ/ ጽዱ

ነዝሪ (ስ)

qodha (waada seenu)
galcha
ስለት (ቃል መግባት)

ነዝሪ ባያ (ግ)

kakate/ waadaa seene/
ተሳለ

ነይ (ግ)

koottu (dhalaf)
ነይ

ነደሙ (ሴና አሹ) (ግ)

gaabbaa'an
ተፀፀቱ

ነደማ (ሴና አሻ) (ግ)

gaabbe
ተፀፀተ

ነደምቲ (ሴና አሽቲ) (ግ)

gaabbite
ተፀፀተች

ነደሳ (ግ)

calle walqabsiise
ጨሌ ስካ

ነደስቲ (ግ)

calle walqabsaiifte
ጨሌ ስካች

ነደባ (ስ)

madabaa
መደብ

ነደባ ዴራ (ስ)

haqah(gola)

በሐረር ባህላዊ ቤት ትልቁ
መደብ ግድግዳ ላይ ያለ እንደ
ቁምሳጥን የሚያገለግል ቦታ

ነደባ ገድዳላ (ስ)
masluufa/ boosacha/
ሰነፍ

ነደአ (ግ)
mata isaa akka bulchiifamu
godhe
ራሱን እንዲገዛ አደረገ

ነደዳ (ግ)
boba'e
ነደደ

ነዲ (ስ)
jalqaba
መጀመሪያ (በፊት)

ነዲም (ስ)
1.kan gaabbe 2.kana
duraa's
1.የተፀፀተ 2.በፊትም

ነዲንነዲ (ተ.ግ)
duuran
በመጀመሪያ

ነዳላ (ግ)
ure
በሳ

ነድሪ (ነዝሪ) (ስ)
waadaa (wareega)
ስለት

ነድሪ ቦአ (ግ)
waadaa gale
ተሳለ

ነድሪ አሻ (ግ)
waadaa gale
ተሳለ

ነድዳላ (ቅ)
urtuu
በሽ

ነጂስ (ስ)
xuuri (najisa)
ቆሻሻ ነገር

ነጃት (ስ)
balaa irra baraaramuu
ከአደጋ መዳን

ነጅጃር (ስ)
najaara
አናፂ

ነጅጃርነት (ስ)
najaarummaa
አናፂነት

ነገሳ (ግ)
mootommaa'e

ነገሰ

ነጋሪት (ስ)

seenaa

ታሪክ

ነጋሺ (ስ)

mootii

ንጉስ/ ነጋሽ

ነግሊብ (ግ)

haa jilibbannuu

እንምበርከክ

ነጠሐ (ግ)

addaate

ነጣ

ነጠራ (ግ)

ququllaa'e

ጠራ

ነጠፍቲ (ግ)

caamte/ masheente

ነጠፈች

ነጥጣራ (ስ)

qulqullisaa

አጣሪው

ነጥጣርቱ (ስ)

qulqullachiftuu

አጣሪዋ

ነጪሕ (ቅ)

adii

ነጭ

ነጪሕ አፈር (ስ)

biyyee adii

ነጭ አፈር

ነጪሕ ኡሱእ (ስ)

nama adii

ፈረንጅ

ነጪሕ ዚለበሳ (ስ)

kan adii uffate

ነጭ ለባሽ

ነጫ (ግ)

buqqaaase/ haame/

ነጨ/ አጨደ/

ነፈሐ (ግ)

kijibe

ውሸት ተናገረ

ነፈላ (ግ)

bololi'e (affuuffeef)

ተንሳፈፈ

ነፈልቲ (ግ)

bololite

ተንሳፈፈች

ነፈስ (ስ)

haftee timboo

ትርኔሽ (የሲጋራ)

ነፈቃ (ግ)

solloqse

ነቀለ (የተጣበቀን ነገር)

ነፈኣ (ግ)

fayyade

ጠቀመ

ነፈጋ (ግ)

dhoorke

ነፈገ/ ነሳ

ነፊ ቀለል (ቅ)

faayida malee

የማይረባ

ነፊሳ (ቅ)

qaalii

ውድ

ነፋ (ግ)

afuufe (midhaaniif)

አበጠረ (አነፈሰ)

ነፍሲ (ስ)

labbuu

ነፍስ

ነፍነኣ (ቅ)

kan hintolle/ faayyidaa kan

hinqabne/

የማይረባ

ነፍኢ (ነፊ) (ስ)

faayidaa

ጥቅም/ እርባና/

ነፍዋዛ (ቅ)

booreessaa

በጥባቂ

ነፍፋሐ (ቅ)

afuufaa

ነፊ (ለጥሩንባ ወይም ፊኛ)

ኑሐጥ (ቅ)

kan raafamaa

የተናጠ

ኑሕ (ስ)

nohi

ኖህ

ኑሱእ (ቅ)

kan fuudhatame/ kanfuudhe

ykn taanherumte

የተወሰደ/ ያገባ..ች..

ኑስ (ስ)

cinaa

ግማሽ

ኑራ (ስ)

1.haa agarsiisnu 2.dhadhaa

adda irratti diibatmu

1.ላሳየው/ እናሳየው 2.ግንባር
ላይ የሚቀባ ቅቤ

ኑር (ስ)

1.haa agarsiisnu
2.nuura(ifaa)
1.እናሳይ 2.ብርሐን (ወዝ)

ኑቁሕ (ቅ)

kan dammaqe
የነቃ (ንቁ)

ኑቁላንኑቁል (ቅ)

kan bubuqqa'e
የተነቃቀለ

ኑቁል (ቅ)

kan buqqa'e
የተነቀለ

ኑቅሳን (ስ)

qaanii/ irina/
ውርደት/ ጉድለት

ኑትቱፍ (ቅ)

buqqifamaa (rifeensaaf)
የተነጩ

ኑትቱፍ አሻ (ግ)

bute
ቅምት አደረገ

ኑኡ (ግ)

koottaa

ኑ

ኑኩእ (ቅ)

1.tuqamaa 2.maraataa
1.የተነካ 2.የአእምሮ ችግር
ያለበት

ኑኸሰ (ስ)

ciniinamaa
የተነከሰ

ኑኸራን ኑኸር (ስ)

kan cucuuphame
የተነካከረ

ኑኸር (ስ)

cuuphamaa
የተነከረ/ ንክር

ኑኸኸሰ አሻ (ግ)

ciniine
ንክስ አደረገ

ኑዱላን ኑዱል (ቅ)

kan uu'urame
የተበሳሳ

ኑዱል (ስ)

uuraa
ብስ (ቀዳዳ)

ኑጉስ (ስ)

mootti
ንጉስ

ኑጉሰነት (ስ)

mootumoomuu

ንግስና/ በትረመንግስት/

ኑጉይ (ስ)

nuguya

ሞፈር

ኑጉዳይ (ስ)

dhagaa/ mataa ankaasse/

የአንካሴ ድንጋይ

ኑጋን ኑግ (ቅ)

haramamaa/ muramamaa/

የታጩደ

ኑግ (ስ)

nuugii

ኑግ

ኑግላ (ስ)

sodaataa

ፈሪ

ኑግዳ (ስ)

keesummaa

እንግዳ

ኑጡር (ቅ)

qulqullaawaa

የተጣራ

ኑጡፍ (ቅ)

afamaa

የተነጠፈ

ኑጫንኑጭ (ቅ)

bubuuqqa'aa

የተነጫጨ

ኑጭ (ቅ)

buqqa'aa

የተነጨ

ኑፉሕ (ቅ)

kan afuufame

የተነፋ

ኑፉል (ቅ)

kan bololi'e

የተንሳፈፈ

ኑፉቅ (ቅ)

solloqaa/ luqqa'aa

የተላጠ

ኑሕሲ (ስ)

carraa hamaa

መጥፎ ዕድል

ኑምራ (ስ)

lakkoofta

ቁጥር

ኑሰእ (ግ)

1.fuudhi 2.heerumi

1.ውሰድ 2.አግባ (ለሚስት)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 300

ኒሳያና (ግ)
nidureessina
እንበለፅጋለን

ኒስፊ (ስ)
cinaa
ግማሽ

ኒቃቀላ (ግ)
bubuqqaase
ነቃቀለ

ኒቅኒቅ (ስ)
sochii
ንቅናቄ

ኒቅኒቅ ባያ (ግ)
socho'e
ተነቃነቀ

ኒቅኒቅ አሻ (ግ)
sossoose
አነቃነቀ

ኒቅዋ ሺቅ (ስ)
sosso'insa/ sochii
ንቅናቄ

ኒባሮት (ስ)
haala jireenyaa
አኗኗር

ኒብሪ (ስ)

jireenya
ኑሮ

ኒቲቅ ባያ (ግ)
haqqise/ bute/
አስታወከ

ኒቲቅ አሼው (ግ)
haqqisiiseen
አስታወከው

ኒትራን (ስ)
dhiiguu (funyaanirraa)
መንሰር (ለነሰር)

ኒእመት (ስ)
kenna/ baraka/ miidhaan
ጸጋ/ ረድኤት/ እህል

ኒካሕ (ስ)
nikaa
የጋብቻ ውል/ በእስላም/

ኒኻኸላ (ግ)
cicciniine
ነካከለ

ኒኻኸራ (ግ)
cuccuuphe
ነካከረ

ኒዊጭ (ቅ)
jijjiirama haalaa
ተለዋዋጭነት (ለፀባይ)

ኒውጢ (ስ)

jijjiirraa

ለውጥ

ኒዘልሉሜና (ግ)

hin utaalluu

አንዘልም

ኒዛልላና (ግ)

niutaalla

እንዘላለን

ኒያ (ስ)

fedhii (hawwii)

ምኞት

ኒዳሞት (ስ)

gaabbii

ፀፀት

ኒዳደላ (ስ)

uu'ure

በሳሳ

ኒድዳ (ስ)

1.gobatinsa 2.aaruu/ looluu/

1.ንዳድ 2.ንዴት

ኒድዳን (ስ)

boba'aa

ነዳጅ

ኒጃት (ስ)

kanniisa

ንብ

ኒጃት አሚር (ስ)

mootti kanniisa

የንብ ንጉስ/ ንግስት/

ኒጃት ጋር (ስ)

gaagura

የንብ ቀፎ

ኒገሱ አትቢረሱ (ቃ.አ)

hin fashalaa'inaa

አትርከሱ

ኒጣሮት (ስ)

qulqullina

ጥራት

ኒጣጠሩ (ግ)

ququllaawan

ጠራሩ

ኒጣጠራ (ግ)

ququllaawe

ጠራራ

ኒጣጠራቲ (ግ)

ququllooyte

ጠራራች

ኒጥራ (ቅ)

ququல்லommaa

(filatamummaa)

ዋራት

ኒጫጫ (ግ)
buubuqiisee
ነጫጫ

ኒጭ ባያ (ግ)
ciniine (fooni)
ነከሰ (ሥጋ)

ኒፋሎት (ስ)
boloci'uu
መንሳፈፍ

ኒፋቅ (ስ)
fakkeessaa
አስመሳይነት

ኒፋኦት (ስ)
faayidaa
ጠቀሜታ

ኒፋፈሐ (ግ)
a'afuufaame
ነፋፋ

ኒፋፈሉ (ግ)
bololi'an
ተንሳፈፈ

ኒፋፈልቲ (ግ)
bololitee
ተንሳፈፈኝ

ኒፋፋለ (ግ)
bololi'ee
ተንሳፈፈ

ኒፍጢ (ስ)
qaawwee
ጠመንጃ

ኒፍጢ ጦር (ስ)
nafxanyaa
ነፍጠኛ

ኒፍጫጭ (ስ)
xalxaba
ልፋጭ

ኒፍፋት (ስ)
faayidaa
እሴት

ኖሙስ (ስ)
kabaja
ክብር

ኖሰበ (ግ)
wal tahe
ተስማማ

ኖሳ (ቅ)
baay'ee/ hedduu/
አያሌ/ ብዙ

ኖሳያኖ (ግ)
nidureessina

እንበለፅጋለን

ናራ (ግ)

jiraa ture
ነበር

ናሬ (ግ)

qabaa turte
ነበራት

ናሻዋ ነትቲሻው መሞላ (ግ)

waan goonu wallaaluu
ግራ መጋባት (የምናደርውን)

ናቀሳ (ግ)

1.gatii xiqqaate 2.ir'ate
1.ዋጋው ዝቅ አለ 2.ጉደለ

ናቁስ (ስ)

ir'uu
ጎዶሎ

ናና (ስ)

nyaata (jecha ijoollee)
ምግብ (የልጆች አባባል)

ናወዛ (ግ)

ciinqe rakiise (xiixe)
ነዘነዘ

ናወጣ (ግ)

jijjiirre
ለወጠ

ናውጢ (ቅ)

kan jijjiiru
የሚለውጥ

ናዚ (ስ)

nazii
የሻሽ ማሸሪያ ክር

ናዚላ (ስ)

aafaata/ dhkkuba namatti
dabru/
ድንገተኛ በሽታ (ወረርሽኝ)

ናይዬ (ስ)

nadhee
ሴታ ሴት

ናዱር (ስ)

teleskoopii
ቴሌስኮፕ

ናዲር (ተ.ግ)

hunda kan hinargamne
በቀላሉ የማይገኝ (ሁሉ
የማይገኝ)

ናገሌ (ግ)

haameef (isiif)
አጨደላት

ናጉ (ግ)

haaman
አጨዱ

ናጋ (ግ)

Haame

አጨደ

ናጌይቲ (ስ)

xibaaraa

ነዝናዛ/ ፎታች

ናግቲ (ግ)

haamte

አጨዳች

ናግቲላ (ግ)

haamteef (isiif)

አጨደችለት

ናጥ ባያ (ግ)

garii afuufame

ጡሩንባ ተነፋ

ናጥ ኒጥ (ስ)

garii

ጥሩንባ

ናጫ? (ስ)

baasnuu?

እናውጣው?

ናፈቃ (ግ)

jibrii foani huccu tolchuu

ጥጥ ፈትሎ ልብስ መስራት

ናፍቂ (ስ)

itti fuufi

ቀጥል

ኔራ (ግ)

misoom/ midhage

ለማ/ አማረ

ኔርቲ (ግ)

misoomte

ለማች

ኔሮት (ስ)

misooma

ለማት

ኔሮት የጊያል (ግ)

misoomni ni fooyyeessa

ለማት ያሻሽላል

ኔሮት ጌይ (ስ)

jidugalee dinaggee

የልማት አገር

ኔተጀሌው (ግ)

bu'aa fideef

ውጤት አመጣለት

ኔተጀማ (ተ.ግ)

bu'aa fidee

ውጤት አምጥቶ

ኔተጁሎ (ግ)

bu'aa fidaniif

ውጤት አመጡለት

ኔተጁማ (ተ.ግ)

bu'aa fidanii

ውጤት አምጥተው

ኔተጃ (ግ)

bu'aa fide

ውጤት አመጣ

ኔተጅቲ (ግ)

bu'aa fidde

ውጤት አመጣች

ኔተጅቲላ (ግ)

bu'aa fiddeef

ውጤት አመጣችለት

ኔተጅቲማ (ተ.ግ)

bu'aa fidde

ውጤት አምጥታ

ኔት (ስ)

fedhii

ፍላጎት

ኔዘፋ (ግ)

quluqullaa'e

ጸዳ

ኔየታ (ግ)

niyyate

አቀደ

ኖላ (ስ)

kan nyaannu

የምንበላው

ኖል (ስ)

noolii

መሳፈሪያ ገንዘብ

ኖረት (ስ)

noolee (boolallee)

ኖራ

ኖታ (ስ)

nootaa

ኖታ

ኘም አሻ (ግ)

qarxam godhe nyaate
እንክት አድረጎ በላ

ኘር ባያ (ግ)

harkifate
ተለጠጠ..ለላስቲክ/ ለሊጥ..

ኘር አሻ (ግ)

harkise
ሳበ/ ለጠጠ

ኘርቆ (ቅ)

bobooyaa (da'ima)
አልቃሻ ልጅ

ኘቂንታ (ግ)

baayinan jira
በብዛት አለ

ኘቅ ባያ (ግ)

dhawe
መታ

ኘቅ አሻ (ግ)

1.dhawe 2.uulfeyse
1.መታ 2.አስረገዘ

ኘኸ ኘኸ ባያ (ግ)

funyaanin dubbate
ተነፋነፈ

ኘፍኢንታ (ግ)

baayyeedha

መአት ነው

ኘእ (ቅ)

kan rafe (rafaa)
የተኛ

ኘዉር (ስ)

1.kan duubiin jijjirame
2.ir'ina qaama keessaa
1.በነገር የተጠመዘዘ/ የተሰበከ
2.የተበላሸ (የውስጥ አካል)

ኘፍ ኘፍ ባያ (ግ)

afuufame
ተነፋነፈ

ኘመራት (ቅ)

fuullisii kan hinbanamne
ኮሶ ፊት(ለሴት)

ኘመራ (ቅ)

fuulasaa kan hinbanamne
ኮሶ ፊት

ኘቅ ባያ (ግ)

booye (daa'imaaf)
አለቀሰ (ለህፃን)

ኘወራ (ግ)

gufachiise/ oduudhan lallabe
አሰናከለ/ በነገር ሰበከ

ኘው (ቃ.አ)

sagalee adurree

የድመት ድምፅ

ኛውሪ (ቅ)

dogogorsiisa

አሰናካይ/ የሚጠመዝዝ/ (ሰውን
በነገር)

ኘባማ ኒቀሕባ (ግ)

itti yaadi

አስብበት (በነገሩ)

ኘኡ (ግ)

rafan

ተኙ

ኘኣ (ግ)

rafe

ተኛ

አሐዱም አልታም (ተ.ግ)

hin rakkatin

ምንም አይደለም/ ግዴለም

አሐዳን አሐድ (ስ)

akkuma akkaa (jibbatamaa)

የሆነ ነገር (አስጠለ.)

አሐድ (ስ)

tookko

አንድ

አሐድ ሺኢ (ስ)

waan tookko

አንድ ነገር

አሐድ አፍ መሴነን (ግ)

afaan tookko dubbachuu

አንድ አፍ መናገር

አሐድ አፍ ሞኸና (ግ)

jacha gosa tookko dubachu

አንድ አይነት ቃል መናገር

አሐድ ጊር (ተ.ግ)

yerroo tookko

አንዴ

አሐድ ጋር ኡሱእ (ስ)

warra maatii tookko

የአንድ ቤተሰብ ሰው

አሐድ ጢፊት (ስ)

birrii shan

አምስት ብር

አሐድ ፊት ሞኸና (ግ)

gama tokko ta'u

በአንድ ወገን መሆን

አሐድታኝ (ስ)

tookkoffa

አንደኛ

አሐድታኝ ነቢ መውሉድ (ስ)

meeqa ji'a sadaffaa

የወር ሰም (3ኛ ወር በአረብኛ)

አሐድታኝነት (ተ.ግ)

tookkoffa

አንደኝነት

አሐድታኝዞቤ (ቅ)

tokkoffaa saatiin

በመጀመሪያው

አሐድነት (ስ)

tookkummaa

አንድነት

አሐድነትቤ (ተ.ግ)

tookkummaadhan

በአንድነት

አሐድኩት ሞኸና (ስ)

akka tookko tahu

እንደ አንድ ነገር መሆን

አሐድዋ ኮኦት መትታሻ (ስ)

dubbii wali daddeebisuu
(lolaan)
ቃል መመላለስ (በኃይል)

አሕ ባያ (ግ)

aade
እሕ አለ/ አቃሰተ/

አሕሊ መውኸብ (ግ)

fira bituu
መዛመድ/ ለጥቅም/

አሕሊ ሞሻ (ግ)

fira godhuu
ዘመድ ማድረግ

አሕሊ ሳመታ (ግ)

fira yaame (himata
dhageesisuudhaaf)
ዘመድ ሰበሰበ (ለአቤቱታ)

አሕሊ በጂሕ (ስ)

kan fara heddu
ዘመድ ብዙ

አሕሊ አስሴመኦ (ግ)

qurama firaf dhageeysise
ለቤተዘመድ ስሞታ አሰማ

አሕሊ ኩፎኝ መድበል (ስ)

firagodhu
ዘመድ ማድረግ

አሕሊ ኻና (ግ)

fira ta'e
ተዛመደ

አሕሊ ዘሌላ (ስ)

kan fara hinqabne
ዘመድ አልባ

አሕሊ ዲላጋ (ስ)

hojii firummaa
የዝምድና ሥራ

አሕሊ ገፈራ (ግ)

nama ararsu erge
ዘመድ ላከ

አሕሊ ፋታሕ (ስ)

du'aa'e (fira du'eef)
የሚች አርባ

አሕሊቤ ሰካ (ግ)

firairra fagaate
ከዘመድ ራቀ

አሕሊቤ ቦኦ (ግ)

firatti araarama
ከዘመድ ተቀላቀለ

አሕሊቤ ወጠኦ (ግ)

firakeessaa bahe
ከዘመድ ወጣ

አሕሊነት (ስ)

firummaa

ዝምድና

አሕመራ (ስ)

amaara

አማራ

አሕመራ ሲናን (ስ)

amaariffaa

አመረኛ

አሕመራ ኪታብ (ስ)

billaacha

ቢራቢሮ

አሕመራ ዳቦ (ስ)

kashoo

ድፎ ዳቦ

አሕማለላ (ግ)

fokkise

አስቀየመ/ ለመልክ/

አሕደኛ (ቅ)

amanamaa

በቃሉ የሚገኝ

አሕዲ (ስ)

waliigalte/ waada/

ውል (ቃል ኪዳን)

አሕዲ ሰበራ (ግ)

waada diige

ቃል አፈረሰ

አለም በሕ (ስ)

alaaba/ faajjii

ሰንደቅ አላማ

አለም በሕ ሞይ (ስ)

guyyaa alaabaa

የሰንደቅ አላማ ቀን

አለሰመኡም (ግ)

hindhageessifne (isaan)

አላሰሙም

አለሰመአም (ግ)

hin dhageessifne (inni)

አላሰማም

አለሰመእቲም (ግ)

hin dhageessifne/ isiin/

አላሰማችም

አለረገጡም (ግ)

hin lixne/ isaan/

አልሰመጡም

አለረገጣም (ግ)

hin lixne (inni)

አልሰመጠም

አለረገጥቲም (ግ)

hin lixne (isiin)

አልሰመጠችም

አለቀማ (ግ)

qoqorsiise

አጋጠ

አለቀምቲ (ግ)

qoqorsiiſte

አጋጠኝ

አለቃ (ስ)

goftaa

አለቃ

አለት (ስ)

qaa'oo

አለት

አለትሌሐስቲም (ግ)

hin arraabsifne

አላላሰኝም

አለዋዳ (ስ)

alwaadaa

ማዕድ ቤት

አለፉ (ግ)

hifachiisan (isaan)

አሰለፍ

አለጄ (ግ)

hifachiisan (isii)

አሰለፉት

አለጄዩ (ስ)

hifachiise (isaan)

አሰለፉቸው

አለጅቲ (ግ)

hifachiifte

አሰለፉኝ

አለጅታ (ግ)

isa hifachiifte

አሰለፉኝው

አለጋ (ስ)

alagaa

ባዕድ

አለጋነት (ስ)

alagummaa

ባዕድነት

አለጥ ሙሉጥ (ስ)

hiyyeessa

ሞላጫ (ድሐ)

አለፈኤ (ግ)

dadhabsiise (dadhabsiisan)

አደከማት (አደከሟት)

አለፈእታ (ግ)

dadhabsiiftee

አደከመኝው

አለፍ (ስ)

hiree (carraa)

እድል

አሊምዋ አቂል የክፈታ (ግ)

nama beekaafi aaqila
haabanu
ምሁሩና ብልሁ ይክፈተው

አሊፍ (ስ)
1.tokkoffa (qubeef) 2.kutaa
gad-anna keessa kan baratu
1.የመጀመሪያ (ፊደል) 2.ጀማሪ
(ለተማሪ)

አላማ (ስ)
alaaba/ faajjii
ሰንደቅ አላማ

አላቂ (ቅ)
hiree (carraa)
አላዋቂ

አላን አላ (ስ)
alaanaluu
ማጉረምረም

አላከማ (ግ)
kabale
አጮለ

አላይ (መ.ገ)
kanbiraa
ሌላ

አሌሕቂ (ቅ)
liqeysaa
አበዳሪ

አሌሕቂያች (ቅ)
liqii warrakeenu
አበዳሪዎች

አሌቀሓ (ግ)
liqeyse
አበደረ

አሌዘቡ (ግ)
laffisan
አለዘቡ

አሌዘባ (ግ)
laffise
አለዘባ

አሌጠና (ግ)
wajjiin deemna
እንሂድ

አሌጣ (ግ)
adeemsise
አስኬደ

አል (መ.ገ)
malee (faallaa)
ያለ/ አፍራሽ/

አል መቅናዕ (ስ)
qajelchuu dhabuu
አለመምራት

አል መቤየን (ስ)
ifaa godhuu dhabu

አለመግለፅ

አል መትቤለዚደቤ (ተ.ግ)
nyachiisuu dadhabuusaaniitti
ባለማብላታቸው

አል መትቤላኦዞቤ (ተ.ግ)
nyachiisuu dhabusaatiin
ባለማብላቱ

አል መትተሰር (ስ)
hidhamu dhabuu
አለመታሰር

አል መትኤመር (ተ.ግ)
ajajamuu dhabuu
አለመታዘዝ

አል መትኪባበር (ስ)
bobboonu dhabuu
አለመኩራራት

አል መትዋሐብዜቤ (ተ.ግ)
walmakamu dha bu isiitii
dhaan
ባለመዋሐደ

አል መትዋሐድ (ተ.ግ)
wal maku dhabuu
አለመዋሐድ

አል መኸሻ (ስ)
fedhii dhabuu
አለመፈለግ

አል መ-ጂት (ቅ)
tanhiree ishii badaa
ገደ ቢሷ

አል መ-ጅ (ቅ)
hiree badduu
ገደ ቢስ

አል ሞኛሌ (ተ.ግ)
godhu dhabuudhaaf
ላለማድረግ

አል ቁኑፅ (ቅ)
kan hin qajeelin
ያልቀና (ያልተስተካከለ)

አል ተአወናም (ግ)
hingaleet/ addaan
hinbaafnee/
አልተረዳም

አል ቲጃሐዱም (ግ)
hin carraayne
አልጣሩም

አል ኔተጃም (ቅ)
bu'aa hin fidne
ውጤት አላመጣም

አል ከሰቡም (ግ)
buufata hin finne
አላተረፉም

አል ከሰባም (ግ)

faayidaa hin finne (inni)

አላተረፈም

አል ከሰብቲም (ግ)

faayidaa hin finne (isiin)

አላተረፈችም

አል ኸሹም (ግ)

hinfeene/ isaan/

አልፈለጉም

አል ኸሻም (ግ)

hinfeene/ inni/

አልፈለገም

አል ኸሻቲም (ግ)

hinfeene/ ishiin/

አልፈለገችም

አል ኺሾና (ተ.ግ)

fedhinamalee

ያለፍላጎት

አል ደልላጊ (ስ)

masluufa, hojii-dhiistuu

ሥራ ፈት

አል ፋሮት (ቅ)

kashalabbaa'uu

ስድነት

አልሐድ (ስ)

dilbata

እሁድ

አልላ መገን (ግ)

galatoomaa

አመሰግናኑህ

አልላሕ ባያ ጊር (ተ.ግ)

yoo Rabbi ja'e

የአምላክ ፈቃድ ከሆነ

አልላሕ ኡሱእ (ስ)

nama Rabbi

የአላህ ሰው

አልላሕ ኩፎኝ መርጋገብ (ስ)

gama Rabbiiti deebi'uu

ወደ ፈጣሪ መመለስ

አልላሕ ኩፎኝ መግበእ (ስ)

du'u

መሞት

አልላሕ ዪራቤ (ተ.ግ)

kan Rabbi arguun

ፈጣሪ በሚያየው

አልላሕ ፊትሌ (ተ.ግ)

fuula Rabbiif

ለአላህ ብዬ

አልላሕሌ መሕደር (ግ)

Rabbi sodadhaaf jiraachuu

ለፈጣሪ ማደር

አልላሕሌ መስጣ (ግ)
duubi Rabbitti dhiisuu
ለፈጣሪ መተው

አልላሕሌ መጋፈር (ግ)
duubi Rabbitti dhiisuu
ለፈጣሪ መተው (ነገርን)

አልላሕዋ ነቢው ባይቲ (ግ)
kadhachuu (maqā Rabbiifi
Nabiin)
መለመን (በአላህና በነቢዩ ስም)

አልመለማ (ግ)
laafise
አለሰለሰ

አልቃለቃ (ግ)
haasase
ለቀለቀ

አልበም (ስ)
albamii
አልበም

አልቤርጎ (ስ)
sire kireyfatani bulan
አልቤርጎ

አልታ (ግ)
mitti
አይደለም

አልታ ጊር (መ.ፃ)

yoo tahu bate
ካልሆነ

አልታም (መ.ፃ)
mitti
አይደለም

አልታኑም (መ.ፃ)
yookan
ወይም

አልታኒኑም (ስ)
yookin
ወይም

አልካይ (ስ)
dulloomaa
በጣም ያረጀ ሰው

አልኮል (ስ)
alkoolii
አልኮል

አልኸፍራ (ስ)
rooba gannaa boddee
ክረምትን ተከትሎ የሚዘንብ
ዝናብ

አልፊ (ስ)
kuma
ሺ

አመ ገግ (ግ)
diddaa

ግትር/ ድርቅ ባይ/

አመለጣ (ግ)

baqate/ bade/ miliqe

አመለጠ

አመል (ስ)

amalaa

አመል

አመሰራ (ግ)

buuse/ bixxile/ (biddeenaaf)

ጋገረ

አመሳይ (ቅ)

fakkeessitu

አስመሳይ

አመሳይ ሚናሽ (ስ)

fakkeessitu dargagoo

አስመሳይ ወጣት

አመሳይ አቂ (ስ)

fakkeessitu beekaa

አስመሳይ ምሐር

አመሳይነት (ቅ)

fakkeessumina

አስመሳይነት

አመረታ (ግ)

oomishe

አመረተ

አመራ (ስ)

gobocorroo

ጥንብ አንሳ

አመራ አቆሐ (ግ)

gobocorroosi killee dorbe

አሞራ እንቁላል ጣለ

አመራ ኮት (ስ)

jimaa adii

ነጭ ጫት

አመርጣሳ (ስ)

hamarxaasaa

እርጥብ ቡና ቅጠል

አመሻ (ግ)

galgaleesse

አመሽ

አመሽና (ግ)

1.galgaleesine 2.

1.አመሽን 2.የማታ ትምህርት
(የድሮ)

አመቀሐ (ግ)

mirqane (jima qama'e)

መረቀነ (ጫት ቅሞ)

አመት (ስ)

waggaa

ዓመት

አመና (ግ)

amane
አመነ

አመከካ (ግ)
jallise
አጎበጠ

አመገላ (ግ)
dhoosise
አፈረጠ

አሙታ (ስ)
amuutaa
ለቅሶ

አሙታ ጋር (ስ)
mana amuutaa
ለቅሶ ቤት

አሚር (ስ)
mootii
ንጉስ

አሚር ነደባ (ስ)
madabaa mootii (mana
hararii keessaa)
የንጉስ መደብ (ለመቀመጫ -
በሐረሪ ቤት ውስጥ)

አሚርነት (ስ)
mootuumummaa
ንግስና

አሚን (ስ)

amanamaa
ታማኝ

አማሲላ (ስ)
waliigala/ hunda
አጠቃላይ

አማረዳ (ግ)
hidhate
ዝግጁ ሆነ/ ታጠቀ

አማቀላ (ግ)
lolloce
አቅለሸለሸ

አማተላ (ግ)
gabbise
አደለበ

አማና (ስ)
amaanaa
አደራ

አማን (ተ.ግ)
1.nagaya nagayuma
2.nagayatti
1.አማን (ደህናነት) 2.(ግ)
ደህና ሁን (ቻው)

አማን ሐደርኹ (ግ)
akkam buultan
እንደምን አደራችሁ

አማን ባያ (ግ)

nagayaan tura ji'e (deeme)
ደህና ሁን አለ (ተሰናበተ)

አማጃ (ግ)
injifate
አሸነፈ

አሜሐሳ (ግ)
daranta'e
ተባባሰ

አሜባ (ስ)
ameebaa
አሜባ

አሜነጋ (ግ)
qolla jijjise
አመነመነ

አምሚን (ቃ.አ)
aamiin
አሜን

አምሳል (ስ)
fakkaata
አምሳያ

አምሪ (ስ)
1. hojii 2. ajaja
1. ሥራ 2. ትዕዛዝ

አምሪ አሽቲ (ግ)
hojii mana keessaa hojjate
የቤት ውስጥ ሥራ ሠራች

አምራጠሳ (ግ)
salphise/ arrabse/
አዋረደ

አምሻሻ (ግ)
galgaleefate
አመሻሻ

አምበል (ስ)
ambalii
አምበል

አምበሩድ (ስ)
ambaruuda
አምበሩድ

አምቡላንስ (ስ)
ambulaansii
አምቡላንስ

አምባ (ስ)
mangoo/ ambaa/
ማንጎ

አምባ ሾኽ (ስ)
amba shookii
አምባ ሾኽ

አምባሲ (ስ)
ambaasii
ኤምባሲ

አምባሳደር (ስ)

ambaasaaddara

አምባሳደር

አምባር (ስ)

albuu

አምባር

አምቦል (ስ)

amboolii

አምፖል

አምኒ (ስ)

tasgabii/ nageenya/

ፀጥታ (ደህንነት)

አምኒ ሒርጊ ጋር (ስ)

caffee-tasgabii

ፀጥታ ምክር ቤት

አምና (ተ.ግ)

bara darbe

አምና

አምዲቤ (ተ.ግ)

beekaadhaan

አውቆ እንዳላወቀ

አምፖል (ስ)

amboolii

አምፖል

አሞሐ (ግ)

baqse/ bulbule/

አቀለጠ

አሞሳ (ግ)

dadhababame dhuukkube

1.አቃተ 2.አመመ

አሞቃ (ግ)

oowiise

አሞቀ

አሞደዳ (ግ)

gombise/ garagale/

አፈነደደ

አሰለማ (ግ)

islaameesse

አሰለመ

አሰለጣ (ግ)

nagaya baase

አዳነ/ አተረፈ. (ከአደጋ)

አሰላ (ግ)

ol bahe

ወጣ (ወደ ላይ)

አሰራ (ግ)

1.hidhe 2.gadi fagaachuu

1.አሰረ 2.ሥር መስደድ

አሰርቲ (ግ)

hidhatte

አሰረኝ

አሰባሐ (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 320

coomsiise
አሰባ

አሰበታ (ግ)
raggaasise
አስመሰከረ

አሰቻ (ግ)
dhugsiise (obaase)
አጠጣ

አሰከና (ግ)
akka xaliilu godhe
አሰከነ

አሰካ (ግ)
baqachiise
አሸሸ

አሰኸራ (ግ)
machaasisuu/
farshaaneessuu/
አሰከረ

አሰደቁ (ግ)
dhugoomsan
ዕውነት ነው አሉ

አሰደቃ (ግ)
dhugoomse
እውነት መሆኑን ተቀበለ

አሰደቆት (ስ)
sabachiisa

ማዕደቅ

አሰደቆትዚዩ (ተ.ግ)
fudhachu isaani
መቀበላቸው

አሰደቆትዜ (ተ.ግ)
fudhachu ishii
መቀበሏ

አሰገራ (ግ)
gaangee saggarse
በቅሎ አረባ

አሰፈራ (ግ)
safare
አሰፈረ (ሰፈረ)

አሲድ (ስ)
asiidii
አሲድ

አሳሰ (ስ)
bu'uura
መሰረት

አሳይ (ስ)
gadda (sababa jaarsa
du'uraan)
ሐዘን (በባልሞት ምክንያት)

አሳይ ጦርቲ (ግ)
gadde (sababa du'a jaarsa
siitiin)

**ሐዘንተኛ ሆነች (በባልሞት
ምክንያት)**

አሴማ (ግ)
gurgure
ሸጠ

አሴም (ስ)
gurgursiisa
የሚሸጥ/ ሻጭ/

አሴነና (ግ)
dubbate
ተናገረ

አሴና (ግ)
baduu (dhalaa dhiira wajjiin)
መኮብለል (ሴት ከወንድ ጋር)

አሴና ቦኦቲ (ግ)
dhiira wajjiin badde
ኮበለለች (ከወንድ ጋር)

አሴንና (ግ)
yaami (waami) isa
ጥራው

አሴኛ (ግ)
gaggeesse
ሸኘ

አስሓባ (ስ)
darasaa
ሐዋርያ

አስሊ (ስ)
hadhoo/ ijoo/
ዋና

አስላመጣ (ግ)
limsiise
አሰጠመ

አስማ (ስ)
asmaa
የአስም በሽታ

አስማማ (ግ)
gurgure
ሸጠ (ሸጠት-ሸጠት አደረገ)

አስማኦዲን በሪ (ስ)
karaa shanaan magaallaa
Harar keessaa tokko kan
ta'e (shewa beri)
ከሐረር ከተማ አምስቱ በሮች
አንዱ የሆነ (ሸዋ በር)

አስሱ (ስ)
barbaree
በርበሬ

አስሱ ሚይ በሪ (ስ)
karra shanaan magaallaa
Harar keessaa tokko (karra
hammarressa)
ፈላና በር (ከአምስቱ የሐረር
ከተማ በሮች አንዱ)

አስሲሳለሓ (ግ)

washaangeessee

አቃጣጠረ

አስሲሳለሕቲ (ግ)

washaangeessite

አቀጣጠረች

አስሲሳላሑ (ግ)

washaangeessisan

አቀጣጠሩ

አስሲራ ሐምሚስቲ (ስ)

kudhashan

አስራ አምስት

አስሲራ ሐረት (ስ)

kudha'afur

አስራ አራት

አስሲራ ሺኢሽቲ (ስ)

kudhasadii

አስራ ሶስት

አስሲራ አሐድ (ስ)

kudha tookko

አሥራ አንድ

አስሲራ ኮኦት (ስ)

kudhalama

አስራ ሁለት

አስሲራጃ (ግ)

akka mammaramu godhe

እንዲጠመጠም አደረገ (ሐረግ)

አስሲር (ስ)

kudhan

አሥር

አስሳለሓ (ግ)

washaangeesse

አቃጠረ

አስሳለሑ (ግ)

washaageessan

አስማሙ/ አቃጠሩ/

አስሳልሒ (ቅ)

washaangeesii/ waahela

አቃጣሪ

አስሳልሒ ሐቢ (ስ)

hojii waahela/ washaagaa

የአቃጣሪ ሥራ

አስሳልሒ ሐደፍ (ስ)

kaayoo waahela

የአቃቃጣሪ አላማ

አስሳልሒ ሳቅ (ስ)

maallaqa waahela

የአቃጣሪ ገንዘብ

አስሳልሒ ሶር (ስ)

nafaqaa waahela

የአቃጣሪ ቀለብ

አስሳልሒ ኡምሪ (ስ)

umrii waahela
የአቃጣሪ ዕድሜ

አስሳልሒ አፍ (ስ)

afaan waahela/ washaagaa/
የአቃጣሪ አፍ/ ቋንቋ

አስሳልሒ ኪዝ (ስ)

kijiba washaagaa
የአቃጣሪ ውሽት

አስሳልሒ ደድ (ስ)

jalala washaagaa
የአቃጣሪ ፍቅር

አስሳልሒ ገብ (ስ)

bakka itti beellaman
(washaageesuuf)
መቀጣጠሪያ ማዕከል

አስሳልሒ ጋር (ስ)

mana beelamaa
(washaageesuuf)
መቀጣጠሪያ ቤት

አስሳልሒ ፊትና (ስ)

waahela
የአቃጣሪ ጦስ

አስሳልሒ ፊጥና (ስ)

saffisa waahela
የአቃጣሪ ፍጥነት

አስሳልሒ ፋይዳ (ስ)

faayidaa waahela
የአቃጣሪ ትርፍ

አስሳልሒት (ስ)

waahela
አቃጣሪዋ

አስሳልሒያች (ስ)

waaheloota
አቃጣሪዎች

አስሳመታ (ግ)

walitti qabsiise
አሰበሰበ

አስሳመኡ (ግ)

wal dhagayan
አንዱ ሌላውን አሰማ

አስሳመኦቲ (ግ)

waldhageessifte
አሰማማች (አሳማች)

አስሳነና (ግ)

wal dubbate
ተነጋገረ

አስሳዲ (ስ)

arihaa
አባራሪ

አስሳገዴው (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 324

hiribni fudhaten
ከንቅልፍ ወሰደው

አስሳጩ (ግ)
walxaxe (jibrii huccuf)
አወሳሰበ (የልብስ ክር)

አስሳፈራ (ግ)
korsiise
አሳፈረ

አስሴሐቃ (ግ)
kofalchiise
አሳቀ

አስሴለሐ (ግ)
1.taphachiise
2.washaageese
1.ዳንኪራ አጫወተ 2.አቃጠረ

አስሴለማ (ግ)
islaameesse
አስሰለመ

አስሴለባ (ግ)
mursiise
አሰለበ

አስሴለጣ (ግ)
baraarse
እንዲድን አደረገ (ከአደጋ)

አስሴመኡና (ግ)
nudhageessisan

አሰሙን

አስሴመኦ (ግ)
dhageessise
አሰማ

አስሴመኤና (ግ)
nudhageessise
አሰማን

አስሴመእተና (ግ)
nudhageessifte
አሰማችን

አስሴረራ (ግ)
gaansiise
አስጠቃ (ለከብት)

አስሴቀላ (ግ)
ol baasee
ወደ ላይ አወጣ ወይም/ አስቀለ/

አስሴቅ ነጅጂ (ስ)
meggoo
አሳንሳር (ሊፈት)

አስሴበሐ (ግ)
coomse
እንዲሰቡ አደረገ

አስሴበራ (ግ)
cabsiise
አሰበረ

አስሴቻ (ግ)

akka dhugu godhe

እንዲጠጣ አደረገ

አስሴነቃ (ግ)

sinqeeffachiise

አስሰነቀ

አስሴካ (ግ)

akka baqatu godhe

እንዲሸሽ አደረገ

አስሴኸራ (ግ)

akka farshaa'u godhe

እንዲሰክር አደረገ

አስሴደቃ (ግ)

bakka lamatti akka baqaqu
godhe

ለሁለት እንዲሰነጠቅ አደረገ

አስሴደባ (ግ)

arrabsiise

አሰደበ

አስሴድቢ (ቅ)

arrabsiisaa

አሰዳበ

አስሴገዳ (ግ)

salaachise

አሰገደ

አስሴጠራ (ቅ)

baqaqasiise

አስነጠቀ

አስሴጣ (ግ)

kennisiise

አሰጠ

አስሴፈ (ግ)

hodhisiise

አሰፋ

አስሴፈራ (ግ)

safarsiise

አሰፈረ

አስሶመና (ግ)

soomansiise

አጸመ

አስሪ (ተ.ግ)

asrii

ከ9-11 ሰዓት ያለው ጊዜ

(ከሰዓት በኋላ)

አስሪ ሱባጥ (ስ)

kasha/ 'oolchaa

መክሰሰ

አስሪያ (ስ)

ammayyaa

ዘመናዊ

አስራ ሞሻ (ግ)

1.gadi fagaachuu 2.haraara
tahuu

1.ስር መስደድ 2.ሱስ መሆን

አስቀሰቃ (ግ)

danfise

አንተከተከ

አስበቂያ (ስ)

dursaa

ቅድሚያ

አስቢት (ስ)

sabachiiftuu

ማረጋገጫ

አስባ (ግ)

fira

ዘመድ

አስከር (ስ)

loltuu, waraana

ወታደር

አስካካሕቲ (ግ)(ስ)

kokofalte

አስካካች

አስጣ (ስ)

mallattoo/ asxaa/

ምልክት

አስፋልቲ (ስ)

asfaaltii

አስፋልት

አሶሩ (ግ)

keessummeessan

አስተናገዱ (ለምግብ)

አሶራ (ግ)

keessummeesse

አስተናገደ (ለምግብ)

አሶራች (ስ)

keessummeessaa

አስተናጋጆች

አሶርቱ (ስ)

keessummeessitu

የሴት አስተናጋጅ

አሶርቲ (ግ)

keessummeessite

አስበላች (አስተናገደች)

አሶበላ (ግ)

firii isa bilchaate

ፍሬው በሰለ

አሶቻ (ግ)

urgeessise

አሸተተ

አረመታ (ስ)

waada isaan cabse

ቃሉን አጠፈ

አረብ (ስ)

araba

አረብ

አረብ ሙዝ (ስ)

paapaayaa

ፓፓያ

አረንጃታ (ስ)

arangaataa

አረንጃታ

አረኣ (ግ)

agarsiise

አሳዩ

አረከሓ (ግ)

quubse (gammachiise)

አረካ

አረኸሳ (ግ)

rakashiise

አረከሰ

አረኸባ (ግ)

kenne/ dabarse

አስረከበ

አረደኣ (ግ)

beeksiisee/ ibee

አሰረዳ/ ገለጠ/

አረደኦ (ግ)

gaddaa himaniif/ du'a

himaniif

አረዱት (ለዐዘን)

አረድዳ (ስ)

araddaan

ሠፈር

አረጃ (ስ)

juulunyateysa

ሸለምጥማጥ

አረገኣ (ግ)

ititeesse

አረጋ

አረገጡ (ግ)

lixan

ሰመጡ

አረገጡ ጊር (ተ.ግ)

yoo lixan

ከሰመጡ

አረገጣ (ግ)

lix/ roobe/

ሰመጠ/ ዘነበ/

አረገጥቲ (ግ)

Lixte

ሰመጠኝ

አረገጥቲ ጊር (ተ.ግ)

yoolixte

ከሰመጠች

አረገጥና (ግ)

lixne

ሰመጥን

አረገጦት (ስ)

lixiinsa

መስጠም

አረገፋ (ግ)

harcaase

አረገፈ

አረፈዳ (ግ)

orraafate

አረፈደ

አረፈጣ (ስ)

karfaaffuu

ወጨፎ (ውሽንፍር)

አረፋ (ስ)

ayyaana Arafaa

የአረፋ በአል

አሩዚት (ስ)

misirroo (Aruztittii)

መሽሪት

አሩዝ መላቅ (ስ)

miizee aruuzaa

ሚዜ

አሩዝ መቦኦ (ስ)

aruza babarreechu

መሞሸር

አሩዝ መግባእ (ስ)

sirma gaggessa (aruuzaa fi

aruuztitti)

መሽሪና መሽሪትን የመሸኘት

ስነ-ስርዓት

አሩዝ ቄጠል (ስ)

alangaa aruztichi qabatu

መሽሪ የሚይዘው አለንጋ

አሩዝ አሩዝ ሞሻ (ስ)

ijoolen akka aruztichaafi

akke aruztitti yommuu

tabatan

ልጆች እንደመሽሪና መሽሪት

ሆነው ሲጮወቱ

አሩዝ ጋር (ስ)

mana looshaa/ mana aruza

ሰርግ ቤት

አሪ (ስ)

1.hamtu 2.gama keessaa

(huccuuf)

1.መጥፎ 2.የውስጥ ገጽታ

(ለልብስ)

አሪ ደም (ስ)

adawwii dhiigaa

ደመኛ ጥላቻ

አራቀባ (ግ)

To'ate

ተቆጣጠረ

አራቀቤ (ግ)

to'ate (ishii)

ተቆጣጠራት

አራቀቤዩ (ግ)

to'ate (isaanin)

ተቆጣጠራቸው

አራቀብቲ (ግ)

to'atte

ተቆጣጠረች

አራቀብታ (ግ)

to'atte (isa)

ተቆጣጠረችው

አራቀብታዩ (ግ)

isaanin to'atte (ishii)

ተቆጣጠረቻቸው

አራቀቦትዚዩ (ስ)

too'achu isaani

ቁጥጥራቸው

አራቀቦትዜ (ስ)

to'atu ishii

ቁጥጥራዋ

አራዩዳ (ግ)

beeksise

አስታወቀ

አራጀሐ (ግ)

cime

አየለ

አራጋ (ግ)

dulloomsiiise

አስረጀ

አፊሐሳ (ግ)

jiise (bukkeesse)

አረጠበ (አቦካ)

አፊሐስቲ (ግ)

jiisite (bukeessite)

አራሰች (አቦካች)

አፊሕሴ (ግ)

jiifsisii/ fedhisii guuftiff

አርሳት

አፊራ (ስ)

shalala

አፊራ

አፊቀቡ (ግ)

ceephaa'an (qeeqan)

ተቼ

አፊቀባ (ግ)

qeeqe (ceepha'e)

ተቸ

አሬቀብቲ (ግ)

qeeqte
ተቸኝ

አሬቀብታ (ግ)

qeeqteen
ተቸኝው

አሬቄው (ግ)

mo'atame
አታለለው (አሸነፈው)

አሬዘኑ (ግ)

ulfaachiisan
አከበዱ

አሬዘና (ግ)

ulfeesse
አከበደ

አሬዘኔ (ግ)

ulfeeyssise
አስፀነሳት/ አስረገዛት

አሬዘንቲ (ግ)

ulfeeyssite
አከበደኝ

አሬዘኖት (ስ)

kan itti ulfeysan
ማክበጃ

አሬይ አሬይ (ስ)

magariisaa/ shimbirroo

calaaqqisaa

አረንጓዴ/ አንፀባራቂ ወፍ

እር ! (ቃ.አ)

mee!

ዋእ!/ እስቲ !

እርመልሊት (እርመልላ) (ስ)

addan bayaa

ፈቷ/ ፈት ሴት

እርመልላ ወልዲ (ቅ)

addaggee/ naamusa kan

hinqabne/

አሳዳጊ አባት ያጣ ልጅ/ ስድ-
ባለጌ/

እርሲ (ስ)

gorannoo

ቆጥ

እርራ (ስ)

1.qaaxillaa 2.wal tajjii

1.ማማ 2.መድረክ

እርራታም (ስ)

kan araba dheeratu

ምላሳም/ ምላሰኛ

እርራት (ስ)

arraba

ምላስ

አርራት መሸሕ (ስ)

kan arraba dheeratu

ምላሳም

አርራት ሰበሕ (ስ)

kan nama arrabsu

ተሳዳቢ

አርራት ቀጣፊ (ስ)

kan araba dheerata

ምላሳም

አርራት ጉደር (ስ)

kan nama arrabsu

ተሳዳቢ

አርሺ (ስ)

siree motti

ዙፋን

አርሺቤ ሰኢድ በለና (ስ)

gaarii nuuf katabi

መልካሙን የፍልን

አርቃቀሳ (ግ)

duguugee kenneef

አሟጦ ሰጠ

አርበረባ (ግ)

raraphe / firfirse

አርከፈከፈ

አርበአ (ስ)

arba'a (robii)

ረቡዕ

አርቡን (ስ)

1.qabdii 2.beenyaa 3.kadha

addaa

1.ቀብድ 2.በኢንሹራንስ 3.ልዩ

አይነት ፀሎት

አርቢን (ስ)

afurtam/ afurtama

አርባ

አርካከአ (ግ)

horore

ከካ

አርዱ ሓል (ስ)

iiyata

ማመልከቻ

አርዲ ሐንቆት (ስ)

sabbata ardii

የምድር ወገብ

አርዳ ዊጅ (ስ)

barataa

ተማሪ

አርጋ (ስ)

yabaloo ibiddaa

ሰደድ እሳት

አርጎባ በሪ (አርጎበሪ) (ስ)

karra erar

ኤረር ቦር

አርፋፈዳ (ግ)

barifate
አረፋፈደ

አሮሐቃ (ግ)

fageesse
አራቀ

አሮአ (ግ)

siillesse
አሟሸ

አሸቃ (ግ)

jaalate
አፈቀረ

አሹልሉብባ (ስ)

ashullubbaa
ፍሪዳ

አሹረኛ (ስ)

ashuurtuu/ walitti qabaa
gibiraa
ቀረጥ ሰብሳቢ

አሹራ (ስ)

1.gibira 2.ayyaana baatii
ashuraa (islaamatti)
1.ቀረጥ 2.በዓል (በእስልምና
አቆጣጠር የመጀመሪያ ወር)

አሺር (ስ)

barnoota amantii
የሐይማኖት ትምህርት

አሺር ዳይ (ስ)

hiriyaa daree
የክፍል ንደኛ

አሺር ጋር (ስ)

mana qur'aanaafi hadiisa itti
baratan
መማሪያ ቤት (ሃይማኖታዊ
እውቀት)

አሺታ (ስ)

ashiitaa
እሸት

አሺታ አሻ (ግ)

ashiite
አፈራ

አሺን (ስ)

kophee
ጫማ

አሺን ሞሻ (ግ)

ajajama godhuu
ተገዥ ማድረግ

አሺን ጋር (ስ)

mana kobee
ጫማ ቤት

አሻ ቀጭጪኔ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 333

sattawwaa

ቀጭኔ

አሻራ (ግ)

ishaarsisee

አስሻረ

አሼሐኑ (ግ)

akkeekkatan

አነግጠኛ

አሼሐና (ግ)

akeekkate

አነግጠረ

አሼመቃ (ግ)

dhookse

ደበቀ

አሼተታ (ግ)

dabre/ naannaa'e/

ተሸጋገረ/ ዞረ

አሼይ አሼይ (ስ)

1.gaararraa 2.jijjiiramaa

1.እስስት 2.ተለዋዋጭ

አሽሒያ (ስ)

horonguddaa

እንሸላሊት

አሽሙር (ስ)

cigoo

አሽሙር

አሽረፍ (ስ)

gosa maallaqaa (maallaqa

hararii kan durii)

የጥንት የሐረር ገንዘብ አይነት

አሽሺራራሕቲ (ስ)

arooobiisa/ cincoo/

ሸረራት

አሽሺራራሕቲ ጋር (ስ)

saphaphuu

የሸረራት ድር

አሽሺራባ (ግ)

wal xaxeesssee wal keessaa

bute

አወሳሰበ አጠላለፈ

አሽሻረካ (ግ)

shariike

አሻረከ

አሽሻከካ (ግ)

shakkisiise

አጠራጠረ

አሽሼተታ (ግ)

shirigigaa geesse

አንሸራተተ

አሽበሸባ (ግ)

akkaan heddummeese

በጣም አበዛ

አሽቲላ (ግ)

gooteef

አደረገችለት

አሽታ (ግ)

isa goote

አደረገችው

አቀለላ (ግ)

xiqqesse

አቀለለ

አቀመሳ (ግ)

dhandhamsiise

አቀመሰ

አቀመስታ (ግ)

dhandhamchiite

አቀመሰችው

አቀረጣ (ስ)

hirdhate (hanga barbaadu

osoohin guutiin hafe)

ጎደለ (የሚፈለገው ያህል

ሳይመዋላ ቀረ)

አቀራ (ግ)

walitti hidhe

ሰብስቦ አሰረ

አቀበላ (ግ)

hirdhise

አጎደለ

አቀነአ (ግ)

qajeelche/ karaa gaarii

gaarsiise/ akeeke

መራ (ጥሩ መንገድ አሳየ)/

አነጣጠረ

አቀጢራ (ተ.ግ)

wal afaanaan

በተከታታይ

አቁሕ (ስ)

killlee/ buphaa

እንቁላል

አቁማመሱ (ግ)

babbarreedan

አማሩ

አቁማመሳ (ግ)

babbarreede

አማመረ

አቁማመስቲ (ግ)

babbarreedde

አማረች

አቁያ (ስ)

gobboo

ጉሎ

አቁጣልላ (ስ)

mata irraatti fayyaaf kan

suuqamu abbaaboo(baala)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 335

በራስ ላይ ለጌጥ የሚሰካ አበባ
ወይም ቅጠል

አቂ (ስ)
beekaa
አዋቂ

አቂል (ቅ)
hilluu/ abshaalaa
ብልህ

አቃሰሩ (ግ)
wal duraa dhaaban
አጋፈጡ (አያይዘው ተዉ)

አቃሰሩቦ (ግ)
itti dhiisan
ተዉበት (አጋፈጡት)

አቃሰራ (ግ)
nama irratti hojjii fi'e/ dhiise
በሰው ላይ ሥራውን ተወ

አቃሰርቲ (ግ)
wal duraa dhaabde
አጋፈጠኝ

አቃሰርቲባ (ግ)
itti dhiifte
ተወኝበት/ አጋፈጠኝው

አቃሳሪ (ስ)
wal dura dhaabsituu
አጋፋጭ

አቃስሪት (ስ)
wal dura dhaabsiftuu
አጋፋጭ (ለሴት)

አቃራ (ስ)
haqaaraa
የታሰረ ጫት

አቃተራ (ግ)
yaada dhiheesse
ሐሳብ አቀረበ

አቃነና (ስ)
dhaabe
አቆመ

አቃኚው (ግ)
qaanyfate
አፈረ

አቃጠራ (ቅ)
gudunfe
ቋጠረ

አቄሰና/ ታ (ግ)
cinqe
ወጠረ

አቄበላ (ግ)
dabarseef
አቀበለ

አቄብሊ (ግ/ስ)

1.dabarsaa 2.dabarsi

1.አቀባይ 2.አቀብል

አቄነጣ (ግ)

goose tuffiichaan

አላገጠ

አቄዘራ (ግ)

sagaaggalaa'e

አቀነዘረ

አቅለበዛ (ግ)

dhedheesse

አጠነዛ (ጥሬ አደረገ)

አቅሊ (ስ)

ilaalcha/ yaada/ aylii/

አስተሳሰብ (ብልሃት)

አቅሊ መቅበጥ (ግ)

goowwoomuu

መሞኘት

አቅሊ መትጋዛ (ግ)

gorsa wal kennuu

መመካከር

አቅሊ መግዘእ (ግ)

aylii horachuu

ብልሃት መግኘት

አቅሊ ሞሻ (ግ)

wal gorsuu / aylii horachuu

መመከር / ብልሃት ማግኘት/

አቅሊ ቀሊል (ስ)

gowwaa

ሞኝ (አንጎለ ቢስ)

አቅሊ ቁብ (ስ)

jitoo

ተላላ

አቅሊ ቆፍ (ስ)

doofaa/ gowwaa

ሞኝ (አንጎለ ቢስ)

አቅላመጣ (ግ)

alanfate

አላመጠ

አቅላመጥቲ (ግ)

alanfatte

አላመጠኝ

አቅላቀሌ (ግ)

isii albaasise

አስቀመጣት

አቅላቀሌው (ግ)

albaase

ቀዘነ

አቅላቀሌዩ (ግ)

albaasan

ቀዘኑ

አቅላቃሌው (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 337

albaaseen

አስቀመጠው/ አሻረው/

አቅሌል መረኸ (ስ)

aqleelaa

ክሻን ወጥ

አቅረብ (ስ)

qajeebbuu

ጊንጥ

አቅቃምሲ (ስ)

dhandhamchiisaa

አቅማሽ

አቅቃምሲት (ስ)

dhandhamachiiftuu

አቅማሿ

አቅቃምሲያች (ስ)

dhandhamahiistoota

አቅማሾች

አቅኒእ (ስ)

qajeelchaa

መሪ/ የሚያቃቃ

አቆሐራ (ግ)

danqare (hulaaf)

ቀረቀረ (ዘጋ)

አቆሕቲ (ግ)

killlee darbitee

እንቁላል ጣለች

አቆሕቲላ (ግ)

killlee darbiteef

እንቁላል ጣለችለት

አቆመሳ (ግ)

barreede

አማረ

አቆረራ (ግ)

dhiheesse

አቀረበ

አቆሻ (ግ)

jiise/ bukeesse/

አቦካ

አቆቀማ (ግ)

ibiddaan goggogse

በእሳት አደረቀ

አቆጠላ (ግ)

mataa gubba ta'e

በራስ(ቆጥ) ላይ ተቀመጠ

አቆፈላ (ግ)

cufe/ qollofe

ዘጋ (ቆለፈ)

አበለሐ (ግ)

qare

ሳለ

አበለላ (ግ)

balleesse
አበላሽ

አበለኣ (ግ)
nyaachise
አበላ

አበለጣ (ግ)
sobe
ሸነገለ

አበላ (ግ)
dide
እምቢ አለ

አበል (ስ)
dirgoo
አበል

አበሰላ (ግ)
1.bilchesse 2.qu'ate/
qayyabate
1.አበሰለ 2.አጠና

አበሰኛ (ስ)
rakataa
አበሰኛ

አበላ (ስ)
rakkoo
አበላ

አበሳም (ቅ)
rakkataa

አበሰኛ

አበስ (ስ)
gudii
አበሳ

አበረሳ (ግ)
fashalleesse
አከሸፈ

አበረራ (ግ)
balalise
አበረረ

አበረዳ (ግ)
qabaneesse
አቀዘቀዘ

አበሽቃ (ግ)
jiise
አረጠበ

አበቃ (ግ)
1.akka hojjatamu hayamame
2.raawwate
1.እንዲሠራ ፈቀደ 2.አበቃ

አበቃላ (ስ)
biqiltu
ችግኝ

አበቃላ አሻ (ግ)
biqiltu dhaabe
ችግኝ ተከለ

አበቃላ ኤሰባ (ግ)

biqiltu baayise

ችግኝ አፈላ

አበነና (ግ)

firfirse

አቦነነ (ነሰነሰ)

አበነኖት (ስ)

firfirsuu

ማብነን

አበዘሓ (ግ)

heddumeesse

አበዛ

አበደን (ተ.ግ)

abadan

በፍጹም

አበድ (ተ.ግ)

tasa

ፍፁም

አበጠልቲበዩ (ግ)

kuffiste

አፈረሰችባቸው

አቡ ሱልጣ (ስ)

abbaa taayitaa

ባለ ሥልጣን

አቡ ታጅ (ስ)

abbaagonfoo

ባለ ዘውድ

አቡ ጆዲድ (ስ)

abujadii

አቡጆዲ

አቡሚ ሚስማር (ስ)

abu mismaara

የጫት ዓይንት (በኪሎ

የሚታሰር)

አቡራ (ስ)

1.qo'achuu 2.karoora

1.ጥናት (ምርምር) 2.እቅድ

አቡራ አሻ (ስ)

1.qo'ate/ jalaa bu'ee

2.karoore

1.አጠና 2.አቀደ

አቡነዋስ (ስ)

abunawaasa

አለቃ ገብረሃና

አቡዲ (ስ)

mari'ummaan guddaa

ትልቁ አንጀት

አቢዳ ተሽሻወርለሽ (ቃ.አ)

milkaa'i

ይሳካልሽ

አባራሚት (ስ)

beelafidduu
ጥጋራሟ

አባራም (ስ)
beelafiddaa
ጥጋራሙ

አባር (ስ)
abaari
ረሐብ (ጥግር)

አባሽራ (ግ)
1.gammachiise 2.taphachiise
1.አጫወተ 2.የምስራች አሰማ

አባሽርታ (ግ)
gammachiiften
1.አስደሰተችው 2.የምስራች
አሰማችው

አባተራ (ግ)
korsiise
አፈናጠጠ

አባት (ስ)
mooraa/ ala
ደጅ/ ውጪ

አባትሪ (ስ)
korsiisaa
አፈናጣጭ

አባናም (ስ)
sagaaggalaa/ qelqellee

ቅንዝረኛ

አቤሕሲ (ስ)
qorataa
አጥኝ

አቤላ (ግ)
eessa jira
የት አለ

አቤላ (ግ)
offirra calchise
ከራስ አስበለጠ

አቤረሙ (ግ)
murteessan
አፀደቁ

አቤረማ (ግ)
subachiise/ murteese
አፀደቀ

አቤረምቲ (ግ)
murteessite
አፀደቀች

አቤሻ (ግ)
hancoo/ hancage tolche
(libaanata irra)
ማስቲካ ሰራ (ከእግን)

አቤየኑ (ግ)
ibsan
ገለጹ

አቤየኖ (ግ)

ibse

ገለጸ

አቤየንቲ (ግ)

ibsite

ገለፀኝ

አቤየንቲላ (ግ)

ibsiteef (isaaf)

ገለፀኝለት

አቤየንቲሌ (ግ)

ibseef (ishiif)

ገለፀኝላት

አቤየኖት (ስ)

ibsuu

ገለጸ

አቤይኒ (ስ)

ibsaa

ገላጭ

አቤይኒት (ስ)

ibsituu

ገላጪ

አቤይኖች (ስ)

ibsoota

ገላጮች

አቤጃ (ግ)

qulqullese

አግራ

አብላለቲ (ስ)

lallabduu

አለብላቢት

አብላም (ስ)

dobbii

በቀላሉ ቁስል የማይሸርለት

ሰው

አብሱማ (ስ)

akaakayyuu

የልጅ ልጅ

አብሱም ሞሻ (ስ)

absumuu (kittaanyuu)

መግረዝ

አብሱም አሼ (ግ)

kittaanyamte

ገረዟት

አብሱም አሾ (ግ)

isa absuma godhan

(kittaanyuu)

ገረዙት

አብሱም አሻ (ግ)

kittaane

ገረዘ

አብሱም አው (ቅ)

abbaa absumaa
የአይን አባት

አብሱም አይ (ቅ)
kan absumaa gootu
የአይን እናት

አብሳ (ስ)
areeraa
አሬራ

አብሼና (ስ)
foo'e/ walitti hidhe
ቋጨ

አብቃቀላ (ግ)
dhadhaabe
ተካከለ

አብቡድ (ስ)
kan ibaada heddumeessu
ፀሎት የሚያበዛ

አብባ (ስ)
1.abbaa 2.obboleessa
guddaa
1.አባት 2.ታላቅ

አብባ ሒራር (ቅ)
abba aaraa
ተናዳጅ

አብባ ሳትቲ ቀር (ስ)
gadamsa

አጋዘን

አብባ ገምገም (ስ)
sodaachisaa (ijjoolef
jadamu)
አስፈሪ (ለህፃናት የሚባል)

አብባ ጋዝ (ስ)
abbaa duulaa
አበጋዝ (አዝማች)

አብባ ጌይ (ስ)
mindeessaa
ቀጣሪ

አብባረራ (ግ)
ari'e
አባረረ

አብባን (ስ)
shariika
ሸሪክ

አብባይ (ስ)
obeleeeytii guddoo
ታላቅ እህት

አብባዮ (ስ)
namittii
ሴትየዋ

አብቤ (ስ)
obboleessa kiyya guddaa
ታላቅ ወንድሜ

አብዛሕ (ግ)

irra guddaa

አብዛኛ

አብያየኑ (ግ)

ibsan

ገላለፁ

አብያየና (ግ)

ibse

ገላለፀ

አብዲ (ስ)

abdii

ተስፋ

አብጣጠልቲ (ግ)

kukuffifte

አፈራረሰች/ አረካከሰች

አብጣጠሎ (ግ)

kukuffisan

አፈራረሰሱት/ አረካከሱት

አቦረዳ (ስ)

1.xumure 2.heerumsiise

1.ጨረሰ 2.ዳረ

አቦቁ (ግ)

labsan

ደነገጉ

አቦቃ (ግ)

labse(heera/ seera)

ደነገገ(ደንብ/ ሕግ)

አቦቅቲ (ግ)

labiste

ደነገገች

አቦቼ (ተ.ስ)

jaarsa koo

ባሌ

አቦች (ተ.ስ)

1.dhira 2.jaarsa

1.ወንድ 2.ባል

አቦችኸኸ (ተ.ስ)

jaarsa kee

ባልኸ

አቦችዜ (ተ.ስ)

jarsa ishii

ባሏ

አቦቾ (ስ)

dhalaa amala dhiiraa qabdu

ወንዳወንድ (ለሴት)

አቦአራ (ግ)

qaawwise

አጎደጉደ

አቦአታ (ግ)

dhukubni hammaate (jabate)

በሽታው ባለ (ጠና)

አቦያ (ስ)

dilluu/ daatii
የእንግዴ ልጅ

አተሓሪ (መ.ገ)

boodde
በኋላ

አተሓሪ አስሪ (ተ.ግ)

yeroo galgalaa
ወደ ምሽት ጊዜ

አተሌዝቢ (ግ)

hin laaffisin
አታለዝብ

አተል (ግ)

hin jedhiin
አትበል

አተሶር (ግ)

hin keessummeesin/ hin
nyaachisin/
አታስተናግድ/ አታብላ/

አተር (ስ)

daangullee
አተር

አተቃ (ግ)

bilisa baase
(gabrummaarraa)
ነፃ አወጣ (ከባርነት)

አተትኮር (ግ)

hin madaalsisin
አታስለካ

አተነና (ግ)

dhukaasee
አጨሰ/ አተነነ/

አተንነኮሽ (ስ)

tapha kubbaa
ኳስ ጨዋታ

አተዋቅ (ስ)

lukkuu
ዶሮ

አተዋቅ ሐንናቃ (ስ)

hattuu lukkuu
የዶሮ ሌባ

አተዋቅ ላዚም (ስ)

kormaa lukkuu
አውራ ዶሮ

አተዋቅ ቁንኒ (ቅ)

gabaabaa
አጭር

አተዋቅ አቆሕቲ (ግ)

lukkuun killee darbite
ዶሮ እንቁላል ጣለች

አቲሰሩዩ (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 345

hin hidhinaa(isaan)
አትሰሯቸው

አቲሰሬ (ግ)
hin hidhinaa(ishii)
አትሰሯት

አቲሰር (ግ)
hin hidhin
አትሰር

አቲሰሮ (ግ)
hin hidhinaa(isa)
አትሰሩት

አታሓሪ ዘማን (ስ)
bara boodaa
የኋላው ዘመን

አቴሐራ (ግ)
gara boodaatti hafe
ወደ ኋላ ቀረ

አትሓሙ (ግ)
wal hamatan
ተማመ.

አትሓከካ (ግ)
hooqsiise
አሳከከ

አትሓፈና (ግ)
hacucee
አመቀ

አትሒዳደራ (ግ)
bulchiise
አስተዳደረ

አትሒጃጆት (ስ)
wabii/ eeroo
ዋቢ/ ማመሳከሪያ

አትሒጃጆት ኪታብ (ስ)
kitaaba waabii
ዋቢ መፅሐፍ

አትሒለቃ (ስ)
lakkoofsise
አስቆጠረ

አትሒለዳ (ስ)
xumursiise
አስጨረሰ

አትሒሰባ (ግ)
akka wal-yaadan
taasise(akeekkachiise)
አሳሰበ

አትሒሻ (ቅ)
shukkumsiise
አሳሻ

አትሒበራ (ግ)
gaatete
ጠየቀ

አትሔበግ (ስ)

miiccisise

አሳጠበ

አትሔተፋ (ግ)

wal- gorsan

አስመከረ

አትሔነቃ (ቅ)

huusise

አሳነቀ

አትሔከፋ (ስ)

akaafaan akaafasuie

በአካፋ ተዛቀ

አትሔወሳ (ስ)

akka kokorsu godhe

እንዲማሰል አደረገ

አትሔዋ (ግ)

fayyise

አዳነ

አትሔዘዛ (ስ)

akka fe'amuu godhe

ትን እንዲል እደረገ

አትሔደራ (ስ)

bulche

አሳደረ

አትሔደጋ (ግ)

dhiisise

አስተወ

አትሔጃ (ግ)

1.waraansise

2.akka kamu taasise

1.አስወጋ 2.እንዲታይ
ማድረግ

አትሔገና (ስ)

bakka buuse

አስተካ

አትሔጠራ (ግ)

gabaabse

አሳጠረ

አትሔጫ (ግ)

1.dhukkubse 2.gaabbisiise

1.አሳመመ 2.አስቆጠ

አትሔፈቃ (ግ)

hammachiise

አሳቀፈ

አትሔረራ (ግ)

galgaleesse

በጣም አመሸ

አትሊቃለቃ (ግ)

hasasiise/ akka walmakmu

tasiise

አስለቀለቀ ፣ እንዲቀላቀል

አደረገ

አትላሐዳ (ግ)

ibse/ qabsiise
አቀጣጠለ/ አበራ

አትላሕዲ (ግ)

1.qabsiisi 2.waahela
1.አብራ! (አቀጣጥል!)
2.አቃጣሪ

አትላመጣ (ግ)

alanfate
አላመጠ

አትላንቲክ ሙሒዋ (ስ)

garba atlaantiikii
አትላንቲክ ውቅያኖስ

አትላፈኤ (ግ)

falmachiise
አታገላት

አትላፈእታ (ግ)

falmachiiste
አታገለችው

አትሌቀሓ (ግ)

akka liqeyfatu ta'siise
እንዲበደር አደረገ

አትሌዘቡ (ግ)

laffisiisan
አስለዘቡ

አትሌዘባ (ግ)

laffisiise
አስለዘበ

አትሌዘብቲ (ግ)

laffisiifte
አስለዘበች

አትሚሓሐጣ (ግ)

waliin dhahe
አምታታ

አትማሐጣ (ግ)

gowwoomse
አታለለ (አጭበረበረ)

አትማለሓ (ግ)

filachiise
አማረጠ

አትማሰላ (ግ)

1.walinga'e 2.walfakachiisee
1.አደረሰ 2.አመሳሰለ

አትማስሊ (ቅ)

1.kan geyisu
2.walfakkaachisaa
1.የሚያዳርስ 2.የሚያመሳስል

አትማጃ (ግ)

tarkanfachiise
አሻገረ

አትሚሐጣ (ግ)

dhowsiisee

አስመታ

አትሚለኣ (ግ)

akaa guutu godhe
እንዲሞላ አደረገ

አትሚለካ (ግ)

qabeenya akka qabatu
godhe/ bulchisiise
ሐብት እንዲኖረው አደረገ/
አስገዛ (ግዛት)

አትሚለጣ (ግ)

baqachiise
አስመለጠ

አትሚላሓ (ግ)

filchisiise
አስመረጠ

አትሚልሒ (ስ)

1.filachiisa 2.filachiisi
1.አስመራጭ 2.አስመርጥ

አትሚሰላ (ግ)

fakkaasise
አስመሰለ

አትሚሰራ (ግ)

buusise
አስጋገረ

አትሚረሱ (ግ)

dhoowwachiisan

አስነፈጉ

አትሚረሳ (ግ)

dhoowwachiise
አስነፈገ

አትሚረራ (ግ)

hadhisiise
አስመረረ

አትሚረጣ (ግ)

adabsiise/ iraa kasisee
አስቀጣ/ አስገፈፈ/

አትሚሻ (ግ)

galgaleessise
አስመሸ

አትሚቀሓ (ግ)

mirqaansise
አስመረቀነ

አትሚተራ (ግ)

madaaleesse
አስመተረ

አትሚገላ (ቅ)

dhoossise
አስመገለ/ አስፈረጠ

አትሞላ (ግ)

akka dadhabamu taasise
እንዲያቅት አደረገ

አትረተራ (ግ)

gingilche

አበጠረ(ጠጠር ከአሸዋ)

አትሩጃጃ (ግ)

wal hatachiisan

አሰራረቁ

አትሪሳሰኣ (ግ)

irraan fachiises

አረሳሳ

አትራሐቃ (ግ)

fafageesse

አራራቀ

አትራኣ (ግ)

akka walilaalan godhe

አንዱ ሌላውን አእንዲያይ

አደረገ

አትራኻባ (ግ)

walifide

አገናኘ

አትራወጣ (ግ)

olii gadi fiigsise

አፍፍጠ

አትራየዱ (ግ)

beeksisan

አስታወቁ

አትራየዳ (ግ)

beeksise

አስታወቀ

አትፊሐሳ (ግ)

jiisise

አስራሰ

አትፊሐባ (ግ)

beeleeesse

አስራብ

አትፊሕቢ (ቅ)

kan beeleeessu

የሚያስርብ

አትፊመዳ (ግ)

ramadchiise

አስመደበ

አትፊማ (ግ)

shukkuumsise

አሳሸ

አትፊሰኣ (ግ)

irraan fachiise

አስረሳ

አትፊበሻ (ግ)

jeeqsise

አስረበሽ

አትፊተኣ (ግ)

mo'achiise

አስረታ

አትሬሽሳ (ግ)

rakashisiise

አስረከሰ

አትሬዘኑዩ (ግ)

ulfaachisiisan

አስከበደኛው

አትሬዘኔ (ግ)

ulfaachisiisen

አስከበዳት

አትሬዘንቲ (ግ)

ulfaachisiste

አስከበደች

አትሬዘኖ (ግ)

ulfachiisan

አስከበዱት

አትሬገጣ (ግ)

dhiichise

አስረገጠ

አትሬገፋ (ግ)

harcaasise

አስረገፈ/ አሰጣለ/

አትሬፈዳ (ግ)

barfachiise

አስረፈደ

አትሮሐቃ (ግ)

fageessise

አስራቀ

አትሮሐቃ (ግ)

akka fagatuu taasise

እንዲርቅ አስደረገ

አትሮአ (ግ)

siileeysiise

አስግሸ

አትሮጃ (ግ)

hachisiise

አስረቀ

አትቂማመሱ (ግ)

walif dhandhamachiisan

አቀማመሱ

አትቂማመሳ (ግ)

dhandhamachiise

አቀማመሰ

አትቂማመስቲ (ግ)

dhandhamachiiste

አቀማመሰች

አትቂጠቀጣ (ግ)

tumsiise

አስቀጠቀጠ

አትቃመሱ (ግ)

dhandhamsiisan

አቃመሱ

አትቃመሳ (ግ)

dhandhamsiisee

አቃመሰ

አትቃመሴ (ግ)

dhandhamachiise(ishii)

አቃመሳት

አትቃመስቲ (ግ)

dhandhamsiiste

አቃመሰች

አትቃምሲ (ቅ)

dhandhaamchiisaa

አቅማሽ

አትቃምሲት (ቅ)

dhandhamchiiftuu

አቅማሺ

አትቃበጣ (ግ)

wal lolchise

አጣላ

አትቃኛ (ግ)

sodaachise

አሳፈረ

አትቃፋታ (ግ)

fakkeessee hojjate/

warraabe/

አስመስሎ ተናገረ ፤ሠራ ወይም

ቀዳ

አትቄሰቱ (ግ)

diriirsiisan

አስወጠሩ

አትቄሰቲ (ግ)

diriirsifte

አስወጠረች

አትቄሰታ (ግ)

diriirsiise

አስወጠረ

አትቄረፋ (ግ)

solloqsiise

አስፈለፈሉ

አትቄር (ግ)

1.hambisi 2.dubbisaa

1.አስቀር 2.አናባቢ

አትቄሻ (ግ)

tuffachiise

አስናቀ

አትቄበላ (ግ)

akka irraa fudhu godhe

እንዲቀበል አደረገ

አትቄጠቡዩ (ግ)

isaa yaadachiisan/ isaan

beeysiisan

አስታወጧቸው

አትቂጠባ (ግ)

yaadachiiseen

አስታወሰ (እንዲያስታውሱ

አደረገ)

አትቂጠቤ (ግ)

yaadachiise(isii)

አስታወሳት

አትቂጠቤዩ (ግ)

yaadachiise(isaan)

አስታወሷቸው

አትቂጠቦ (ግ)

yaadachiisan(isa)

አስታወሱት

አትቂጠቦት (ስ)

yaadachiisaa

ማስታወሻ

አትቆሐራ (ግ)

dan qarsiise

አስቀረቀረ

አትቆመሳ (ግ)

barreechee/ barreechise

አሳመረ (አቆነጀ)

አትቆሻ (ግ)

bukeessisuu

አስቦካ (ሊጥ)

አትቆቀምቲ (ግ)

goggeessite(ibiddaan)

በእሳት አደረቀች

አትቆፈላ (ግ)

cufsiise/ qollofsise

አዘጋ (አስቆለፈ)

አትቦተባ (ግ)

falaagodhe

ተቦተቦ

አትቢላእ (ግ)

hin nyaatin

አትብላ

አትቢዳደሐ (ግ)

wal make

ደበላላቀ

አትባሕዲ (ቅ)

kan wal maku

ደባልቄ

አትባሽሪ (ቅ)

gammachiisaa

አይዞህ ባይ

አትባተራ (ግ)

akka irratti olbahu godhe

እንዲፈናጠጥ አደረገ

አትባተሬ (ግ)

isii korsiiise

አፈናጠጧት

አትባተርታ (ግ)

korsiifte(isa)
አፈናጠጠችው

አትባደሓ (ግ)

waliin make
አደባለቀ

አትባድሒ (ግ)

wal make
አደባልቅ

አትባድሒት (ቅ)

tan maksiiptuu
አደበላልቂዋ

አትቤለሓ (ግ)

kaasise
አሳለ

አትቤለላ (ግ)

akka baduu goosise
እንዲበላሽ አስደረገ

አትቤለኣ (ግ)

nyaa chisiise
አስበላ

አትቤሰላ (ግ)

1.bilchassise 2.qo'achiise
1.አስበሰለ 2.አስጠና

አትቤረዶ (ግ)

akka qorruu godhan
እንዲበርድ አደረጉ

አትቤቀላ (ግ)

dhabsise
አስተከለ

አትቤተሩ (ግ)

akka irratti olbahu godhan
እንዲፈናጠጥ አደረጉ

አትቤተርቲ (ግ)

akka irratti olbahu goote
እንዲፈናጠጥ አደረገች

አትቤደሐ (ግ)

wal maksiiisan
አስደባለቁት

አትቤዳሓ (ግ)

wal maksiiise
አስደባለቀ

አትቤዳሕታ (ግ)

wal maksiipte
አስደባለቀችው

አትቦረዳ (ግ)

xumursiise
አስጨረሰ

አትቦአራ (ግ)

dhoqeysiise
አስጎደጎደ

አትቲኬፍ (ግ)

hin mufatin

አትከፋ

አትቲዋረም (ግ)

hin lolin (isiin)

አትዋጋ

አትታለላ (ግ)

gowwoomse

አታለለ

አትታለሎት (ስ)

sobinsa

ማታለያ

አትታላያች (ቅ)

sobdoota

አታላዮች

አትታላይ (ቅ)

sobduu

አታላይ

አትታመአ (ግ)

ukkaamse

አመቀ

አትታመዱ (ግ)

tokko kan biraatiif hime/ wal

himatan

አንዱ ለሌላው ነገረ

አትታረኡ (ግ)

1.walii kakatan 2.wal

argisiisan

1.ተማማሉ 2.አንዱ ለሌላው

አሳየ

አትታሹ (ግ)

waliin ja'an

ተባባሉ

አትታበራ (ስ)

yaa'ii

ጭቅጭቅ

አትታወራ (ግ)

naannesse

አንሸራሸረ

አትታይ (ስ)

bakka

ቦታ

አትታይ ኒውጢ (ስ)

bakka jijjiiruu

የቦታ ለውጥ

አትታይሌ (መ.ዋ)

iddo abalu

በ...ምትክ

አትታጫ (ግ)

baase

አዋጣ

አትታጮት (ስ)

gargaarsa/ walifbaasuu

አስተዋዕኦ (ማዋጣት)

አትቴመራ (ግ)

ajajisiise

አሳዘዘ

አትቴመና (ግ)

amansiise

አሳመነ

አትቴመዳ (ግ)

himsiise

አስነገረ

አትቴሰፊ (ግ)

ishii hiisise

አሳሰራት

አትቴሰርታ (ግ)

hiisifte

አሳሰረችው

አትቴሰባ (ግ)

dabalsiise

አስጨመረ

አትቴሰዳ (ስ)

geeysise

አስወሰደ

አትቴሸራ (ግ)

ishaarsiise

አስጠቆመ

አትቴሸርታ (ግ)

ishaarchifte

አስጠቆመችው

አትቴሸሮ (ግ)

ishaarsisan

አስጠቆሙት

አትቴሸቃ (ግ)

akka jaalatmu godhe

እንደዲፈቀር አደረገ

አትቴሻ (ግ)

1.gochisiise 2.qaraasise

1.አስደረገ 2.አስተማረ

አትቴሸተዩ (ግ)

goossiiftee (isaan)

አስደረገቻቸው

አትቴሸቴ (ግ)

gosifte(ishii)

አስደረገቻት

አትቴቀራ (ግ)

walitti qabe hisiise

አሰባስቦ አሳሰረ

አትቴቀባ (ግ)

eegsise

አስጠበቀ

አትቴነሳ (ግ)

xiqqeesse

አሳነሰ

አትቴወቃ (ግ)

beeysiise

አሳወቀ

አትቴገላ (ግ)

eegalsiise

አስጀመረ

አትቴገዳ (ግ)

hiisise

አሳሰረ

አትቴጫ (ግ)

baasise

አስወጣ

አትቼሐ (ግ)

facaasise

አስበተነ/ አስረጨ

አትኒፈሉ (ግ)

bololchisiisan

እንዲንሳፈፍ አደረገ

አትኒፈል (ግ)

akka bololiitu hitahin

አትንሳፈፍ

አትናበራ (ግ)

tarreesse

አነባበረ

አትናክ (ስ)

wal tuqaa

አጋጭ

አትናወጣ (ግ)

jijjiirsise

አስቀየረ

አትናፈቃ (ግ)

waliin maxanse

አገጣጠመ

አትኔሰኣ (ግ)

fuudhachiise/ jaartii akka

fuudhu godhe

አስወሰደ (ሚስት እንዲያገባ

አደረገ)

አትኔራ (ግ)

akka misoomu gosise

እንዲለማ አስደረገ

አትኔቀላ (ግ)

buqqaasise

አስነቀለ

አትኔተቃ (ግ)

haqqisiise

እንዲያስታውክ አደረገ

አትኔከኣ (ግ)

tuqsiise

አስነካ

አትኔኸሳ (ግ)

ciniinsiise

አስነከሰ

አትኔኸራ (ግ)

kakka cuuphamuu godhe

አስነከረ

አትኔደላ (ግ)

uursiise

አስበላ

አትኔገሳ (ግ)

mootti goosise

አስነገሰ

አትኔጠሩ (ግ)

qulqulleechisan

አስጠሩ (ለጥራት)

አትኔጠራ (ግ)

qulqulleechise

አስጠራ (ለጥራት)

አትኔጠፋ (ግ)

afsiise

አስነጠፈ

አትኔጫ (ግ)

buuqaasiisee

አስነጪ

አትኩራረኡ (ግ)

wal madaalsisani

አስለካኩ

አትካለቲላ (ግ)

harka isaaf dhooyte(isaaf)

አጨበጨበችለት

አትካለቲጊር (ተ.ግ)

yoo harka dooyite

ካጨበጨበች

አትካለታ (ግ)

harka dhawe

አጨበጨበ

አትካለቴ (ግ)

harka walii dhooyte

አጨባጨበቻት

አትካቡ (ግ)

walit dinqisan

ተካቡ

አትካቡሎ (ግ)

dinqisiisaniif

አስካቡለት

አትካባ (ግ)

dinqisiise

አስካበ

አትካብቲ (ግ)

dinqisiifte

አስካበች

አትካብቲላ (ግ)

dinqisiisteef

አስካበችለት

አትኬፋ (ግ)

mufachiise

አስከፋ

አትኬፍ (ቅ)

kan nama mufachiisu

የሚያስከፋ

አትኬፎት (ስ)

mufachiisa

ማስከፋት

አትኮረኤ (ግ)

madaalsiiseen

አስለካት

አትኮረእታ (ግ)

madaalsifteen

አስለካችው

አትኮሩሎ (ግ)

madaalsisaniif

አስለኩለት

አትኮራች (ቅ)

warra madaa lsisuu

አስለኪዎች

አትኮኣ (ግ)

dhangalaasise

አስፈሰሰ

አትኺሻሼው (ግ)

fedhii itti uumame

ፍላጎት አደረበት

አትኻላ (ግ)

taphachiise (nama kophaa

ta'e)

አጫውተ (ብቻውን የሆነ ሰው)

አትኼሰራ (ግ)

kisaarsise

አስከሰረ

አትኼራ (ግ)

qochisiise

አስቆፈረ

አትኼሼው (ግ)

barbaachisen

አስፈለገው

አትኼተማ (ግ)

1.xumursiise 2.qophii

yaadannoo qopheese

1.አስጨረሰ 2.መታሰቢያ ድግስ

ደገሰ

አትኼተራ (ግ)

dhorkisiise

አስከለከለ

አትኼተታ (ግ)

dhooysee akka jiraa chisu
godhe

ደብቆ እንዲያኖር አደረገ

አትኼደና (ግ)

cufsiise

አስከደኑ

አትኼደአ (ግ)

gansiise

አስከዳ

አትኼጃ (ግ)

dhiichiisiise

አስረገጠ

አትኼጠባ (ግ)

lallabsiise

አስሰበከ

አትዊሓሕቤካ (ግ)

wal qindeessika

አዋሕዳታ..

አትዋሐባ (ግ)

qindeese

አቀናጀ

አትዋሐዱ (ግ)

wal maksan

አዋሐዱ

አትዋሐዳ (ግ)

wal make

አዋሐደ

አትዋሐድቲ (ግ)

wal maksite

አዋሐደኝ

አትዋሐዶት (ስ)

waliin makuu

ማዋሐድ

አትዋሕደዩ (ግ)

walmaki

አዋህዳቸው

አትዋረሙ (ግ)

wal lolchiisan

አዋጉ

አትዋረማ (ግ)

wal lolchiise

አዋጋ

አትዋቀርቲ (ግ)

qindeessite

አቀናጀት

አትዋዋ (ግ)

barreechee hojjate

አስተካክሎ/ አሳምሮ ሠራ

አትዋድዲ (ስ)

firoomsituu

መስተዋድድ

አትዚለሉ (ግ)

hin utaalinaa

አትዝለሉ

አትዚለሊ (ግ)

hin utaalin

አትዝለ

አትዚለል (ግ)

hin utaalin

አትዝለል

አትደለባ (ግ)

daldalchiise

አስነገደ

አትደለብቲ (ግ)

daldalchiifte

አስነገደች

አትጃሐዳ (ግ)

cacarraaqsisise

አጣጣረ

አትጃሐድቲ (ግ)

cacarraaqsisfte

አጣጣረች

አትጊላለፉ (ግ)

wal gulufachiisisan

አስገላለቡ

አትጊላለፍቲ (ግ)

wal gugulfachiste

አስገላለበች

አትጊበር (ግ)

hin leengi'in

አትሰልጥን

አትጋፈሩ (ግ)

wal ergan/ wal dorgoman

ተላለኩ/ ተወዳደሩ

አትጋፈራ (ግ)

1.wal dorgome 2.addaan

baase

1.ተወዳደረ 2.አላቀቀ

አትጋፈሮት (ጊፍሪ) (ስ)

wal dorgommii

ውድድር

አትጌለፈቤ (ግ)

itti gulufisiise

አስጋለበባት

አትጌለፉ (ግ)

gulufachiisiisan

አስጋለቡ

አትጌለፉቦ (ግ)

itti gulufisiisan

አስጋለቡበት

አትጌለፉ (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 361

gulufachiise
አስጋለበ

አትጊለፍቲ (ግ)
gulufachiisiifte
አስጋለበች

አትጊለፍቲባ (ግ)
itti gulufsiifte
አስጋለበችበት

አትጊሰሱ (ግ)
mufachiisan
አስከፋ

አትጊሰሳ (ግ)
mufachiise
አስከፋ

አትጊሰስቲ (ግ)
mufachisiifte
አስከፋች

አትጊሲ (ግ)
hin mufachiisini
አታስከፋ

አትጊሲያች (ስ)
mufachiiftoota
አስከፈዎች

አትጊበራ (ግ)
leengise
አሰለጠነ

አትጊኛ (ግ)
1.argamsiise 2.darbisiise
1.አስገኘ 2.አስጣለ

አትጊኞት (ስ)
darbisu/ argamsiisuu
ማስጣል/ ማስገኘት

አትጎለቡ (ግ)
uffisiisan
አስለበዱ

አትጎለብቲ (ግ)
hagoogachiifte
አስሸፈነች

አትጢዚኛ (ተ.ስ)
nuti(ofuma keenyaa)
እኛው(ራሳችን)

አትፌተላ (ቅ)
irbisise (jibrii)
አስፈተለ

አትፌደሉ (ግ)
saaxilan
አጋለጡ

አትፌደሐዩ (ግ)
saaxilen
አጋለጣቸው

አትፌደሕቲ (ግ)

saaxilte
አጋለጠኝ

አችቹኸላ (ግ)
ijaarsiise
አሰገነባ

አነሰጊር (መ)
yooxiqqaate
ቢያንስ

አነሳ (ግ)
hirdhate
አነሰ

አነሸጣ (ግ)
dadammaqse
አነቃቃ

አነቀሓ (ግ)
damaqse
አነቃ

አነቀሹ (ግ)
saxaxan
ዲዛይን ሠሩ

አነቀሻ (ግ)
saxaxe
ዲዛይን ሠራ

አነቀሽቲ (ግ)
saxaxte
ዲዛይን ሠራኝ

አነበራ (ግ)
jiiraachiise/ kaa'e
አኖረ/ አስቀመጠ

አነበኣ (ግ)
imimmaan buuse
አነባ

አነተፊው (ግ)
funuunse
ነሰረው

አነቴው (ግ)
dhukubsate
አመመው

አነናስ (ስ)
anaanaasii
አናናስ

አነንና ቁጥጢ (ስ)
baala naanaa
ናና ቅጠል

አነደዳ (ግ)
gube
አነደደ

አነጀሳ (ግ)
najiise
አረከሰ

አነገሳ (ግ)

mootummeese
አነገሰ

አነጠሓ (ግ)
addeeyse
አነጣ

አነጠሩ (ግ)
qulqulleeyсан
አጠሩ

አነጠራ (ግ)
qulqulleesse
አጠራ

አነጠፋ (ግ)
afe (ballise)
አነጠፈ

አነፈላ (ግ)
bololi'ame
ተንሳፈፈ

አነፈጣ (ግ)
furraawe
ተናፈጠ

አናነኛ (ስ)
of dhiibaa
አምባገነን

አናኒያ (ስ)
wal dorgommii
እኔ ባይ (ፉክክር)

አናወጣ (ግ)
jijjire
ለወጠ (ቀየረ)

አናጉ (ግ)
haaman
አጨዱ

አናጋ (ግ)
Haame
አጨደ

አኔራ (ግ)
misoomse
አለማ

አኔተጃ (ግ)
bu'aa fichiisiise
ወጤት አስመጣ

አኔተጅቲ (ግ)
bu'aa fichiisiifte
ወጤት አስመጣች

አኔዘፋ (ግ)
qulquleeyse
አፀዳ

አንሶላ (ስ)
ansoolaa
አንሶላ

አንቀር (ስ)

garaacha

ጨንራ

አንቀር መሕጠብ (ስ)

tapha shamaran herumaat
osohingahin taphatan(yeroo
halkani)

በሐረሪ ጋብቻ ስነስረዳት

ቅዳሜ ማታ የሚከናወን የሞቀ

ባሕላዊ ጫወታ

አንቁራራሕቲ (ስ)

raacha/ fattee

እንቁራሪት

አንቃሕቂ (ቅ)

dam

አንቂ

አንቃቀሐ (ግ)

dadamaqse

አነቃቃ

አንቆረራ (ግ)

eege

ጠበቀ

አንቆረኝ (ግ)

na eegi

ጠብቀኝ

አንባበረ (ግ)

walirra kaaye

አነባበረ

አንታቴው (ግ)

dhudhukuben

አማመመው

አንቴታ (ግ)

dhukkube

አመመ

አንኖ (ስ)

adaadaa

አክስት/ የአባት እህት/

አንከበል (ስ)

akambaaloo

አክምባሎ

አንኩቀለሜ (ስ)

qalamee

ጦጣ

አንዋወጣ (ግ)

jijijiire

ለዋወጠ

አንዶለላ (ግ)

dumuceesse

አድቦለበለ

አንዶልሊ (ቅ)

dumuceeessa

አድቦልባይ

አንገት (ስ)

morma

አንገት

አንገት ሐፍሞሻ (ስ)

dhukuba irraa ka'u

ከበሽታ ማገገም

አንገት መስበር (ስ)

qan fachuu

ማፈር (አንገት መድፋት)

አንገት መስጣ (ስ)

tole jedhe fudhrachuu/

miidhamu/

አሚን ብሎ መቀበል/ ለጉዳት

መዳረግ/

አንገት መቃነን (ስ)

bonuu/ dukkubarraa

wayyahuu/

መከራት (ከበሽታ መሻል)

አንገት መትቆጫ (ስ)

dirqidhaan

እምቢታ

አንገት መግደር (ስ)

bonuu

መከራት

አንገት አቅኒኦ (ስ)

qabdo mormaa

አንገት ቆልፍ

አንገትቤ ላአይ (ስ)

mormaa oli/ fakkeesuuf/

ከአንገት በላይ/ ለይስሙላ/

አንገፋ (ስ)

hangafa/ mucaa hangafaa/

አንጋፋ (የበኩር ልጅ)

አንጎለላ (ግ)

lommoxxe

አንጎለለ

አንፈሪራ (ስ)

anfariiruu

መርበትበት

አንፈሪራ መኸና (ግ)

anfariiruu

መርበትበት

አንፋፈላ (ግ)

akka bololi'u godhe

አንሳፈፈ

አንፋፍሊ (ቅ)

akka bololi'u kan godhu

የሚያንሳፍፍ

አኙ (ግ)

godhan

አደረጉ

አኚአ (ግ)

raffise

አስተኛ

አከለሓ (ግ)

dhukkaase

ተኮሰ

አከሰቡ (ግ)

faayyidaa goossisan

እንዲያተርፉ አደረጉ

አከሰባ (ግ)

faayyidaa goossise

እንዲያተርፍ አደረገ

አከሰቤ (ግ)

faayyidaa goosise

እንድታተርፍ አደረጋት

አከሰብቲ (ግ)

faayyidaa goosifte

እንዲያተርፉ አደረገኝ

አከሰቦት (ስ)

faayyidaa gosisuu

ሌላው እንድያተርፍ መርዳት

አከረራ (ግ)

jabeesse

አከረረ

አከተራ (ግ)

haxure

ከለላ

አከፈራ (ግ)

kafarsiise

አስከዳ

አካለሓ (ግ)

kabale

አጮለ

አካሰላ (ግ)

kasalsiise

አከሰለ

አካተርቲ (ግ)

haxurte

ከለለኝ

አካዳሚ (ስ)

akkadaamii

አካዳሚ

አካፈሌው (ግ)

hiriiba quufe/ wayyaa'e/

እንቅልፍ ጠገበ/ ሻል አለው/

አክሲዮን (ስ)

aksiyoona

አክሲዮን

አክበከባ (ግ)

dumuce

አድበለበለ

አክካ ዛላ (ስ)

kan bu'aa qabu

ሉሕ / fuula / ገፅ - 367

እርባና ያለው

አክፈከፋ (ግ)

bittinneesse

አበነነ

አኮረራ (ግ)

dhignigara milaa bu'e/

kunture (hedduu

dhabachuun)/

ደሙ ወደ እግሩ ወረደ/

ተከማቸ ብዙ ሲቆም/

አኮአ (ግ)

dhangalase

አፈሰሰ

አኮከሓ (ግ)

dhageeyti deebise(owwaata,

borrisa)

መልሶ አሰማ (ገደል ማሟቱ)

አኸሰራ (ስ)

kasaarsise

አከሰረ

አኸበሳ (ግ)

salphise

አዋረደ

አኸቲ ጋር (ስ)

meshaa akkifachuuf

መትፈያ

አኸፈፋ (ግ)

salphise

አቀለለ

አኸራ (ስ)

aakiraa

የመጨረሻ ቀን

አኸሽ (ተ.ስ)

sii

አንቺ

አኸኸ (ተ.ስ)

isin

እርስዎ

አኸኸች (ተ.ስ)

isan

እናንተ

አኸኸ (ተ.ስ)

sii

አንተ

አኸቲ (ስ)

akkii

አክታ

አኸኸእ (ተ.ግ)

amma

አሁን

አኸኸእታኝ (ተ.ግ)

idduu kana

ሰሞኑን

አኸኸዞ (ተ.ግ)

ammumatti

አሁኑኑ

አኸኸም (መ.ፃ)

ammaas

አሁንም

አኸኸአ (ተ.ግ)

amma

አሁን

አኸኸዕ ዘመን (ተ.ግ)

yaroo ammaa

የአሁን ጊዜ

አኸፈራ (ግ)

khorrroofse (hirriibaan)

አንኮራፋ

አወላዳ (ስ)

alawaadaa

ማድቤት

አወከላ (ግ)

bakka isaa kaaye

ወከለ

አወዛ (ግ)

dafkisise

አላበ

አወገአ (ግ)

ugure

1.አበራ 2.አወጋ

አዊኑም (መ.ፃ)

yookin

ወይም

አዋልዲጌሳ (ስ)

awwaldii geesaa

አዋልድጌሳ

አዋላ (ግ)

hanga barbaadamuu olguute

kanne/ baldhinaan

ከሚፈልገው በላይ አሟልቶ

ሰጠ/ በሰፊው ሰጠ/

አዋሽ ዘር (ስ)

laga awaashii

አዋሽ ወንዝ

አዋን (ስ)

bilchaatu

የበሰለ የደረሰ(ለፍራፍሬ)

አዋጃ (ግ)

labse

አወጃ

አዋጅ (ስ)

labsii

አዋጅ

አዋጆት (ስ)

labsuu

ማወጅ

አዌረጉ (ግ)

miidhagan

አጌጡ

አዌረጋ (ግ)

bareeddu taasise/ bareeche/

አቆነጀ/ አሳመረ/ አስጌጠ/

አዌረግቲ (ግ)

bareechite

አጌጠኝ

አዌረግቲላ (ግ)

miidhagsiteef

አጌጠኝለት

አዌረግታ (ግ)

bareechiften

አጌጠኝው

አዌረኅት (ስ)

bareechisuu

ማስጌጥ

አዌጀባ (ግ)

wajjabsiise/ dirqisiise

አስገደደ

አው ሐኪም ሰሪ (ስ)

gaara haakim

ሐኪም ጋራ

አው ሓጂ (ስ)

jaarsa

ባል

አው ባያ (ግ)

iyye

ጮኸ

አው አርጆን አርጆን (ስ)

ciilalluu roabaa jireetti

ቀንድ አወጣ

አው አቦከር ሰሪ (ስ)

gaara abookar

አቦከር ተራራ

አው አው ባያ (ግ)

iiyyan

ጮኸ

አው ዘሌላ (ስ)

kan abbaa dhabe

ባለቤት ወይም አባት ያጣ

አው ጌይ (ስ)

firummaa gama abbaatini

በአባት በኩል ያለ ዘመድ

አውለኛ (ስ)/(ቅ)

dhaqqabaa

ደራሽ

አውሊያዕ ጌይ (ስ)

magaalaa awliyaa'oota
የቅዱሳን ከተማ

አውልያእ (ስ)

awliyaa
ቅዱሳን

አውራ ገምማሳ (ስ)

siiree (kan agoobara kabu)
አልጋ (ባለ አጎበር)

አውራድ (ስ)

faarsa(kan amantii)
ውዳሴ(ሐይማኖታዊ)

አውሮባ (ስ)

awrooppaa
አውሮፓ

አውቲ (ስ)

iyyeensa
ጩኸት

አውናይ (ስ)

ajajamaa
ሎሊ

አውአሻ (ግ)

iyyisiisse
አጮኸ

አውወል (ተ.ግ)

duri/ yeroodurii

ድሮ (የቀድሞ ጊዜ)

አውዞ ዚሞተቤው (ስ)

meeshaa
abaahinqabne(muchaa abaa
kan irra du'e)
አባት የሌለው (ለልጅ ወይም
ለንብረት)

አውጫጫ (ግ)

ija babaase
አይኑን አፈጠጠ

አዘለቃ (ግ)

fullaase
አዘለቀ/ አሾለከ

አዘለቄ (ግ)

bakkan ga'e (ishii)
አደረሳት

አዘላ (ስ)

1.damee/ lataa 2.dhaloota
1.ቅርንጫፍ 2.ትውልድ

አዛሐራ (ግ)

ifatti baase
ይፋ አወጣ

አዛለላ (ግ)

fidaa baase(iffirra)
ጦሱን አወጣ

አዛለሎ (ግ)

fageesan

አስወገዱት

አዛቃ (ግ)

horii nyaachise

አስጋጠ

አዛቅ (ስ)

tissitee

እረኛ

አዛብ (ስ)

azaaba

ገሐነም

አዛን (ስ)

azaana

የፀሎት ጥሪ(አዛን)

አዛን አሻ (ግ)

azaane

ለፀሎት ጥሪ አደረገ

አዛእ መራ (ግ)

cinquii arguu

ኛግር ማየት

አዛእ አሻ (ግ)

rakkise

አስቸገረ

አዛየዳ (ግ)

caalchisiise/ idda'ama godhe

አስበለጠ (ጭማሪ አደረገ)

አዜረታ (ግ)

bilchaate(ashiitaaf)

አትክልት ሊበላ ደረሰ

አዜብ (ቅ)

1.dardara 2.shamarran

1.ታደጊ ወጣት(ለጋ) 2.ቡቃያ

አዝሊ ሞሻ (ስ)

kuffisuu

መሻር/ ውድቅ ማድረግ/

አዝሊ አሻ (ግ)

kuffise

ሻረ

አዝሊ ዛሾ (ቅ)

kan kuffifame

የተሻረ

አዝላሐጣ (ግ)

mucuccesse

አንሸራተተ/ አሟለጩ/

አዝላለቡ (ግ)

wal laafisan

አለዛዘቡ

አዝላለባ (ግ)

lallaaffisan

አለዛዘባ

አዝላለብቲ (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 372

lallaaffiste
ለለዛዘበኝ

አዝራገጋ (ግ)
haaxaa'e
ጠረገ/ አዝራጋ

አዝና (ስ)
rubuu
አንድ አራተኛ (ሩብ)

አዝና ኒስፊ (ስ)
harka saddeetirra tokko
አንድ ስምንተኛ

አዝዚለዘላ (ግ)
cicirsiise
አስዘለዘለ

አዝዚዩ (ተ.ስ)
isaan
እርሳቸው

አዝዚያች (ተ.ስ)
isaan
እነርሱ

አዝዛለቃ (ግ)
bakkaan ga'e
አዛለቀ

አዝዛወራ (ግ)
jijjiirsiise
አዛወረ

አዝዛወርታ (ግ)
jijjiirsiifte
አዛወረችው

አዝዜ (ተ.ስ)
ishee
እሷ

አዝዜለላ (ግ)
utaalchise
አዘለለ

አዝዜላማ (ግ)
miidhisiise
አስበደለ

አዝዜመዳ (ግ)
harkisiise
አስጎተተ

አዝዜረኣ (ግ)
facaasise
አስዘራ

አዝዜረፋ (ግ)
saamsise
1.እንዲባባስ አደረገ 2.አስዘረፈ

አዝዜየራ (ግ)
dawwachiise
አስጎበኘ

አዝዜይሪ (ስ)

dawwachiisaa

አስኅብኝ

አዝዜገሐ (ግ)

ballisiise

እንዲሰፋ አስደረገ

አዝዜገዳ (ግ)

diriirsiise

አስወጠረ

አዝዞ (ተ.ስ)

isa

እርሱ

አዝዞኩት (ተ.ግ)

akkasitti

እንደዚያ

አዝዞዴ (ተ.ግ)

achi

እዚያ

አዞዴ (ተ.ግ)

achi

እዛ

አዞሶር (ግ)

akkan hin keesummeessne

አያስተናግድ

አየረግጢ (ቅ)

hinlimin

አይስጠም

አየትባትሩ (ግ)

akka hin korsiiifne

አያፈናጥጡ

አየትኬፋ (ቅ)

hin mufachiisini

አያስከፋ

አየትኬፍ (ቅ)

hin mufachiisin

አያስከፍ

አያም (ስ)

guyyaa

ቀን

አያምቤ ኩረዕ ሌቃ (ግ)

dadda fidhaan guddatee

በፍጠነት አደረገ

አያምቤ ኩረእ ሌቅ (ግ)

guddadhu

እደግ(ተመንደግ)

አያቅላቅለዩ (ግ)

akka isaan hin albaasifne

እንዳያሽራቸው

አያቅላቅላ (ግ)

akka hin albaasifne

እንዳያስቀምጠው

አያቅላቅሌ (ግ)

akka isii hin albaasifne
እንዳያስቀምጣት

አያበሱ (ግ)
goggogse
ለዛ አሳጡ

አያበሳ (ግ)
bareechu dhowwe
ለዛ አሳጣ

አዩምዲ (ግ)
akkan himne (inni)
አይናገር

አዬይ ኮከሕ (አይ ኮከሕ) (ስ)
owwaata, bowwaa, qillisa
ገደልማማቲ

አይ ሐጂያ (ስ)
jaartii
ማስት

አይ ኩት? (ተ.ግ)
akkamitti?
እንዴት?

አይሮር (ስ)
cilaawaa
ጠቋር(በጣም ጥቁር)

አይቢለኩ (ግ)
hin nyaatin
አይብሉ

አይቢላእ (ግ)
hin nyaatin
አይብላ

አይቲላፈእ (ግ)
akka hin falmine
አይታገል

አይቲመረስ (ግ)
hindhoorkamin
አይነፈግ

አይቲሴሰኑ (ግ)
hin gurmaawin (isaan)
አይመሥረቲ/ አይልሙ/

አይቲሴሰን (ግ)
hin gurmaawin
አይመስረት/ አይልማ/

አይቲአሰር (ግ)
hin hidhamin
አይታሰር

አይቲካለት (ግ)
akka hin dhawamne
አይጨብጨብ

አይቲኬፍ (ግ)
hin mufatin (inni)
አይከፋ

አይቲጎለብ (ግ)

hin hagoogamin

አይሸፈን

አይነብ (ቅ)

eenabaa/ waynii/

ወይን

አይኒ (ስ)

raassalmalii

ካፒታል

አይና (ተ.ግ)

gosa

አይነት

አይኩዛኝ! (ቃ.አ)

akkas!

እንዴታ!

አይኮረና (ግ)

nunhinmadaalin

አይለካን

አይዚለሉ (ግ)

hin utaaln (isan)

አይዝለሉ

አይዞ ወለድታ (ስ)

nama cimaa/ nama gaarii

1. ንበዝ / ጀግና ሰው

አይዞ ዞለትታኩትቤ (ተ.ስ)

qaama qullaan

እርቃኑን

አይጊበሩ (ግ)

hin leengi'in (isaan)

አይሰልጥኑ

አይፊር (ስ)

hin sodaatini

አይፍራ

አዮዲን (ስ)

ayoodinii

አዮዲን

አይለሳ (ግ)

hifachiise

አሰለቸ/ አንን

አይረሩ (ግ)

miidhan

ጎዳ

አይረራ (ግ)

miidhe

ጎዳችው

አይረርታ (ግ)

miite (ishii, isaani)

ጎዳችው

አይረቃ (ግ)

goggogse

አይረቀ

አይሪ (ስ)

gugee/ bullaallaa/
እርግብ

አደባ (ግ)
adabe
አደበ

አደብ (ስ)
adaba/ sirasirna
ሥርዓት

አደብ አሻ (ግ)
namusa hore/ adaba godhe
አደበ

አደን (ስ)
1.bashoo/ adurree
2.magaalaa biyya Yaman
keesa 3.kan manaa hin
baane
1.ድመት 2.የየመን ከተማ
3.የማይወጣ ከቤት

አደድ (ስ)
laffofsa/ hedumina
ብዛት

አደገሳ (ግ)
halluuchaala iaariin hojjate
አደመቀ

አዱ (ስ)
xaa'oo
ማዳበሪያ

አዱርሩ (ስ)
adurree/ bashoo
ድመት

አዱኛ (ስ)
1.qabeenya 2.addunyaa
1.ሐብት 2.አለም

አዲል (ቅ)
sirrii/ doorii/ abba seeraa
haqaa/
ትክክለኛ/ ፍትሐዊ ዳኛ/
የማያዳላ

አዲልነት (ስ)
haala haqaa/ madaalaawaa
ፍትሐዊነት

አዲያይ (ስ)
risaarsoo
ሻዋሻዊ

አዲጃ (ግ)
fide
አመጣ

አዳ (ግ)
dabre
አለፈ

አዳለሓ (ግ)
darbe(dhagaaf)
ተወራወረ

አዳመሳ (ግ)

diige

አፈረሰ

አዳመስቲ (ግ)

diigte

አፈረሰች

አዳሱ (ግ)

daasa tolchan

ጥላ ወሩ/ ድንኳን ጣሉ

አዳሳ (ግ)

daasa tolche

ጥላ ሰራ

አዳዋ (ስ)

addawwii/ farra/ diina

ጠላት/ ደመኛ/

አዳዋ ወኸባ (ግ)

addawwii/ farra bite(ofirra)

ጠላት ገዛ

አዳዋ ገዘአ (ግ)

addawwii/ farra bite(ofirra)

ጠላት ገዛ

አዳዋች (ስ)

diinoota

ጠላቶች

አዳዋነት (ስ)

diinummaa

ጠላትነት

አዳጃ (ግ)

mijaa'e/ tole/

ተመቻቸ

አዳፈና (ግ)

cufe

አዳፈነ

አዴጂ (ግ)

fidi

አምጪ

አዴጃ (ግ)

fichisiise/ fidi

አምጣው

አዴጅ (ግ)

fidi

አምጣ

አድሊ (ስ)

haqa

ፍትህ

አድሊ ቃማች (ስ)

qaama haqaa

የፍትህ አካል

አድሊ ወድዳድ (ስ)

jaalalle haqaa

ፍትህ ወዳድ

አድሊ ጌይ (ስ)

jiddu galeessa haqaa/
seeraa
የፍትህ ማዕከል

አድመኛ (ግ)

sadduu
አመጸኛ

አድማ አሹ (ግ)

fincilan
አደሙ

አድራገማ (ግ)

dhabamsiise/ lafaan dha'e
አወደመ/ መቶ ጣለው

አድነበጣ (ግ)

rifachiise
አሰደነገጠ

አድዲላደላ (ግ)

mijjeeyse
አደላደለ

አድዲላድሊኝ (ስ)

1.na tajaajili 2.risaarsoo
1.ተጎከባበቢኝ 2.ኸዋኸዋ

አድዳበላ (ግ)

walitti dabale
አዳበለ

አድዳበቃ (ግ)

waraabe(bishaan waliin
qabamerra)
ቀዳ(ከተጠራቀመ ውሃ)

አድዳነኖ (ግ)

kaaye(materra)
አስቀመጠ(ራስ ላይ)

አድዳኸላ (ግ)

waltahan(walmarihatan)
keessa keessatti wal
marihatanii wal ta'an
ተስማማ(ተማከረ)ለውስጥ

አድዴለማ (ግ)

miisise
አስጐዳ

አድዴመሳ (ግ)

diigsiise
አስፈረሰ

አድዴረቃ (ግ)

dirqisiise
አስገደደ

አድዴበላ (ግ)

idaasise
ጭማሪ አስደረገ

አድዴአፋ (ግ)

dadhabsiise
አሰደከመ

አድዴፈአ (ስ)

gombisiise

አስደፋ

አድጋበአ (ግ)

dabarse(dhukkubaaf)

አሰተላለፈ(ለበሽታ)

አዶደማ (ግ)

doomse

አዶለዶመ (አደነዘዘ)

አዶገኖ (ግ)

jallise

አጐበጠ

አጆል (ስ)

murtii(Rabbiirraa)

ውሃኔ(የፈጣሪ)

አጆብ (ቃ.አ)

ajaa'iba

ይገርማል

አጆነሱ (ግ)

wal makaa

ቀየጡ

አጆነሳ (ግ)

wal make

ቀየጠ

አጆነስቲ (ግ)

walitti makte

ቀየጠኙ

አጆንዳ (ስ)

ajandaa

አጆንዳ

አጁቤ ዛል አፍ (ስ)

horii harkarra jiru

በእጅ ያለ ሐብት

አጃኢብ (ቅ)

ajaa'iba/ dinqisiisaa/

አሰስገራሚ

አጅሪ (ስ)

mindaa(Rabbiirraa hojii

gaariif)

ምንዳ(ከፈጣሪ ለደግ ሥራ)

አጅጃልሲ (ስ)

tisite

እረኛ

አገለቲ (ግ)

jazaa deebifte

ውለታ

አገለታ (ግ)

jazaa deebise

ውለታ

አገልላ ጌይ ሲናን (ስ)

afaan jecha iccitii

የምስጢር ቋንቋ

አገመሳ (ግ)

xumuruu gahaa jiraa

አጋመሰ (አገባደደ)

አገሰሳ (ግ)

badii dalage

መጥፎ ሰራ

አገረጣ (ግ)

saakachiise

አጎሳቆለ

አገርገራ (ስ)

simaata

አክርማ

አገበሪ (ስ)

horii

ከብት

አገበሪ ቁርሒ (ስ)

tissite

እረኛ

አገበራ (ግ)

leenjise

አሰለጠነ

አገበሬ (ግ)

leengise(ishii)

አሰለጠናት

አገበርታ (ግ)

leengifte(isa)

አሰለጠነችው

አገበኦት (ስ)

deebii(hojii gaariif)

መመለስ(ለውለታ)

አገገ (ስ)

hidhamaa

ቁራኛ

አገኛ (ግ)

argate

አገኘ

አገዱ (ስ)

1.hidhan 2.dallaa

1.አሰሩ 2.በረት

አገዳ (ግ)

hidhee

አሰረ

አጉምማጭ (ስ)

abba qoosaa

አጂፊ

አጉምማጭነት (ስ)

abbaa qoosaata'u

አጂፊነት

አጉጃ (ስ)

gayyoota/ hurrii

ሉሕ / fuula / ገፅ - 381

ጭጋግ

አጋለባ (ግ)

akaawe

ማሰ

አጋልላ ጊምቢሊጭ (ስ)

garagaggaluu/ akroobaatii

መገለባበጥ/ አክሮባት

አጋም (ስ)

agamsa

አጋም

አጋም ቢሲ (ስ)

firii agomsa

የአጋም ፍሬ

አጋረዳ (ግ)

adda baafate/ qalbiin ilaale

አትኩሮ ተመለከተ/ አጤነ/

አጋራዶት (ስ)

hubachuu

ማስተዋል

አጋርዲ (ቅ)/(ግ)

qalbeetataa/ qalbeefadhu

አትኳሪ/ አትኩር

አጋዛ (ግ)

bakka jijjiireef(horiif)

አዛወረ(ለንብረት)

አጋደላ (ግ)

yakate

አዘነበለ/ አጋደለ

አጋጉል አሽ (ግ)

waada baballeessuu

አስተንጎለ

አጋፈራ (ስ)

gadhise/ tule

አወዘፈ

አጌዙ (ግ)

duulchan

አዘመቱ

አግሳሰሱ (ግ)

wal jijiban

ተጠላሉ

አግሩጂ (ስ)

jaladeemaa(dargaa)

አንጋች/ ተከታይ

አግሪ (ስ)

gaachana

ጋሻ

አግራ ወረም (ስ)

gaachana fi eeboo

ጋሻና ጦር

አግሮጃ (ስ)

loltuu/ waraana

ወታደር

አግሮጃ ኒጃት (ስ)

kanniisa loltuu

ወታደር ንብ

አግቡር (ግ)

miseensa(dargaa)

አባል (ጭፍራ)

አግቡርነት (ስ)

miseensummaa

አባልነት

አግቢሪት (ስ)

leengiftuu

አሰልጣጅ

አግቢራ (ግ)

leengisi

አሰልጥነው

አግቢር (ስ)

leengisaa

አሰልጣኝ

አግዲር (ስ)

kabaji

አክባሪ

አጎመኤ (ግ)

mijjaawu dhoorkeen(isiin-isa)

ምጽት ከለከለላት

አጎመኤታ (ግ)

mijjaawu dhoorkiten(isaan-
ishii)

ምጽት ከለከለችው

አጎመኦ (ግ)

mijjaawu dhoorkan(isaan)

ምጽት ከለከሉት

አጎረኦ (መጎረኦ) (ስ)

bakka qalma

ቄራ

አጎበራ (ግ)

1.qubate

2.goobanata'e(ji'aaf)

1.ተቀመጠ 2.ጨረቃ ሙሉ ሆነ

አጎባር (ግ)

agoobara

አጎበር

አጠለላ (ግ)

xalileese/ qulqulleese

አጠለለ (አጠራ)

አጠመሳ (ግ)

bachiiise

አጠፋ

አጠረሳ (ግ)

bareechee beeke

በሚገባ አወቀ

አጠቃ (ግ)

bilisa baase

ነፃ አወጣ

አጠበቃ (ግ)

jabeesse

አጠበቀ/ በደንብ ያዘ/

አጠበባ (ግ)

dhiphise

አጠበበ

አጠና (ግ)

qo'ate

አጠነ

አጠኝ ሑል (ስ)

fakkaata raafuu(harama

jidduutti biqilu)

ጎመን መሳይ አትክልት(አረም

መሐል የሚበቅል)

አጠፋ (ግ)

qubse

አጠገበ

አጢር (ስ)

yeekoo/ shittoo/

ሽቶ

አጢቅ (ስ)

kan dhinsu/ kan bilisa basu

የሚያድን (ነፃ የሚያወጣ)

አጣበቃ (ግ)

maxxanse

አጣበቀ

አጣቢኛ (ስ)

quba

ጣት

አጣጠሐ (ግ)

kufise

ዘረረ

አጣጠፋ (ግ)

waaduuf qopheese

ለመጥበስ አዘጋጀ

አጤሐራ (ግ)

qulqulleesse

አነፃ

አጤሐና (ግ)

Hurreesse

አደቀቀ

አጤረራ (ግ)

qulqullesse

አጠራ/ አፀዳ(ከቆሻሻ)

አጤረራ አሻ (ግ)

axeerare (jimaaf)

ቀንበጡን ለቀመ(ለጫት)

አጥ መስበር (ስ)

duubbiidhaan (lafée nama
cabsuu)

አጥንት መስበር (በነገር)

አጥለጠላ (ግ)

rarraase

አንጠለጠለ

አጥላስ (ስ)

dubbartoonni Harari cidhaaf
(ykn yeroo gammachuu)
kan uffataan keessaa tokko
የልብስ አይነት (ለሠርግና
ለደስታ ጊዜ በሐረሪ ሴቶች
የሚለበስ)

አጥማመታ (ግ)

1.qallaba kenne 2.mame/
qalbii hire
1.ቀለበ 2.አቅማማ

አጥማመቴው (ግ)

1.mameen/ qalbii isaa
hereen 2.qallabii keneef
1.አቅማማው 2.ቀለበው

አጥሪያ (ስ)

gosa paastaa (kan sukkara
qabu , mi'aawaa)
የፓስታ አይነት (ጣፋጥ ስኳር
ያለበት)

አጥበጠባ (ግ)

fafacaase

አንጠባጠበ

አጥበጠብቲ (ቅ)

fafacaafte

አንጠባጠቦች

አጥበጥቢ (ግ)

kan lelliisu/ kan fafacaasu
የሚያቆጠቁጥ/ የሚያንጠበጥበ/

አጥነጠና (ግ)

fo'e, dawware
አጠነጠነ

አጥጢቤ አጥጢ (ተ.ግ)

walumman wallin
እርስ በእርስ

አጥጢነሰሳ (ግ)

yaada wixineesiise
አስጠነሰሰ

አጥጢኤ (ተ.ስ)

ani(ofiikoo, mataa koo)
እኔው(ራሴ)

አጥጢዚዩ (ተ.ስ)

isaan/ isaanuma
እርሳቸው (ራሳቸው)

አጥጢዜ (ተ.ስ)

ishee/ mataa ishee
እርሷ (ራሷ)

አጥጢዞ (ተ.ስ)

innii/ mataa isaa

እርሱ (እራሱ)

አጥጣለላ (ግ)

walitti marsiise

አስጠቀለለ

አጥጣማ (ግ)

ow'ise(dubbiiif)

አጋነነ(ለነገር)

አጥጣበባ (ግ)

dhiphise

አጣበበ

አጥጤለኣ (ግ)

jibbisiise

አስጠላ

አጥጤበባ (ግ)

dhiphisiise

አስጠበበ

አጥጤና (ግ)

fi'isiise

አስጫነ

አጥጤወራ (ተ.ግ)

badhachiise

አሸከመ

አጥጤፋ (ግ)

qubse

አስጠገበ

አጥጠቀሳ (ግ)

kadhachiise

አስለመነ

አጠኛ (ግ)

wayyeesse(gaariiakka tahu
godhe).

አሻለ (ጥሩ እንዲሆን አደረገ)

አጪማላቃ (ግ)

bocole

አጨማለቀ

አጫጫ (ግ)

wal hore/ baay'ise

ፈለፈለ

አጩሓ (ግ)

rarraase

አሰጣ

አጩለማ (ግ)

dukkaneese

አጨለመ

አጩረቃ (ግ)

hudhe

አነቀ

አጭባያ (ግ)

ishjedhe

እጭ አለ

አጭመጨማ (ግ)

alanfate

አኘከ

አጭዋመጭ ባያ (ግ)

xirqeesseen

አመናጨዋ/ ዝቅ አደረገው

አጭጫመሳ (ግ)

fichisiise(soobee)

አስጨረሰ(አታሎ)

አጮማ (ግ)

gabbise

አደለበ

አፈር (ስ)

biyyee

አፈር

አፈር ለበሳ (ተ.ግ)

du'e/ awwaalame/

ሞተ/ አፈር ለበሰ/

አፈር መሕፈስ (ስ)

waan feedhaan dhabuu/

khasaaruu/

የፈለጉትን ማጣት

አፈር መሰላ (ግ)

huuqqate/ daara'ewe

ተጎሳቆለ

አፈር መርገዝብ (ግ)

awwaaluu

መቅበር (አፈር መመለስ)

አፈር መኸና (ስ)

huuqqate/ daaraawuu

መጎሳቀል(ከፍተኛ ድካም መስማት)

አፈር ሳታ (ስ)

afarsaataa

አውጫጭኝ

አፈር ቀጠር መኸና (ስ)

dadhabii guddoo itti

dhagayamuu/ midhamuu/

huqqaachuu/

ከፍ ያለ ድካም መስማት/

መጎዳት/ መጎሳቆል

አፈር አፈር አሻ (ግ)

tabate(joolleef)

ተጫወተ

አፈር ወናግ (ስ)

boosacha,dadhabaa

ሰነፍ

አፈር ጣር (ስ)

ayyaana

አመት በዓል

አፈር ፈጂው (ግ)

huuqqate

ተጎሰቆለ

አፈር ፈጠነቤው (ግ)

du'a itti ariifate

ሞት አጣደፈው

አፈር ፎጅጁጅ (ስ)

huuqqina

ጉስቁልና

አፈሸነ/ ፋሸነ/ (ግ)

odeessan

አወሩ

አፈሸና (ግ)

odeesse

አወራ

አፈሸንቲ (ስ)

odeessite

አወራች

አፈቃ (ግ)

cabaa quluu

የቅል ስባሪ

አፈተላ (ግ)

irbe

ፈተለ (ድር አደራ)

አፈንጂ (ስ)

jijjiiraa, hiikkaa(turjumaana)

አስተርጓሚ

አፈኝኛ (ግ)

arraba sabluu

አፈኛ

አፈጃ (ግ)

dhume

አለቀ

አፈገጉ (ግ)

goggogsan/ addeeysan

አገረጡ

አፈገጋ (ግ)

goggogse

አገረጣ

አፈጠራ (ግ)

fursiise

አስፈጋ(ጾም)

አፋፍቱ (ስ)

afuufftuu

ሰፌድ(ማበጠሪያ)

አፋለማ (ግ)

wal falmisiise

አፋለመ

አፋላላ ኡፋ (ስ)

qadaaddoo(Aflaala)

የአፋላላ ክዳን

አፋረሐ (ግ)

gamachiise

አስደስት

አፋረሓ (ግ)

gamachiise, bashannansiise
አዝናና/ አስደሰተ

አፋረሐ (ቅ)

keessummeessan(bashanans
iisan)
በጥሩ ሁኔታ አስተናገዱት/
አስደሰቱት/

አፋርሒ (ቅ)

bashannansiisaa
አዝናኝ

አፋት (ስ)

dhukkuba dabraa
ወረርሺኝ(በሽታ)

አፌራ (ግ)

waamiinsa godhe
ጥሪ አደረገ

አፌር (ስ)

1.afeertuu 2.waamicha
dabarsituu
1.ጋባዥ 2.ጥሪ አዳይ

አፌት (ስ)

fayyaa
ጤና

አፌት ሞይ (ስ)

guyyaa fayyaa
የጤና ቀን

አፌት ቁቡል (ስ)

hir'ina fayyaa
ጤና የጎደለው

አፌት ቃም (ስ)

fayyumaa (fayyummaa)
ጤንነት

አፌት አገኛ (ስ)

fayyaa argate
ጤና አገኘ

አፌት ዘሌላ (ስ)

kanfayyaa hinqabne
ጤና የሌለው

አፌይዲ (ስ)

afyaa'ii
አፈ ጉባኤ

አፌጀራ (ግ)

bariise
ማለደ

አፌጫ (ግ)

fooqqise/ itti qilleensaa'e
አፏጫ/ ነፈሰበት

አፍ (ስ)

Afaan

አፍ

አፍ ለሐዳ (ግ)

ajabiba dhorke (ajaa'ibe)
ተገረመ

አፍ ለፍለፍ (ስ)

kan hoggayyuu ja'amu
የሚደጋግም (ወሬ/ በአፍ)

አፍ ሊፍ (ስ)

kan nama arrabsuu
ተሳዳሲ

አፍ መሐጥ ሞሻ (ግ)

duobbiidhaan dhamaasuu
ነገር ማዋከብ

አፍ መልሐድ (ስ)

afaan qabuu/ dhoorkuu/
አፍ መያዝ (መከልከል)

አፍ መሺራባ (ስ)

dubbijallisuu
ነገር ማዞር

አፍ መቄረሕ (ስ)

oduu caaqasuu(dalaga
dhiisuudhaan suudhaan)
ወሬ ማዳመጥ (ሥራ ፈትቶ)

አፍ መብለል (ስ)

afaan baleeyasu
መሻማት(ለመናገር)

አፍ መብለእ (ስ)

ariifachuu(dubbachuudhaaf)
ለመናገር በተደጋጋሚ ጊዜ
መሻት

አፍ መትሌሐድ (ስ)

afaan qabsiisuu
አፍ ማስያዝ

አፍ መትጊራገብ (ስ)

afaan daddeebisuu
መልስ መመላለስ

አፍ መትጋፈር (ስ)

wal arabsuu
መሰዳደብ

አፍ መክፈት (ስ)

afaan banuu
አፍ መክፈት

አፍ መግኛ (ስ)

duubii darbachuu
ነገር ጣል ማድረግ

አፍ መግፈር (ስ)

arabsuu
መሳደብ

አፍ መጤማ (ስ)

dhaandhama
ቅምሻ

አፍ ሙልሉእ መሲነን (ግ)
afaan guutuun duubachuu
አፍ ሞልቶ መናገር

አፍ ሙሩር (ቅ)
hadhee afaanii
አፈ መራራ

አፍ ሙሩግ (ስ)
Callisaa
ዝምተኛ

አፍ ሞቃ (ግ)
afaan beekuu
ቋንቋ ማወቅ

አፍ ሱምሚ (ስ)
arrablamee
ተሳዳቢ/

አፍ ረዚን (ስ)
kan afaaniin namusa qabu
ረጋ ያለ/ በሳል ሰው/

አፍ ሮጂ (ስ)
funaantuu dubbii
ወሬኛ/ ወሬ ለቃሚ/

አፍ ቀረባ (ስ)
lallabee
ለፍላፊ/ አፈኛ/

አፍ ቃበአ (ግ)

mookse(mooksaa/ gunjoo
keennuu)
ደለለ (ጉቦ ሰጠ)

አፍ ቆፍ (ግ)
afaangogogaa garaa
duwwaa
ባዶ አፍ (ባዶ ሆድ)

አፍ በለቹ (ስ)
kan soba baayisu
ውሽት የሚያበዛ

አፍ በደና ዘሌላ (ስ)
nama jaachaan nama
hingeenye
በምላሱ በሰው ላይ የማይደርስ

አፍ ነከእ (ስ)
dhandhamaaf
ለቅምሻ ያህል

አፍ አፉ መምሐጥ (ግ)
dubbachuu dhoorkuu(nama
biraan)
አፍ አፉን ማለት/ ሰውን ያለ
ማናገር/

አፍ ኡጉድ (ቅ)
cabaqaa
ኮልታፋ

አፍ ኢንጫ (ቅ)
ka afaan qaraa

ግትር

አፍ ኤዶት (ስ)

durdurii
አፈታሪክ

አፍ ከረቡ (ስ)

waan tahefi kan hintan
guudiisee kaodeeysuu
የሆነና ያልሆነ ነገር አጋኖ
የሚያወራ

አፍ ኩፋት (ስ)

kan afaan banuu
ክፍት አፍ

አፍ ኸፊፍ (ስ)

dudubbattuu/ odeeysiitu/
lallabbee
ወሬኛ

አፍ ወናግ (ስ)

afaan malee hojiin hinjirne
በአፍ ብቻ/ በተግባር የሌለ

አፍ ወኸባ (ግ)

afaan bite(mooksudhaan)
ጠበቃ አቆመ (መደለያ
በመስጠት እንዲናገር አደረገ)

አፍ ዘሌላ (ስ)

duudaa
ዲዳ

አፍ ዘገሕ (ስ)

afaan banaa dhaa
ክፍት አፍ

አፍ ዚልሒጫ (ስ)

osoittiyaadiin duubiin afaani
bahu
የአፍ ወለምታ

አፍ ዱስ (ስ)

kan afaan mi'aawaa
ንግግሩ የሚጥም ሰው

አፍ ዱፍ (ስ)

dudubbattuu/ kan dubbii
bayyisuu
ወሬኛ

አፍ ጀሎ (ስ)

kan dubbii jallisu
ነገር የሚያጣምም

አፍ ገፍ (ቅ)

addaggee/ naamusa kan
hinqabne
ተሳዳቢ

አፍ ጊዲር (ስ)

kan afaan baayisu
አፈኛ

አፍ ፊጨ ሞኸና (ስ)

rifachuu
መደንገጥ

አፍለፍለፌቤ (ስ)

afaan kiyyerraa

ከአፌ

አፍላላ (ስ)

aflaalaa

ባሕላዊ ዕቃ ማስቀመጫ

ሸክላ(አፍላላ)

አፍሌ ባይቲ (ተ.ግ)

afaan qoofaan/ gara odoo

hinta'in/

1.ለአፍ ብቻ 2.ከሆድ ያልሆነ

አፍሌ አፍ መስጣ (ስ)

yeeroo dheerafname wajjiin

odeeysuu

ማውራት/ አፍ ለአፍ ገጥሞ/

አፍሌም አፍ መምለኝ (ስ)

guutuu(hanga afaanitti)

መሞላት(እስከ አፍ ድረስ)

አፍሌኻና (ተ.ግ)

afaanumaaf

ለይስሙላ

አፍረፈራ (ግ)

kukkute

ፈረፈረ

አፍሪካ ቀር (ስ)

gaafa afriikaa

አፍሪካ ቀንድ

አፍቤ ሞጫ (ስ)

dubbachuu

መናገር

አፍቤ ዘዩጮ (ስ)

haasawa baalagee

የባለጌ አነጋገር

አፍካር (ስ)

ilaalcha

አሰስተሳሰብ

አፍዋ ለፍለፍዜ ኻና (ግ)

daddeebistee kan dubbatu

tahe

ሁሌ የምትናገረው ሆነ

አፍዋ ቲንፋሽ መትካሐል (ግ)

waltahuu

መስማማት

አፍዋ ኢጂ ሞሻ (ስ)

nyaachuu

መመገብ

አፍደል (ቅ)

kan dura(haadhoo)

ቀዳሚ(ዋና)

አፍዲጃ (ስ)

1.baka ibida 2.awalaadaa/

alawaadaa

ጉልቻ 2.ማድቤት

አፍዲጃ ኡን (ስ)

sumsuma

የጉልቻ ድንጋይ

አፍጎን (ስ)

bututtuu

ያረጀ ጨርቅ/ ቡቱቱ/

አፍጢር (ስ)

afxira(soommana furuuf)

ማፍጠሪያ(በጸም)

አፍረራ (ግ)

darbe

ወረወረ

አፍቻ (ስ)

afoochoaa/ afooshaa

እድር

አፍቻ ጋር (ስ)

mana afooshaa

አድር ቤት

አፍያ (ግ)

adabaan ta'e

አርፎ ተቀመጠ

ኡለማዕ (ግ)

ulamaa'ii

አዋቂዎች/ የእስልምና/

ኡሉሉ (ስ)

ulullee

ዋሽንት

ኡላን ኡላ (ስ)

ulaanulaa

አለቅት

ኡሙን (ቅ)

kan amane/ kan amaname/

ያመነ/ የታመነ/

ኡሙድ (ቅ)

kan itti himame

የተነገረው ሰው

ኡምመት (ስ)

ummata

ሕዝብ

ኡምመት ተመልላሒ (ስ)

filatamaa ummatarra

የሕዝብ ተመራጭ

ኡምመት ዲነት (ስ)

horii ummataa

የሕዝብ ሐብት

ኡምሚይ (ስ)

kan hin baranne

መሐይም

ኡምማ (ስ)

akkoo

የሴት አያት

ኡምሪ (ስ)

umrii

ዕድሜ

ኡምራ (ስ)

umraa

የመካ ጉዞ/ ለፀሎት/

ኡምቡርቃ (ስ)

daa'ima

ጨቅላ

ኡሱራን ኡሱር (ቅ)

hihidhamaa

የተሳሰረ

ኡሱር (ቅ)

hidhamaa

የታሰረ

ኡሱር ሓጃ (ስ)

waan hidhame

የታሰረ ጉዳይ

ኡሱርዚዩ (ስ)

hidhaa isaanii

እስራቸው

ኡሱርዜ (ስ)

hidhaa ishii

እስሯ

ኡሱብ (ቅ)

waanmeesha keessaa

naqame

የተጨመረ/ ዕቃ ውስጥ/ ነገር

ኡሱኢን መልሐድ (ስ)

waan ifa (diiree) jiru

dhooksuuf yaalii godhu

ለመደበቅ መሞከር(ግልፅን

ነገር)

ኡሱእ (ስ)

Nama

ሰው

ኡሱእ ሐቅ መኸተር (ስ)

haqa nama dhorkuu

የሰውን ሐቅ መከልከል

ኡሱእ ሐቅ ሞጫ (ስ)

haqa baasu

ሐቅ ማውጣት

ኡሱእ ሐንጉርቤ መቃነን (ስ)

nama raakiisuu

ሰውን ማስጨነቅ

ኡሱእ ለአይቤ ሸሓት ሞሻ

(ስ)

tuuffiidaan roorroo

baayyisuu

ሰውን በመናቅ እሮሮ ማብዛት

ኡሱእ መስባበር (ግ)

nama arrabsuu
ሰው መሳደብ

ኡሱእ መግፈር (ግ)
manguudumaa nama eerguu
ሸምግልና መላክ

ኡሱእ ሞኸና (ግ)
nama tahu
ሰው መሆን

ኡሱእ ሲናንቤ መቦአ (ስ)
duubii nama keessaagaluu
በሰው ነገር ውስጥ መግባት

ኡሱእ በሰር መብለእ (ስ)
nama hamachuu
የሰው ሥጋ መብላት (ሰው
ማማት)

ኡሱእ አንገትቤ መቃነን (ስ)
dararu/ dirqisiisuu/
ማስጨነቅ/ ማስገደድ/

ኡሱእ አፍ ቦአ (ግ)
hamatame
ታማ

ኡሱእ ኢን መጎለብ (ግ)
gowoomsuu/ sobuu
ማታለል

ኡሱእ ኢጂ መሔጃ (ግ)
haarkanama kajeeluu

የሰው እጅ ማየት

ኡሱእ ኢጂ መንኸስ (ግ)
galata dhabuu
ምስጋና ቢስ መሆን

ኡሱእ ኢጂ መግኛ (ግ)
manguudo araraaf gidu
galtee diduu
ሽማግሌን ያለመቀበል

ኡሱእ ከርሲ መግራ (ግ)
gara nama hameeysuu
የሰው ሆድ ማሻከር

ኡሱእ ኻና (ግ)
nama tahe/ jijjiirame
ሰው ሆነ/ አሻሽለ/

ኡሱእ ወልዲ (ስ)
ilma namaa/ nama garii/
የሰው ልጅ/ መልካም ሰው/

ኡሱእ ወኸባቤው (ግ)
nama bira miidhuuf/ nama
ittibiitu/
ሰውን ለመጉዳት ሌላ ሰው/
በገንዘብ ሲደለል/

ኡሱእ ደለግ (ቅ)
Dalaga namaa
ሰው ሰራሽ

ኡሱእ ጋር መዳመስ (ግ)

jarsaa jartti wal hiksiisu
ባልና ሚስትን ማፋታት/
መለመን/

ኡሱኦ ፊትቤ መቃነን (ግ)
fuula namarra dhaabachuu
ሰው ፊት መቆም/ መቸገር፤
መጨነቅ/

ኡሱኦበ መትሬገዝ (ግ)
nama abdachuu
በሰው መመካት

ኡሱኦበ አርራት ሞጫ (ግ)
qishneeesuu
ማሾፍ

ኡሱኦበ ወር መሌጣ (ግ)
wa'ee namabira hamtu
dubbachuu hamachuu
ስለ ሌላ ሰው መጥፎ ወሬ
ማውራት ሌላውን ሰው ማማት

ኡሱኦነትዞ (ተ.ግ)
amalaa (haala) isaa
ጸባዩ

ኡሱኦው መምሰል (ግ)
waan namnii godhe godhu
ሰው የሚያደርገውን ማድረግ

ኡሱኸ (ስ)
qoree
እሾህ

ኡስ ባያ (ግ)
callisi je'e
ዝምበል አለ

ኡስሐልሉ (ተ.ግ)
dhugaa dhaan
በእውነት

ኡስሱም አሻ (ተ.ግ)
gurgure
ሽጥት አደረገ

ኡስቁንኑጭ (ስ)
qunxuuxaa joollee
ቁንጣጣ/ በቁርአን ት/ ቤት
በተማሪዎች የሚፈፀም

ኡስኩሩብ (ስ)
bulooma
ብሎን

ኡስጡ (ተ.ግ)
keessa
ውስጥ

ኡስጡ ሹራብ (ስ)
shuuraba keessaa
ከነቴራ

ኡስጡ ቆር (ስ)
bareedina keessaa
ውስጣዊ ውበት

ኡረታ (ስ)

urataa

ኡረታ ጫት (የጫት ዓይነት)

ኡሩሳም (ቅ)

kan mataa guddaa

ኦዮንቅሎ

ኡሩስ (ስ)

mataa

ራስ

ኡሩስ ለአይቤ ሞረድ (ግ)

ba'achuu

መሸከም

ኡሩስ መልሐድ (ግ)

dinqifamuu

መደነቅ

ኡሩስ መርገገብ (ግ)

rifeyensa totolfaachuu/

fiiiloachuu/

ፀጉር ማበጃጀት/ ማበጣጠር/

ኡሩስ መቅበጥ (ግ)

gowwoomuu

መሞኘት

ኡሩስ መብለእ (ግ)

duubiin nama jeequu

ሰውን በንግግር ማወክ

ኡሩስ መትባለእ (ግ)

duubiin wal jeequu

በነገር አንዱ ሌላውን ማወክ

ኡሩስ መትጋዛ (ግ)

wal marihachuu

መመካከር

ኡሩስ መግኛ (ግ)

akka maletti dhukkubsachuu

ክፉኛ መታመም

ኡሩስ መግዘእ (ግ)

gorfamu

መመከር

ኡሩስ መፍለጥ (ግ)

mataa bowwuu/ dhukkubbii

mataa/

ራስ ምታት

ኡሩስ ሞለሕ (ስ)

qayyabachuu kan hin

dandeenye

ሞላላ ራስ/ የማይገባው/

ኡሩስ ሞረድ (ግ)

rafuu

መተኛት

ኡሩስ ሺር ሞሻ (ስ)

dhaamasuu(duubii dhaan)

በነገር ማዋከብ

ኡሩስ ቁማይ (ስ)

injiree mataa
የራስ ቅማል

ኡሩስ ዘሌላ (ስ)
gowwaa
ሞኝ (አንጎለቢስ)

ኡሩስ ጌይ (ስ)
gama mataa
ራስጌ

ኡሩስ ጌይ አሕሊ (ስ)
fiira gama abbaa
የአባት ወገን ዘመድ

ኡሩስ ጫት (ስ)
jimaa masnoo
የመስኖ ጫት

ኡሩስ ፊልጣ (ስ)
bowwisa-mataa
የራስ ምታት

ኡሩድ (ቅ)
kan taa'e/ kan buuosame/
የተቀመጠ/ የወረደ/

ኡሪ (ግ/ስ)
1.agarsiisi/ dhalaaf/
2.bineensa
1.አሳዩ 2.አውራ

ኡራ (ግ)
garsiiisin

አሳየው

ኡር (ግ)
garsiiisi
አሳይ

ኡር ባያ (ግ)
1.utaale 2.garsiisi je'e
1.ዘለለ 2.አሳይ አለ

ኡር ባይቲ (ስ)
utaaluu
መዝለል

ኡር ኡር ባይቲ (ስ)
u'utaaluu
ዘለል ዘለል ማለት

ኡርራ (ተ.ግ)
maayyii
ኡራ

ኡርሮ (ስ)
adurree(bashoo)
ውሮ (ድመት)

ኡርፊ (ስ)
kan haala ta'e(beekakamaa)
የታወቀ (የተለመደ)

ኡርፊ ዲብላን (ስ)
walga'ii idilee
መደበኛ ስብሰባ

ኡርፊንታ (ግ)

kan beekame

መደበኛ ነው

ኡሹሩር (ተ.ግ)

sossobuu

እሽሩሩ

ኡሹር (ቅ)

kan ishaarame

የተጠቀመ

ኡሼ (ግ)

isii godhi

አድርጋት

ኡሽ (ኡኝ) (ግ)

godhi(ati)

አድርግ

ኡሽቲ (ስ)

godhiinsa(gochaa)

አደራረግ (ድርጊት)

ኡሽቲዜ (ስ)

gocha ishii

አደራረጓ (አድራጎቷ)

ኡቀርቲ (ስ)

caasluga, seerluga/ akkaata

hidhaa(jimaaf)

ሰዋሰው/ አስተሳሰር/

ኡቡእ (ስ)

geeba

ኩባያ/ ዋንጫ/

ኡብቡል ባያ (ግ)

dide

እምቢ አለ

ኡቱባ (ስ)

utubaa

ምሰሶ

ኡታሎ (ስ)

utaalcha

ዝላይ

ኡኑስ (ቅ)

xiiqqaa

አነስተኛ/ ትንሽ

ኡኑስ መሐድ (ስ)

saba quxusoo

አናሳ ብሔር

ኡን (ስ)

dhagaa

ድንጋይ

ኡን ሉሽ (ስ)

eergaa harageeysa

የቁራ መልእክተኛ

ኡን ነሽሳ (ግ)

shenaawe

ተቆጫ

ኡን ጫያ (ስ)

urmii dheertuu

ረጅም ዕድሜ

ኡን ጫያ ዩሸኸ (ግ)

jiraadhaa/ nuuf jiraadhaa

ያኑርዎት(ያኑርልን)

ኡንሱሪያ (ስ)

garaagaraummaa

የዘር ልዩነት

ኡንቃ (ስ)

1.akaawwii 1.adarii

1.ቆሎ 2.ዋኔ

ኡንቢሪት (ስ)

aloolloo

አሎሎ

ኡንቤ ሊሒጥ መሻጫ (ስ)

waan din dandayamin

የማይቻል ነግር

ኡንጉዳይ (ስ)

ukkoo, shaasharaa, commee

እንጉዳይ

ኡኞት (ስ)

gocha

ድርጊት

ኡኡ (ስ)

lallaba

ኡኡታ

ኡኡ ባያ (ግ)

iyye

ኡኡ አለ

ኡኩር (ስ)

biqiltuu

ችግኝ

ኡኩር ኤሰባ (ግ)

biqiltuu baay'ise

ችግኝ አፈላ

ኡክኩ (ተ.ግ)

dhugumatti akkanumatti

እርግጥ/ እንዲህ/

ኡኻት (ስ)

biddeena

እንጀራ

ኡኻት መሳደድ (ግ)

bideene barbaaduuf

daddeemu

እንጀራ ለመፈለግ መሯሯጥ

ኡኻት ሞት (ስ)

safi(gundoo) biddeenaa

የእንጀራ መሶብ

ኡኻት ወጥጠሌው (ግ)

qabeenya (mallaqa) argate

ሉሕ / fuula / ገፅ - 401

ሐብት/ ገንዘብ/ አገኘ

ኡኻት ጋር (ስ)
mana sooreessa
የሐብታም ቤት

ኡኻት ጋር ወልዲ (ስ)
ilma sooressa
የሐብታም ልጅ

ኡኸ ባያ (ግ)
ciisie(akkaata jolleettin
himamu)
ተኛ/ ለሀፃናት የሚነገር/

ኡዙነኛ (ስ)
oduu funaantuu
ጆሮ ጠቢ

ኡዙን (ስ)
gurra
ጆሮ

ኡዙን ሐልላባ (ግ)
dhageeyfata bareedaa dha
ጥሩ አድማጭ ነው

ኡዙን መቃነን (ስ)
Dhagaa'uu/ caqasuu
ማዳመጥ

ኡዙን መትቂበጥ (ስ)
akka hin caqasamne godhu
እንዳይዳመጥ ማድረግ

ኡዙን መግኛ (ስ)
gurra keenuu(caqasuf)
ጆሮ ጣል ማድረግ

ኡዙን ቁር (ስ)
ala gurraa
ጆሮ ግንድ

ኡዙን ቢልቢላ (ስ)
faayaa gurraa
ጉትቻ

ኡዙን ቢጥጢ (ስ)
maala gurraa
ተንጠልጣይ የጆሮ ክፍል

ኡዙን ነደላ (ግ)
bekkame
ታወቀ

ኡዙን ነደልቲ (ግ)
beekkamte
ታወቀች

ኡዙን ዘሌላ (ስ)
duudaa
መስማት የተሳነው

ኡዙን ዚነደላ (ስ)
kan beekame
የታወቀ

ኡዙን ዝኛም አልታ (ግ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 402

waan akkanaa hin
dhageenyuu
እንዲህ ያለ ነገር አንሰማም

ኡዙንሌ ዚሬዘና (ስ)
odduu fokkotuu
መጥፎ ወሬ

ኡዙንቤ ሜሰብ (ስ)
caqasuu
ማድመጥ

ኡዝሪ (ስ)
rakkina/ uzrii
ችግር

ኡድ (ስ)
1.uuda 2.uuhuxi
1.አውድማ 2.ሰንደል

ኡድማ (ስ)
1.bosona (daggala)
hurumuu/ riibaa 2.dukkana
1.ጫካ 2.ጭለማ

ኡድማ ቦአ (ግ)
bosona seene
ጫካ ገባ

ኡድማ አሹ (ግ)
dukkaneessan
አጨለመ

ኡጅራ (ስ)

kaffaltii tajaajila
የአገልግሎት ክፍያ

ኡገቤ መውጠእ (ግ)
kara sirrii irra fagaachuu
ከቀና መንገድ መራቅ

ኡገቤ ሞረድ (ስ)
darbuu
መጣል

ኡገኻዱው መልሐድ (ግ)
karaa offtiin deemuu
የራስ መንገድ ተከትሎ መሔድ

ኡጉል (ቅ)
jalqaba (eegala)
ጅምር

ኡጉል ሐዱግ (ስ)
kan eegala irrti hafe
በጅምር የቀረ

ኡጉድ (ቅ)
kan hidhame(hidhamaa)
እስር (የታሰረ)

ኡጉድ ጋር (ስ)
mana hidhaa
እስር ቤት

ኡጋ (ስ)
karaa
መንገድ

ኡጋ መስጣ (ስ)

kara dabarsuu(karaa
keennuu)

መንገድ መስጠት(መምራት)

ኡጋ መቆጫ (ግ)

karaa muruu

ማቋረጥ

ኡጋ ሚሽቲ (ስ)

deddeemtuu

ዘዋሪ

ኡጋ ሜሰብ (ግ)

1.fageeysuu(arihuu)

2.tolchuu

1.ማራቅ (ማባረር)

2.ማስተካከል

ኡጋ ሞሻ (ግ)

kara qabachuu(dubbiif)

መንገድ መያዝ ለነገር

ኡጋ አረአ (ግ)

kara agarsiise

መንገድ መራ

ኡጋ ኡሱእ (ስ)

sagaagaltuu, gumnaa

ሴተኛ አዳሪ

ኡጋ ከፈታ (ግ)

kara bane, fakkeenyaaf
eerame

1.መንገድ ከፈተ 2.አርአያ ሆነ

ኡጋ ወልዲ (ስ)

diqaalaa, we'eela

ዲቃላ

ኡጋዝ (ስ)

hoogganaa waraanaa

የጦር አሣዥ

ኡጌ (ስ)

karaa koo

መንገዴ

ኡጡን (ቅ)

kan qorasame, kan ulame

የታጠነ

ኡጭ (ቅ)/(ግ)

1.kan bahe 2.baasi

1.የወጣ 2.አውጣ

ኡፋቅ (ስ)

dayeessa

አድማስ

ኡፋ አፍ አሻ (ግ)

fuula godhate

መፍትሄ አገኘ

ኡፋ ዋ አፍ መቅበጥ (ግ)

malaa dhabuu(dubbiif)

መፍቻ መላ ማጣት ለነገር

ኡፋች (ስ)
shiimbirroota
ወፎች

ኡፍ (ስ)
1.funyaan 2.shimbirroo
1.አፍንጫ 2.ወፍ

ኡፍ ለሐዳ (ግ)
abba qabeenya tahe
ሀብታም ሆነ

ኡፍ መልሐድ (ስ)
1.funyaan qabachuu
2.sooreeysa ta'uu
1.አፍንጫ መያዝ 2.ሐብታም መሆን

ኡፍ ኢንቤ መሔጃ (ግ)
gubbaa qofa laaluu
ላይ ላዩን ማየት

ኡፍ ዚለሐዳ (ቅ)
sooreeysaa
ሐብታም

ኡፍ ጋር (ስ)
goojjoo shimbirroo
የወፍ ጎጆ

ኡፍ ጠባ (ስ)

1.sagale shimbirroo 2.sagale bareedaa

1.የወፍ ድምጽ 2.ቆንጆ ድምፅ

ኡፍ ጨጭ ሰአ (ስ)
barriisaa
ማለዳ / ወፍ ሲንጫጫ

ኡፍሌ መጨቃ (ስ)
funyaan qabachuu(jiibuu)
ለአፍንጫ መግማት (መጥላት)

ኡፍቲ ቡቅ (ስ)
afuufaa(ibidda afuufuuf)
መንፈያ (እሳት ለማቀጣጠል)

ኡፍኡፍ ባያ (ስ)
1.afuufe 2.qananeeyse
1.ኡፍ አለ 2.አቀማጠለ

ኡፍፋ (ስ)
cuqqaallaa
ክዳን

ኢ (ግ)
1.yaqiina 2.Ee
አዎ

ኢሒት (ስ)
obboleetti xinnoo
ታናሽ እህት

ኢሕ (ስ)
obboleessa xinnoo

ታናሽ ወንድም

ኢሕ ባያ (ግ)

ciniinsuu yeroo albaati
(sigigoo)
አህ አለ (አማጠ)

ኢሕቲ (ስ)

albaattii dhiiga qabdu
ተቅማጥ/ ደም የተቀላቀለበት/

ኢሊል ባያ (ግ)

ilillche
እልል አለ

ኢሊልቲ (ስ)

ilillee
እልልታ

ኢላዋ (መ.ገ)

hanga
እስከ

ኢላ-ዮውመድዲን (ተ.ግ)

hanga guyyaa qiyaamaa
እስከ መጨረሻው ቀን

ኢሌድ ኢሌድ ባዬው (ግ)

imimmaan mare(ijjisaa)
እንባ አቀረረ

ኢልሊ (ስ)

nadhii
ወለላ

ኢልሊማ (ስ)

illima
ወጥመድ

ኢልላ (ስ)

midha miidha
ጉዳት

ኢልሎን (ተ.ግ)

akkasii
ለካ

ኢልሚ (ስ)

barumsa
እውቀት

ኢመልማና (ተ.ግ)

kan daangaa debre
ከመጠን በላይ

ኢመት ጌልፊ (ተ.ግ)

osoo hingulufin(isiin)
ሳትጋልብ

ኢመይ ጌልፋ (ተ.ግ)

osoo hingulufin(isaan)
ሳይጋልቡ

ኢመይ ጌልፊ (ተ.ግ)

osoo hingulufin(inni)
ሳይጋልብ

ኢማመት (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 406

imaamata
ጥምጣም

ኢማም (ስ)
imaama
መሪ (የእስልምና ሐይማኖት)

ኢማረታምነት (ስ)
omishtummaa
ምርታማነት

ኢማረት (ስ)
omisha
ምርት

ኢማን (ስ)
1.imaana 2.amantii
1.ኢማን 2.እምነት

ኢማኖት (ስ)
amantii
እምነት

ኢምማ (መ)
yookiin
ወይም

ኢምባሲ (ስ)
imbaasii
ኢምባሲ

ኢምቤ ዝኛት (ተ.ግ)
yeeroodhaan
በጊዜ

ኢምቲላን (ስ)
qormaata
ፈተና

ኢሰል ዊረድ (ስ)
laffaatii
ውጣ ውረድ

ኢሰሬ (ግ)
hidhaa(issi)
እሰሯት

ኢሰሮ (ግ)
hidhaa(isa)
እሰሩት

ኢሰሮዊ በሉዩ (ግ)
hidhaa ja'an
እሰሩት በሏቸው

ኢሰይረሕቤ (ተ)
osoo hin beelaawin
ሳይርባት

ኢሰይጠርሬ (ተ.ግ)
osoo hin dheebootin
ሳይጠማት

ኢሳሐድ (ተ.ግ)
tokko tukko
አንዳንድ

ኢሳሐድሌ (ተ.ግ)

tokko tokkoon
አንድ በአንድ

ኢሳል (ግ)
osoo jiruu
እያለ

ኢሳሮት (ስ)
hidhannoo
አስተሳሰር

ኢሳት (ስ)
ibidda
እሳት

ኢሳት መልሐድ (ግ)
kakachuu
መማል

ኢሳት መውሐጥ (ግ)
obsaan dabarsuu(rakkoo
hamtuu)
ችሎ መኖር (ኃይለኛ ችግር)

ኢሳት ሚይ ሚሰብ (ስ)
1.bishaan ibiddatti naquu
2.dubii qabaneesuu
1.እሳት ላይ ውሃ መጨመር
2.ነገሩን ማብረድ

ኢሳት ኻና (ግ)
aare(akka male)
ተናደደ(በጣም)

ኢሳት ዚለሐሳ (ቅ)
kan ibidda arraabe/
balaafamaa
ቀንደኛ

ኢሳት ገፈረቤው (ግ)
beelaa'e(cimaan)
ራብው(በጣም)

ኢሳትቤ መትፌቀር (ስ)
ibidaan taphachu
በእሳት መጫወት

ኢሳትቤ መግኛ (ስ)
nama rakkoo keessaa
naquu
ችግር ውስጥ መጣል

ኢሳትቤ ሚሰብ (ስ)
ow'isuu(dubbii)
ነገር ማባባስ

ኢሳትቤ ቦኣ (ግ)
bade
ጠፋ (ባከነ)

ኢሳይ ጊዳድ (ተ.ግ)
osoo hin rakkatini
ሳይገድ/ ሳይቸግር

ኢስላም (ስ)
Islaama
እስላም

ኢስላም ገናፊ (ስ)

kofoo islaamaa

ተነፋነፍ ሱሪ

ኢስመጥጢ (ተ.ግ)

kopha kophaan

ለየብቻ

ኢስሰይ (ተ.ግ)

baga

እሰይ

ኢስሳ (ስ)

iissa

እየሱስ

ኢስራን (ስ)

hidhaa

እስራት

ኢስራን ጋር (ስ)

mana hidhaa

እስር ቤት

ኢስራኢል (ስ)

Israa'eel

እስራኤል

ኢስራፈኝኛ (ቅ)

afoollessaa/ balleessaa

አባካኝ

ኢስራፍ (ስ)

balleessaa

ብክነት

ኢስተዲዮም (ስ)

istaadiyoomii

እስታዲየም

ኢስቲቅባል (ስ)

keessummina

አቀባበል

ኢስቲንጃል (ስ)

istinjaa

በውሃ መፀዳዳት

ኢስቲፍራኽ አሻ (ግ)

hoqqise(tutuqudhaan)

አስታወከ(ራሱ በመነካካት)

ኢስታ (መ.ፃ)

ta'u malaa?

ይሆን?

ኢስታቀዳ (መ.ፃ)

haata'u malee

ይሁንና

ኢስታን ጊር (መ.ፃ)

taarii

ምናልባት

ኢስኒን (ስ)

Wixata/ Isniina/

ሰኞ

ኢስከርሲ ሞኸና (ስ)

wal mufachuu

መቃቃር

ኢስከርሲ ኸኑ (ግ)

wal mufatan

ተቃቃሩ

ኢስፖንጂ (ስ)

ispoonjii

እስፖንጅ

ኢሪዮው ኢሪ (ስ)

sheekkoo

ተረት - ተረት

ኢራዝ (ስ)

huccuu

ልብስ

ኢራዝ መሐጣ (ግ)

huccuu hojjate

ልብስ ሠራ/ ሸመነ/

ኢራዝ መስቀያ (ስ)

fannisa-huccuu

ልበስ መስቀያ

ኢራዝ መግኛ (ስ)

maraachuu

ማበድ

ኢራዝ ሙዳይ (ስ)

qorxii huccuu

የልብስ ማስቀመጫ ሙዳይ

ኢራዝ ሜጭ (ስ)

miicattuu-huccuu

ልብስ አጣቢ

ኢራዝ ሰፊ (ስ)

huccuu hodhituu

ልብስ ሰፊ

ኢር (ስ)

aduu

ፀሐይ

ኢር መምሐጥ (ግ)

aduu dhoysiisuu

ፀሐይ መምታት

ኢር መስበር (ተ.ግ)

yeroo aduun qabbanoyitu

ፀሐይ በረድ ሲል

ኢር መቦኦ (ተ.ግ)

dhiha aduu

የፀሐይ መጥለቂያ ጊዜ

ኢር መውጠኦ (ግ)

1.barihuu 2.fooya'uu(jiruuf)

1.መንጋት 2.መሻሻል(ለኑሮ)

ኢር ሰቼው (ግ)

miidhaa irra gahe

ጉዳት ደረሰበት

ኢር ሽሐን (ስ)

calaqqisa aduu
የፀሐይ ጨረር

ኢር ቢርቢር (ተ.ግ)

seenna aduu
ፀሐይ መጥለቂያ

ኢር ኪልቱጭ (ስ)

baha
ምስራቅ

ኢር ኪልቲቡእ (ስ)

dhiha (lixa)
ምዕራብ

ኢር ወጥጠሌው (ግ)

dabreef(rakkinni)
አለፈለት

ኢርቃን (ተ.ግ)

qaama qullaa
እርቃን

ኢርቢርቢር (ተ.ግ)

yeeroo aduun lixtu
ፀሐይ መጥለቂያ ጊዜ

ኢርቤ ኢጂ ሞረድ (ግ)

haaluu
መካድ

ኢርቤ ኢጂሞረድ (ስ)

dhooyisuf yaaluu(waan ifaa
tahe)

ለመሸፋፈን መሞከር(ግልጽ
የሆነን ነገር)

ኢርዘት (ስ)

qullaa
እርዛት

ኢርዛታም (ስ)

qullaa'wa
የታረዘ

ኢሸቂ (ስ)

jaalala
ፍቅር

ኢሺሻ (ስ)

roojjii
ኖርት

ኢሺሽ (ስ)

dhadhaa
ቅቤ

ኢሻ (ስ)

alaabaa
አርማ

ኢሻራ (ስ)

asxaa
ምልክት

ኢሻራ ሞሻ (ስ)

dhooysaan himu/ agarsiisuu
መጠቆም

ኢሻኢ (ተ.ግ)
halkan/ ishaayi/
ምሽት/ የምሽት ጊዜ ስግደት/

ኢሼትቤ (ተ.ግ)
suutaan
በዝግታ

ኢሼትቤ ቦኢ (ስ)
fuudha aruzaan male
ያለሰርግ ጋብቻ

ኢሼትቤ ቦኢ አሻ (ግ)
aruuzaa male fuudhe
ያለሰርግ አገባ

ኢሽ ባያ (ግ)
ish ji'e (lukkuf)
እሽ አለ(ለዶሮ)

ኢሽራን (ስ)
himiinsa/ agarsiisa/
ጥቆማ

ኢሽሼት (ስ)
suuta
ዝግታ

ኢሾተኛ (ስ)
abbaa gocha
ባለተግባር

ኢሾታም (ቅ)
hojiin olchaa
ተግባራዊ አድራጊ

ኢሾት (ስ)
gocha
ተግባር

ኢሾት ዋል (ስ)
hujirrati oolu
ተግባራዊ

ኢሾትቤ (ተ.ግ)
hojiidhaan
በተግባር

ኢሾትዋል (ተ.ግ)
gochaadhaan
ተግባራዊ

ኢቅቲ (ስ)
ulaanula/ dhulaandhula
እልቅት

ኢቅቲሳድ (ስ)
qusannaa diinagdee
ኢኮኖሚ

ኢቅዳን (ስ)
hoggansa
አመራር

ኢቅዳን ኢልሚ (ስ)

beekkomsa adeemsa hojii
የሥራ አመራር ዕውቀት

ኢቆት (ስ)
beekumsa
እውቀት

ኢቆት ዱክካን (ስ)
dukaana bekkumsa
የዕውቀት መደብር

ኢቆት ጌይ (ስ)
bakka barnootaa
የትምህርት ቦታ

ኢቢል (ጋሚላ) (ስ)
gaala
ግመል

ኢቢእ (ስ)
imimmaan
እንባ

ኢቢእ ሐነቄ (ግ)
imimmaan irraa dhufe
እንባ ተናነቃት

ኢቢዕ ቄሕሪ (ስ)
abbagaar
እንባ ጠባቂ

ኢቢእ አድሪቅ (ስ)
abba gaar
እንባ ጠባቂ

ኢቢዕ አድሪቅ (ስ)
abbagaar
እንባ ጠባቂ

ኢባሮት (ስ)
tajaajila
አገልግሎት

ኢብሐን (ስ)
qisaasa/ balleessaa
ብክነት

ኢብሊስ (ስ)
ibliisa
ዲያብሎስ

ኢትታ (ተ.ስ)
tun
ይህኝ

ኢኑው መምሐጥ (ስ)
fiixaan ilaaluu
በጨረፍታ ማየት

ኢኒስቲ (ስ)
dhalaa
አንስታይ

ኢናች ዛጥ (ተ.ስ)
keenya
የኛ

ኢናይ (ስ)

1.kan eeybiifamte/
qulqulloyituu/ 2.haadhoo/
harmee
1.ቅድስት 2.እናት

ኢናይ ገበታ (ስ)
gabate (aruuzaa adaa
harariitti haawwan kan
nyaata itti fidan)
ገበቴ (በሐረሪ ሰርግ ጊዜ
እናቶች ምግብ የሚያመጡበት)

ኢናፍታል (ስ)
daasee/ luuxii
ወንዳገረድ

ኢን (ስ)
1.ija 2.maddaa(burqaa)
1.አይን 2.ምንጭ

ኢን ለሐዳ (ግ)
mala baase
አጭበረበረ

ኢን መሐሻ (ግ)
qaanyifachuu/ ija shukumu/
ማፈር

ኢን መለኦ (ግ)
bakka gahe
አደጉ (ዘይቤያዊ አነጋገር)

ኢን መልሐድ (ግ)
duubiicuff/ duubiidhoysu

ማታለል

ኢን መስበር (ግ)
qanfachu
ማፈር

ኢን መርገገብ (ግ)
xiyyeeffannaa akka argatu
taasiisuu
ትኩረት እንዲሰጠው ማድረግ

ኢን መቅበጥ (ስ)
ija dhabuu
መታወር

ኢን መቼሐ (ስ)
ija fafacaasuu
ዓይን ጣል ማድረግ

ኢን መክፈት (ስ)
dammaquu
መንቃት

ኢን መውጫጫ (ስ)
ija babaasuu
ማፍጠጥ

ኢን መግኛ (ስ)
ija itti darbuu
ዓይኑን ጣል ማድረግ

ኢን ሙሉእቤ መሐጃ (ስ)
ijaa guutun laaluu
ሳያፍሩ ዓይን ሞልቶ ማየት

ኢን ቀበጣ (ግ)

jaame

ታወረ

ኢን ቁፋልቤ (ተ.ግ)

ija cufaan

በጭፍን አይን

ኢን ቢርቢር ባይቲ (ስ)

ija lillibuu

የዓይን መርገብገብ

ኢን ኑር (ስ)

qaroo ijaa

የዓይን ብሌን

ኢን አሻ (ግ)

ija hamaa arkeen

ክፉ ዓይን አረፈበት

ኢን ኢን ሞሻ (ግ)

waan nama kajeeluu

የሰው ነገር መመኘት

(መቋመጥ)

ኢን ኢን አሻ (ግ)

kajeele

ቋመጠ/ ተመኘ

ኢን ዘሌላ (ስ)

jaamaa

ዓይነ ሥውር

ኢን ዘራረኛ (ስ)

shaanii

ቀላዋጭ/ ቅምዝምዝ

ኢን ደም መልበስ (ግ)

akka male aaruu

ክፉኛ መቆጣት/ መናደድ

ኢን ደረቅ (ስ)

gagamaa/ soqolattee

ዓይነ ደረቅ

ኢን ዲርቃት (ስ)

saalfii dhabiinsa

ዓይነ ደረቅነት

ኢን ገለባ ከፈት (ተ.ግ)

hatattamaan

ከመቅፅበት/ በፍጥነት

ኢን ገለባ ከፈትቤ (ተ.ግ)

hariifataan/ hatattamaan/

ወዲያውኑ

ኢን ገፍ (ስ)

bocooco

የዓይን አር

ኢን ጉዶር (ቅ)

sagaagalaa

ቅንዝራም

ኢን ጡፉእ (ቅ)

jaamaa

ዓይነ ሥውር

ijaan madaaluu
በአይን መገመት

ኢን ጤቅ (ስ)

budawa/ ija budawaa
ቡዳ/ የቡዳ አይን

ኢንቤ ቦአ (ስ)

kan faaydaa qabu ta'e
የረባ ሆነ/ የሚረባ ሆነ

ኢን ጨገር (ስ)

rifeensa ija/ nyaaroo
soqolattee/
ቅንድብ

ኢንቤ አልመቦአ (ስ)

madaalii keessaa
seenudhabu/ kan faayiidaa
hinqabne
ግምት የሚሰጠው አለመሆን

ኢን ጨገርዜው ዚሼለትቲ

(ቅ)
tan nyaara haaddatte
1.ቅንድቧን የላጨች 2.ዓይነ
ደረቅ

ኢንቤ ኢን (ተ.ግ)

fula durattii/ ifaadhaan
አይን በአይን (ለውንብድና)

ኢንሲ (ስ)

Nama
ሰው

ኢንቤ ዚኛት (ስ)

yeroo sanittii
ውዲያጧኑ

ኢንሳ (ስ)

xiqqaachuu
ማነስ

ኢንታ (ግ)

dha
ነው

ኢንሻአልላሕ (ተ.ግ)

yoo Rabbi ja'e
አላሕ ካለ

ኢንናች (ተ.ስ)

nutti, nuhi
እኛ

ኢንቤ መሮጃ (ስ)

ijaan hatu
በዓይን መስረቅ

ኢንኔ (ተ.ግ)

lakkii
እምቢ

ኢንቤ መቃየስ (ስ)

ኢንዋ ቂርራቤ (ተ.ግ)

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 416

asxaadhaan
በጥቅሻ

ኢንዞ ጠፋኣ (ግ)
ijasaa dhaame/ bade/
አይኑ ጠፋ/ ተበላሽ/

ኢንዞው ሐሻ (ተ.ግ)
mufatee
ቅር ተሰኘ

ኢንዞው ዘልሐሽቤ (ተ.ግ)
osoo hin mufatin
ሳያቅማማ

ኢንዞው ጢረስሱቤ ዚሐጠባ (ስ)
kan qaanyii hin qabne
ይሉኝታ ቢስ

ኢንዶች (ስ)
dhalaa
ሴት

ኢንዶዬ (ስ)
adaadaa/ indootoo
አክስት

ኢንዶድ (ቅ)
indoodii/ handoodee
እንዶድ

ኢንገለብ ሞሻ (ስ)

argaatuma dabruu(akk hin
argine)
እያዩ ማለፍ/ እንዳላዩ/

ኢንጊረኝኛ ኡጋ (ስ)
karraa miilaa
አግረኛ መንገድ

ኢንጤቅ (ስ)
ija hamaa
ዓይነ ጥላ

ኢንጪ (ስ)
muka
እንጨት

ኢንፈጣም (ስ)
furraa'aa
ንፍጣም

ኢንፊጥ (ስ)
furrii
ንፍጥ

ኢንቨሎፕ (ስ)
invelopii
ኢንቨሎፕ

ኢንኒላማ (ስ)
ittiin yaada
አስብበታለሁ

ኢኛ (ተ.ስ)
nuti, nuhi

እኛ

ኢኛ ባይ (ስ)

numa qofaat jachuu

እኛ ባይ

ኢኛ ዛጥ (ተ.ስ)

keenya

የኛ

ኢክራን (ስ)

rakkisuu (nama

teesisuudhaan)

እስር/ እንቅፋት (ሰውን

በማስቀመጥ)

ኢኮሎጂ (ስ)

xinqeeyyaa

ሥነ-ምህዳር

ኢኺስታ (ስ)

haboo/ adaadaa/ indootoo

አክስት/ በእናት በኩል/

ኢኺይ (ስ)

bishingaa

ማሸላ

ኢዘልላኸ (ግ)

niin utaala

እዘላለሁ

ኢዜር (ስ)

adeera

አጎት (የአባት ወንድም)

ኢዝራኢል (ስ)

irzaa'iila(ergamaa du'aa)

የሞት መልአክ

ኢዝኒ (ስ)

hayyama

ፈቃድ

ኢዝዛ (ስ)

olaantummaa

የበላይነት

ኢያለሱቅ (ስ)

iyyaala

ዱርዩ

ኢድ (ግ)

ayyaana

አመት በአል

ኢድዳ (ስ)

meesha

መሳሪያ ዕቃ

ኢድዴ (ተ.ግ)

asi

እዚህ

ኢዶቻች ሞይ (ስ)

guyyaa dhalootaa (dhalaaf)

የሴቶች ቀን

ኢጁ (ስ)

harka

እጅ

ኢጁ ሐሪር (ቅ)

hattu/ nama harka dheeratu

ሌባ

ኢጁ ሐጪር (ቅ)

miskiina(hiyyeessa)

ድሃ

ኢጁ መሐጣ (ግ)

harka dhawe

አጨበጨበ

ኢጁ መሔጃ (ስ)

kajeeluu(harka nama eeguu)

መፈለግ(የሰው እጅ ማየት)

ኢጁ መማሽቲማ (ስ)

1.huccuu harkaan itti

xaragan 2.isalphataa

1.የእጅ መጥረጊያ ሽጎማኖ

2.ወራዳ

ኢጁ መምሐጥ (ተ.ግ)

harka dhawuu

ማጨብጨብ

ኢጁ መስጣ (ግ)

1.harka keennuu

2.booji'amuu

1.እጅ መስጠት 2 .መማረክ

ኢጁ መርገገብ (ግ)

hojii gaariif deebii kennuu

አጠፊታ መመለስ (ለመልካም ሥራ)

ኢጁ መቅደም (ግ)

dursani dhawuu

አስቀድሞ መማታት

ኢጁ መትጋፈር (ግ)

wal dhawuu

መደባደብ/ እጅ መሰናዘር

ኢጁ መንሰእ (ግ)

harka fuudhuu

እጅ መንሳት

ኢጁ መንበርቲ (ግ)

harka galfachuu(dubbii

keessa)

እጃ ማስገባት(በነገር ወሰጥ)

ኢጁ መንዲል (ስ)

haxooftuu harkaa/

maharrabii)

የእጅ መሐረብ

ኢጁ መግበእ (ግ)

deebii keennuu(gocha

gaariif)

ምላሽ መሰጠት(ለመልካም

ድርጊት)

ኢጂ መግፈር (ግ)

harka lachuu

እጅ መሰንዘር(ለጥል)

ኢጂ ሚይ (ስ)

bishaan harkaa

የእጅ ውሃ

ኢጂ ሞረድ (ግ)

dhooksuu

መደበቅ

ኢጂ ሞሻ (ግ)

nama faluu

መተት መስራት

ኢጂ ቆፍ ሞኸና (ግ)

harka qullaa tahuu(fixachuu)

መቸሰት(እጅ ባዶ መሆን)

ኢጂ ነሰአ (ግ)

harka fuudhe

እጅ ነሳ

ኢጂ ኡድ (ስ)

barruu

የውስጥ እጅ

ኢጂ ኡድቤ ሺበት (ስ)

umrii dheertuu

ረጅም እድሜ

ኢጂ ኢጂ ባያ (ግ)

foolaa'e

እጅ እጅ አለ

ኢጂ ኻዱው ሞጫ (ስ)

harka bafachuu(dubbii

keessa)

ራስን ማግለል(ከነገሩ)

ኢጂ ዚቄሕ (ቅ)

Hattuu

ሌባ

ኢጂ ጉዶር (ቅ)

dandeetti qabaachu(wan

tokkoo hojjachuuf)

ችሎታ የለው(አንድ ነገር

ለማድረግ)

ኢጂ ጌይ (ስ)

harkee

እጅጌ

ኢጂ ጠቢቅ (ስ)

qorqodaa

የማይወጣው

ኢጂ ፉቱሕ (ስ)

arjoomaa

ለጋሽ

ኢጂሌ ኢጂ መትላሐድ (ተ.ግ)

walgargaru/

herkawalqabachuu/ wal

irkachuu

መተባበር/ እጅ ለእጅ መያያዝ/
መደጋገፍ

miila
እግር

ኢጂረዚን (ቅ)
harkistuu hojii
ሥራ ጎታች/ ሰነፍ/

ኢጊር ሐፍ ሐፍ ሞሻ (ግ)
dadaffiin deemuu
ፈጥኖ መራመድ

ኢጂቤ (ተ.ግ)
harkaan
በእጅ

ኢጊር መትተገድ (ግ)
dhoorkamuu
መከልከል

ኢጂቤ መሌጣ (ግ)
gunaa keennuu
ጉቦ መስጠት

ኢጊር ሞጫ (ግ)
dadeemtuu ta'u
ዘዋሪ መሆን

ኢጂቤ መትራኦ (ግ)
wal dhawuu
መማታት

ኢጊር ሹራብ (ስ)
shurraaba miilaa
ካልሲ

ኢጂቤ ሞረድ (ግ)
kennuu
መስጠት

ኢጊር ብረት (ስ)
hidhattuu miilaa
የእግር ብረት

ኢጂዋ ኡሩስ ሞሻ (ስ)
harka fuudhuu
እጅ መንሳት

ኢጊር ኡጋ (ስ)
karaa miilaa
የእግር መንገድ

ኢጃይ (ስ)
buuqqee(mana aruzatti
biishaan kan itti kaayan)
በጫጉላ ቤት ለውሃ መያዣ
የሚውል ቅል

ኢጊር ከፊፍ (ስ)
faanta sablaa
ፈጣን

ኢጊር (ስ)

ኢጊር ኩብባ (ስ)
kubbaa miilaa
እግር ኳስ

ኢጊር ዘሌላ (ስ)

1.naafaa 2.bofa, jawwee

1.ሸባ 2.እባብ

ኢጊር ገኚኝ (ግ)

akkanumatti dufuu

እግር ጣለኝ

ኢጊር ጌይ (ስ)

gama miilaa

ግርጌ

ኢጊር ጌይ መግለጥቲ (ስ)

dachaa gama miilaa

ግርጌ ማስታወሻ

ኢጣን (ስ)

libaanata

እጣን

ኢጣን ሙዳይ (ስ)

qorxii libaanataa

የእጣን ሙዳይ

ኢፊድሒ (ግ)

nin saaxila

ሳጋልጥ

ኢፋቃ (ስ)

afuura-galfii

ፋታ/ እፎይታ

ኢፋቃ መገኛ (ስ)

afuura-galfachuu

ፋታ ማግኘት

ኢፋቅ (ስ)

fincaa'aa

ፏፏቴ

አለም (ስ)

addunyaa

አለም

አሊም (ስ)

hayyuu

አዋቂ (ምዑር)

አላ (ስ)

aalaa

አገዳ(ጥንቅሽ)

አላ ሸንኮር (ስ)

aalaa/ shankooraa/

ሸንኮራ አገዳ

አላፍ (ስ)

kuma-tuulaa

አእላፍ

አሰዳ (ግ)

geeyse(gara biraatti)

ወሰደ(ወደ ሌላ)

አሲማ (ስ)

magaalaa

ዋና ከተማ

አሲያ (ስ)
eesiyya
ኤሲያ

አረአ (ግ)
garsiiise
አሳየ

አረዳ (ግ)
kaaye/ buuse/
አስቀመጠ/ አወረደ/

አሸይ አሼይ (ስ)
gaararaa
እስስት

አሺቅ (ስ)
jalataa
አፍቃሪ

አቂ (ቅ)
gara jabeesa
ጨካኝ/ ርሕራሔ የሌለው/

አቃ (ግ)
beeke
አወቀ

አቴሐላ (ግ)
si'eesse
አቀላጠፈ

አኑው ዚሪእቲ (ተ.ስ)

dhokachoo
ድብብቆሽ

አን ዛኽ (ቅ)
jecha koo
እኔ ያልኩት

አንሳይ (ስ)
badhaadhummaa/ sooromma
ብልፅግና

አኛ (ስ)
godhe
አደረገ

አኺራ (መ.ፃ)
aakiraa/ amma booda
ወዲያኛው ዓለም

አኺር (ስ)
xumura
መጨረሻ

አዋኝ (ስ)
1.abbootti 2.huujuba
1.አባቶች 2.አድባራት

አው (ስ)
abbaa
አባት

አው ቀበጣ (ግ)
abbaa dhabe
ባለቤት አጣ

አው ወልዲ (ስ)

obboleesummaa (gama
abbaadhaan)
የአባት ልጅ

አውዋ አይ (ስ)

maatti
ወላጆች

አያት (ስ)

hima (kan Qur'aanaa)
አረፍተ ነገር (በቁዱስ ቁርአን)

አያች (ስ)

haadhoowan
እናቶች

አዬ (ተ.ስ)

harmetoo
እናቴ

አይ (ግ/ስ)

1.haadaha (harmee) 2.kami
?
1.እናት 2.የትኛው?

አይ አሼ (ግ)

absumaa godhan (isii)
ገረዙዋት

አይ? (ተ.ስ)

kam?
የትኛው?

አይዘገዱ (ስ)

jeedala
ቀበሮ

አይዴ (ተ.ግ)

eeysa
የት

አዳ (ስ)

aadaa
ባህል

አዳ ሞይ (ስ)

guyyaa aadaa
የባህል ቀን

አዳ ኢራዝ (ስ)

hucuu aadaa
የባህል ልብስ

አዳ ዋ ሪያዳ (ስ)

aadaa fi ispoortii
ባህልና ስፖርት

አዳ ፈቀር (ስ)

wallee aadaa
የባህል ዘፈን

አጅ (ስ)

ilkee arba
የዝሆን ጥርስ

አጤ (ስ)

lafee kiyya
ኢፕንቴ

አጥ (ስ)
lafee
ኢፕንት

አጥ ኡስጡ ሱስ (ቅ).(ስ)
osoo hin beekamin kan
miidhu
ሳይታወቅ የሚጎዳ

አጥ ዋ ረባጥ (ስ)
hunda qamaa
ሁለመና

አጥ ዛላ ኡሱእ (ስ)
nama jacha isaa kabaju
ቃሉን የሚያከብር ሰው

አጥ ይሰብሪዛል (ስ)
akka male kan nama
sheeneeysu
በጣም የሚያስቆጭ

አጥቤ መቦኦ (ግ)
lafe keessaa dhaqe seenu
ኢፕንት ውስጥ ዘልቆ መግባት

አጫ (ግ)
baase
አወጣ

አፊያ (ስ)

fayyaa
ጤና

ኤሌራ ኤቀድ (ተ.ግ)
wal faana
በመከታተል

ኤሌሬይ (ተ.ግ)
akkas
ታዲያ

ኤሌሬይ ዞኸ (ተ.ግ)
akkas taanaan
ታዲያስ

ኤሌር (ተ.ግ)
booda
ኋላ

ኤሌር ቀነዋ (ስ)
eege booda
ኡራ

ኤሌር ኤሌር ባያ (ግ)
duubattiduubatti hafe
ወደ ኋላ ቀረ

ኤሌይ (ቃ.አ)
sii
ስማ

ኤሕ ባያ (ግ)
eeh(abaarsaaf)
አይ/ ለቁጣ ወይም እርግማን/

ኤለድ (ስ)
angooxoo
ዕጌረዳ

ኤሉም (ግ)
hinjiru
የለም

ኤላ ቡርጩቅ (ስ)
daakaa ijollee(bishaan eelaa
keessaa)
የለማጆች ዋና/ በኩሬ ውስጥ/

ኤላ ቦአቤው (ግ)
haalan tumamuun miidhame
ክፉኛ ተደበደበ

ኤላም (ግ)
hinqabu
የለውም

ኤሌ (ግ)
hinqabdu
የላት

ኤሌሜንት (ስ)
elimentii
ኤሌሜንት

ኤል (ግ)
hinjiru
የለ

ኤመራ (ግ)
ajaje
አዘዘ

ኤመሮት (ስ)
qajeelchaa
አመራር

ኤመዳ (ስ)
hime
ነገረ

ኤሰባ (ግ)
galche
አስገባ

ኤረት (ስ)
hadhee
እሬት

ኤርጊሳ (ስ)
ergisa
ውሰት

ኤሸሩ (ግ)
agarsiisan
ጠቆመ

ኤሸራ (ግ)
agarsiise
ጠቆመ

ኤሸርቲ (ግ)
agarsiifte

ጠቆመች

ኤሽሪ (ግ/ስ)

1.ishaaraa 2.ishaarii/
agarsiise

1.ጠቋሚ 2.ጠቁም

ኤቀዳ (ግ)

qajeelche/ durse
መራ

ኤቀዳች ጢንጣን (ስ)

xiinxanii hoggantootaa
የአመራር መስና

ኤቀዳን ኤቀድ (መ.ግ)

fula durattii/ ifaadhaan
ፊትለፊት (በግልፅ)

ኤቀድ (ስ)

1.hoogganaa 2.fuldura
1.መሪ 2.ፊትለፊት

ኤቀድ መግባእ (ስ)

itti gaafatamaa ta'u
ተጠሪ መሆን

ኤቀድ ሞኸና (ስ)

itti gaafatamaa ta'u
ኋላፊ መሆን

ኤቀድ ሲን (ስ)

ilkee fuula dura
የፊት ጥርስ

ኤቀድ ዘሌላ (ቅ)

hoogganaa kan hinqabnee
መሪ አልባ

ኤቀድ ገበአ (ግ)

bulche
መራ

ኤቀድ ጋር ነትቱ (ስ)

dhukkuba nafsaa
የአባላዘር በሽታ

ኤቀድታ (ግ)

dursite(ishii)
መራችው

ኤቀድነትዜ (ተ.ግ)

hooggansa issi
አመራሩዋ

ኤቁባ (ግ)

hanqadhufu eege
ጠበቀ/ እስኪመጣ/

ኤቅቲ (ስ)

ulaan ulaa
አለቅት

ኤበኛ (ስ)

qaanyawaa
ነውረኛ

ኤብ (ቅ)

qaanyii
ነውር

ኤቦ (ስ)
eeboo
ጦር

ኤከራ (ግ)
hadhateen(akka hindeemne)
አስተንጎለ/ አሰረ (እንዳይሄድ)

ኤወላ (ግ)
dhiinsee eege
አደዳነ ጠበቀ

ኤወጃል (ስ)
shamarann ye eroo somana
halkan halkan weediisaan
በረመዳን ያም ልጃገረዶች ማታ
ማታ የሚዘምሩት

ኤይቢ (ስ)
hiirina/ hanqina/ mudaa
ጉድለት/ እንከን

ኤዳ (ኤመዳ) (ግ)
hime
ነገረ

ኤድሲ (ስ)
eedsii
ኤድስ

ኤገላ (ግ)

eegale
ጀመረ

ኤገሎት (ስ)
eegaluu
ጀማሪ

ኤሐእ (ስ)
qofa
ሳል

ኤሚሽ (ስ)
oomisha
የሰብል አጨዳ

ኤሚሽ ሞሻ (ስ)
oomishuu
ሰብል ማጨድ

ኤሚሽ አሻ (ግ)
oomishe
ሰብል አጨደ

ኤሚሽ አሽቲ (ግ)
oomishte
አጨደች

አር (ስ)/(ቅ)
gaarii
መልካም/ ደግ

አር ሶር (ስ)
nyaataa gaarii
መልካም ምግብ

አር ነቲጃ (ቅ)

bu'aa gaarii

መልካም ውጤት

አር አረመት (ስ)

dubbii gaarii

መልካም አንደበት

አር ኩት (ተ.ግ)

akka gaariitti

በጣም/ በመልካም

አርቲ (ተ.ግ)

halkan

ምሽት

አርቲ ኡፍ (ስ)

lillixa

የለሊት ወፍ

አርቲፋት (ስ)

shifee

ችፌ(የቆዳ በሽታ)

አነት (ስ)

kiirma

ምስጥ

አና (ስ)

onaa

ባዶ ቤት/ ወና/

አሾሌ (ስ)

1.okolee 2.ijoo

1.ፎጮ 2.ዋና

አውፊ (ስ)

dhiifama

ይቅርታ

አውፊ አሻ (ግ)

dhiifama godhe

ይቅርታ አደረገ

አውፊ ጦቀሳ (ግ)

dhiifama gaafate

ይቅርታ ለመነ

አፕራሲዮን (ስ)

baqaqisanii-hadhuu

ቀዶ ጥገና

ከላም (ቃ.ነገር)

jacha/ dubbii
ነገር

ክልሉን (ስ)

kalluuna (qurxummi)
ዓሣ

ክልላብባ (ስ)

jeeqxuu
ክልፍልፍ

ክልላታ (ስ)

harka dhooyituu
አጨብጫቢ.

ክልላትቱ (ስ)

harka dhooyituu
አጨብጫቢዋ

ክልባ (ስ)

qabduu
መቆንጠጫ

ክሎለኛ (ስ)

amanta irrifituu/ xiinxantuu/
ሙሰኛ

ክሎላም (ስ)

amanta irrifituu
ሙሰኛ

ክሎል (ስ)

goggayasa mukaa

የዛፍ እንጨት ውስጡን

በማጥቃት የሚያደርቅ በሽታ

ክሎይታ (ስ)

koofiyyaa
ኮፊያ

ክመንደረን ከበንደረን (ስ)

haalaan
እጅግ በጣም

ክምሞን (ስ)

kammunii
እንሰላል

ክሰል (ስ)

kasala
ክሰል

ክሰበቤው (ግ)

faayidaa itti argate
ብዙ አተረፈበት

ክሰበቤዩ (ግ)

faayidaa'e(isanirraa)
አተረፈባቸው/ ብዙ ትርፍ
ተቀበላቸው/

ክሰባ (ግ)

faayidaa'e
አተረፈ/ ብዙ አተረፈኝ/

ክሰብቲ (ግ)

faayidooyite

አተረፈኝ

ክሰብቲበዩ (ግ)

faayidaa isaan irraa arkate
አተረፈኝባቸው

ክሰብቲባ (ግ)

faayidoofte
አተረፈኝብት

ክሰብቲቤ (ግ)

bu'aa ishiitti fidde
አተረፈኝባት

ክስበኛ (ስ)

faayida-barbaadi
ትርፍ ፈላጊ

ክስበኛነት (ስ)

faaydaawummaa
አትራፊነት

ክስቢ (ስ)

faayidaa
ትርፍ

ክረሜላ (ስ)

karamela
ክረሜላ

ክረራ (ግ)

goggoge/ lallabe
ለፈለፈ/ ክርር አለ/

ክረቡ (ስ)

dibbee
ክበሮ

ክረቡ ክልካ (ስ)

shimbirroo shanyi daaqiyye
1. የዳኪዬ ዘር/ አይነት 2.
ቀጭን/ ክሊታ (ዘይቤያዊ
አነጋገር)

ክረቢ (ስ)

qumbii
ክርቤ

ክረባትታ (ስ)

karabaataa
ክረባት

ክሪም (ቅ)

Arjaa
ቸር

ክሪስካ (ስ)

qiincee
ቅንጨፍ

ክራሓ (ስ)

wan jibbaa
የተጠላ

ክራት (ስ)

tabba/ randa
አቀበት

ክርሲ ሐፊይያ (ስ)
kanyaatee hinquufne
በልቶ የማይጠግብ

ክርሲ መልቃለቅ (ስ)
quxusoo
የመጨረሻ ልጅ/ ማማሻ ልጅ/

ክርሲ ሙልሉኢት (ተ.ግ)
tan ulfooyfeete/ ulfooyituu/
ነፍሰ ጡሯ

ክርሲ ዱብቡጮ (ስ)
garaa guddattuu
ቦርጫም

ክርሲቤ አሸቲላ (ግ)
gara gooteef
ፀነሰችለት

ክርሲቤ አትቴሼ (ግ)
garaa gosiseen(ishiin)
አስረገዛት

ክርሲው መለኤ (ግ)
ulfeeyse
አስረገዛት

ክርሲዞው መለኣ (ግ)
quufe/ garaa isaa guute
ከመጠን በላይ ተመገብ

ክርሳም (ስ)

halbaadheessa/ garaa
guddaa
ሆዳም

ክርሴው ሐሼኝ (ግ)
garaan nadhukbe
ሆዴን አመመኝ/ ቆረጠኝ/

ክርሴው አትሔበጤኝ (ግ)
narakkise.
ከነከነኝ/ አስጨነቀኝ/

ክርራኒ (ስ)
Barreessaa
ካርኒ ቆራጭ/ ፀሐፊ/

ክርክርሳ (ስ)
karkarsuu
ማሞቅ (ሰውነትን በእሳት)

ክርክበኛ (ስ)
nyignyigaa
ነገረኛ (እንከን ፈጣሪ)

ክርክበኛነት (ስ)
nyignyigummaa
ነገረኛነት/ እንከን ፈጣሪነት/

ክርክባ (ስ)
nyignyiga
አስቸጋሪ ነገር/ እንከን/

ክሮረዳ (ስ)
karooraddaa

የወተት መያዣ/ ጆግ/

kabada
ቁምሳጥን

ከሽ ባቲ (ስ)

farshaante/ caccabbde/
ሰከረች/ ተፈረከሰች/

ከቢር ጋር (ስ)

mana dawaa aadaa
ባህላዊ ሐሚም/ መድሃኒት ቤት

ከሽ ባዩ (ስ)

machaawan/ farshaanan/
caccaban/
ሰከሩ/ ተፈረካከሱ/

ከባልላ (ስ)

ilmoo mooyyee
ዘነዘና

ከሽ ባያ (ግ)

machaawe/ farshaane/
caccabe
ሰከረ/ ተፈረከሰ/

ከብባባ (ስ)

dingisiisaa
ካቢ

ከሽለብ (ስ)

araadaa
የመጠጥ ሱሰኛ

ከብባባች (ስ)

warra dinqisiissu
ካቢዎች

ከበል (ስ)

kabala
ማጨብጨቢያ (ከእንጨት
የሚሰራ)

ከተባ (ግ)

katabe
ገፈ

ከበራ (ግ)

soorome(duroome)
ከበረ/ በለፀገ

ከታራ (ግ)

kataaraa/ tarree
እርከን

ከበንጂ (ስ)

meeshaa sirba/ hawisoo
የመብረቃ መሣሪያ/ አኮርዲዮ/

ከት (ስ)

baallee/ goblaa
ላባ/ ክንፍ

ከበድ (ስ)

ከነቴራ (ስ)

kanateeraa
ከነቴራ

ክኒሳ (ስ)

beetaskaana

ቤተ ክርስቲያን

ክኒፍ (ስ)

boolla mana fincaanii

የሸንት ቤት ጉድጓድ

ክንቲባ (ስ)

kantiibaa

ክንቲባ

ክንቸሊ (ስ)

kanchalii

ጡት መያዣ

ክወራ (ግ)

bobni isaa cincaawe

ብብቱ ሸተተ

ክወር (ስ)

shurufkaa bobaa

የብብት ሸታ

ክውክብ (ስ)

urjii

ኮከብ

ክዴድ (ስ)

fedhii

ፍላጎት

ክፈራ (ግ)

kafare

ካዶ (ፈጣሪውን)

ክፋራ ሲርሪ (ስ)

xuyxufa awwaalcha

የቀብር ቁጣ

ክፋራ አንጪ (ስ)

qoraan kafaaraa

የተዝካር ቁጣ መጋገሪያ

እንጨት

ክፌው (ግ)

mufate

ክፋው

ክፍ (ተ.ግ)

mufachuu

ቅር/ መከፋት/

ክፍተኛ (ቅ)

mufatamaa

የክፋው/ የተከፋ/

ክፍቲ (ግ)

mufata

መከፋት

ኩሉል (ስ)

kuula

ኩል

ኩሉሳን ኩሉስ (ስ)

wal gumaa mamuu

የተካካሰ/ ካሳ የተካሰ/

kumaala
የሻለቃ አዛዝ

ኩለን (ስ)

Garee
ቡድን

ኩማ ኩም የኸኑ (ግ)
haa heddummaatan
ይብዙ

ኩለን ሞሻ (ግ)

wal yaaminsa (lolaaf)/ waliif
dirmachuu
መሰባሰብ (ለጥቃት)

ኩም (ስ)
kuma
ሺ

ኩሊ (ስ)

kuulii
ኩሊ/ የቀን ሠራተኛ/

ኩምቢ (ስ)
kumbii
ኩምቢ

ኩልሉ ጦር (ቅ)

dandayaa/ obsaa/
ቻይ

ኩሳር (ስ)
dimbilaala
ድምብላል

ኩልሉት አሻ (ግ)

harka dhawe
ጭብጭብ አደረገ/ አጨበጨቢ/

ኩስ (ስ)
kuusa
ከምር

ኩልሉት አሽቲ (ግ)

harka dhoyte
ጭብጭብ አደረገች/
አጨበጨበች/

ኩሩእ (ስ)
irree
ክንድ

ኩልታ (ስ)

dhawiinsa harkaa/
dawwaaqa
ጭብጨባ

ኩሬንቲ (ስ)
korreentii
ኮሬንቲ

ኩመላ (ስ)

ኩርሩቦ (ስ)
illeentii
ጥንቸል

ኩርራ አቆሐ (ግ)

harraageessa killee darbe

ቁራ እንቁላል ጣለ

ኩርታ (ስ)

uffata kessa

የውስጥ ልብስ

ኩሻ (ስ)

qadhima

እጮኛ

ኩሻ መኸተር (ስ)

hamarti qaadhima

የእጮኛ ቀለበት

ኩሻ ደድ (ስ)

jaalala miaa'waa

ጣፋጭ ፍቅር

ኩብበኛ (ስ)

taphataa kubbaa

ኳስ ተጫዋች

ኩብባ (ስ)

kubbaa

ኳስ

ኩብባ ሐከም (ስ)

dorii kubbaa

የኳስ ዳኛ

ኩብባኒያ (ስ)

kubbaaniyaa

ኩባኒያ

ኩብባያ (ስ)

kubbaayaa

ኩባያ

ኩንኒ (ስ)

harma

ጡት

ኩንና (ስ)

harmee dubraa

የልጃገረድ ጡት

ኩኝኝ (ስ)

birbirsaa

ግራር

ኩያ (ስ)

diigdama/ diidam

ሃያ

ኩያ ሐምሚስቲ (ስ)

diidamiishan

ሃያ አምስት

ኩያ ሐረት (ስ)

diidamii'afur

ሃያ አራት

ኩያ ሺኢሺቲ (ስ)

diidamiisadii

ሃያ ሶስት

ኩያ አሐድ (ስ)
diidamiitokko
ሃያ አንድ

ኩያ ኮኦት (ስ)
diidamiilama
ሃያ ሁለት

ኩድ ነትቱ (ስ)
dhukkuba tiruu
የወፍ በሽታ

ኩፍፊ (ስ)
kuffii/ kophee
ሽፍን ጫማ

ኩፍፋር (ስ)
kuffaara
ከሐዲ

ኪሕሊ ጌይ (ስ)
magaala waltahinsa
የስምምነት ከተማ

ኪሕሳን (ስ)
gumaa
መካሻ

ኪላሆት (ስ)
dhukkaasa
ተኩስ

ኪላሖት (ስ)

lallaba
ጥሪ

ኪላለቱ (ግ)
harka dhawan
አጨበጨበ

ኪላለታ (ግ)
harka dhawe
አጨበጨበ

ኪላላቲ (ግ)
harka dhoyte
አጨበጨበች

ኪላሎት (ስ)
harka dhawiinsa
ጭብጨባ

ኪላሞት (ስ)
Dubbii
አነጋገር

ኪላክሲ (ስ)
kilaaksii
ክላክስ

ኪልማ (ስ)
jacha/ dubbii
ቃል

ኪልማጃ ሌማ (ግ)
wawayyaawee deemee
እየተሻሻለ ሔደ

ከልቲሚነጋ (ተ.ግ)
haphachuudhaan
እየመነመነ

ከልታን (ስ)
dhawiinsa harka
ኖታብጨባ

ከልከላት (ስ)
bobaa
ብብት

ከልከልቲ (ስ)
bobaan tuttuqani
kokkofalsiisuu
ኩርኮራ

ከሎ (ስ)
kiiloo
ከሎ

ከማሎት (ስ)
xumuruu
ክንውን/ ማጠናቀቅ

ከም (ስ)
1.finniisa 2.gama
1.ቡጉር 2.ወደ

ከም ከባ (ስ)
gama kibbaa
ወደ ደቡብ

ከም ጀኑብ (ስ)
gama kibbaa
ወደ ደቡብ

ከሳቦት ኡጋ (ተ.ግ)
tooftaa faayidaa
የማትረፍ ዘዴ

ከሳቦት ዳንዲ (ተ.ግ)
sirna faayidaa
የማትረፍ ስርዓት

ከሳቦትዞ (ተ.ግ)
faayidaa argachuu isaa
ማትረፉ

ከስ (ስ)
kiihsa
ከስ

ከስ ለቅቃቃ (ስ)
kiisa baasaa (hattuu)
ከስ አውላቂ (ሌባ)

ከስመኝኛ (ስ)
addawwii
ጠላት

ከስባንሔራ (ተ.ግ)
sirna faayidaa
የማትረፍ ሥርዓት

ከስባንዚዩ (ተ.ግ)
faayidaa argachuu isaanii
ሉሕ / fuula / ገፅ - 438

ትርፋማነታቸው

ኪሰባንዜ (ተ.ግ)

faayidaa argachuu isii

ትርፋማነቷ

ኪሰባንዞ (ተ.ግ)

faayidaa argachuu isaa

ትርፋማነቱ

ኪረከማ (ግ)

gaggabaabse

ኪረከመ

ኪረፈሐ (ግ)

ajaaawe

ኪረፋ/ ጠነባ/

ኪረፈሐ (ግ)

ajaa'wan

ኪረፉ

ኪረፈሐቲ (ግ)

ajoofte

ኪረፋች

ኪረፋሐ (ግ)

ajaawe

ኪረፋ

ኪሪራ (ስ)

kormamuu

ኪንታሮት

ኪራ (ስ)

kiraa

ኪራይ

ኪራ ሳምቲ (ስ)

kiraa guuraa

ኪራይ ሰብሳቢ

ኪራ ጋር (ስ)

mana kiraa

ኪራይ ቤት

ኪርሚ (ስ)

arfaasaa/ badheessa

በልግ

ኪሮሻ (ስ)

kirooshii

ኪሮሻ

ኪባ (ጀኑብ) (ስ)

kibbaa

ደቡብ

ኪባበሌ (ግ)

1.ragaa ta'eef

2.diddiinqisiseef

1.መሰካከረላት(አምካከሸላት)

2.ካበላት

ኪባብቲላ (ግ)

1.ragaa taateef

2.diddiinqisiifteef

1 .መሰካከረችለት 2.ካበችለት

ኪብረኛ (ስ)

boonaa/ of dhiibaa/
ኩራተኛ

ኪብረኛ መሐደኛነት (ስ)

oftuultumma sabaa
ትምክታዊ ብሔርተኛነት

ኪብሪ (ስ)

boonaa/ of dhiibuu/
ትምክት

ኪብሪ መድዳ (ስ)

madda boonaa/ of dhiibaa/
የትምክት ምንጭ

ኪብሪ በጂሕ (ስ)

boona heddumessaa
ትምክት የሚያበዛ

ኪብራን (ስ)

boonsaa
ክብረኝነት/ ትምክህት

ኪተለዮ (ስ)

1.dinqisaa 2.kittillayyo
1.አድናቂ 2.ጀሌ

ኪታብ ጋር (ስ)

laaybraarii
ቤተ መፃሕፍት/ ላይብራሪ

ኪት (ተ.ግ)

mee!

እስቲ

ኪትሊ (ስ)

xuruuraa/ kitlii/ manqorqoraa
ማናቆርቆሪያ

ኪኒን (ስ)

kiniina
ኪኒን

ኪንቺች (ስ)

dachii hinqotamin
ያልለማ መሬት

ኪዝ (ስ)

kijiba
ውሸት

ኪያናም (ቅ)

abba jirenyaa
ባለ ሕልውና

ኪያን (ግ)

jireenya
ሕልውና

ኪያን ሐላ (ግ)

jireenya niqaba
ሕልውና አለው

ኪያን ዘሌሌ (ቅ)

jireenya tan hinqabnee
ሕልውና የሌላት

ኪያን ዜሌ (ተ.ግ)

jireenya ishit'iif

ለሕልውናዋ

ኪዮስክ (ስ)

kiyooskii

ክዮስክ

ኪጂብዱ (ስ)

kijibduu

ዋሾ (ውሽታም)

ኪፊል (ስ)

kutaa

ክፍል

ኪካካሕ (ስ)

buskuta aadaa

ባህላዊ ብስኩት

ካላንዳር (ስ)

kalandarii

ካላንደር

ካሚዮን (ስ)

makiinaa/ konkoolaataa/

መኪና

ካሜራ (ስ)

kaameeraa

ካሜራ

ካስ (ስ)

geeba hoojjaa

አነስተኛ መጠጫ ቅል

ካርቦን (ስ)

kaarboonii

ካርቦን

ካርታ (ስ)

kaartaa

ካርታ

ካርቶን (ስ)

kaartoonaa

ካርቶን

ካቢሌ (ግ)

dinqiseef

ካቢላት/ መሰከረላት/ አሞኳሽላት

ካቢኔ (ስ)

kaabinee

ካቢኔ

ካባ (ግ)

dinqise

መሰከረ

ካባ አሻ (ግ)

kaabii hojjate(tolche)

ግንብ ሰራ (ድንጋይ ደርድሮ)

ካብባ (ስ)

kaabbaa

ካባ

ካቦርታ (ስ)

kaabbaa

ካፖርት

ካንዴላ (ስ)

kaandeellaa

ካንዴላ

ካኪ (ስ)

kaakii

ካኪ

ካካ (ስ)

(obboleessa haadhaa)

አጎት (የእናት ወንድም)

ካዊያ (ስ)

kaawuyyaa

ካውያ

ኬልላ (ስ)

kellaa

ኬላ

ኬረላ (ግ)

garaa baase

ቦርጭ አወጣ

ኬቡ (ግ)

ragaa bahan

መሰከሩ

ኬባ (ግ)

ragaa bahe

መሰከረ

ኬብቲ (ግ)

ragaa baate

መሰከረኝ

ኬንትሮስ (ስ)

kentroosii

ኬንትሮስ

ኬክሮስ (ስ)

kekroosii

ኬክሮስ

ኬየና (ግ)

jireenya arkate

ሕልውና አገኘ

ኬይደል (ስ)

mala

ዘዴ

ኮሌራ (ስ)

koleeraa

ኮሌራ

ኮሌታ (ስ)

koolleettaa

ኮሌታ

ኮሌጅ (ስ)

kollejii

ኮሌጅ

ኮሎኒ (ስ)

kolonii

ቅኝ ግዛት

ኮማዲኖ (ስ)

komadiino/ sanduuqa

ከመዲኖ

ኮምበለል (ተ.ግ)

gaggaragaluu/ koombooluu/

ከብለል

ኮምበል (ተ.ግ)

koombooluu

ጊልበጥ

ኮምፓስ (ስ)

kombaasii

ኮምፓስ

ኮሰራ (ስ)

seelana(kan timira itti

maran)

የቴምር መጠቅለያ ከዘንባባ

ቅጠል የሚሰራ

ኮረት (ስ)

korata

ኮረት

ኮረኣ (ግ)

irreesse/ madaale/

ከነዳ/ ለካ/

ኮሪችቻ (ስ)

korichaa

ኮርቻ

ኮራ (ስ)

kooraa

ለጭነት

ኮርማ (ስ)

kormaa (dhiira)/ faxina/

ኮርማ(ጎበዝ)

ኮርቤሳ (ስ)

korbessaa

ወጣጤ ያልተኮላሸ (ለፍየል)

ኮርኒስ (ስ)

korniisaa

ኮርኒስ

ኮሺም (ስ)

shimbirqolii

ኮሺም

ኮበታ (ግ)

goggoge(haga loonii)

ደረቀ(ለኩበት)

ኮተሊክ (ስ)

kotalika

ካቶሊክ

ኩተት (ስ)

haafa

ዝባዝንኬ(ቲርኪሚርኪ)

ኮቲራባንዲ (ስ)

kontorobaandii

ኮንትረባንድ

ኮት (ስ)

koota

ኮት

ኮትቴ (ስ)

koottee

ዱካ

ኮንተራት (ስ)

kontiraata

ኮንተራት

ኮኦት (ስ)

lama

ሁለት

ኮኦት ሊራ (ስ)

liiraa lama

አምስት ሣንቲም

ኮኦት ኢጃ (ስ)

harka lama

ሁለት እጅ (እጥፍ)

ኮኦት ገረብቤ መትለሐድ (ስ)

gama lamaan

qabamuu(dubbiin)

መወጠር/ በነገር

ኮኦት ጉትቲ (ተ.ግ)

jidduu

መካከል

ኮኦት ጊር (ተ.ግ)

yeroo lama

ሁለቱ

ኮኦት ጢፊት (ስ)

birrii kudhan

አስር ብር

ኮኦት ፊት (ስ)

fuula lamaa

ሁለት ፊት

ኮኦትቤ አሐድ ሞኸና (ስ)

malaa dhabu

መላ ማጣት/ ግራ መጋባት/

ኮኦትታኝ (ስ)

lamaffaa

ሁለተኛ

ኮኦትታኝ ነቢ መውሉድ (ስ)

mawluuda lamaffaa

የዓመቱ አራተኛ ወር ስም/

በእስላማዊ ቀን አቆጣጠር/

ኮድዳ (ስ)

koddaa

ኮዳ

ሐረሪ ሪፖርት ባሕሪያ ቢሳሎት አካዳሚ

ኸለቃ (ግ)

uumme

ፈጠረ

ኸለግ (ግ)

dogongore

ተሳሳተ

ኸለጥ (ስ)

dogongora

ስሕተት

ኸለጥቤ ኸለጥ (ቅ)

hedduumina dogongoraa

ስህተት በስህተት

ኸል (ስ)

kiikkoo

ኮምጣጤ

ኸልሊ (ስ)

bu'aa kalii

የቋሚ ተክል(ሐብት)

ኸልላቂነት (ስ)

uumiinsa

ፈጣሪነት

ኸልላግ (ስ)

borsiftuu

መበጥበጫ

ኸልቂ (ስ)

uumamaa

ፍጡር

ኸልቃች (ስ)

uumaa rabbii

ፍጡራን/ መናፍስት

ኸሚስ (ቅ)

kamiisa

ሐሙስ

ኸምማሪ (ስ)

farsho tolchituu

መጠጥ ጠማቂ

ኸምማር (ስ)

farshoo dhuyiduu

መጠጥ ጠጨ

ኸምሲን (ስ)

shantam

ሐምሳ

ኸምረኛ (ስ)

machaawaa

ጠጨ/ ሰካራም/

ኸምረኛች (ስ)

machaawoota

ጠጨዎች

ኸምሪ (ስ)

farshoo

መጠጥ/ አስካሪ/

ኸምራዊ (ቅ)

hamaraawii/ bifa halluuሐ
ሐምራዊ

ኸምራዊዬይ (ቅ)

hamaraawii kan fakkaatu
ሐምራዊ መሳይ

ኸሰራ (ግ)

kisaare
ከሰረ

ኸሰላ (ስ)

haala
ሁኔታ

ኸራብ (ኀራብ) (ስ)

kan hin baramne
እንግዳ/ ያልተለመደ/

ኸራግ (ስ)

1.korojoo kitaabaa 2.kartaa
1.የመጻሐፍ መሸፈኛ ጨርቅ
2.ካርታ

ኸራ (ግ)

qote
ቆፈረ

ኸራብ (ተ.ግ)

kan bade/ kanjijige
የተበላሸ/ የፈራረሰ

ኸራብ ኸና (ግ)

bade/ jijjige

ተበላሸ/ ፈራረሰ

ኸርራራ (ቅ)

qottu
ቆፋሪ

ኸርቂ ኸና (ግ)

loloaan guutamee
ተጥለቀለቀ

ኸርቢ ሐረር ጌይ (ኀርቢ) (ስ)

harargee lixaa
ምዕራብ ሐረርጌ

ኸርኸራ (ስ)

rakkina xaxamaa
የተወሳሰበ ችግር

ኸርኸር ወላንዶ (ስ)

liphliiphii rooqa afur qabdu
አራት ማዕዘን እና ባለ ሁለት
ጭራ ውልብልቢት

ኸሹ (ግ)

fedhan
ፈለጉ/ ተመኙ/

ኸሹሎ (ግ)

fedhaniif
ፈለጉለት/ ተመኙለት/

ኸሻ (ግ)

fedhe

ፈለገ/ ተመኝ/

ኸኸሌ (ግ)

fedheef

ፈለገላት/ ተመኝላት/

ኸኸቲ (ግ)

feete

ፈለገች/ ተመኝች/

ኸኸቲላ (ግ)

feeteef

ፈለገችለት/ ተመኝችለት/

ኸበላ (ግ)

salphate

ተዋረደ

ኸበረኛ (ስ)

oodeeyfataa

ጋዜጠኛ

ኸበር (ስ)

oduu

ዜና

ኸበር ሜመድ (ስ)

oduu himuu

ዜና መንገር

ኸበር ፋጭ (ስ)

gabaasaa

ዜና ፈላጊ/ ሪፖርተር/

ኸበዳ (ግ)

ulfaate/ kabajame

ከበደ/ ተከበር

ኸቢስ (ስ)

salphaa

ወራዳ

ኸተማ (ግ)

xumure

ጨረሰ/ ቋጩ/

ኸተሩ (ግ)

dhorkan

ከለከለ

ኸተራ (ግ)

dhorke

ከለከለ

ኸተርቲ (ግ)

dhorkite

ከለከለች

ኸተታ (ግ)

dhooyisee kaaye

ወሽቆ አስቀመጠ/ ደብቆ

አስቀመጠ

ኸቲመት (ስ)

erga soomanii senee

guyyaa27

irraatti ayyaanaa amantii

kabajamu

የረመዳን ያም በገባ በ27ኛ ቀን
የሚከበር ሐይማኖታዊ በዓል

ኸትሚ (ስ)

xumuraa

ድምዳሜ/ ማጠቃለያ/

ኸትሚ ጋር (ስ)

qophiin yaadannoo

mana itti qopha'u

የመታሰቢያ ድግስ የሚደገስበት
ቤት

ኸትታራ (ግ)

dhorkaa

ከልካይ

ኸትታታ (ግ)

kan dhooyisee kaayu

ወሻቂ

ኸኒማ (ስ)

horii boojjii

የምርኮ ሐብት

ኸዚር ዋ ኢሊያስ መኸና (ስ)

wal qunnamuu dhaba

አለመገናኘት

ኸዝና (ስ)

kaznaa/ sanduqa maallaqaa

ካዝና

ኸዝና መላቅ (ስ)

qabduu maallaqaa

ገንዘብ ያዥ

ኸያጥ (ስ)

hodhaa uffata

ልብስ ሰፊ

ኸይሪ ጀዛእ (ቅ)

galata hojii gaarii

ለመልካም አድራጎት የሚሰጥ
መልስ

ኸደና (ግ)

cuqqaale

ከደነ

ኸደአ (ግ)

gane

ከዳ

ኸዲር (ስ)

kadiir

ከድር

ኸድዳተኛ (ስ)

ganaa

ከዳተኛ/ ከጂ/

ኸድዳአ (ቅ)

haalaa

ከሃዲ

ኸጅጃጃ (ስ)

Dhiitaa

ረጋጭ

ኸጢብ (ስ)
lallabaa(amantiif)
ሰባኪ/ ለእምነት/

ኸጥ (ስ)
barreeffame harka
የእጅ ጽሁፍ

ኸፈፋ (ግ)
salphate
ቀለለ

ኸፊፍ (ተ.ግ)
salpha
ቀላል

ኸፊፍነት (ተ.ግ)
salphatu
ቅለት(ለክብደት)

ኸፍ አሻ (ግ)
qalee/ muree
አረደ/ ቆረጠ

ኸፍኸፍ ባያ (ግ)
miilanamaa dhagayame
ኩቴ ተሰማ

ኸሉል (ስ)
dhowwama
የተከለከለ

ኸሉቅ (ቅ)
uumama
ፍጡር

ኸሉግን ኸሉጥ (ቅ)
dhangaggaa'aa
ጉምዝዝ/ ከምጥጥ

ኸሉጥ (ኸሉጭ) (ቅ)
kan dhangaggaa'e
የኮመጠጠ/ ኮምጣጣ/

ኸልቂ (ስ)
akkaata uummamaa
አፈጣጠር

ኸሱር (ስ)
kan kasaare
የከሰረ

ኸሱሱር ባያ (ግ)
kasaara ta'e
የከሰረ

ኸሩጂያ (ስ)
baasii
ወጪ

ኸራንኸር (ቅ)
kan qoqotame
የተቆፋፈረ/ ቁፍርፍር/

ኸር (ቅ)
kan qotame

የተቆፈረ

ኹሽሺኻ (ተ.ስ)

dantaate

የራስህ ጉዳይ

ኹቡድ (ስ)

kan ulfaate

የከበረ

ኹብሊ (ስ)

salphina

ውርደት

ኹቱም (ተ.ግ)

xumuraa

የተደመደመ

ኹቱር (ተ.ግ)

dhorkamaa

ክልክል/ የተከለከለ

ኹቱት (ስ)

dhokotaa

የተደበቀ/ ድብቅ

ኹንቲ (ስ)

haala

ሁኔታ

ኹኖት (ስ)

tahuu

መሆን/ ውለታ መዋል/

ኹኺ (ስ)

kukkii

ኮክ

ኹዱም (ቅ)

kan tajaajilame

የተካደመ

ኹዱን (ቅ)

kan cuqqaalame

የተከደነ/ ክድን ያለ

ኹድራ (ስ)

kudraa

አትክልት

ኹድዱን አሻ (ግ)

cuqqaale

ክድን አደረገ

ኹድዱእ (ቅ)

ganu/ kan ganame

የተከዳ/ የተካደ/

ኹድዱእ አሻ (ግ)

gane

ክድት አደረገ/ ካደ/

ኹጅ (ቅ)

kan dhitame

የተረገጠ

ኹጅጁጅ አሻ (ግ)

Dhiite

ርግጥ አደረገ

ኹጥባ (ስ)

1.haasawa

2.minaara

1.ዲስኩር 2.ሚናራ

ኹፍፊ (ስ)

kophee cuufa(kuffii)

ሽፍን ጫማ

ኹላጦት (ስ)

dogongorsuu

ማሳሳት

ኹልቀት (ስ)

ummama/ dhaloota

ፍጥረት

ኹልቃን (ስ)

uuminsa

ፈጠራ

ኹረኸራ (ግ)

qoqqore

ጎረጎረ/ ሸረሸረ/

ኹራር (ግ)

qoqqote

ቆፋፍር/ ቦርብር/

ኹሻሻ (ቅ)

feedhe

ፈለገ

ኺሻሾ (ግ)

feedhan

ፍላጎት አደረባቸው

ኺሸና (ስ)

fedhii

ፍላጎት

ኺሾና (ስ)

fedhii

ፍላጎት

ኺታሞት (ስ)

xumuraa

ፍፃሜ

ኺታሮት (ስ)

dhorkiinsa

ክልከላ

ኺታቶት (ስ)

dhooyisuu

አደባባይ

ኺንጋ (ቅ)

filatamaa

ምርጥ/ በጣም የተሻለ/

ኺዳሞት (ስ)

tajaajila

እንክብካቤ

ኺዳኖት (ስ)

cucqaalcha
አከዳደን

ኸዳኦት (ስ)
ganuu
ክህደት

ኸዳደና (ግ)
cucucqaale
ከዳደነ

ኸድኦ (ስ)
gane
ካደ

ኸጃጃ (ስ)
Dhidhiite
ረጋገጠ

ኸጣቦት (ስ)
ibsaa
ገለፃ (ሊክቸር)

ኸጥባን (ስ)
ibsaa (dubbii)
ገለፃ (ንግግር)

ኸጥጣ (ስ)
toftaa
እስትራተጂ/ ስልት/

ኸለፋ (ግ)
ajaja darbe
ትዕዛዝ ተላለፈ

ኸሊቅ (ስ)
uumaa
ፈጣሪ

ኸምማር (ቅ)
farshaanaa
ሰካራም

ኸስሊ (ቅ)
qofaa
ብቻ

ኸስሊቤ (ተ.ግ)
kobaadhaan
ለብቻ

ኸቲማ (ስ)
kaatimaa
መጨረሻ

ኸና (ግ/ስ)
1.tahe 2.hayaa
1.ሆነ 2.እሺ

ኸና ባያ (ግ)
hayaatoleja'e
እሺ አለ

ኸና ባይ (ግ)
nama tole ja'u
ተግባቢ ሰው

ኸናጊር (መ.ፃ)

silaa tahe
ከሆን

ኻንቲ ጌይ (ስ)
maqaa durii kan HARAR
የሐረር ከተማ ጥንታዊ ስም

ኻኢን (ቅ)
sobduu
አታላይ

ኻጃማ (ግ)
tajaajile
ካጃመ

ኻዲም (ስ)
wandaqa
አገልጋይ

ኻድ (ተ.ስ)
kan offi/ kan dhunfa
የራስ/ የግል

ኼትሚ (ግ)
xumurii
ጨርስ/ አጠናቅቅ/

ኼይሪ (ስ)
dalaga gaarii
መልካም ስራ

ኼይሪ ሞይ (ስ)
guyyaa gaarii
መልካም ቀን

ኼጃ (ግ)
dHITE
ረገጠ

ኼጠባ (ግ)
lallabe(gorsa keene)
ደሰኮረ/ መከረ/

ኸለጣ (ግ)
dhangaggaa'e
ከመጠጠ

ወሐቺ (ስ)

dubartii

ልጃገረድ (ያላገባች)

ወሐቺ በሰር (ስ)

bixxuu

ቅጠል አይነት

ወሐችነት (ስ)

dubrummaa

ድንግልና

ወሕሪ (ወርሒ) (ስ)

1.baatii 2.ji'a

1.ወር 2.ጨረቃ

ወሕቤር (ስ)

firii hin cimin(bunaaf)

እንጭጭ(ለቡና ፍሬ)

ወሕዮቲ (ስ)

dhamsa rabbii

መልዕክት(ከፈጣሪ)

ወሕደ ቤሔር (ተ.ግ)

wal makiinsa booda

ከውህደት በኋላ

ወሕደ ቤቀድ (ተ.ግ)

wal makiinsa dura

ከውህደት በፊት

ወሕደኛ (ስ)

jaalata wal makiinsaa

ውሕደት አፍቃሪ

ወለመጥ (ስ)

marrimaan

አንጀት

ወለብ (ስ)

hayyamaa ummataa

የሕዝብ (ፍቃደኝነት)

ወለብ ዲነት (ስ)

horii bilisa

ነፃ ሐብት

ወለብ ገራድ (ስ)

af - mootii

አፈ ንጉስ

ወለብባይ (ስ)

Hayyamaa

ፍቃደኛ

ወለገት (ስ)

dirree

ሜዳ

ወሊ (ስ)

1.qulqulluu 2.guddisaa

1.ቅዱስ 2.አሳዳጊ

ወላንዶ (ስ)

balaan - balleettii

ውልብልቢት

ወል ሑባብ (ስ)

bofa guddaa

ዘንዶ

ወል ኪባብ (ስ)

kaayo lambaa aadaa

ባሕላዊ ኩራዝ ማስቀመጫ

ወልላ (ቃ.አ)

tasa

ጭራሽ

ወልላሒ (ስ)

wallaahii(rabiitti kakachuu)

መሐላ(በአላህ ስም)

ወልዲ (ስ)

daaima

ሕፃን

ወልዲ ሸፊእ (ስ)

du'insa daa'imaa

የሕፃን ሞት

ወልዲ ቃቅ ቃቅ (ስ)

jeequu daa'immanii

የልጆች ጫጫታ

ወልዲ አይ (ስ)

haadha joollee

እመጫት/ የልጆች እናት

ወልዲ አፍጎን (ስ)

hulbaa

የሕፃን መጸዳጃ ጨርቅ

ወሲላ (ስ)

tooftaa

ዘዴ/ ሥልት

ወሲቃ (ስ)

waraqa ragaa

ሰነድ

ወሲይያ (ስ)

dhammannoo(dhaamoo)

ኑዛቤ

ወሲጣ (ስ)

toftaa/ gama/

ዘዴ/ በኩል/

ወስሲ (ስ)

waasii

ተያዥ

ወስዋሰኛ (ስ)

shakkaa

ተጠራጣሪ

ወስዋስ (ስ)

waswaasa/ mamu qalbii

hiruu/

አሳሳች/ ማመንታት/

ወስጣኒ (ቅ)

giddu galeessa

መካከለኛ

ወስፊ (ስ)

mutaa

ወስፊ

ወረመኛ (ቅ)

abbaa waraanaa

ጦረኛ

ወረመኛነት (ስ)

loltummaa

ጦረኛነት

ወረም (ስ)

waraana

ጦር

ወረም በቀላ (ግ)

lola eegalame

ጦርነት ተነሳ

ወረቅ ቦባ (ስ)

bakka misooma

ለም ቦታ

ወራሺ (ስ)

dhaalaa

ወራሽ

ወራባ (ስ)

waraabeysa

ጅብ

ወራባ ሸምሺያ (ስ)

horroqoo

እንጉዳይ

ወራባ አሚር ኩት ኻና (ግ)

dirmataniif

ተረባረቡለት

ወራባች ኩለን ኣሹ (ግ)

warabeessii wal yaame

(lolaaf)

ጅቦች ተሰባሰቡ (ለጥቃት)

ወራእ (ስ)

gama boodaa

ወደ ኋላ/ በስተጀርባ/

ወሬግ (ስ)

faaye

ውብ/ ምርጥ/ ናሙና/ ጌጥ

ወሬግ ሲናን (ስ)

dubbii makmaaksa/ jechama

ፈለጣዊ አነጋገር

ወር (ስ)

oduu

ወራ/ ዜና

ወር ሸእቲ (ስ)

propagaandaa

ፕሮፓጋንዳ

ወር በጂሕ (ስ)

oduu kan baayisu/ lebee

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 457

ወሬኛ

ወር ጊቢት (ቅ)
galaalchaa(gaazexaa)
ጋዜጣ

ወርሐ (ስ)
1.baatii 2.ji'a
1.ወር 2.ጨረቃ

ወርመሬት (ተ.ግ)
fatiin fatiin/ dagachuudhaan
ድንገት/ ሳይታሰብ

ወርሲ (ስ)
warsii
ወርስ

ወርራር (ስ)
weerartuu
ወራሪ

ወርራቅ (ስ)
badhaadhumma
ብልፅግና

ወርሻ (ስ)
warshaa
ፋብሪካ

ወቀሽ (ስ)
fanniftuu qorii/ halgate
ገብቱ መስቀያ (በሐረሪ ባህላዊ
ቤት)

ወቃር (ስ)
walaleessaa
ገጣሚ

ወቅቲ (ስ)
yaroo
ጊዜ

ወቅቲሌ (ተ.ግ)
yaroo dhaf
ለጊዜው/ ለወቅቱ/

ወቅቲሌ ወቅቲዞ (ተ.ግ)
aluma sana
ወዲያውኑ

ወቅቲዞ (ተ.ግ)
aluma sana
ወዲያው

ወቅቲያ (ቅ)
kan yeroo
ጊዜያዊ

ወቅጂ (ቅ)
seeqa
ፈገግታ

ወቅፊ(ወፍቂ) (ስ)
waqfii maskiidaa
የመስጂድ ሀብት/ ንብረት

ወብሓ (ግ)

haphate

ቀለለ(እንጭጭ ሆነ)

ወቢ ዘር (ስ)

laga wabii

ዋቢ ሸበሌ ወንዝ

ወባሕቲ (ግ)

haphatte

ቀለለች

ወተር (ስ)

ribuu

ጅማት

ወነጉ (ግ)

jabaatan akka leenca

እንደ አንበሳ ጠነከሩ/ ኅበዙ/

ወነጋ (ግ)

jabaatee

ጠነከረ/ ኅበዘ/

ወነግቲ (ግ)

jabaattee akka leenca

እንደ አንበሳ ጠነከረች

ወነግቲሌ (ግ)

jabaatteef

ጠነከረችላት

ወነጎት (ስ)

jabaachuu

መጠንከር/ መኅበዝ/

ወናግ ወልዲ (ስ)

ilmo leenca

ደቦል/ የጎበዝ ልጅ/

ወንባር (ስ)

1.barcuma

2.kofoodhala kan olii

1.በርጩማ 2.የሐረሪ ባህላዊ

ሱሪ የላይኛው ክፍል

ወንደቅ (ስ)

gabra

ተቀጣሪ ሠራተኛ

ወእዚ (ስ)

gorsa(kan amantii)

ምክር(የሐይማኖት)

ወእዲ (ስ)

waada

ቃል ኪዳን/ ቃለ-መሐላ/

ወኪል (ስ)

bakka buaa/ iddoomaa

ወኪል/ ተወካይ

ወክካልነት (ቅ)

bakk bu'insa

ወካይነት

ወኸ (ቃ.አ)

ajaaibuu

ግርምት/ የመደነቅ/

ወኸ አቴሽታ (ግ)

dinqisiifte(isa)

አስደነቀችው/ አስገረመችው/

ወኸቤ ቀራ (ግ)

dinqiifame

ተደነቀ/ ተገርሞ ዝም አለ/

ወዘነኛ (ቅ)

abbaa onnee

ልባም፣ ደፋር

ወዘነዞ ሐበጣ (ግ)

dardaroom/ onnee isaa

afuufame/

ልቡ አበጠ/ ጎረመስ/

ወዘና ቁብላ (ስ)

sodaatuu

ልበ ቢስ/ ፈሪ/

ወዘናም (ስ)

jeynaa/ gaanfuree/

ደረተ ሰፊ/ ልበ ሙሉ/

ወዚዛ (ስ)

boba'aa

ወላፊን/ ነበልባል/

ወዚዛ (ለብለብቲ) (ስ)

belbelaa ibbidda

ነበልባል

ወደላ (ግ)

furdate

ወፈረ

ወደልላ (ስ)

dargaggo

ጎረምላ

ወደልቲ (ስ)

furdatte

ወፈረች

ወደዳ (ግ)

jaalate

ወደደ

ወዳጅ (ስ)

jallee/ fira

ወዳጅ/ ዘመድ

ወድ ወዳ (ስ)

tajaajila

እንክብካቤ

ወድ ወዳ አሻ (ግ)

tajaajile

ጎተጎተ/ ተንከባከበ/

ወድ ወዳ አሼ (ስ)

tajaajile/ ishii/

ተንከባከባት

ወድዳዳ (ስ)

jaalataa

ወዳድ

ወጀበቤ (ግ)

ittidirqamtee/ dirqamaa
ittita'e/

ግዴታ ሆነባት

ወጀበቤዩ (ግ)

ittidirqamaman
ግዴታ ሆነባቸው

ወጀባ (ግ)

dirqamata'e
ግዴታ ሆነ

ወገሬ (ስ)

wagaree
ቢጫ

ወገር (ስ)

ejarsa
ዌይራ

ወገር ለፉ (ስ)

muka ejarsa
ዌይራ ዛፍ

ወገር ቁጥጢ (ስ)

baala ejarsa
የወይራ ቅጠል

ወገር ኢንጨ (ስ)

muka ejarsa
ወይራ እንጨት

ወጨራ ወልዲ (ስ)

nyagoo
ወረንጭላ

ወጨቃት (ስ)

wacaqa
ጨሐት

ወጨ (ስ)

baasii
ወጨ

ዊሕዳ (ስ)

wal makiinsa
ውህደት

ዊላሐት (ስ)

haphachuu/ laaffisuu/
መቅለል/ ማለስለስ/

ዊላት (ተ.ስ)

abaluu
እከሌ

ዊላየት (ስ)

dhala dhalaa ofii
የልጅ ልጅ

ዊልሳን (ስ)

mala
ዘዴ

ዊሳሎት (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 461

raqqabuu/ ga'insa
መድረስ (ለቦታ)

ዊስሳ ሞይ (ስ)
mana fincaanii/ mana
bobbaa
ሸንት ቤት

ዊስሳ ገበታ (ስ)
qorii wissaa
የእጅ መታጠቢያ

ዊራረገሌ (ግ)
babbareedeef
ተጋጌጠላት(ሴት ለመሳብ)

ዊርጋን (ስ)
miidhagsuu
ማሳመር/ መስዋብ/ ማጌጥ/

ዊቂር (ስ)
walaloo
ግጥም

ዊቂርቲ (ስ)
walaloo
አወቃቀረ

ዊቃሮት (ስ)
akkaat walaloo itti baasan
2.caasaa
1.አወቃቀር 2.መዋቅር

ዊካላ (ስ)

bakk bu'insa/ iddoomina/
ወክልና

ዊካሎት (ስ)
iddoomsuu
መወከል

ዊዚእ ጨፍጨፍ (ስ)
hurkaan jiidhuu
በላብ መተመቅ

ዊዳር መሐጣ (ግ)
widaare/ jabeesse
(gidaaraaf)
ጠገነ/ አጠናክረ (ለግድግዳ/
ግንድ)

ዊድላ (ስ)
furdina
ወፍረት

ዊጢን (ስ)
karoora
ፕላን

ዊጪት (ስ)
jaldeesa/ weennii/
ጎሬዛ

ዋ (መ.ፃ)
fi
እና

ዋለላ (ግ)

naanaawe

ዞረ

ዋለቤው (ግ)

ittioole/ dhiise/ yaada isaa

jijjiire/

ተወው/ ሐሳቡን ቀየረ/

ዋሉ (ግ)

irraa olan/ yaada isaanii

jijjiiran/

ተወረት/ ሐሳባቸውን ቀየሩ/

ዋሊ (ስ)

weellisaa

ዘፋኝ/ ከያኒ/

ዋል ላአይ (ዋልላይ) (ተ.ግ)

muka gubbaa

ዛፍላይ

ዋልሊ (ግ/ስ)

naanaawaa/ nannaawii/

ዘዋሪ/ ዙር

ዋልቲባ (ግ)

1.irraa olte(diiste) 2.itti turte

3. yaada ishii jijjiirte

1.ተወችው 2.ቆየችበት 3.ሀሳብ

ቀየረች/

ዋሲእ (ቅ)

baldhaa/ quubsaa/

ሰፊ/ በቂ/

ዋስ (ስ)

waasii

ተያዥ/ ዋስ

ዋር (ስ)

1.siranaa/ dhaabbataa

2.safaraa (dheerinaaf)

1.ቋሚ/ ዘላቂ 2.መለኪያ

(ርዝማኔ)

ዋር ሒርገኝኛ (ስ)

gorsaa siranaa

ቋሚ አማካሪ/ ዘላቂ አማሪ

ዋቅ ዋቅ ባቲ (ግ)

booche (daa'imaaf)

አለቀሰች (ለሕፃን) እርሪታ

ዋእዲ (ስ)

waada

ቃል ኪዳን

ዋይ (ስ)

dhibka

ብሶት

ዋይ ኤድ (ስ)

iyannoo

አቤቱታ/ ማመልከቻ/

ዋይዋ ዌር (ስ)

ya'ii/ dhibka/

ዋይታ፣ ችግር እና ብሶት

ዋጁብ (ስ)
dirqama
ግዴታ

ዋፍ (ስ)
goofaree
ጎፈሬ

ዌላላ (ግ)
ziyaare
ጎበኘ/ ዘየረ

ዌሰላ (ስ)
toofta tolche
ዘዴ አበጅ

ዌረጉ (ግ)
miidhagan
አጌጡ

ዌረጋ (ግ)
shoge/ miidhage
አጌጠ

ዌረግቲ (ግ)
bareedde/ miidhagde/
shogde
አጌጠኝ/ ተዋበኝ/

ዌረጎት (ስ)
shogumma/ midhagina
አጋጌጥ

ዌር (ስ)
cittoo
እከክ

ዌቀሩ (ግ)
walaloo walaleessan
ገጠሙ (የዘፈን ግጥም)/
አዋቀሩ/

ዌቀራ (ግ)
walaloo walaleesse
ገጠመ

ዌቀርቲ (ግ)
walaloo baafte/ walaleessite
ገጠመኝ

ዌቀርት (ስ)
walaloo baasuu/
walaleessuu
አወቃቀር

ዌደራ (ግ)
widaare
አጎለበተ/ ጠገነ/

ዉሩር (ተ.ግ)
kan weerarama/
weeraramaa/
የተወረረ

ዉኑግ (ቅ)
kan jabaate
የተጠናከረ

ሐረሪ ሪፖርት ባሕሪያ ቢሳሎት አካዳሚ

ዘሐን (ስ)

udaan

አይነ ምድር (ሰገራ)

ዘሕሓባ (ቅ)

harkisaa

ጎታች

ዘሕራ (ስ)

ilillii

አበባ

ዘሕጠና (ስ)

sagaltam

ዘጠና

ዘሕጠና ዘሕጠኝ (ስ)

sagaltamii sagal

ዘጠና ዘጠኝ

ዘሕጠኝ (ስ)

sagal

ዘጠኝ

ዘለሉ (ግ)

utaalan

ዘለሉ

ዘለላ (ግ)

utaale/ ragade/

ዘለለ

ዘለል ባያ (ግ)

gatanarame

ተንገዳገደ

ዘለልቲ (ግ)

utaalte/ ragadde/

ዘለለች/ ጨፈረች/

ዘለማ (ግ)

roobe

ዘነበ

ዘለማሌው (ግ)

1.roobeef 2.hoorii arkate

1.ዘነበለት/ 2.ሐብታም ሆነ

ዘለሞደዱ (ተ.ግ)

kan hin goombifne

ያላፈነደዱ/ ያላጎበደዱ/

ዘለሞደዳ (ተ.ግ)

kan hin goombifne

ያላፈነደደ/ ያላጎበደደ/

ዘለሞደድቲ (ተ.ግ)

tan hin goombifne

ያላፈነደደች/ ያላጎበደደች/

ዘለገሰሱ (ቅ)

warra hin mufachiisin

ያላስከፋ

ዘለገሰላ (ቅ)

kan hinmufachiifne

ያላስከፋ

ዘለገሰስቲ (ቅ)

tan hin mufachiifne
ያላስከፋኝ

ዘሊል (ቅ)

zulaawaa
ጎስቋላ

ዘሊል ኻና (ግ)

zullaathe
ተጎሳቆለ

ዘሊልነት (ስ)

zullaawuummaa
ጉስቁልና

ዘላለም (ተ.ግ)

bara baraatti
ዘላለም

ዘሌላ (ቅ)

kan hin qabne
የሌለው

ዘሌል (ቅ)

kan hin jirre
የሌለ

ዘል ለፈአቤ ዮልዛል (ስ)

odoo hin hojjanne kan
nyaatu
ሳይሰራ የሚበላ

ዘል መረሳ (ቅ)

kan hin dhoorkine

ያልነፈገ

ዘል ሳያ ባድ (ስ)

biyya kan hin dureesin
ያልበለፀገ አገር

ዘል ሴነቃ (ቅ)

kan hin sinqeefatin
ያልሰነቀ

ዘል ሬሽድቲ (ቅ)

tan hin bilchaanne
(umriidhaan)
ያልበሰለች (በእድሜ)

ዘል በሰላ (ቅ)

kan hin bilchaatin/
hindamaqin/
ያልበሰለ/ ያልነቃ/

ዘል ቢርኺ (ስ)

alagaa
ባእዳ

ዘል ቲሰማኣ (ቅ)

kan hin dhaga'yamin
ያልተሰማ

ዘል ቲሴጀላ (ቅ)

1.kan hin waraabamin
(sagaleef) 2.kan hin
galmaa'in

1.ያልተቀረፀ 2.ያልተመዘገበ

ዘል ቲራቀባ (ቅ)

kan hin to'atin
ያልተቆጣጠረ

ዘል ቲራቀባች (ቅ)

warra hin to'atin
ያልተቆጣጠሩ

ዘል ቲራቀብቲ (ቅ)

tan hin to'atin
ያልተቆጣጠረች

ዘል ቲባሐድቲ (ስ)

kan wal hin makamin (isiin)
ያልተደባለቀች

ዘል ቲኤቀዳ (ቅ)

kan hinqajeelfamin
ያልተመራ

ዘል ቲከተፋ (ቅ)

kan hin mufatin
ያልተከፋ

ዘል ቲኬፋችሌ (ተ.ግ)

warra hinmufataminiif
ላልተከፋት

ዘል ቲኸሻ (ቅ)

kan hinfedhamne
ያልተፈለገ

ዘል ቲጌደባ (ስ)

kan wasana hinqabne
ያልተገደበ

ዘል ቶያ (ስ)

mandara ofiin tahir
ያለ ሠፈር

ዘል ነቲጃ (ስ)

bu'aa gaarii kanhintaane
ያልሆነ ውጤት

ዘል ነፈላች (ስ)

kan hin bololi'in
ያለልተንሳፈሩ

ዘል ነፈልቲ (ስ)

tan hin bololi'in
ያልተንሳፈራች

ዘል አቂ (ስ)

wallaala
አላዋቂ

ዘል አድሊ ተዳለጎት (ስ)

hojii waganaa
አድሎአዊ አሠራር

ዘል አጋ (ስ)

karaa malee
ያለመንገዱ/ የተሳሳተ አቅጣጫ/

ዘል ኩት (ግ)

akka malee
እንደማይሆን

ዘል ኩት ኻና (ግ)
akka malee ta'e
እንደማይሆን ሆነ

ዘል ኮረኡ (ቅ)
warra hin madaalin
ያልለኩ

ዘል ኮረኣ (ቅ)
kan hin madaalin
ያልለካ

ዘል ኮረኣቲ (ቅ)
tan hin madaalin
ያልለካች

ዘል ወቅቲ (ስ)
yeroo malee
ያለጊዜው/ አጉል ሰዓት/

ዘል ዘል አሼው (ስ)
rarraase
አንጠለጠለው

ዘል ዜጋ (ስ)
kanhin hiyyoomne
ያልደኸየ

ዘል ገረብተኛ (ስ)
imbaabsaa/ kophummaa
ገለልተኛ

ዘል ገረብተኛነት (ስ)

imbaabsummaa
ገለልተኝነት

ዘል ገበርቲ (ስ)
tan hin leengifamne
ያልሰለጠነች

ዘል ጌሳ (ቅ)
kan hin arjoomini
ያልለገሰ/ ያልካደመ/

ዘል ጌያ (ስ)
warra magaala kan hinta'in
ከተሜ ያልሆነ

ዘል ጌይ (ስ)
bakka malee
ያለ ቦታ

ዘል ጎለባ (ስ)
kan hin haguugin/ kan hin
uwwisin
ያልለበደ/ ያልሸፈነ/

ዘል ጎለብቲ (ስ)
tan hin haguugin
ያልሸፈነች/ ያልለበደች/

ዘል ፊሊ (ቅ)
akka malee
አግባብ ያልሆነ

ዘል ፊሊ ኢሾት (ስ)
gocha kanhintaane

ያልሆነ ድርጊት

ዘልሐቢ (ቅ)

kan hin baramin

ያልተለመደ/ ድርጊት/

ዘልላላ (ስ)

utaalaa

ዘላይ

ዘልቲሄለዱ ዲላጋች (ስ)

hojii hin xumuramin

ያላለቁ/ ያልተቋጩ/ ሥራዎች

ዘልቲሔለዳ (ስ)

kan hin xumuramin

ያላለቀ

ዘልታ (ግ)

kan hinta'in

ያልሆነ

ዘልታነት (ስ)

tahuu dhabuu

ያለመሆኑ

ዘመሻ (ቅ)

kan galgaleeffate

ያመሻ

ዘመነኝኛ (ስ)

ammayyaa/ baranee/

ዘመናዊ

ዘመዳ (ስ)

harkise

ሳበ

ዘማረዳ ጁንዲ (ስ)

waraana hidhataa

የታጠቀ ወታደር

ዘማናችሌ (ተ.ግ)

yeroo baayee

ለዘመናት

ዘማን (ስ)

bara/ bara dheeraa/

ዘመን/ ረጅም ዘመን/

ዘማን ሐሉፍ ዛየቤው (ቅ)

kan yeroo irradabre

ዘመን ያለፈበት

ዘማን ሌጣ (ግ)

yeroon deeme

ዘመን ሔደ

ዘማን ተናዋጣ (ግ)

yeroon jijjiirame

ዘመን ተለወጠ

ዘማን ኡሱዕ (ስ)

nama yeroo

የዘመኑ ሰው

ዘማን ዘሌለያች (ቅ)

warra yaroo hinqabne

ሉሕ / fuula / ገፅ - 470

ዘመን የሌላቸው

ዘማን ዘሌላ (ቅ)

wan yeroo hinqabne

ዘመን አልባ

ዘማን ዘሌሌ (ቅ)

tan yeroo hinqabne

ዘመን የሌላት

ዘማን ዘይኸሻ (ስ)

fedhiyeroo kan hintaane

ዘመኑ የማይፈልገው

ዘማን ዘይጊኛ (ስ)

kan yeroo hinjijjiirre

ዘመን የማይሸረው

ዘማን ዛለያች (ቅ)

warra yeroo qabu

ዘመን ያላቸው

ዘማን ዛላ (ስ)

abba yeroodha

ባለ ዘመን/ ባለ ጊዜ/

ዘማን ዛጥ (ተ.ግ)

waan yeroo

የዘመኑ

ዘማን ዲጃ (ግ)

yaaroo dhufe/ jijjiirame/

ዘመን መጣ/ ዘመን ተቀየረ/

ዘማንሌ (ተ.ግ)

yeroo dhaf

ለዘመኑ

ዘማንዞ ሔራ (ስ)

sirna yeroo

የዘመኑ ሥርዓት

ዘማንዞ ሊባሻ (ስ)

waaya yeroo

የዘመኑ አልባላት

ዘማንዞ መሐዋ (ስ)

meshaa yeroo

የዘመኑ ቁሳቁስ

ዘማንዞ መንግስቲ (ስ)

mootummaa yeroo

የዘመኑ መንግስት

ዘማንዞ ቢላይ (ተ.ግ)

yaaroo isaa maletti/ yeroo

isaa kan hin eegatin

ካለ ዘመኑ/ ወቅቱን ያልጠበቀ/

ዘማንዞ ባሕ ዘትሌጥ (ቅ)

yaroo wajjin tanhindeemin

ከዘመኑ ጋር የማትሔድ

ዘማንዞ ባሕ ዘይሌጥ (ቅ)

yaroo wajjin kanhindeemin

ከዘመኑ ጋር የማይሔድ

ዘማንዞ ዘዲጂው (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 471

wan yeroon fide/ yeroo-
fiddee/

ዘመኑ ያመጣው/ ዘመን
አመጣሽ/

ዘማንዞ ዚገኝ (ስ)

kan jaaroo ishii darbe/
darbamtuu yeroo/
ዘመን የጣላት

ዘማንዞ ዚገኝው (ስ)

kan yeroo isa darbe/
darbamaa yeroo/
ዘመኑ የጣለው

ዘማንዞ ዚገኝያች (ስ)

kan jaaroo isaan darbe
ዘመኑ የጣላቸው

ዘማንዞበሕ ዘይሌጡ (ቅ)

yaroo wajjin warra hin
deemin
ከዘመኑ ጋር የማይሄዱ

ዘማንዞበሕ ዘይሌጣች (ተ.ግ)

yaroo wajjin warra hin
deemin
ከዘመኑ ጋር የማይሄዱ

ዘማንዞባሕ ሌጡ (ግ)

yaroo wajjin deemaa
ከዘመኑ ጋር ሊዱ

ዘማንዞባሕ ሌጥ (ግ)

yaroo wajjin deemi/ deeraaf/
ከዘመኑ ጋር ሊድ/ ተራመድ/

ዘማንዞባሕ ሌጪ (ግ)

yaroo wajjin deemi (dhalaaf)
ከዘመኑ ጋር ሊጂ/ ተራመጂ/

ዘማንዞኩታ (ተ.ግ)

akka yeroo
እንደ ዘመኑ

ዘምማዳ (ስ)

harkiftuu
ጎታች

ዘምባባ (ስ)

meexii
ዘምባባ

ዘምዘም ሚይ (ስ)

bishaan zamzamaa
(makkaarraa)
የመካ ውሃ/ የተቀደሰ/

ዘምዛሚ (ስ)

suuxtuu
ዘምዛሚ

ዘሞሳ (ስ)

dadhabsiisaa
አፈ.ን.ጋዩ

ዘሞሴው (ስ)

dadhabaa/ dukubsataa/

ያቃተው/ ያመመው/

ዘሰራች (ስ)

hiisistoota
አሳሪዎች

ዘሰርቲባ (ስ)

wan ittin hiite
ያሰረችበት

ዘረመኝኒት (ስ)

maqa balleesituu
ስም አጥፊዋ

ዘረመኝኛ (ስ)

maqa balleessaa
ስም አጥፊ

ዘረም ሌጣ (ግ)

maqaa ballese
ስም አጠፋ

ዘረምቤ (ተ.ግ)

nita'aan/ nifakkaataan
በይሆናል

ዘረቢቲና (ስ)

guyyaa afraffaa(guyyoota
gama boodeetti hoggaa
lakkaa'aman)
አራተኛ ቀን (ቀናት ወደ ኋላ
ሲቆጥሩ ያለው)

ዘረቢትታ (ስ)

guyyaa afraffaa(guyyoota
fuula dura hoggaa
lakkaa'aman)
አራተኛ ቀን (ቀናት ወደ ፊት
ሲቆጥሩ ያለው)

ዘረት ኻና (ግ)

wasana dabre
ልቅ ሆነ

ዘረኛ (ስ)

nama sanyii biraa jibbuu
ዘረኛ

ዘረኛነት (ስ)

sanyummaa/ sanyii addaan
baasuu/
ዘረኛነት

ዘረአ (ግ)

facaase (shanyii)
ዘራ

ዘረፋ (ግ)

1.hamaate 2.saame
1.ከፋ/ ባስ/ ሓይለኛ ሆነ/
2.ዘረፈ

ዘረፍራፍፋ (ስ)

rifeensoo
ዘረፍራፋ/ ፀጉራማ/

ዘረፍቲ (ግ)

saamte/ hammaate/

ዘረፈች/ ሃይለኛ ሆነች/

ዘራማ (ስ)

riqicha

ድልድይ

ዘራረን (ስ)

mamuu/ qalbii hiruu/

ማመንታት/ ማቅማማት

ዘራራ (ስ)

manduubbee/ balbala

ንሮ/ በረንዳ

ዘራር (ቅ)

daraaraa

የበቆሎ አበባ

ዘራፍላ (ስ)

rifeensa dugdattigahe

የወረደ ፀጉር

ዘር (ስ)

laga

ወንዝ

ዘር ሚይ (ስ)

bishaan lagaa

የወንዝ ውሃ

ዘር ቱለም (ስ)

qurxummii lagaa

የወንዝ ዓሣ

ዘርሚጠቅ (ተ.ግ)

moggaa lagaa

ወንዝ ዳር

ዘርራፋ (ተ.ግ)

saamaa

ዘራፊ

ዘርኢ (ስ)

biqiltuu

ተክል

ዘርዛራ (ስ)

faffacaa'aa

ዘርዛራ

ዘርገሕ (ተ.ግ)

kufiinsa

ዝረራ

ዘርገሕ ባያ (ግ)

kufee diriire

ተዘረረ

ዘርገፍ (ስ)

faayyaa dubartii adda

fuulatti godhamu(meetii irraa

tolfamu)

ልጃገረዶች የግንባር ጌጥ (ከብር

የሚሠራ)

ዘርጋሕ ባያ (ግ)

diriirfamee

ተዘረጋ

ዘርፊ (ስ)
kiisa xalayaa
የደብዳቤ ክረጢት

ዘሮ (ስ)
baal guchii
የሰጎን ላባ

ዘሽቃ (ስ)
kan jaalate/ jaalataa/
ያፈቀረ/ አፍቃሪ

ዘቀነአ (ቅ)
kan qacheelche/ kan
ishaare/
የመራ/ የጠቆመ/

ዘቆቀማ (ግ)
ibiddaan kan goggose
በእሳት ያደረቀ

ዘበላ (ስ)
kan dide
እምቢ ያለ

ዘበዘብቲ (ግ)
dudubbatte
ዘበዘበች

ዘበጠሌ (ቅ)
kan fashaleesse
ያረከሷት

ዘበጠሌ (ቅ)
kan fashaleessan
ያረከሱት

ዘቡር (ስ)
zabuuri (kitaaba) daawuuda
የዳዊት መጽሀፍ

ዘቢብ (ስ)
zabiiba
ዘቢብ

ዘቢድ (ስ)
fedhii
ዝንባሌ

ዘባድ (ስ)
liqqamii
ዝባድ

ዘባድ አዱሩ (ስ)
mooree
ጥሪኝ

ዘብጢያ (ስ)
mana hidhaa
ወሕኒ

ዘብጣጠሌ (ቅ)
tan fafashaleessan
ያራከሷት

ዘተሞድዲ (ስ)
tan hin gugguufne

የማታፈነድድ/ የማታጎበድድ/

ዘተሶር (ቅ)

tan hin keessummeesine
የማታስተናግድ

ዘተረግጢ (ቅ)

tan hin dhidhimsin
የማታሰምጥ

ዘተረግጢኩት (ተ.ግ)

akka hin dhidhimisine
እንዳትሰምጥ

ዘተቅናእ (ስ)

tan hin qajeelchin/ tan hin
ishaarin/
የማትመራ/ የማትጠቁም/

ዘተትሜርሲ (ቅ)

tan hin dhoorkisiifne
የማታስነፍግ

ዘተትፊዝኒ (ቅ)

tan hin ulfeessisin
የማታስከብድ

ዘተትቃምሲ (ቅ)

tan hin dhandhamachiisine/
tan hin raabsin/
የማታቃምስ/ የማታከፍል/

ዘተትቤልዞ (ተ.ግ)

otoo hin nyaachifnesilaa

ባታበላ ኖሮ

ዘተትኬብ (ቅ)

tan hin raggaasisin
የማታስክብ/ የማታስመሰክር/

ዘተትኬፍ (ቅ)

tan hin mufachiifne
የማታስከፋ

ዘተትጎልቢ (ቅ)

tan hin haguugachiisin
የማታስለብድ/ የማታሸፍን

ዘቱሽ (ቅ)

tan hin godhin
የማታደርግ

ዘትሚረስ (ቅ)

kan hin dhoorkine
የማትነፍግ/ የማትከለክል

ዘትፊዝኒ (ቅ)

tan hin ulfaatin
የማትከብድ

ዘትሮጃ (ቅ)

kan hachisiise
ያሰረቀ

ዘትሮጃች (ቅ)

warra hachisiise
ያሰረቁ

ዘትቂበጥ (ቅ)

tan hindhabamin

የማይታጣ

ዘትቂናእ (ቅ)

tan hin qajeelle

ቀና/ ጥሩ የማትሆን

ዘትቂኘእ (ቅ)

tan hin hinaaffin

የማትቀና

ዘትቲላፈእ (ቅ)

tan hin falmin

የማትላፋ

ዘትቲመረሰ (ቅ)

tan hin dhoowwamin

የማትነፈግ

ዘትቲቀበጥ (ቅ)

tan hindhabamne

የማትጠፋ

ዘትቲቃበጥ (ቅ)

tan wal hin lolin

የማትጣላ

ዘትቲአሰር (ቅ)

tan hin hidhamne

የማትታሰር

ዘትቲክባበር (ቅ)

boona tan itti hin

dhaga'amin

ትምክት የማይሰማት

ዘትቲገደብ (ቅ)

tan hin daangaa'amin

የማትገደብ

ዘትቲፌደሕ (ቅ)

tan hin saaxilamin

የማትጋለጥ

ዘትኤሽሪ (ቅ)

tan hin ishaarin

የማትጠቁም

ዘትኤፋ (ቅ)

kan mufachiise

ያስከፋ

ዘትኤፍቲ (ቅ)

tan mufachiifte

ያስከፋች

ዘትኮረኣ (ቅ)

kan madaalsiise

ያስለካ/ ያስከነደ/

ዘትኮረእቲ (ቅ)

tan madaalsiifte

ያስለካች/ ያስከነደች/

ዘትኮር (ተ.ግ)

tan hin madaalin

የማትለካ/ የማትከነደ/

ዘትዋሐዱ (ቅ)

warra waliin makan
ያዋሐዱ

ዘትዋሐዳ (ቅ)

kan wal makse
ያዋሐደ

ዘትጊበር (ቅ)

tanhinleengi'in
የማትሰለጥን

ዘትጎም (ቅ)

tan nama hintuqin/ tan hin
mufachiisin
የማትቆረቁር/ የማትነካ/
የማታስከፋ/

ዘነደዳ (ቅ)

kan gube
ያቃጠለ/ ያቀጣጠለ/

ዘና (ስ)

urgumessaa (kan mooyeef)
የዘነዘና አናት

ዘንቢል (ስ)

shaalii/ qembee/ zambiila
ዘምቢል

ዘንቢል ኩብባ (ስ)

kubbaa kachoo/ kubbaa
zanbiilaa

የቅርጫት ኳስ

ዘንኒ (ስ)

tilmaama
ግምት

ዘንጀራ ቡሩቅ (ቅ)

buburree
ኸገጉርጉር/ ቡራቡሬ/

ዘንጀቢል (ስ)

zanjabiila
ዝንጅብል

ዘንጋ (ስ)

dangaashe
ዘንጋዳ

ዘአማ (ስ)

hangafa
የበኩር ልጅ

ዘካት (ስ)

zakaata/ arjooma/ ramata
አመታዊ የግዴታ
ምዕዋት(በእስልምና)

ዘካት ደቺ (ስ)

lafa dheedichaa
የግጦሽ መሬት

ዘክካ/ ዘካት/ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 478

zakaata
አመታዊ የግዴታ
ምዕዋት(በእስልምና)

ዘክካመሪ (ስ)
namticha zakaa guuruufi
addaan hiru
ምዕዋት ሰብሳቢና አዳይ

ዘወረድቲ (ቅ)
addaggee
የባለገኝ/ ግልፅ የወጣች/

ዘዋሪ (ቅ)
xallisaa/ naannaawaa/
daddeemaa
ዘዋሪ

ዘዋሪት (ቅ)
xalliftuu/ daddeemtuu
ዘዋሪዋ

ዘዋሪነት (ስ)
xalliisummaa
ዘዋሪነት

ዘዋሪያች (ስ)
iyyaaloota
ዘዋሪዎች

ዘው ባያ (ግ)
gara tokkootti jallate/ dabe
አዘነበለ/ አጋደለ/

ዘው ዘው ባያ (ግ)
1.raafame 2.gatantare
1.ተወዛወዘ 2.ተወላገደ

ዘላለሎ (ስ)
kan darbame/ darbamaa/
አዙረው የጣሉት/ ያሽቀነጠሩት/

ዘላኛ (ቅ)
kan bariise
ያነጋ

ዘየሌዝቡ (ተ.ግ)
warra hin laafisin
የማያለዝቡ

ዘየሞድዲ (ቅ)
kan hin gugguufne
የማያፈነድድ/ የሚያስጎበድድ/

ዘየረግጡ (ቅ)
warra hin dhidhimne
የማይሰምጡ/ አቤቱታ
የሚያቀርብ/

ዘየረግጡኩት (ተ.ግ)
akka hin dhidhimne
እንዳይሰምጡ

ዘየረግጡ (ቅ)
kan hin dhidhimsine
የማይሰምጥ

ዘየቄስቲ (ግ)

kan hin diriirsine
የማይወጥር

ዘየቄብሊ (ስ)
kan hindabarsin
የማያቀብል

ዘየቄብሊያች (ስ)
wrra hindabarsine
የማያቀብል

ዘየቅነኡ (ቅ)
warra hin qajeelchine
የማይመሩ/ ቀንናውን የማያሳዩ/

ዘየትሚርሲ (ቅ)
kan hin dhoorkisiisne
የማያስነፍግ

ዘየትሬዝኑ (ቅ)
warra hin ulfeeysiisne
የማያስከብዱ

ዘየትቃምሱ (ቅ)
kan namaaf hin
dhandhamachiifne/ kan hin
rabsine/
የማያካፍል

ዘየትቃምሲ (ቅ)
kan hin dhandhamachiisine
የማያቃምስ/ የማያካፍል/

ዘየትቁጥቢ (ግ)

kan hin yaadachiisne
የማያስታውስ (ሌላውን)

ዘየትቤሉዞ (ተ.ግ)
silaa nyaachisuu baatan
ባያበሉ ኖሮ

ዘየትቤልዞ (ተ.ግ)
sila nyaachisuu baate
ባያበላ ኖሮ

ዘየትካል (ቅ)
kan harka hin dhawin
የማያጨበጭብ

ዘየትኬቡ (ተ.ግ)
warra hinraggaasisin
የማያስመስክሩ

ዘየዝላልቂ (ቅ)
kan bakkan hin ga'in
የማያዛልቅ

ዘዩሽ (ቅ)
kan hin godhin
የማያደርግ

ዘዩሾ (ስ)
waan hin godhamne/ kan
jibbame/
የማያደርጉት/ የተወገዘ/

ዘያሻክኩ (ስ)
warra hin shakkisiisin

የማይጠረጠሩ

ዘያሻክኪ (ቅ)

kan hinshakkisiisin

የማያጠራጥር

ዘይሊመድ (ስ)

kan hin baratin

የማይለምድ/ የማይማር/

ዘይሊፋኡ (ተ.ግ)

kan hin hojjeenee

የማይለፋ

ዘይሲማእ (ቅ)

kan hin dhageessisne

የማያሰማ

ዘይሪኸስ (ስ)

kan hin rakishin

የማይረክስ

ዘይሬዝኑ (ቅ)

kan hin ulfaatin

የማይከብዱ

ዘይሬዝኒ (ቅ)

kan hin ulfaanne

የማይከብድ

ዘይቂበጡ (ቅ)

warra hindhabne

የማያጡ

ዘይቂበጥ (ቅ)

kan hindhabin

የማያጣ

ዘይቂናዕ (ቅ)

kan hin qajeelin/ kan hin

milkoo'in/

የማይስተካከል/ የማይሳካ/

ዘይቢሸቅ (ቅ)

kan hinjiidhin

የማይረጥብ

ዘይቤይኒ (ቅ)

kan hin ibsaamne

የማይገለፅ

ዘይቱን (ስ)

zeytuuna

ዘይቱና

ዘይቲ ጎለብ (ቅ)

kan hin haguugamin

የማይሸፍን/ የማይለብድ/

ዘይቲላፋአች (ስ)

waaraa hin falmine

የማይታገለ።

ዘይቲመረስ (ቅ)

waan hin dhoowwamne

የማይነፈግ

ዘይቲሶር (ስ)

kan hin
keessummeesifamine
የማይስተናገድ

ዘይቲረታእ (ቅ)
kan hin moohamin
የማይረታ

ዘይቲሮጅ (ቅ)
kan hin hatamin
የማይሰረቅ

ዘይቲቀበጡ (ስ)
warra hindhabamne
የማይታጡ

ዘይቲቀበጥ (ስ)
kan hin dhabamne
የማይጠፋ

ዘይቲቃበጡ (ስ)
warra wal hin lolin/ walin
dhabin/
የማይጣሉ

ዘይቲቃበጥ (ስ)
kan hin lolin
የማይጣላ

ዘይቲባሐድ (ዘይቲባዳህ) (ቅ)
kan wal hin makamne
የማይደባለቅ

ዘይቲቤየን (ቅ)

kan hin ibsamne
የማይገለፅ

ዘይቲነጠሩ (ቅ)
kan hin qulqullaawamne
የማይጠሩ

ዘይቲነጠር (ቅ)
kan hin qulqullaawin
የማይጠራ

ዘይቲናግ (ቅ)
kan hin haamamin
የማይታጨድ

ዘይቲንጋጉ (ቅ)
warra walin haamin
የማይተጫጨዱ

ዘይቲአሰር (ቅ)
kan hin hidhamin
የማይታሰር

ዘይቲኤሸር (ቅ)
kan hin ishaaramin
የማይጠቆም

ዘይቲኬብ (ቅ)
kan hin raggaafamin
የማይመሰክር

ዘይቲኬፋች (ስ)
warra hin mufatin
የማይከፉ

ዘይቲኬፍ (ስ)

kan hin mufatin
የማይከፋ

ዘይቲከባበር (ቅ)

boona kan itti hin
dhaga'amin
ትምክት የማይሰማው

ዘይቲኮረእ (ቅ)

kan hin madaalawin
የማይለካ

ዘይቲኸተም (ቅ)

kan hin xumuramne
የማይደመደም/ የማይቋቋም/

ዘይቲዌረግ (ስ)

kan hin bareechisin/ kan
miidhagin
የማይጌጥ/ የማያጌጥ/

ዘይቲጋፈር (ቅ)

kan gargar hin bahin
የማይላቀቅ

ዘይቲፌደሉ (ቅ)

kan hin saaxilamne
የማይጋለጡ

ዘይቲፌደሕ (ቅ)

kan hin saaxilamin
የማይጋለጥ

ዘይኒፈል (ቅ)

kan hin bololi'in
የማይንሳፈፍ

ዘይኢሸሩ (ቅ)

kan hin ishaarin (isaan)
የማይጠቁሙ

ዘይኤሸሪ (ቅ)

kan hin ishaarin
የማይጠቁም

ዘይኮሩ (ቅ)

warra hin madaalin
የማይለኩ

ዘይኮር (ቅ)

kan hin madaalin
የማይለካ

ዘይኸተም (ቅ)

kan hin xumurre
የማይጨርስ/ የማይቋቋም/

ዘይያር (ስ)

daawwataa
ጎብኚ/ ቱሪስት/

ዘይያር ጌይ (ስ)

jiddu galee daawwattoota
የቱሪስት ማዕከል

ዘይጊበር (ቅ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 483

kan hin leengi'in
የማይሰለጥን/ የማይለምድ/

ዘይጎሙ (ቅ)
kan hin muffachiifne
የማይቆረቁር

ዘይጎም (ቅ)
kan hin muffachiisin
የማይቆረቁር/ የማይነካ/
የማይስከፋ/

ዘይፈገግ (ቅ)
kan hin goggogin
የማይገረጣ

ዘጅሪ (ስ)
ajiifata/ reebicha/
barbadeessa
ወቀሳ/ ገረፋ/ ድባቅ

ዘገሓ (ግ)
ballate
ሰፋ

ዘገሕ (ቅ)
bal'aa
ሰፊ

ዘገሰሳ (ቅ)
kan mufachiise
ያስከፋ

ዘገሰሳች (ቅ)

warra mufachiisan
ያስከፋ

ዘገሰሱቲ (ቅ)
tan mufachiifte
ያስከፋች

ዘገረጣ (ስ)
goggogaa/ saakachaa'aa
የገረጣ

ዘገበርቲ (ቅ)
tan leenjifamte
ያሰለጠነች

ዘገን (ስ)
gabbara
ጥሎሽ

ዘገን ኤሰባ (ግ)
gabbara kenne
ጥሎሽ ሰጠ

ዘገኛ (ስ)
kan arkate
ያገኘ

ዘጋሚ (ስ)
ulaagaa
የዛፍ አይነት

ዘግ ባያ (ግ)
diriifate/ arjooma/
ጋደም አለ/ ለገሠ/

ዘግ አሻ (ግ)

dadhabsiise/ lafaandhaye/
አዳከመ ፣ ዘረረ

ዘግ አሽታ (ግ)

dadhabchiifte/ lafaan
dhooyte/
ዘረረችው፣አዳከመችው

ዘግሳሰስቲ (ቅ)

tan mumufachiifte
ያስከፋች

ዘጠረሳ (ቅ)

haalan kan qayyabate/
colleel/
ጠንቅቆ የተረዳ/ ጮሌ/

ዘጠፈኣ (ቅ)

kan dhaamse
ያጠፋ(ለእሳት፣ለመብራት)

ዘጥለጠሎ (ቅ)

kan rarraasan
ያንጠለጠሉት

ዘጥበጠባ (ስ)

kan hore/ kan firii keenne/
ያፈራ/ ያቆጠቆጠ/

ዘጥዘጥባ (ግ)

shimine
ዘጥዘጥ አለ/ አደገደገ/

ዘፍ ባቲ (ግ)

diriirfatte
ዘርግት አለች

ዘፍ ባያ (ግ)

lafarratti diriire
ተዘረረ/ ዝርግት አለ/

ዘፍላ (ስ)

kan damee hedduu
ቅርንጫፊ ብዙ

ዙሉቅ (ስ)

qiixxaa haphii
ስስ ቂጣ (ባህላዊ)

ዙሉብ (ቅ)

harkifamaa
የተጎተተ

ዙሕሙዱድ (ቅ)

mucuca/ sigiggee/
ሸርተቱ

ዙሕሪ (ስ)

waaree
ቀትር

ዙሕሪ ሰላት (ስ)

salaata waaree
የቀትር ጊዜ ፀሎት

ዙሕዲ (ስ)

lagataa
ባሕታዊነት

ዙሉም (ቅ)
hacuucama/ cunqurfamaa
የተበደለ

ዙልሊ ኻና (ግ)
dararama/ rakkate/
saakachaa'e
ተጎሳቆለ

ዙልሚ (ስ)
cubbuu
በደል

ዙልቂእዳ (ስ)
akka lakkoofsa hijraatti
maqaa ji'a kudha tokkooffaa
በሒጅራ አቆጣጠር የአመቱ
አሥራ አንደኛው ወር ስም

ዙሙዳን ዙሙድ (ቅ)
kan haharkifame
የተጓተተ

ዙሙድ (ቅ)
harkifamaa
የተጎተተ

ዙማር ደቺ (ስ)
baatuu (lafa kan hin
qotamne)/ bajjii
እዳሪ መሬት

ዙምዙማይ (ስ)
jibrii
ፊትል / ድር

ዙሩእ (ቅ)
kan facaafame
የተዘራ

ዙሩግ (ስ)
haxaawaa
የተጠረገ

ዙሩፍ (ቅ)/(ስ)
1.hamaa 2.kan saamame
1.ክፉ 2.የተዘረፈ

ዙራ (ስ)
naannoo
ዙሪያ

ዙርሩፍ አሻ (ግ)
saame
ዝርፍ አደረገ/ ዘረፈ/

ዙርሪያ (ስ)
shanyii
ዝሪያ

ዙባናምነት (ቅ)
dhaammochumma
ብርዳማነት

ዙብዙብ (ቅ)

munaagamaa/ kan suuttame
የተዘበዘበ

ዙጉዱፍ (ስ)
gifira
ኩፍኝ

ዙጉድ (ቅ)
kan dhisame
የተወጠረ

ዙግማ (ስ)
hangafa
የበኩር ልጅ

ዙግማነት (ስ)
hangafummaa
አንጋፋነት

ዙጦ (ስ)
luwwaa
ሾጣጣ

ዙ (ቅ)
kan
የ . . . (ለአገባብ)

ዙሐል ሲናን (ስ)
iddeessa/ jechama
ዘይቤያዊ አነጋገር

ዙሐያት ሐቅ (ስ)
mirga jireenya
የሕይወት መብት

ዙሐዳራ (ቅ)
kan bule
ያደረ

ዙሐኩማ ኢባሮቻች (ስ)
tajaajila mootummaa
የመንግስት አገልግሎት

ዙሐጃጆት ሐቅ (ስ)
mirga ilaalchaa
የአመለካከት መብት

ዙሐሚሪራ (ስ)
romuu(qabbanaan)
መንቀጥቀጥ (በብርድ)

ዙሐማ (ስ)
laydaa/ bussurtii
ትኩሳት

ዙሐማ አሼው (ግ)
laydaa'e
አተኮሰው

ዙሐዳደራ (ቅ)
kan bubbule
ብዙ ቀናት ያደረ

ዙለል (ግ)
utaali
ዝለል

ዙለመዳ (ስ)

kan barate
የተማረ

ዚለዘላ (ግ)
ciccire
ዘለዘለ

ዚለፈአ መሐዋ (ስ)
mesha kan itti hojjatamee
የለፋ እቃ (አገልጎሎቱን
የጨረሰ እቃ)

ዚሌዘባ (ቅ)
kan laaffate
የለዘበ

ዚልሒጭ (ስ)
mucucoo
ድጥ/ ሽርትት/

ዚልሒጭቲ (ስ)
mucucaatu/ meelatisa
ወለምታ

ዚልላት (ስ)
zullummaa/ gadadoo
ጉስቁልና

ዚመሐድ ሐቅ (ስ)
mirga sabaa
የብሔር መብት

ዚመሐድ ሒንጊርቲ (ስ)
sossooinsa saba

የብሔር ንቅናቄ

ዚመሐድ ኢሻ (ስ)
alaabaa saba
የብሔር አርማ

ዚመምላሕ ሐቅ (ስ)
mirga filannoo
የመምረጥ መብት

ዚመሰና (ቅ)
wan masheene
የመሰነ

ዚመስሳመት ሐቅ (ስ)
mirga walgayii
የመሰብሰብ መብት

ዚመርከዝ ቃም (ስ)
qaama jiddu galeessa
ማዕከላዊ አካል

ዚመሽሻወር ሐቅ (ስ)
mirga sossoo'insaa
የመንቀሳቀስ መብት

ዚመትመላሕ ሑቁቅ (ስ)
mirgaa filamuu
የመመረጥ መብት

ዚመትፄጦን ሐቅ (ስ)
mirgaa gurmaa'uu
የመደራጀት መብት

ዚመክተብ ሐቕ (ስ)

mirga katabbii

የመፃፍ መብት

ዚመዘማ (ግ)

suuxe

ዘመዘመ

ዚመደኒ ሐቕ (ስ)

mirga lammummaa/

biyyaomma

የዜግነት መብት

ዚማጃ (ቅ)

caalaa

የተሻለ

ዚሞሐ (ስ)

kan baqe/ kan xame

የቀለጠ

ዚሰመአ (ቅ)

kan dhaga'e

የሰማ

ዚሰመአች (ቅ)

warra dhaga'an

የሰሙ

ዚሰማእቲ (ቅ)

tan dhageese

የሰማች

ዚሰብ ሐቕ (ስ)

mirga nama

ሰብዓዊ መብት

ዚሲያሳ ሹመኛ (ስ)

muudamaa siyaasaa

የፖለቲካ ሹመኛ

ዚሳያ ዳይ ሐዋዝ (ስ)

hawaasa soorassaa

የበለፀገ ህብረተሰብ

ዚስሰማ ሐልሊ (ስ)

furmaata kenname

የተሰጠ መፍትሔ

ዚስሲራጃ (ስ)

wal xaxaa

የተጠመጠመ/ የተጠላለፈ

ዚስሶራ (ቅ)

kan keesummeeffame/ kan

simatame

የተስተናገደ

ዚረቢትታ (ስ)

guyyaa afraffaa (guyyootni

fuula dura hoggaa

laaa'aman kan 4ffaa jiru)

ወደፊት ያሉት ቀናት ሲቆጠሩ

አራተኛ ቀን

ዚረዘራ (ግ)

babarreese

ዘረዘረ

ዚራራኦ (ግ)

fafacaase (shanyii)

ዘራ(ዘርን)

ዚራኦ (ስ)

biqiltuu

እፅዋት

ዚራጋ (ስ)

dullacha/ kan dulloome

ያረጀ/ የሸመገለ

ዚርረኛ (ቅ)

dorgomaa

ተወዳዳሪ

ዚርፋ (ስ)

hammeenya

ክፋት

ዚሸበታ (ስ)

arraawaa

የሸበተ

ዚሸሺራባ (ስ)

kan wal xaxe

የተተበተበ

ዚቄሕ (ስ)

warqii/ ziqeeha/ dahaba

ወርቅ

ዚቄሕ አነፈላ (ግ)

ziqeehni bololi'e

ወርቅ ተንሳፈፈ

ዚቄሕቄሕ (ቅ)

halluu ziqeehaa

ወርቃማ

ዚቄሰትቲ (ስ)

kan dhifamte

የተወጠረች

ዚቅ (ስ)

1.jabaa 2.maqaa huccuu

haadholee gara olii jiru

1.ጠንካራ 2.በእናቶች ልብስ

የላይኛው ክፍል

ዚቅ ባያ (ግ)

jabaate/ cime

ጠነከረ/ በረታ

ዚቅ አሻ (ግ)

jabeese/ cimse

አጠነከረ

ዚቅ ዚቅ ባያ (ግ)

jabaate/ jajjabaate

ተጠናከረ/ ተበረታታ

ዚቅቤ ለሐዳ (ግ)

jabeesse qabe

አጠንክሮ ያዘ

ዚቆር አትጋፈሮት (ስ)

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 490

wal dorgommii miidhagaina
የቁንጅና ውድድር

ዚበሽቃ (ቅ)
kan jiidhe
የረጠበ

ዚበዘሓ (ቅ)
kan baayyate
የበዛ

ዚበዘቡ (ግ)
munaagan
ዘበዘቡ/ ቀባጠሩ/ ለፈለፉ

ዚበዘባ (ግ)
munaage
ዘበዘበ/ ቀባጠረ/ ለፈለፈ

ዚበጠላ ሔራ (ስ)
heera kufe
የፈረሰ ሥርዓት

ዚበጠላ ራእዪ (ስ)
yaada kufe
የፈረሰ ሐሳብ

ዚበጠላ ዳንዲ (ስ)
kara fashalaa'e
የከሸፈ መንገድ

ዚበጠላ ጉርራ (ስ)
gura kufa
የፈረሰ ጉራ

ዚቡርቡርታ (ስ)
guyyaa jahaffaa (guyyoota
gama duraa hoggaa
lakka'amu)
ስድስተኛ ቀን (ቀናት ወደ ፊት
ሲቆጠሩ ያለው 6ኛ ቀን)

ዚቢሊስነት ሐቅ (ስ)
mirgaa bilisummaa
የነፃነት መብት

ዚቢሳሎት ኡድ (ስ)
waligahii qu'annoo
ዐውደ-ጥናት

ዚባብ ባብ (ስ)
abbaaboo
ቅድመ አያት (በአባት በኩል)

ዚቤረማ (ቅ)
murtaawama
የፀደቀ

ዚተሰራ (ቅ)
kan hidhame
የታሰረ

ዚተራኦት ወሲላ (ስ)
mass miidiyaa
የመገናኛ ብዙሐን

ዚታ (ግ)
kan tahe

የሆነ

ዚታ ዘልታ (ስ)
waan tahe fi hin tahir
የሆነ ያልሆነ

ዚትሜሐሳ (ቅ)
kan maancaa'ee
የተመነጠረ

ዚትረታኦ (ቅ)
kan moohame
የተረታ

ዚትራቀባ (ቅ)
kan to'ate
የተቆጣጠረ

ዚትሬሐሳ (ቅ)
kan jii fame/ kan
bukkeeffame
የተሰካ

ዚትሬሐስቲ (ቅ)
tan tajaajil dhaumsa arkatte
የታረሰች (ለአራስ ሴት)

ዚትሬገዛ (ቅ)
kan irkate
የተደገፈ

ዚትቄሰታች (ስ)
warra dhifaman
የተወጠሩ

ዚትታወቃ (ስ)
kan beekame
የታወቀ

ዚትነጠራ (ቅ)
kan qulqullaawe
የጠራ

ዚትከፋ (ቅ)
kan mufate
የተከፋ

ዚትኩራራአች (ቅ)
warra wal mammadan
የተለካኩ

ዚትኩራራኡ (ቅ)
kan wal irreessan
የተከነዳዱ

ዚትኩራራእቲ (ቅ)
tan wal mammadaalte
የተለካካች

ዚትካባ (ቅ)
kan dinqifame
የተካበ

ዚትካባች (ተ.ግ)
warra dinqifame
የተካቡ

ዚትካብቲ (ቅ)

tan dinqifamte
የተካበች

ዚትኮራአች (ቅ)
kan safaraman
የተለኮ

ዚትኮአ (ቅ)
kan dhangalaa'e
የፈሰሰ

ዚትኸሻ (ቅ)
kan fedhame
የተፈለገ

ዚትዊራረማ (ቅ)
kan lole (waraanaaf)
የተዋጋ

ዚትዊራረምቲ (ቅ)
tan lolte
የተዋጋች

ዚትዋሐዳ (ቅ)
kan wal makame
የተዋሐደ

ዚትዋሐዳች (ቅ)
kan waliin makaman
የተዋሐዱ

ዚትዋሐድቲ (ቅ)
tan wal makamte
የተዋሐደች

ዚትገኛ (ቅ)
1.kan argame 2.kan
darbame
1.የተገኘ 2.የተጣለ

ዚትገደባ (ቅ)
kan daagessifame
የተገደበ

ዚትጌሱ (ቅ)
kan kennaman/ kan
arjoomaman
የተለገሱ

ዚትጌሳ (ቅ)
kan kenname/ kan
arjoomame
የተለገሰ

ዚትጌሳች (ቅ)
kan keennaman/ kan
arjoomaman
ተለጋሾች/ የተለገሱት

ዚትጌስቲ (ቅ)
tan kennamte/ tan
arjoomate
የተለገሰች

ዚትፌደሐ (ቅ)
kan saaxilame/ kan
saaxila'e
የተጋለጠ

ዚነደዳ (ቅ)

kan boba'e/ kan aare

የነደደ

ዚነጠራ ኤመሮት (ስ)

bulchiinsa qulqulluu

የጠራ አመራር

ዚና (ስ)

faayaa/ hurboo

ጌጥ

ዚናር (ቅ)

kan ture

የነበረ

ዚናብ (ስ)

rooba

ዝናብ

ዚናአኝኛ (ስ)

sharmuuxaa

ዝሙተኛ

ዚናእ (ስ)

gumnummaa

ዝሙት

ዚናእ ሞሻ (ስ)

gumnummaa raawachu

ዝሙት መፈፀም

ዚናጋ አብባ (ስ)

nama haame

ያጨደ ሰው

ዚኔራ (ስ)

kan misoome (misoomaaf)

የለማ (ለልማት)

ዚኔሮት ሐቅ (ስ)

mirga missoomaa

የልማት መብት

ዚንቢ (ስ)

tiiticha

ዝንብ

ዚንቢ ሞይ (ስ)

moggaa ijaa (bakka

imimmaan itti burquu)

የአይን ጫፍ/ ጥግ (የእንባ

መውጫ ቦታ)

ዚንቢ ሲጃጃ (ስ)

eegee (tiiticha ari'aa)

ጭራ (ዝንብ ማባረሪያ)

ዚንቢ ቁልጡም (ስ)

mogolee tiiticha (jecha

joollee mooksuuf)

የዝንብ ቅልጥም (ሕፃናት

ለማታለል የሚባል)

ዚንናረኛ (ስ)

abba zinnaaraa

ባለ ዝናር

ዚንናር (ስ)
zinnaara
ዝናር

ዚንጎ (ስ)
qorqorroo
ቆርቆሮ

ዚኛ (ተ.ስ)
keenya
የኛ

ዚኛት (ተ.ግ)
barii
ንጋት

ዚአብሱማ አብሱማ (ስ)
ilma limaanii (arfaffaa)
የልጅ ልጅ ልጅ ልጅ (አራተኛ)
(ለወንድ)

ዚኡምማ ኡምማ (ስ)
akaakoo
ቅድመ አያት/ ቅማያት/
(በሴት)

ዚኢቅዳን ሒርፋ (ስ)
dandeettii adeemsa hojii
የአመራር ችሎታ

ዚኢቅዳን ኺብራ (ስ)
ogummaa adeemsa hojii
የአመራር ጥበብ

ዚኢንሳኒያ ሐቅ (ስ)
mirgaa namummaa
የሰብአዊ መብት

ዚኢንዶቻች ሐቅ (ስ)
mirga dhalaa
የሴቶች መብት

ዚከራ (ስ)
sololiyaa
ጅግራ

ዚኩምኩም (ቅ)
kuma hedduu/ baayyee
የሺህ ሺህ (ብዙ ሺህ)

ዚክሪ (ስ)
faarsa (nabii Muhammed
S.A.W)
መገሳ (ነቢዩ መሐመድን
ሰ.ዐ.ወ በእስልምና)

ዚክራ (ስ)
waannee/ aderii
ዋኔ

ዚክከት (ስ)
jiktaa
ድፍድፍ

ዚወሪቃ (ስ)
daawwannoo
ጉብኝት

ዚወራባ (ስ)

kiisii nama meeshaabade
argateef keennamu
ድረን (የጠፋን ዕቃ ሲገኝ
ላገኘው ሰው የሚሰጥ ውለታ)

ዚዊጃች ሐቅ (ስ)

mirga da'immanii
የሕፃናት መብት

ዚዋፈቃ ጨንቂ (ስ)

rakkoo mul'ate
ያጋጠሙ ችግሮች

ዚዜጋ (ቅ)

kan miskiinaawe/ kan
hiyyoome
የደኸየ

ዚያራ (ስ)

ziyaaraa/ daawwannaa
ጉብኝት

ዚያበሳ አምራን (ስ)

ajaja haphii
ለዛ ቢስ ትዕዛዝ

ዚያበሳ ወር (ስ)

oduu faayidaa hinqabne
ከንቱ ወሬ

ዚያዳ (ስ)

ida'amaa

ተጨማሪ

ዚደለጋ (ቅ)

kan hojjate
የሠራ

ዚደሊል ሐቅ (ስ)

mirgaa odeeffannoo
የመረጃ መብት

ዚገደራ (ቅ)

guddicha/ isa guddaa/
ትልቁ

ዚገደብቲባ (ስ)

akka itti daangessite
የገደበችበት

ዚጋለኛ (ስ)

komataa/ qeeqaa/
qeeqannoo
ወቃሽ

ዚጋል (ስ)

komii/ ajiifannoo/ qeeqannoo
ወቀሳ

ዚጋል አሻ (ግ)

komate
ወቀሰ

ዚጋገዳ (ግ)

hihidhe/ haharkise
ወጣጠረ (ለሽራ ወዘተ.)

ዚጌያ ባሉት (ቅ)

jacha lenjifamaa
የሰለጠነ አባባል

ዚግሓ (ስ)

bal'ina
ስፋት

ዚግሳሰሳ (ቅ)

kan mufachiise
ያስከፋፋ

ዚግባበርቲ (ግ)

tan leengite
የሰለጣጠነች

ዚጠለላ (ቅ)

kan qulqullaa'e
የጠራ

ዚጠለቃ (ቅ)

kan harka naqate
እጁን የከተተ

ዚጠላላ ኢቅዳን (ስ)

adeemsa hojii(bulchiinsa
qulqulluu)
የጠራ አመራር

ዚጠባ ቀላድ (ስ)

kisha sagalee
የድምፅ ሳጥን

ዚጠፋ (ቅ)

quufaa/ kan qufee/
ጥጋበኛ/ የጠገበ/

ዚጠንቲ (ስ)

kan duri
የጥንት

ዚጤለዛ ሙራየት (ስ)

daawwitii dimimmisaa'aa
የደበዘዘ መስታዋት

ዚጥማሚ (ስ)

tan mi'eeffatan
ያጣጣሟት

ዚጥጢለጠላ (ቅ)

kan rara'e
የተንጠለጠለ

ዚጦራ (ቅ)

kan ba'ate
የተሸከመ

ዚጦኛ (ቅ)

kan fooyya'e
የተሸለ

ዚፈገጋ (ቅ)

saakachaa'aa/ huuqqataa
የገረጣ

ዚፒሬስ ሚርዋቅ (ቅ)

labsii sabqunnamtii

የፕሬስ አዋጅ

ዚፒሬስ አበቃ (ቅ)
seera sabqunnamtii
የፕሬስ ሕግ

ዚፒሬስ ፋይዳ (ስ)
bu'aa sabqunnamtii
የፕሬስ ውጤት (ፋይዳ)

ዛሒረኝኛነት (ተ.ግ)
ifoomina
ግልፅነት

ዛሒር (ተ.ግ)
ifaa
ግልፅ

ዛሒብ (ስ)
harkisaa
ጎታች

ዛሒድ (ስ)
qallomaa/ kan addunya
tuffate
ባሕታዊ

ዛሕጠና (ስ)
sagaltama
ዘጠና

ዛለያች (ስ)
warra qabeenya qabu/
sooressootaa

ያላቸው(ለሐብት)

ዛሊሚት (ስ)
hacuuctu
በዳይዋ

ዛሊማች (ስ)
hacuuccoota
በዳዮች

ዛሊም ዘልታ (ስ)
hacuucaa kan hin taane
በዳይ ያልሆነ

ዛሊም ዘልታዩ (ስ)
hacuuccoota kan hin taane
በዳይ ያልሆኑ

ዛሊም ዘልቱ (ስ)
hacuucaa tan hin taane
በዳይ ያልሆነች

ዛሊም ዚታ (ስ)
hacuucaa kan ta'e
በዳይ የሆነው

ዛሊም ዚቱ (ስ)
hacuuctu kan taate
በዳይዋ

ዛላ (ስ)
kan qabu
ያለው (ለንብረት)

ዛላች (ስ)

kan jiraatan (jireenya)
ያለ(በሕይወት)

ዛላይ (ተ.ግ)

kan hammaate
የባለ

ዛል (ስ)

jiraataa
ያለ (በህይወት)

ዛልላቢርራ (ስ)

kan jijjimora uffatte
ዓይኑ ልዩ ነጭ የጣለበት

ዛልባ (ስ)

kan irra jiru
ያለበት

ዛልባች (ተ.ስ)

. . . faa
እኔ . . .

ዛልቲ (ስ)

tan jirtu
ያለች

ዛረኣ (ስ)

kan garsiise
ያሳዩ

ዛር (ስ)

ateetee

ዛር

ዛር ዛር አሴነና (ግ)

munaage
ቀባዥረ

ዛሻ (ግ)

1.kan godhe 2.kan jette sun
1.ያደረገ 2.ያልሸው

ዛቃ (ግ)

kan beeke
ያወቀ

ዛቆ (ስ/ግ)

1.kan beekame 2.dheedan
1.ያወቁት 2.ጋጡት(ለከብቶች)

ዛብ (ስ)

Qabannoo
እጄታ

ዛቲ (ስ)

tan jatte
ያለች

ዛታ (ስ)

wan jatte
ያለችው

ዛት (ስ)

bifa/ qaama/
መልክ/ ሰውነት/

ዛችቻ (ስ)

sodaachiisuu/ doorsiisuu

ዛቻ

ዛኔው (ቅ)

kan janne sun

ያልነው

ዛኛ (ግ)

bari'e

ነጋ

ዛኪር (ግ)

faarsaa

አወዳሽ

ዛጃ (ግ)

kan jette sun (dhiiraaf)

ያልከው

ዛፂያ (ስ)

utubaa

ምሶሶ

ዛየዳ (ግ)

Caale

በለጠ

ዛዩ (ስ)

kan ja'an

ያሉ

ዛያ (ስ)

kan je'e

ያለ

ዛያች (ስ)

kan ja'an

ያሉት

ዛዮ (ስ)

kan ja'an san

ያሉት

ዛገሩ (ስ)

jaldeeysa

ዝንጀሮ

ዛጥ (መ.ገ)

"kan"

"የ"

ዜሐባ (ግ)

harkise

ጉተተ

ዜለማ (ግ)

miidhe

ጎዳ/ በደለ

ዜመራ (ግ)

kan ajaje

ያዘዘ

ዜመዳ (ስ)

kan hime

የነገረ

ዜሮ (ስ)

duwwaa

ዜሮ

ዜቀባ (ስ)

kan eeggate

የጠበቀ

ዜት (ስ)

zeeta

ዘይት

ዜት ራንጂል (ስ)

qibaatii mataa/ raanjiilii/

የፀጉር ቅባት/ ኮከስ/

ዜነኣ (ግ)

sagaggale

አመነዘረ

ዜከራ (ግ)

faarse

አወደሰ

ዜያራ (ግ)

daw'ate

ኅበኝ

ዜገዳ (ግ)

dhise

ወጠረ

ዜጋ (ስ)

hiyyeesa

ደገ

ዜጋ ወልዲ (ስ)

ilma hiyyeesa

የደገ ልጅ

ዜግቲ (ግ)

hiyyoomte/ miskiinoyte/

ደኸየች

ዜግዲ (ግ)

1.dhisi 2.dhisaa

1.ወጥር 2.ወጣሪ

ዜጫ (ግ)

dangaa ol nyaate

ከመጠን በላይ በላ

ዞለኣ (ቅ)

kan nyaate

የበላ

ዞመራ (ግ)

kan hin qotamin

እዳሪ ሆነ

ዞም (መ.ግ)

'umtuu'

ም/ ዋም

ዞጠኣ ሓልቤ (ተ.ግ)

akkuma bahetti

ወዲያው እንደወጣ

ዘጫ (ቅ)
kan bahe
የወጣ

የሐሺ (ቅ)
shukkuumtuu
የሚያሸ

የሐትፊ (ቅ)
gorsa kan kennu
የሚመክር

የሐንቂ (ቅ)
kan hudhu
የሚያንቅ

የሐክኪ (ቅ)
kan hooqu
የሚያክ

የሐድጊ (ቅ)
kan dhiisu
የሚተው

የሐጃ (ቅ)
kan waraanu
የሚወጋ

የሐጥቢ (ቅ)
kan miiccu/ dhiqu
የሚያጥብ

የሐፊ (ቅ)
kan yaadu
የሚናፈቅ/ ተናፋቂ/

የሐፍሲ (ስ)
kan hammaaru

የሚያፍስ

የሐፍቂ (ስ)
kan hammatu
የሚያቅፍ

የሐዲ (ስ)
yahuudii
ይሁዳ/ አይሁድ

የሊሕቂ (ስ)
kan liqeysu (liqeessa)
የሚያበድር/ አበዳሪ/

የልቃልቂ (ግ)
kan haasasu
የሚያለቀልቅ

የመልጢ (ቅ)
kan harkaa bahu
የሚያመልጥ

የመስሪ (ቅ)
kan buusu
የሚጋግር

የመሺ (ቅ)
kan galgaleessu
የሚያመሽ

የመቅሐ (ስ)
kan mirqaanu
የሚመረቅን

የመግሊ (ቅ)

kan dhoosisu

የሚያመግል/ የሚያፈርጥ

የሙድዲ (ቅ)

kan gugguufu

የሚያፈነድድ

የሚሕሲ (ቅ)

kan hammaachisiisu

የሚያባብስ

የማጃ (ቅ)

kan injifatu/ kan foyyeessu

የሚያሸንፍ፣ የሚያሸል

የማጅኩት (ተ.ግ)

akka injifatu ta'uf

ያሸነፍ ዘንድ

የሰልጢ (ቅ)

akka baraaruu

እንዲያድን

የሰብሐ (ቅ)

kan coomsisu

የሚያሰባ

የሰብቲ (ቅ)

kan mirkaneessu

የሚያረጋግጥ

የሱሩኩት (ተ.ግ)

akka keessummeessisan

እንዲያስተናግዱ

የሱሪ (ስ)

keessummeessaa

የሚያስተናግድ

የሱርኩት (ተ.ግ)

akka keessummeessu

እንዲያስተናግድ

የሲሚ (ቅ)

kan gurguru

የሚሸጥ

የሲንኒ (ቅ)

kandubbatu

የሚናገር

የሳልሐሌ (ተ.ግ)

wal washaageesuudhaaf

ሊያቃጥሩ

የሴስኑማም (ተ.ግ)

gurmaawanillee

ቢመሠረቱም

የሴስኒማም (ተ.ግ)

gurmaawullee

ቢመሠረትም

የስመአዩሌ (ተ.ግ)

akka dhagayaniif

እንዲሰማቸው

የስሲሪ (ቅ)

gaansuudhaaf

የሚያስጠቃ(ለኩባት)

የስሲር ኻና (ግ)

xumurame/ gurgurame

አለቀ/ ተሸጠ

የስሲር የኸኒ (ተ.ግ)

haa saffisuu

ይፍጠን/ ይሳካ

የስሲቅሊ (ቅ)

kan olbaasuu

ወደ ላይ የሚያወጣ

የስሲብቲ (ቅ)

kan raggaasisu/

kangammachiise

የሚያስመሰክር/ የሚያፀድቅ

የስሲኸሪዛል (ስ)

kan farsheesu/ machoofsu

የሚያሰክር

የስሲግዲ (ቅ)

kan salaachisu

የሚያሰግድ

የስሳልሒሌ (ተ.ግ)

washaageesuudhaaf

ሊያቃጥር

የስሳመና (ስ)

nu haa dhageessisu

ያሰማን

የስሳዲ (ቅ)

akka ari'amu kan godhu

እንዲባረር የሚያደርግ

የስቀስቂ (ቅ)

haa danfisu

ያንተክትክ

የረዲ (ቅ)

kan du'a beeksisuu

የሚያረዳ(ለሞት)

የረግፊ (ቅ)

kan harcaasu

የሚያረግፍ

የረፍዲዛል (ቅ)

barfataa

የሚያረፍድ

የሩሕቂ (ቅ)

kan fageeysu

የሚያረርቅ

የሪሕሲ (ቅ)

kan jiisu

የሚያርስ

የሪቂ (ቅ)

kan mumsiisu/ qabii nama

hiru

እንዲያቅማማ የሚያደርግ
(ላለመስጠት)

የራጂሒ (ቅ)
kan wayyeessu
የሚያሽል

የራጊ (ቅ)
kan dulloomsisu
የሚያስረጅ

የር (ግ)
1.haa arku 2.irra haagahu
1.ይመልክት 2.ይድረስበት

የርበርቢ (ግ/ስ)
haa firfirsu
ያርከፈክፍ

የሺ (የሽ) (ግ)
hoodho (dhalaaf)
እንከ

የሺምቂ (ቅ)
kan dhoksu
የሚደብቅ

የሺኘ (ስ)
kan gaggeesu
ሸኒ/ የሚሸኝ

የሽሺራቢ (ቅ)
kan xaxuu/ kan wal
keessaa butu

የሚያወሳስብ/ የሚያጠላልፍ

የሽሻኪ (ስ)
kan shakkisiisu
የሚያጠራጥር

የቀብሊ (ስ)
kan hir'isu
የሚያጎድል

የቀኑዛሉ (ስ)
warra qajeelchu/ warra
eeruu
የሚመሩ/ የሚጠቁሙ

የቀኒ (ቅ)
kan qacheelchu/ kan eeruu
ቀናውን የሚመራ/ የሚጠቁም

የቀንዛል (ቅ)
kan qajeelchuu/ kan eeruu
የሚመራ/ የሚጠቁም

የቁምሲ (ቅ)
kan bareedu
የሚያምር

የቁርሪ (ቅ)
kan dhiheessu
የሚያቀርብ

የቁፍሊ (ቅ)
kan cufu
የሚዘጋ

የቂስቲ (ቅ)

dhisu/ kan diriirsu

የሚወጥር

የቂሺ (ቅ)

kan tuffatu

የሚንቅ

የቂብሊ (ቅ)

kan dabarsu

የሚያቀብል

የቂብሊዛል (ስ)

kan dabarsu

የሚያቀብል

የቂን ኻና (ግ)

1.mirkanaa'e 2.mirkaneesse

1.ተረጋገጠ 2.አረጋገጠ

የቃስሪ (ቅ)

hojii isaa kan namarraa fi'u

ወዛሬ (ስራውን ሰው ላይ

የሚወዝና)

የቃኛ (ቅ)

kan yeella'u

የሚያፍር

የቅላቅለዩ ጊር (-ተ.ግ)

yoo isaan albaase

ቢያሽራቸው ኖሮ

የቅላቅላ ጊር (ግ)

silaa yoo albaaseen

ቢያሽረው ኖሮ

የቅላቅሌ ጊር (ግ)

silaa yoo albaaseen

ብትቀዝን

የቅሪ (መ.ግ)

haa hafu

ይቅር

የበልሒ (ቅ)

kan qaru

የሚስል/ ቢላዋ/

የበልላ (ቅ)

kani bellessu

የሚያበላሽው

የበስሊ (ቅ)

1.kan bilchessu 2.kan

qayyabatu

1.የሚያበስል 2.የሚያጠና

የበርሲ (ቅ)

kan ballessu

የሚያበላሽ

የበርዲ (ቅ)

kan qabbaneesu

የሚያቀዝቅዝ

የበሽቂ (ቅ)

kan jiisu
የሚያረጥብ

የበቅሊ (ቅ)
kan biqilchu
የሚያበቅል

የበዝሐ (ቅ)
kan baayyissan
የሚያበዝ

የበዝሐ (ቅ)
kan baayyisu
የሚያበዝ

የቡርዲ (ቅ)
kan fixu
የሚጨርስ

የቡእቲ (ቅ)
kan hammachisu
የሚያባብስ/ የሚባባስ

የቢሲ (ቅ)
kan offirra caalchisu
የሚያስበልጥ (ከራሱ)

የቢጂ (ቅ)
kan mirkaneessu (dubbii)
የሚያረጋግጥ/ የሚያጣራ
(ነገርን)

የቤይኒ (ግ)

1.haa ifa tahu 2.ifa haa tahu
1.ይገለፅ 2.ግልፅ ይሁን

የብለኡ (ግ)
haa nyaatan
ይብሉ

የብለእ (ግ)
haa nyaatu
ይብላ

የቦርዲ (ቅ)
haa ga'u
ይድረስ

የቴሕሪ (ቅ)
gama boodaa kan hafu
ወደ ኋላ የሚቀር

የቴማል (ግ)
ni yatiimeesisa
ያለ ወላጅ ያስቀራል

የቴም (ስ)
abba/ haadha kan hin qabne/ yatiima
ወላጅ አልባ

የትሐፍኒ (ቅ)
bulluqaa
የሚያምቅ

የትሒብሪ (ቅ)

kan gaafatu
የሚጠይቅ

የትሒዊ (ቅ)
kan fayyisu
የሚያድን

የትሒጪ (ቅ)
1.kan name dhukkubsu
2.kan nama aarsu
1.የሚያሳምም 2.የሚያስቆጣ

የትላሕዲ (ቅ)
kan wal qabsiisu
የሚያያይዝ

የትላክሚ (ቅ)
1.kan kabalu 2.kan wal
dhiheessu
1.የሚያጮል 2.የሚያቀራርብ

የትላፈኡ (ግ)
haa wal falman
ይላፉ

የትሚሕጢ (ቅ)
kan dhooyisiisu
የሚያስመታ

የትሚል (ቅ)
kan guuchisiisu
የሚያስጥላ

የትሚልጢ (ቅ)

kan baqachiisu
የሚያስመልጥ

የትማስሊ (ቅ)
1.kan waliingahu 2.kan wal
fakkeessu
1.የሚያዳርስ 2.የሚያመሳስል

የትማጁ (ግ)
1.haa ce'an 2.haa
moohaman
1.ይሻገሩ 2.ይሸነፉ

የትሴሰኑ (ግ)
haa gurmaawan
ይመስረቱ

የትቁምሲ (ቅ)
kan bareechu
የሚያሳምር

የትቂሪ (ስ)
1.dubbisiiftuu 2.kan hambisu
1.አናባቢ 2.የሚያስቀር

የትቂጥባሉ (ግ)
niyaadachiisan
ያስታውሳሉ

የትቂጥባል (ግ)
niyaadachisa
ያስታውሳል

የትቆጠቡ (ግ)

haa yaadatan
ያስታውሱ

የትቂጥቡ (ግ)
haa beeysisani
ያስታውቁ

የትባድሉ (ግ)
haa wal makan
ያደባልቁ

የትባድሁ (ግ)
haa wal maku
ያደባልቅ

የትቲስቢ (ቅ)
kan galchisiisu
እንዲያስገባ የሚያደርግ

የትቲርዲ (ቅ)
akka taasifamu ykn akka
buufamu kan godhu
እንዲቀመጥ ወይም እንዲወርድ
የሚያደርግ

የትቲሹ (ቅ)
kan gochiisiisan
የሚያስደርጉ

የትቲሽቂ (ስ)
kan booji'u
የሚማርክ

የትቲግሊ (ስ)

kan jalqabsiisu
የሚያስጀምር

የትቲግሊዛሉ (ስ)
kan jalqabsiisan
የሚያስጀምሩ

የትቲግዲ (ቅ)
kan hidhamsiisu
የሚያሳስር

የትታ (ተ.ስ)
ishii(isii) sana
ያቺ

የትታልሊ (ቅ)
kan gowoomsu
የሚያታልል

የትናግ (ግ)
haa haramamu
ይታረም (ለአረም)

የትኪፍዛል (ቅ)
kan mufachiisu
የሚያስከፋ

የትኮር (ግ)
haa madaalfamu
ይለካ

የትዋረሙ (ግ)
haa wal waraanan/ haa wal
lollan

ይዋጉ

የትዋረም (ግ)

haa wal lolu

ይዋጋ

የትዋርሚዛሉ (ቅ)

osoo wal waraansisan

እያዋጉ

የትዋርሚዛል (ስ)/(ቅ)

kan wal lolchiisu/ osoo wal

waraansisu

የሚያዋጋ/ እያዋጋ

የትፌደሉ (ግ)

haa saaxilaman

ይጋለጡ

የነስ የግደር (-ተ.ግ)

haa xiqqaatuus - haa

guddatuus

ይነስም ይብዛ

የነቅሒ (ስ)

kan damaqsu

የሚያነቃ

የነብሪ (ቅ)

kan jiraachisu

የሚያኖር

የነታ (ስ)

kan dhukkubsatu

የሚያመው

የነታው አፌታ ሰ(ስ)

kan dhukkubsate nuuf haa

fayyu

ያመመው ይፈወስልን

የነድዶ (ቅ)

kan gubatamu

የሚያነዱት

የነግሲ (ቅ)

moosisaa

የሚያነግስ/ አንጋሽ/

የነጥፊ (ቅ)

aftuu

የሚያነጥፍ/ አንጣፊ

የኒሪ (ቅ)

misoomsaa

የሚያለማ

የኒዝፊ (ቅ)

kan qulqulleessu

የሚያፀዳ

የናውጢዛል (ቅ)

kan jijjiiru

የሚለውጥ

የአች (-ተ.ስ)

jara san

እነዚያ

የኤቅደና (ግ)

haa nu qajeelchu
ይምራን

የካቡ (ግ)

haa dinqisiifatan
ይካቡ

የክሰቡ (ግ)

haa fayyadaman
ያትርፉ

የክሰብ (ግ)

haa fayyadamu
ያትርፍ

የኸስሪ (ቅ)

kan kasaarsisu
የሚያከስር

የኸብሲ (ቅ)

kan salphisu
የሚያዋርድ

የኸፍሪ (ቅ)

kan krkoru (yeroo rafu)
የሚያንኮራፋ

የኸ (ተ.ስ)

hoodho (dhiiraaf)
እንካ

የዘርፊ (ቅ)

kan hammachisiisu
የሚያባብስ

የዘግሒ (ቅ)

kan bal'isu
የሚያሰፋ

የዙሪ (ቅ)

kan facaasu
የሚበትን

የዝላሕጢ (ቅ)

kan shirgigeesu
(mucucaataa)
የሚያዳልጥ

የዝላልሉ (ግ)

haa utaalan/ haa burraaqan
ይዝለለ/ ይፈንጩ

የዱድሚ (ቅ)

kan doomsu
የሚያደሎዱም

የዱግኒ (ቅ)

kan jallisu
የሚያገብጥ

የዲእፊ (ቅ)

kan dadhabsiisu
የሚያደክም/ አድካሚ

የዲጂ (ቅ)

kan fidu

የሚያመጣ

የዳልሒ (ቅ)

haa darbu (dhagaaf)

ይወርውር

የዳምሲ (ቅ)

kan diigu

አፍራሽ

የድነብጢዛል (ቅ)

rifachiisaa

አስደንጋጭ

የድዲልሚ (ቅ)

kan miisisu

የሚያበድል

የድዲርቂ (ቅ)

kan dirqisiisuu

የሚያስገድድ

የድዲብሊ (ቅ)

kan idaasisu

የሚያስጨምር

የድዳልሐ (ግ)

haa wal dadarban (dhagaaf)

ይወራወሩ

የገስሲ (ስ)

badaa/ hamaa

መጥፎ

የገብሪ (ቅ)

leengisaa

አሰልጣኝ

የገኚ (ቅ)

kan argatu

የሚያገኝ

የጋልቢ (ቅ)

haa akaa'u

1.ያምስ 2.ያቁላላ

የገበሩ (ግ)

haa leengi'an

ይሰልጥኑ

የኅብሪ (ስ)

1.haa taa'u 2.haa

goobanaa'u

1.ይቀመጥ 2.መለ ይሐን

(ለጨረቃ)

የጠምሲሌ (ግ)

bachisuuf

ሊያጠፋ

የጠቅሲ (ቅ)

kan bliqu

የሚያጠቅስ

የጠብቂ (ስ)

kan sherafuu, kan cimaan

qabatu

አጥብቆ የሚይዝ

የጠብቢ (ቅ)

kan dhiphisu

የሚያጠብ

የጠኒ (ቅ)

kan ulu/ kan qoraasu

የሚያጥን

የጢሕሪ (ቅ)

kan qulqulleesu

የሚያፀዳ

የጢሕኒ (ቅ)

kan bulleessu

የሚያደቅ

የጣብቂ (ቅ)

haa wallitti maxxansu/ kan

wal qabsiisu

የሚያጣብቅ/ ያጣብቅ

የጣጥሐ (ቅ)

kan lafarra dha'u/ kan

kabalu

የሚዘርር/ ጥፊ የሚመታ

የጨሐ (ቅ)

kan afuu (huccuuf)

የሚያሰጣ

የጨርቂ (ቅ)

kan hudhu

የሚያንቅ

የጭጨማልቂ (ቅ)

kan bobocolu/ kan laaqu

የሚያጨማልቅ

የፈትሊ (ስ)

kan fo'u/ kan daawaru

የሚፈትል (ፈታይ)

የፈጊዛል (ቅ)

kan hadoodisu

የሚያገረጣ/ የሚያደነዝዝ

የፋርሪ (ቅ)

kan darbu, kdarbatu

የሚወረውር

የፋዩ (ግ)

haa ciman/ haa

tasghabbaa'an

ይርጉ/ ይድኑ

የፊሪ (ቅ)

waaminsa kan godhu

ጥሪ የሚያደርግ

የሐሪ (ግ)

1.kan dhaqu

2.kan deemu

1.የሚደርስ 2.የሚሔድ

የመቂ (ቅ)

kan oowwu

የሚሞቅ

ዩፋጢ (ስ)

kan fiigu

የሚሮጥ

ዩቁ (ግ)

haa beekan

ይወቁ

ዩቁርሚ (ቅ)

kan rukutu (mataa ijoolee)

የሚኮረከም

ዩቅ (ግ)

haa beeku

ያወቀ

ዩጉሙሚሉ (ግ)

hin nimuffachiissan

አያስከፋም

ዩጉሙሚል (ግ)

hin muffachiisu

አያስከፋም

ዩጉማሉ (ግ)

nimuffachiissan

ያስከፋሉ

ዩጉማል (ግ)

nimuffachiisa

ያስከፋል

ዩጡልጊ (ቅ)

kan coolagu

የሚጠወልግ/ ጠውላጊ

ዩጡቅሲ (ቅ)

kan kadhatu

የሚለምን

ዩ (ተ.ስ)

kana

ይሄ

ዩሒልቂ (ቅ)

kan lakkaa'u

የሚቆጥር

ዩሒልዲ (ቅ)

kan xumuru

የሚጨርስ

ዩሒሚ (ቅ)

kan hamatu

የሚያማ

ዩሒስቢ (ቅ)

kan yaadu

የሚያስብ

ዩሒኪ (ቅ)

kan alanfatu

የሚያኝክ

ዩሒክፊ (ቅ)

akan akaafu

በአካፋ የሚቆፍር

ዱሐውሲ (ቅ)

kan booreessu

የሚደፈርስ/ አደፍራሽ

ዱሐግኒ (ቅ)

kan bakka bu'u

የሚተካ

ዱሐጥሪ (ቅ)

kan dallaa ijaaru

የሚያጥር

ዱሐፍቂ (ስ)

kan duugu

የሚፍቅ

ዱለጂ (ቅ)

kan hifachiisu

የሚያሰለች

ዱሊዝቢ (ቅ)

kan laaffatu

የሚለዝብ

ዱሊዝቢሌ (ተ.ግ)

laffachuudhaaf

ሊለዝብ

ዱሎ ዱፈጥሮ (ተ.ግ)

kadhatanii dadhabban

ቢሉት ቢለምኑት

ዱመሊ (ቅ)

kan guutu

የሚሞገ

ዱመልሐ (ቅ)

kan filu/ filata

የሚመርጥ/ መራጭ

ዱመስሊ (ቅ)

kan fakkaatu

የሚመስል/ መሳይ

ዱመሪ (ቅ)

kan qajeelchu

የሚመራ

ዱመርሲ (ስ)

kan dhowwu

የሚነፍግ

ዱመርጊ (ቅ)

kan maragu

የሚመርግ

ዱመርጢ (ቅ)

adabsisaa

የሚቀጣ

ዱሚሕሲ (ቅ)

kan itti caalaa/ daranuu

የሚብስ

ዱሚትሪ (ስ)

kan safaru

የሚለካ

ደማጅ (ቅ)

kan wayyaawuu

የሚሻል

ደማግዲ (ቅ)

kan gubu

የሚያቃጥል

ደምሪ (ቅ)

kan ajaju

የሚያዝ

ደምዲ (ቅ)

kan himu

የሚነግር

ደሰልቢ (ቅ)

cittuu

የሚሰልብ

ደሰልጢ (ስ)

kan baraaru

የሚድን (ከአደን)

ደሰሚ (ቅ)

kan dhaga'u

የሚሰማ

ደሰሩ (ግ)

kan tarreeessan

የሚደረድሩ

ደሰሪ (ግ)

kan tarreeessu

የሚደረድር

ደሰቅሊ (ቅ)

kan fannisu

የሚሰቅል

ደሰብሪ (ቅ)

kan cabsu

የሚሰብር

ደሰቺ (ቅ)

kan dhugu

የሚጠጣ

ደሰኪ (ስ)

kan fiigu/ kan baqatu

የሚርጥ/ የሚሸሽ

ደሰክኒ (ቅ)

kan xaliilu

የሚሰክን

ደሰኸሪ (ቅ)

kan farshaa'u

የሚሰክር

ደሰድቢ (ቅ)

kan nama arrabsu

የሚሰድብ

ደሰድዲ (ቅ)

kan ari'u

የሚያባርር

ደሰፊ (ቅ)

kan hodhu

የሚሰፋ

ደሰፍሪ (ቅ)

kan safaru

የሚሰፍር

ደሰምኒ (ቅ)

kan soomanu

የሚጸም

ደሰቺ (ቅ)

kan urgeeffatu

የሚሸት

ደሲሕጢ (ቅ)

kan waraanu

የሚሰካ

ደሲስኑ (ቅ)

kan gurmaawan

የሚመሰረቱ

ደሲስኑሌ (ተ.ግ)

gurmaawuudhaaf (isaan)

ሊመሠርቱ

ደሲስኒሌ (ተ.ግ)

gurmaawuudhaaf (inni)

ሊመሠረት

ደሲትሪ (ቅ)

kan dhoksu

የሚሸፍን

ደሲድቂ (ግ)

kan addaan kutu

ለሁለት የሚከፍል

ደሲድዲ (ቅ)

kan qoqqoodu/ kan raabsu

የሚያከፋፍል

ደሲጥሪ (ቅ)

kan fottoqsu

የሚሰነጥቅ

ደሲፍሪ (ስ)

kan qoodu

መጥኖ የሚሰጥ

ደሳምቲ (ቅ)

kan walitti qabu

የሚሰበስብ

ደሳዩቤሐሉ (ግ)

duroomaa jiran

እየበለፀጉ ነው

ደሳዩቤሐል (ግ)

duroomaa jira

እየበለፀገ ነው

ደሳያሉ (ግ)

ni durooman

ይበለፅጋል

ደሳያል (ግ)

ni durooma

ይበለፅጋል

ደስሳፈሪ (ቅ)

kan adeemu/ kan imalu

የሚሳፈር

ደስሴሰኒ (ቅ)

kan hundeesamu

የሚመሠረት

ደስዋክዛል (ቅ)

kan ilkee rigu

ጥርሱን የሚፍቅ

ደስጢ (ቅ)

kan kennu

የሚሰጥ

ደረምዲ (ቅ)

kan ramadu

የሚመድብ

ደረሲ (ቅ)

kan irraanfatu

የሚረሳ

ደረቲ (ስ)

kan mo'atu

የሚረታ

ደረኸሲ (ቅ)

kan rakishu

የሚረክስ

ደረኸሲ (ስ)

kan arkatu

የሚያገኝ

ደረዝቂ (ግ)

kan arjoomu

የሚለግስ

ደረጊ (ቅ)

kan ititu

የሚረጋ

ደረግጢ (ቅ)

kan dhiitu

የሚረግጥ

ደረግጢዛል (ቅ)

kan dhiitu

የሚረግጥ/ የሚዘል

ደረግጣሉ (ተ.ግ)

ni dhiitan

ይረግጣሉ

ደረግጣል (ተ.ግ)

ni dhiita

ይረግጣል

ደረግፊ (ቅ)

kan harca'u

የሚረግፍ

ደረፍዲ (ቅ)

kan orraafatu/ bariifatu

የሚረፍድ

ደሩሕቂ (ቅ)

kan fagaatu

የሚርቅ

ደሩጂ (ቅ)

kan hatu

የሚስርቅ

ደሪሚ (ቅ)

kan shukkuumu

የሚያኝ

ደሪዝኒ (ቅ)

kan ulfaatu

የሚከብድ

ደራጊ (ቅ)

kan dulloomu

የሚያረጅ

ደቀምሱ (ቅ)

kan dhandhamatan

የሚቀምሱ

ደቀምሲ (ቅ)

kan dhandhamatu

የሚቀምስ

ደቀሪ (ቅ)

1.kan hafu 2.kan dubbisu
(kitaaba)

1.የሚቀር 2.የሚያነብ

ደቀፍፊ (ቅ)

kan mure baasu

የሚቦድስ

ደቁንጡ (ቅ)

kan qimmiidan

የሚቆነጥጡ

ደቅቢ (ቅ)

kan eeguu

የሚጠብቅ

ደቅጠቅጢ (ቅ)

kan tumu

የሚቀጠቅጥ

ደበጥሲ (ቅ)

kan kutu

የሚበጥስ

ደቢሲ (ቅ)

kan caalu (offirra)

ከራስ የሚያስበልጥ

ደትሔረጊ (ግ)

kan mari'atu

የሚያማክር

ደትሔዘቢ (ቅ)

kan taajjabu

የሚታዘብ

ደትሐጀቢ (ቅ)

kan miliqu

የሚሰወር

ደትማረኸ (ስ)

kan booji'amu

የሚማረክ

ደትረሐሚዛል (ቅ)

kan gaddu/ kan arjoomu

የሚራራ

ደትራወጢ (ቅ)

kan olii gad fiigu

የሚሮጥ (የሚሯሯጥ)

ደትቀረኢ (ስ)

dubbifamtu

የሚነበብ

ደትባለኡ (ስ)

kan wal lollan

የሚጣሉ (እርስ በርስ)

ደትአመኒ (ቅ)

kan amanamu

የሚታመን

ደትከፈኡ (ቅ)

warra mufatu

የሚከፉ

ደትዋረሙ (ቅ)

kan wal lollan

የሚዋጉ

ደትዋረሚ (ቅ)

kan wal lollan

የሚዋጋ

ደቺሒ (ስ)

kan facaasu

የሚበትን

ደቺኸሊ (ስ)

kan jaaru

የሚገነባ

ደነሕጢ (ቅ)

kan raasu

የሚንጥ

ደነሲ (ቅ)

1.kan fudhatu 2.kan

heerumu(fuudhu)

1.የሚወስድ 2.የሚያገባ

ደነቅሊ (ቅ)

kan buqisu

የሚነቅል

ደነብሪ (ቅ)

1.ta'uu hin oolu 2.kan

jiraatu

1.ይሆናል 2.የሚኖር

ደነትቂ (ቅ)

kan haqqisu

የሚያስታውክ

ደነትጁሌ (ተ.ግ)

bu'aa fidudhaaf (isaan)

ውጤት ሊያመጡ

ደነትፊ (ቅ)

kan saamu

የሚቀማ/ የሚነጭ

ደነኪ (ቅ)

kan tuqu

የሚነካ

ደነኸሲ (ቅ)

kan ciniinu

የሚነክስ

ደነኸሩቦ (ስ)

cuuphataa

የሚነክሩበት

ደነኸሪ (ቅ)

kan cuuphu

የሚነክር

ደነድሊ (ቅ)

kan uuru

የሚበሳ

ደነግሲ (ቅ)

kan mootuma'u/ mootomu

የሚነግስ

ደነጥሒ (ስ)

1.kan addaatu 2.kan raasu

1.የሚነጣ 2.የሚንጥ

ደነጪ (ቅ)

kan buqqisu/ kan haamu

የሚነጭ

ደነፊ (ስ)

kan fayyadu

የሚጠቅም

ደነፍሒ (ስ)

kan afuufu

የሚነፋ

ደነፍቂ (ቅ)

kan solloqsu

የሚልጥ

ደነፍቂ (ቅ)

kan qindeessu

የሚያቀናጅ

ደነኚሒ (ስ)

kan rafu

የሚተኛ

ደነኛውሪ (ቅ)

kan gufachiisu

የሚያሰናክል

ደኩሩሌ (ተ.ግ)

madaaluudhaaf (isaan)

ሊለኩ

ደካቡ (ቅ)

kan dinqisiisan

የሚክቡ

ደካቢ (ቅ)

kan dinqisiisu

የምክብ

ደኸልቂ (ቅ)

kan uummu

የሚፈጥር

ደኸሰሪ (ቅ)

kan kasaaru

የሚከሰር

ደኸሪ (ቅ)

kan qotu

የሚቆጥር

ደኸሺ (ቅ)

kan barbaadu

የሚፈልግ

ደኸትሚ (ቅ)

kan xumuru

የሚጨርስ

ደኸትሪ (ቅ)

kan dhoorku

የሚከለክል

ደኸትቲ (ቅ)

kan kuusu/ walitti qabu

የሚያስቀምጥ/ የሚያከማች

ደኸዲ (ቅ)

kan ganu

የሚከዳ

ደኸድኒ (ቅ)

kan cuqaalu

የሚከድን

ደኸፍፊ (ቅ)

kan salphatu

የሚቀል

ደኸልጢ (ቅ)

kan dhangagaa'u

የሚከመጥጥ/ የሚጎመዝዝ

ደኸጂ (ቅ)

kan dhiitu

የሚረግጥ

ደው (ቃ.አ)

kana/ kanan

ይሄን

ደዘሉሚል (ግ)

hin utaalu

አይዘልም

ዩዛሉሌንታ (ግ)

utaaluf deeman (isaan)

ሊዘሉ ነው

ዩዛሊ (ቅ)

kan utaaalu

የሚዘል

ዩዛሊሌንታ (ግ)

utaaluf deema

ሊዘል ነው

ዩዛሚ (ተ.ግ)

kan roobu

የሚዘንብ

ዩዘሪ (ቅ)

kan facaasu

የሚዘራ

ዩዚሕቢ (ቅ)

harkisaa

የሚጎተት/ ጎታች

ዩዚልሚ (ቅ)

kan miidhu

የሚበድል

ዩዛይዲዛል (ቅ)

kan caalu

የሚበልጥ

ዩዝለዝሊ (ቅ)

kan jaji'u

የሚዘለዝል

ዩደብሊ (ቅ)

kan ida'u

የሚጨምር

ዩደፊ (ግ)

kan gombisu

የሚደፋ

ዩዲሕኪ (ስ)

bineensa garaan shorraqu

በሆድ የሚሳብ(የእባብ ዘር)

ዩዲእፊ (ስ)

kan dadhabu

የሚደክም

ዩዲድቂ (ቅ)

kan gad dhiibu

የሚደቀድቅ

ዩዲጂ (ቅ)

kan dhufu

የሚመጣ

ዩዲጅ ዘመን (ስ)

yeroo dhufu/ bara dhufu

መጨው ዘመን

ዩድነብጢ (ስ)

kan rifatu

የሚደነግጥ

ዩድዳፈኒ (ቅ)

kan cufu

የሚደፍን

ዩጉልቢ (ቅ)

kan goolabu/ kan uwwisu

የሚሸፍን/ የሚለብድ

ዩጊሱ (ስ)

kan arjooman

የሚለግሱ

ዩጊሲ (ስ)

kan arjoomu

ለጋሽ

ዩጠምሲ (ቅ)

kan bachiisu

የሚያጠፋ

ዩጠብቂ (ቅ)

kan hammaatu

ይባስ

ዩጡሪ (ቅ)

kan ba'atu/ kan danda'u

የሚሸከም/ የሚችል

ዩጡቅሲዛል (ተ.ግ)

kan kadhatu

የሚለምን

ዩጡኚ (ቅ)

kan irra wayaa tahe

የሚሻል

ዩጢሕኒ (ቅ)

kan bullaa'u

የሚደቅ

ዩጢሚ (ቅ)

kan mi'aawwu

የሚጣፍጥ

ዩጢምዛል (ተ.ግ)

mi,aawaa, kan mi'aawu

ጣፋጭ/ የሚጣፍጥ/

ዩጢስ (ስ)

kan jiraatu (bara - baraatti)

የሚኖር (ለዘላለም)

ዩጢኒ (ቅ)

kan fe'u

የሚጭን

ዩጣልሊ (ቅ)

kan walitti maru

የሚጠቀልል

ዩጥረምቲ (ቅ)

kan qusatu

የሚቆጥብ

ዩጥረምቶ (ቅ)

kan qusatan

የሚቆጥቡት

ጹጥበጥባል (ግ)

ni meeyra
ያቆጠቁጣል

ጹጥጤነቢ (ስ)

kan dhaga'u
አድማዎ

ጹፈሪ (ቅ)

kan sodaatu
የሚፈራ

ጹፈትሊ (ስ)

kan foo'u
የሚያስፈትል/ የሚፈትል/

ጹፊድሒ (ቅ)

kan saaxilu
የሚያጋልጥ

ያሩ (ግ)

kan agarsiisan
የሚያሳዩ

ያሪ (ስ)

1.kan agarsiisu 2.xaddee
1.የሚያሳይ 2.ጃርት

ያሺ (ቅ)

abba gochaa
አድራጊ/ የሚያደርግ

ያበሳ (ግ)

goggoge/ bareedina dhabe

ደረቀ/ ለዛ አጣ

ያቢሳች (ስ)

kan bareedina dhaban
ለዛ የሌላቸው

ያቢስ (ቅ)

goggogaa/ bareedina kan
dhabe
ለዛቢስ/ ደረቅ

ያንሲ (ቅ)

kan xiqqaatu
የሚያንስ

ያኢ (ስ)

yaa'ii
ንትርክ/ ነገር

ያኢ በጂሕ (ስ)

abbaa yaa'i
በጥባቂ/ ነገረኛ

ያዳ (ስ)

yaada
ሐሳብ

ያጪዛል (ቅ)

kan baasu
የሚያወጣ

ዬሰርቲ (ግ)

xumuruuf dhihaatte
አገባደደች

ጽሰሮት ሰ(ስ)

xumuruuf dhihaatu

ማገባደድ

ኮቃል (ግ)

ni gaya

ይበቃል

ጽቀኑ (ስ)

mirkaneesan

አረጋገጡ

ጽቀኛ (ግ)

mirkaneesse

አረጋገጠ

ጽተሙ (ግ)

abba ykn haadha dhaban/

yatiima tahan/

ወላጅ አጡ

ጽተሞት (ስ)

abba ykn haadha dhabuu/

yatiimimmaa/

ወላጅ ማጣት

ኮሊ (ቅ)

kan nyaatu

የሚበላ

ኮም (ስ)

guyyaa

ዕለት/ ቀን

ኮቂ (ቅ)

kan gahu

የሚበቃ

ደለሐ (ግ)

dilii dalage

ሐጢአት ሰራ

ደለሕቲ (ግ)

dilii daleeyde

ሐጢአት ሰራች

ደለው (ስ)

naannaawaa/ daddeemtuu

ዘላን

ደለይዱ (ስ)

daleydu

ታታሪ ሴት

ደሊል (ስ)

ragaa

ማስረጃ

ደልለብ (ስ)

daldaallaa

ንግድ

ደልለብ ጌይ (ስ)

jiddu-gala daldaalba

የንግድ ማዕከል

ደልላሐ (ቅ)

dilaawaa

ሐጢአት ሰራ

ደልላሐያች (ግ)

dilaawwan

ሐጢአት ሰራዎች

ደልላል (ስ)

daldala/ dallaala

ደላላ/ ነጋዴ

ደልላል አሻ (ቅ)

dallaale

ደለለ

ደልላጊ (ስ)

hojjataa

ሠራተኛ

ደልላጊ ኒጃት (ስ)

kanniisa-hojjattuu

ሠራተኛ ንብ

ደመልከልብ (ስ)

dhiiga qisaasan faca'ee

በከንቱ የፈሰሰ ደም/ ደመከልብ/

ደሚን (ስ)

damiina

የጐሳ ተጠሪ

ደማሚት (ስ)

1.damamitii 2.bareedduu

1.ደማሚት 2.ደምግባት ያላት

ቆንጆ

ደማም (ስ)

bareedaa

ድማም/ ቆንጆ

ደማና (ስ)

waasii

ዋስትና

ደም (ስ)

dhiiga

ደም

ደም ሐቡ (ስ)

umrii ijjoollumma

ለጋ እድሜ

ደም ሐንጉላ (ቅ)

dhibaa

አስቸጋሪ

ደም መሐልለቅ (ስ)

gumaa

የደም ካሳ

ደም መሔለቅ (ግ)

shanyii lakkaa'uu

የዘር ግንድ መቁጠር

ደም መሌ (ቅ)

hamaa/ garaa - jabaattii

ግድ የሌለው/ ጨካኝ

ደም መስሳቻ (ስ)

wal dhiigsuu

ደም መፋሰስ

ደም መሪኝ (ስ)

saahiba cimaa/ tira cimaa

ጥብቅ ዓደኛ

ደም መትቃበእ (ግ)

wal loluu/ wal waraanuu

መጣላት/ ደም መቃባት

ደም መትፌላሕ (ግ)

dhiiga danfisu/ aarsuu

ማናደድ

ደም መፋጫ (ግ)

dubbii barbaaduu

ነገር መፈለግ

ደም ሰጥጣጣ (ስ)

arjooma dhiigaa

ደም ለጋሽ

ደም ሳቅ (ስ)

gumaa

የደም ዋጋ/ የደም ካሳ

ደም ባንኪ (ስ)

kuusaa dhiigaa

የደም ባንክ

ደም ተራኦት (ስ)

firummaa hariiroo

የሥጋ ዘመድ

ደም ቱፍቤ (ተ.ግ)

tattaaffii cimaan

በከፍተኛ ልፋት

ደም ነትቱ (ስ)

dhukkuba dhiigaa

የደም በሽታ

ደም ነከአ (ግ)

harka galchuu

እጅ አለበት

ደም አሕሊ (ስ)

firumma dhiigaa

የሥጋ ዘመድ

ደም አይና (ስ)

gosa dhiigaa

የደም አይነት

ደም ኡስጡ መስካ (ግ)

fira ofii fakkachuu

ዘመዶቹን መምሰል

ደም ኢቢዕቤ (ስ)

tattaafata cimaan

በልፋት

ደም ኢን (ስ)

duree nannoo

የአካባቢ አለቃ

ደም ወተር (ስ)

hidda dhiigaa

ደም ስር

ደም ዘሌልባ (ስ)

hammeenya kan hinqabne

ጨካኔ የማይሰማው

ደም ዘይዊጠአ (ቅ)

nama qorqodaa

ንፋግ

ደም ዚጠረፊው (ስ)

dheeba dhiigaa qabu/

hamaa

ደም የጠማው/ ነፍስ ገዳይ

(ጨካኝ)

ደም ዳይ (ስ)

firummaa

ዝምድና

ደም ጢርራ (ተ.ግ)

dheebuu dhiigaa

ደም ጥማት

ደም ፌተሔ (ግ)

dhiigde (ulfa bu'uudhan)

ደም ፈሰሳት (በውርጃ

ምክንያት)

ደምበል (ስ)

garba

ውቅያኖስ

ደምቤ መቃነን (ስ)

dhaqqabuu (osoo wal

lollani)

መድረስ (ደም ሲፋሰሱ)

ደምቤ መትሓጠብ (ግ)

wal fixuu
መፋጀት

ደምቤ ተሓጠቡ (ግ)

wal fixan
ደም ተፋሰሱ

ደምቤ ተረአ (ግ)

kakate (dhiiga yaasuuf)
ማለ (እስከ መጋደል
በሚያደርስ)

ደምቤ ዚገኝ ሹንኩርታ (ስ)

osoo hinwawamin owachuu
ሳይጠሩት አቤት

ደምቦባ (ቅ)

damboobaa
ደርባባ/ ደማም

ደምዋ ዊዚዕቤ (ስ)

wareegamu dhaan
በመስዋአትነት

ደምዞ ከለሓ (ተ.ግ)

ifa bahe (iccitii ajjeesaa)
ሚስጢሩ ተገለፀ (የግድያው)

ደምዞ ፈለሓ (ግ)

lole/ aare
ተናደደ

ደምዞቤ መልሐድ (ስ)

eenyummaa nama beekuu(
bifaa isaa laaluudhaan)
መለየት (ሰውን በመመልከት)

ደረሳ (ስ)

darasaa
የቁርኣን ተማሪ/ አስተማሪ

ደረራ (ግ)

darare/ miidhe
ጎዳ

ደረር (ስ)

miidhaa/ dararuu
ጉዳት

ደረር አሻ (ግ)

miidhe
ጎዳ

ደረቃ (ስ)

goggoge
ደረቀ

ደረቅ (ቅ)

goggogaa
ደረቅ

ደረጃ (ስ)

sadarkaa
ደረጃ/ ማዕረግ

ደሩራ (ስ)

miidhaa
ጉዳት

ደራራ (ስ)
shuummoo (daraaraa)
ንፍሮ

ደርሙ ሼኽ (ደርማ ሼኽ) (ስ)
konfaleessa/ kan jaartii hin
fuune
ወንድ ላጤ

ደርማ (ስ)
dargaggeesa
ወጣት/ ጎረቤት

ደርማ ወሊ (ስ)
konfaleessa/ kan jaartii hin
fuune
ወንድ ላጤ

ደርማ ጋር (ስ)
mana daradaraa
ወጣት ቤት

ደርሜ (ስ)
konfaleessa/ amma baate
ወጣጤ

ደርሲ (ስ)
barnoota
ትምህርት

ደርቢ (ስ)

darbii (dbaaba dhagaa)
ግንብ

ደርቢ እንጨ (ደርቢ'ንጨ)
(ስ)
muka yaa'aa
ወራጅ እንጨት

ደርቢ ጋር (ስ)
mana dhagaa
ግንብ ቤት

ደርቢስሲ (ስ)
xuxxoo
ሎማ

ደርባል (ስ)
gamo
ሀንፃ

ደርዘን (ስ)
darzana
ደርዘን

ደርጋ (ስ)
baadiyyaa/ kan boosanaa
ባላገር/ የዱር

ደርጋ ቡቺ (ስ)
wangoo
ተኩላ

ደርጋ ኡሱእ (ስ)
nama baadiyyaa

የባላገር ሰው

ደርጋ ወጨራ (ስ)

hardiidoo

የሜዳ አህያ

ደርጌ (ቅ)

kan baadiyaa

ገጠሬ

ደቂቃ (ስ)

daqiiqaa

ደቂቃ

ደቅቃ (ስ)

foon hurraa

የተፈጨ ሥጋ

ደበላ (ግ)

dabale

ጨመረ/ ደመረ

ደበል (ተ.ግ)

ida'annoo

ክምሪ

ደበባ (ግ)

suntuure

ተኮማተረ

ደበኖ (ግ)

areeda guddise

ጢም አሳደገ

ደበናም (ቅ)

areeda baayyee kan qabu

ጊማም

ደበን (ስ)

areeda

ጊም

ደባል (ስ)

dabaala

ኖፊራ

ደባል አሻ (ግ)

dabaale

ጨፈረ

ደባት (ስ)

suphamaa/ erbee (huccuf)

የተለጣጠፈ/ የተደረተ (ለልብስ)

ደባይ (ስ)

raada

ወይፈን/ ጊደር

ደብበል (ስ)

hamartii qallo

ቀጠን ያለ ተደራቢ ቀለበት

ደብበል ዲባያ (ስ)

ida'annoo

በተጫማሪ

ደብበል ዲባያቤ (ተ.ግ)

ida'annoo dhaan

ሉሕ / fuula / ገፅ - 533

በተጫማሪም

ደብበሶ (ስ)

afata kan algeerraa tolfamu
ከቃጫ የሚሰራ ምንጣፍ

ደብባ (ስ)

koobii
ኩይሳ

ደብባል (ቅ)

1.kan irratti ida'ame
2.cuqqaallaa hamartii
1.ደባል 2.የቀለበት ማፈኛ

ደብተር (ደፍጠር) (ስ)

kitaaba shaakalaa
ደብተር

ደቺ (ስ)

dachii/ lafa
መሬት

ደቺ ሐሱ ባያ (ግ)

waan hin taane odeesse
የማይመስል ነገር አወራ

ደቺ ሐል (ስ)

tuqaa
ፍልፈል

ደቺ ሐሰ (ስ)

1.abshaala 2.rimma

1.ብልጥ (ነገር የጨረሰ)

2.ምስጥ

ደቺ ሒንጊርጊርቲ (ስ)

sochii lafa/ kirkira dachii
የመሬት መንቀጥቀጥ

ደቺ ለሐዳ (ስ)

1.dulloome 2.hiyyoome
3.haalaan dhukkubsate
1.አረጀ 2.ደኸየ 3.በጣም
ታመመ

ደቺ ሌጣ (ግ)

orraa'e
ረፈደ

ደቺ መሌጣ (ተ.ግ)

yeroo dabarsuu
ጊዜ ማሳለፍ

ደቺ መስቻ (ግ)

du'uu
መሞት

ደቺ መረጨ (ስ)

raammoo
ትል (በመሬት የሚገኝ ረዘም
ያለ)

ደቺ መራ (ግ)

rakkina dhandhamuu
ችግር መቅመስ

ደቺ መሻ (ግ)

galgalaa'e
መሻ

ደቺ መኸና (ግ)

saakkachaa'uu/ obsuu
መጎሳቆል/ ታጋሽ መሆን

ደቺ መውሐጥ (ግ)

1.du'uu 2.qaanyifachuu
1.መሞት 2.ማፈር

ደቺ መዝገሕ (ግ)

mijjaa'u
መመቻቸት

ደቺ መጥበብ (ግ)

garmalee rakkachuu
ክፉኛ መቸገር

ደቺ ማሕ (ስ)

1.lafa dhuungachu
2.kadhachuu
1.መሬት መሳም 2.መማፀን

ደቺ ሞረድ (ግ)

irraadhiisu/ xiyyeeffannaa
dhorkuu/ offirraa fageessuu
መተው/ ትኩረት መንሳት/
ገሸሽ ማድረግ

ደቺ ሰቼው (ግ)

bade/ akka malee tahe
ጠፋ/ እናዳልነበረ ሆነ

ደቺ ሰኝታ (ግ)

rafate/ suunturuu
ደነገጠ/ ክው አለ

ደቺ ሪኦ (ግ)

rakkoo arke
ችግር አየ

ደቺ ሺር ባይቲ (ስ)

dogoggorfamuu/ faajia'uu/
joonjaa'uu
መደናገር/ ግራ መጋባት

ደቺ ቆንጡ ባያ (ግ)

ajaa'ibsiise/ dinqisiise
ከፍ ያለ መገረም አሳየ/ ጉድ
አለ

ደቺ ቆጫ (ግ)

karaa dheeraa deemu
ረዥም መንገድ ተጓዘ

ደቺ ቆፍቤ (ስ)

sababa maleetti
ያለ ምክንያት

ደቺ ነትቱ (ስ)

gaggabdoo
የሚጥል በሽታ

ደቺ አረዳ (ግ)

1.firraa dhiise 2.xiyyeeffana
dhowwachuu 3.firraa
fageesse

1.ተወ 2.ሽሽ አደረገ
3.ትኩረት ነሳ

ደቺ አረአ (ግ)

gufuu ta'e/ danqarse
አጉላላ/ አስተጓገለ

ደቺ ኤሰባ (ግ)

barbadeesse
ደባቅ መታ

ደቺ ወሐጤው (ግ)

na'e/ rifate (akka malee)
በጣም ደነገጠ

ደቺ ወሐጥታ (ግ)

na'e/ rifate (akka malee)
ክፋኛ ደነገጠ

ደቺ ዛኛ (ግ)

bari'e
ነጋ

ደቺ ገርገብ ባያቤው (ግ)

faajia'e
ዘረባት/ ተደናገረች

ደቺ ጋር (ስ)

mana dachii
ምድር ቤት

ደቺ ጠበቤው (ግ)

rakkate
ጨነቀው

ደቺ ፈጠነቤው (ግ)

du'e
ሞተ

ደቺ ፋድዲቤ (ተ.ግ)

bakkayyuutti
የትም ቦታ

ደነቃ (ግ)

ajaa'iba tahe
ደነቀ

ደንቢ (ስ)

Heera
ደንብ

ደንቦባ (ስ)

1.geeraru 2.waan gaarii
1.ሽለላ/ ፋከራ 2.ጥሩ ነገር

ደንቦባ አሻ (ግ)

dhaadate/ deerare
ፎከረ/ ሽለለ

ደንታ (ተ.ግ)

dantaa
ደንታ

ደአስ አሺን (ስ)

kobee da'asa

ነጠላ ጫማ

ደኢፍ (ቅ)
dadhabaa
ደካማ

ደኸል (ስ)
hiitu doonii
መልህቅ

ደኸ አሻ (ግ)
fottoqse (haalan)
ፈነከተ (ክፉኛ)

ደኸጢ (ስ)
cunqursaa
ጭቆና

ደወሪያ (ስ)
sirna pooliisii Harar (kan
durii)
የፖሊስ ስርዓት በጥንቱ ሐረር

ደዋኢ (ስ)
beenyaa
መድሀን

ደው (ስ)
re'ee
ፍየል

ደው ሐይ (ስ)
aannan re'ee
የፍየል ወተት

ደው ቀነዋ (ቅ)
nama wixxifataa
ቀለብላባ/ ቀበጥ

ደው ቀፈት (ስ)
adda re'ee
የፍየል ግንባር

ደው በሰር (ስ)
foon re'ee
የፍየል ሥጋ

ደው አርራት በላኦ (ግ)
lallabe
ለፈለፈ

ደውሊ (ስ)
kabajaa/ badhaadha
ክብር/ ፀጋ

ደውላ (ስ)
mootummaa
መንግስት

ደውዋ (ስ)
qoricha
መድሐኒት

ደውዋ ጋር (ስ)
mana qoricha
መድሐኒት ቤት

ደይዜ (ስ)

dubrumma ishii
ክብረ ንዕህናዋ

ደይደያ (ስ)
miira dhukubaa (yeroo
olfina)
የሕመም ስሜት (በእርግዝና
ወቅት)

ደደኛ (ስ)
jaalallee
ፍቅረኛ

ደደኞች (ስ)
jaalalloowwan
ፍቅረኞች

ደዱ (ስ)
1.joniyya bishingaa
2.jaalaltin
1.የእህል ኬሻ 2.ፍቅርን

ደድ (ስ)
jaalala
ፍቅር

ደድ ሶር (ቅ)
jaalallee
ፍቅረኛ

ደድ አሕሊ (ስ)
fiira
ወዳጅ

ደድሌ ሙሩኸ (ስ)
kan jaalalaaf moohamu
ለፍቅር ምርኮኛ

ደድሌ ዘሞደዳ (ስ)
kan jaalalaaf moohame
በፍቅር የተንበረከከ/ የተሸነፈ

ደድዋ ቶውፊቅ (ተ.ግ)
wal qunnamtii nagaa
ሰላማዊ ግጥምጥም

ደድደፊ (ቅ)
jarjaraa
ችኩል

ደጅጃል (ስ)
dajjaala
ጉግማንጉግ

ደጅጃር (ስ)
qooddataa
ተዋናይ/ ገፅ ባሕሪ

ደገሳ (ግ)
ife/ calalaqe
ደመቀ

ደገት (ስ)
1.imimaan 2.jiidha gidaara
ውርዛት

ደገት አሻ (ግ)
jiidhe (gidaaraf/ dadaa)
ሉሕ / fuula / ገፅ - 538

ወረዛ

ደገእ (ስ)

1.akka carraa wal
qunnamuu 2.qul qulleessani
dubbiisu dhabu (gingahuu)
1.መገጣጠም 2.አጣርቶ
ያለማንበብ (መንተባተብ)

ደገእ ባያ (ግ)

1.yeroo dubbisu gingaa'e
2.akka carraa wal qunname
ተንተባተብ/ በድንገት ተገናኘ

ደገእቲ (ግ/ስ)

1.dagatte 2.dagachuu
1.ዘነጋች 1.መዘናጋት

ደገጋ (ስ)

kan gugguufee
ደፍቶ ቀረ(አንገቱን)

ደጉ (ስ)

tasa
ድንገት

ደፈና (ግ)

1.cufe
1.ደፈነ

ደፈአ (ግ)

gannage/ gombise
ደፋ

ደፈእ ደፈእ ባያ (ግ)

kokkombole
ተንደፋደፈ

ደፍ (ስ)

1.dibbee harkaa gara
tokkoon banaa ta'e naannoo
isaatti bilbiilaa qabuu)
1.የእጅ ከበሮ (ባንድ በኩል
ክፍት ሆኖ ዙሪያውን የብረት
ቀለበትቶች የተሰካበት)

ደፍ ባያ (ግ)

qabbanaawe/ tasgabbaa'e
ሰከነ/ በረደ

ደፍነት (ስ)

doofummaa
ድንቁርና

ደፍደፍቲ (ስ)

barbaada/ qorannoo
ፍተሻ/ ምርምር

ዱሉላንዱሉል (ቅ)

kan dumuceeffame
የተድቦለበለ

ዱሉል (ቅ)

kan kukkur faawe
የተድቦለበለ

ዱሉም (ቅ)

kan miidhame

የተጐዳ/ ተጎጂ

ዱሉግ (ቅ)
kan hojjatame
የተሠራ

ዱላ (ስ)
halangaa
ጅራፍ

ዱላ ወስፊ (ስ)
mutaa
ወስፊ

ዱላሉ (ስ)
kukkurfaa
ክብል/ ደቡልቡል

ዱልሉግ ባዴው (ግ)
dadhabe
ድክም አለ

ዱልላ ሔጅ (ስ)
kan garagaggalu/ ganaa
አውደልዳይ/ ዳተኛ

ዱልሚ/ ዙልሚ/ (ስ)
miidha
ጉዳት

ዱሙም (ተ.ግ)
waliigallatti
በጥቅለ/ በአንድነት

ዱሙሳን ዱሙስ (ቅ)
kan diddiigame
የፈራረሰ

ዱሙስ (ስ)
kan jige, jigaa
የፈረሰ/ ፍራሽ

ዱሙስ ጋር (ስ)
mana diigame
የፈረሰ ቤት

ዱሙጭ (ስ)
dumuca/ aboottee/ buunyaa
ቡጢ

ዱሙጭቤ መሐጣ (ግ)
dumuce/ aboote
በቡጢ መታ

ዱማል (ስ)
dumaala/ waarsaa
የባል ወንድም

ዱምኖ (ስ)
doominoo (meeshaa taphaa)
ደሚኖ (መጫወቻ)

ዱምዱም (ስ)
kan wal qixxeefame/ kan
sirreefame
የተደመደመ/ የሰጉተካከለ

ዱስ (ስ)

deeyma/ damma
ማር

ዱስ ለሐሳ (ቃ.አ)
dinqisiifannoof kan jadhamu
(gaarii kan wallisuuf ykn kan
dubbateef)
አድናቆትን ለመግለፅ የሚባል
(ጥሩ ለዘፈነ/ ለተናገረ)

ዱስ መጋላ (ስ)
magaalaa deeymaa/
dammaa
የማር ገበያ

ዱስ ሚይ (ስ)
birzii
ብርዝ

ዱስ ሰቻ (ግ)
Gammade
ተደሰተ

ዱስ ቀሕዋ (ስ)
birzii
ብርዝ

ዱስ ቺፋ (ስ)
dhadhaa dammaa
የማር ሰፈፍ

ዱስ ኡኻት (ስ)
dhaaba deeymaa/ dammaa
የማር እንጀራ

ዱስ ዚጤና ወጫራ (ስ)
nama sadarkaa ofii kan
hinbeekin
ደረጃውን ያላወቀ ሰው

ዱስ ፈጅ (ስ)
jaamaa nyaataa/ kan
nammarraa fixu
1.ዘማሚት 2.አጭጫርሴ

ዱስቱር (መገስ ሐከማ) (ስ)
seera mootuummaa
ሕገ-መንግስት

ዱሩቅ (ቅ)
goggogaa
የደረቀ

ዱር ባልሌ (ስ)
gosa shimbirroo
የወፍ ዓይነት

ዱርሩቅ ባያ (ግ)
goggoga , goggogaa
ደረቀ

ዱርሪ (ስ)
1.hoogganaa waraanaa
2.durrii
1.መኮንን/ የወታደር ማእረግ/
2.አልማዝ

ዱርራ ኡፍ (ስ)

gosa shimbirroo
የወፍ ዘር (እምብዛም የማትገኝ)

ዱርጂ (ስ)
bakka meeshaa irra kaayan
የዕቃ መደርመሪያ

ዱቅ ባያ (ግ)
gahe
ደረሰ

ዱቅ አሻ (ግ)
geesse
አደረሰ

ዱቅ ዱቅ (ስ)
gaggahu
ደረሰ - ደረሰ

ዱቡል (ቅ)
kan ida'ame
የተጨመረ

ዱባራ (ስ)
haada
ሲባጐ

ዱብ ባያ (ግ)
bu'e
ዱብ አለ

ዱብበኛ (ስ)

1.kan dubbaa nyaatu
2.garaa oyyiruu 3.kan
humaa hin galiniif
1.ዱባ በይ 2.ሐዳም
3.የማይገባው

ዱብቡቅ (ቅ)
kan dhokhate
ድብቅ

ዱብቡቆ (ስ)
dumbushee
ዱምቡሽቡሽ

ዱብቡጮ (ስ)
dumucoo
የተደባለባለ እንጀራ

ዱብባ (ስ)
dabaaqula buqqee, ge'oo
ዱባ

ዱቱ (ቅ)
duutuu
መታቻ

ዱታ ባራ (ስ)
sangaa dute
የደነበረ በሬ

ዱታ አሻ (ግ)
dute
ደነበረ

ዱንቁር (ስ)

dhagayaa didaa
የማይገባው (የሰው ነገር)

ዱንቁቅ (ስ)

gabaabee
ድንክ

ዱንቡላሉ (ስ)

kan kukkurfaawe/ geengoo
ድቡልቡል/ ክብ

ዱኛእ (አድዱኛ) (ስ)

addunyaa
አዱኛ

ዱኛኚት (ስ)

addunyaa
ዓለም

ዱኡፍ (ቅ)

dadhabaa
ደካማ

ዱክካን (ስ)

dukkana
ሱቅ

ዱክካን ወደልላ (ስ)

hojjataa dukkaanaa
የሱቅ ሠራተኛ

ዱኸጥ (ቅ)

cunqurfama

ተጨቋኝ

ዱዋእ (ስ)

eeyba
ምርቃት

ዱዋእ አሻ (ግ)

eebise
መረቀ

ዱዱም (ስ)

doomaa, hadoodaa
ዱልዱም/ ደነዝ

ዱዱም መሸሕ (ስ)/(ቅ)

1.ablee doomaa 2.hadoodaa
1.የደለዶመ ቢላዋ 2.ደነዝ
የማይገባው

ዱዱቅ (ስ)

udumamaa
የተጠቀጠቀ

ዱዱቅ ቢጥጢ (ስ)

hajala udumamaa (CD)
ሲዲ (CD)

ዱዱ (ስ)

duudaa
ዲዳ

ዱድዱቅ (ስ)

qubaan ga'uu (fuullee
namarraa)

ጣት መሰንዘር (የሰው ግንባር ላይ)

ዱድዱቅ አሻ (ግ)
qubaan ga'e (fuullee
namarraa)

ጣቱን ሰነዘረ (የሰው ግንባር ላይ)

ዱጉን (ስ)
1.gooboo 2.kan irratti
deebi'ame
1.ጐባጣ 2.የተከለሰ

ዱጉን ሐጃ (ስ)
haajaa kan irraa deebi'ame
የተከለሰ ጉዳይ

ዱግ (ስ)
ooduu/ dallansuu
ኩርፊያ

ዱግ ሞሻ (ስ)
1.ooduu 2.tumuu(mooyyeetti)
3.tuqachuu (barbbarree)
1.ማኩረፍ 2.መውቀጥ
(በመቀጫ) 3.ማጥቀስ(በርበሬ)

ዱግ ባያ (ግ)
oode/ dallane
አኮረፈ

ዱግዱግሌ (ስ)
biskileeta

የሞተርብስኪሌት

ዱግጉስ (ቅ)
halluu calalaqsiisa
አንፀባራቂ ቀለም

ዱፋእ (ቅ)
kan gombifame
የተደፋ

ዱፋን (ስ)
siree
አልጋ

ዱፍ (ስ)
qilleensa
ንፋስ/ አየር

ዱፍ አገኘው (ግ)
sheexaana tuqeen
ሰይጣን ለከፈው

ዱፍ አፌጨቤው (ግ)
qiilleensi ittii afuufe
(miidhame)
ነፈሰበት (ጎዳው)

ዱፍ ዋ ኢርሌ መስጣ (ስ)
miidhuu/ saaxiluu
መጉዳት/ ማጋለጥ

ዱፍሌ መስጣ (ስ)
miidhaaf kannuu/ qilleensa
akka argatu godhuu

ለጉዳት መስጠት/ ማናፈስ

ዱፍፉን (ስ)

kan hinkutamin (guutuu)

ድፍን/ ያልተቆረሰ/ ሙሉ

ዱፍፉን ቁሉእ (ስ)

buqqee duudaa

ድፍን ቅል

ዱፍፉእ አሻ (ግ)

gomise

ድፍት አደረገ

ዲለደላ (ግ)

daldale

ደለደለ

ዲላገሌ ዘማረዳ (ስ)

hojiif kan qophaa'e

ለሥራ የተዘጋጀ

ዲላጋ (ስ)

hojii

ሥራ

ዲላጋ ቀሊል (ስ)

kan hojjii hiike/ masluufa

ሥራ ፈት

ዲላጋ ቢላሽ (ስ)

dalagaa bu'a hinqabne

ለፍቶ መና

ዲላጋ አው (ስ)

hojjachiisaa

አሠሪ

ዲል (ስ)

injiffannoo

ድል

ዲልሊቅ ባያ (ግ)

baayee ol guddifame/

hafarsame

ተጋነነ

ዲልሊቅ አሻ (ግ)

1.dhawe (dibbee) 2.hafarse

1.ደለቀ 2.አጋነነ (ለወሬ)

ዲልዲል (ስ)

riqicha

ድልድይ

ዲልጐት (ስ)

dadhabbii

ድካም

ዲመደማ (ግ)

xumure

ደመደመ

ዲም ባያ (ግ)

1.dim (sagalee) 2.ulfina saa

dhabe (bishingaa yeroo

daakamu ykn foon yeroo

waadamu)

1.ድም አለ 2.ድብን አለ/
ክብደቱ ቀነሰ (እህል ሲፈጭ፤
ስጋ ሲጠበስ ወዘተ.)

ዲምባጭ (ተ.ግ)
rifaatuu
ድንጋጤ

ዲምዲመት (ስ)
gulaala manaa
መደምደሚያ/ የቤት ጉልላት/

ዲምዲማት (ስ)
dhuminsa/ cufinsa
ድምድማት

ዲምዲምቲ (ስ)
areeda bashoo goolabdu
ድምድመት መደምደሚያ

ዲሞቅራጢያ መሐደኛነት (ስ)
sabboontumma
dimokraasi
ዲሞክራሲያዊ ብሔርተኝነት

ዲሳ (ስ)
qaaxillaa awalaada
የማድ ቤት ቆጥ

ዲስጢ (ስ)
disxii
ድስት

ዲረደራ (ግ)

1.tuule 2.raqace
1.ደረደረ 2.ረጋገጠ

ዲሪእ (ስ)
diri'a
ድሪአ/ ድሪ

ዲራሜ (ስ)
diirami
ሴት ጎሽ

ዲፊነት (ቅ)
ibsama/ ifummaa
ግልፅነት

ዲር ባዩ (ግ)
heeddu tahananii fiiquu
ግር ብለው ሮጡ

ዲርሰሐን (ስ)
maqa bakka oyyruu
የእርሻ ቦታ ስም

ዲርሪባ (ስ)
haxura mukaa
የእንጨት አጥር

ዲርሬ (ስ)/(ተ.ግ)
1.dirree 2.ifaa
1.ሜዳ 2.ግልፅ

ዲርቂ (ስ)
dirqii
ግዴታ

ዲርቃ (ስ)
gogummaa
ድርቀት

ዲርጊም ባያ (ግ)
1.kufe 2.du'e
1.ወደቀ 2.ሞተ

ዲሽ (ተ.ግ)
hambisuu/ akka hin deemne
godhuu (barataa badiisaatiif
እንዳይሄድ ማድረግ/ ማቆየት
(ተማሪን ለመቅጣት)

ዲሽ በል (ዲዲሽ በል) (ቃ.አ)
taa'i (daa'immaaf)
ተቀመጥ (ለህፃናት)

ዲሽ ባያ (ግ)
taa'e (daa'immaaf)
ተቀመጠ (ለህፃን)

ዲሽ አሻ (ግ)
darasaa hambisuu
(qixaaxaaf)
አቆየ (ተማሪውን ለቅጣት)

ዲሽ አሾ (ግ)
mana barumsaatti yeroo
barumsa booda
አቆየት/ በትምህርት ቤት
ከትምህርት ጊዜ በኋላ እንዲቆይ
አደረጉት

ዲሽሺቅ ባያ (ግ)
bukkuur jechuu
ተኮፈሰ

ዲቃላ (ስ)
diqaalaa
ዲቃላ

ዲበደባ (ግ)
tume(dhawe)
ደበደበ

ዲባበላ (ግ)
daddabale
ጨማመረ

ዲባያ (ስ)
ida'annoo
ጭማሪ

ዲቤት (ስ)
dibeeta
የመፃፊያ ቀለም

ዲቤት ዋ ቀለም (ስ)
meeshaalee barreeffamaa
የጽሕፈት መሣሪያ

ዲብ ባያ (ግ)
kufe
ዱብ አለ/ ወደቀ

ዲብለት (ስ)

1.walitti qabiinsa 2.ida’annoo
(dhalaa wajjiin)

1.ሰብስቦ 2.ግንኙነት (የግብረ
ሰጋ)

ዲብላን (ስ)

walga’ii

ስብሰባ (ጉባኤ)

ዲብሎማ (ስ)

diplooma

ዲፕሎም

ዲብቢ (ስ)

surraa

ግርማ ሞገስ

ዲትታ (ስ)

sooressa/ tujjaara

ሐብታም/ ዲታ/

ዲነበጣ (ስ)

rifate

ደነገጠ

ዲነት (ስ)

qabeenya

ሐብት

ዲነት ተናፈኦት (ስ)

qabeenya haala itti

fayyadaman

ንብረት አጠቃቀም

ዲነት አሻ (ግ)

duroome/ soorome

ሐብታም ሆነ

ዲነት ዚና (ተ.ስ)

keenya

የኛ

ዲነት ዛላ (ስ)

abbaa qabeenyaa

ባለ ሐብት

ዲነት ጌይ (ስ)

dinagdee/ horii

ሐብት/ አኮኖሚ

ዲነኝኛ (ስ)

abbaa amantii

ሐይማኖተኛ

ዲና (ስ)

diinaa

ጠላት

ዲናሞ (ስ)

dinaamoo

ዲናሞ

ዲናዲን (ቆጫ) (ስ)

qocaa

ኤሊ

ዲን (ስ)

amantii

ሐይማኖት/ እምነት

ዲን ኡጋ (ስ)

karaa amantii

የሐይማኖት መንገድ

ዲንቂ (ስ)

dinqii

አስገራሚ

ዲንባጭ (ዲምባጭ) (ተ.ግ)

naasuu

ድንጋጤ

ዲንኒቻ (ስ)

diinichaa

ድንቻ

ዲንኪ (ስ)

dinkii/ gabaabee/ guyyee

ድንክ

ዲንዘር (ስ)

gosa dibee

የክበሮ ዓይነት

ዲንጊሽ ባያ (ግ)

hadoode

ደነዘዘ

ዲንጊሽቲ (ስ)

hadoodu

መደንዘዝ

ዲንኘኘ (ስ)

dinyii

ዲኘ

ዲአያ (ስ)

beeksiisa

ማስታወቂያ

ዲአፋ (ስ)

dadhabbii

ድክመት

ዲአፋት (ስ)

dadhabbii

ድክመት

ዲክካ (ስ)

soraa

ጣሪያ

ዲክካ ወገር (ስ)

nannoo soraatti kan

ijaaramu olka'aa(mana

Harariittii)

በጣሪያ ዙሪያ የሚገነባ እንደ

ደረጃ ከፍታ(በሐረሪ ባህላዊ

ቤት)

ዲዋን (ስ)

murtii

ፍርድ

ዲዋን ጋር (ስ)

mana murtii

ፍርድ ቤት

ዲዝ ባያ (ግ)
humnaan yaa'e
ኃይል ፈሰሰ

ዲያ (ስ)
beenyaa
ካሳ

ዲያሜትር (ስ)
diyaameetirii
ዲያሜትር

ዲዲሕ (ስ)
irgoo
ድድ

ዲዲእ ባያ (ግ)
Fiige
ሮጠ (በሃይል)

ዲድዲ (ስ)
diddii/ mormaa
ተቃራኒ/ ተቃዋሚ (አምቢተኛ)

ዲድዲ ሒዝቢ (ስ)
jarmaya mormi'aa
ተቃዋሚ ፓርቲ

ዲድገል (ስ)
diigala bashoo
ወንድ ድመት

ዲጃ (ግ)
dhufe
መጣ

ዲገሉ (ስ)
digaloo (kan muka biraa
irraan mayru)
ተቀጽላ (የዛፍ)

ዲገሱ አትቤሽኑ (ቃ.አ)
miidhagaa !
ፍኩ አትደብዝኩ

ዲገደጋ (ግ)
jaare (gidaaraaf/ jidaaraaf)
ጎነባ (ለግንብ)

ዲገደግ (ስ)
gidaara
ግድግዳ

ዲጋን (ስ)
goophoo
ደጋን

ዲግሪ (ስ)
digrii
ዲግሪ

ዲግኒና (ስ)
akeekkachiisa/ beekkachiisa
ማስጠንቀቂያ

ዲግኒና ሰጣ (ግ)

akkeekachiisa kanne.
ማስጠንቀቂያ ሰጠ

ዲግዲግ አሻ (ግ)
gidaara mana ykn lafa
dhadhawe
የቤትን ግድገዳ ወይም መሬትን
መታመታ አደረገ

ዳለን (ስ)
marmalaattaa (damma,
dhadhaa fi sallixa irraa
tolfamu)
ማርማላታ (በማር ፤ በቅቤና
በሰሊጥ የሚሰራ)

ዳሊስ (ስ)
jarjaraa
ገጉሉ

ዳልሌ (መ.ገ)
mudhii
ዳሌ

ዳመሳ (ግ)
diige
አፈረሰ

ዳሚ ዱስ (ስ)
damma - daamuu
ጣዝማ ማር

ዳማ (ስ)
daamaa/ dalacha

1.ዳማ (ጠይም) 2.የዳማ ጨዋት

ዳሞት (ስ)
gabra
ባሪያ

ዳስ (ስ)
daasa/ agoobara
ዳስ/ መጠለያ

ዳረት (ስ)
daarata
ትልቅ ስፊት

ዳረኣ (ግ)
miira/ madaa nama tuqe
ቁስል ወይም ሰሜት ነካ
(የሌላውን ሰው)

ዳሩስሰላም (ተ.ግ)
aakiraa
ወዲያኛው ዓለም

ዳቂዬ (ስ)
daakiyyee
ዳክዬ

ዳበላ (ስ)
walitti ide'e/ wal
qunnamsiise/ walitti qabe
ሰበሰበ/ ደመረ/ አገናኘ

ዳቢጥ (ስ)
ajajaa dhibbaalu

መኮንን

ዳብሊ (ግ/ስ)

1.walitti ida'ii 2.walfidaa
1.ደምር 2.አገናኝ

ዳብቢት (ስ)

1.beeyladaa 2.hoori 3.gawaa
1.እንስሳ 2.ከብት 3.ሞኝ

ዳብቦ (ስ)

daabboo
ዳቦ

ዳብቦ ጋር (ስ)

mana daabboo
ዳቦ ቤት

ዳታ (ስ)

erbee
ደረተ/ ለጠፈ. (ለልብስ)

ዳት (ስ)

maxxanaa
ልብድ/ ልጠፍ

ዳት አሻ (ስ)

qoyibe/ suphe (huccuuf)
ደረተ (ለልብስ)

ዳት ዋ ደባት (ስ)

suphamaa/ dirriittoo
ድሪቶ/ ልጥፍጥፍ

ዳነዮ (ስ)

daana'oo
ነቀዝ

ዳና (ስ)

duumeesa
ዳመና

ዳና ኢንጨ (ስ)

muka duumeesa
የደመና አንጨት

ዳንካይ (ስ)

bungullo/ gullisoo
ንል (ለአፈር)

ዳንዲ (ስ)

karaa milaa
የእግር መንግድ

ዳንጉልሌ (ስ)

daangulle
አተር

ዳኢም (ተ.ግ)

yeroo hunda
ሁሌ

ዳኪሊያ (ስ)

galii
ገቢ

ዳኪል (ስ)

danqaraa/ daakila

ሉሕ / fuula / ገፅ - 552

ሰረገላ ቁልፍ

ዳኺጥ (ስ)
cunqursaa
ጨኳኝ

ዳይ (ስ)
kan wajjiin
የጋራ

ዳይ ሐዋዝ (ስ)
hawaasa
ህብረተሰብ

ዳዮት (ስ)
wajji qabeenya/ waliwajjiin
የጋራዮሽ

ዳጅ (ስ)
diina
ጠላት

ዳገማ (ግ)
duuche/ akka malee dhawe
አዳፈነ/ ከፋኛ መታ

ዳገሞ (ግ)
duuchan/ akka malee
dhawan
አዳፈኑት/ ከፋኛ መቱት

ዳገን (ስ)
itti deebi'uu
ክለሳ

ዳገን አሻ (ግ)
irra deebi'uu
ክለሰ

ዳግ (ስ)
gooroo/ randa/ tiibba
ዳገት

ዴሐካ (ግ)
daadise
ዳኸ/ በደረት ተሳበ

ዴለማ (ዜለማ) (ግ)
miidhe
ጐዳ

ዴረራ (ግ)
miidhe
ጐዳ

ዴራ (ስ)
deeraa
ጓዳ

ዴአፋ (ግ)
dadhabe
ደከመ

ዴይቲ (ስ)
waan kadhaan arkame
በልመና የተገኘ

ዴይኒ (ሊቂሕ) (ስ)

liqii

ዕዳ

ዴደቃ (ግ)

takashe/ gad dhiibe

ተጫነ

ዴደቆት (ስ)

dhiibiinsa/ cunqursa

መጫን/ ጭቆና/

ዴጀራ (ስ)

diraamaa

ቲያትር/ ድራማ

ዴጀን (ስ)

humna

ጉልበት (ኢነርጂ)

ዴጅ (ስ)

keeyisummaa

እንግዳ

ዶለብቲባ (ግ)

ittiin daldalte

ነገደችበት

ዶለቦት (ስ)

daldala

ንግድ

ዶልላባ (ስ)

daldalaa

ነጋዴ

ዶልላባች (ስ)

daldaaltoota

ነጋዴዎች

ዶልላባች ሒርጊ ጋር (ስ)

mana marii daldala

የንግድ ምክር ቤት

ዶልላብ መሐዋ (ስ)

meeshaa daldaalloota

የነጋዴ እቃ

ዶልላብ ሰፈር (ስ)

imaltuu daldaaltoota

የነጋዴ ጉዞ

ዶልላብ ቃፊር (ስ)

gaala daldaaltoota

የነጋዴ ግመል

ዶልላብ ቶያ (ስ)

ganda daldaaltoota

የነጋዴ ሰፈር

ዶልላብ ኢራዝ (ስ)

wayyaa/ huccuu daldalaa

የነጋዴ ልብስ

ዶልላብ ወልዲ (ስ)

ilma daldalaa

የነጋዴ ልጅ

ዶልላብ ደድ (ስ)

ሉሕ / fuula / ገፅ - 554

jaalala maallaqaa
የገንዘብ ፍቅር

ዶልላብ ዱባ (ስ)
faaydaa daldalaa
የነጋዴ ትርፍ

ዶልላብ ጋር (ስ)
mana daldalaa
ነጋዴ ቤት

ዶልላብ ጋዝ (ስ)
duula daldalaa
የነጋዴ ዘመቻ

ዶልላብነት (ስ)
daldallummaa
ነጋዴነት

ዶሎ (ስ)
murame(quba ykn harka)
ቆራጣ/ ጎዶሎ (የእጅ ወይም
የጣት)

ዶሴ (ስ)
faayila
ዶሴ

ዶሪ (ስ)
shoora
ሚና

ዶራ (ስ)
aloola/ qixa hojii

መስክ/ የስራ አቅጣጫ

ዶርሚ (ስ)
doormii
ዶርም

ዶቃ (ስ)
callee
ጨለ

ዶባ (ስ)
sangaa(gaafa dheeraa
qabu)
ትልቅ ቀንድ ያለው በሬ

ዶብቢ (ቅ)
doobbii/ miicuuattuu
ልብስ አጣቢ

ዶኒ (ቅ)
1.daammii 2.doonii
1.ቡናማ 2.ጀልባ

ዶንቃ ሞኸና (ግ)
duuduu
መደንቆር

ዶንቃ ኸና (ግ)
duude
ደነቆረ

ዶንጎራ (ስ)
1.dongoraa 2.gowwaa
1.ደንጎራ 2.ጅል

ዶኝ (ስ)

faarsa

መዝሙር

ዶክተር (ስ)

doktora

ዶክተር

ዶኻ (ስ)

jeequmsa

ጫጫታ/ ረብሻ

ዶኻ ኻና (ስ)

jeeqame

ተረበሻ

ዶኾን (ስ)

arba

ዝሆን

ዶይ (ስ)

dubrumma

ድንግል / ክብረ ንፅህና

ዶደማ (ስ)

doome/ hadoode

ዶለዶመ/ ደነዘዘ

ዶድዶ (ስ)

jooniyaa (citaan kan

tolfamu)

ጆንያ (በግር የሚሠራ)

ዶዶ አሹ (ግ)

ba'atan (harkaafi miila isaa

qabanii rarraasuu)

ተሸከሙ (በመተጋገዝ የአንድን

ሰው እግርና እጅ በመያዝ)

ዶገና (ግ)

jallate

ጐበጠ

ዶገኖት (ስ)

gombisaa

ጉብጠት

ዶጊኝ (ስ)

bulchaa

አስተዳደር/ ሹም

ጀሐነም (ስ)

jahannama/ jaannama
ገሐነም

ጀሐደኛ (ስ)

tattaafataa/ qabsaawaa
ተጣጣሪ/ ታጋይ

ጀሐድ (ስ)

tattaafii/ qabsoo
ጥረት/ ትግል

ጀሐድ አሻ (ግ)

xumuruuf dhihaate
አገባደደ

ጀሕላ (ስ)

okkotee/ washoo
ማሰሮ

ጀላንጀልሎ (ቅ)

kan jajallate
ወልገድገድ ያለ

ጀልላባ (ስ)

magaalaa horii
የከብት ገበያ

ጀልሎ (ቅ)

jallaa/ dabaa
ጠማማ

ጀልሎ አሻ (ግ)

dabse/ jallise

አጣመመ

ጀልዲ (ስ)

jaldii/ uffisa
ሸፋን

ጀመሊ (ስ)

1.jamalii 2.tamboo - daaraa
funyaniin afuumfatan
1. የሀፃን ልጅ ብልት (ወንድ)
2.በአፍንጫ የሚሸተት ዱቄት
(እንደ ሲጋራ የሚያገለግል)

ጀማዓ (ስ)

walitti qabiinsaa
hawaasummaa
ማህበራዊ ስብስብ

ጀም ጀም (ስ)

dhukkuba affaan madeessu
አፍን የሚያስቅስል በሽታ

ጀምሚእ (ተ.ግ)

waliigala
አጠቃላይ

ጀምኢያ (ስ)

walda'a
ማሕበር

ጀምጀም (ስ)

afaan keesa madaawuu
የአፍ ውስጥ ቁስል

ጀራብ (ስ)

jiraaba

መስፈርት (የመሬት ስፋት

መለኪያ)

ጀርሚ (ስ)

jarmii

ጀርም

ጀርጀራ (ቅ)

jarjaraa

ጅጉል

ጀርጀር (ስ)

fooxaa qaqqalloo xinnoo

አነስተኛ ሻሽ

ጀበና (ስ)

jabanaa

ጀበና

ጀበአ (ተ.ግ)

jabaa

ጀባ

ጀበአ በል (ግ)

jabaa jadhi

ጀባ በል

ጀባቢር (ቅ)

baayee/ guddaa (qaamaaf)

ግዙፍ (ለሰውነት)

ጀባአ ባያ (ግ)

jabaa je'e

ጀባ አለ

ጀብሪ አሻ (ስ)

wallaane/ suphe

ጠገኑ

ጀኑብ (ኪባ) (ስ)

kibbaa

ደቡብ

ጀኑብ ሐረር ጌይ (ስ)

Harargee kibbaa

ደቡብ ሐረርጌ

ጀናባ (ስ)

qulqullina dhabuu

(walqunnamtii saalaa eega

raawat booda hamma

qaama hin dhiqamne jidduu

haala jiru)

ንጹህ አለመሆን (ከወሲብ በኋላ

እስከሚታጠቡ ድረስ)

ጀን (ስ)

gosa biqiltu

የዕዕዋት አይነት

ጀንነት (ስ)

jannata

ገነት

ጀንነት ኡፍ (ስ)

akkaan bareedduu

እጅግ በጣም ቆንጆ

ጀዋሒራ (ስ)

durrii

አልማዝ

ጀዋብ (ስ)

deebii

መልስ

ጀው (ስ)

foon

ስጋ

ጀው አሻ (ግ)

dhuge (hafuura tokkoon)

ጨለማ (በአንድ ትንፋሽ)

ጀው አፍ (ስ)

shimbirroo foon nyaattu

ሥጋ በሊታ ወፍ

ጀውላ (ስ)

jawwuda

ድራጎን

ጀውዊ (ስ)

akkaataa qileensaa

የአየር ሁኔታ

ጀዚራ (ስ)

oddoola/ cittuu

ደሴት

ጀዛእ (ስ)

deebii kennuu fakkee isaatin

(gocha tokoof)

የአፀፋ ምላሽ

ጀዛእ አገበኣ (ግ)

gochaaf deebii

wal fakkatu kenne

አፀፋውን መለሰ

ጀዲድ (ስ)

haara'a

አዲስ

ጀዲድ ነቲጃ (ስ)

bu'aa haaraya/ haara'a

አዲስ ውጤት

ጀጅብ (ስ)

biyyee keelloo

ቢጫ አፈር

ጀጃ (ስ)

ajiifata/ qeeqannoo

ተግሳፅ

ጀፈላ (ስ)

jafala

ጀንፈል

ጃሕ (ተ.ግ)

dhamala/ dhiiga fakkaachuu

ፍም

ጁሕ መሰላ (ግ)

dhamala/ dhiiga fakkaate
(aaree)

ፍም መሰለ (በንዴት)

ጁሕዲ (ተ.ግ)

tattaaffii
ጥረት

ጁማ (ስ)

jimmata
አርብ

ጁምሩክ (ስ)

gumruka
ጉምሩክ

ጁምጁም (ስ)

dhakkala
ቅሪተ አካል

ጁብባ (ስ)

kaabboortaa (fakkaataa
hariirii irraa tolfame)
ካባ (ከከፋይ የተሰራ)

ጁኑስ (ቅ)

makamaa
ቅይጥ

ጁኑስ ላም (ስ)

sa'aa diqaalaa
የተዳቀለች ላም

ጁኑስ ሸኝኚ (ስ)

sanyii makamaa
ቅይጥ ዘር

ጁኑስ አረብ ኢኺይ (ስ)

boqqollo diqaalaa
የተዳቀለ ቦቆሎ

ጁኑን (ስ)

maraatummaa
እብደት

ጁኒያ (ስ)

dooniyyaa/ kiisa
ጀንያ/ ኬሻ

ጁአንቲ (ስ)

nyaata dibichaa
የበሬ ቀለብ

ጁዛም (ስ)

juzaama/ qurcummaa
ቁምጥና/ ስጋ ደዌ

ጁዛም ዛልባ (ስ)

qurcii
ቆማጣ

ጁዝ (ስ)

boqonnaa
ምዕራፍ

ጁዝ መሐላቅ (ስ)

maallaqa barattoonni
barsiisaaf kafalan (yeroo
boqqonnaa tokko xumuran)
ተማሪዎች ለመምህራቸው
የሚከፍሉት ገንዘብ (አንድ
ምዕራፍ ቁራንሲ ያበቃ)

ጁገል (ስ)
dallaa
በግንብ የታጠረ (አጥር)

ጁገልቤ ቃጪ (ስ)
jugalaa alaa
ከአጥር ውጪ

ጁሐ (ስ)
gama/ qixa
አቅጣጫ

ጁላ (ስ)
gaabbii
ፀፀት

ጁላ ኻና (ስ)
gaabbe/ jiilaa ta'e
ተፀፀተ/ ፈራ

ጁል (ስ)
dhaloota
ትውልድ

ጁልማ (ስ)
jimlaa
ጅምላ

ጁምናስቲክ (ስ)
jimnaastiikii
ጁምናስቲክ

ጁምናዚየም (ስ)
jimnaaziyamii
ጁምናዚየም

ጁረን (ስ)
kan leenjifame/ kan hin
ariiffannee
የሰለጠነ/ የተገራ/ የማይቸኩል

ጁሩ (ስ)
jiruu
ኑሮ

ጁብሪል (ስ)
jibriila/ gabreela
ግብርኤል

ጁብራን (ስ)
beekkomsa
ግንዛቤ

ጁኒናር (ጆነራል) (ስ)
jeneraala
ጆነራል

ጁናም (ስ)
maraataa
እብድ

ጁናም አሻ (ግ)

maraachise

አሳበደ

ጁናም ኻና (ግ)

Maraate

አበደ

ጁናምነት (ተ.ግ)

maraatummaa

እብደት

ጁናኢዝ (ስ)

janaazaa/ reefka

ሬሳ

ጁናኢዝ አመራ (ስ)

joobira/ ruumicha

ጆፌ አሞራ/ ጥንብ አንሳ

ጁን (ስ)

jinnii

ሰይጣን/ አጋንንት/ ጁንኒ

ጁን መርፌ (ስ)

gosa qoree

ጭጎሊት (የሾሕ አይነት)

ጁን በቀል (ስ)

konkolaataa

መኪና

ጁን አስላልሒ (ስ)

jaamsaa

አፍዝ አደንግዝ

ጁንሌ አትካለታ (ግ)

hongaaawe

በከንቱ ለፋ

ጁንሲ (ስ)

gosa

ዓይነት

ጁንሲይያ (ስ)

lammummaa

ዜግነት

ጁዝያ (ስ)

gabbara (waraanaan

kainjifateef

kennam)

ግብር (በጦርነት ላሸነፈ

የሚከፈል ገንዘብ)

ጁሒል (ስ)

1.wallaalaa 2.kan hin

baratin

1.አላዋቂ 2.መሐይም

ጁሕ ጁሕ ባያ (ቃ.አ)

miidhage/ ifaa ta'e

ደመቅመቅ አለ

ጁሕ ጁሕ አሻ (ግ)

oo'ise

አደመቀ/ ሞቅ አደረገ

ጃሕ ጃሕቲ (ስ)

miidhagaa/ ifaa

ድምቀት

ጃሊዬይ (ስ)

1.sirba aadaa hararii

2.jaalallee

1.የሐረሪ ባህላዊ ዘፈን 2.ጓዴ/

ፍቅረኛዬ

ጃል (ስ)

jaallee

ጓድ

ጃልሌ (ስ)

jaallee

ጓዴ

ጃማ (ስ)

jaamaa/ fajajaa

ፈዛዛ

ጃሱስ (ስ)

bassaasa

ጆሮ ጠቢ/ ነጭ ለባሽ

ጃር ሐዋዝ (ስ)

hawaasa

ማህበረሰብ

ጃርዲያ (ስ)

jaardiyaa

ጃርዲያ

ጃተኒ (ስ)

rakkisaa

አስቸጋሪ ነገር

ጃንኖ (ቅ)

jaanoo

ጃኖ

ጃንዲ (ስ)

nikeelii

ኒኬል

ጃኬት (ስ)

jaakketii

ጃኬት

ጃውዊ (ስ)

jaawwii (huccuu dhalaa

aadaa Hararii)

ቀይ ልብስ (የሐረሪ ሴቶች

ባህላዊ ልብስ)

ጃይ (ስ)

bona

በጋ

ጃጁት (ስ)

aduu ganamaa

የማለዳ ፀሐይ

ጄስሶ (ስ)

jeessoo

ጄስ

ጄት (ስ)

jettii

ጄት

ጆሜትሪ (ስ)

ji'ometrii

ጆኦሜትሪ

ጆታ በረካ (ስ)

barakaa

በረካት

ጆኒያ (ስ)

dooniyaa/ jooniyaa/ kiisa

ጆንያ/ ኬሻ

ጆዝ (ስ)

hawaaja shaahii

የሻይ ቅመም

ጆግራፊ (ስ)

ji'ograafii

ጂኦግራፊ

ገለላ (ግ)

geensa mure
ጥፍር ቆረጠ

ገለብ (ቅ)

1.kan deebisame (hulaaf)
2.cufuu (ijaaf) 3.kan
akaawame (akaawwiif)
1.መለስ ያለ(ለበር)
2.መጨፈን (ለአይን) 3.የተቆላ
(ለቆሎ)

ገለብ አሻ (ግ)

1.deebise (hulaaf) 2.akka
hin argine ta'e
1.መለስ አደረገ 2.እንዳላየ ሆነ

ገለብ ገለብ አሻ (ግ)

akaawe (akaawwiif)
ቆላ (ለቆሎ ወዘተ)

ገለታ ቢስ (ቅ)

jazaa wallaal/ galata wallaal
ውለታ ቢስ

ገለታም (ቅ)

galataa deebise
ገለታ መላሽ

ገልመኛ (ስ)

miseensa galmaa/ aawwoo
የአድባሩ ቋሚ አባል

ገልማ (ስ)

galma/ aawwoo
አድባር

ገልጌበኛ (ስ)

mari'ataa
ተወያይ

ገልጌብ (ስ)

marii
ውይይት

ገመሪ (ሐርሺ አተዋቅ) (ስ)

indaaqqoo (kan boosana)
ቆቅ (የጫካ ዶሮ)

ገመጣ (ግ)

cuffate
ገመጠ

ገሙ (ስ)

holqa
ዋሻ

ገማዶር (ስ)

shurrubbaa (sadarkaan
walqixxummaa dhabu
ሹሩባ/ ተንዳኝ ያልሆነ

ገምማ (ስ)

Gama
ጋማ

ገምማሳ (ቅ)

murtuu

ገማሽ

ገምባ ሳይ (ስ)

jaldeessa

ጎረቤት (ትልቁ) / ቦይራ

ገሰሳ (ግ)

hamaa ta'e/ hammaate

ክፉ ሆነ

ገሰሮ (ስ)

bututtuu

ቁርጥራጭ ልብስ

ገረበኝኛ (ስ)

gam tokkee

ወገንተኛ

ገረባች (ስ)

lammiiwan

ወገኖች

ገራንገር (ስ)

goota/ falmataa

ጀግና/ ታጋይ

ገርዳስ (ስ)

Barreessaa

ፀሐፊ

ገርጉዲ (ስ)

gaara waliin hidhamaa/

irkataa/

ሸንተረር

ገሸትታ (ስ)

hojjattumanaa

ሎሌ

ገበል መሐጥ (ስ)

armallaa (tan hiikamte)

አግብታ የፈታች

ገበታ (ስ)

qorii/ gabataa/ halgata

ገበቴ

ገበኣ (ግ)

1.deebi'e 2.due

1.ተመለሰ(ወደ ቤት) 2.ሞተ

- (ዘይቤያዊ አነጋገር)

ገበኣቲ (ስ)

ariirrata

አደራ ሪፖርት

ገብ (ስ)

1.holqa 2.kaayyoo

1.ዋሻ 2.ግብ

ገብተኛ (ስ)

abbaa kaayyoo

ባለግብ

ገነተራ (ግ)

itite

ረጋ

ገናን (ስ)

mastii

አብሲት

ገንበሳይ (ስ)

jaldeessa guddaa

ትልቅ ዝንጀሮ

ገንናፊ (ስ)

kofoo

ሱሪ

ገንናፊ ዚገኙላኦ (ተ.ግ)

hoggaa gudeedan

ወሲብ ሲፈፅሙ

ገንዚ (ስ)

gabra

ባሪያ

ገንዚ ገራድ (ስ)

ajaja gabra

የባሪያ አዛዥ

ገውቲ (ስ)

dhawiinsa

ምት (የሙዚቃ)

ገውገው አሻ (ግ)

dhadhawe/ rukute

አንጓጓ

ገዘኦ (ስ)

bulche

ገዛ/ አስተዳደረ/

ገዛን (ጌዛን) (ስ)

hiriyya saala/ sanyoo

ጓደኛ/ ፍቅረኛ

ገዛኢ (ስ)

bulchaa biyyaa

ገዥ

ገዝኢ መዳጃ (ስ)

kutaa bulchaa

ገዢ መደብ

ገደሙ (ስ)

kurruphoo

ሚዳቆ

ገደሙ ፊጥና (ቅ)

saffisaa

ፈጣን

ገደቡ (ግ)

daangeesan/ hidhan/

kataaran

ገደቡ/ እርከን አበጁ

ገደባ (ግ)

daangeesse

ገደባ

ገደብ ገድዳላ (ስ)

dadhabaa/ boosacha

ሰነፍ

ገደብቲ (ግ)
daangeessite
ገደበኝ

ገደዴ (ግ)
rakkatte
በጣም ቸገራት

ገደዴኝ (ግ)
rakkadhe
በጣም ቸገረኝ

ገደዴው (ግ)
rakkate
በጣም ቸገረው

ገዲድ (ስ)
haaraya
አዲስ

ገዲድ ሔራ (ስ)
sirna haarayaa
አዲስ ሥርዓት

ገዳድ (ስ)
rifeensa maxxana diriira
(goggoga)
ግትር (ከርዳዳ ፀጉር)

ገድአንቲ (ስ)
gad'aantii
ኋላ ቀር/ የማይሻሻል/

ገድዳ (ስ)
oloo/ gooroo
ዳገት

ገድዳላ (ቅ)
ajjeesaa
ገዳይ

ገድዳቢት (ስ)
dhaabbachiiftuu
ገዳቢዋ

ገድዳባች (ስ)
dhaabbiftoota
ገዳቢዎች

ገግገባ (ስ)
dhukkuba gaggabaa
የሚጥል በሽታ

ገፍዞው በለኣ (ግ)
rukutame/ moo'ame
ተደበደበ/ ተሸነፈ

ገፍፋ ዘለም (ስ)
faaydaa malee/ gatii dhabaa
በዋል ፈሰስ / ዋጋ ቢስ

ገፍፋ ደቺ (ስ)
dachii qarxaa
የሰብል እርሻ መሬት

ጉሐር (ቅ)
sagale furdoo

ጎርናና ድምፅ

ጉሉል (ስ)

gulula

ጉልላት

ጉሉባን ጉሉብ (ቅ)

haguuggii

ክንብንቦሽ

ጉሉብ (ቅ)

1.uwwisaa/ jaldii 2.haguuggii

3.soqolfama (qullina qaamaa

mullachuu qilleensaan ykn

waan biraatiin)

1.ልብድ(ለመጽሀፍ) 2.ክንብንብ

(በፎጣ ወዘተ) 3.የሰውነት

መገለጥ (ቀሚሲ/ ልብስ በንፋስ

ወዘተ)

ጉሉብ ባቲ (ግ)

uffatte(fooxaa)

ተከናነቦች (ፎጣ)

ጉሉብነት (ቅ)

hagoo gammumman

ሸፍንነት

ጉሉፍ (ስ)

tuqamaa (kan hubbidhaan

of irranfate)

ራሱን የሳት (በስሜት

ከመመሰጥ ብዛት)

ጉልቡጣን ጉልቡጥ (ግ)

gargaggalamamaa

የተገለባበጠ/ ግልብጥብት

ጉልጉላ (ስ)

fo'aa (rifeensa)

ጉንጉን

ጉልጉል (ስ)

tarreeffama

ዝርዝር

ጉልፋን (ስ)

gulufii

ግልቢያ

ጉሙስ (ቅ)

cinaaa

የተገመሰ/ ግማሽ

ጉሙጭ (ግ)

lulluuqachuu

መጉመጥመጥ

ጉማመኢታ (ግ)

dubbiin tuttuyxeen

በነገር ነካካችው

ጉማመኦ (ግ)

dubbiin tuttuqan

በነገር ነካኩት

ጉምና (ስ)

gumnaa/ sagaagaltuu

ሉሕ / fuula / ጎፅ - 569

ሸርመጣ

gungumuu
ማጉረምረም

ጉምናነት (ስ)

sharmuuxummaa/
sagaagaltummaa
ሸርመጥና

ጉርራ ጡጥ (ስ)

buufaa/ of jajaa/ hofoffee
ጉረኛ

ጉምጉምቲ (ስ)

dhadhawiinsa
ኳኳታ/ ምኳኳት

ጉርራ ፈትሊ (ስ)

jibrii kan bayyee haphii ta'e
እጅግ በጣም ቀጭን ክር

ጉሱሳን ጉሱሲት (ቅ)

kan hammaatte
እርኩሷ

ጉርራኚት (ስ)

guchii
ሰጎን

ጉሱሳን ጉሱሳች (ቅ)

kan hammaatan
እርኩሶች

ጉርቦት (ስ)

gurboota
መጫኛ

ጉሱሳን ጉሱስ (ቅ)

hammeenyaan kan
guutamte
የክፋት ክፋት

ጉርዘይሊ ዘር (ስ)

laga osoo hinqubanqabin
dhufu
ደራሽ ወንዝ

ጉሱስ (ቅ)

kan hammaate/ badaa/ kan
jibbame
ጎጂ/ አስጠሊ/ የተወዘዘ

ጉርዳ (ስ)

atalaa/ cumaa
ቅራሪ/ ዝቃጭ/ አተላ (የመጠጥ)

ጉስ (ስ)

garbuu
ጉበስ

ጉርጉብቲ ሰኣ ለወርቲ (ስ)

farra marsaa sa'aatii
የሰኣት ዙር ተቃራኒ (ከቀኝ
ወደ ከግራ)

ጉሩም ጉሩም (ስ)

ጉሮት (ስ)

gorsa
ምክር

ጉቡራን ጉቡር (ቅ)
kan leengi'ame
የሰለጠነ/ ስልጡን

ጉንዶ (ስ)
gundoo
ሰፊድ(በቆዳ የተለበደ)

ጉኝ (ቅ)
1.arkamamaa 2.darbamaa
1.የተገኘ 2.የተጣለ

ጉዝ (ስ)
guuza (wali ooluu)
የህብረት ስራ / ደቦ

ጉዝ ዋል (ስ)
kan guuzaaf bahu
ተባባሪ

ጉዱባን ጉዱብ (ቅ)
dandaageeffame
የተገዳደበ

ጉዱብ (ቅ)
kan dandaageessame
የተገደበ

ጉዱፍ (ስ)
gujufa/ bakka baraaxiin
walitti qabamu

ቁሻሻ መጣያ

ጉድመሪ (ስ)
jaarsa duraa
የመጀመሪያ ባል

ጉድዶ (ስ)
gufuu
ጉቶ

ጉድጉዳ (ስ)
dubra/ saadullaa
ኮረዳ

ጉዶር (ስ)
dheeraa
ረጅም

ጉዶዶ (ስ)
qululluu
ገማዳ / ፀጉር የልላት

ጉጉሕ (ስ)
dhadhaa jabaate/ gogge
ያልነጠረ ቅቤ/ የጠነከረ ቅቤ

ጉግጉባ (ስ)
gugubaa
ቢጫ አፈር

ጉፉልላ (ስ)
marsituu
አዙራት

ጉፉር (ስ)

gadhee/ gadhiifamaa
ልቅ

ጉፍ አሻ (ግ)

qoraase/ ule
አጠነ

ጉፍታ (ስ)

1.kan heerumte 2.hamasha/
guftaa
1.ባል ያገባች ሴት/ ወይዘሮ/
2.ባል ያገባች ሴት የፀጉር
አሰራር

ጊሕ (ስ)

dhamala
ፍም

ጊለበግ (ግ)

garagalche
ገለበጠ

ጊለገላ (ግ)

addaan babaase/ tarreesse
ዘረዘረ/ አብራራ

ጊሊባንጊሊብ (ስ)

jilbiinsaan
በእምብርክክ

ጊሊብ (ስ)

jilba
ጉልበት

ጊሊብ አፍፋ (ስ)

xuuxxoo jilba
የጉልበት ሎሚ

ጊላጦት (ስ)

ibsaa
መግለጫ/ ማብራሪያ

ጊልጋሎት (ስ)

terreessaa
መዘርዘር

ጊልፋናች (ስ)

gulfisiisoota
ጊልቢያዎች

ጊሎብ (ስ)

zaagoolii
ሉል

ጊምቢሊጭቲ (ስ)

akroobaatii
አክሮባት

ጊሲልላ (ስ)

deeroo
ግስላ

ጊሳሶት (ስ)

hammeenya
ክፋት

ጊስሳት (ግ)

hammeenya

ክፋት

ጊስቲ ዋላ (ስ)

intala bareedduu

ውብ ኮረዳ

ጊራሶ (ስ)

giraassoo

ግራሶ

ጊራፍ (ስ)

garaffii

ግራፍ

ጊርሻ አሻ (ግ)

itti deebi'e

አገረሽ

ጊርጊራ (ስ)

girgiraa

እግን ማጨሻ

ጊርጋቦት (ስ)

debii

መልስ

ጊሽ (ስ)

boru

ነገ

ጊሽጣ (ስ)

gishxaa

ጊሽጣ

ጊቢኛ (ስ)

fincila

አመፅ/ አድማ

ጊባሮት (ስ)

qorooma

ሥልጣኔ

ጊብራን (ስ)

1.qorooma 2.leengii

1.ሥልጣኔ 2.ስልጠና

ጊብራን ዛሌ (ቅ)

tan leengii qabduu/ tan

qorooma qabdu

ሥልጠና ያላት/ ሥልጣኔ ያላት

ጊብታን ጋር (ስ)

mana yaalii

ቤተ መከራ

ጊብጢ (ሚሰራ) (ስ)

misira/ gibxii

ግብፅ

ጊንኖ (ስ)

giinoo

ጎተራ

ጊንጊልቻ (ስ)

gingilchaa

ወንፌት

ጊንጊልቻ አሻ (ግ)

gingilche

አበጠረ

ጊንጌ (ቅ)

giingee/ loqodaa

ኮልታፋ

ጊዚእ ናውጢ (ስ)

deeffuu

ግሳት (መጠፎ)

ጊዚእ አሻ (ግ)

deeffe

አገሳ

ጊዛን (ስ)

sanyoo/ gaarayyuu

የጭን ገረድ

ጊዝማን (ስ)

fedhii/ hawwii

ምኞት

ጊያን (ስ)

nama magaala tahuu

ከተሜ መሆን/ መሰልጠን

ጊዲር (ስ)

guddaa

ትልቅ

ጊዲር መጋላ (ስ)

magalaa guddoo

ትልቁ ገበያ

ጊዲር ያም (ስ)

ayyaana

አውደ ዓመት

ጊዳሮት (ስ)

kabaja

አክብሮት

ጊዳቦት (ስ)

daangeessuu

መገደብ

ጊድራ (ስ)

kabajaa

ክብር

ጊድራ ቀለል (ስ)

kabajaa xiqqaatu/ salphaa

ክብረ ቢስ/ ቀላል

ጊድባን (ስ)

akkaataa itti daangeessaan

አገዳደብ

ጊግጊ (ስ)

waatii

ግልገል

ጋሚላ (ስ)

gaala

ግመል

ጋሚላ ሐንቆት (ስ)

- 1.sabbata waaqayyoo
- 2.dhukkuba garaacha cimaa
- 1.ቀስተ ደመና 2.ከባድ
- የጨንፍ በሽታ

ጋሚላ መርሰስ (ስ)

- booraati gaala
- የግመል ደባደቦ

ጋምበሪ (ስ)

- hulaa
- በር

ጋሞር ሰሪ (ስ)

- burkaana
- የእሳተ ጎመራ ተራራ

ጋሞር ቡጉምቲ (ስ)

- dhukkaasa burkaanaa
- እሳተ ጎመራ ፍንዳታ

ጋረኝኛ (ስ)

- nama fira tahe
- ቤተኛ

ጋር (ስ)

- mana
- ቤት

ጋር ሐዋዝ (ስ)

- maatii
- ቤተሰብ

ጋር ሐዋዝ ቂያስ (ስ)

- qusannoo maatii
- የቤተሰብ ምጣኔ

ጋር መቆፈል (ስ)

- 1.hulaa cufachuu
- 2.cufiinsa walaloo
- 1.ቤት መዝጋት 2.የግጥም ቤት መምታት

ጋር መክፈት (ስ)

- 1.hulaa banuu 2.cufiinsa walaloo
- 1.ቤት መክፈት 2.የግጥም ቤት መክፈት (ስንኝ መቋጠር)

ጋር ዛላ (ስ)

- abbaa manaa
- ባለ ቤት/ አባ ወራ

ጋር ፈክና (ስ)

- hosiisa mana keessaa
- የቤት ውስጥ ርቢ

ጋርኸሽ ሚስቃይ የቆምሰሽ

- (ቃ.አ)
- mana kee si haa jaalachiisu
- ቤትኸን ያስወድድኸ

ጋንጃ (ስ)

- foon jabaa/ foon hanyoo
- ጠንካራ ሥጋ

ጋዘኛ (ስ)

loltuu
ዘማች

ጋዘኛች (ስ)
loltoota
ዘማች

ጋዝ (ስ)
duulaa
ዘመቻ

ጋዝ አባርጊ (ስ)
sodaachiftuu
አስፈሪ/ አስደንጋጭ/ አሸባሪ

ጋዝ አጭቲ (ስ)
dulchifte
አዘመተች

ጋዝ ወጣዕቲ (ግ)
duula deemte
ዘመተች

ጋዝ ወጥጡ (ግ)
duulan
ዘመቱ

ጋዝሌ ዘማረዳ (ስ)
duulaaf kan qophaawee
ለዘመቻ የተዘጋጀ

ጋዡር (ስ)
gaagura kanniisa
የንብ ቀፎ

ጋፋ (ስ)
gabra
አሽከር/ ባሪያ

ጋለባ (ግ)
jilbaan taa'e/ jilbeeffate
ተንበረከከ

ጋለጣ (ግ)
ibse
ገለጠ

ጋለፉ (ግ)
gulufan/ yaadaan baadaan
badan
ጋለቡ/ ተመሰጡ

ጋለፉቦ (ግ)
itti gulfisan/ yaada isaanii
harkife
ጋለቡበት/ ተመሰጡበት

ጋለፋቤ (ግ)
itti gulfise/ yaada isa
harkifte
ጋለበባት/ ተመሰጠባት

ጋለፍቲ (ግ)
gulufte/ yaadaan badde
ጋለበች/ ተመሰጠች

ጋለፍቲባ (ግ)
itti gulfiste (dheeraaf)

ጋለበችበት/ ተመሰጠችበት

ጌለፍቲቤ (ግ)

itti gulfiste (dhalaaf)

ጋለበችበት

ጌል (ስ)

geelee

የሴት ጓደኛ/ ባልንጀራ

ጌሰትታ (ቃ.አ)

arjoomteef

ለገሰችው/ ካደመችው

ጌሱዩ (ግ)

arjoomaniif

ለገሷቸው

ጌሳ (ግ)

arjoome/ kenne/

keessommeesse

ለገሰ/ ሰጠ/ ካደመ

ጌሴ (ግ)

arjoomeef

ለገሳት/ ካደማት

ጌስ (ስ)

miseensa

አባል

ጌስሲ (ስ)

obboo

አቶ

ጌረርራ (ስ)

geerarsa

ፋከራ/ ቀረርቶ/

ጌሽንቲ (ስ)

intala heerumte

ያገባች ሴት

ጌሺዩ (ግ)

isaanif arjoomiif/

keessummesse

ለግሺያቸው/ ካድሚያቸው

ጌሻንቲ (ስ)

dhalaa tan hin heerumne

ያሳገባች ሴት

ጌብ (ስ)

geeba

የአፈር ኩባያ (የሻይ መጠጫ)

ጌነን (ስ)

cidha (maallaqa

hedduudhaan)

ጥሎሽ (በብዙ ወጪ)

ጌዙ (ግ)

duulan

ዘመቱ

ጌዛ (ግ)

duule

ዘመተ

ጌዛን (ገዛን) (ስ)

hiriyya saala/ sanyoo

ንደኛ/ ፍቅረኛ

ጌዝቲ (ግ)

duulte

ዘመተች

ጌያ (ግ)

leenji'e/ nama magaalaa

tahe

ሰለጠነ/ ከተሜ ሆነ

ጌይ (ስ)

magaalaa harar

ሐረር

ጌይ ሺርቲ (ስ)

naannoo magaalaa Harar

ሐረር ዙሪያ

ጌይ ሐርሺ (ስ)

oyiruu kan saba Hararii

የሐረሪ እርኻ

ጌይ ሊጁ (ስ)

ilmana Hararii (Harar)

የሐረር (ሐረሪ) ልጅ

ጌይ ቀሐት (ስ)

dhalaa Hararii

የሐረሪ ሴት

ጌይ በለኞቹ (ስ)

balachu (aruuza) Hararii

የሐረሪ ሠርግ

ጌይ ኡሱእ (ስ)

nama magaalaa(Hararii)

የከተማ ሰው(ሐረሪ)

ጌይ ኢራዝ (ስ)

uffata aadaa Hararii

የሐረሪ ባህላዊ ልብስ

ጌይ ከቢር (ስ)

barsiisa quraana

የቁራን አስተማሪ

ጌይ ኻኑ (ግ)

lenjifaman/ nama magaalaa

tahan

ሰለጠኑ/ ከተሜ ሆኑ

ጌይ ኻንቲ (ግ)

lenjifamte/ nama magaalaa

taate

ሰለጠነች/ ከተሜ ሆነች

ጌይ ደውዋ (ስ)

qoricha aadaa

ባህላዊ መድሐኒት

ጌይ ገንናፊ (ስ)

kofoo kan aadaa hararii

(kan dhalaa)

የሐረሪ ባህላዊ ሰራ (የሴቶች)

ጌይ ጋር (ስ)

mana aadaa Hararii
የሐረሪ ባህላዊ ቤት

ጌይ ጡጥ (ስ)

haalaan kan beeku
(afaan Hararii)
ጠንቅቆ ያወቀና ተናጋሪ
(የሐረርን ቋንቋ)

ጌይሪ (ስ)

geeyrii
ተምች

ጌይቲ (ግ)

leenji famtee/ nama
magaalaa taate
ሰለጠነች

ጎሕባ (ስ)

jimaa diimaa
ቀይ ጫት

ጎለባ (ግ)

haguugee/ uwwise
ለበደ

ጎለቤ (ግ)

uwwisii hagoonii
ሸፈናት/ ለበዳት/ ደበቃት

ጎለቦት (ስ)

Haguuguu

ልበዳ

ጎልቢት (ስ)

uwwachiistuu
ሸፋኛ

ጎመኦ (ግ)

quuqe/ dubbiin tuqe
ቆረቆረ/ ምችት ከለከለ/ ጎሸመ

ጎመኤ (ግ)

quuqeen/ dubbiin tuttuqeen
ቆረቆራት/ በነገር ነካካት/
ጎሸማት

ጎመእቲ (ግ)

quuqte/ mufachiifte
ቆረቆረች/ አስከፋች

ጎመእታ (ግ)

dubbiin tuyxe
በነገር ነካካችው

ጎመኦ (ግ)

dubbiin tutuqqan
በነገር ነኩት

ጎሚት (ስ)

tan nama tuttuqtu/ haadha
yaa'ii
የምትቆረቁር/ ተንኳሽ

ጎማች (ስ)

warra nama tuqu/ warra
yaa'ii fidu

የሚቆረቁሩ/ ተንኳሾች

ጎም (ስ)

quuqaa/ tuqaa

ቆርቋሪ/ ተንኳሽ

ጎረኡ (ግ)

qalan

አረዱ

ጎሮራ (ስ)

sagalee furdaa/ iyyaa

ድምፀ ወፍራም/ አጓሪ

ጎበና (ስ)

1.goobanaa 2.tabba

1.መላጭ ጨረቃ 2.ኮረብታ

ጎዝ (ስ)

seera

ሕግ

ጎዝ ጋር (ስ)

mana murtii

ፍርድ ቤት

ጎፋይ (ስ)

huuqqataa

ከሲታ

ጎፍላ (ስ)

goflaa/ daranyoo

ነቀርሳ

ጎፍታ (ስ)

gooftaa

ጌታ (አለቃ)

ጠለላ (ግ)

xaliile

ጠራ

ጠለስ (ተ.ግ)

akkaataa

ስርአት / ባህሪ

ጠለስ ዘሌላ (ተ.ግ)

akkaataa kan hin jibbamu

አስጠሊ ባህሪ

ጠለቃ (ግ)

harka naqe

እጁን ከተተ

ጠለብ (ግ)

gaaffii/ ajaja (bitaaf)

ጥያቄ / ትእዛዝ (የግዢ)

ጠለብ አሻ (ስ)

gaafate

ጠየቀ

ጠለኦ (ግ)

jibbe

ጠላ

ጠሊላ (ቅ)

1.qulqulluu 2.tabuu

1.የጠራ 2.ገራገር (የዋህ)

ጠሊሎ (ስ)

tabbuu/ nama gaarii

የዋህ/ ገር

ጠል ጠል ባያ (ግ)

rarra'ee

ተንጠለጠለ

ጠልላቃ (ቅ)

lixxissaa

ጠላቂ

ጠልላፋ (ስ)

saamaa

ቀማኛ

ጠመታ (ስ)

sooramaa/ yuubomaa

ጡረታ

ጠመታ ሳቅ (ስ)

dirgoo soorama

የጡረታ ገንዘብ

ጠመታ ወጥጣ (ግ)

sooramaa baasuu

ጡረታ ወጣ

ጠማሺር (ስ)

boronqii

ጠመኔ

ጠረሳ (ግ)

dhangagga'e

ጎመዘዘ

ጠረፊው (ግ)

dheeboote

ጠማው

ጠረብ (ስ)

fixeensa

ጤህ

ጠረፍ (ስ)

fiinxä

ጫፍ/ ዳር

ጠረፍ ወጥጣ (ግ)

finxa bahe

ዳር ወጣ/ ታዋቂ ሆነ

ጠርቡሽ (ስ)

kalooyta (diimaa)

ቆብ (ቀይና ሾጣጣ)

ጠርዚ (ደርዚ) (ስ)

saba qunnamtii

ሚዲያ

ጠርዚ ደረጃ (ስ)

sadarka ol aanaa

ከፍተኛ ደረጃ

ጠርጠር (ተ.ግ)

babbaqaqaa

ስንጥቅጥቅ

ጠሽ ባያ (ግ)

gubate

ተቃጠለ

ጠሽ ኻና (ግ)

Maraate

አበደ

ጠቃሲ (ስ)

kan ijaan dubbisuu/ kan

biliqu

ጠቃሽ

ጠቅ (ተ.ግ)

miira waraana qaamaa

ጠቅ

ጠበቀት (ስ)

rakkina

ችግር

ጠበቀት ጦኝቤ (ተ.ግ)

rakkinarraa

ከችግር የተነሳ

ጠበቃ (ግ)

1.jabaate 2.xabaqaa

3.hammaate

1.ጠበቅ አለ 2.ጠበቃ 3.ባሰ

ጠበባ (ግ)

dhiphe

ጠበበ

ጠቢቅ (ቅ)

jabaa

ጥብቅ

ጠቢብ (ስ)

xabiiba/ Hakiima

ጠቢብ

ጠባ (ስ)

1.sagalee 2.luuge

1.ድምፅ 2.ጠባ

ጠባ ሔራ (ስ)

sirna sagalee

ሥርዓተ-ድምፅ

ጠባ ቀላድ (ስ)

kokke

ማንቁርት

ጠባሓ (ግ)

gogaa irra baase

ገፈፈ

ጠባቡ (ቅ)

dhiphoo

ጠባብ

ጠብ ሞሻ (ተ.ግ)

qopheessuu

ማዘጋጀት

ጠብ በል (ቃ.አ)

qophaa'i

ተዘጋጀ

ጠብ ቢላ ጠለብ (ግ)

rakkoo male

ያለ ብዙ ውጣ ውረድ

ጠብ አሻ (ግ)

tolche/ qopheesse

አዘጋጀ

ጠብ ጠብ ባይቲ (ግ)

shoguu

መኳኳል/ መቆነጃጀት

ጠብቲ (ስ)

qophii

ዝግጅት

ጠብኢ (ስ)

maxxansa

ዕትም

ጠብኢ አኛ (ግ)

maxxanse

አተመ

ጠብኢ ጋር (ስ)

mana maxxansaa

ማተሚያ ቤት

ጠኣም (ስ)

nyaata

ምግብ

ጠዋሪ (ቅ)

kunuunsaa

ተሸካሚ/ ዉሪ/ ተንከባካቢ

ጠዋሮ (ስ)

ba'aa/ mudaa

ሸክም/ ዱብእዳ

ጠውዋሮ (ስ)

we'eela/ diqaalaa

ዲቃላ

ጠይ (ስ)

gurraacha

ጥቁር

ጠይ ኻና (ተ.ግ)

gurraachooime

ጠቆረ

ጠይ ዚለበስቲ (ስ)

kan gurraacha uffatte

ጥቁር የለበሰች

ጠይያራ (ግ)

xayyaaraa

አይሮፕላን

ጠይያር (ተ.ግ)

kan qopha'e

ዝግጁ

ጠጠፅ ባቲ (ግ)

xaaxatte

ተንጣጣች

ጠጠፅ ባያ (ግ)

xaaxa'e

ተንጣጣ

ጠጠፅቲ (ስ)

xaaxa'uu

መንጣጣት

ጡሐን (ስ)

hurraa

ደቃቅ

ጡሕኑን (ስ)

hurraawaa/ bullaa'aa

ረቂቅ

ጡሉል (ቅ)

maraa/ mammaramaa

ጥቅልል

ጡሉቅ ሺራ (ስ)

dhiibuu

ስምጥ ሸለቆ

ጡሉቅ አሻ (ግ)

itti tuqe/ irraa cuuphe

አጠቀሰ/ ነከረ

ጡሉግ (ቅ)

xoolagaa

ጥውልግ / የጠወለገ

ጡልሉል ባያ (ግ)

walitti marame

ሉሕ / fuula / ገፅ - 584

ጥቅልል አለ

ጡም ጡም (ስ)

mudaa

እንከን

ጡቁስ (ቅ)

1.kan ijaan dubbifame 2.kan

kadhatame

1.የተጠቀሰ 2.ተለመነ

ጡቡቅ (ቅ)

kan wal qabate

የተጣበቀ

ጡቡብ መሐደኛ (ስ)

dhiphina sabummaa

ጠባብ ብሔርተኝነት

ጡቡብ ኪብረኛነት (ስ)

dhiphina oftuumummaa

ጠባብ ትምክተኝነት

ጡባ (ስ)

filatamaa

ምርጥ

ጡን (ስ)

1.kan qoraasumame 2.kan

fi'a'tame

1.የታጠነ 2.የተጫነ

ጡንሱስ (ስ)

wixinee/ jalqaba

ጥንስስ/ ውጥን

ጡንሱስ ጋር (ስ)

mana cidhaa/ mana

aruuzaa

ሠርግ ቤት

ጡኡን (ቅ)

fi'ina/ kan fi'ame

ጭነት/ የተጫነ

ጡጥ (ስ)

jibrii

ጥጥ

ጡፈኝኛ (ቅ)

farangasaa/ ofirree

ጥጋበኛ

ጡፉእ (ስ)

kan dhaame (ifaaf ykn

ibidaaf)

የጠፋ (ለመብራት ወይም

እሳት)

ጡፋ (ስ)

quufa

ጥጋብ

ጡፍጡፍ (ስ)

xuyxuufa/ maxinoo haphii

በስሱ የሚጋገር ጠፍጣፋ ቂጣ

ጢሒን (ተ.ግ)

hullaa'aa
ደቃቅ

ጢሕኖ (ስ)
bullaa'ummaa/
abshaalummaa
ደቃቅነት/ ብልህነት

ጢሕዲ (ግ)
gaattiraa
ጥድ

ጢሕግ (ቅ)
iddoonaa
የተራቆተ/ ባዶ

ጢሊት (ስ)
jibbanta
ጥላቻ

ጢሳ (ስ)
arcummee
አለጌጋ

ጢሳለሳ (ግ)
mammare/ micciire
ጠቀለለ/ አጠማዘዘ

ጢሳቅ (ስ)
hiikkaa
ፍቺ

ጢሌይ ጢሌይ አሾ (ግ)

gamaa gamana godhan
(cinqan)
አዋከቡት

ጢል (ተ.ግ)
cal
ጭር/ ፀጥ

ጢል ባያ (ግ)
one (iddoof)
ጭር አለ

ጢልሊ (ስ)
culullee
ጭልፊት

ጢልሊ ቄሕሪ (ስ)
bassaasa
ጆሮ ጠቢ/ ሰላይ

ጢልላ (ተ.ግ)
danboobummaa/
qulqullummaa
የዋህነት

ጢልቃ (ስ)
1.quqaa 2.qadifageenya
1.ውጋት 2.ጥልቀት

ጢልቲ (ስ)
haala onaa
ጭርታ

ጢልፊ (ስ)

gonfaa

ጥልፍ

ጢሎት (ስ)

jibbansa

ጥላቻ

ጢሚጃ (ስ)

cimdii

ጥንድ (ተጓዳኝ)

ጢማ (ተ.ግ)

mi'aa

ጣዕም

ጢማማ (ግ)

mi'aawe/ dhandhame

ጣፈ.ጠ/ ቀማመሰ

ጢምቢብ (ስ)

bookee buusa

ትንኝ

ጢረመታ (ግ)

qusate

ቆጠቦ

ጢሪ (ስ)

1.dhedhii 2.gowwaa

1.ጥሬ 2.ጅል

ጢሪ ኢሺሽ (ጢሪ'ሺሽ) (ስ)

dhadhaa owaa (haraya)

ያልነጠረ ቅቤ/ ሊጋ ቅቤ

ጢሪስሱ (ስ)

soogidda

ጥሬ

ጢርሲ (ስ)

ilkee keessa

የውስጥ ጥርስ

ጢርራ (ስ)

dheebuu

ጥም

ጢርቂም ባያ (ግ)

cal jadhe

ዝም አለ

ጢርቂም አሻ (ግ)

1.dirgim godhee cuufe

2.afaan qabsiise

1.ጥርቅም አድርጎ ዘጋ 2.ዝም

አደረገ

ጢርቂምቲ (ስ)

callisuu

ዝምታ

ጢርዛ (ስ)

sadarkaa ol ana

ከፍተኛ ደረጃ

ጢሽ ባያ (ግ)

suunture

ኩምሽሽ አለ

ጢቀር (ስ)

qaqaa

ጥቅርሻ

ጢቅቀሾ (ቅ)

xiqqo, waa xiqqisho

ጥቂት/ ትንሽ

ጢብሲ (ስ)

waaddii

ጥብስ

ጢብቃ (ተ.ግ)

jabeenya/ hammeenya

ጥንካሬ/ ግትርነት

ጢብቢ (ስ)

beekomsa (dawaa aadaa)

እውቀት (የባህላዊ ህክምና)

ጢብባ (ስ)

dhiphina

ጥበት

ጢብጣብ (ስ)

haada kofoo kan dur

ጥብጣብ

ጢት (ቅ)

xiqishoo

ትንሽ/ ጥቂት

ጢት ነደባ (ስ)

madabaa xiqqoo/ xinnoo

ታናሽ መደብ

ጢት ከቢር (ስ)

barsiisa gargaara

ረዳት መምህር

ጢት ጋር (ስ)

mana xiqqoo/ xinnoo

አነስተኛ ቤት

ጢት ጢት (ቅ)

xixiqqoo/ xixinnoo

ትናንሽ

ጢትቤ (ተ.ግ)

xinnoodhaan

በትንሹ

ጢነሰሳ (ግ)

wixina baase/ karoore

ጠነሰሰ

ጢነጦና (ግ)

mammare

ጠነጠነ

ጢን አሻ (ግ)

xiin godhe

ጢን አደረገ

ጢንቲ (ተ.ግ)

duriidur

ጥንት

ጢንነዮ (ተ.ግ)

xiqqishoo

ጥቂት

ጢንጣናም (ስ)

xinxaanii

ሙሰኛ

ጢንጣን (ስ)

1.xinxaanii 2.dhukkuba

biqiltoota

1.ሙስና 2.የተክል በሽታ

ጢንጣንቤ ዚጤሐራ (ቅ)

kan xinxanniirraa qulqulatte

ከሙስና የፀዳ

ጢዝ ባያ (ግ)

1.sagalee boombii

2.farshaane

1.ጢንዚዛ የምታሰማው ድምፅ

2.ሰከረ

ጢዝባልላ (ስ)

boombii/ magariisa

ጥንዚዛ

ጢያ (ስ)

furgistuu/ meendoo

ወስፈንጥር

ጢጃ (ስ)

jabbii

ጥጃ

ጢጣ (ስ)

jibiisaan ilaalu

መጥመድ (ሰውን)

ጢጣ አሻ (ግ)

jibiisa itti baayyise

ጠመደ/ ጥምድ አደረገ

ጢፈር ሜሰብ (ስ)

nama yaaluu (gadhee

xiqqoo gochuudhaan)

ሰውን መሞከር (ትንሽ ክፋት

በመስራት)

ጢፈጠፋ (ግ)

akkan qabanaawe/ qorre

በጣም ቀዝቀዘ

ጢፊር (ስ)

1.qeensa 2.maallaqa

1.ጥፍር 2.ገንዘብ

ጢፊር ቀጪን (ስ)

Hattuu

ሌባ/ ኪስ አውላቂ

ጢፊር ወልዲ (ስ)

dhukkuba qeensa buqasu

ጥፍረ መጥምጥ

ጢፊር ገልላላ (ስ)

gawisoo/ torbaan ciniinaa

ሉሕ / fuula / ገፅ - 589

ጊንጥ

ጢፊት (ስ)

kabala

ጥፊ

ጢፊትቤ መሐጣ (ግ)

kabalaan dhawe

በጥፊ መታ

ጢፋኦ (ቅ)

baleessaa

ጥፋት

ጣሓ (ስ)

rajijii

ጣፊያ

ጣሒር (ቅ)

Qulqulluu

ንፁህ

ጣሒር ነት (ስ)

qulqullina

ንፅሕና

ጣሕ ጣሕ (ስ)/(ተ.ግ)

1.kaartaa 2.dhadhawuu

1.የመጫወቻ ካርታ

2.መታመታ

ጣሳ (ስ)

xaasaa

ጣሳ

ጣሳ መሐጣ (ግ)

kasaare

ከሰረ

ጣር ሞሻ (ስ)

nyaataa akka daddeebisu

godhe

ምግብ እንዲሸራሸር አደረገ

ጣሺ (ስ)

dawaa dhukkuba mataaf

dibatamu

ለራስ ህመም የሚቀባ

መድሃኒት

ጣሺ ኩርራ (ስ)

harraagessa mataarra adii

qabu

ቁራ (በጭንቅላቱ ላይ ነጭ

ያለበት)

ጣቃ (ስ)

xaaqaa

ጣቃ

ጣቄት (ስ)

xaaqeeta/ bakka meeshaa

itti kaayyatan/

በሐረሪ ቤት ግድግዳ ላይ ለዕቃ

ማስቀመጫ የሚውል ጎድጓዳ

ቦታ

ጣቅ (ስ)

garaacha
ፈርስ

ጣቢኢ አሻ (ግ)
maxxanse
አተመ (ለማህተም)

ጣቢያ (ስ)
buufata
ጣቢያ

ጣና ቡሔይራ (ስ)
haroo xaanaa
ጣና ሐይቅ

ጣን (ቅ)
farasullaa
ፈረሱላ

ጣውላ (ስ)
toohaa (muka baxxee)
ሳንቃ ጣውላ

ጣይ (ስ)
hoolaa
በግ

ጣይ ሌት (ስ)
dumoo
የበግ ላት

ጣጣ (ስ)
rakkina/ taaba
ጣጣ/ ችግር

ጣጣቴ (ስ)
xaaxaate
ጣጣቴ

ጣጥ ባያ (ግ)
baqate/ miliqe
ሸሽ/ አመለጠ

ጣጥ አሻ (ግ)
dhuufe
ፈሳ

ጣፊ (ስ)
xaafii
ጤፍ

ጣፊየት (ስ)
gumee
አንባር

ጤሐራ (ግ)
qulqullawe
ፀዳ

ጤሐና (ግ)
1.bullaa'e/ hurrawe 2.collee
ta,e
1.ደቀቀ 2.በልጥ ሆነ

ጤማ (ግ)
1.mi'aawe 2.dhandhame
1.ጣፈጠ 2.ቀመሰ

ጤሳ (ግ)

ture

ከረመ/ ሰነበተ

ጤና (ግ)

fi'e

ጫነ

ጦለጋ (ግ)

xoolage

ጠወለገ

ጦሲኝ (ስ)

xoosinyii

ጦሲኝ

ጦስ (ስ)

milkii badaa

ጦስ

ጦራ (ግ)

1.baadhate 2.danda'e

3.baadhate

1.ተሸከመ 2.ቻለ 3.ጦረ

ጦሮት (ስ)

1.danda'uu 2.kuunsa

1.መቻል 2.መጦር

ጦቀሳ (ግ)

kadhate

ለመነ

ጦት (ስ)

harma

ጡት

ጦኝ (ግ)

wayaahe/ gaarii tahe

ተሻለ (ጥሩሆነ)

ጦኝቤ (ተ.ግ)

humnan

በኃይል

ጦኝኛም (ቅ)

kan irra wayaa/ gaarii

የተሻለ/ ጥሩ

ጦኦ (ቃ.አ)

dhohiinsa

ፍንዳታ

ጦኦ ባያ (ግ)

dhoohe/ bahe (aduuf)

ፈነዳ/ ወጣ (ለፀሐይ)

ጨልላ (ስ)

callaa/ saantiimii

ዝርዝር ሳንቲም

ጨልሌ (ስ)

challee

ጨሌ

ጨመቃ (ግ)

cuunfe/ micciire

ጨመቀ

ጨም ጨም (ስ)

daramsuu

መቆርጠም

ጨም ጨም አሻ (ግ)

alanfate

አላመጠ

ጨምላቃ (ቅ)

xuraawa

ጨምላቃ

ጨረቃ (ወሕሪ) (ስ)

baatii

ጨረቃ

ጨርራቃ አሻ (ግ)

carraaqe

መጣር

ጨርቂ (ስ)

bututtuu

ጨርቅ/ ቡቱቶ

ጨርቂ ኻና (ግ)

dullome

አፈጀ / አረጀ

ጨርበብ ሞሻ (ግ)

afuura tokkoon dhuguu

ኖልጥ ማድረግ

ጨርበብ አሻ (ግ)

dhuge (hafuura takkaan)

ጨለጠ

ጨቅ ባያ (ግ)

rafe (haalaan)

ተኛ (ድብን ያለ እቅልፍ)

ጨቅጨቅ ባያ (ግ)

haalaan aare/ gaabbe

በጣም ተቆጩ/ በጣም ተናደደ

ጨበፋድ (ስ)

jaldeemtuu

ጀሌ

ጨበራ (ግ)

gaangee saggaare

በቅሎ አስገረ

ጨበር (ስ)

gaangee

በቅሎ

ጨበቆ (ስ)

giingee/ cabaqaa

ኮልታፋ/ ተብታባ

ጨብ ጨብ አሻ (ግ)

harka dhawe

አጨበጨበ

ጨብባላ (ስ)

jimaa cabbaala

ጨባላ ጫት

ጨብጡ (ስ)

cabxuu (dhukkubaaf)

ጨብጥ

ጨጨብሳ (ስ)

caccabsaa

ጨጨብሳ

ጨፈቃ (ግ)

cafaqe/ caccabse

ጨፈለቀ

ጨፍ አሻ (ግ)

Dhuge

ጨለጠ

ጨፍላል (ስ)

baala muuza goggogaa

የሙዝ ቅጠል (የደረቀ)

ጨፍቲ (ስ)

dhugiinsa

መጎንጨት

ጨሐር (ስ)

1.asxaa 2.barreefamaa

1.ጭረት 2.የተፃፈ

ጨሐርቲ (ስ)

asxaa

ጭረት

ጨሕ (ስ)

kan rarraafame (dirretti/

adduutti)

የተሰጣ

ጨሉቅቲ (ስ)

jacha

ቃል

ጨመዞ ተጠመሳ (ግ)

dhabame

ደብዛው ጠፋ

ጨሙቅ (ቅ)

kan cunfame

የተጨመቀ

ጨማ (ስ)

hambaa

ቅራሪ

ጨምሉቅ (ቅ)

bocolla/ kan bocollame

ጭምልቅ/ የተጨማለቀ

ጨር አሻ (ግ)

fixe

ኖርስ አደረገ

ጨርቤ ጨር (ተ.ግ)

hamma xumuraatti

እስከ መጨረሻ

ጨቁን (ስ)

baala shurufkaa badaa

qabu

መጥፎ ሽታ ያለው ቅጠል

ጨቅ አተል (ግ)

hin dubbatin/ hin himin

ትንፍሽ አትበል

ጨቅቲ (ስ)

jecha

ቃል

ጨቅቲ ሙዳይ (ስ)

galmee jachootaa/ kusaa

jachootaa

መዝገበ ቃላት

ጨቤ (ስ)

habalee

ጨቤ

ጨጭ (ስ)

jaamaa/ gandulleessa

ጉንዳን

ጨፉቅ (ቅ)

dafcoo

ኖፍልቅ

ጨላል ሞት (ስ)

daatuu/ dibaabee

ዣንጥላ (በሰፌድ የሚሰራ

ባህላዊ ዣንጥላ)

ጨልሊም ባያ (ግ)

dukkanaa'e

ጨለመ

ጨልሊም አሻ (ግ)

kabalaan dhawe

በጥፊ መታ

ጨልማ ጋር (ስ)

mana dukkanaa

ጨለማ ቤት

ጨልፋ (ስ)

cilfaa

ኖልፋ

ጨምማቂ (ስ)

cuunfaa

ኖምቂ

ጨሪርቲ (ስ)

iyyuu

ኡኡታ

ጩራቅ ጩራቅ አሻ (ግ)
fincaan qaqabateen
ሽንት ያዝ ያዝ አደረገ

ጩራቅ (ስ)
bulguu
ጭራቅ

ጩራቅ ኻና (ግ)
1. lole 2. sodaachisaa tahe
1. ተቆጣ 2. አስቀያሚ/ አስፈሪ
ሆነ

ጩሬር (ስ)
cophā / hancufaa
ለሐጭ

ጩሬር ቀብቀብ አሻ (ስ)
hawwii cimaa
ጓጓ

ጩር (ተ.ግ)
call/ uss
ፀጥ ረጭ

ጩር ባቲ (ግ)
lukkun killee hindhalin
ጭር አለች

ጩርሪ (ስ)
cirrii (kan galala iyyitu)
ጩሪ (ሌሊት የምትጮህ)

ጩርሪቅ ሞሻ (ስ)

hudhuu
እንቅ ማድረግ

ጩቃይ (ስ)
cinooftuu/ hirhirtii
ቅጫም

ጩቅና (ስ)
ajaa
ግማት

ጩባ (ስ)
horoofa
ጭቃ

ጩትቶ (ስ)
cifee/ cittaa
እከከ

ጩኒቅኒቅ (ስ)
if rakkisuu
መጨናነቅ

ጩን (ስ)
mudii
ወገብ

ጩን ቆጭ (ስ)
rifachiisaa (naasuu)
አስደንጋጭ

ጩን ፈትታሐ (ስ)
Hattuu
ሌባ (አታላይ)

ጨንቂ (ስ)

1.rakkoo 2.gosa harama
1.ችግር 2.የአረም አይነት

ጨንዞ ተቆጫ (ቅ)

rifate (haalaan)
ደነገጠ

ጨንጫሐኝኛ (ስ)

falmata
ታጋይ

ጨንጫሕ (ስ)

qabsoo/ falma
ትግል

ጨንጫሕ ሞሻ (ግ)

falmuu/ qabsaa'uu
መታገል

ጨጭ ባቲ (ግ)

akka male rakkatte
ተጨነቀች

ጨጭ ባያ (ስ)

garmalee rakkate
ተጨነቀ (ነፍስ ውጪ/ ግቢ.)

ጨጭ ባይቲ (ስ)

garmalee cinqamuu
መጨነቅ

ጨጭ አሼ (ግ)

baayyee rakkiseen
አስጨነቃት

ጨጭ ጨጭ (ስ)

ciiccic jachaa qooqa
dhageesisuu
ድምፅ ማሰማት (ጨጭ ጨጭ
ማለት)

ጨፈገጋ (ግ)

duumessaa'e/
dukkanaanaawe
ጨፈገገ

ጨፍ (ስ)

hafuura takkan dhuguu
በአንድ ትንፋሽ መጨለጥ

ጨፍቲ (ስ)

1.rooba haphii 2.dafqaa'uu
1.ስስ ዝናብ 2.በላብ መጠመቅ

ጫሕ ሞሻ (ግ)

ballisuu
ማስጣት

ጫት (ስ)

jimaa
ጫት

ጫት መንሳእ (ስ)

qaadhimachuu
መታጨት

ጫያ (ስ)

gaaddisa

ጥላ

ጫያ አጥጤመሳ (ግ)

qalbii dhabsiise

ቆሌ ገፈፈ

ጫያ ኡን (ስ)

aloolloo

አሎሎ

ጫያ ዋል (ስ)

dibicha lafa hin qootin

ያልታረሰበት ቅልብ በሬ

ጫያ ዘሌላ (ስ)

qalbii dhabuu

ጥላ ቢስ

ጫያኸው ቃይሲ (ግ)

of beeki / of hin tuuliin

በአቅምህ ተንጠራራ/ ተጠንቀቅ

ጫጩ (ስ)

cuucii lukkuu

ጫጩት

ጩሐ (ግ)

ballise

አሰጣ

ጩሐራ (ግ)

1.barreesse 2.soqe

1.ገፈ 2.ጫረ

ጩለማ (ግ)

dukkanaa'e

ጨለመ

ጩለማቤው (ግ)

1. itti dukkanaawe 2.rakkate

1. ጨለመበት 2.ተቸገረ

ጩራን ጩር (ስ)

hallayyaa'aa

ገደላ ገደል

ጩር (ስ)

hallayyaa

ገደል

ጩር ኡጋ (ስ)

karaa hallayyaa

ገደል መንገድ

ጩቃ (ግ)

ajaawe

ገማ

ጩጩኖ (ግ)

boolla dhakaan guutuu

ጉድጓድ መሙላት (በድንጋይ)

ጩጩን (ስ)

boolla dhakaan guutame

በድንጋይ ተሞላ ጉድጓድ

ጮጫን አሻ (ስ)

boolla dhakaan guutuu

መመላት (ጉርጋድ በድንጋይ)

ጮሐት (ስ)

qoqaa

ጥላሽት

ጮልሌ (ቅ)

abshaalaa

ብልጥ

ጮሎሊቃ (ስ)

haaraya (meeshaaf)

አዲስ (ለእቃ)

ጮማ (ስ)

cooma

ጮማ/ ስብ

ፈሐቃ (ግ)

taacheroo

ታጫሮ (አጫጭር ጫት)

ፈሕ አሻ (ግ)

1.affeele 2.hate 3.ibseibse

1.ቀቀለ 2.ሰረቀ 3.አብራራ

ፈሕነኛ (ቅ)

Gammadaa

ደስተኛ

ፈለመኝኛ (ስ)

falmataa

ሞጋች/ ተፋላሚ/ ተከራካሪ

ፈለማ (ስ)

falama

ክርክር

ፈለማቂቅ (ስ)

falmataa

ግትር

ፈለማይ (ስ)

qabsaawaa

ታጋይ

ፈለሰፋ (ግ)

qorate/ falassame

ፈለሰፈ

ፈልላኖ (ስ)

fallaana/ fallaana

ማንኪያ

ፈልሰፈኛ (ስ)

falassamaa

ፈላሰፋ

ፈልሰፋ (ስ)

falassamaa

ፍልሰፍኖ

ፈልፈላ (ስ)

falfalaa

ጥንቆላ

ፈልፈልቱ (ስ)

falfaltuu/ farroo

ሚርተኛ

ፈሱሊያ (ስ)

fasooliyaa/ daangullee

ፈሶሊያ

ፈሰሊ (ስ)

sadarkaa

ክፍል

ፈረሰልላ (ስ)

farasullaa/ farasillaa (kiiloo

17)

ፈረሰላ

ፈረስ (ፈረዝ) (ስ)

farda

ፈረስ

ፈረስ መጌለፍቲ (ግ)
farda gulufsiisuu
የፈረስ ግልቢያ

ፈረስ ገፍ (ስ)
faandoo
ፋንዲያ

ፈረንሳይ (ስ)
biyya faransaawii
ፈረንሳይ አገር

ፈረንጂ (ስ)
faranjii
ፈረንጅ

ፈረንጂ አትታሊ (ስ)
dawwachiisaa
አስጎብኚ

ፈረዝ ኡዙን (ስ)
gosa jimaa (gurra farda
fakkaatu)
የጫት ዓይንት

ፈረጣ (ግ)
dho'e
ፈረጠ/ ፈነዳ

ፈራ (ስ)
sodaate
ፈራ

ፈርማሺያ (ስ)
mana qorichaa
ፈርማሲ

ፈርረማ (ግ)
mallatteesse
ፈረመ

ፈርረምቲ (ግ)
mallatteeysite
ፈረመኝ

ፈርሪሳ (ቅ)
farrisuu
ማሟረት

ፈርሪሳ አሻ (ግ)
farrise
አሟረተ

ፈርዳ ለፈቤ (ስ)
fardaa lafaan
በእግር በፈርስ

ፈቲለት (ስ)
jibrii faanusa ykn lambaa
ክር (የኩራዝ/ ፋኖስ)

ፈቲትቤ ሜሰብ (ግ)
cinquu
ማስጨነቅ

ፈቲትቤ ቦኣ (ግ)
cinqame

ተጨነቀ

ፈቲትቤ ኤሰቤ (ግ)

ishii rakkise
አስጨነቃት

ፈቲትቤ ኤሰብታ (ግ)

rakkifte (isa)
አስጨነቀችው

ፈትሐል ሐበሻ (ስ)

1.haabashaa sirressuu
2.maqaa kitaaba
ሐበሻን ማቅናት የተሰኘ
መጽሐፍ

ፈትሒ (ስ)

injifannoo
ድል

ፈትሊ (ቅ)

jibrrii
ክር

ፈትራ (ስ)

afuura galfii
ፋታ

ፈትራሐ (ስ)

haara galfii/ yerro
boqqonnaa
እረፍት

ፈትታል (ስ)

fattaala/ washaagaa
አቃጣሪ

ፈንኒ (ስ)

ogartii
ኪነ-ጥበብ

ፈንኒ ባው (ስ)

abbaa ogummaa hedduu
ባለብዙ ጥበብ

ፈንዲሽ (ስ)

fandisha
ፈንዲሽ

ፈንገስ (ስ)

fangasii
ፈንገስ

ፈኸን (ስ)

quufaa
የጠገበ

ፈደማ (ግ)

dhiifama godhe
ይቅር አለ

ፈደም በይ (ግ)

dhiifama godhi
ይቅር በይ

ፈደም ባያ (ግ)

dhiifama godhe
ይቅር አለ

ፈደምቲ (ስ)

1.dhiifama 2.dhiifama goote
1.ይቅርታ 2.ይቅር አለች

ፈዱሊ (ቅ)

naamusa kan dhabe/
faduulii
ሥርዓት የለሽ/ በማያገባው ቦታ
የሚገባ

ፈዲሓ (ስ)

saaxil ba'uu
መጋለጥ (ውርደት)

ፈዲሓ አሼ (ግ)

saaxil baasan/ saaxil
baaseen (ishii)
አጋለጧት/ አጋለጣት

ፈዲላ (ስ)

dalagaa gaarii
መልካም ስራ

ፈድዳሓ (ስ)

saaxil baasaa
አጋላጭ

ፈጅሪ (ስ)

barriisa
ንጋት

ፈገጋ (ግ)

saakachaa'e

ገረጣ/ ደነገጠ

ፈገግቲ (ግ)

saakachaate
ገረጣች/ ደነዘዘች

ፈጠራ (ስ)

soomana fure
ፆም ገደፈ/ ፆሙን ፈታ

ፈጠና (ግ)

si'aawe
ፈጠነ

ፈጢን (ስ)

si'aawaa
ቀልጣፋ

ፈጢንነት (ስ)

si'aawina
ቅልጥፍና

ፈጥ (ስ)

utubaa
ምሶሶ

ፈጥጣ (ስ)

awaanisa
ፌንጣ

ፈጫር (ስ)

fincaa'aa/ huursaa
ፏፏቴ

ፉላን (ስ)

abalu

እገሌ

ፉሱሊያ (ስ)

foosoliyaa

ፎሱሊያ

ፉሱሐ (ስ)

yerroo boqqonna

እረፍት/ የእረፍት ጊዜ

ፉሩስካ (ስ)

furushkaa

ፍሩስካ

ፉር (ተ.ግ)

1.kan affeerame/ waamama

2.hantuuta 3.dhiitoo

1.ጥሪ የተደረገለት 2.አይጥ

3.እብጠት

ፉር ለሐዳ (ግ)

jaartii heerume

ሚስት አገባ

ፉር አሹ (ግ)

darbatan

ወረወሩ

ፉር አሻ (ግ)

darbate

ወረወረ

ፉር ዋ አዱርሩ (ስ)

1.addawii 2. haatuutaafi

bashoo

1. ጠላት 2. አይጥና ድመት

ፉርታ (ስ)

chaappaa

የማህተም መርገጫ

ፉርኖ (ስ)

dabboo

ዳቦ

ፉርጋስ (ስ)

waan darbame

የተወረወረ ነገር

ፉቅራ (ስ)

qamaatee

ብዙ ጫት ቃሚ

ፉቱሕ ቂራኦ (ስ)

barreeffama

ስደ ንባብ

ፉቱሕ ኩቱብ (ስ)

barreeffama dheeraa/

barressa

ድርሰት

ፉቱል (ስ)

kan hirbame

የተፈተለ

ፋትታ (ስ)

daabbo shaahii, sukkarafi
dhadhaan jiisamu
ተከትፎ በስኳርና ዘይት የራሰ
ዳቦ

ፋናንቱ (ቅ)

funaantu kan dubbii
ለቃቃሚ/ አለባልታ የሚያበዙ

ፋንጋ (ስ)

fungaa
ፋንጋ/ ጎራዳ

ፋኞ (ስ)

fuunyaan baxxee
ፋንጋ

ፋዱሐንፋዱሕ (ቅ)

kan sassaaxilame
የተገለገለጠ

ፋዱሕ (ቅ)

sassaaxilame
የተጋለጠ

ፋድዲ (ስ)

hudduu
ቂጥ

ፋጉግ (ቅ)

saakachaa'aa
የገረጣ

ፊለፈላ (ግ)

sheera'e
ፊለፈላ

ፊሊት (ስ)

filiitii
ፊሊት

ፊሊፒን (ስ)

biyya filipiinii
ፊሊፕን/ አገር

ፊልሚ (ስ)

filmii
ፊልም

ፊሪሲዮን (ስ)

firisiyonii
ፍሪሲዮን

ፊሪሲዮን ሽራ (ስ)

shara firisiyoonii
ፍሪሲዮን ሽራ

ፊሪጅ (ስ)

firijii
ማቀዝቀዣ

ፊራሽ (ስ)

firaasha
ፍራሽ

ፊሬን (ስ)

fireenii

ፍሬን

ፊርሲኽ / ፋርሱኽ (ስ)

khuukhii
ኮክ

ፊርዲ (ስ)

murtii
ፍርድ

ፊርዲ መቅጠን (ስ)

iyyachuu
ይግባኝ ማለት

ፊርዲ ቀጠነቤኝ (ግ)

akka malee natti murtaa'e
አላግባብ ተወሰነብኝ

ፊርዲ ቀጠና (ግ)

murtiin hin taane
ፍርድ ገመደለ

ፊት ቃጠራ (ግ)

fuula dhowwe
ፊት ነሳ

ፊነቀላ (ግ)

buqqise/ bittinse
ፊነቀለ

ፊንጨቅቲ (ስ)

bittinsa
ፍንጣቂ

ፊዝ (ስ)

1.diriira/ jorgoo 2.durrii
xinnoo (hamartii gubbaa jiru)
1.ቀና/ ቀጥታ 2.ፈርጥ
(የቀለበት)

ፊዳኢዩን (ስ)

wareegamoota
መስዋዕት ከፋይ

ፊዳኢ ወጥጣ (ግ)

wareegame
ተሰዋ

ፊጃ (ስ)

dirgoo
ደሞዝ

ፊጅያ (ስ)

faayadama
ፍጅታ

ፊጋ (ስ)

akkamale aaruu
ግንፍል (ለንዴት)

ፊጥና (ስ)

ariitii
ፍጥነት

ፋል (ስ)

hiree laaluu
ፋል

ፋስ (ስ)

faasii

ፋስ

ፋራ (ግ)

soofuu

ፍቆ ማለስለስ

ፋርሲ (ስ)

biyya faarsii

ፐርሺያ/ ፋርስ

ፋሺዝም (ስ)

faashiizimii

ፋሺዚም

ፋሽን (ስ)

faashinii

ፋሽን

ፋሽኮ (ስ)

faashkoo

ፈሸኮ

ፋኑስ (ስ)

faanusa

ፋኖስ

ፋኩልቲ (ስ)

faakultii

ፋኩልቲ

ፋክሲ (ስ)

faaksii

ፋክስ

ፋክቱር (ስ)

faaktuura

ፋክቱር

ፋይል (ስ)

faayillii

ፋይል

ፋይናንስ (ስ)

faynaansii

ፋይናንስ

ፋይዳ ሞሻ (ግ)

faaydaa godhu/ fayyaduu

ማትረፍ

ፋይዳ አሸቲ (ግ)

faaydaa goote

አተረፈኝ

ፋጫ (ግ)

barbaade

ፈለገ

ፋጫ ወልዲ (ስ)

mucaa waadaan/ wareegaan

argame

የስለት ልጅ

ፋጭ (ግ)

barbaadi

ፈልግ

ፌስቲቫል (ስ)

feestivaalii

ፌስቲቫል

ፌስታ (ስ)

feeshtaa

ፌሽታ

ፌስታል (ስ)

feestaala

ፌስታል

ፌርማታ (ስ)

feermaataa

ፌርማታ

ፌደላ (ግ)

saaxila baase

አጋለጠ

ፌደሎው (ግ)

saaxila baaseen

አጋለጠው

ፌደራል (ስ)

federaala

ፌደራል

ፌደሬሺን (ስ)

fadreeshinii

ፌደሬሺን

ፌጠና (ግ)

facaaase

ቡተነ

ፎስፈረስ (ስ)

fosfarasii

ፎስፈረስ

ፎረላ (ግ)

barbaade (harkaan)

ፈለገ (በእጅ)

ፎርፌ (ስ)

hafuu

መቅረት

ፎቶ (ስ)

footoo

ፎቶ

ፎይ (ስ)

Qaama

ገመና

ፎደደ (ግ)

figuu dadhabe

መሮጥ አልቻለም

ፎጣ ዜገዳ (ግ)

gargaarsa gaafate

እርዳታ ጠየቀ

ፑሮጀክቲ (ስ)

proojectii

ፕሮጀክት

ፑሮግራም (ስ)

proograamii

ፕሮግራም

ፑሮፌሰር (ስ)

proofeesarii

ፕሮፌሰር

ፕላን (ስ)

karoora

ፕላን

ፕራሚድ (ስ)

piraamidii

ፕራሚድ

ፕሬስ (ስ)

sabqunnamtii

ፕሬስ

ፕሬዜዳንት (ስ)

bulchaa

ፕሬዚዳንት

ፒያኖ (ስ)

piyaanoo

ፒያኖ

ፒጃማ (ቢጃማ) (ስ)

bijaamaa

ፒጃማ

ፓሲፊክ ሙሒዋ (ስ)

garba paasifiikii

ሰላማዊ ውቅያኖስ

ፓስታ (ስ)

paastaa

ፓስታ

ፓስፖርት (ስ)

eeyyama dabraa

ፓስፖርት/ የይለፍ ወረቀት

ፓራሹት (ስ)

paaraashutii

ፓራሹት

ፓርላማ (ስ)

mana marii/ paarlaamaa

ፓርላማ

ፓርቲ (ስ)

paartii

ፓርቲ

ፓይሌት (ስ)

paayleetii

ፓይሌት

ፖለቲካ (ስ)

siyaasaa

ፖለቲካ

ፖሊሲ (ስ)
imaammata
ፖሊሲ

ፖሊስ (ስ)
poolisa
ፖሊስ

ፖሊዮ (ስ)
pooliyoo
ፖሊዮ

ፖስተር (ስ)
poostarii
ፖስተር

ፖስታ ጋር (ስ)
mama poostaa
ፖስታ ቤት

ፖስታቤ ሉኽ (ስ)
1.mana poostaa 2.erga
poostaa
1.የፖስታ መልእክት 2.ፖስታ
ቤት

ፖስት ካርዲ (ስ)
poostkaardii
ፖስት ካርድ

ቨርባል (ስ)
veervaalii
ሰነድ ቨርባል

ቪልላ (ስ)
viillaa
ቪላ

ቪታሚን (ስ)
vitaamiina
ቫይታሚን

ቪክሲ (ስ)
viksii
ቪክስ

ቪዛ (ስ)
viizaa
ቪዛ

ቪዲዮ (ስ)
viidiyoo
ቪዲዮ

ቫዝሊን (ስ)
vaazliina
ቫዝሊን

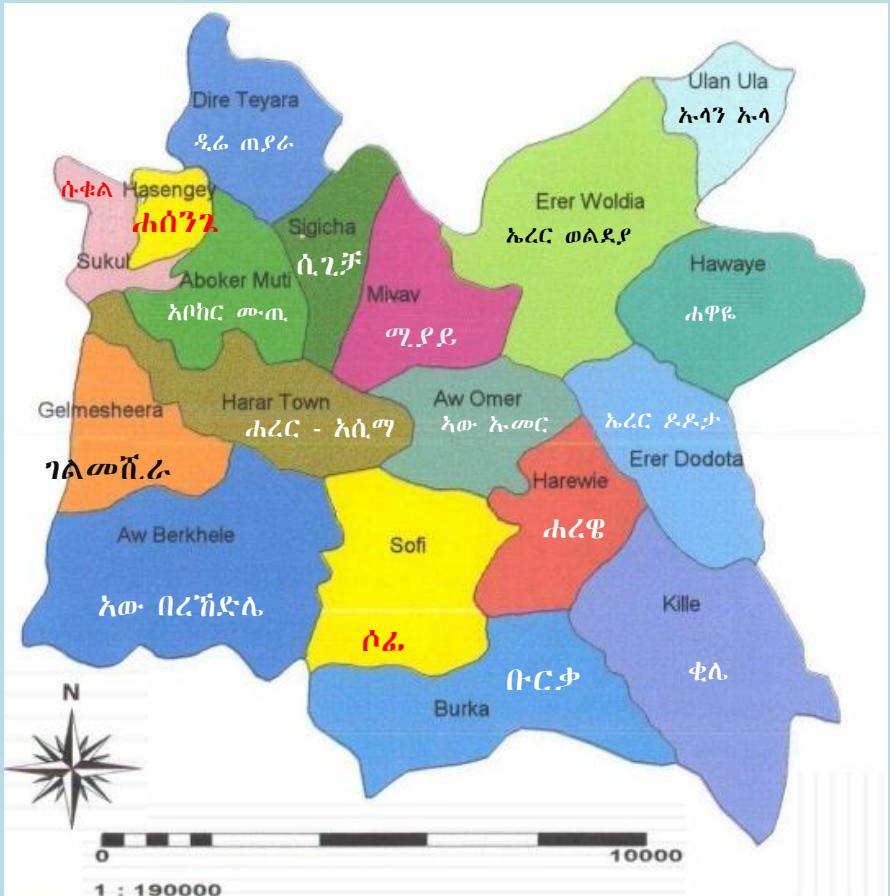
ቫይረስ (ስ)
vayrasii
ቫይረስ

ቪሎ (ስ)
veelloo
ቪሎ

ቮሊቦል (ስ)
vooliboolii
ቮሊቦል

ቮሊዩም (ስ)
vooliumii
ቮሊዩም

ሀረር ሐሰኒ ሐኩማ ኸሪጣ

ሒልቂ Lakkofsa ቁጥር አቆጣጠር

1. አሐድ
2. ኮኦት
3. ሺኢሻቲ
4. ሐረት /ሐርአት/
5. ሐምሚስቲ
6. ሲድዲስቲ
7. ሳትቲ
8. ሱት /ሱኡት/
9. ዘሕጠኝ
10. አስሲር

11. አስሲራ አሐድ
12. አስሲራ ኮኦት
13. አስሲራ ሺኢሻቲ
14. አስሲራ ሐረት
15. አስሲራ-ሐምሚስቲ
16. አስሲራ-ሲድዲስቲ
17. አስሲራ ሳትቲ
18. አስሲራ ሱት
19. አስሲራ ዘሕጠኝ
20. ኩያ
21. ኩያ አሐድ
22. ኩያ ኮኦት
23. ኩያ ሺኢሻቲ

- 24. ኩያ ሐረት
- 25. ኩያ ሐምሚስቲ
- 26. ኩያ ሲድዲስቲ
- 27. ኩያ ሳትቲ
- 28. ኩያ ሱት
- 29. ኩያ ዘሐጠኝ
- 30. ሳሳ
- 40 አርቢን
- 50 ኸምሲን
- 60 ሲትቲን
- 70 ሰብኢን (ሳትቲ አስሲር)
- 80 ሱት አስሲር
- 90 ዛሐጠና
- 100 በቅላ
- 1000 አልፊ (1ኩም)
- 1000000 ሚሊዮን

ሱም ሒጋኝ (ተውላጠ ስም)

አን	እኔ	ana
አኻኸ	አንተ	ati
አኻሽ	አንቺ	ati (intalaaf)
አኻኸ-	እርሶ	isiin (kabajaaf)
አዝዞ/ሐውዋ	እሱ/ይህ	isa
አዝዜ/ሐይያ	እሷ/ይህች	ishii
አዝዚያ/ሐያ	እርሳቸው	isaan(kabajaaf)
ዩ	ይህ	kana
ያእ	ያ	kaan
ኢኝኛኝ	እኛ	nuti
አዝዚያች/ሐያችእነሱ		isaan

አን ዛጥ የኔ kan kiyya (kan koo)

አኻኸ ዛጥ ያንተ kan kee

አዝዞ ዛጥ የሱ kan isaa

አዝዜ ዛጥ የሷ kan ishii

ኢኝኛኝ ዛጥ የኛ kan keenya

አዝዚያችዛጥ የእሱ kan isaani

ጋሬ ቤቴ mana kiyya

ጋር ኻ ቤትህ mana kee

ጋር ዞ ቤቴ mana saa

ጋር ዜ ቤቷ mana sii

ጋር ዚና ቤታችን mana keenya

ጋር ዚያ ቤታቸው mana isaani

ሐረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

አያም ሒልቂ የቀን አቆጣጠር

Lakkofsa Guyyaa

<u>ኢስኒን</u>	<u>ሰኞ</u>	<u>isniina</u>
<u>ሰላሳ</u>	<u>ማክሰኞ</u>	<u>salaasaa</u>
<u>አርበኣ</u>	<u>እሮብ</u>	<u>arba'aa</u>
<u>ኸሚስ</u>	<u>ሐሙስ</u>	<u>khamisa</u>
<u>ጁማ</u>	<u>አርብ</u>	<u>jimmata</u>
<u>ሰብቲ</u>	<u>ቅዳሜ</u>	<u>sanbata xiqqoo (sabtii)</u>
<u>አልሐድ</u>	<u>አሁድ</u>	<u>sanbata guddaa (alhada)</u>

ሐጂ ዛሬ harr'a

ጊሽ ነገ boru

ሴስታ ከነገወዲያ iftaan

ፊትታ ከነገወዲያ ወዲያ (3ኛ ቀን) guyyaa iftaan dura jiru

ዘረቢትታ 4ኛ ቀን (ቀናት ወደ ፊት ሲቆጥሩ) guyyaa iftaan dura dura

ዘቁርቁርታ 5ኛ ቀን (ቀናት ወደ ፊት ሲቆጥሩ) guyyaa 5faa

ዘቡርቡርታ 6ኛ ቀን (ቀናት ወደ ፊት ሲቆጥሩ) guyyaa 6faa

ሐረሪ ሪፖርት ባሕሪዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ሐጃ ዛሬ harra

ታኢና ንግንትና kalee

ሴስቲና ከንግንትና ወዲያ dheengadda

ሬትቲና ከንግንትና ወዲያ ወዲያ 3ኛ ቀን dheengadda dura

ዘረቢቲና 4ኛ ቀን(ቀናት ወደ ኋላ ሲቆጥሩ) guyyaa 4faa

ዘቁርቁርቲና 5ኛ ቀን(ቀናት ወደ ኋላ ሲቆጥሩ) guyyaa 5faa

ዘቡርቡርቲና 6ኛ ቀን (ቀናት ወደ ኋላ ሲቆጥሩ) guyyaa 6faa

ዚህረሪ አዳዊ ዋሕራች (የሀረሪ ወር አቆጣጠር)

(Lakkofsa ji'a Hararii)

1. አሹራ
2. ሰፈር
3. 1^ኛ ነቢ መውሉድ
4. 2^ኛ ነቢ መውሉድ
5. 3^ኛ ነቢ መውሉድ
6. 4^ኛ ነቢ መውሉድ
7. ራጋ ሶመን
8. ሱጢ ዋሕሪ
9. ሶመን (ረመዳን)
10. ሹዋል
11. ዙልቂጃዳ
12. አረፋ (ዙልሒጅጃ)

ሐረሪ ሪትማ ባሕሲዋ ቢሳሎት አካዳሚ

ሀረሪ ጊዲር አያማች

Guyyoota Ayyaana Hararii (የሀረሪ በአላት)

- አሹራ
- መክካ አረፋ
- አረፋ
- ሐይዋን ሐይ
- ነቢ መውሉድ
- ኢድ አል ፊጥሪ
- ሹዋል ኢድ
- ጁማኦቱል በርኸድሌ
- ሚእራጅ
- ኸቲመት
- አቦረዴና ሐምዲ

ሀረሪ አሚራች

የሀረሪ አሚሮች በቅደም ተከተል

Amiiroota Harari

1. አሚር ሐበባ
2. አሚር ኡመር አልሪድዳ (አባዲር)
3. አሚር ኡመርዲን
4. አሚር ናሲር 1ታኝ
5. አሚር ፈቂ ነስሮይ
6. አሚር ናሲር ጀማሉዲን
7. አሚር ሙሕየዲን ዩሱፍ አልአክዋን
8. አሚር አዳል
9. አሚር ማያ ላማ
10. አሚር ቲዲን ማያ ላማ
11. አሚር ሱልጣን ሐርጃሐር
12. አሚር ወላስማ 1ታኝ
13. አሚር ሱልጣን ሐሴን
14. አሚር አብዱላሐ (ጊዳያ)
15. አሚር ወረስማእ (ዩፋት)
16. አሚር በዚዩ
17. አሚር ሐቅቀዲን 2ታኝ
18. አሚር ሰብረዲን
19. አሚር ጀማሉዲን
20. አሚር አልሊ ቃጥጤ
21. አሚር አሕመድ ሐርቢ
22. አሚር ሐቀዲን 2ታኝ

- 23.አሚር ሰእኣዲን 1ታኝ
- 24.አሚር ሰብረዲን 2ኛ
- 25.አሚር ጀማሉዲን 2ታኝ
- 26.አሚር በድላይ ሰእኣዲን
- 27.አሚር መሐመድ 1ታኝ
- 28.አሚር አብራሒም 1ታኝ
- 29.አሚር ሸምሸዲን
- 30.አሚር አብራሒም 2ታኝ
- 31.አሚር መሐመድ 2ታኝ
- 32.አሚር መሐመድ 3ታኝ
- 33.አሚር ኢብራሒም አህመድ 3ታኝ
- 34.አሚር ገራድ አቦኝ
- 35.አሚር ሱልጣን አቡበከር
- 36.አሚር አሕመድ ቢን ኢብራሒም
- 37.አሚር ኑር ሙጃሒድ
- 38.አሚር ኡስማን በድላይ አልሐበሽ
- 39.አሚር ጠልሓ አብባስ
- 40.አሚር ናሲር ኡስማን
- 41.አሚር መሐመድ ናሲር 4ታኝ
- 42.አሚር መንሱር መሐመድ 2ታኝ
- 43.አሚር መሐመድ ጃሳ 5ታኝ
- 44.አሚር ሳእኣዲን 2ታኝ
- 45.አሚር ሰብሮ አደም
- 46.አሚር ሳእዲ ያሕያ
- 47.አሚር መላቅ አደም ሲዲቅ
- 48.አሚር አሐመድ አብራሞ

- 49.አሚር አሊ ዳዉድ
- 50.አሚር ሐሺም አሊ
- 51.አሚር አብዱላሐ አሊ 2ታኝ
- 52.አሚር ጠልሓ አብዱላሐ አሊ 2ታኝ
- 53.አሚር አቡበከር አብዱላሐ 2ታኝ
- 54.አሚር ኸለፍ አብዱላሐ
- 55.አሚር ሓሞ አብዱላሐ
- 56.አሚር ዩሱፍ አቡበከር አፊፍ
- 57.አሚር አሕመድ አቡበከር 2ታኝ
- 58.አሚር መሐመድ ዩሱፍ
- 59.አሚር አብዱሸኩር ዩሱፍ
- 60.አሚር አሕመድ መሐመድ 4ታኝ
- 61.አሚር አብዱራህማን መሐመድ
- 62.አሚር አብዱከሪም መሐመድ
- 63.አሚር አቡበከር አፍተል ገራድ
- 64.አሚር አሕመድ አቡበከር
- 65.አሚር መሐመድ አሊ አብዱሸኩር
- 66.(ግብፃዊ)መሐመድ ረኡፍ ባሻ
- 67.(ግብፃዊ) ሪድዋን ባሻ
- 68.(ግብፃዊ) መሐመድ ናዲ ባሻ
- 69.(ግብፃዊ) አሊ ሪዳ ባሻ
- 70.አሚር አብዱላሐ መሐመድ